H. eccl. 3187 m / 1

SBÍRKA PRAMENŮ CÍRKEVNÍCH DĚJIN ČESKÝCH STOL. XVI.-XVIII.
ČÍSLO I.

DOPISY REFORMAČNÍ KOMISSE V ČECHÁCH Z LET 1627-1629.

Z RUKOPISŮ ARCHIVU ARCIBISKUPSKÉHO V PRAZE

VYDAL

DR. ANT. PODLAHA.

Cena 4 K.

V PRAZE.
TISKEM DRUŽSTVA VLAST V PRAZE. — NÁKLADEM VLASTNÍM.
1908.

64 a

Imprimatur.

Ex archiep. Ordinariatu Pragae, 3. Junii 1908.

N. E. 7838.

Dr. J. Sedlák,
vicarius generalis.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

Předmluva.

V archivech i knihovnách našich uloženo jest mnoho listin a rukopisných knih, jež pro poznání minulosti mají cenu nemalou. Pilnou prací mnohých bedlivých badatelů bylo — zvláště pokud se týče doby starší — vydáno již mnoho cenných pramenů; století nám bližší však byla dosud poněkud zanedbávána. Hodlám tudíž v přítomné sbírce vydávati archivalie vztahující se k církevním dějinám století XVI., XVII. a XVIII., jakož i netištěné dosud náboženské spisy z doby té.

Větší část pramenů, jež vydati zamýšlím, pochází z kníž. arcibiskupského archivu Pražského. A tu jest mi vysloviti hluboký můj dík *J. E. nejdůstojnějšímu panu arcibiskupovi LEONU KARDINÁLOVI SKRBENSKÉMU* za benevolenci, s kterouž mi v archivu pracovati dovolil.

V Praze, dne 11. července 1908.

Dr. Ant. Podlaha.

Předmluva

V archivech i knihovnách našich uloženo jest mnoho tisíc rukopisných knih, jež pro poznání minulosti mají cenu nesmírnou. Pilnou prací mnohých bedlivých badatelů bylo — zvláště pokud se týče doby starší — vydáno již mnoho cenných pramenů; století nám bližší však byla dosud poněkud zanedbávána. Hodlám tudíž v přítomné sbírce vydávati archivalie vztahující se k církevním dějinám století XVI., XVII. a XVIII., jakož i netištěné dosud náboženské spisy z doby té.

Větší část pramenů, jež vydati zamýšlím, pochází z knih arcibiskupského archivu Pražského. A tu jest mi vysloviti hlubokou díky *J. E. nejdůstojnějšímu panu arcibiskupovi* LEONU KARDINÁLOVI SKRBENSKÉMU za benevolenci, s kterouž mi v archivu pracovati dovolil.

V Praze, dne 11. července 1908.

Dr. Ant. Podlaha.

Úvod.

Pramenem přítomné publikace jsou dva foliové svazky rukopisné chované v kn. arc. archivu Pražském. Oba mají na přední desce štítek s nápisem: »*Acta reformationis ab anno 1627*) usque ad annum 1629*«; mimo to jest první označen: »N. 28«, druhý: »N. 29«. Jsou to označení současná, udávající patrně čísla bývalé registratury komisse reformační, jejímž zbytkem oba ty kodexy jsou. Signatury archivu arcibiskupského nemají.

První z nich jest objemnější; má 66 + 113 + 177 listů původní paginací opatřených, mimo nepaginované abecední rejstříky před každý rok položené a několik listů prázdných. Obsahuje dopisy k císaři, král. místodržícím, české komoře, krajským hejtmanům, krajským reformačním komissařům, hejtmanům císařských i šlechtických panství a k osobám šlechtickým.

Druhý svazek jest mnohem slabší, neboť má 34 + 18 + 17 původní paginací opatřených listů mimo nepaginované rejstříky a prázdné stránky; v něm obsaženy jsou dopisy k městům, jakož i dopisy k císaři a jiným osobám, pokud se týkají reformace měst a osob městských.

Oba svazky jsou psány touže rukou, a to velmi čistě a úhledně. Jsou to patrně čistopisy původních konceptů.

Celkem jest v obou knihách 250**) dopisův, a to 183 českých a 67 německých.

V přítomné publikaci spojen byl obsah obou kodexů v jedno, a to tak, že listiny seřaděny byly chronologicky.

Dopisy počínají dnem 27. března 1627 a končí se dnem 31. prosince 1629.

Dopisy tu uveřejněné podávají zajímavé poučení o způsobu i postupu reformace katolické v Čechách.

Císař Ferdinand II. zřídil na počátku r. 1627 zvláštní komissi reformační. Členy jejími byli: kardinál Harrach, Jaroslav

*) Na štítku svazku druhého omylem: 1628.

**) V přítomném vydání omylem na str. 19. označeno bylo jedno »in simili« zvláštním číslem; naproti tomu na str. 47 a 48 dva dopisy mají číslo totéž; celkový počet dopisů obnáší tedy, jak svrchu udáno, 250.

Bořita z Martinic, Fridrich z Talmberka a Krištof Vratislav z Mitrovic.[1]) Komissaři tito píší dne 27. března 1627 Litoměřickým, že je „J. M. C. těchto nedávných dnův za komissaře milostivě naříditi ráčil, aby dle instrukce od něho jim vydané ve všem království českém reformaci v náboženství provedli.«

Většina dopisů psána jest jménem celé komisse; jen některé podepsal sám kardinál Harrach, jiné v nepřítomnosti ostatních členů komisse koncipoval hrabě Martinic; dva dopisy vypravené jménem celé komisse nesou jméno »H. Hegner« — byl to patrně sekretář.

Ona čtyřčlenná komisse byla komissí vrchní (»Principal-« nebo »General-Commissarii«, srv. str. 144). Do krajů vysláni byli subdelegáti stavu duchovního; byli to: strahovský opat Kašpar Questenberg, doksanský probošt Krišpín Fuck, a kanovníci Jan Arnošt Plateis a Jan Ctibor Kotva (viz str. 47). Mimo to ustanoveni byli v krajích zvláštní reformační komissaři partikulární (»Partikular-Commissarii«), vybraní ze šlechty v dotyčné krajině usedlé, podobně jako tehdejší krajští hejtmané, jichž komisse rovněž při provádění úkolu svého užívala. Zajímavý jest případ, kde jeden z partikulárních reformačních komissařův, Hanuš Kavka z Říčan, vymyká se z podřízenosti vůči komissi vrchní a chce podávati zprávy své přímo císaři (viz str. 192).

Komisse podává císaři návrhy buď přímo, anebo skrze místodržící. Při vykonávání své pravomoci dovolává se pomoci místodržících anebo české komory; někdy žádá císaře, aby úřadům těm to neb ono nařídil. Jinak vystupuje dosti samostatně a energicky jménem císařovým.

Úkol svůj komisse opět a opět naznačuje intencí císařovou těmito a podobnými slovy: . . . »J. M. C. král a pán náš všech nejmilostivější každého času nejvíce o to svou milostivou a právě otcovskou péči míti ráčil, aby v tomto J. M. C. dědičném království českém čest a chvála Boží se rozmáhala, obyvatelé téhož království, kteříž skrze rozličné sektáře zavedeni jsouce, všelijakých u víře bludův, duše jejich k zatracení vedoucích, též roztržitost, nepokoj a záhubu vší země s sebou přinášejících, se přidržují, zase k poznání starobylé, pravé a samospasitedlné víry svaté katolické přijíti a tak všichni s jeho milostí císařskou, vrchností svou nejmilostivější, v náboženství se srovnajíc, jednomyslně Pánu Bohu sloužiti a svatou křesťanskou lásku, svornost a pokoj, z něhož obecné dobré zrůst svůj má, vždycky stále mezi

[1]) Srv. Tomáš V. Bílek: Reformace katolická str. 75, jakož i přítomné publikace str. 45.

sebou míti mohli« (srv. str. 14, 17, 48, 52). V jednotě víry spatřuje komisse nejen duševní prospěch jednotlivců, nýbrž i časné blaho a pokoj celé země, a míní, že »škodlivá rozdílnost v náboženství tu minulou ohavnou rebellii spůsobila« (viz str. 20). Komisse klade váhu na upřímné obrácení se k víře katolické na základě náležitého jí se vyučení. Přimlouvá se za shovívavost vůči městům (zvláště zajímavý jest důtklivý list k císaři ze dne 8. září 1627, viz str. 42 a násl.), ujímá se sirotků (str. 98), prodlužuje opět a opět nekatolíkům lhůtu k přijetí víry katolické; jinak však hledí prováděti daný úkol důsledně. Samému císaři nejednou naznačuje, že nutno jest zůstati důsledným; neslať nelibě, že mnohé nekatolické osoby, zvláště emigrant obracely se přímo k císaři a u něho různé výhody a výjimky sobě vyprošovaly, uvádějíce i důvody, jež — jak komisse ukazuje — na pravdě nespočívaly (srovn. str. 127, 153, 174).

Překážky, jež práci reformační zdržovaly, byly přemnohé: tvrdošijný odpor jinověrcův proti víře katolické, četní predikanti v zemi potají se zdržující a lid k odporu podněcující, nepravé zprávy mezi lid roztrušované (na př. že vojsko císařské bylo poraženo, str. 5, 6, a jiné »noviny nepříjemné a pohrůžlivé« str. 238; dále, že »císař povolil svobodné provozování náboženství« str. 6); osoby nekatolické ve veřejných úřadech (i při komoře české) trpěné, ano i povyšované (str. 15, 24, 92), jakož i nekatolické osoby ve službách šlechticů, tajná srozumění s nepřítelem (str. 6), tajná srocování ano i zjevné bouře a nepokoje ve městech, na př. v Lokti (str. 24) i na venkově (str. 84), zvláště i obava před nimi i v Praze (charakteristická jest žádost za sesílení posádky v Čechách, zvláště v Praze, str. 31) a j., neochota a liknavost jiných úřadů, zvláště komory české (str. 143), ohled na důchody císařské (str. 146) a j.

Zvláště velikou překážkou byl nedostatek duchovenstva. Na venkovské duchovenstvo nebylo namnoze spolehu; byliť mezi ním většinou lidé špatní, neučení, ano i život pohoršlivý vedoucí; někteří z nich byli dříve praedikanty protestantskými, ano někteří znovu apostasovali (str. 194).

Na důkaz svého obrácení musili nekatolíci vykázati se vysvědčením svého zpovědníka, že vykonali zpověď a přijali svátost oltářní pod jednou. A tu podvod s těmito vysvědčeními na jevo vyšlý, kde nesvědomitý farář Pražský, bývalý kněz utrakvistický, falešná vysvědčení nekatolíkům prodával, téměř celé dílo reformační učinil illusorním (str. 138) a vzbudil oprávněné podezření, že i jinde tak se dálo (str. 194).

Byli ovšem i mezi světským duchovenstvem mužové horliví, učení a bohabojní: Daniel Vojtěch Hájek, děkan Litomyšlský, (str. 5), kaplan v Lokti (str. 26), děkan v Mělníce (str. 29), ale nejvíce důvěry komisse požívalo duchovenstvo řeholní, zvláště však kněží z Tovaryšstva Ježíšova.

Prostředky, jichž se užívalo k zlomení odporu, byly ovšem nezřídka kruté: ve městech zastavení živnosti, »kladení soldátův«, »arrestirování o chlebě a vodě« (str. 30); vrchnostem liknavým v reformování poddaných vyhrožováno bylo posádkou vojenskou, obávanou pro náklad a škody s tím spojené, ač některé vrchnosti neohlédajíce se na vlastní škodu dožadovaly se samy pomoci lidu válečného (str. 208).

Hlavní běžnou agendou komisse bylo předvolávání nekatolíků stavů vyšších i stavu městského do Prahy (zpravidla do residence arcibiskupské, anebo v nepřítomnosti arcibiskupově do domu hrab. z Martinic), vrchní dohled na provádění reformace na venkově (instrukce komissařům krajským, vyžadování od nich i od krajských hejtmanův seznamů osob dosud nekatolických, jakož i zpráv o postupu reformace a j.), prodlužování lhůty dané nekatolickým osobám k přijetí víry katolické, povzbuzování liknavých vrchností a j.

Na konec dodávám, že, pokud vím, pramene tuto uveřejněného užil dosud, a to měrou nepatrnou, pouze P. Jos. Svoboda ve spise »Katolická reformace a marianská družina v království českém« (díl II., str. 38, kdež cituje dopis ze dne 23. března 1628, a str. 44., kdež uvádí list komisse k císaři ze dne 8. září 1627).

Bayerische
Staatsbibliothek
München

1. *Komissaři oznamují dne 27. března 1627 Litoměřickým, že k nim posílají kněze Valeriana Magno, řádu kapucínského.*

Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, též purkmistru a konšelům města Litoměřic, přátelům milým k dodání. Poctiví a opatrní přátelé milí. Oznamujeme Vám, že J. M. C. král a pán náš všech nejmilostivější ráčil jest nás těchto nedávných dnův za komissaře milostivě naříditi, nám o tom poroučejíc, abychom na jistý způsob v instrukci od J. M. C. nám vydané obsažený ve všem království českém reformaci v religii neboližto v náboženství na konec učinili, o čemž jiným časem dostatečněji Vám v známost uvedeno bude. Zatím pak posíláme k Vám do města Litoměřice velebného kněze Valeriana Magno, řádu kapucínského, kterýžto k tomu obzvláštně nařízen jest, aby v království českém víru svatou katolickou vyučoval a rozšiřoval. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího, podle moci od J. M. C. nám dané, Vám o tom poroučíme, abyste Vy, též i všichni spoluměšťané a obyvatelé Vaši, osedlí i neosedlí, mužského i ženského pohlaví, staří i mladí, a summou všichni ti, kteřížkoliv se u Vás v městě zdržují, jakéhokoliv stavu, řádu aneb povolání osoby, žádného nevymiňujíc, dotčeného kněze Valeriana Magno kapucína všelijak respektirovali a jej sobě vážili, tomu, což jménem a na místě našem přednášeti a oznamovati bude, víru dali, na jeho napomenutí a přikazování poslušenství zachovali a pokudžby v čem jaká potřeba toho ukazovala, jej chrániti a všelijakou dobrou assistenci jemu prokazovati hleděli, jináče nečiníce, vědouc, že se na tom J. M. C. jistá a milostivá vůle naplní. Datum ex commissione Pragae 27. Martii a. 1627. N. N., od Jeho Milosti Římského císaře, uherského a českého krále k reformaci v religii neboližto náboženství v království českém nařízení kommissaři.

2. *Kard. Harrach oznamuje dne 9. dubna 1627 místodržícím, že P. Valerian Magno shledal v Litoměřicích mnohé tvrdošíjné, kteří prohlašují, že by raději utekli, nežli víru kat. přijali; i žádá o prohlášení patentu Liechteinšteinova z roku 1626 o takovýchto uprchlících.*

Röm. Kay. Majestät wolverordnete Herrn Statthalter im Königreich Böhaimb. Hoch- und Wolgeborne Herrn Herrn auch Edle und Gestrenge Ritter, besonders liebe Herrn und Freundt. Wir werden vom Patre Valeriano Magno Capucino, welcher aniezo zu Leutmeriz wegen Bekehrung zur catholischen Religion desselbigen Orts Inwohnern sich befinden thuet, avisiret, wie dass sich Ihrer viel halssterrig verlauten lassen, sie wollten lieber weg

entlaufen, als die catholische Religion annehmen. Derowegen es wäre unsers Erachtens gar nothwendig, diejenigen vor diesem, von Ihrer Fürstl. Gn. von Lichtenstein gottseligster Gedechtnus a. 1626 publicirte Patenta, dass niemand dergleichen entwichene oder verloffene Personen aufnehmen und auf keine Weis fördern solle, wiederumb zu renoviren und zu publiciren. Wie wir dann E. G. und die Herrn, dass solches fürderlichst geschehen möge, hiemit in freundtlicher Meinung ersuchen und bitten, und verbleiben denselben hinwiederumb zu angenehmer Freundtschaft und Diensten jederzeit geflissen. Datum Pragae, die 9. Aprilis anno 1627. Euer Gn. und der Herrn gutwilliger Freundt E. Card. v. Harrach.

3. *Komissaři nařizují dne 17. dubna 1627 purkmistru a konšelům Mladoboleslavským: 1. aby tvrdošíjným sousedům Kezeliovi a Šudovi ze Semanína dali poslední lhůtu k obrácení; neuposlechnou-li, aby z král. Českého se vystěhovali; 2. aby jinověrcům, kteří ještě ve městě jsou, právo městské a všecky obchody a živnosti zastavili.*

Poctivým purkmistru a konšelům města Mladého Boleslava, přátelům nám milým k dodání. Poctiví přátelé milí! Máme toho jistou hodnověrnou zprávu, kterak v městě Mladým Boleslavi mnozí mezi obcí Vaší se nacházejí, kteříž ani na J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího častá milostivá a právě otcovská napomínání, ani na pravá, spasitedlná správcův Vašich duchovních vyučování nic nedbajíc ještě až posavad v své navyklé tvrdošíjnosti zůstávají a k pravé sv. samospasitedlné katolické víře přistoupiti nechtějí, zvláště pak dva sousedi Vaši, jeden slove Cesetius a druhý Zemanín,*) čím dále tím více svou vzpouru k zlehčení a potupě milostivé J. M. C. vůle a poručení, též k velikému pohoršení a posile jiných nekatolických lidí na sobě ukazují, čehož nám proti jistému J. M. C. nařízení a poručení nikoliv přehlížeti nesluší a nenáleží. Protož týmž jmenem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího Vám o tom poroučíme, abyste vy ihned dotčeným dvoum sousedům Vašim, jakožto nejpřednějším a nejškodlivějším sektářům, aby oni jiné lidi nekazili a nezavozovali, ale i sami opustíc bludy svý aspoň již jednou pravé pravdě vynaučiti se dali a k svatému katolickému náboženství upřímně přistoupili, dostatečně napomenutí učinili, i k vykonání toho terminy: první do dne památky Nanebevstoupení Krista Pána, a druhý peremptorie až do dne slavné památky Seslání Ducha svatého na apoštoly, vše nejprvpříští, jim uložili a jmenovali, tak aby oni oba, pokuždby v tom čase, mimo všecku naději, sobě usmysliti nechtěli, a k sv. víře katolické římské nepřistoupili, tehdy hned po vyjití posledního terminu pro uvarování dalšího skrze ně jiným pohoršení, jak z města, tak i z celého království tohoto českého pryč se vystěhovali a odebrali.

Dále, jakož Vám není nevědomé, že jest předešle z milostivého J. M. C. poručení od někdy J. M. knížete z Lichtenštejna vzácné paměti, jakožto J. M. C. v tomto království českém zří-

*) Tak psána obě jména v originále!

zeného pana místodržícího, ve všech městech tohoto království nařízeno bylo, aby všem nekatolickým, jakékoli sekty se přidržujícím osobám, kteréž se s J. M. C., vrchností svou nejmilostivější, v náboženství srovnati, a tudy k lásce, svornosti a dávno žádostivému pokoji příčiny dáti nechtějí, právo a všelijaké živnosti městské zastavené a odňaté byly: což zdaliž se všem při obci Vaší stalo, dokonalé vědomosti nemáme. Protož i v té příčině, týmž J. M. C. jménem, Vám o tom poroučíme, pokudž by ještě tam u Vás v městě i předměstí Mladým Boleslavě některým osobám odporné sekty se přidržujícím právo a živnosti městské zastaveny a vyzdviženy nebyly, abyste to ihned, beze všech odtahův vykonali, a jim takové právo i všecky obchody, handle a živnosti městské zastavili, zapověděli a docela odňali. Nicméně abyste tolikéž jim všem, v městě i předměstí, osedlým i neosedlým, podruhům i čeledi, mužského i ženského pohlaví, starým i mladým, nekatolickým osobám, kteréž tak ještě v jakýchkoli bludech zaslepeně trvají, dostatečné napomenutí učinili, aby oni, pro svůj vlastní, časný i věčný prospěch, k témuž pravému svatému katolickému náboženství co nejdříve se obrátiti skutečně hleděli a příčiny k nějaké přísnosti nedali. Nepochybujeme, že v týto tak potřebné a spasitedlné věci pilnosti a bedlivosti Vaší nic sjíti nedáte, jakož pak o vyřízení Vašem zase nám brzy jistou zprávu svou učiňte, vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum Pragae, 17. Aprilis a. 1627. N. N. od Jeho M. etc.

4. *Komissaři sdělují dne 17. dubna 1627 císaři, že Židé v Mladé Boleslavi mají synagogu a příbytky své pobliž kostela, i žádají, aby dále od kostela byly přeloženy; podávají dále zprávu o Kezeliovi a Semaninovi a prosí posléze, aby české komoře bylo nařízeno, by stanovila výši i způsob peněžité pokuty pro zatvrzelé.*

Der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böheimb König. Mayestät, unserm allergnedigsten Kaiser, König und Herrn. Allerdurchleüchtigster, Allergnedigster Kaiser, König und Herr. Es hat uns diese Tag der Rath zum Jungen Bunzel durch die ehrwürdigen Patres Cappucinos angebracht, wie das in bemelter Stadt die Juden ihre Häuser beederseits umb die Pfarr-Kirchen, auch ihr jüdische Schuel oder Synagogam gar nahe darbei haben, dermassen, dass sie täglich neben der besagten Pfarrkirchen gehen müssen und unter solcher Für-Übergehung dem heiligen Gotteshaus mancherlei Unehr, Hohn und Spott ganz freventlich von ihnen angethan wird, welches die catholischen schmerzlich empfinden und sehr eifern. Dahero das zu Verhütung der Ursach einer weitern Ärgernuss und etwan eines Unglücks, Empörung, auch gar des Mordes, so vielleicht mit der Zeit (darfür Gott sei) daraus entstehen möchte, wird für gut und billich angesehen, dass der bemelten Judenschaft ihre Häuser oder Wohnungen, bevor aber die Synagogam so nahe beym christlichen Gotteshaus zu halten verboten; jedoch hergegen ein anders bequemes Ort, allda sie etwas mehrers, als anjetzo, von der Kirchen abgeson-

dert sein möchten, zu ihrer Bewohnung angewiesen werde, wie das dergleichen Gelegenheit für Sie daselbst gar wol vorhanden. Hierumb bitten Euer Kay. Mayest. wir gehorsamist, die geruhen solche Removierung und auf ein ander Ort Transferirung der obvermelten Judenschaft gnädigst zu bewilligen und dero gnädigste Resolution an Euer Kay. Mayest. verordnete Statthalter dahie im Königreich Böh., damit solches aufs bäldest ins Werk gerichtet und exequiret werde, gnädigst ergehen zu lassen.

Benebens berichten Euer Kays. Mayest. wir gehorsamist, auf ebenmässige Patrum Cappucinorum uns beschehene Relation: dass in obangeregter Stadt Jungen Bunzel bishero noch viel halsstarrige Burger und Inwohner, welche die catholische Religion anzunehmen sich widern thun und fürnemlich zween in kezerischen Academiis promovirte Magistri, der eine genannt Cesetius, der andere Semanin, arglose Picarten oder Calvinisten, die da nicht allein selbst (unangesehen mit ihnen de conversione viel tractirt worden) sich durchaus nicht lenken lassen wollen, sondern auch, je länger, je verstokter sich erzeigen, andere sehr ärgern und in der Ketzerei stärken, sich befinden: derowegen wir allbereit, der erheischeinden Notdurft nach, die Verordnung gethan, und dem Rath daselbsten anbefohlen, dass sie denen gedachten zween Magistris, als fürnembsten und schädlichsten in der Ketzerei Rädelsführern solch ihr bös Beginnen einstellen und die Bekehrung zur katholischen Religion ernstlich auferlegen, auch Termin hierzu, den ersten ad festum Ascensionis Christi Domini, den anderen peremptorie ad festa Pentecostes, nächstkommend, ansetzen, und im Fall sie sich in jetztgemelten Termin nicht informiren lassen und die catholische Religion nicht annehmen würden, alsdann ohne weitern Verschonung oder Verlängerung die Stadt und das ganze Königreich Böhaim zu räumen ihnen befehlen sollen. Die andern der uncatholischen Religion zugethane Inwohner daselbsten betreffend haben wir sie allesamt, angesessene und unangesessene, sowohl auch die Hausgenossen und Gesind, Mann- und Weibs - Personen, Alt und Jung, zu schleiniger Erkandtnus und Annehmung der catholischen Religion, beweglich und fleissig ermahnen lassen. Hierzu aber wäre gar notdurftig, weilen Euer Kay. Mayest. vor diesem de modo emigrationis und was vor conditiones darbei zu observiren seien, benentlich, dass vorher ein jedweder nicht allein seine Particular- und Gemeiner Stadt-Schulden, wo er wohnhaft, was pro rato seines Vermögens auf ihn kommen würde, abführen und bezahlen, sondern auch die wegen der Rebellions-Verbrechens verwürkte Straf zu Handen Euer Kay. Mayest. Fisci erlegen solle, gnädigste Ausmessung gethan, auch dero Böh. Cammer, dass sie hierüber auf alle und jede burgerliche Personen dahie im Königreich Böh. den Überschlag und Declaration, was ein jedweder Euer Kay. Mayest. pro poena zu geben schuldig sei, machen sollte, gnädigst befohlen, solches aber von wolermelten Böh. Cammero bishero nicht beschehen: da doch wir zu diesem Reformations-Werk dergleichen Declaration gar genötig bedärfen, sintemal wann den ketzerischen Personen emigratio iniungirt werden sollte, müsste

man nothwendig ihnen auch, wie es mit ihren Geldern zugehen werde, und was sie mit sich davon frei wegbringen können, anzeigen, auf dass sie nicht Ursach haben möchten, etwan zu lamentiren, als wäre was Euer Kay. Mayest. gnädigsten Resolution nicht gemäss geschehen. Als langet diesfalls auch an Euer K. M. unser gehorsamistes Bitten, die geruhen dero Böh. Cammer nochmals gnädigst zu befehlen, die obangeregte ihre Declaration unverweilt zu verfassen und uns dieselbe zu unserm Reformations-Werk eilend und hochgenötig bedörfenden Notdurft ehistmöglichst schriftlich zu überantworten. Dies alles Euer K. M. zu gnädigsten wohlgefälligen Willen haimbstellend und zu dero kaiserlichen beharrlichen Gnaden uns gehorsamist empfehlend. Datum Pragae 17. Aprilis Anno 1627. Euer K. M. allerunterthänigst treugehorsambste N. N.

5. *Kardinál Harrach žádá dne 21. dubna 1627 kněžnu Polyxenu z Lobkovic, aby poddané své Litomyšlské přiměla k přijetí víry katolické a zapověděla jim spojení s praedikanty a s vojskem nepřátelským.*

Osvícená kněžno a paní paní nám zvláště milá a milostivá. Vznáší na Nás, kardinála z Harrachu a arcibiskupa, velebný kněz Daniel Adalbert Hájek, děkan V. L. a K. M. Litomyšlský, lítostivě, kterak jsouce on na žádost V. L. a K. M. od Nás k správě církevní na týmž panství V. L. a K. M. litomyšlským, odkudž jej předešle v času rebelie kacíři po vykonaném nad jeho osobou rozličným těžkým ukrutenství, vyhnali, zase znovu dosazen, a v tom svém povolání dle povinnosti své, aby obyvatele na témž panství od jejich sektářských bludův odvrátiti a k pravé samospasitedlné svaté víře katolické přivésti mohl, věrně a pilně přes čtyry leta pořád pracujíc, nyní mimo vši naději zarputilost a tvrdošijnost při týchž obyvatelích čím dále tím více nachází, neb se jich v tom čase sotva dvě stě osob k víře katolické obrátilo; a ačkoliv jminulého roku, dokudž Jste V. L. a K. M. na dotčeném panství svém residencí svou zůstávati ráčili, mnozí z nich jsou se napraviti dali, však poněvadž větší díl nejpřednějších a nejmožnějších měšťanův a obyvatelův při svým bludným náboženství posavad zůstává, tehdy oni, ty jiné, kteříž tak již k poznání pravé víry katolické byli přišli, zase rozpakovati a odvrátiti jsou se opovážili. Za kteroužto příčinou, kdež naděje byla, že při času těch nedávno jminulých dnův svátečních velikonočních do pěti aneb šesti tisíc osob k zpovědi a přijímání velebné svátosti oltářní přijíti mělo, sotva tři sta se jich našlo; jiní pak, bez pochyby ostejchajíce se dotčených nejpřednějších původův kacířských, jakožto nejbohatějších a nejmožnějších osob, takové přikázání sv. církve katolické jsou opovrhli a raději k praedikantům na grunty pana Karla z Žerotína (kdežto i oddavky nepořádné a zapověděné zhusta se vykonávají) k provozování svého nepravého náboženství a domnělého přijímání pod obojí se utekli; an se i ten neřád již děje, že se domové obcházejí, schůzky těžce zapověděné [konají], z návodu praedikantův se od náboženství katolického všelijakými pohrůžkami odvozují, klevety, že lid J. M. C. poražen

jest a J. M. C. svobodné provozování náboženství v Praze skrze patenty povoliti ráčil, a že kněží katoličtí mají pod obojí lidem podávati, vůbec vyhlašují, takže obyvatelé z většího počtu vesnic již jsou na dotčeného děkana Litomyšlského o to, aby jim pod obojí podával a mši českou držel, i při jiných kněžích to též nařídil, nutkati se směli, o čemž také on V. L. a K. M. předešle jest oznámil, původy toho zlého jmenoval a na ně to prokázal a je dotud, až by ta věc od V. L. a K. M. opatřena byla, zjistiti dal. Zvláště že již mnozí takoví protivní měšťané. osedlí i neosedlí, k nepříteli jsou zutíkali a každodenně ještě více jich utíkají, odkudž potom jiným falešné noviny píší, posilňujíce a těšíce je, že v brzkém čase, když toliko lid J. M. C. odrhne, pomoci od nepřítele dostanou, čímž se oni sami zjevně honosí, tak jakž takové dotčeného děkana psaní, jehož přepis*) pro tím hojnější vyrozumění V. L. a K. M. příležitě odsíláme, to vše v sobě šíř obsahuje a zavírá. Kteréžto psaní maje my společně v svém bedlivém uvážení, ač bychom v pravdě V. L. a K. M. tímto naším o to se dopisováním rádi ušetřiti chtěli, však poněvadž ty a takové neřády, vzpoura, neposlušenství a zjitření poddaných, též vedle toho všelijaká tejná s nepřáteli srozumění a correspondencí (o nichž snad V. L. a K. M. tak dalece vědomosti jmíti neráčíte) velmi nebezpečné jsou a spěšného opatření potřebují, tak aby z toho snad něco horšího (čehož Pán Bůh rač uchovati) nepovstalo.

Protož jmenem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího, podle moci od J. M. C. sobě dané, V. L. a K. M. napomínáme, od osob pak našich přátelsky a služebně žádáme, abyste V. L. a K. M. ráčili vedle svého vzáctného rozumu co nejdříve na to se skrze své (však katolické, na něž by se v té příčině bezpečiti mohlo) regenty a ouředníky, kterak se tam na týmž V. L. a K. M. panství Litomyšlským od času odjezdu V. L. a K. M. vedlo a posavad vede, gruntovně vyptati dadouc, o tom o všem dostatečnou zprávu k rukám V. L. a K. M. neprodleně odeslati, potom ji tolikéž nám, tak abychme se čím spraviti věděti mohli, propůjčiti, všem svým lidem poddaným, aby se takového zoufalství více nedopouštěli, predikantův jak na gruntech pana z Žerotína, tak ani kdekoliv jinde nehledali, jich se nepřidržovali, od své navyklé tvrdošijnosti a bludův jakékoli sekty upustíc, již vždy jednou sobě usmyslili, k té pravé samospasitedlné víře sv. katolické neprodleně a beze vší odpornosti přistoupili, povinné poslušenství V. L. a K. M. jako věrní poddaní zachovali, všelijakých zlých a škodlivých praktik a korrespondencí s nepřáteli, též k nim tak neslušného utíkání zanechali a k své vlastní nepříležitosti, škodě a záhubě tak zoumyslně příčiny nedávali, netoliko přísně přikázati, ale i přední původy jich sami skutečně ztrestati a tak je všecky k též sv. katolické víře spasitedlné přivésti ráčili; neb sice, kdyby se toho (ač se nenadějeme) brzy nestalo, tehdy pro všelijaké v těch místech nebezpečenství, poněvadž nepřítel tam blízko leží a dotčeným V. L. a K. M. spurným a bouřlivým lidem poddaným dále není co věřiti, museli bychom z takové donucené

*) Orig. přípis.

potřeby k tomu se přičiniti, aby co nejdříve k zkrocení a ztrestání týchž bouřičův J. M. C. lid válečný tam vypraven a položen byl; jakož pak i za to obzvláštně V. L. a K. M. žádáme, že V. L. a L. M. toto naše, z tak veliké potřeby a z povinnosti naší upřímné napomenutí také týmž upřímným oumyslem, jakž od Nás míněno jest, přijíti račíte. S tím V. L. a K. M. i spolu s sebou ochraně Boží poroučíme. Datum v Praze, 21. Aprilis a. 1627. V. L. a K. M. etc. osvícené kněžně a paní paní Polexině kněžně z Lobkovic, rozené z Pernštejna, paní na Litomyšli, Jistebnici a Roudnici etc., paní nám zvláště milé a milostivé k dodání.

6. *Komissaři oznamují dne 5. května 1627 Kadaňským, že list vydaný českou komorou, jímž se povoluje Tomáši Sekelovi a manželce jeho Anně setrvati ve víře nekatolické, spočívá na nedorozumění a nařizují, aby řečeným manželům až do dalšího rozhodnutí zastavili užívání práva měšťanského a provozování živnosti.*

Unsern geneigten Gruess und gutten Willen Ehrenvester, ehrsamb und weise gute Freunde. Uns hat der Röm. K. M. Rath und Unter-Landcamerer des Königreichs Böhaim, der edle und gestrenge Ritter Herr Pržibik Genischek von Augest auf Zwierssowicz und Stiepanowicz berichtet, wie dass in der Stadt Caden, Gott Lob und Dank, die ganze Burgerschaft sich allbereit zu der heiligen alleinseligmachenden catholischen Religion bekehrt haben; allein ein einiger Burger namens Thomas Sekel, sambt seiner Ehewirtin Anna auf Fürweisung eines von der Böhmischen Cammer an Euch sub dato 24. Aprilis nächsthin ergangenen Befehls, darinnen gemeldet wird, als sollten wir, von Ihrer K. M. zum Religions Reformation-Werk verordnete Commissarien, für bemelte beede Eheleute, sie bei ihrer ketzerischen Religion zu lassen, bei der Böhmischen Cammer intercediret haben, bishero noch bei seinem sectischen Glauben verbleibt, auch die ihme vor diesem gesperte burgerliche Nahrung wiederumb treiben thuet, welches sehr grosse Ärgernus den andern gibt. Wann dann wir niemals gedacht Ihrer K. M. gnedigste Intention, Verordnung und Befehl zu ändern und jemanden dergleichen widrige Religion zu gestatten, ach für den besagten Thomas Sekel und sein Ehewirtin Anna bei der Böh. Cammer weder intercediret noch zu intercediren vonnöten gehabt und dahero zu führen, das solches Schreiben durch Misverstand ausgebracht worden. Als befehlen im Namen mehrhöchsterwähnten ihrer Kais. May. unsers allergnädigsten Herrn vermög von dero uns gnädigst gegebenen Gewalts wir Euch hiemit ernstlich, dass ihr alsbald ohne alle Bedenken und denselbigen löbl. Cammer Befehl ungeachtet, dem angeregten Thomas Sekel, sowol auch seiner Ehewirtin Anna und allen den seinigen das Burger-Recht und alle burgerliche Nahrung sperret, einstellet und dieselbe bis auf weitere unsere Resolution durchaus nicht zulasset. Daran wird vollbracht höchstgedachter Ihrer Kay. Mayest. gnedigster Will und Meinung. Datum Prag, den 5. Maji Anno 1627. N. N. von der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böh. König. Mayest. zur ReligionsReformation im Königreich Böhaim ver-

ordnete Commissarien. Denen ehrenvesten ehrsamb. und weisen Burgermeister und Rath der Stadt Caden etc. unsern guten Freunden.

7. *Komissaři sdělují dne 8. května 1627 Mladoboleslavským, že prodloužili M. Jiříkovi Bydžovskému lhůtu k vyučení se v katolické víře.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Mladého Boleslava, přátelům nám milým k dodání. Moudří a opatrní prátelé nám milí. Jakož jsme Vám předešle jisté poručení, jehož jest datum nedávno jminulého 17. dne měsíce Aprilis v příčině osob nekatolických v městě Mladém Boleslavi, jak byste se k nim zachovati měli, učinili, čímžto jsa pohnut M. Jiřík Bydžovský,*) spoluměštěnín Váš, jest se sám osobně sem před nás najíti dal a jak oustně, tak i v spisu za to poníženě žádal, abychom jemu k vynaučení se pravé sv. katolické víře jen o něco málo další lhůtu dali a jej mezitím vězením obtěžovati nedopouštěli, připovídajíce, že po brzkém vynaučení k též pravé samospasitedlné katolické víře s manželkou i s čeládkou svou rád přistoupiti a v ní stále a horlivě do smrti setrvati a zůstávati chce; i nechtějíce my žádnému cestu a přístup k milosti Boží a blahoslavenství duše své zamezovati a zavírati, nýbrž vinšovali bychme, aby všichni jiní podobně číníce jeho v tom dobrém příkladu spasitedlně následovali, sobě usmyslili, z bludův svých kacířských, k věčnému zatracení vedoucích, se vyvésti a do pravého ovčince Kristového sv. katolické církve k věčnému prospěchu duší svých uvésti se dali, nad čímž netoliko J. M. C. se vším slavným domem svým rakouským obzvláštní zalíbení jmíti ráčí a jiní všickni věrní katoličtí zde na zemi křesťané z toho se potěší, ale i andělé v nebi z takového napravení a pokání hříšníka se radují. Protož jsme jemu z bedlivého uvážení našeho předešlej Ascensionis Domini termin v svátky Seslání Ducha sv., týž pak druhej, peremptorní, v den Nejblahoslavenější Trojice proměnili a prodloužili, tak aby on vejš dotčené připovědi své nejdéle v dotčený den Nejsvětější Trojice skutečně zadosti učinil, zkroušeně se zpovídal a velebnou svátost oltářní pod jednou spůsobou uctivě a pobožně přijal, a tak se upřímně svatý katolický římský církvi připojil, jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího my Vám poroučejíce, abyste jej zatím až do toho času vězením ani ničímž jiným zlým neobtěžovali a v jeho též sv. pravé katolické víře se vyučování žádné překážky nečinili. Pakli by se on jináč mimo lepší naději naši zachoval a připověď svou skutečně do téhož nadepsaného času nenaplnil, tehdy abyste se k němu vedle předešlého našeho Vám učiněného poručení zcela a zouplna poslušně zachovali; neb čím on tuto naši lhůtu milostivěji sobě propůjčenou užije, tím přísnější pro nedostiučinění připovědi své exekucí s neproměnitedlnou pokutou a trestáním jej k výstraze jiným konečně následovati má. Vy pak dle poručení našeho tak se zachovajíc

*) Orig.: Bydcžiowský.

jistou a milostivou J. M. C. vůli naplníte. Datum v Praze, 8. Maji Anno 1627. N. N. od Jeho Milosti etc.

8. *Komissaři žádají dne 4. června 1627 Pavla Michnu z Vacínova a Gotfrida Hertla z Leutensdorfu, aby vzali na sebe jakožto jejich subdelegáti provádění reformace v kraji Loketském a možno-li i Chebském.*

Wolgeborner, auch gestrenger, insonders liebe Herrn und Freundt. Es ist Ihnen nicht unbewusst, was gestalt Ihr Röm. Kay. Mayest. unser allergnädigster Herr die Religions-Reformation in diesem Königreich Böhaim gnädigst angeordnet, und uns hierinnen zu Commissarien deputirt haben, auf dass solches hochnothwendiges, Gott wolgefälliges Werk durch alle Kreis entweder von uns selbst persönlich, oder durch andere hierzu qualificirte subdelegatos förderlichst fortgestellet und zu gewünschtem glücklichen Ende gebracht werden möge. Wann dann im Elbognerischen sowohl auch Egerischen Kreis die Ketzerei ziemblich stark fürlauft und dahero diesfalls schleünigst einsehen zu thuen sehr vonnöthen: wir aber unseren vielfältigen Ihrer Kays. Mayest. hochangelegenenen Geschäften halber derzeit noch uns selbst dahin nicht verfügen können, als ersuchen wir Sie hiemit freundtlich, Sie wollen in jetziger Ihrer. nahe derselbigen Orten Anwesenheit, Gott zu Lob und Ehr, sowohl auch Ihrer Kays. Mayest. zu gnädigstem Gefallen und uns zu sonderer angenehmen Freundschaft diese Mühe auf sich nehmen, bemelte Elbogner, auch wo möglich Egerischen Kreis heimbsuchen und daselbsten anstatt und in unserm Namen nicht allein die Beschaffenheit, wie es in Religionssachen zugehet, erkündigen, sondern auch alles dasjenige, was Sie Ihrem beiwohnenden Verstand nach zu Austilgung der bösen ketzerischen Irrthümber und Fortpflanzung der hochheiligen alleinseligmachenden catholischen Religion für gut und nothwendig erachten werden, würklich anordnen und anbefehlen, wie wir dann zu Ihnen unser sonders Vertrauen setzen, dass Sie solches gerne thuen werden, und wir wollen es umb Sie hinwiederumb in allem Guten zu verschulden geflissen sein. Hiemit göttlicher Obacht uns beederseits empfehlendt. Datum Prag, den 4. Junii A. 1627. N. N., von der Röm. Kays. auch zu Hung. und Böh. Königl. Mayest. zur Relig. Reformation im Königreich Böh. verordnete Commissarien. — Dem Wolgebornen Herrn H. Paul Michna Freiherrn von Wazinow auf Tloskow und Konopischt, Röm. Kays. Mayest. Rath, auch gestrengen Herrn Gottfriedt Hertl von Leutersdorf auf Lipnicz und Braitenstein, Röm. Kays. Mayest. Reichs-Hof- und Böhmischen Kammer Rath, auch Haubtmann des Ellbogner Kreises, unsern insbesonders lieben Herrn und Freunden sambt und sonders.

9. *15. června 1627. Komissaři kárají Mladoboleslavské ze shovívavosti vůči Kezeliovi a Semanínovi, poroučejí, by je bez prodlení vypověděli; dávají naučení, jak se jměním jejich jest naložiti, vybízejí je, by ostatním nekatolíkům poslední lhůtu k obrácení dali, nařizují, aby primas a přední konšel před*

komissi k zodpovídání se dostavili a slibují posléze Mladoboleslavským, že posádky vojenské budou zbaveni, ač-li se přičiní o obrácení nekatolických spolusousedův.

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Mladého Boleslava, přátelům nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé nám milí. Byli jsme té celé naděje, že Vy poručení a nařízení naše jménem a na místě J. M. C. a krále nás všech nejmilostivějšího Vám předešle učiněné podle povinností Vašich pilně, upřímně a poslušně vykonávati budete, tak aby tudy jiní spolusousedi Vaši, obyvatelé města Mladého Boleslava nekatoličtí tím spěšněji od jejich sektářských bludův odvráceni a k víře svaté katolické přivedeni býti mohli, jakož také i na to obzvláště jsme se bezpečili, že ti dva nejúhlavnější a nejurputnější sektáři, Kezelius a Semanín, při terminích jim uložených, totiž při času slavné památky Seslání Ducha sv. na apoštoly anebo nejdýle a peremptorie až do dne památky Nejblahoslavenější Trojice, vše již jminulých, zpověď svou a přijímání velebné svátosti oltářní podle nařízení sv .církve katolické pod jednou spůsobou vykonají: ten dotčený Kezelius, jinak Jiřík Bydžovský, maje pro svou neposlušnost a jedovaté kacířství, jiným veliké pohoršení s sebou přinášející, již dávno pryč vypovědín býti, sám se v tom oustně i skrze svůj spis (jehož přepis*) teď Vám pro vyrozumění odsíláme) před námi ohlásil a připověděl, když mu prostrannější termin (kteréhož také i užil) propůjčen bude, že se víře sv. katolické vynaučiti dáti chce, tak aby v skutku dokonale katolickým učiněn býti mohl; ale vyrozuměli jsme s velikou nelibostí z psaní Vašeho 25. dne nedávno jminulého měsíce Máje nám učiněného, že jak výš jmenovaní dva principální sektáři, tak i jiní jim nápodobní spolusousedi Vaši až posavad v své navyklé vzpouře trvají, pravé pravdy a spasitedlné cesty poznávati nechtějí a žáden z nich v tom čase, maje dosti hojně dobrých a pobožných učitelův a správcův duchovních, k též víře sv. katolické nepřistoupil, z čehož se z prosta jejich opovážlivost zjevně poznává. V kteréžto příčině slušně Vám vinu dáváme, proto, že jste Vy o svý újmě, bez vědomosti a povolení našeho, dotčeným nekatolickým sousedům Vašim, jimžto již živnosti jejich podle našeho nařízení a poručení zastavené a odňaté byly, zase při jarmarce neboližto trhu vejsadním, též živnosti vésti propustili a svobodného provozování všelijakých handlův a obchodův jim dovolili a tak milostivé J. M. C. poručení zlehčili, nemaje Vy té moci, pod jakýmkoliv praetextem naše, z jisté milostivé J. M. C. vůle pocházející poručení a nařízení měniti a rušiti, což Vám od nás nemůže jináče nežli velmi za zlé váženo býti. A co Vám ta všetečnost Vaše způsobí, brzo pocejtíte.

I poněvadž J. M. C. těm a takovým neposlušným poddaným, kteřížto s J. M. C., vrchností svou nejmilostivější, v náboženství se srovnati nechtějí, nýbrž více, než jim náleží, na svém mozku zakládají a toliko podnětové rozmanitých sektářství a bludův,

*) Orig.: přípis.

z nichž všelijaké roztržitosti a nepokoj mezi obcí, ano i v celém království obyčejně povstává, jsou, milosti své cís. a královské udělovati a živnosti v tomto svém dědičném království českém nikoli přijíti chtíti neráčí, protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. z mocnosti od Jeho Milosti sobě dané Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste neprodleně nadepsaným dvoum nejpřednějším a nejúhlavnějším sektářům, jmenovitě Kezeliusovi a Semaninovi netoliko právo a všecky živnosti městské odňali, nýbrž také osoby jich, beze všeho ušetření a neohlídajíce se na nic, z města a z celého království českého dokonce vypověděli, tak aby se oni ihned a nejdéle na druhý den po učiněném jim jejich vypovědění, do západu slunce pryč odstěhovali a již napotom jak města Mladého Boleslava, tak i celého království českého dokonce prázdni byli, lečby na sebe něco horšího (kteréž by je konečně, kdyby v témž království déle se zdržujíce aneb se zase do něho navrátíce, kdežkoli postiženi byli, následovalo) potáhnouti a dočekati chtěli. K prodaji pak statkův a jmění svých celej rok, ode dne vypovědění jejich, se jim povoliti má a oni budou moci na místě svým někoho jiného, však osoby náboženství katolického zříditi a splnomocniti, skrze něž by se takoví statkové a jmění jejich v tom čase prodati, zpeněžiti a za nimi pryč odstěhovati dáti mohli; sami pak aby se předce téhož dne (jakž nadepsáno) z království tohoto jinam pryč odstěhovali a do něho nikda více, lečby opravdově upřímní katoličtí učiněni byli, žádným jiným vymyšleným spůsobem nenavracovali.

Však nicméně na to pilný pozor dejte, aby všecky statky a jmění týchž vypověděných osob, mohovité i nemohovité, na čem by ty koli byly a záležely, v pořádné poznamenání uvedeny, skrze osoby přísežné katolické u přítomnosti některých osob z prostředku Vašeho konšelského spravedlivě pošacovány a při tom všecky dluhy jejich, pokudž jaké, buďto k obci aneb komukoliv jinému dlužní zůstávají, pořádně sečteny byly, potom pak učiníce rozvržení, abyste také na ně jistou quotam, co by tak z týchž statkův jejich vedle slušné proporcí na zaplacení dluhův téhož města obecních ku pomoci dáti přišlo, uložili, jakož i to co by oni v pokutě neboližto za perdon do důchodů J. M. C. snad ještě složiti měli, k tomu přirazili, z téhož jmění jejich vzali a teprva ostatek svrchu dotčeným plnomocníkům k ruce jich vydali.

A dále Vám tolikéž týmž jménem a na místě J. M. C. vždy tak, jako předešle, ještě jednou a na konec dostatečně poroučíme, abyste těm jiným sousedům a obyvatelům města Mladého Boleslava nekatolickým všem právo a všeckny živnosti, handle a obchody městské neprodleně zdvihli, zastavili, odňali a budoucně žádnému bez vědomosti a povolení našeho jakýchkoliv živností provozovati nedopouštěli, až by oni od vzpoury a bludův svých sektářských upustili, milostivé J. M. C. vůli poslušně za dosti učinili, k té pravé samospasitedlné víře sv. katolické přistoupili a na to dostatečné vysvědčení od svých zpovědníkův nám ukazali, k čemuž Vy je znova se vší pilností a horlivostí napomeňte a jim o tom jmenem naším přístně poručte, aby oni

ničímž se dále nevymlouvajíc (an již dosti lhůty a času jměli, že se též víře katolické vynaučiti dáti mohli a ještě vynaučiti dáti mohou) jistotně a konečně až do dne posledního tohoto měsíce června, kterýžto termin peremptorie se jim pokládá, k též víře svaté katolické přistoupili, každej duchovnímu správci svému, pořádnému knězi katolickému, hříchův svých se zpovídali a velebnou svátost oltářní podle řádu a spůsobu sv. církve katolické uctivě a pobožně přijali; jinak aby o tom věděli, že žádnej, kterýž by se tak poslušně v tom nezachoval a v terminu nyní oznámeným k zpovědi nešel a velebný svátosti spůsobem katolickým nepřijal, nikoliv ani v městě, ani v celém království českém trpín nebude.

Nicméně také poroučíme Vám, abyste se dva z prostředku Vašeho, totiž primas a přední konšel, neprodleně sem vypravili a nejdéle v týmdni od datum tohoto psaní našeho pořád zběhlém zde před námi osobně postavili a tu se nadepsaného proti jistému poručení našemu neposlušného přečinění Vašeho skutečně spravili.

Co se dotýče žádosti Vaší, abyste od soldatův tam u Vás v kvartiru zůstávajících ušetřeni a před dalšími Vašimi obtížnostmi ochráněni byli, vězte, že rádi k tomu nápomocni býti chceme, abyste takovým kladením soldatův ušetřeni a při Vašich živnostech pokojně zachováni býti mohli, když toliko Vy sami se o to opravdově přičiníte a k tomu skutečně přivedete, aby se všickni Vaši spolusousedi tím dřívěji k víře katolické obrátili, čímž jistě jak Vám, tak i jim všem, zde časně a tam věčně, nejlépe spomoženo bude. A na tom se také jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 15. Junii Anno 1627. N. N. od Jeho Milosti C. etc.

10. *Dne 21. června 1627. Komissaři ukládaji Erazimovi Jaroslavovi Štampachovi ze Štampachu, aby provedl reformaci poddaných na statku Valči místo matky své, která se v tom ukázala býti liknavou.*

Unsern geneigten Gruess und gutten Willen. Edler ehrnvester, sonders lieber Freundt. Ihr werdet zweifelsohne gute Wissenschaft haben, dass nachdeme Euer Herr Vatter Wenzel der Ältere Stampach von Stampach seines rebellischen Verbrechens halber das Gut Waltsch Ihrer Kais. Maj. unserm allergnädigsten Herrn bei A. 1623 gehaltener Executions-Commission strafweis verfallen; Euer Frau Mutter Frau Barbara Stampachin geborne Malessiczkin von Pautnow, bei weiland Ihrer fürstl. Gn. von Lichtenstein gottseligster Gedechtnus als damahligem Kais. Statthalter im Königreich Böh. so viel erhalten, dass weiln sie catholisch und alle die Unterthanen zum catholischen Glauben zu bringen richtig und für gewiss versprochen, bemeltes Gut ihr in Handen gegen Bezahlung Ihrer Kais. Maj. zustehenden dritten Theils gelassen worden. Nun werden wir aber glaubwürdig berichtet, dass die angeregte Frau Barbara Stampachin solcher ihrer bei Erhandlung des Guts Waltsch ausdrücklich benänten und zugesagten Condition (unangesehen sie von wolgedachter weiland Ihrer fürstl.

Gnaden von Lichtenstein durch einen Befehl sub dato 27. Januarii nächsthin, laut hie beiliegender Abschrift desswegen stark ermahnt worden) bishero nicht ein genügen thuet, sondern die Unterthanen desselbten Orts, ein weg wie den andern, in Ihrer gewohnten Ketzerei stecken, daraus dann andern benachbarten, die sich sonsten viel eher zum catholischen Glauben bekehren würden, grosse Ärgernus erfolget: und wie vermerkt wird, die mehr besagte Frau Barbara Stampachin (vielleicht durch Verhindern ihres bishero noch in wideriger Religion verharrenden Ehegemahls) ohne anderer Hilf und Beistand in dieser Sach wenig oder nichts ausrichten möchte.

Als haben wir für gut und nothwendig angesehen Euch als einen eifrigen Katholischen dies gottgefällige Werk anzuvertrauen und zu committiren: Befehlen demnach im Namen und anstatt Ihrer Kais. Maj. unsers allergnädigsten Herrn wir Euch hiemit, Ihr wollet Euch dieser Sachen mit ganzem Fleiss und Eifer annehmen und darob sein, dass dieselben Unterthanen alle, Mann- und Weibs-Personen zuvorderist zur Lehr und Unterweisung im katholischen Glauben vom M. Petro Cappio, Pfarrer zu Waltsch, (deme dann auch solches absonderlich von Uns, Cardinaln und Erzbischof zu Prag anbefohlen wird) mit Hierzuforderung anderer benachbarten geistlichen Personen und Informatorn durch bewegliche Motiven, und zwar nicht alle auf einmal, sondern in gewisse Anzahl abgetheilet, nach und nach, und gleichwohl unsäumlich gezogen und angehalten werden und sich also gutwillig zum katholischen Glauben bekehren möchten. Im widrigen Fall aber, und da sich etwan etliche aus ihnen nicht wollten lenken lassen, denselben in unserm Namen ernstlich befehlen, dass sie von ihrer Halssterrigkeit abstehen, innerhalb eines Monats Frist von dato dies unsers Befehls an zu raiten, den wahren alleinseligmachenden heiligen katholischen Glauben wirklich annehmen, ihre Sünden treulich beichten, das hochwürdigste Sacrament des Altars andächtig empfangen, darüber ein Kundschaft von ihrem Beichtvater abfordern, und Euch zustellen, in diesem Allem nach Ihrer Kais. Maj. gnädigstem Willen und Befehl sich gehorsamist verhalten und zu anderen, ihnen unangenehmen Mittel nicht Ursach geben: wie Ihr Euer beiwohnenden Discretion nach, der Sachen recht zu thun, und uns die Relation Euerer Verrichtung förderlichst zu überschiken wol werdet wissen. Daran vollbringt Ihr mehrhöchstgedachter Ihrer Kais. Maj. gnädigsten Willen und Meinung. — Datum Prag, den 21. Junii a. 1627. N. N. von der röm. Kais. auch zu Hung. und Böhaim königl. Maj. zur Religions-Reformation im Königreich Böh. verordnete Commissarien. — Dem edlen ehrenvesten Herrn Erasmo Jaroslao Stampach von Stampach auf Bochova*) und Raitka, unsern gueten Freundt.

11. *Dne 5. července 1627. Komissaři píší Vilému z Lobkovic, aby nekatolické osoby na panstvích svých hleděl po dobrém přivésti k obrácení a nabízejí mu k tomu svoji radu a pomoc.*

*) Bukov, Pokau.

Urozený pane pane ujče a švagkře nám zvláště milý. Jakož jest J. M. C. král a pán nás všech nejmilostivější každého času nejvíce o to svou milostivou a právě otcovskou péči jmíti ráčil, aby v tomto J. M. C. dědičném království českém čest a chvála Boží se rozmáhala, obyvatelé téhož království, kteříž tak skrze rozličné sektáře zavedeni jsouce, všelijakých u víře neboližto v náboženství bludův, duší jejich k zatracení vedoucích, též roztržitost, nepokoj a záhubu vší země s sebou přinášejících, se přidržují, zase k poznání starobylé, pravé a samospasitedlné víry svaté katolické přijíti a tak všickni s jeho milostí císařskou, vrchností svou nejmilostivější, v náboženství se srovnajíc, jednomyslně Pánu Bohu sloužiti a svatou křesťanskou lásku, svornost a pokoj, z něhož obecné dobré zrůst svůj má, vždycky stále mezi sebou jmíti mohli. Že pak mimo naději mnozí, jsouce v tom již od drahného času, jak skrze mnohdykráte vůbec prošlé J. M C. milostivé patenty, tak tolikéž skrze duchovní lidi a kazatele v kostelích upřímně napomínáni a vyučováni, toho sobě k srdci nic nepřipouštějí a někteří z púhé všetečnosti a vzpoury, někteří pak z nerozvážlivosti a nerozumu, právě zaslepeni, přece v své navyklé zarputilosti a tvrdošijnosti až posavad trvají a se napraviti dáti nechtějí: to J. M. C. dosti těžce nesouc z mnohých slušných a velikých příčin dále přehlížeti moci ani chtíti neráčí, nýbrž aby té věci již vždy jednou zpomoženo a takové zlé a škodlivé sektářství z téhož J. M. C. dědičného království českého skutečně pryč odvráceno býti mohlo, ráčila jest J. M. C. nedávno jminulých dnův nás za commissaře milostivě nařiditi a nám o tom poručiti, abychom ve všem království českém reformací v religiji neboližto v náboženství již na konec učinili. Podle kteréhožto J. M. C. milostivého poručení již se také jest zde v městech Pražských i jinde v mnohých místech pozemských i městských dobrý začátek stal, tak že (Pán Bůh rač z toho pochválen býti) mnohá celá panství i města k též víře svaté katolické přivedeni jsou, z čehož oni, poznavše pravou pravdu, se nyní srdečně těší a Pánu Bohu děkují: my pak na jiným nejsme, nežli abychom dotčenou reformací dále všudy, při všech obyvatelích království tohoto, náležitě vykonati a tudy J. M. C. milostivou vůli a poručení naplnili.

I ačkoliv o V. M. jakožto pánu pobožném katolickým nepochybujeme, že na svých panstvích o spasení duší, lidí poddaných svých, se bedlivě (an tím každá vrchnost povinna jest a před Pánem Bohem z tohoto odpovídati musí) starati a ty, kteříž ještě katoličtí nejsou, k též svaté samospasitedlné víře katolické vésti i přivésti dobře věděti ráčíte: však nicméně z povinnosti naší nemohli jsme pominouti toto psaní naše V. M. učiniti. Jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího, V. M. napomínajíc, abyste ráčili všecky nekatolické osoby obojího pohlaví, poddané své, buďto před vlastní osobu anebo před hejtmany a úředníky V. M. katolické neprodleně (však ne pojednou, nýbrž v jistý počet, jak V. M. nejlépe viděti bude, je rozdělíce) povolati dadouc jim tu milostivou a konečnou J. M. C. vůli a poručení oznámiti, totiž aby oni všickni na přikázání Boží,

na svědomí a povinnost svou, kterouž vrchnosti své zavázáni jsou, též na řád a právo pamatujíc, V. M. pánu svému dědičnému ve všem všudy povinnou poslušnost zachovati hleděli a v příčině náboženství dobré, moudré, jim užitečné a spasitedlné rady, napomínání a poručení uposlechli a tím dříve sobě usmyslíc, víře svaté katolické od pořádných kněží a správcův duchovních se vynaučiti dali a k ní beze vší odpornosti aneb jakýchkoli výmluv a ouskokův skutečně přistoupili, takových mírných a dobrotivých, k jejich vlastnímu časnému i věčnému prospěšenství sloužících prostředkův nepovrhali a k nějaké přísnosti a těžkosti, s kterouž by se pro svou neposlušnost (ač se té do nich nenadějeme) potkati mohli, sami zbytečně příčiny nedávali, nýbrž pro požehnání Boží a zachování dobrého pokoje raději dobrovolně, skutečným a brzkým toho všeho, jakž se nadpisuje, vykonáním, že věrní a poslušní vrchnosti své poddaní jsou, na sobě uznati dali. Pokudž by pak kdo z nich v tom nějak odporným býti se opovážil, zůstává to v moci V. M., k takovému každému neposlušnému poddanému s náležitým trestáním přikročiti dáti, jakož také my, bylo-li by kdy v čem naší rady a pomoci zapotřebí, když nám koliv od V. M. oznámeno bude, rádi V. M. všelijak přispěti a nápomocni býti chceme. S tím V. M. na všem dobře a šťastně se jmíti vinšujeme. Datum v Praze 5. Julii anno 1627. N. N. od Jeho Milosti atd. — Urozenému Pánu p. Vilímovi z Lobkovic na Bilíně, Beškovicích a Divicích, J. M. C. raddě, komorníku a nejvyššímu kamermistru v království českém, panu ujci a švakru nám zvláště milému k dodání.

12. *Dne 8. července 1627. Komissaři oznamují komoře české, že dvěma jejím úředníkům, Václava Magrlovi ze Sobíšku a Václavu Kolidiusovi, dali sděliti rozkaz, by víru katolickou přijali, i žádají, aby komora česká je k tomu napomenula; kdyby pak uposlechnouti se zdráhali, aby jiné osoby náboženství katolického na jejich místa byly přijaty.*

Urozený pane pane, urození a stateční rytíři, pane švagkře a přátelé naši zvláště milí. Vaší milosti a Vás netajíme, že jsme panu hejtmanu Starého Města Pražského strany Václava Magrly z Sobišku a panu hejtmanu Nového Města Pražského strany Václava Kolidyusa jisté dekrety odeslali, aby oni nyní jmenované dvě osoby před sebe na rozdílné rathouzy k správě jich příslušející v místa radní povolati dadouc, jim milostivou vůli a poručení J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího oznámili; totiž aby se oni oba z bludův svých sektářských vyvésti a víře svaté katolické vynaučiti dali, i také k ní skrze svatou zpověď a uctivé přijetí velebné svátosti oltářní v terminu až do dne památky sv. Jakuba, to jest 25. dne tohoto měsíce července, skutečně, k další své nepříležitosti příčiny nedávajíc, přistoupili. I aby týž Václav Magerle z Sobišku a Václav Kolidius, kteřížto podle svých, jeden při ouřadě J. M. C. pana prokuratora a druhý při puchalterii komory české na sobě nesoucích povinností pod správou V. M. a Vaší náležejí, tím snázeji k tomu, jakž svrchu oznámeno, přivedeni býti mohli, pročež jménem a na místě J. M. C.

krále a pána nás všech nejmilostivějšího V. M. a Vás napomínáme, od osob pak našich přátelsky žádáme, že tolikéž i V. M. a Vy dotčené: Václava Magrle a Václava Kolidyusa, aby oni těchto mírných, dobrotivých, k jejich vlastnímu časnému i věčnému prospěchu sloužících prostředkův nepovrhali, nýbrž raději s Jeho Milostí císařskou, vrchností svou nejmilostivější, v náboženství se srovnati hleděli, dostatečně napomenouti, a pokudž by oni vždy (mimo naději) sobě usmysliti a v tom se tak poslušně zachovati nechtěli, na jiné osoby náboženství katolického, kteréž by na těchto místo k těm povinnostem dosazeny býti mohly, časně pomysliti ráčíte a pomyslíte. S tím V. M. a Vás i spolu s sebou ochraně Boží poroučíme. Datum v Praze 8. Julii anno 1627. N. N. od Jeho Milosti atd. — Urozenému pánu panu, urozeným a statečným rytířům N. N., Jeho Milosti římského císaře, uherského a českého krále, panu praesidentu a pánům raddám zřízené komory v království českém, pánům švagkru a přátelům našim zvláště milým.

13. *Dne 8. července 1627. Komissaři sdělují místodržícím, že se usnesli na tom, aby nekatoličtí praedikanti v Praze uvěznění a v zatvrzelosti setrvávající odesláni byli na jiné místo, kde by tvrdošijností svou nedávali pohoršení.*

Hoch- und wolgeborne, wohlgeborne Herren, auch edle gestrenge Ritter, besonders liebe Herren Öheimb, Schwäger und Freundt. Wir haben in fleissiger Deliberation gehabt, was mit denen gottlosen verstocken Praedikanten, die da in der Alten und Neuen Stadt Prag gefänglich verhaft bleiben, die Bekehrung aber zur heiligen katholischen Religion ihnen durch keine Mittel persuadiren lassen wollen (welches doch andere seliglich gethan und darauf freigelassen worden) zu thuen wäre. Erachten demnach vieler erheblichen Ursachen halber fürs beste, dass sie von hinnen an ein ander Ort, allda sie durch solche ihre Halssterrigkeit niemanden Ärgernus geben könnten, verschikt würden, inmassen wir uns dann allbereit deswegen mit dem Herrn Böh. Cammer Praesidenten unterredet haben, dass gewisse Personen besagte Praedikanten von hinnen abzuholen verordnet werden. Hierumb ersuchen wir E. Gn. und die Herrn hiemit freundlich, sie wollen bei dem Magistrat der Alten und Neuen Stadt Prag die Verordnung thun, dass man bemelte Praedicanten denjenigen hierzu von uns und von der Böhmischen Kammer bestellten Personen herausfolgen lasse, welche alsdann dieselben weiter zu führen wissen werden. Hiemit verbleiben wir E. Gn. und den Herrn zu angenehmer Dienst- und Freundschafterweissung jederzeit willig. Datum Prag, den 8. Julii Anno 1627. E. Gn. und der Herrn dienst- und freundtwillige N. N. Röm. Kais., auch zu Hungern und Böhaim König. Maj. zu Religions. Reformation im Königreich Böh. verordnete Commissarien. Denen Hoch- und Wohlgebornen Wohlgebornen Herrn Herrn auch edlen gestrengen Rittern, N. N. Röm. Kais., auch zu Hungern und Böhaim König. Majest. gemhaimben und annern Räthen, Statthaltern, Obrist. Landofficirern und Land-

rechts Beisitzern, im Königreich Böh., unsern besonders lieben Herrn Öhmb, Schwagern und Freunden.

14. *Dne 14. července 1627. Komissaři oznamují hraběnce Anně z Fürstenbergu, rozené z Lobkovic, že proti nekatolíku Jonáši Barrayterovi, v domě jejím na Hradčanech za hospodáře sloužícímu, bude obvyklým způsobem nastoupeno, i žádají ji, by mu poručila, aby víru katolickou přijal.*

Urozená paní paní hrabinko, paní teto a švakrová naše zvláště milá. Nepochybujeme o tom, že V. M dobře vědomé, kterak jest J. M. C. král a pán nás všech nejmilostivější každého času nejvíce o to svou milostivou a právě otcovskou péči jmíti ráčil, aby v tomto Jeho Milosti dědičném království českém čest a chvála Boží se rozmáhala, obyvatelé téhož království, kteříž tak skrze rozličné sektáře zavedeni jsouce, všelijakých v víře neboližto v náboženství bludův, duší jejich k zatracení vedoucích, se přidržují, zase k poznání starobylé, pravé, samospasitedlné víry sv. katolické přijíti a tak všickni příkladem předkův našich milých v jednotě víry a myslí srovnáni jsouce, předně Pánu Bohu a potom J. M. C. jakožto králi a pánu svému nejmilostivějšímu tím lépe sloužiti, v svaté lásce, svornosti, a každého času v stálém pokoji spolu přebývati, i tudy obecné, dobré a užitečné fedrovati mohli: že pak až posavad mnozí ani J. M. C. skrze již předešle mnohokrát vůbec publikované patenty, prošlého milostivého napomínání a poručení, ani také od duchovních správcův v svatým Písmě učených pobožného a spasitedlného vyučování v tak prodloužile sobě propůjčené lhůtě k srdci svému připustiti nechtějí, nýbrž jako zaslepeni v bludích svých sektářských urputně a tvrdošijně trvají: a to nejvíce odtud pochází, že jeden sektář druhého, aby se k víře katolické neobracel, pokoutně rozpakuje. To J. M. C. těžce nesouc dále takových zlých a škodlivých neřádův nikoliv přehlížeti chtíti ani moci neráčí, nýbrž aby vždy již jednou všecko sektářství z tohoto J. M. C. dědičného království českého dokonce pryč odvráceno býti mohlo, ráčil jest J. M. C. nás za commissaře milostivě naříditi a nám o tom poručiti, abychom na jistý spůsob v instrukcí od J. M. C. nám vydané obsaženej ve všem králoství českém reformací v religiji neboližto v náboženství již na konec učinili: i maje my podle povinnosti naší na to bedlivý pozor, aby takové J. M. C. milostivé poručení náležitě vykonáno bylo, poznáváme to velice na překážce býti, že v mnohých domích osobám stavu panského a rytířského náležejících všelijací nekatoličtí lidé na svobodu těchž domův a ochranu svých pánův se spoléhajíce se zdržují, na něž lid městský obecný zření své mají a veliké pohoršení a posilu od nich berou, takže příkladem jejich zlým k víře katolické se obrátiti nechtějí. Poněvadž pak tolikéž v domě V. M. na Hradčanech za hospodáře sloužíc Jonáš Barreyter, člověk nekatolický, se nachází, kteréhož bychom také na pravou spasitedlnou cestu, totiž k víře sv. katolické rádi přivedli a toho oumyslu jsme, že týmž řádem a spůsobem, kterýž tato naše commissí a reformací s sebou přináší a jakž se s jinými v takové příčině procediruje, na něj na-

stoupeno bude. Však ušetřujíce vzácné osoby V. M. toho jsme pominouti nechtěli, abychom dříve V. M. o tom v známost uvésti neměli. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího V. M. napomínáme, od osob pak našich přátelsky žádáme, že z horlivosti k náboženství, jakožto paní vždycky katolická a z povinnosti svědomí svého, i také z potřeby, kterouž tato nynější naše commissí ukazuje, dotčenému svému služebníku Jonášovi Barreyterovi, aby on, dadouc se z bludův svých sektářských vyvésti a pravé samospasitedlné katolické víře dobře vynaučiti, k též sv. katolické římské víře v terminu až do posledního dne tohoto měsíce července skrze zkroušenou zpověď hříchův svých a spasitedlné přijetí velebné svátosti oltářní jistotně přistoupil, na to nám hodnověrné vysvědčení od svého zpovědníka přinesl a tudy, že věrným a poslušným J. M. C. poddaným jest, na sobě uznati dal, takových mírných, dobrotivých, k jeho vlastnímu časnému i věčnému prospěchu sloužících prostředkův nepovrhal a k další svý nepříležitosti a těžkosti, s kterouž by se pro neposlušnost potkati mohl, příčiny nedával, dostatečně poručiti; pakli by on sobě usmysliti a v tom se tak poslušně zachovati nechtěl, na jinou osobu náboženství katolického, kteráž by na jeho místo v službu V. M. dosazena býti mohla, časně pomysliti ráčíte. S tím V. M. spolu i s sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 14. Julii a. 1627. N. N. od Jeho Milosti Římského císaře, uherského a českého krále k reformací v religiji neboližto náboženství v království českém nařízení commissaři. — Urozené paní paní Anně hrabince z Fyrštenbergku rozené z Lobkovic, na Klecanech, Chvatěrubech a Veliké Baště, paní tetě a švagkrové naší zvláště milé k dodání.

15. *Dne 14. července 1627. Komissaři oznamují Janu Rudolfu Trčkovi, že proti nekatolíku Michalu Šulcovi Veseckému, ve službě jeho se nacházejícímu, bude obvyklým způsobem nastoupeno, i žádají, aby jej přiměl k přijetí víry katolické.*

Urozený pane pane, ujče a švagkře náš zvláště milý. Nepochybujeme o tom, že V. M. dobře vědomé jest . . . [jako v l. 14.] . . . takže příkladem jejich zlým, a ukazujíce na ně, k víře katolické se obrátiti nechtějí. Poněvadž pak tolikéž v službě V. M. jeden měštěnín Nového Města Pražského, Michal Šulc *) Vesecký, člověk nekatolický, se nachází, kteréhož bychom spolu i s manželkou jeho také na pravou spasitedlnou cestu, totiž k víře sv. katolické rádi přivedli [jako v listu 14.] od osob pak našich přátelsky žádáme, že dotčenému svému služebníku Michalovi Šulcovi Veseckému, aby on i s manželkou svou, dadouce se z bludův svých sektářských vyvésti [jako v listu 14.] v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 14. Julii anno 1627. N. N. od Jeho Milosti Římského císaře atd. — Urozenému pánu panu Janovi Rudolfovi Trčkovi z Lípy na Vopočně, Smiřicích, Světlý nad Sázavou a Kounicích, J. M. C. raddě a komorníku, panu újci a švagkru našemu zvláště milému k dodání.

*) V orig. Ssulcz.

16. *Dne 14. července 1627. Komissaři totéž oznamují Janu Vilímovi z Lobkovic v příčině Mikuláše Liliusa a manželky jeho.*

In simili. — Urozenému pánu panu Vilímovi z Lobkovic, na Bilíně, Beřkovicích a Divicích, J. M. C. raddě, komorníku a nejvyššímu kamermistru v království českém, panu ujci a švagkru našemu zvláště milému k dodání. — Z strany Mikuláše Liliusa, spolu i manželkou jeho.

17. *Dne 14. července 1627. Komissaři žádají Přibíka Jeniška z Újezda, aby na objížďce své po městech královských, která naň od místodržících byla vložena, jejich jménem reformaci prováděl.*

Urozený a statečný rytíři, pane příteli a švakře nám zvláště milý. Jest Vám dobře vědomé, jaká od J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího na nás commissí v příčině reformací v religiji v tomto J. M. C. dědičném království českém vzložena jest, tak že bychom měli sami osobně, do všech krajův sjedouc, anebo subdelegatos, nebožto jisté osoby na místě naším nařídíc a tam vyšlíc, takovou reformací beze všeho protahu k místu a konci vésti. Ale jsouce jakž tou reformací zde v městech Pražských, tak i jinými mnohými a důležitými J. M. C. vlastními potřebami zaneprázdněni, na ten čas nám odsud odjeti nelze. I poněvadž Vy bez toho nyní k vyřízení jisté od Jich Milostí Pánův místodržících J. M. C. na Vás podle jiných osob vzložené commissí po všech městech královských jezditi budete, protož Vás za to přátelsky žádáme, že také při též příležitosti, přijedouc do kteréhokoliv kraje a města, jménem a na místě našim všecky obyvatele mužského i ženského pohlaví k víře svaté katolícké napomenete a vésti budete. Cokoli tu dobrého ke cti a chvále Boží, rozmnožení svaté katolické církve a k milostivému zalíbení J. M. C. na tuto žádost naši učiníte, toho my se Vám vším dobrým odměniti nepomineme. S tím Vás spolu i s sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 14. Julii anno 1627. N. N. od Jeho Milosti Římského císaře atd. — Urozenému a statečnému rytíři panu Přibíkovi Jeníškovi z Újezda, na Štěpanovicích, Březnici a Tolhenicích, J. M. C. raddě a podkomořímu v království českém, příteli a švakru nám zvláště milému k dodání.

18. *Dne 14. července 1627. Komissaři nařizují Litoměřickým, aby duchovenstvu Litoměřickému při reformačním díle byli nápomocni, a aby Pavla Stranského a manželku jeho přísně napomenuli, by k církvi katolické přistoupili.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Litoměřic, přátelům nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé nám milí. Dochází nás jistá zpráva, že hned od toho času, co jest M. Simon Petrus Aulicus ouřadu J. M. C. rychtářského sproštěn, mnozí obyvatelé nekatoličtí v městě Litoměřicích, ano i ti přednější, strany obrácení se k víře sv. katolické nemalou urputnost svou prokazují a dobré, spasitedlné, k jejich vlastnímu časnému i věčnému prospěchu sloužící rady a vyučování od du-

chovních správcův, lidí v Písmě sv. znamenitě učených, uposlechnouti nechtějí, nýbrž jako zaslepení v bludech svých sektářských, duší jejich k zatracení vedoucích, zůstávati míní: jakož pak obzvláště Pavel Stranský spolu s manželkou svou to zjevně za odpověď dáti se neostejchali, že od své sektářské víry odstoupiti nechtějí. I poněvadž J. M. C. král a pán nás všech nejmilostivější na tom se milostivě ustanoviti a dokonale resolvírovati ráčil, aby mimo to jediné, pravé, samospasitedlné katolické římské náboženství, kteréhož J. M. C. se vším slavným domem svým rakouským stále přidržeti se ráčí, žádné jiné, jakžkoli smyšlené, v tomto dědičném Jeho Milosti království českém (v němžto prve škodlivá rozdílnost v náboženství tu jminulou ohavnou rebellí spůsobila) trpíno nebylo, nýbrž aby se všickni J. M. C. věrní poddaní obojího pohlaví k též víře sv. katolické co nejdříve obrátili a tak v jednotě víry a myslí srovnáni jsouce a v svaté lásce, svornosti a každého času v stálém pokoji spolu přebývajíce, předně Pánu Bohu a potom J. M. C. jakožto králi a pánu svému nejmilostivějšímu tím lépe sloužiti, i tudy obecné dobré a užitečné fedrovati mohli. Protož týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste (poněvadž na ten čas žádného J. M. C. rychtáře u Vás není) Vy podle povinností a ouřadu Vašeho panu děkanovi a těm všem osobám duchovním v městě Litoměřicích k vyučování víry katolické nařízeným ve všelijakých příčinách, co by tak koliv k rozmnožení náboženství katolického sloužiti mohlo, každého času, volně, ochotně a upřímně nápomocni byli, tak aby J. M. C. nad tím své milostivé zalíbení jmíti ráčil a my, kdyby se co jináče, nežli se tuto poroučí, od Vás stalo, na J. M. C. toho vznésti nemuseli. Nicméně tolikéž i sousedům Vašim nekatolickým všem o tom dostatečně poručte, aby oni sobě usmyslili, z bludův svých sektářských tím dříve se vyvésti a víře sv. katolické vynaučiti dali, k ní skutečně přistoupili a tudy, že věrní a poslušní J. M. C. poddaní jsou, dokázali; obzvláštně pak nadepsanému Pavlovi Stranskému a manželce jeho přísně a pod skutečným trestáním o tom poručte, aby oni manželé tak hrubě na svých hlavách nezakládali, zdravě se rozmyslili, vzpoury své, z níž jiní sousedi pohoršení a zlý příklad berou, zanechali, nýbrž raději k církvi sv. katolické, dadouce se neprodleně víře sv. katolické vynaučiti, poslušně přistoupili, leč by na sebe něco horšího (kteréž by je pro neposlušnost konečně následovalo) uvésti chtěli. Na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze 14. Julii a. 1627. N. N. od Jeho Mil. atd.

19. *Dne 14. července 1627. Komissaři nařizují Kutnohorským, aby těm, kteří o své újmě z města ušli, poručili, by se zase vrátili, jinak že potom nikdy více do společnosti měšťanské aneb k jakýmkoli živnostem připuštěni nebudou a že pak i jejich manželky ze země budou vypovězeny.*

Poctivému, moudrým a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Hory Kuttny, přátelům nám milým k dodání. Poctivý, též moudří a opatrní, přátelé nám milí. Máme toho jistou zprávu, že někteří obyvatelé města Hory Kuttny,

vyrozuměvše, že se z milostivé vůle a poručení J. M. C. krále a p. n. v. n. reformací v religiji neboližto náboženství zde v městech Pražských i jinde v krajích děje, chtějíc se tomu vyhnouti, aby také na ně strany obrácení se k víře sv. katolické nastupováno nebylo, sami po svý vůli zbytečně a bezpotřebně, nemaje od nás, ani od koho jiného, žádného sobě k odstěhování se uloženého terminu ani rozkazu aneb vypovědění od města pryč, statky a jmění svá, manželkám svým anebo jiným též nekatolickým osobám k opatrování poručejíce, ujíždějí a tudy svou urputnost a neposlušnost, že se s J. M. C., vrchností svou nejmilostivější, v náboženství srovnati a k víře sv. katolické přistoupiti nemíní, zjevně na sobě uznávati dávají. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste se po takovýchto pryč se odebraných osobách, kde se zdržují (an jejich manželky bez pochyby o nich dobře vědí) pilně ptáti dali, a uptajíce se jich, jim (pokudž možné jest) v známost o tom uvedli a dostatečně poručili, aby se oni neprodleně a nejdéle až do dne památky Nanebevzetí Blahoslavené Panny Marie, to jest 15. dne měsíce srpna nejprv příštího zase do města k svým statečkům a živnostem navrátili a milostivou J. M. C. vůli a poručení v příčině náboženství poslušně vykonati hleděli; jinak, pokudž by toho tak neučinili, tehdy že již potom nikdy více do společnosti měšťanské aneb k jakýmkoliv živnostem a obchodům připuštěni, aniž také v celém království českém trpíni býti nemají; jakož také i manželky jejich hned po vyjití svrchu oznámeného terminu za nimi z města a z celého králov. českého se pryč odstěhovati musejí, načež Vy, aby to vše dobře a náležitě opatřeno bylo, dobrý pozor dáti máte, vědouc že se etc. Datum v Praze, 14. Julii a. 1627. N. N. od Jeho Milosti etc.

20. *Dne 15. července 1627. Komissaři sdělují Domažlickým nelibost císařovu nad tím, že dopouštějí, aby obyvatelé ve vesnicích jim náležejících setrvávali ve víře nekatolické k nemalému pohoršení sousedního lidu, i nařizují. aby je dali Domažlickým farářem katolické víře náležitě vyučiti, tak aby se dobrovolně obrátili; proti zatvrzelým, že by zakročeno bylo tresty, ano i mocí vojenskou.*

Denen ehrsamb. und weisen N. N. Burgermeister und Rath der Stadt Taus, unsern guten Freunden. Unsern geneigten Gruss und guten Willen, ehrsamb. und weise gute Freundt. Wir können Euch nicht verhalten, dass von der Röm. Kaiserl., auch zu Hungern und Böhaim königl. Majest. unsern allergnädigsten Herrn uns ein gnädigstes Schreiben, datiert Wien, den 4. Julii nächsthin zukhomben, in welchem Ihr Majestät hocheifrig vermelden, dass Sie mit Euch als Magistrat der Stadt Taus gar übel zufrieden, darumb, dass ihr alle die zur gemeinen Stadt gehörige Dörfer zur katholischen Religion, höchstgedachter Ihrer kaiserl. Majest. gnädigsten Intention und längst beschehenen unterschiedlichen Befehl nach, bishero nicht gebracht habt, sondern ihnen allerlei hochschädliche Secten und Halssterrigkeit übersehet und gestattet, daraus dann andere benachbarten und sonderlich

des hoch- und wohlgebornen Herrn Herrn Maximilian Grafen von Trautmansdorf Freiherrn von Gleichenberg, Negau, Burgau und Torženbach, auf Bischofteinicz, Mirschkau und Tchiežowicz, röm. kaiserl. Majest. geheimben Raths und Cammerers drei Dorfschaften, als Gross- und Klein Luschenz*) und Krästowicz**) sehr grosse Ärgernuss nehmen und sich auf bemelte Eure Unterthanen referiren, sprechend, wann die Eurigen katholisch werden, sie alsdann auch weiter diesfalls kein Bedenken haben wollten. Wann dann Ihre kais. Majestät wie vor diesem durch vielfältige Resolutiones, also auch durch obangeregtes, an uns gethanes gnädigstes Schreiben, sich dahin gänzlich entschlossen und gnädigst befohlen, ausserhalb wohlgedachter katholischen Religion niemanden, wer der auch sein mag, kein anders Exercitium in dero Königreich Böhaim zu verstatten. Als befehlen im Namen und an Statt mehrhöchstgemelter Ihrer Kais. Majestät unsers allergnädigsten Herrn wir euch hiemit, dass ihr euch dieses gottwohlgefälligen heilsamen Werks mit ganzem Fleis und Ernst annehmen und darob sein sollet, dass die Inwohner in angeregten zur Stadt Taus gehörigen Dörfern allesambt, Mann- und Weibspersonen alsbald zuvoderist zur Lehr und Unterweisung im katholischen Glauben von Euerem Pfarrer zu Taus (deme dann auch solches absonderlich von Uns Cardinaln und Erzbischofen zu Prag anbefohlen wird) mit Hierzuforderung anderer benachbarten geistlichen Personen und Instructorn durch bewegliche Motiven, und zwar nicht alle auf einmal, sondern in gewisse Anzahl abgetheilt, nach und nach, und gleichwol unsäumblich, gezogen und angehalten werden, damit sie sich also gutwillig zum katholischen Glauben bekehren möchten. Im widrigen Fall, und da sich etwan etliche aus ihnen nicht wollten lenken lassen, denselben in unserem Namen ernstlich befehlen, dass sie von ihrer Halssterrigkeit abstehen, innerhalb eines Monats Frist von dato dies unsers Befehls an zu raiten den wahren alleinseligmachenden heiligen katholischen Glauben wirklich annehmen, ihre Sünden beichten, das hochwürdigste Sacrament des Altars andächtig empfangen, darüber ein jedweder von seinem Beichtvater den Beichtzettel abfordern und Euch zustellen, in diesem Allem sich gehorsamist erzeigen und zu anderen, ihnen unagenehmen Mitteln nicht Ursach geben, sintemal wir gegen den Ungehorsamen mit gebührlicher Straf zu verfahren und auch gar (da vonnöthen) Soldaten über sie zu schicken wissen würden. Versehen uns aber gänzlich gegen ihnen, dass sie ihr Gewissen und Seelenseligkeit, der Pflicht, mit welcher sie ihrer Obrigkeit verbunden sind und ihr eigene Wohlfahrt wohl bedenken und sich als treue Unterthanen hierinnen, wie dahie befohlen ist, gehorsamblich verhalten werden. Daran wird vollbracht Ihrer kais. Majestät gnädigster Will und Meinung. Datum Prag, den 15. Julii anno 1627. N. N. von der Röm. etc.

21. *Dne 15. července 1627. Komissaři nařizují Volfovi Vilémovi Lamingerovi z Albenreutu, aby přičinil se o obrácení poddaných svých v Chotiněvsi (Kuttendorf).*

*) Luženice Velké a Malé. – **) Chrastavice.

Unsern freundlichen Gruess und was wir mehr liebs und güts vermögen. Wohlgeborner Freiherr, besonders lieber Herr und Freundt. Demnach aus der Röm. kais. auch zu Hungern und Böhaimb königl. Majestät unesers allergnädigsten Herrn gnädigsten Befehl wir die Religions-Reformation im Königreich Böhaim fürgenommen, kommen wir in Erfahrung, dass seine Kuttendorfische (von Ihrer kaiserl. Majestät ihme pfandtweis eingeraumbte) Unterthanen bishero noch zum katholischen Glauben nicht gebracht sind und durch ihre ketzerische Verstockung vieler anderen benachbarten Herren, sonderlich aber des hoch- und wohlgebornen Herrn Herrn Maximiliani Grafen von Trautmannsdorf, Freiherrn von Gleichenberg, Negau, Burgau und Torženbach, auf Bischofteiniz. Mirschkau und Tschežiowicz, Röm. kais. Majestät geheimben Raths und Cammerers etc. Unterthanen in drei Dörfern, als Gross- und Klein-Lushhenz und Krästowicz sehr grosse Ärgernuss won sich geben, wie dann jetztbemelte drei Dorfschaften ausdrücklich sprechen, wann die Kuttendörfer katholisch werden, sie alsdann weiter auch kein Bedenken haben wollten. Wann dann Ihre kaiserl. Majestät, wie vor diesem durch vielfältige Resolutiones, also auch durch dero neulichst vom 4. Julii particulariter dieser hiebennenten Dorfschaften halber an uns gethanem gnädigsten Schreiben, sich dahin gänzlich entschlossen und gnädigst befohlen, ausserhalb wohlgedachter catholischen Religion niemandem, wer der auch sein mag, kein anders Exercitium in dero Erb- Königreich Böhaimb zuverstatten, als wollen im Namen und an Statt höchsternennten Ihrer Kais. Majestät unsers allergnädigsten Herren wir hiemit Ihn ermahnet haben, Er als Pfands-Obrigkeit wolle sich dieses gottwohlgefälligen heilsamen Werks mit ganzem Fleiss und Ernst annehmen und darob sein, dass die besagten Kuttendörfer allesambt, Mann- und Weibs-Personen alsbald zuvorderist zur Lehr und Unterweisung im katholischen Glauben vom Pfarrern daselbsten, deme dann auch solches (jako v listu 20.) bekehren möchten. Im widrigen Fall und da sich etwan etliche aus ihnen nicht wollten lenken lassen, denselben in Ihrer kaiserl. Majestät Namen ernstlich befehlen, dass sie von ihrer Halssterrigkeit abstehen, innnerhalb eines, oder aufs längste zwei Monat Frist, von dato dies unsers Schreibens an zu raiten, den wahren, alleinseligmachenden heiligen catholischen Glauben wirklich annehmen (jako v listu 20.) und Ihme als der Obrigkeit zustellen, in diesem allen sich gehorsamist erzeigen und zu anderen Mitteln nicht Ursach geben: gestalt wir dann auch sofern einziger Ungehorsamb oder Widersezlichkeit der Unterthanen vermerkt und solches uns von Ihme zu wissen gemacht würde, demselben alle gebürliche Assistenz zu leisten, auch da es von nöthen und Er es begehren thäte, dergleichen Widerspenstige mit Soldaten zu belegen ins Werk zu richten nicht unterlassen wollen. Versehen uns aber gänzlich gegen den Unterthanen, dass sie ihr Gewissen und Seelenseligkeit, die Pflicht, mit welcher sie der Obrigkeit verbunden sind und ihr eigene Wolfahrt wohl bedenken und sich als treue Unterthanen hierinnen wie obstehet

gehorsamblich verhalten werden. Daran wird vollbracht Ihrer kaiserl. Majestät gnädigster Will und Meinung. Datum Prag, 15. Julii A. 1627. N. N. von der Röm. kaiserl. auch zu Hung. und Böhaim etc. Dem wohlgebornen Herrn Herrn Wolf Wilhelmb Laminger von Lamingen, Freiherrn auf Albenreut, Röm. Kais. Majest. Reichshof-Rath und teutschem Lehnhaubtmann im Königreich Böhmen, unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

22. *Dne 18. července 1627. Komissaři sdělují Gotfridu Hertlovi z Leutersdorfu, že vzali na vědomí zprávu o bouři, kterou dne 4. července způsobili nekatolíci Loketští; míní, že zavinila ji z části přílišná shovívavost vůči nim, a naznačují, kterak nutno dále k nim se chovati. Zároveň dávají mu na vůli, aby Karlovarským lhůtu k obrácení prodloužil.*

Unseren geneigten und freundlichen Gruess, edler gestrenger, besonders lieber Herr und Freundt. Was der Herr aus Karlsbad vom 13. Julii nächsthin an den wohlgebornen Herrn Herrn Paul Michna Freiherrn von Wazinow, auf Tloskow uno Konopisst etc., Röm. kais. Majestät Rath, wegen des, den 4. Tag dies Monats in der Stadt Elbogen in des Herrn Abwesenheit von der ketzerischen Burgerschaft erwekten und verübten Tumults geschrieben, dies hat uns der wohlgemelte Herr von Wazinow communicirt, über welchem Frevel wir grosses Missfallen tragen; wollten wünschen, es wäre nicht geschehen. Wir sind gleichwohl von aderen so viel berichtet, dass sein selbst gar zu grosse Gütigkeit und Lindigkeit, des Ihrer Kay. Mayest. Richters aber (der da zur selbigen Zeit nicht einheimisch war) Fahrlässigkeit solches zum Theil causirt, weilen man den Ketzern zu viel trauet und solche Ämbter, in welchen die Gemein auf sie ihren Respect haben müssen und also gar leichtlich aufgewiegelt werden können, ihnen bedienen zulässt und sie (unangesehen man wohl weiss, dass sie turbatores pacis publicae sind, indeme sie andere, welche katholisch werden wollen, davon abhalten) nicht amovirt, sondern vielmehr dieser Zeit noch solche der katholischen Religion widerwärtige promovirt: wie solches dem gewesten Stadtschreiber zu Elbogen widerfahren, dass er bei der nächstgehaltener Kreis-Zusammenkunft zu einem Kreis-Landtschreiber (gleichsamb den Katholischen zum Hohn und Spott, auch wohl zu einer Periclitation) an- und aufgenommen worden: welche Promotion dann auch zweifelsohne die unkatholische Burgerschaft wird sehr gestärkt haben, sich zur katholischen Religion nicht zu bekehren, sondern allerlei lose Praktiken, wie auch die neulich verloffene Aufruhr (vielleicht eben mit des gedachten Kreis-Landschreibers als Erzketzers Rath und Hilf) anzustellen. — Da nun gleichwohl der Burgermeister daselbsten (welcher sonst bei uns, dass er ein frommer, treuherziger und eifriger katholischer Mann ist, guts Lob hat) neben anderen katholischen Bürgern die obgedachte leichtfertige Aufruhr, Gott lob, zeitlich gestillet; der Herr auch hernachher die uncatholische Bürgerschaft disarmirt: lassen wir uns solche Fürsichtigkeit und lobwürdige That gar wohl gefallen: und weiln wir verspüren, dass die entloffenen Rädelsführer mit

der andern noch vorhandenen unkatholischen Bürgerschaft, aus welchen, wie wir in Erfahrung kommen, zehn Principalen sind, nämlich: Nicolaus Todt, Stadtschreiber; Paulus Moyses, kays. Ambtschreiber; Georgius Moyses, ein Kaufmann; Joannes Zierch, gemeiner Burger; Baltasar Olischer, idem; David Marsch, idem; Sebastianus Ehrlbökh, idem; Christophorus Höllinger, Apotheker; Mathias Sextus, gemeiner Burger; eine gewisse heimliche Conspiration und Verbindnus, etwas zu tentiren, müssen gehabt und vielleicht noch haben, wie dann auch und dies fürkommt, dass die Elbogner mit anderen benachbarten unkatholischen Städten heimbliche Berathschlagungen und hin und wider Briefwexlung treiben, sowohl auch mit den Schlagkenwaldischen Berghauern Einvernehmen halten. — Als ist hoch vonnöten, dass man auf bemelte Ketzer und ihre heimliche Practiken ein gut wachsames Auge habe: dieselben abermals inopinate in ihren Häusern, ob sie nicht etwas von Kriegswaffen heimlich verborgen, visitire und durchsuche: denen entloffenen Aufrührern, damit man sie zur gefänglichen Haft bekommen möchte, fleissig nachtrachte; über die anderen aber Inquisition anstelle; unterdessen die Katholischen auf Fürsorg in guter Gegenwehr und wohl armirt, sowohl auch gute starke Wacht von katholischen Leuten, stets und solang, bis von uns eine weitere Resolution kommt halte: benebens auch den katholischen mehr als den Ketzern willfahre und in allweg die Katholischen vor den Unkatholischen zu Ambtern und Diensten befördere; dann also ausdrücklich Ihrer Kays Mayest. gnädigste Resolution, dass kein Unkatholischer in dero kays. Ambtern oder Diensten soll gelitten werden, lauten thuet. — Belagendt die Religions-Reformation, dieselbe soll ein weg wie den andern fleissig, eiferig und allermassen also, wie es vorhin unlängst auf unsere Ersuchung, wann den wohlgedachten Herrn von Wazinow, sowohl auch dem Herrn selbsten im Namen Ihrer Kays. Mayest. verordnet worden (dabei wir es dann nachmals gänzlich verbleiben lassen) fortgesetzet werden. — Und damit dies höchst nothwendige heilsame Werk desto besseren und erspriesliecheren Fortgang gewinnen möge, so soll in Abwesenheit des Herrn Ihrer kays. Maj. Richter alle und jede, die Religion oder Reformation betreffenden Sachen jederzeit dem Caplan daselbsten D. Carolo Rummen, sowohl auch dem Burgermeister Philipn Wolrab communiciren und alle mal mit ihrer beiden Wissen, Rath und Bewilligung das Reformations-Werk fleissig befördern. Fürnemlich aber soll man die obbenannten 10 Prinzipal-Ketzer wohl in Acht nehmen, auf dass sie hierinnen kein impedimentum machen möchten; hierumben dann, sofern der Herr erkennt, dass sie seditiosisch und des beschehen Tumults theilhaftig sind, kann man sie (unangesehen ihrer etliche Kays. Ämbter auf sich tragen) fort unsäumblich gefänglich einziehen, gegen ihnen de iure procediren und die Beschaffenheit der Sachen allher an die Herrn kays. Statthalter zu weiterer Resolution ehist berichten: da sich aber das Verbrechen nicht so gross, sondern nur die Halssterrigkeit, so anderen zu einem bösen Exempel und Ärgernus gereicht, bei ihnen befindet, denselben einen Termin von zwo oder drei Wo-

chen ansetzen, in welcher Zeit sie entweder sich in der katholischen Religion recht instruiren lassen und der heiligen katholischen Kirchen durch bussfertige Beicht ihrer Sünden und andächtige Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars beipflichten, oder stracks, als schädliche und ärgerliche Leute, zu Verhütung weiterer Verwirrung die Stadt und das ganze Königreich Böhaim räumen sollen. — Im übrigen, was auch noch mehr der Elbogner halber zu thun wäre, weiln der Herr selbst (wie er in seinem Schreiben meldet) gar bald allher kommen und den ganzen Verlauf der Sachen, auch wie weiterm Unheil vozukommen sei, mündlich referiren will, so wollen wir es bis dahin verschieben. — Wir können auch dem Herrn nicht bergen, dass uns der Burgermeister, Rath und Gemein der Stadt Karlsbad geschrieben, und umb Prolongation des ihnen zur Conversion von dem Herrn praefigirten Termins gebeten; aber ob sie sich convertiren wollen oder nicht, sich gar nicht declarirt. Derowegen wir sie wiederumb an den Herrn als Kreis-Hauptmann, damit sie sich allda, was sie zu thun gesinnet, cathegorice erklären, auch hierauf von dem Herrn ihren Bescheid vernehmen sollen, remittirt haben, und wir stellen es dem Herrn zu seiner Discretion anheim, dass sofern er es für gut und rathsam ansieht, den bemelten Karlsbadern über den vorigen noch ein anderer peremptorischer Termin auf drei oder vier Wochen lang angesetzt werden möchte, dass sie allesambt, Mann- und Weibs. Personen entweder sich zur katholischen Religion bekennen und alle die requisita gehorsambst vollziehen, oder alsbald nach verflossenem Termin denjenigen, ihnen hievor schon angedeuten modum in effectu erfahren sollen, sintemal Ihrer Kay. Mayest. gnädigste endliche Resolution dahin gehet, dass sie ausser der eigenen katholischen Religion kein ander exercitium in dero Erb-Königreich Böhaim niemandem, wer der auch sein mag, verstatten wollen, welches ihnen also anzuzeigen ist. — Schliesslich, dieweil wir diesen jetzigen Caplan zu Elbogen zur Auterbauung der katholischen Religion für wohl qualificirt erkennen, aber diese seine jetzige Condition schlecht und wir Cardinal ohnedies ihn mit einer anderen Gelegenheit in kurzem zu versehen gedacht seind: so wolle der Herr darob sein, damit ihme, so lange er daselbsten, ammeisten dieser Reformation halber, verbleibt, eine bessere Unterhaltung, weder bishero geschehen, gegeben werde. Hiemit göttlicher Obacht uns allerseits empfehlendt. Datum Prag, den 18. Julii Anno 1627. N. N. von der Röm. Kays. auch zu Hungern und Böh. Königl. Majestät zur Religions-Reformation im Königreich Böhmen verord. Commiss. — Dem edlen gestregen Herrn Gottfried Hertel von Leutersdorf auf Breitenstein und Lipnicz, Röm. Kays. Mayest. Reichshof- und Böhmischen Kammer Rath, auch Haubtmann des Ellbogner Kreises, unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

23. *Dne 21. července 1627. Komissaři nařizují Litoměřickým, aby Pavlu Stránskému a manželce jeho dali poslední lhůtu k obrácení, jinak aby je ihned z města a země vypověděli; spolu ustanovují. kterak v tom případě s jměním jejich naloženo býti má.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Litoměřic, přátelům nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé nám milí. Tomu jsme s velikou nelibostí vyrozuměli, kterak v městě Litoměřicích mnozí obyvatelé nekatoličtí, měvše sobě z jisté vůle Boží, J. M. C. krále a p. n. v. n. milostivé nařízení a poručení v příčině religije, totiž, aby oni všickni, dadouce se z bludův svých sektářských vyvésti a pravé samospasitedlné katolické římské víře dobře vyučiti, k též sv. katolické římské víře spasitedlně přistoupili, mnohokráte v známost uvedené (jakož pak dle milostivé od J. M. C. nám dané instructí naschvále k tomu obzvláštní instructores neboližto duchovní učitelové zřízení s dotčenými obyvateli nekatolickými se vší pilností jsou jednali a je nadepsané víře sv. katolické vyučiti se snažili i posavad snažují), však předce oni takový mírný, dobrotivý a právě otcovský napomínání a vyučování za hřbet kladouce, v tom sobě raditi nijakž dáti nechtějíc: nýbrž jako zaslepení v urputilosti své trvajíce a všelijakých neslušných a netrefných, jen k průtahu této spasitedlné reformací vedoucích vejmluv a ouskokův užívajíce, naposledy tím zavírají, že od svého navyklého náboženství (ježto mizerně zavedení v bludech sektářských vězí) nikoli odstoupiti nemíní, tudy jiným veliké na sobě pohoršení dávajíce, tak že mnozí, kteří by se sice snáze napraviti dali, na ně se ohlídajíce, takovým zlým zatvrdilé urputnosti jich příkladem, i nepochybně pokoutným všelijakým rozpakováním od obrácení se z domnělého na pravé sv. náboženství hrubě dlouho zdržováni jsou, mezi kterýmižto tak urputnými a škodlivými sektáři Pavel Stranský spolu s manželkou svou za přední jako vůdce bejti se poznává. -- I poněvadž J. M. C. na tom se milostivě ustanoviti a dokonale resolvirovati ráčil, aby mimo to jediné, pravé samospasitedlné katolické římské náboženství, kteréhož J. M. C. se vším slavným domem svým rakouským stále přidržeti ráčí, žádné jiné, jakžkoli smyšlené, v tomto dědičném J. M. C. království českém (v kterémžto prve škodlivá rozdílnost v náboženství tu jminulou ohavnou rebellii způsobila) trpíno nebylo, nýbrž kteříkoli ještě k témuž svatému katolickému náboženství nepřistoupili, ti aby k němu (ač chtějí-li v této zemi zůstati) co nejdříve náležitými prostředky přivedeni byli, tak aby všickni v jednotě víry a myslí srovnáni jsouce, předně Pánu Bohu a potom J. M. C. jakožto králi a pánu svému nejmilostivějšímu tím lépe sloužiti i tudy obecné dobré a užitečné fedrovati mohli. — Protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám dostatečně poroučíme, abyste Vy, jak Vás toto naše poručení dojde, hned na druhý den dotčeného Pavla Stranského s manželkou jeho na rathouz na místo radní povolati dali, u přítomnosti jich takové poručení naše publikovali a tu jim o tom skutečně a na konec oznámili, že se jim peremptorní termin do dvou neděl pořád zběhlých od oznámení jim této resolucí naší ukládá, tak aby oni v tom čase buďto k nadepsané víře sv. katolické římské opravdově přistoupili a na to, že jsou se zpovídali a velebnou svátost oltářní přijímali, hodnověrné od zpovědníka svého psané vysvědčení přinesli, anebo se ihned vyprodali a z města nejdíle do západu slunce v témž čase odstěhovali a již

napotom jak téhož města Litoměřic tak i celého království tohoto českého dokonce prázdni byli, leč by na sebe něco horšího (kteréž by je konečně, kdyby v témž království déle se zdržujíce aneb se zase do něho navrátíce kdežkoli postiženi byli, následovalo) potáhnouti a dočekati chtěli. A pokudžby tak brzo statkův a jmění svých prodati nemohli, tehdy se jim čas prostrannější, totiž celý rok, od posledního dne vypovědění jich z téhož království českého počítajíc, k tomu dovoliti má, aby oni některý jiný, však náboženství katolického osoby, na místě svým zřídili a splnomocnili, skrze něž by se taková statkové a jmění jich v tom čase prodati, speněžiti a za nimi pryč vystěhovati dáti mohli; sami pak, aby se předce téhož dne (jakž nadepsáno) z království tohoto jinam pryč odstěhovali a do něho nikda více, leč by opravdově upřímní katoličtí učiněni byli, žádným jiným vymyšleným způsobem nenavracovali. — Však dříve než by se pryč odebrali, mají od Vás k tomu skutečně přidržáni býti, aby oni všecky a všelijaký statky a jmění svý, na čem by ty koli byly a záležely, v pořádné poznamenání uvedouc, skrze osoby přísežné katolické u přítomnosti některých osob z prostředku Vašeho spravedlivě pošacovati a při tom všecky dluhy své, pokudž jaké, buďto k obci aneb komu koliv jinému dlužni zůstávají, pořádně sčísti dali, potom pak učiníce rozvržení, aby též na ně jistá quota, co by tak z týchž statkův svých vedle slušné proporcí na zaplacení dluhův téhož města obecních ku pomoci dáti měli, uložena a z téhož jmění jich vzata byla. Jakož také, pokudžby co pokuty pro rebelské prohřešení své a za perdon ještě do komory J. M. C. české dlužen pozůstával, to vše aby z téhož statku jeho sraženo a teprva ostatek jim aneb týmž plnomocníkům k ruce jich vydáno bylo. — Nicméně mají se i jiní všickni nekatoličtí obyvatelé v témž městě opět znovu k tomu dostatečně napomenouti, aby oni z těch dvou osob vejstrahu vezmouc, sobě usmyslili, tím dříve církvi svaté katolické upřímně se připojili a k další nepříležitosti a těžkosti své, s kterouž by se pro svou neposlušnost jistotně potkati museli, sami svévolně příčiny nedávali. Vědouc etc. Datum v Praze 21. Julii Anno 1627. — N. N. od Jeho Milosti etc.

24. *Dne 27. července 1627. Komissaři píší Filipu Fabriciovi, jakožto podkomořímu král. věnných měst, aby Mělnické donutil k přijetí víry katolické.*

Urozený a statečný rytíři, pane příteli nám zvláště milý. Jest Vám dobře vědomé, kterak jest J. M. C., král a pán nás všech nejmilostivější každého času . . . (jako v l. 14.) . . . fedrovati mohli. Kterážto J. M. C. milostivá a spasitedlná intencí a vůle již dávno a mnohdykrát od někdy J. M. knížete z Lichtenstejna vzácné paměti, jakožto tehdejšího J. M. C. pana místodržícího v království českém jak skrze rozličné patenty vůbec publikované a do krajův rozeslané, tak i jiná mnohá poručení do měst J. M. C. královských, též Její Milosti císařové, jakožto králové české věnných, prošlá, podavše jim času dosti prostranného k dobrovolnýmu rozmyšlení, v známost uvedena byla a dostatečný

o tom napomenutí a poručení se staly; jakož pak i teď nedávno jminulého času J. M. C. z nevyhnutedlné veliké a pilné potřeby, aby již vždy jednou všeckno sektářství z téhož J. M. C. dědičného království českého do konce pryč odvráceno býti mohlo, ráčil jest naschválně reformací v religiji neboližto v náboženství, ve všem království českém nás za commiss-ře k tomu zvolivše, milostivě nařiditi a nám o tom poručiti, abychom na jistý spůsob v instrukci od J. M. C. nám vydané obsaženej takovou reformací již na konec učinili a vyřídili. — I maje my podle povinností našich na to bedlivý pozor, aby se témuž J. M. C. milostivému poručení náležitě zadosti stalo, poznáváme to, že v městě Mělníce pod jurisdikcí a správu Vaši náležející mnoho obyvatelův náboženství protivného se přidržujících, urputných a tvrdošijných, kteřížto jsouce od Vás, jakožto vrchnosti své, z vůle Boží od J. M. C. a Její M. císařové sobě vystavené, k obrácení se (k) pravé spasitedlné víře svaté katolické ustavičným a snažným napomínáním dosti pilně vedeni, i také jak předně skrze svého děkana, člověka učeného a bohabojícího, tak tolikéž skrze Patres Societatis Jesu i jiné učené duchovní lidi vyučováni, to vše za hřbet kladouc, nijakž sobě v tom raditi dáti nechtějí, nýbrž jako zaslepení (jako v l. 23.) Mezi kterýmižto tak urputnými a škodlivými sektáři za přední jako vůdce býti se poznávají: Jeremiáš Moskva, Jiří Morávek, Václav Zaluský, Jan Siderius, Jiří Husa, Burian Benjamin, Fridrich Želecký, Daniel Claudianus a Jiří Jablonský. Poněvadž pak J. M. C. na tom se milostivě ustanoviti . . . (jako v l. 23.) . . . náležitými prostředky skutečně přivedeni byli. Protož týmž jmenem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího z povinnosti naší a podle moci od Jeho M. sobě dané Vás napomínáme, abyste neprodleně, povolajíce před sebe na rathouz v místo radní celou obec téhož města Mělníka, sami osobně jim všem generaliter tu milostvou a konečnou J. M. C. vůli a poručení oznámili, totiž aby oni všickni na přikázání Boží, na svědomí a povinnost svou, kterouž vrchnosti své zavázáni jsou, též na řád a právo pamatujíc, J. M. C. králi a pánu svému dědičnému a Vám jakožto představené vrchnosti ve všem všudy povinnou poslušnost zachovávati hleděli a v příčině náboženství dobré, moudré, jim užitečné a spasitedlné rady, napomínání a poručení uposlechli a tím dříve sobě usmyslíc, víře svaté katolické od pořádných kněží a správcův duchovních se vynaučiti dali a k ní (poněvadž jsou až posavad lhůty a času k rozmyšlení, též učitelův a správcův duchovních dobře způsobných dosti měli) jistotně ve dvou nedělích od oznámení jim tohoto poručení pořád zběhlých beze vší odpornosti aneb jakýchkoli výmluv skutečně přistoupili, takových mírných a dobrotivých, k jejich vlastnímu časnému i věčnému prospěšenství sloužících prostředkův nepovrhali a k nějaké přísnosti a těžkosti, s kterouž by se pro svou neposlušnost (ač se té do nich nenadějeme) potkati mohli, sami zbytečně a zoumyslně příčiny nedávali, nýbrž pro požehnání Boží a zachování dobrého pokoje raději dobrovolně, skutečným a brzkým toho všeho, jakž se nadpisuje, vykonáním, že věrní a poslušní vrchnosti své poddaní jsou, na sobě uznati

dali. — Po takovém pak jim všem ad instructionem et conversionem generaliter učiněným oznámení a vyjití dvounedělního terminu, pokudž by sobě v tom čase neusmyslili, má ihned ponejprve těm výš jmenovaným devíti osobám, jakožto nejurputnějším, pro jejich vzpouru, že se s J. M. C., králem a pánem svým nejmilostivějším, po tak častém napomenutí v náboženství srovnávati nechtějí, právo a všelijaké živnosti a obchody městské zastaveni, zdviženi a dokonce odňati; též při tom ještě poslední peremptorní termin, opět do dvou neděl pořád zběhlých, uložen býti, tak aby oni v tom čase buďto k nadepsané víře svaté katolické římské skrze zkroušenou zpověď hříchův svých a spasitedlné přijetí velebné svátosti oltářní přistoupili a na to, že jsou opravdově synové církve svaté katolické učiněni hodnověrné od zpovědníka svého, pořádného kněze katolického psané vysvědčení Vám aneb k ouřadu purgkmisterskému přinesli, anebo se vyprodali a hned po vyjití toho peremptorního dvounedělního terminu do západu slunce pryč odstěhovali a již napotom jak města tak i celého království tohoto českého dokonce prázdni byli, leč by na sobě něco horšího . . . (jako v l. 23.) . . . totiž celý rok od vyjití svrchu dotčeného terminu peremptorního počítajíc, k tomu dovoliti má . . . (jako v l. 23.) . . . aby se předce téhož dne po vyšlým peremptorním terminu z království tohoto . . . (jako v l. 23.) . . . u přítomnosti některých osob z prostředku konšelského spravedlivě pošacovati . . . (jako v l. 23.) . . . Jakož také, pokudžby kteří z nich co pokuty pro rebelské prohřešení své a za perdon ještě do komory J. M. C. české dlužni pozůstávali, to vše aby z týchž statkův jich sraženo a teprva ostatek jim, aneb týmž plnomocníkům, k ruce jich, vydáno bylo. A tak dále i k jiným nekatolickým obyvatelům všem, kteříž by časně z těchto devíti osob vejstrahu vzíti a se dobrovolně k víře svaté katolické obrátiti nechtěli, týž proces zachován býti má; však ne pojednou celou obec, nýbrž vždycky toliko nějaký počet těch nejurputnějších reformírujíc. Vše tím způsobem, jakž se tolikéž zde v městech Pražských i jinde v též příčině vede. Pakli by kdo z nich v tom jakkoli odporným býti se opovážil, budete podle Vaší diskrecí dobře věděti k takovému každému neposlušnému poddanýmu s náležitým trestáním podle povahy jedné každé osoby, majíce k tomu prostředkův dosti, jako: zastavením jim živnosti, kladením soldatův do jich domův, i také urputnějších osob arrestírováním a tu na samém chlebě a vodě, k slyšení spasitedlného vyučování přidržováním a naposledy některých předních kacířských vůdcův pryč z města i celého království českého odstěhováním přikročiti dáti. Jakož také my, bylo-li by kdy v čem naší rady a pomoci zapotřebí, když nám koliv od Vás oznámeno bude, rádi Vám všelijak přispěti, ano i posláním soldatův nápomocni býti chceme. Tím se Vám na všem dobře a šťastně jmíti vinšujeme. Datum v Praze, 27. Julii Anno 1627. N. N. od Jeho Mil. římského císaře nařízení komissaři. — Urozenému a statečnému rytíři, panu Filipovi Fabriciusovi z Rozenfeldu a Hohenfallu, na Řepíně, Vrutici a Libeni, J. M. C. raddě a J. M. císařové jakožto králové české měst věnných podkomořímu, též

hejtmanu kraje Boleslavského, panu příteli nám zvláště milému k dodání.

25. *Dne 30. července 1627. Komissaři píší nejvyššímu purkrabí hraběti Adamovi z Waldštejna, že nutno jest sesíliti posádku vojenskou v Čechách proti možným vzpourám; zvláště pak v Praze že nutno aspoň prozatím, než vojsko přitáhne, opatřiti brány dobrými strážemi domácími.*

Vysose urozený pane pane ujče a švagkře náš zvláště milý. Starý přísloví jest, že opatrnosti nikdy žádnému nezbejvá, i prohlídaje my k tomu, že při této od J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího v tomto království českém milostivě nařízené prospěšné a spasitedlné reformací v náboženství bez něJaké nelibosti lidu obecního a zvláště některých zpurnějších v sektářských bludech zaslepených bejti nemůže, odkudž někdy třebas nenadále, buďto v krajích anebo zde v městech Pražských, kdežto rozličné opovážlivé chasy veliký počet a proti tomu quarnise velmi malá se nachází, nějaký rozbroj (jakž se to předešle nejednou stalo) zběhnouti mohl, což časně předjíti náleží, jakž jsme pak i prve již oustně o to s V. M. důvěrně promlouvali. Protož V. M. upřímným oumyslem a důvěrně tuž důležitou potřebu, kteráž při této reformací slušně brzy opatřena býti má, s pilností připomínáme a za to přátelsky a služebně žádáme, že se spolu s jinými Jich Milostmi pány místodržícími J. M. C. v tomto království k tomu přičiniti a od J. M. C. anebo od J. M. K. pana generala objednati ráčíte, aby tím dříve ještě více soldatův sem do království tohoto českého odesláno a položeno bylo, tak aby všech i s těmi, kteří nyní zde v Praze jsou, asi půldruhého tisíce pěšího a pět set jízdného, pro lepší opatření jak Pražských tak i jiných královských měst i jiných podezřelých a nebezpečných míst, vše nekatolických, k snadšímu zachování dobrého řádu, poslušenství a pokoje v tomto království českém do jistého času zůstávalo. Zatím pak, dokudžby více takového lidu válečného sem do Čech a do Prahy nepřitáhlo, aby při pánich hejtmaních těchto měst Pražských od V. M. pánův místodržících dostatečně nařízeno bylo, aby oni neprodleně táž města Pražská, všudy, kdež potřebí, a zvláště při branách, domácími dobrými a silnými vartami opatřiti hleděli. Což jsme z tak důležité potřeby V. M. důvěrně připomenouti pomenouti nemohli, s tou nadějí, že to vše od nás tak, jakž upřímně míněno jest, přijíti a k dobrému J. M. C. i obecnímu opatřiti ráčíte. S tím V. M. spolu i s sebou ochraně Boží poroučíme. Datum v Praze, 30. Julii Anno 1627. N. N. od Jeho Milosti římského císaře . . . nařízení commissaři. — Vysoce urozenému pánu panu Adamovi z Waldštejna, na Hrádku nad Sázavou, Lovosicích, Židlochovicích, Dobrovici a Novém Waldštejně, J. M. C. skutečné tejné raddě, komorníku a nejvyššímu purgkrabí Pražsk., panu ujci, švagk. naš. obz. nám m. a laskavému, Jeho Milosti.

26. *Dne 31. července 1627. Komissaři připomínají Kutnohorským nařízení své ze dne 14. července (srov. č. 19.), nařizují dále, aby nekatolíci, kteří přijímajíce právo městské anebo vstu-*

pujíce ve stav manželský slíbili, že víru katolickou přijmou, k splnění slibu toho byli přidržáni.

Poctivému J. M. C. ouřadu rychtářského místodržícímu a primasovi města Hory Kuttny, příteli nám milému k dodání. Poctivý příteli nám milý. Jsme té naděje, že to vše, což jsme předešle skrze naše sub dato 14. Julii leta přítomného 1627 do společnosti raddy města Hory Kuttny učiněné psaní poručili, poslušně a náležitě vykonáno jest: kdežto ty osoby, kteříž jsou za příčinou reformací v náboženství od statečkův svých svévolně, bezpotřebně a právě všetečně se pryč odebrali, od ouřadu konšelského (pokudž uptáni býti mohou) napomenuti měli býti, aby se zase neprodleně a nejdýle až do dne památky Nanebevzetí blahoslavené Panny Marie, to jest 15. dne měsíce srpna nejprv příštího, navrátili a milostivou J. M. C. vůli a poručení přistoupením k víře sv. katolické poslušně vykonali, a to pod pokutou takovou, že pokudž by oni tak poslušně se nezachovali, tehdy že již potom netoliko oni nikdy více do měšťanství přijati býti nemají, nýbrž také i manželky jejich hned po vyjití téhož terminu za nimi pryč z města i z celého království českého se odstěhovati musejí, tak jakž takové psaní naše to vše v sobě šíř obsahuje a zavírá. Při čemž my také ještě toho všeho zcela a zouplna zůstavujeme a tomu chceme, aby ouřad konšelský to vše co nejdříveji (pokudž se to ještě nestalo) náležitě opatřil. — Vedle toho Vám tajiti nemůžeme, že nás také jistá zpráva dochází, kterak v témž městě Hoře Kuttně nemálo i takových měšťanův a obyvatelův nekatolických se nachází, kteřížto, když někteří z nich právo městské přijímali a někteří v stav manželský vstupovali, k víře sv. katolické římské přistoupiti jsou připověděli, však potom nic toho nevykonali; což bez pochyby nejvíce odtud pochází, že sami konšelé u větším počtu na sobě příkladu takového duší spasitedlného ukázati a dáti nechtí. — Maje my pak k Vám tu obzvláštní důvěrnost, že jsouce Vy přední osoba konšelská, podle povinnosti své těch i jiných neřádův přehlížeti nebudete, nýbrž pro zvelebení cti a chvály Boží k tomu se rádi skutečně přičiníte, aby všecky zlý a škodlivý sektářský bludy od obce Vaší pryč odvráceny a naproti tomu pravé, samospasitedlné katolické náboženství při též obci Vaší šťastně rozšířeno bylo, tak aby všickni v jednotě víry a mysli, tím lépe, předně Pánu Bohu a potom J. M. C. králi a pánu nás všech nejmilostivějšímu sloužiti i také obecní dobré a užitečné fedrovati mohli. — Protož týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste Vy, vedle jiných spolukonšelův, neprodleně, jak předně ty osoby, kteříž tak přijímajíce právo městské anebo se ženíce, že se z své domnělé na pravou sv. katolickou víru obrátiti chtějí, jsou připověděli, avšak tomu zadosti ještě neučinili, tak tolikéž i jiný všecky víře sv. katolický římský odporný obyvatele města Hory Kuttny obojího pohlaví, nicméně i těch zběhlých osob manželky na rathouz v místo raddní povolati dali a tu jim o tom jmenem naším dostatečně poručili, aby oni, poněvadž jsou lhůty a času, i také správcův duchovních a učitelův dobrých, rozumných a pobožných dosti měli, takže se v tak prodloužilém čase v též víře svatý katolický dobře vyna-

učiti dáti mohli a ještě mohou, jistotně a konečně, ničímž se dále nezastírajíc a výmluv jakýchkoli aneb ouskokův nepožívajíc, až do dne památky svatého Bartoloměje, to jest 24. dne tohoto měsíce srpna z bludův svých sektářských vyvésti se dadouc, k též pravé samospasitedlné sv. víře katolické římské přistoupili, jeden každý duchovnímu správci svému, pořadnému, knězi katolickému, z hříchův svých zkroušeným srdcem se zpovídali, velebnou svátost oltářní podle nařízení též sv. katolické církve pod jednou spůsobou přijali a na to od zpovědníka svého hodnověrné vysvědčení k ouřadu purgkmistrskému složili; těchto mírných a dobrotivých, k jejich vlastnímu časnému i věčnému prospěchu sloužících prostředkův nezavrhali, nýbrž v tom ve všem, což se jim tuto od nás poroučí, poslušně a v konečnosti vykonali a příčiny k nějaké své další nepříležitosti a těžkosti, s kteroužby se pro neposlušnost (ač se té od nich nenadějeme) konečně potkati museli, sami zoumyslně příčiny nedávali, jakož pak toto psaní naše jim všem pro tím hojnější jistý J. M. C. vůli a vyrozumění zjevně v raddě přečísti dáti můžete, a co tak oni a jeden každej z nich k tomu říkati budou, to vše bedlivě poznamenati dajíc, nám co nejdříve v známost uveďte, vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 31. Julii Anno 1627. N. N., od Jeho Mil. etc.

27. *Dne 12. srpna 1627. Komissaři oznamují purkmistru a konšelům města Jílového vůli císařovu, že v království českém jiného náboženství kromě katolického trpěti nemíní, nařizují jim, aby zatvrzelé nekatoliky k obrácení přiměli a ustanovují Štěpána Benika z Petrsdorfu, aby nad provedením tohoto rozkazu bděl.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Jílového Hor zlatých, přátelům nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé nám milí. Jest Vám i všem vůbec dobře vědomé, kterak jest J. M. C. král a p. n. v. n. každého času . . . (jako v l. 14.) . . . tím lépe sloužiti mohli. Kterážto J. M. C. milostivá a spasitedlná intencí a vůle již davno a mnohdykrát od někdy J. M. knížete z Lichtenštejna vzácné paměti, jakožto tehdejšího J. M. C. pana místodržícího v království českém skrze několikerá poručení do krajův i do měst J. M. C. královských, též Její Milosti císařové jakožto králové české věnných, nicméně tolikéž i do města Jílového Hor zlatých prošlá, všem obyvatelům, podavše jim k tomu času dosti prostranného, v známost uvedena byla. Podle čehož jsou sice mnozí tak poslušně se zachovali, rady dobré a spasitedlných naučení uposlechli a tu svatou víru katolickou římskou chvalitebně ujali; však ještě někteří, a jmenovitě Ezechiel Oswald, Daniel Truhlář, Jan Čermák, Václav Boleslav, Jan Hubínek, Ondřej Řeřábek a Ondřej Koželuh, byvše mimo svrchu dotčené poručení i od osob duchovních a učitelův, Písma sv. dobře povědomých, dosti dlouho, pilně a pobožně v též víře sv. katolické vyučováni a, aby k ní přistoupili, upřímně a snažně napomínáni, i také maje sobě naposledy z poručení našeho od urozeného vladyky p. Štefana Benyka z Petrsdorfu, na Čeňovicích a Jezeře, J. M. C. horní raddy a předního písaře při berni království českého,

k skutečnému a konečnému z svého domnělého na pravé spasitedlné katolické římské náboženství se obrácení jistý termin do dvouch neděl pořád zběhlých uložený, toho učiniti až posavad zanedbávají a takový mírný, dobrotivý a právě otcovský napomínání a vyučování za hřbet kladouce, v tom sobě raditi dáti nechtějí, nýbrž jako zaslepení v urputilosti své trvajíc všelijakých neslušných a netrefných vejmluv a ouskokův užívají a naposledy nešlechetnou a zpurnou, skutečného trestání hodnou odpovědí zavírají: že co nyní J. M. C. od nich jmíti ráčí, toho (prej) proti zápovědi Boží učiniti nemíní; než jak (prej) kdo zrozen a v čem zveden jest, aneb jak komu co Bůh poznati dal, tak že předce zůstávati chtějí: skrze kteroužto svou tvrdošíjnost jiným veliké pohoršení dávají a nepochybně i pokoutně mnoho jich od náboženství katolického rozpakují a tak mezi obcí za velmi škodlivý lidí jako prašivý ovce bejti se poznávají. — I poněvadž J. M. C. mimo to jediné, pravé, samospasitedlné, katolické římské náboženství, kteréhož také sám se vším slavným domem svým rakouským stále přidržeti ráčí, žádné jiné, jakžkoli smyšlené, v tomto dědičném J. M. království českém (v kterémžto prve škodlivá rozdílnost v náboženství tu jminulou ohavnou rebellí způsobila) trpěti chtíti neráčí, nýbrž kteříkoli ještě k témuž svatému katolickému náboženství nepřistoupili, ti aby k němu (ač chtějí-li v této zemi zůstati) co nejdříve náležitými prostředky přivedeni byli, na tom milostivě ustanoviti a dokonce resolvirovati, i také teď nedávno jminulého času proto, aby již vždy jednou všeckno sektářství z téhož J. M. C. dědičného království českého dokonce vykořeněno býti mohlo, naschválně reformací v religiji neboližto v náboženství ve všem tomto svým království českém, nás za commissaře k tomu zvolivše, milostivě naříditi a nám o tom, abychom na jistý způsob v instrukcí od J. M. C. nám vydané obsažený takovou reformací již na konec učinili a vyřídili, dostatečně poručiti ráčil a nadto vejš i těchto dnův obzvláštní patent od J. M. C. podpisem ruky vlastní Jeho M., též i pečetí císařskou utvrzený, jak na stav panský a rytířský, tak i na městský se vztahující, v příčině náboženství sem do království českého odeslán, zde vůbec vyhlášen, i také do všech krajův odeslán jest, tak že všichni J. M. C. poddaní obojího pohlaví takovou J. M. C. milostivou vůli a poručení poslušně vykonati a k víře sv. katolické neprodleně přistoupiti mají. Protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. podle moci od Jeho Milosti nám dané Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste neprodleně vejš jmenovaných 11 osob ještě v bludech sektářských hanebně vězících před sebe na rathouz v místo radní povolali a tu jménem naším jim o tom dostatečně a na konec oznámili, poněvadž jsou až posavad lhůty a času i také dobrých a učených správcův duchovních dosti měli, takže se do této chvíle pravému náboženství katolickému dobře vynaučiti dáti mohli, tehdy že se jim již poslední a peremptorní termín ještě do dvouch neděl od v známost uvedení jim tohoto našeho poručení pořád zběhlých ukládá, aby oni v tom čase až do posledního dne těch dvouch neděl buďto k nadepsané víře sv. katolické římské opravdově přistoupili, každej duchovnímu správci svému,

pořádnému knězi katolickému, jichž tam v klášteře blahoslavené Panny Marie de Loreto dosti (a obzvláště Pater Joannes a Pater Bernardus) se nachází, zkroušeně hříchův svých se zpovídali a velebnou svátost oltářní pod jednou způsobou podle nařízení svaté církve katolické uctivě přijali a na to hodnověrné od zpovědníka svého psané vysvědčení nadepsanému P. Štefanovi Benikovi z Petrsdorfu (kterýžto od nás k bedlivému dohlídnutí, aby se od nich to vše, což se tuto poroučí, jistotně a konečně vykonalo, na schvále zřízen jest) přinesli, anebo se ihned vyprodali a pryč nejdéle do západu slunce téhož posledního dne terminu peremptorního dvounedělního odstěhovali a již napotom jak města Jílového, tak i celého království tohoto českého dokonce prázdni byli . . . (jako v l. 23.) . . . aneb týmž plnomocníkům, k ruce jich, vydáno bylo. Na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze 12. Augusti Anno 1627. N. N. od Jeho Milosti etc.

28. *Dne 14. srpna 1627. Komissaři píší Žateckým, že k žádosti bývalého tamnějšího lékárnika Martina Schörkla, jenž pro víru ze země se vystěhoval, dovolili mu, aby do roka lékárnu v Žatci buď prodati nebo ze země odvézti směl.*

Denen ehrnfesten, ehrsamen, weisen Röm. Kay. Maj. Richter, Burgermeister und Rath der Stadt Saaz, unsern guten Freunden. Unsern genaigten Grusz und guten Willen. Ehrenfester, ehrsame, weise, gute Freundt. Nachdeme dem Martin Schörkl, Apotheker, hievor noch im Junio nächsthin aus Ursachen, dass er sich in der Religion Ihrer Kay. Maj. gnädigstem Willen und Befehl nicht hat accomodiren wollen, seine beede Apotheken, dahie zu Prag und zu Saaz, gespert worden, er selbst auch schon längst aus dem Königreich Böhaim emigrirt, und nun uns durch seinen Vollmachtsträger, den edlen und hochgelehrten H. Justum Stroperum, Phil. et Med. Doctorem, des hochlöblichen Königreichs Böhaim bestellten Medicum (so der katholischen Religion zugethan) umb Wiederöffnung und Abfolgung der angeregten seiner zu Saaz verbleibenden Apotheken ersuchen lassen, haben wir ihme solches der Billigkeit nach nicht denegiren wollen. Befehlen demnach im Namen und an Statt höchsternennter Ihrer Kay. Maj. unsers allergnädigsten Herrn wir auch hiemit, dass ihr bemelte Apotheken dem gedachten Hr. D. Justo Stropero gegen Fürweisung des Martin Schörkels Vollmacht, alsbald eröffnen lasset und seines Gefallens jemandem, der auch katholisch sei, entweder summatim zue verkaufen (darzu dann ihme ein ganzes Jahr vom Tag emigrationis an zu raiten vergönnt wird), oder aussm Lande weg abzuführen gestattet, zuvorher aber gleichwohl, sofern der Schörkl etwas daselbsten zur Gemein oder particular Personen ausständig wäre, solches alles gebührlicherweis entrichten lasset. Daran wird vollbracht Ihrer Kay. Majestät gnädigster Will und Mainung. Datum Prag, den 14. Augusti Anno 1627. N. N. von der Röm. etc.

29. *Dne 16. srpna 1627. Komissaři žádají hejtmana Loketského kraje, aby dal predikanta, jenž se ve Vojkovicích (Wick-*

witz) zdržuje, zatknouti a do Prahy dopraviti; dále aby zhotoviti dal seznam všech katolických i nekatolických šlechtických osob v kraji Loketském se zdržujících.

Unseren geneigten und freundlichen Gruesz, edler, gestrenger, besonders lieber Herr und Freundt. Dem Herrn ist nicht unbewusst, wasmassen Ihr Kay. Maj. unser allergnädigster Herr durch underschiedliche öffentlich publicierte Patenta alle die Praedicanten aus diesem Ihrer Majestät Erb-Königreich Böhaim zu ewigen Zeiten gänzlich abgeschafft und sunst durch vielfältige dero gnädigste, an weiland Fürsten von Lichtenstein seliger Gedächtnus, als damaligen Ihrer Kay. Maj. Statthalter im Königreich Böhaimb ergangene gnädigste rescripta ernstlich befohlen, dass man auf dergleichen Praedicanten wol merken und dieselben nirgendts leiden solle. — Nun sind wir glaubwürdig und für gewiss berichtet worden, dass nicht weit von Schlagkenwert auf des Hansen Mathes von Berglas Gute, Wikwicz genannt, ein Praedicant gar offn sich finden lässt und das sectische Exercitium mit Predigen, Kinder-Taufung und der Leuten vermeinten Communion wider so grosses und ernstliches Ihrer Kay. Maj. Verbot leichtfertiger und hochsträflicherweise mit mächtiger der Inwohnern Ärgernus zu treiben sich unterstehet. Hierumb im Namen und an statt höchsternennten Ihrer Kay. Maj. unsers allergnädigsten Herrn wollen wir den Herrn hiemit erinnert haben, er wolle verordnen und befehlen, dass der bemelte Praedicant daselbst ausgekundschaft und alsbald gefänglich eingezogen, auch hernach daher nach Prag zu unserer weiterer Disposition geliefert werde. Ferner es erfordert die Notdurft, dass wir ein Verzeichnus aller und jeder catholischen und uncatholischen des Elbognerischen Kreises Inwohnern, Herrn- und Ritter-Stands-Personen, angesessenen und unangesessenen, Mann- und Frauen-Personen, sambt ihren beeden Geschlechts Kindern, sowohl auch Witben und Waisen aufs ehist zu Handen erlangen. So wolle der Herr dergleichen ordentliche Verzeichnus unverzüglich verfassen lassen und uns dieselbe gar bald hereinschiken. Daran wird vollbracht Ihrer Kay. Maj. gnädigster Will und Mainung. Datum Prag, den 16. Aug. 1627. — N. N. Verordnete Commissarien etc. — Dem edlen gestrengen Herrn Gottfried Hertel von Leutersdorf, auf Lipnicz und Braitenstein, Röm. Kay. Maj. Reichs-Hoff- und Böhm. Cammer-Rath und Haubtmann des Elbogner Kreises, unsern besonders lieben Herrn und Freundt.

30. *Dne 30. srpna 1627. Komissaři sdělují české komoře, že Václavovi Magerlovi a Hanušovi Jiřímu Pětikostelovi prodloužili lhůtu k obrácení nebo k vystěhování.*

Wohlgeborner Herr, auch edle und gestrenge Ritter, besonders geliebte Herr Schwager und Freunde. Wir können den Herrn auf Ihr, bei uns schriftlich sub dato 13. dies Monats Augusti angebrachtes Begehren, dass dem Wenzel Magerle und Hansen Georg Pietikostel, der praefigirte Conversionis vel emigrations Termin wegen gründlicher Erfindung, ob sie nicht (wie fürkombt) Ihrer Kay. Maj. Interesse zu Nachteil etwas am Gelde

aus dem Lande verschleift oder verpartirt haben, prolongirt werden möchte, zur freundtlicher Beantwort und Nachrichtung nicht verhalten, dass wir in allweg, wann uns nur zeitlich Errinerung geschieht, dass bei den Emigranten einiges Ihrer Kay. Maj. Cammer Interesse versiren thuet, jederzeit die Sach gebührlicherweise dahin zu dirigiren gemeint sind, damit durch die Religions-Reformation der höchsternennten Ihrer Kay. Maj. Cameralibus kein Nachteil zugefüget werde. — Und hierumb haben wir alsbald den 14. eiusdem dem obgedachten Wenzel Magerle, sowohl auch Hansen Georg Pietikostel den endtlichen Bescheid, was gestalt sie sich weiter verhalten sollen, schriftlich zugeschikt, also wie aus hiebeiliegenden zwo Abschriften zu sehen. Allein wir ersuchen die Herren hiemit freundtlich, weiln wir den angeregten zwo beschuldigten Personen ihren peremptorischen Termin nicht allein auf vier Wochen (der Herrn Begehren nach) prolongirt, sondern auch noch zween Tag zugegeben, und also bis auf den nächstkünftigen 14. Septembris ad certam conversionem vel emigrationem angesetzt, die Herren wollen wider sie fürderlichst procediren und der Sachen ein Ende machen, auf dass Sie nicht Ursach haben möchten unserer Resolution zuwider weitern Aufschueb emigrandi zu begehren. Verbleiben im übrigen den Herren in dergleichen und sonst in allen occasionen in guter correspondenz zur angenehmer Dienst- und Freundtschaft-Erweisung jederzeit willig. Datum Prag, den 19. Augusti a. 1627. N. N., von der Röm. Kay., auch zu Hung. und Böh. königl. Maj. zur Religions-Reformation im König. Böh. verordnete Commissarien. — Denen wohlgebornen Herren, auch edlen und gestrengen Ritter Röm. Kay. auch zu Hung. und Böh. König. Maj. wohlverordneten Präsident und Räthen bei der löb. Böh. Kammer im Königreich Böh., unsern besonders geliebten H. Schwager und Freunden.

31. *Dne 23. srpna 1627. Komissaři nařizuji krajským hejtmanům, aby jim co nejdříve zaslali seznamy nekatolických osob šlechtických*

Urozený pane pane, urozený a statečný rytíři, páni přátelé nám zvláště milí. Jakož V. M. a Vám, i sice do všech krajův království tohoto českého patenty J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího v příčině náboženství, na osoby stavu panského a rytířského, též i městského se vztahující, od Jich Milostí pánův místodržících J. M. C. pominulých dnův odeslány jsou, z nichž jste nepochybně vyrozuměti ráčili a vyrozuměli, že podle milostivé vůle a poručení J. M. C. my, jakožto od J. M. C. nařízení commissaři, jistou reformací v religiji neboližto náboženství v tomto J. M. C. dědičném království českém tím a takovým způsobem, jakž jistou instrukcí od J. M. C. nám danou, též i dotčenými, vůbec publikovanými patenty vyměřeno jest, říditi a vykonati máme. — Poněvadž pak toho pilná potřeba ukazuje, abychom brzo věděli o všech kraje Boleslavského páních obyvatelích nekatolických obojího pohlaví, osedlých i neosedlých, stavu panského a rytířského, kterak se jeden každý vlastním jménem a příjmením jmenuje a odkad rodem i na kte-

rým statku držením a užíváním ho píše a kde v kterém městě, městečku aneb vsi bydlí; nicméně manželky jich, jakého rodu jsou, a jakého náboženství se přidrží, kolik dětí, buď synův aneb dcer a v kterém věku, doma zůstávajících, taky jinam snad zašikovaných mají a kterak jim říkají, jakož také jaké vdovy a sirotci, kde a u koho v témž kraji se nacházejí: protož týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. a Vás napomínáme, abyste ihned beze všech vejmluv a průtahův to vše bedlivě vyhledali a se vším dostatkem pořádně a srozumitedlně popsati dadouc, nám takové poznamenání co nejdříve (neb toho velmi pilně potřebujeme) odeslati ráčili a odeslali, vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 23. Augusti a. 1627. N. N., od Jeho Milosti Římského císaře, uherského a českého krále k reformací v religiji neboližto náboženství v král. česk. nařízení commissaři. — Urozenému pánu, panu Jetřichovi Špetlovi z Janovic, na Liblicích, J. M C. raddě, též urozenému a statečnému rytíři, panu Filipovi Fabriciusovi z Rozenfeldu a Hohenfalu, na Řepíně, Vrutici a Libeni, J. M. C. raddě a Její Milosti císařové jakožto králové české měst věnných podkomořímu, a hejtmanům kraje Boleslavského, pánům přátelům nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání.

In simili. Urozenému pánu p. Ottovi z Opprštorfu, z Dubu a Frýdštejna, na Častolovicích, Týništi a Přestavlcích, J. M. C. raddě a komorníku, též urozenému vladyce p. Jiřímu Vostrovskýmu ze Skalky a na Skalce, hejtmanům kraje Hradeckého etc., pánům přátelům nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání.

In simili. Urozenému pánu p. Zbiňkovi Novohradskýmu z Kolovrat, na Buštěhradě, Košátkách a Zákoví, J. M. C. raddě, a urozenému vladyce p. Janovi Odkolkovi z Oujezdce, na Horních Markvanticích, hejtmanům kraje litoměřického etc., pánům přát. nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání.

In simili. Urozenému pánu p. Heřmanovi Černínovi hraběti z Chuděnic, na Petršpurce, Gisybli, Andělské Hoře a Žihli, J. M. C. raddě, komorníku a nejvyššímu profiantmistru; též urozenému a statečnému rytíři p. Hynkovi Žďárskýmu ze Žďáru a na Vtelně, J. M. C. raddě, a hejtmanům kraje žateckého, pánům přátelům nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání.

In simili. Urozenému pánu p. Vilímovi staršímu z Klenového a z Janovic, na Žinkovech, Žitíně a Stoupově, J. M. C. raddě, komorníku; též urozenému vladyce p. Albrechtovi Přichovskýmu z Přichovic, a hejtm. kraje Plzenského, p. přát. n. z. m., spol. neb rozdílně k dod.

In simili. Urozenému pánu p. Jaroslavovi Volfovi z Šternbergka, na Lnářích, Kradlubcích a Bělčicích, J. M. C. raddě, komorníku, též urozenému vladyce p. Joachymovi Chrtovi z Ertína a na Skořicích, a hejt. kraje Prachenského, pánům přátelům nám zvláště milým, spol. neb rozdílně k dod.

In simili. Uroz. p. p. Albrechtovi Šebestianovi Leskovcovi z Leskovce, na Cerekvici, Horní Leskovce, Hornohradě a Vese-

lém Hradišti; též uroz. vladyce p. Janovi staršímu Vratislavovi z Mitrovic a na Votici, a hejt. kraje Bechyňského

In simili. Uroz. p. p. Heraltovi Václavovi Libštejnskýmu z Kolovrat, na Janovičkách, Žišově a Hrádku nad Pachem, na Horách Kuttnách, J. M. C. raddě, komorníku; též urozenému vladyce p. Albrechtovi Vraždovi z Kunwaldu a na Velkých Martinicích, a hejt. kraje Čáslavského

In simili. Uroz. p. p. Vilímovi Hendrichovi Bezdružickýmu z Kolovrat, na Bystrým, J. M. C. raddě; též uroz. vladyce panu Ladislavovi Lukavskýmu z Lukavice, na Zaječicích a Holešově, a hejtmanům kraje Chrudimského

In simili. Uroz. p. p. Jiřímu Vilímovi Michnovi z Vacínova, na Chýšech a Chodově, J. M. C. raddě při appellacích na hradě Pražském; též uroz. vladyce p. Vilímovi Vokovi Vítovi z Zrzavého, na Vodlochovicích, a hejtmanům kraje Kouřimského

In simili. Uroz. p. p. Janovi staršímu z Talmbergka, na Chotěticích a Smilkově, J. M. C. raddě; též urozenému vladyce p. Petrovi Mitrovskýmu z Nemyšle, na Jetřichovicích, a hejtmanům kraje Vltavského

In simili. Uroz. p. p. Zdenkovi Vratislavovi z Mitrovic a na Mníšku, J. M. C. raddě; též urozenému a statečnému rytíři panu Václavovi nejstaršímu Vratislavovi z Mitrovic, na Starém Kníně, Korkyni a Hlajovicích, J. M. C. raddě, a hejtmanům kraje podbrdského

In simili. Uroz. p. p. Ferdinandovi Libštejnskýmu z Kolovrat, na Hokově, J. M. C. raddě, též uroz. vladyce panu Janovi Hendrichovi Cukrovi z Tamfeldu, hejtmanům kraje rakovnického, ...

In simili. Uroz. p. p. Adamovi z Šternbergka, na Pátku, J. M. C. raddě, též urozenému vladyce p. Janovi Davidovi Boryňovi ze Lhoty, na Mikovicích a Mšeném, hejtmanům kraje slanského, ...

32. *Dne 28. srpna 1627. Komissaři navrhují české komoře, aby nekatolickým osobám vyšších stavů bylo zakázáno před uplynutím šestiměsíční, jim povolené lhůty ze země odejíti, leda by ustanovili nějakou katolickou osobu za svého plnomocníka, který by je před exekuční komissí zastupoval; dále sdělují komissaři že, pokud se týče osob měšťanských, vždy toho dbají, aby dříve nežli zemi opustí, zapravili, co české komoře za trest vzpoury anebo za pardon jsou povinni.*

Wohlgeborner Herr, auch edle und gestrenge Ritter, besonders geliebte Herr Schwager und Freunde. Uns sind zwo nothwendige Sachen zu Gemüthe kommen, welche wir den Herren in freundlicher Meinung anzudeuten nicht umbgehen können. Erstlich dass nachdeme die Röm. Kais. Mt. unser allergnädigster Herr jetzt unlängst, wie den Herren und männiglich wohl bewusst, durch dero herein ins Königreich Böhaim geschikte und öffentlich publicierte Patente, dass alle unkatholische Inwohner hohen und nieder Standes entweder sich mit Ihrer Majestät in der Religion vergleichen, oder das Land räumben sollen, sich gnädigst und

endlich resolvirt: aber hiezuvor auch gnädigst befohlen, dass man die lang angestandene Executions-Commission wider die übrigen noch nicht iudicirten geweste Rebellen (deren dann noch grosse Anzahl sein soll) reassumiren solle, welches viel Arbeit geben und geraume Zeit bedörfen wirdt; in obgedachten kaisl. Patenten aber die Zeit und Termin ad conversionem vel emigrationem der höheren Ständen Personen nur auf sechs Monath angesetzt, und nun ein Monat schon verstrichen, die übrigen fünfe auch sich geschwind verlaufen. So fällt ein starke und hochnothwendige Consideration für, dass wan manche Delinquenten (wie zu besorgen) des angesetzten Termins gar unerwartend für sich selbsten emigriren thäten, wie man denselben bei der Executions-Commission ihres rebellischen Verbrechens halber mit der Bestrafung würde beikommen können. Hierumb es erfordert die höchste Notdurft, die besagte Commission eilend und ohne einigen Saumsal fürzunehmen und in den Citationen, oder aber durch offene Patenta allen und jeden zeitlich zu ihrer Nachrichtung anzukündigen, dass welche etwan, Ihrer Kais. Majest. gnädigstem Willen und Befehl nach, sich zu der katholischen Religion nicht bequemen, sondern aussm Lande weichen wollten, dieselben vor Verfliessung des von Ihrer Kais. Maj. selbsten allergnädigst vorgesetzten sechsmonatlichen Termins aus dem Land nicht weichen, oder ja vor ihrem Abzug ihre (doch katholische) Vollmächtiger, die da bei der Executions-Commission für sie, des rebellischen Verbrechens halber, antworten würden, bestellen und benennen sollen, damit also die Execution ein Weg wie den andern an ihren Gütern vollzogen und weder Ihrer Kais. Majest. hierinnen versierendes Interesse verloren werden, weder auch sie hierin einiger Verkürzung sich zu beschweren haben mögen. — Fürs andere, belangend die Bürgerschaft in den königlichen Städten, weiln in allen unseren zur Conversion oder Emigration ausgefertigten Decreten, Ihrer Kais. Maj. gnädigsten Resolution gemäss, diese Clausula, dass die Emigranten dasjenige, so sie zur Straf ihres rebellischen Verbrechens oder für den Perdon zur böhmischen Cammer zu erlegen schuldig, vor ihrem aussm Lande Abzug entrichten sollen, expresse stehet, wie aus hiebeigefügten Abschrift zu sehen, so werden die Herren, ob die kais. Richter und Rathmannen dergleichen Perdon-Gelder von den Emigranten abgefordert, nachfragen zu lassen wohl wissen: dann uns solches weiter nichts angehet: und sofern jemand ohne Abführung der Perdongelder aussm Lande geschieden, wir daran nicht können schuldig sein, sintemal allbereit vorhin von uns mündlich der Herr Cammer-Präsident dessen erinnert worden, auch jetzt schriftlich abermals diese unsere gutmeinende Erinnerung den Herren sambtlichen geschieht. Verbleiben im übrigen den Herrn zu angenehmer Dienst- und Freundtschaft-Erweisung jederzeit willig. Datum Prag, den 28. Augusti Anno 1627. N. N. von der Röm. Kais. auch zu Hungern und Böh. königl. Majestät zur Religions-Reformation im Königreich Böh. verodnete Commissarien. Dennen Wohlgebornen Herrn auch edlen und gestrengen Rittern, Röm. Kais. auch zu Hungern und Böh. Königl. Majestät, wohl-

verordneten Herrn Präsident und Räthen bei der löb. Böhm. Cammer im Königreich Böhemb, unsern besonders geliebten Herrn Schwager und Freunden.

33. *Dne 30. srpna 1627. Komissaři sdělují české komoře, že dle rozhodnutí císařova těm městům královským, která k víře katolické se obrátila, promíjejí trest za vzpouru a ponechávají jim statky, jež jim dříve byly náležely; jakož i že měšťanům, kteří víru katolickou přijali, pokutu promíjejí, i žádají, aby k tomu i od české komory náležitý zřetel byl brán.*

Wohlgeborner Herr, auch edle gestrenge Ritter, besonders geliebte Herr Schwager und Freunde. Wir können den Herrn freundlich nicht verhalten, dass die Röm. Kais. Majestät unser allergnädigster Herr bei Anstellung der jetztwährender Religions-Reformation uns Commissarien einen gewissen modum und Instruction, wie wir in einem und anderm, gegen denjenigen Personen, so der katholischen Religion nicht zugethan, procediren und was vor Mittel, sie von ihren sektischen Irrthümbern desto ehender abzuwenden und zu der heiligen katholischen Religion zu bringen, gebrauchen sollen, gnädigst fürgeschrieben und gegeben; under anderm aber sich gegen uns in kais. Gnaden so weit erklärt, dass wann sich eine oder die andere aus Ihrer Kais. Majestät königl. Städten zur katholischen Religion bekhennet und dieselbe angenommen haben, auch dessen von Uns, Cardinaln und Erzbischofen zu Prag, genugsamben Schein und Zeugnus aufweisen würdet, alsdann dieselbten wegen desjenigen Verbrechens, so von der vergangenen schändtlichen Rebellion herrühret, gänzlichen perdonirt, auch einer jedwedern Stadt ihre vorhin gehabte Güter (so im andern Weg noch nicht abalienirt) wiederumb eingeraumbt, wie nicht weniger der Process wider die Privat-Bürger, so sich zur katholischen Religion begeben, der verwürkten Perdongelder halber, eingestellt werden solle. Welches wir Commissarien bei Ableg und Vollziehung dieser uns aufgetragener Commission einer und der andern Stadt also anzudeuten haben. — Diesemnach, so haben wir bei unsern (vermög des von Ihrer Kais. Majestät uns gegebenen Gewalts) in die Kreis verschikenden subdelegatis verordnet, dass sie solche ihrer Kais. Majestät gnädigste Zusag allen und jeden königl. Städten vermelden sollen, der tröstlichen Hoffnung gelebendt, sie werden durch solche Ihrer Majestät grosse Gnad und Clemenz desto leichter zur Resipiscirung bewegt werden und sich umb desto viel williger zur katholischen Religion bequemen: inmassen solches allbereit mit den Leitmeritzern geschieht, denen dann auch im Namen und anstatt höchternennten kais. Majestät wir die Nachlassung ihrer Perdongelder und Restituirung ihrer noch nicht verabalienirten Güttern versprochen. Hierumb ersuchen wir die Herren hiemit freundtlich, sie wollen jetztbemelte Leitmeritzer, sowohl auch alle andere Burgerschaft, die sich zur katholischen Religion bekheren und darauf dergleichen kais. Begnadung und Perdonirung von uns oder ovn unsern Subdelegaten (kraft hievorgemelten von Ihrer kaiserl. Majestät uns gegebenen Gewalts) habhaft

werden und bei den Herren fernere Versicherung darüber suchen werden, effective dessen geniessen lassen und angebürenden Orten die gewisse Verfügung thun, damit sie hinfüro weiter desswegen gänzlich unangefochten bleiben möchten; jedoch dass im allweg zuvorher ein Jedweder, dass er abvermeltermassen, nemblich durch seine zum heil. katholischen römischen Glauben Bekherung des Perdons theilhaftig gemacht, wo nicht von uns oder unsern Subdelegatis, doch zum wenigsten vom Dechant oder Pfarrer sambt Burgermeister und Rath desselben jeden Orts gefertigte Attestation aufweise, welche alsdann die Herren bei der Registratur fleissig zu behalten und in ein absonderliches Buch ordentlich einzuschreiben (wie in gleichem bei der Reformations-Expedition geschehen soll) anzubefehlen wissen werden. Verbleiben im übrigen den Herren zu angenehmer Dienst- und Freundtschaft-Erweisung jederzeit willig. Datum Prag, den 30. Augusti Anno 1627. N. N. von der Röm. Kais., auch zu Hungern und Böh. königl. Majestät zur Religions-Reformation im Königreich Böhmen verordnete Commissarien. — Denen wohlgebornen Herren, auch edlen und gestrengen Rittern, Röm. Kais. auch zu Hung. und Böh. königl. Majestät wohlverordneten Herren Praesident und Räthen bei der löb. Böh. Cammer im Königreich Böh., unsern besonders geliebten Herrn Schwager und Freundten.

34. *Dne 2. září 1627. Komissaři sdělují Štěpánu Benikovi z Petrsdorfu, že Jílovským nekatolíkům prodlužuje se peremptorní termín do 21. září.*

Urozenému vladyce panu Štefanovi Benikovi z Petrsdorfu, na Čeňovicích a Jezeře, J. M. C. horní raddě a přednímu písaři při berni království českého k dodání. Jich Milosti etc. Jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. ráčí urozenému vladyce p. Štefanovi Benikovi (titul) v známost uvozovati, že Jich Milost k tomu povolovati ráčí, aby těm osobám a měštěnínům města Jílového Hor zlatých, kteřížto maje sobě nedávného času jistý peremptorní termín uložený, aby dadouce se víře sv. katolické vynaučiti, k ní přistoupili, anebo se ven z země odstěhovali, ještě za další lhůtu žádají, připovídajíc, že se též víře sv. katolické vynaučiti dáti a opravdově katoličtí býti chtějí, již na konec peremptorní termín, až do dne památky sv. Mathouše, to jest 21. dne tohoto měsíce září dopřán byl, vše tím způsobem, jakž v poručení purgkmistru a radě téhož města sub dato 12. Augusti dostatečně oznámeno jest. Což týž p. Štefan Benik z Petrsdorfu při ouřadě konšelským náležitě opatřiti věděti bude. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Decretum ex reformationis commissione Pragae 2. Septembris Anno 1627.

35. *Dne 8. září 1627. Komissaři líčí císaři bídu královských měst. i žádají, aby městům těm uděleny byly jisté úlevy: navrácení jim statků jejich. pardonování měšťanův, kteří katolickou víru přijmou, dovolení. aby pokuty od emigrantův nebyly brány od české komory, nýbrž aby je směla města obraceti na zaplacení svých dluhův, prohlášení dluhů učiněných v době povstání u osob odbojných za neplatné. Poukazují k tomu, že města královská upadla*

do dluhů zvláště půjčkami, jež králům českým od dávných dob poskytovala.

Allerdurchleüchtigster, grossmächtigster, unüberwindlichste Römischer Kaiser, auch zu Hungern und Böhaimb König. Allergnädigster Kaiser, König und Herr, Euer kais. Majestät wissen sich gnädigst zu erinneren, wasmassen Sie bei Anstellung der jetztwährenden Religions-Reformation im Königreich Böhaimb sich gegen uns Commissarien, in deme, dass ein jegliche deroselben königliche Stadt, so sich zur katholischen Religion bekhennet und dieselbe wird angenommen haben, von dem rebellischen Verbrechen perdoniret, auch ihre vorhin gehabte Güter (die da im ander Weg noch nicht abalienirt) widerumb ihr eingeraumbt; wie nicht weniger, der Process wider die Privat-Bürger, welche sich zur katholischen Religion begeben, der verwürkten Perdon-Gelder halber, eingestellet werden solle, gnädigst erklärt, und uns befohlen, solches bei Ableg und Vollstreckung der angeregten uns aufgetragenen Commission einer und der andern Stadt also anzudeuten. Als wir nun, besagte Commission, schuldigsten Gehorsambs, ins Werkh gesetzt und benebens etlicher fürnembsten Städt Inwohnern diese jetzt vermelte Euer kais. Majestät ihnen gnädigst anerbotene Gnad angezeiget, sind dieselben darüber nicht allein hocherfreuet, sondern auch in ihrer sektischen Opinion dermassen gelindert worden, dass ihrer viel (und fürnemblich die Leitmeritzer) zu der heiligen katholischen Religion sich gar fein inclinirt haben. — So hat aber wiederumb dies die Städt nicht wenig perturbirt, dass die Böhmische Cammer (wiewohl Euer kais. Majest. gnädigsten, davor längst ergangenen Resolution nach) die Strafgelder, so die Unkatholischen, von den Städten wegziehende Personen wegen ihres rebellischen Verbrechens erlegen sollen, selbst zu sich einehmen will, da doch die Städt vermeinten und der gehorsamisten Hoffnung wären, dass dieselben Gelder ihnen in Handen zu Bezahlung der gemeinen Stadt-Schulden gelassen werden möchten. — Dahero dann uns gedachte Städte flehentlich gebeten bei Euer kais. Majest. gehorsamist zu intercediren, die geruhen sich ihrer allergnädigst zu erbarmeni und sie nicht allein bei der ihnen allbereit gnädigst verheissenen kais. und königl. Genad wegen Restituirung ihrer noch nicht n anderweg abalienirten Güter und des wieder die zur heil. katholischen Religion bekehrte Privat-Bürger der verwürkten Perdongelder halber angestellten Process gnädigst zu erhalten, sondern auch allergnädigst zu bewilligen, dass obgedachte, von denen in der Rebellion wider Euer kais. Majest. versündigten und in den Ketzereien halssterrig verbleibenden Bürgern verwürkte Strafgelder nicht die Böhm. Cammer exigiren, sondern ein jedweder Stadt selbsten ihnen zu Gutem auf Bezahlung der gemeinen Stadtschulden einfordern und einnehmen möge. Auch weiln dies alles zu Abzahlung ihrer Schulden bei weitem nicht erkleken wird, sie noch ferner also zu begnaden und zu befreien, dass welche Schulden sie in Zeit der Rebellion contrahirt und rebellischen Peisonen schuldig worden, dieselben als unordentliche zu zahlen ncht verobligirt sein möchten, in gnädigster Erwägung, dass sie

ja in höchster Armut, Elend, Noth und mächtigen Schulden über die Massen tief stecken: darein sie zwar meistentheils daher gerathen, dass sie nicht allein vor Jahren denen allbereit in Gott ruhenden, ihren allergnädigsten Kaisern, Königen und Herren gottseligster und hochlöblichster Gedächtnus in fürfallenden Nöthen viel und oftmals grosse Geld-Summen dargeliehen oder darfür Bürg gewesen und selbt mit ihrem Geld die Gläubiger bezahlen müssen: sondern auch (wie notorium) bald anfangs nach der glücklichen Euer kais. Majestät Victori im Einfall vom Kriegs-Volk gänzlich spolirt, die gemeinen Stadt-Gütter und Einkommen Euer kais. Majestät zu Handen eingezogen, auch manche verpfändt und versetzt oder gar verkauft: sie aber dennoch fort ihren Creditoribus mit Capital- und Interesse-Schulden ein weg wie den adern verbunden haften, dernach die in vergangenen Jahren stets marschirende, sowohl auch im Quartier liegende Soldatesca untergehalten und überdies vielfältige schwere Rancionen ihnen gereichet, dann auch durch die unversehene Calada der Münz merklichen Schaden erlitten und nun bishero immerzu mit grossen Steuern und Contributionen, auch Weintäcz- und Biergeldern belegt sind, hergegen keine Nahrungen oder Handlungen bei jetzigen schweren betrübten Zeiten vorhanden; die Äcker verschiener Jahren des Kriegsvolks halber nicht haben recht gebauet werden können, ihnen vielen auch aus Verhängnus Gottes Wetter die Früchte aufm Felde ganz und gar verderbt, dass also (wie vorgemelt) die angeregten Städte durchaus arm und ausser Gottes und Euer kais. Majestät gnädigsten Hilf nimmermehr aus ihren Schulden kommen können. — Sie geben gleichwohl dies auch zu verstehen, dass mit solchen Strafgeldern, wann dieselben zur Böhm. Cammer sollten genommen werden, Euer kais. Majestät sehr wenig und ihnen gar nichts geholfen sein, sondern vielmehr ein Nachteil allerseits verursachen würde, sintemal man dieselben bei der Böhmischen Cammer in Mangel anderer Gefällen auf allerlei Notdurften und nicht zu Bezahlung der Städt gemeinen Schulden verwenden möchte; die armen Burger aber dannenhero vollendts ganz und gar ruinirt werden, und wann die Unkatholischen werden emigrirt sein, alsdann der ganze Last über die Katholischen selbsten (zu grossen Spott von ihren Widersachern) kommen würde, welche letzlich das Übrige, was sie hatten, nothdrungenlich verlassen und mit leeren Händen viel ärger als die Ketzer davon weggehen müsseten: inmassen sie sich schon dessen zum Theil verlauten lassen; dadurch dann das Land am Volk in Abnehmen kommen, Euer kais. Majestät im fürfallenden Nöthen die Hilf entgehen und die Contributiones sambt andern Gefällen geschmälert würden. Obwohl nun diese der Städt fürwendende Motiven mehr Politiam als Religionem antreffen wöllen, so mögen doch dieselben, unsers Erachtens, eben sowohl in negotio reformationis zu observiren sein: dann öftermal die härtesten Herzen mehr durch Gnaden und Wohlthaten als durch harte Mittel pflegen bezwungen zu werden. — Wann dann, gnädigster Kaiser, König und Herr, wir dies alles in fleissige Consideration genommen und die Beschaffenheit der Städt nicht an-

ders, allein wie sie sich beklagen, nemblich sehr arm und dermassen eingeschuldet vermerken, dass viel Bürger, die da sunsten vielleicht gerne zur katholischen Religion treten wollten, in Ansehung der gemeinen Noth und täglich noch mehr über sie kommenden Beschwerlichkeiten, umb desto viel weniger die katholische Religion annehmen wollen, sondern gar gerne bei dieser erlangten Occasion emigrandi sich von solchen bürgerlichen Bürden liberiren und wegziehen, welches aber dem Reformationswerk in Ungelegenheit bringt. Damit nun den gedachten Städten wiederumb aufgeholfen werden und die Leut desto mehr Ursach und Neigung im Land bei ihren Güterlein zu verbleiben, auch zur katholischen Relgion sich su bekennen haben möchten, so intercediren bei Euer kais. Majestät und bitten dieselbe wir gehorsamist, die geruhen dero angeborne kais. Clemenz den mehrgemelten Städten gnädigst zu erweisen und was sie also obgedachtermassen in tiefster Demut bitten, als gnädigste Anschaffung wirklicher ehister Restitution ihrer noch nicht abalienirten Gütern, Perdonirung der burgerlichen Privat-Personen, welche katholisch werden und von uns darüber ein Kundschaft bringen, der Strafgelder von den wegziehenden Unkatholischen nicht zur böhmischer Cammer Einziehung, sondern ihnen den Städten zur Bezahlung ihrer Gemein - Stadtschulden, Hinlassung und Befreiung von denen in Zeit der Rebellion mit rebellischen Personen contrahirten Schulden, ihnen gnädigst widerfahren zu lassen und bei dero böhmischer Cammer die Notdurf deswegen anzubefehlen. — Wir machen uns keinen Zweifel, dass eine solche Begnadung bei vielen erspriesslich wirken wird, sie zur Resipiscirung zu bringen und ihre Seelen durch Bekherung zur heiligen katholischen Religion seliglich zu salviren, und erlangen Euer kais. Majestät darfür von Gott dem Allmächtigen die ewige Belohnung, auch dahie zeitlich, wan die Leuth im Lande erhalten und Euer kais. Majestät sowohl mit Contribuirung, als auch mit Darlehung künftig dienen werden können, viel grössern Nutz, als diese obgesagte ihnen Nachlassung austragen möchte. — — Schliesslich bitten Euer kais. Majestät wir gehorsamist, die geruhen dero gnädigste willfährige Resolution, was wir diesfalls den Städten auf ihr gehorsamistes Anhalten und Bitten zum Bescheid geben sollen, uns gnädigst zu ertheilen. Zu dero kais. beharrlichen Gnaden uns unterthänigst und gehorsamist empfehlendt. Datum Prag, den 8. Septembris Anno 1627. Euer kais. Majestät allerunterthänigste treugehorsambiste Ernest Card. von Harrach, J. B. G. v. Martinicz, Fridrich von Talmberg, K. Wratislaw, der röm. kais., auch zu Hungern und Böhaim königl. Majestät unserm allergnädigsten Kaiser, König und Herrn.

36. *Dne 17. září 1627. Komissaři nařizuji Mladoboleslavským, aby Kryštofa Pekaře, jenž k víře katolické přistoupil, zase za spoluměšťana přijali.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Mladého Boleslava, přátelům milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé milí. Jsme v tom zpraveni, že jest Kryštof Pekař, spolu-

měštěnín Váš, z milosti Boží již k víře s. katolické přistoupil a zde v Starém Městě Pražském v kostele u Matky Boží před Tejnem se zpovídal i velebnou Svátost oltářní pod jednou spůsobou podle nařízení církve sv. katolické římské přijímal, nad kterýmžto tak chvalitebným, spasitedlným a Pánu Bohu milým skutkem my nemalé zalíbení máme. I poněvadž on, aby zase do společnosti Vaší měšťanské přijat byl žádá a my takovou jeho žádost slušnou býti poznáváme, pročež jménem a na místě J. M. C. krále a pána n. v. n. Vám o tom poroučíme, abyste dotčeného Kryštofa Pekaře zase za spoluměšťana svého (beze všech ouplatkův neboližto taxy) přijali a jemu práva a všelijakých živností městských volně dopřáli, však aby týž Kryštof Pekař v týmdni pořád zběhlým, od svého do města se navrácení počítajíc, po druhé zase pořádnému knězi katolickému se zpovídal a zjevně přede všemi k utvrzení víry své katolické a jiným k dobrému spasitedlnému příkladu velebnou svátost oltářní pod jednou spůsobou, jako jiní praví katoličtí, uctivě a pobožně přijímal, o čem nám také potom od Vás dostatečná zpráva učiněna býti má, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze 17. Septembris a. 1627. N. N. od Jeho Milosti etc.

37. *Dne 24. září 1627. Komissaři obesílají před sebe Habarta z Vřesovic a Mikuláše z Bubna.*

Urozený vladyko, pane příteli nám zvláště milý. Majíce z jistého milostivého J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího poručení, něco pilného s Vámi jednati, týmž jménem a na místě J. M. C. Vás napomínáme, že ihned, jak Vás toto psaní naše dojde (ničemuž sobě, kromě samé moci Boží překážeti nedadouce) na cestu se vypravíte, sem do Prahy ke dni šestýmu měsíce nejprv příštího října přijedete a na druhý den ráno v osm hodin na půl orloji při nás, v domě a při residencí arcibiskupské, sami osobně najíti se dáte a ohlásíte, vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. S tím Vás spolu i s sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 24. Septembris Ao 1627. N. N. od Jeho M. římského císaře, uherského a českého krále k reformací v religiji neboližto náboženství v království českém nařízení commissaři. — Urozenému vladyce panu Janovi Habartovi z Vřesovic, příteli nám zvláště milému.

In simili. Urozenému vladyce panu Mikulášovi z Bubna, příteli nám zvláště milému k dodání.

38. *Dne 24. září 1627. Komissaři obesílají před sebe Joachyma Liebštejnského z Kolovrat, Michala Slavatu, Jiřího Lokšana a Bernarda z Hodějova.*

Urozený pane pane, švagkře a příteli nám zvláště milý. Majíce z jistého a milostivého J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího poručení s V. M. něco pilného jednati, týmž jménem a na místě J. M. C. V. M. napomínáme, že ihned, jak toto psaní naše V. M. dojde (ničemuž sobě kromě samé moci Boží překážeti nedadouce) na cestu se vypraviti, sem do Prahy

ke dni šestýmu měsíce nejprve příštího října přijeti a na druhý den ráno v osm hodin na půl orloji při nás v domě a při residencí arcibiskupské sami osobně najíti se dáti a ohlásiti ráčíte, vědouce, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. S tím V. M. spolu i s sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 24. Septembris a. 1627. N. N. od Jeho Milosti římského císaře, uherského a českého krále k reformací v religiji neboližto náboženství v království českém nařízení commissaři. — Urozenému pánu panu Joachymovi Libštejnskýmu z Kolovrat na Rabštejně, panu švagkru a příteli nám zvláště milému k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Michalovi Slavatovi, panu švagkru a příteli nám zvláště milému k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Jiřímu Lokšanovi na Březnici, panu příteli nám zvláště milému k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Bernartovi z Hodějova panu příteli nám zvláště milému k dodání.

39. *Dne 25. září 1627. Komissaři žádají místodržící, aby čtyřem jejich subdelegátům: strahovskému opatu Kašparu Questenbergovi, doksanskému proboštovi Krišpínu Fuckovi, kanovníku Janu Arnoštu Plateisovi a kanovníku Janu Ctiborovi Kotvovi vydali otevřené patenty, by jim, jejich lidem i věcem všude volný průchod byl dán a aby ode všech jim náležitá úcta a pomoc byla prokazována.*

Hoch- und Wohlgeborne Herrn, auch edle, gestrenge Ritter, besonders liebe Heren Öhaim, Schwäger und Freunde. Nachdeme die röm. kais., auch zu Hungern und Böhaimb königl. Majestät unser allergnädigster Herr, wie durch absonderliche, uns Commissarien gnädigt gethane Befehl und gegebene Instruktion, also auch durch offene Patenta, inmassen menniglich bewusst, die heilsame Religion's-Reformation im ganzen Königreich Böhaimb gnädigst angeordnet und uns unter anderem auch diese Macht gegeben, dass wir an unserer Statt subdelegatos bestellen und in die Kreis verschicken mögen und sollen, sind wir entschlossen zu schuldigster gehorsamister Vollziehung solchen höchsternenter Ihrer kais. Majestät gnädigsten Willens und Befehls fürderlichst etliche unsere subdelegatos commissarios in unterschiedliche Kreis zu verschicken. Hierumb ersuchen wir Euer Gnaden und die Herren hiemit, sie wollen umb desto mehrern dieses heilsame, Gott und Ihrer kais. Majestät wohlgefälligen Reformationswerks Befürderung willen vier gleichlautende offene Patenta, nämblich das 1. auf den ehrwürdigen andächtigen Herrn Casparn von Questenberg, Abbten des Klosters Strahoff, Visitatorn des Præmonstratenser-Ordens in Böhaim, Mähren und Schlesien, röm. kais. Maj. Rath, 2. ehrwürdigen andächtigen Herrn Crispin, Probsten des Klosters Doxan, 3. ehrwürdigen andächtigen Herrn Johann Ernst Plateis von Platenstein auf Gussmandorf, Thumbherrn zu Prag, Olmucz, Wischehradt und Bresslau, auch Ihrer hochfürstl. Gn. des H. Cardinals von Dietrichstein Rath etc., 4. ehrwürdigen andächtigen Herrn Johann Cztibor Kotwa von Freyfeld, Thumb-

herrn zu Prag, Olmucz, Budieschin und Wischehrad etc., als einen jeglichen unsern subdelegatum commisarium, auf dass man sie und ihre Leute, sowohl auch alle bei sich habende Sachen, nicht allein allenthalben frei, sicher und ungehindert passieren und repassieren lasse, sondern auch ihnen von jederman, hohen und niedern Standes-Personen gebührlicher Respect, Ehrerbietung, in dem Reformations-Werk Willigkeit und in allen fürfallenden Occasionen gute Assistenz, Hilf und Befürderung geleistet, fürnemblich aber von den Kreis-Haubtleuten vorall mit Rath und That, bestem Fleiss gewillfaret werde, kraft Euer Gn. und der Herren auf sich tragenden Ihrer kais. Majestät Stathalterei-Ambts generaliter mit Ernst befehlende in optima forma ausfertigen und uns einhändigen lassen. Hiemit verbleiben wir Euer Gn. und den Herrn zu angenehmer Dienst- und Freundschafterweisung jederzeit willig. Datum Prag, den 25. Septembris Anno 1627. N. N. von der röm. kais.. auch zu Hung. und Böhm. König. Majestät zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Commissarien. — Denen Hoch- und wohlgebornen Herren auch edlen gestrengen Rittern, obristen Landt Officirer und Landrechtssitzern, röm. kais. Majestät Statthaltern im Königreich Böh. geheimben und andern Räthen, unsern besonders lieben Herrn Öhaim, Schwägern und Freunden.

39. *Dne 2. října 1627. Komissaři nařizují krajským hejtmanům, aby všemožně podporovali jejich subdelegáty k provedení reformace do jednotlivých krajů vyslané.*

Urozený pane pane, urozený a statečný rytíři, páni přátelé nám zvláště milí. Nepochybujeme o tom, že jste V. M. a Vy z patentu od J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího v příčině reformací v religiji neboližto náboženství v tomto J. M. C. království českém pod datum v sobotu den památky sv. Ignaciusa léta přítomného 1627 sem do téhož království prošlého a od Jich Milostí pánův místodržících J. M. C. nedávno V. M. a Vám odeslaného vyrozuměti ráčili a vyrozuměli, kterak jest J. M. C. z přirozené pobožnosti a obzvláštně milostivé, právě otcovské péče a starosti své o rozšíření cti a chvály Boží a spasení duší poddaných svých věrných milých v tomto království jistou commissi reformationis, tak aby skrze ni obyvatelé stavu panského, rytířského i městského, tolikéž lidé poddaní a tak všichni všudy obojího, mužského i ženského pohlaví osoby v tomto království českém, kteříž od rozličných svůdcův sektářských hrozně zavedeni jsouce, všelijakých kacířských bludův, duše jich k zatracení vedoucích, se přidržují, zase k poznání pravé staré samospasitedlné víry svaté katolické přivedeni a tak v jednotě víry a myslí, příkladem předkův našich milých, srovnáni jsouce a v společné lásce, svornosti a trvanlivém pokoji každého času zůstávajíce, předně Pánu Bohu a potom J. M. C. jakožto králi a pánu svému nejmilostivějšímu tím lépe sloužiti mohli, milostivě naříditi ráčil. V kteréžto kommissi reformationis my vedle téhož nadepsaného patentu, i sice obzvláštního od J. M. C. skrze nejedno milostivé psaní nám učiněného poručení a jisté

sobě vydané instrukcí z poddané povinnosti naší poslušně postupujíce (zvláště že ten od J. M. C. pánům obyvatelům království tohoto českého k obrácení se na víru svatou katolickou uloženej šestiměsíční termín velmi brzo zběhne) z moci od J. M. C. sobě propůjčené k té spasitedlné reformací do krajův Boleslavského, Hradeckýho a hrabství Klatského za kommissaře velebného pana præláta kněze Kašpara z Questmbergku, klášterův Strahovskýho a Želivskýho řádu præmonstratského pana opata, v královstvích českým, uherským a polským v Moravě, v Slyzku a v obojích Rakousích a Hořejších Němcích visitatora, J. M. C. raddu etc., obravše, ve jméno Boží nyní vysíláme, s dostatečných při něm toho nařízením, by on jistým od nás jemu v instrukcí dané vyměřeným způsobem a jak dále vedle své dobré diskrecí za potřeby bejti uzná, všecky v týchž *) krajích kteréhokoliv stavu, řádu aneb povolání, vyššího i nižšího osoby, mužského i ženského pohlaví, před sebe obešlíce, jak sami od sebe, tak i skrze jiný pro to naschvále při sobě mající duchovní a řeholní osoby, jakožto dobrý a učený instruktory, ze všech bludův jich sektářských (v kterýchž nebozí hanebně zavedení posavad mizerně vězí) pěkně vyvozovati a pravé sv. víře katolické pilně vyučujíc, k dokonalému poznání a přijetí téhož pravého, samospasitedlného katolického římského náboženství přivésti hleděli a upřímně se vynasnažili. A poněvadž v té příčině nadepsanému panu commissaři také dobré assistencí od V. M. a Vás zapotřebí bude, protož týmž jménem a na místě J. M. C. tímto psaním naším V. M. a Vás napomínáme, abyste vejš jmenovanýmu panu kommissaři od nás do týchž krajův Boleslavskýho, Hradeckýho a hrabství Klatského vyslanýmu všelijakou náležitou uctivost a šetrnost prokazovati, i jiný všechny pány obyvatele kraje vašeho Boleslavskýho k tomu, aby totéž činili a dotčeného pana commissaře náležitě respektírovali, dostatečně napomenouti a k tomu jmíti; tolikéž je dle povinnosti V. M. a Vaší hejtmanský téhož kraje Boleslavského v každé potřebě, kteráž by se natrefiti mohla, na vyhledávání jich, co nejvejš možné sobě poručené jmíti, zastávati, fedrovati a tak spasitedlnou reformací v nadepsaným kraji Boleslavským k brzkému šťastnému vyřízení přivésti, všelijak radou i skutkem nápomocni bejti ráčili a byli. Jakož té celé naděje k V. M. a Vám jsme, že z povinnosti téhož úřadu V. M. a Vašeho a z horlivosti u víře sv. katolické to vše k rozmnožení cti a chvály Boží obzvláštnímu a k milostivému zalíbení J. M. C. ochotně rádi učiniti ráčíte a učiníte. S tím V. M. a Vás spolu s sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 2. Octobris a. 1627. N. N. od Jeho Milosti římského císaře, uherského a českého krále k reformací v religiji neboližto náboženství v království českém nařízení commissaři. — Urozenému pánu panu Jetřichovi Špetlovi z Janovic, na Libicích, J. M. C. raddě etc.; urozenému a statečnému rytíři panu Filipovi Fabriciusovi z Rozenfeldu a Hohenfallu, na Řepíně, Vrutici a Libeni, J. M. C. raddě a Její Milosti císařové jakožto králové české měst věnných podkomořímu, hejt-

*) Orig.: »týmž«.

manům kraje Boleslavského, pánům přátelům nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání, v příčině velebného pana prælála, kněze Kašpara z Questmbergku, klášterův Strahovskýho a Želivského řádu præmonstratenského pana opata, v královstvích českým, uherským a polským, v Moravě, v Slýzku a v obojích Rakousích a Hořejších Němcích visitatora, J. M. C. raddu etc. a k reformaci v religii krajův Boleslavského, Hradeckého a hrabství Klatského nařízeného commissaře.

In simili. Urozenému p. p. Ottovi z Opprštorfu, z Dubu a Frýdštejna, na Častolovicích, Týništi a Přestavlcích, J. M. C. raddě a komorníku, urozenému vladyce P. Jiřímu Vostrovskýmu ze Skalky a na Skalce, hejtmanům kraje Hradeckýho, pánům přátelům nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání. V příčině velebného pana præláta kněze Kašpara z Questmbergku

In simili. Urozenému pánu panu Zbiňkovi Novohradskýmu z Kolovrat, na Buštěhradě, Košatkách a Zakopí, J. M. C. raddě etc. a uroz. vladyce panu Janovi Odkolkovi z Oujezdce, na Horních Markvarticích, hejtmanům kraje Litoměřického, pánům přátelům nám zvláště milým společně neb rozdílně k dodaní. V příčině velebného pana præláta, kněze Kryšpína z N., pana probošta kláštera Doxanského a k reformaci v religiji kraje Litoměřického, Žateckýho a Loketskýho nařízeného commissaře.

In simili. Urozenému pánu panu Heřmanovi Černínovi, hraběti z Chuděnic, na Petrspurce, Gisybli, Andělské Hoře a Žihli, J. M. C. raddě, komorníku a nejvyššímu profiantmistru; uroz. a stat. ryt. p. Hynkovi Žďárskýmu ze Žďáru a na Vtelně, J. M. C. raddě, hejtmanům kraje Žateckého, pánům přátelům nám zvláště milým, spol. neb rozdílně k dodání. V příčině velebného pana præláta, kněze Kryšpína z N., p. probošta kláštera Doxanského

In simili. Urozenému pánu panu Vilímovi staršímu z Klenového a z Janovic, na Žinkovech, Žitíně a Roupově, J. M. C. raddě a komorníku etc., uroz. vladyce p. Albrechtovi Příchovskýmu z Přichovic etc., hejtmanům kraje Plzenského, pánům přátelům nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání. V příčině velebného pana praeláta kněze Jana Arnošta Plateysa z Platenšteyna a na Gusmandorfu, kostelův Pražského, Olomutského, Vyšehradského a Vratislavského kanovníka a J. M. K. M. pana kardinála knížete z Dytrichštejna raddy a k reformací v religiji kraje Plzenského, Prachenského, Bechynského, Čáslavského a Chrudimského nařízeného commissaře.

In simili. Urozenému pánu panu Jaroslavovi Wolfovi z Šternberka, na Lnářích, Kradlubcích a Bělčicích, J. M. C. raddě a komorníku etc. a uroz. vladyce p. Joachymovi Chrtovi z Ertína a na Skořicích etc., hejtmanům kraje Prachenského etc. pánům přátelům V příčině velebného pana præláta kněze Jana Arnošta Plateysa

In simili. Urozenému pánu panu Albrechtovi Šebestiánovi Leskovcovi z Leskovce a na Cerekvici, Horní Leskovcové, Horno-Hradě a Veselém Hradišti; a uroz. vladyce panu Janovi

staršímu Vratislavovi z Mitrovic a na Votici etc. hejtmanům kraje Bechynského, pánům přátelům V příčině velebného pana præláta kněze Jana Arnošta Plateysa

In simili. Urozenému p. panu Heraltovi Václavovi Libštejnskýmu z Kolovrat, na Janovičkách, Žišově a Hrádku nad Pachem na Horách Kuttnách, J. M. C. raddě a komorníku; uroz. vladyce p. Albrechtovi Vraždovi z Kunvaldu a na Velkých Martinicích etc., hejtm. kraje Časlavského, pánům přátelům V příčině velebného pana præláta kněze Jana Arnošta Plateysa

In simili. Urozenému p. panu Vilímovi Hendrichovi Bezdružickýmu z Kolovrat, na Bystým, J. M. C. raddě etc. a uroz. vladyce p. Ladislavovi Lukavskýmu z Lukavice, na Zaječicích a Holešově, hejtm. kraje Chrudimského, pánům přátelům nám zvláště milým, společně neb rozdílně k dodání. V příčině veleb. p. præláta kněze Jana Arnošta Plateysa

In simili. Urozenému p. panu Jiřímu Vilímovi Michnovi z Vacínova, na Chýšech a Chodově, J. M. C. raddě při appellacích na hradě pražském, též J. M. všech panství v král. českém vrchnímu hejtmanu etc., a uroz. vladyce p. Vilímovi Vokovi Vítovi z Zrzavého, na Vodlovicích etc., hejtmanům kraje Kouřimského, pánům přát. V příčině velebného pana præláta kněze Jana Ctibora Kotvy z Freyfeldu, protonotarium apostolicum, J. M. C. raddu, probošta Boleslavského a kanovníka kostelův: hradu Pražského, Olomutského, Brněnského, Budešínského a Vyšehradského, k reformaci v religiji kraje Kouřimského, Rakovnického, Slanského, Podbrdského a Vltavského nařízeného commissaře.

In simili. Urozenému p. panu Janovi staršímu z Talmbergka, na Chotěticích a Smilkově, J. M. C. radě etc. a uroz. vladyce p. Petrovi Mitrovskýmu z Nemyšle, na Jetřichovicích etc., hejtmanům kraje Vltavského etc., pánům přátelům V příčině velebného p. præláta kněze Jana Ctibora Kotvy

In simili. Urozenému p. p. Zdenkovi Wratislavovi z Mitrovic a na Mníšku, J. M. C. raddě etc.; urozenému a statečnému rytíři p. Václavovi nejstaršímu Wratislavovi z Mitrovic, na Starém Kníně, Korkyni a Hlajovicích, J. M. C. raddě, hejtm. kraje Podbrdského, pánům přátelům V příčině velebného pana præláta kněze Jana Ctibora Kotvy

In simili. Uroz. p. panu Ferdinandovi Libštejnskýmu z Kolovrat, na Hokově, J. M. C. raddě etc. a uroz. vladyce p. Janovi Hendrichovi Cukerovi z Tamfeldu etc., hejtmanům kraje Rakovnického etc., pánům přátelům V příčině velebného pana præláta kněze Jana Ctibora Kotvy

In simili. Uroz. p. panu Adamovi z Šternberka, na Pátku, J. M. C. raddě etc. a urozenému vladyce panu Janovi Davidovi Boryňovi ze Lhoty, na Mikovicích a Mšeném, hejtmanům kraje Slanského etc. V příčině velebného pana præláta kněze Jana Ctibora Kotvy

40. *Dne 3. října 1627. Komissaři udělují plnou moc čtyřem svým delegátům do krajů vyslaným.*

My N. N. od Jeho Milosti Římského císaře, Uherského a českého krále k reformací v religí nebožlito náboženství v království českém nařízení commissaři známo činíme tímto listem naším vůbec přede všemi a zvláště tu, kdež náleží, kterak my vedle jisté vůle, obzvláštní instrukcí a nejednoho nám o to učiněného milostivého poručení, i také nedávno všem vůbec publikovaného patentu J. M. C. poslušně a poddaně kráčejíce, pilně v tom pracujíce, všelijak snažně o to pečujíce a se starajíce, aby ke cti a chvále Pána Boha všemohoucího mezi všemi obyvateli tohoto království jediná, pravá, samospasitedlná, starobylá, svatá, katolická, římská víra čím větší až posavad skrze rozličný sektářství překážky jměla, zase tím více rozmnožována a rozšiřována, lidé pak skrze spasitedlná naučení z takových zlých a škodlivých, duše jich k věčnému zatracení hanebně zavozujících bludův, co nejdříve pěkně vyvedeni a k poznání vejš dotčené pravé sv. katolické víry, tudíž k věčnému spasení, ano i k časnému trvanlivému pokoji (z něhož všeckno jiné dobré a užitečné pochází a roste) šťastně přivedeni býti mohli a byli, jistě rádi bychom také sami osobně pro vykonání takové spasitedlné a Pánu Bohu milé J. M. C. dokonalé intencí, vůle, do krajův se vypravili a v tom žádné práce naší nelitovali. Ale maje zde v městech Pražských s předními, jak městského tak i panského a rytířského stavu osobami v též příčině nemálo činiti, ano i sice pro jiná mnohá při povinnostech úřadův našich v ustavičném J. M. C. vlastních i obecních tohoto království potřeb řízení, pilná zaneprázdnění, tohoto času nám odsud odjeti nikoliv možné není a poněvadž J. M. C. v milostivé instrukci své mezi jinými artikuly a věcmi obzvláštně také i tuto moc nám jest milostivě dáti ráčil, že na místě našem jiný, které by se nám k tomu spůsobný býti viděli, osoby za subdelegatos commissarios nařiditi, do krajův tohoto království vyslati a k též reformací dle uznalé potřeby užívati můžeme, pročež jsme vedle též od J. M. C. sobě dané moci velebného pana præláta kněze Kašpara z Questembergku, klášterův Stahovského a Želivského opata, řádu Præmonstratenského v Čechách, Uhřích, Polště, v Rakousích, Moravě, Slezště a v Hořejší Německé zemi visitatora, J. M. C. raddu etc., za commissaře zvolili a nařídili, jejž na místě našem do krajův Boleslavského a Hradeckýho i do hrabství Klatskýho vysýláme, davše jemu a tímto listem naším dávajíce k tomu plnou moc a právo, aby on s hodnými při sobě majícími osobami, anebo kteréž by ještě dle své libosti k sobě přivzal, jak duchovními tak i světskými, dotčenou reformaci v religí nebožlito náboženství při všech obyvatelích stavu panského, rytířského i městského, též i poddaných jejich obojího pohlaví a tak napořád při všech jakéhokoli stavu, řádu aneb povolání nekatolických osobách v nadepsaných krajích a hrabství dle nejvyšší možnosti své upřímně, horlivě a pilně řídil a spravoval, je pravé sv. katolické římské víře netoliko sám vyučoval ale i skrze jiný k tomu hodný osoby vyučovati dal a tuž spasitedlnou reformací k vinšovanému a žádostivému dobrému konci, tak aby všickni bludy svý sektářský opustíce, k pravému samospasitedlnému katolickému římskému

náboženství, kteréhož J. M. C. král a pán nás všech nejmilostivější se vším slavným domem svým rakouským stále přidržeti se ráčí, co nejdříve přistoupili, šťastně přivésti se snažil a to vše, což k reformací přísluší a náleží, činil a konal, tím vším řádem a spůsobem, jakž obzvláštní od nás jemu na to vydaná instrukcí a jakž dále toho potřebu kteréhokoli času rozváží a uzná. Což vše tolikéž tak stálé, mocné, platné a pevné býti má, nejináč než jako bychom my tu přítomni jsouce, sami to byli řídili a konali, jakož pak my také týmž jménem a na místě J. M. C. všechny společně i jednoho každého rozdílně z pánův obyvatelův tohoto království jakéhokoliv stavu, řádu aneb povolání ti jsou, i s lidmi poddanými jich, napomínáme, aby všickni dotčenému panu commisaři od nás vyslanému a nařízenému všelijakou šetrnost a uctivost, obzvláštně pak osoby nekatolické, což tak koli on i s jinými při sobě majícími instruktory z milostivé vůle J. M. C. v příčině náboženství jim přednášeti bude, tomu všemu dokonalou víru přiložili a k nim v tom náležitou vlídnost, volnost a poslušnost skutečně zachovali. Nicméně i katoličtí páni obyvatelé s lidmi poddanými svými, a zvláště páni hejtmané týchž krajův a hrabství, jako i v městech J. M. C. rychtářové, též purgkmistři a radní i jiný ouřadní osoby jemu i jim ve všech a všelijakých k též spasitedlné reformací příslušejících příčinách a potřebách, zvláště na vyhledávání jeho neb jich, náležitý respect, dobrou assistencí, pomoc a fedruňk ochotně prokazovali, vědouce, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Pro lepší toho důvěrnost my z počátku psaní J. M. C. commissaři k tomuto listu plnomocnému sekrýty naše dali jsme přitisknouti a v něm se vlastními rukami našimi podepsali. Stalo se v Praze 3. Octobris a. 1627.

Diese vorgeschriebene Vollmacht ist auf nachfolgende Herrn Kraiß-Kommissarien in der Religion ausgefertiget worden:

Pro velebného pana præláta kněze Kašpara z Questenbergku (tit.) k reformací v religí krajův Boleslavského, Hradeckého a hrabství Klatského nařízeného commissaře.

In simili. Pro veleb. p. præláta kněze Cryspína z N. (tit.), k reformací v religí krajův Litoměřického, Žateckého a Loketského nařízeného commissaře.

In simili. Pro veleb. p. præláta kněze Jana Arnošta Plateysa z Platejnšteyna a na Gusmandorfu (tit.), k reformací v religí krajův Plzenského, Prachenského, Bechynského, Čáslavského a Chrudimského nařízeného commissaře.

In simili. Pro velebného pana præláta kněze Jana Ctibora Kotvu z Freyfeldu (tit.), k reformací v religí krajův Kouřimského, Rakovnického, Slanského, Podbrdského a Vltavského nařízeného commissaře.

41. *Dne 3. října 1627. Německá plná moc pro Kašpara Questenberga jakožto reformačního komissaře v kraji Kladském a Hradeckém, jakož i v hrabství Kladském.*

Wir N. N., von der Röm. Kais., auch zu Hungern und Böhaim könig. Majestät zur Religions-Reformation im Königreich Böhaimb verordnete Commissarien thuen kund und zu wissen

mit diesem unserm offenem Brief jedermänniglich und sonderlich wo es gebühret, dass nachdeme vermög höchsternennten Ihrer kais. Majestät unsers allergnädigsten Herrn uns gnädigst gegebenen Instruktion und sunst zu unterschiedlichen malen zugesandten Befehlschreiben, sowohl auch unlängst öffentlich publicierten Patenten wir gehorsamist dahin trachten und uns mit höchstem Fleis angelegen sein lassen, damit zu Lob und Ehr des allmächtigen Gottes bei allen Inwohnern dieses Königreich Böhaimb der einig wahrer, alleinseligmachender, uralter, heiliger, katholischer, Römischer Glaub (der da bis anhero durch mancherlei Sekten und Ketzereien etwas Verhinderung gelitten) wiederumb desto mehr zunehme und sich erweitere, folgendts auch die Leute durch heilsame Lehr aus ihren bösen, hochschädlichen, ganz verdamblichen Irrthumbern aufs ehist ausgeführet und zur Erkandtnus des gedachten wahren heiligen Glaubens gebracht, hierdurch die ewige Seeligkeit gewinnen, auch hie zeitlich den gewünschten beständigen Frieden (daraus alles Guets den Ursprung hat) erlangen möchten: wollten wir gewisslich gerne uns selbst persönlich in die Craiß verfügen und zu Verrichtung dieses seligen gottwohlgefälligen Reformationswerk, auch Ihrer kais. Majestät gnädigsten endtlichen Willens unserer Mühe und Arbeit durchaus nicht sparen. Weiln aber wir allhie in Präger Städten mit den fürnembsten Herrn, Ritter und Burger Standts Personen eben sowohl in dergleichen Werke nicht wenig zu thuen haben, und zu deme mit andern vielen Ihrer kais. Majestät sambt der ganzen Gemein dieses Königreichs Böhaimb hochangelegenen nothwendigen Geschäften derzeit von hinnen nicht abkommen können, und nun Ihr kais. Majestät durch dero gnädigste uns zugestellte Instruktion unter anderen Artikeln uns auch diesen Gewalt gegeben, dass wir andere Personen, welche wir hierzu qualificirt und tauglich befinden, für unsere subdelegirte Commissarien verordnen an unser Statt in die Craiß dieses Königreichs Böhaim ausschicken und ihnen (da von nöthen) die Verrichtung der Reformation auftragen mögen. Als haben wir kraft solcher von Ihrer kais. Majestät uns gnädigst gegebenen Macht zu einem Commissario den ehrwürdigen andächtigen Prælaten Herrn Caspar von Questenbergk, Abbten der Stiften und Gottshäuser Strahof und Žieliw, Praemonstratenser Ordens durch Böhaim, Ungern, Polen, Österreich, Mährern, Schlesien und Ober-Teutschlandt Visitatorn, Röm. kais. Maj. Rath etc. erwählet und verordnet, und thuen ihne an unser statt in den Bunzel- und Königgräzer Craiß, auch in die Grafschaft Glaz schicken mit dieser ihme gegebenen Vollmacht (wie wir dann nochmals durch diesen unsern Gewalt- oder Vollmachts-Brief ihme die ganze Macht und Gewalt geben), auf dass er neben denen bei sich habenden darzu wohl qualificirten Personen, oder welche er noch weiter seinem Belieben nach zu sich ziehen möchte, Geistlichen und Weltlichen, die bemelte Religions-Reformation bei allen der obbernnenten Craißen und Grafschaft uncatholischen Inwohnern, Herrn-, Ritter- und Bürger-Standts, Mann- und Weibs-Personen, auch ihren Unterthanen, und also durchaus bei allen, was Standes, Würden

oder Wesens sie sein, bestes Vemögens fleissig, treulich und eifrig führen und verrichten, den rechten heiligen katholischen Glauben, nicht allein er selbst lehren, sondern auch durch andere taugliche Geistliche lehren lassen, dies heilsame Reformations-Werk zu gewünschtem, glücklichem, gutem Ende, nämlich dass allesambt von ihren sektischen Irrthümbern ablassen und zu der wahren alleinseligmachenden katholischen römischen Religion sich unverzogentlich bekehren möchten, befürdern und alles dasjenige wirklich thuen mag und soll, was die von uns ihme gegebene Instruktion in sich vermag, und was er zu einer jeden Zeit für ein Notdurft und erspriesslich zu sein erkennen wird, welches alles soll also richtig, kräftig und giltig sein, als wann wir es selbst gegenwärtig gethan und verrichtet hätten. Ermahnen demnach im Namen und anstatt mehrhöchsternennten Ihrer kais. Maj. wir alle und jede Inwohner dieses Königreichs Böhaim, was Standes, Würden oder Wesens seind, sambt ihren Unterthanen, dass sie dem obbesagten, von uns abgeordneten Herrn Commissario alle Ehr und Würde erzeigen, fürnemlich aber die unkatholischen Personen in allem dem, was er und andere bei ihme anwesende Instructores laut Ihrer kais. Majest. gnädigsten Willens in Sachen die Religion betreffend, ihnen fürtragen werden, gänzlichen Glauben geben, auch gebührliche gute Neigung, Willigkeit und Gehorsamb wirklich leisten; wie nicht weniger die katholischen Herren Inwohner sambt ihren Unterthanen, sonderlich aber die Herren Haubtleute in obvermelten Craißen und Grafschaft, desgleichen in den königlichen Städten die Ihrer kais. Maj. Richter, Burgermeister und Rathmannen, sowohl auch andere Beambten ihme Herrn Commissario und demselben zugehörigen Personen auf ihr Begehren in allen und jeden zu solcher heilsamen Reformation nothwendigen Sachen gebührlichen Respect, gute Assistenz, Hilf und Befürderung willig erzeigen wollen und sollen. Daran wird erfüllt Ihrer kais. Majestät gnädigster Will und Meinung. Urkundlich haben wir obberührten Ihrer kais. Majestät Commissarii diesen Vollmachts-Brief mit unsern eigenen Hand-Unterschriften und Secret-Insiegeln. Geschehen. Prag 3. Octobris Anno 1627.

Diese obbeschriebene Vollmacht ist für den Herrn Caspar von Questenberg, Abten aufm Strahow in den Buntzler und Königgrätzer Craiß, auch in die Grafschaft Glatz als Religions-Reform.-Commiss. daselbsten ausgefertiget worden.

42. *Dne 4. října 1627. Komissaři žádají gubernátora hrabství Kladského, aby opata Kašpara Questemberga jakožto reformačního komissaře účinně podporoval.*

Unsern freundlichen Gruesz und was wir mehr liebes und guets vermögen, zuvor. Wohlgeborner Freyherr, besonders lieber Herr und Freundt. Wir können Ihme nicht verhalten, dass nachdeme die Röm. kais. Maj. unser allergnädigster Herr aus hochwichtigen unvermeindentlichen Ursachen eine Religions-Reformation im Königreich Böhaim (wie der Herr hofentlich dessen gute Wissenschaft hat und aus hiebei gefügtem Patent mit mehrerm

vernehmen kann) gnädigst angeordnet und uns hierinnen zu Commissarien deputirt; haben gleichfalls die zu Hungern königliche Majestät unser auch gnädigster Herr sich gegen mir Cardinaln von Harrach gnädigst erklärt und bewilliget, dass ebenermassen in der Grafschaft Glatz diese heilsame gottwohlgefällige Religions-Reformation von uns fürgenommen und vollzogen werden solle: zu welchem Ende dass wir vermüeg des von höchsternennten kais. Maj. uns gnädigst gegeben Gewalts an unser statt einen subdelegatum commissarium, den ehrwürdigen andächtigen Praelaten, Herrn Casper von Questenbergk, Abten der Gottshäuser und Klöster Strahof und Selau, Praemonstratenser Ordens durch Böhaimb, Ungern, Polen, Mährern, Schlesien, Ober- und Nieder-Österreich, auch Obern Teutschlandt Visitatorn, Röm. kais. Maj. Rath etc. und thuen in Gottes Namen ihme mit Vollmacht in die Bunzler- und Königgrätzer Craiß auch in wohlgedachte Grafschaft Glatz schicken, damit er auf die Weise, wie in der von uns ihme zugestellten Instruction fürgeschrieben worden, und wie er es nach seiner guten Discretion für gut und nötig ansehen wird, alle der obbemelten Craißen und Grafschaft Inwohner, was Standes, Würden oder Wesens sie seind, Mann- und Weibs-Personen, für sich erfordern, dieselben sowohl er selbst, als auch durch andere mit Fleis destwegen bei sich habende Geistliche Personen als frombe und gelehrte Instructores aus allen ihren sektischen Irrthümbern (darinnen die armen Leute erbarmlich steken) auszuführen, in dem wahren heiligen katholischen Glauben fleissig zu unterweisen und zur vollkommenen Erkandtnus und Annehmung der besagten rechten alleinseligmachenden catholischen römischen Religion zu bringen, sich aufs möglichst treulich befleissen und bemühen sollen. Weiln aber diesfalls der berührte Herr Commissarius des Herrn guten Assistenz bedörfen wird, so ersuchen wir den Herrn hiemit freundtlich, er wolle diesem von uns in obbemelte Craiß und Grafschaft Glatz abgeordnetem Herrn Commissario alle geziemende Ehr und Würde erzeigen und von tragendem Gubernator-Ambts wegen alle die Inwohner der Grafschaft Glatz, dass sie gleichfalls ihme Herrn Commissarium sambt seinem Adjuncten gebührlich respectiren sollen, fleissig vermahnen und dahin halten, auch in allen fürfallenden Occasionen auf sein Begehren ihme und ihnen sämbtlich mit Rath und That freundtlich beistehen, sie ihme aufs beste befohlen sein lassen und wo vonnöten vertheidigen, befürdern und das fürhabende Reformationswerk in der Grafschaft Glatz zu einem glücklichen ehistem Ende zu bringen mit höstem Vermögen behülflich erscheinen. Wie wir dann uns zu dem Herrn gänzlich versehen, dass Er sowohl ambtsshalber, als auch aus seinem in Befürderung des Lob und Ehr Gottes bekanntem Eifer, auch zu sonderem Ihrer kais. Maj. gnädigstem Gefallen dies alles gerne und willig thuen wirdt. Hiemit verbleiben wir dem Herrn zu angenehmer Dienst- und Freundtschaft-Erweisung jederzeit willig. Datum Prag, den 4. Octobris A. 1627. N. N., von der Röm. kais. auch zu Hung. und Böh. könig. Maj. zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Commissarien.

Den wohlgebornen Herrn Herrn Hans Arbogast Freiherrn Annemberg, Röm. Kais. Maj. Rath, bestellten obristen und könig. Maj. zu Hungern Gubernatori in der Grafschaft Glatz, unserem besonders lieben Herrn und Freundt.

43. *Dne 4. října 1627. Komissaři nařizují hejtmanu kraje Loketského, aby probošta Doksanského Krišpína Fucka, jakožto jejich subdelegovaného komissaře v kraji Loketském, všemožně podporoval.*

Unsern geneigten und freundlichen Gruss und was wir mehr liebes und guts vermögen zuvor. Edler, gestrenger, besonders lieber Herr und Freund, wir machen uns keinen Zweifel, der Herr werde aus Ihrer kais. Maj. unsers allergnädigsten Herren Patenten, welche sub dato am Tag Sancti Ignatii dies 1627 Jahrs alher ins Königreich Böhaimb, die Religions-Reformation betreffendt, ausgangen und von Ihren Gnaden den Herrn kais. Statthaltern in alle Craiß verschikt worden, vernommen haben, wasmassen Ihr kais. Maj. aus dero angebornen Gottseligkeit und rechter väterlichen gnädigsten Sorgfältigkeit, wegen Erweiterung des Lobs und Ehr Gottes und Gewinnung dero getreuen Unterthanen Seelenseligkeit ein sonderbare Religions-Reformation, durch welche die Inwohner dieses Königreichs Böhaimb, Herrn-, Ritter- und Burger-Standts sowohl auch ihre Unterthanen, und also durchaus alle, Mann- und Weibs-Personen, die da durch mancherlei verdämliche Sekten und Ketzereien greulich verführt worden und noch bis anhero solchen bösen Irrthümbern anhangen, wiederumb zur Erkandtnus der wahren, alleinseligmachenden heiligen katholischen Religion gebracht, und also in Einigkeit des Glaubens und der Gemütter (wie unsere liebe Voreltern gewesen) mit guter Ruhe und im beständigen Fried verbleibendt, desto besser Gott dem Herrn und Ihrer Maj. unserm allergnädigsten Kaiser, König und Herrn, dienen möchten, gnädigst angeordnet. Wann dann wir diese von höchsternennten Ihrer kais. Majest. sowohl durch jetztgemelte Patenta, als auch unterschiedliche an uns gnädigst gethane Befehlschreiben, wie nicht weniger durch eine gewisse Instruction uns gnädigst aufgetragene Reformations-Commission gehorsamist zu vollziehen uns schuldigist erkennen, und nun der sechsmonatliche Termin, welchen Ihr kais. Maj. denen aus zweien höhern Ständen Herrn Inwohnern dieses Königreich Böhaimb sich zum heiligen katholischen Glauben zu bekehren, gnädigst angesetzt, bald verfliessen wirdt, als haben wir vermüg des von mehrhöchstgedachten kais. Maj. uns gnädigst gegebenen Gewalts an unser statt einen subdelegatum commissarium erwählt, nämlich den ehrwürdigen andächtigen Praelaten Herrn Crispinum, Probsten des Gottshaus und Klosters Doxan etc. und thuen in Gottes Namen ihme mit Vollmacht in die Leitmeritzer, Saazer und Ellbogner Craiße schiken, damit er auf die Weise, wie in der von uns Ihme zugestellten Instruction fürgeschrieben worden undt wie er es nach seiner guten Discretion für gut und nötig ansehen wirdt, alle der obbemelten Craißen Inwohner, was Standes (jako v l. 42.) Weil aber diesfals der berührte Herr Com-

missarius des Herrn guten Assistenz bedörfen wirdt, so ermahnen anstatt und im Namen Ihrer kais. Maj. wir den Herrn hiemit, Er wolle diesem von uns in obbenennte Craiß abgeordnetem Herrn Commissario alle geziemende Ehr und Würde erzeigen und von tragendem Craißhaubtschaft-Ambts wegen alle die Inwohner des Elbogner Craißes, dass Sie gleichfalls ihne Herrn Commissarium sambt seinen Adiuncten gebührlich respectiren sollen, fleissig vermahnen und in allen fürfallenden Occasionen auf sein Begehren ihme und ihnen sämbtlich treulich mit Rath und That beistehen, sie ihme aufs beste befohlen sein lassen und wo vonnöten vertheidigen, befürdern und dies fürhabende Reformationswerk im bemelten Elbogner Craiß zu einem glücklichen ehisten Ende zu bringen mit höchstem Vermögen behilflich erscheinen: wie wir dann (jako v l. 42.) . . . willig thuen wirdt. Hiemit göttlichem Schutze uns allesambt empfehlendt. Datum Prag, den 4. Octobris Anno 1627. N. N. von der Röm. kais., auch zu Hung. und Böh. könig. Maj. zur Relig.-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Commissarien. Dem Edlen gestrengen Herrn Gottfried Hertl von Leutersdorf auf Lipnicz und Praitenstein, Röm. Kais. Maj. Reichs-Hof und Böhmischer Cammer-Rath, auch Haubtmann des Elbogner Craißes, unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

44. *Dne 7. října 1627. Komissaři nařizují, aby nekatolické manželky emigrantův, které v Jílovém zůstaly, rovněž se vystěhovaly, leč by katolickou víru přijaly.*

Urozenému vladyce panu Štefanovi Benikovi z Petrsdorfu, na Čeňovicích a Jezeře, J. M. C. horní raddě a přednímu písaři při berni království českého k dodání. Jich Milosti etc. ráčí toho jistou zprávu jmíti, že v městě Jílovém Hor zlatých některé osoby v bludech svých sektářských zaslepení jsouce raději vlast svou milou opustili a pryč se odebrali, než-li by se byli v poslušenství církve sv. katolické, tudyž i J. M. C. krále a pána svého nejmilostivějšího poddali; však nicméně manželky své, též nekatolické, zde zanechali, kteréžto opatrujíc statky jejich a živnost v nich provozujíc jakýchsi obmyslův a fortelův tudy požívati míní: ješto Jich Milostí oumysl nikdy takový nebyl, aby se manželé nekatoličtí od sebe děliti nebožižto rozlučovati měli, nýbrž slušně a spravedlivě se každá nekatolická manželka s svým nekatolickým manželem pryč odebrati má. Jakož také i to, že žádná jiná nežli katolická osoba k spravování a opatrování takových statkův nařizována nebožižto zplnomocněna býti nemůže a sprosta všickni všudy obojího pohlaví obyvatelé města Jílového Hor zlatých milostivou J. M. C. vůlí se spravovati povinni jsouce, buďto k víře sv. katolické poslušně přistoupiti, anebo království českého prázdni bejti mají. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. ráčí Jich Milosti urozenému vladyce p. Štefanovi Benikovi z Petrsdorfu (titul) poučeti, aby on při purgkmistru a konšelích téhož nadepsaného města to nařídil, aby těch osob z města Jílového pryč se odebraných tam ještě pozůstávající manželky všeckny na rathauz v místo radní neprodleně povolány byly a tu aby se jim dostatečně a peremptorie oznámilo, aby se i ony nej-

déle ve dvou nedělích pořád zběhlých od oznámení jim tohoto poručení, a to do západu slunce, za svými manžely, anebo kam se jim dobře viděti bude, z království tohoto českého pryč vystěhovaly a odebraly, vše tím řádem a spůsobem, jako i manželé jejich, leč by se v tom čase k víře sv. katolické skrze zkroušenou zpověď hříchův svých a uctivé přijetí Velebné svátosti opravdově obrátily a na to hodnověrné psané vysvědčení od svých zpovědníkův nadepsanému p. Benikovi (kterýžto potom nám zprávu svou o tom učiniti věděti bude) přinesly, na kteréžto nařízení a poručení Jich Milostí i budoucně každého času pilný a bedlivý pozor dáti se má, tak, aby ti muži nekatoličtí, kteříž se pryč odstěhují, tolikéž manželky své nekatolické s sebou vzali a pryč odvezli, vědouce o tom, že žádná nekatolická po odjezdu manžela svého přes tejden anebo nejdéle dvě neděle v městě ani v celém království českém trpína nebude. A na tom se jistá etc. Decretum ex Reformationis Commissione, Pragae 7. Octobris Anno 1627.

45. *Dne 7. října 1627. Komissaři poroučejí Štěpánu Benikovi z Petrsdorfu, aby zatvrzelého Šimona Oswalda v Jílovém ještě jednou k obrácení napomenul.*

Urozenému vladyce panu Štefanovi Benikovi z Petrsdorfu, na Čeňovicích a Jezeře, J. M. C. horní raddě a přednímu písaři při berni na hradě Pražském k dodání. Jich Milosti etc. ráčí toto jistou zprávu jmíti, že ačkoliv jest předešle všem měšťanům a obyvatelům nekatolickým v městě Jílovém Hor zlatých jistý termin peremptorní do dvou neděl pořád zběhlých, aby v tom čase víře sv. katolické vynaučiti se dadouc, buď k ní přistoupili, anebo z téhož města, jako i z celého království českého se vystěhovali a do něho nikdy více, leč by opravdově katoličtí učiněni byli, nenavracovali, uložen byl; však poněvadž někteří takový mírný, dobrotivý a právě otcovský napomínání tak téměř za hřbet kladouce a v svý urputnosti neústupně trvajíce, k témuž spasitedlnému náboženství katolickému až posavad přistoupiti a milostivou vůli a poručení J. M. C. naplniti nechtějí, mezi nimiž Šimon Oswald za nejzpurnějšího a nejtvrdošijnějšího se býti poznává, pročež jménem a na m stě J. M. C. krále a p. n. v. n. ráčí nadepsaní Jich Milosti páni komisaři urozenému vladyce p. Štefanovi Benikovi z Petrsdorfu (titul) poroučeti, aby téhož Šimona Oswalda ještě jednou dostatečně napomenul, aby on zanechajíc všech a všelijakých daremných vejmluv k též víře sv. katolické neprodleně přistoupil a tudy že věrným a poslušným J. M. C. poddaným jest dokázal: a pokudž by on vždy toho učiniti se zpečoval, tehdy aby se sem do Prahy dostavil a dalšího oznámení očekával, jemu poručil, vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Decretum ex Reformationis Commissione, Pragae 7. Octobris Anno 1627.

46. *Dne 20. října 1627. Komissaři předvolávají opětovně Joachyma Liebštejnského z Kolovrat.*

Urozený pane pane švagkře a příteli nám zvláště milý. Vyrozuměli jsme z psaní V. M. nám těchto dnův odeslaného, jakou

omluvu a příčinu ňákého nedostatku zdraví V. M. předstírati ráčíte, že jste se na naše, jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech mejmilostivějšího V. M. nedávno učiněné psaní a obeslání ke dni již jminulému šestýmu tohoto měsíce října sem k nám najíti dáti neráčili. I jsouce my té naděje, že se již v tom čase s V. M. polepšilo, znova zase, týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. dostatečně napomínáme, abyste již beze všech dalších vejmluv a odkladův na cestu se vydati, sem do měst Pražských ve čtvrtek den sv. Šimona a Judy, apoštolův Páně, konečně přijeti a nazejtří v pátek, to jest 29. dne tohoto měsíce října Bůh dá ráno v osm hodin na půl orloji při nás v domě a residencí arcibiskupské osobně je najíti a ohlásiti dáti ráčili, tak abychom s V. M. o pilný a důležitý V. M. jak k věčnému, tak i k časnému prospěchu sloužící věci přátelsky rozmluviti a v tom milostivou J M. C. vůli a poručení poslušně naplniti mohli. S tím V. M. spolu i s sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 20. Octobris Anno 1627. N. N. od J. M. C. k reformací v religí v král. českém nařízení commissaři. Urozenému Pánu Panu Joachymovi Libštejnskýmu z Kolovrat a na Rabštejně etc., panu švagkru a příteli nám zvláště milému k dodání.

47. *Dne 20. října 1627. Komissaři předvolávají opětovně Jana Habarta z Vřesovic, vytýkajice mu, že se na prvé předvolání nedostavil.*

Urozený a statečný vladyko, pane příteli nám zvláště milý. Máme toho zprávu, že jste dle jistého jmenem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího k Vám prošlého obeslání našeho zde v Městech Pražských sice byli; však nad tím žádného zalíbení nemáme, že jste se před námi v místě Vám jmenovaném najíti nedali, ale beze všeho při nás se ohlášení hned zase (předstíraje těžkou syna svého nemoc) odsud pryč odjeli, ješto jsme Vás dlouho zde zdržovati nemínili. I poněvadž vždy ještě přítomnosti Vaší zapotřebí jest, protož opět znova týmž jmenem a na místě J. M. C. Vás dostatečně napomínáme, abyste beze všeho dalšího prodlívání sem zase do měst Pražských ve čtvrtek den sv. Šimona a Judy, apoštolův Páně, konečně přijedete a nazejtří v pátek, to jest 29. dne tohoto měsíce října Bůh dá ráno v osm hodin na půl orloji při nás v domě a residencí arcibiskupské osobně se najíti dali a ohlásili, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 20. Octobris Anno 1627. N. N. od Jeho Milosti Římského císaře, Uherského a Českého krále k reformaci v religí neboližto náboženství v království českém nařízení commissaři. Urozenému a statečnému vladyce p. Janovi Habartovi z Vřesovic, příteli nám zvláště milému k dodání.

48. *Dne 18. listopadu 1627. Komissaři sdělují Kadaňským: 1. že s odpouštěním pokut nemají co činiti, nýbrž česká komora; nicméně že ochotni jsou v té věci u císaře se přimluviti; 2. že neplnoletí sirotkové mají býti nekatolickým poručníkům odňati a katolickým lidem dáni; ti pak, kteří jsou starší 20 let a katolickými státi se nechtějí, mají se vystěhovati; 3. z toho, co ženy*

a vdovy, jež se vystěhovaly, na jmění zanechaly, mají býti především všechny dluhy zaplaceny a potom pokuty, jakož i částka na zaplacení obecních dluhů; 4. že třetí část dědictví dítek neplnoletých nemá býti pozůstalému manželu odpírána; 5. zatvrzelí, kteří ani po uplynutí peremptorní lhůty nechtí ze země odejíti, mají na nějaký čas býti uvězněni a potom z města vyvedeni.

Denen Röm. kais. Maj. Richter, Ambts-Verwalter, Burgermeister und Rath der Stadt Kaaden zuzustellen. Von wegen Ihrer hochfürstl. und Ihrer Gnaden von der Röm. kais. auch zu Hungern und Böhaim königl. Majestät zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordneten Herrn Commissarien denen Ihrer kais. Maj. Richter, Ambts-Verwalter, Bürgermeister und Rath der Stadt Kaaden auf ihr sub dato 18. Octobris nächsthin beschehenes schriftliches Anbringen hiemit zum Bescheid anzuzeigen, dass Ihr hochfürstl. und Ihre Gnaden mit Perdon- oder Strafgeldern (wie im ersten Punkt vermeldt wird) nichts zu thun haben, sondern solches eigentlich zur Böhmischen Cammer gehört, daselbsten Sie diesfalls ihrer Notdurft nach berichtet zu werden suchen können; Sie haben sich aber gleichwohl, wann es zu genügen erwiesen wird, dass die ganze Stadt katholisch worden, einer gnädigsten von Ihrer kais. Maj. Perdonirung und gänzlichen Nachlassung der Strafgelder zu getrösten, wie dann Ihr hochfürstl. und Ihre Gnaden mit guter intercession bei Ihrer kais. Majestät ihnen darzu gerne behülflich sein wollen. — Den andern Punkt betreffendt, es wirdt von Ihrer Hochfürstl. und Ihren Gnaden dahin gemeinet, dass man die Waisen, so noch unmündig, unverzogentlich von unkatholischen Vormünden weggenommen und katholischen Leuten, damit sie in den heiligen, alleinseligmachenden katholischen Röm. Glauben recht auferzogen und instruirt werden möchten, geben. Welche aber schon mündig und über 20 Jahr alt sind und durch genugsambe Unterweisung und Vermahnung zu der kathol. Religion sich nicht bekheren lassen wollten: dieselben ad emigrationem mit vorhergehenden Abzahlung ihrer eigenen und ihrer Eltern Schulden, sowohl auch der zur Gemein vermög billichen Erkandtnuss gebührenden Quota und ausständigen Perdongeldern declariren; jedoch diejenigen, so sich der Rebellion nicht theilhaftig gemacht, von Erlegung der Perdon- oder Strafgelder ausgenommen. Drittens von deren entwichenen Weibs-Personen und Wittiben Verlassenschaft, was sie oder ihre verstorbene Männer in der Rebellion etwas delinquirt, sollen in allweg zuvorderist alle und jede ihre Schulden entrichtet, dann auch die Perdon- oder Strafgelder und die Quota zur Bezahlung der Gemeinschulden abgefordert werden. Viertens der unwündigen Kinder Güter, so von väterlicher Erbschaft den Müttern oder dargegen wegen mütterlicher Gerechtigkeit den Vätern zuständig ist, nemblich der dritte Theil, vermög der bürgerlichen Rechten, wie sie es selbst melden, kann zwar nicht denegirt werden, aber sunsten wer aus denselben, es sei Mann- oder Weibs-Personen, sich zur katholischen Religion nicht accomodiren will, wird sich fort auskaufen, die Schulden und Quotam, auch Perdon-Gelder bezahlen und

alsdann aussm Lande emigriren müssen. Fünftens, diejenigen halssterrigen, welche über den ihnen ad certam conversionem vel emigrationem angesetzten peremptorischen Termin weder den kathol. Glauben annehmen, noch aussm Lande wegweichen wollen, soll man als contumaces alsbald in Arrest nehmen und in harter gefänglichen Verhaftung etwan zwo oder drei Wochen lang, auch wohl die vierdte, nur am Brodt und Wasser halten; da aber solches auch bei ihnen nichts verfangen wollte, alsdann sie gar mit den Scherchen zur Stadt hinausführen lassen. — Und es können die obbesagten Kaadner auch mit Ihrer kais. Maj. Richtern in Prager Städten sich destwegen unterreden und eine mehrere Information, was vor modus diesfalls dahie observiert wird, von ihnen vernehmen und sich nach denselben richten. Solches gereicht zu Erfüllung höchsternennten Ihrer kais. Maj. gnädigsten Willen und Meinung. Datum ex Reformationis commissione, Pragae 18. Novembris a. 1627.

49. *Dne 14. prosince 1627. Komissaři vytýkají Oldřichu Kaplířovi ze Sulevic, že na gruntech svých ve vsi Bylochově (Wallach) přechovává praedikanta a že katolickým kněžím provozování náboženství zbraňuje.*

Urozený a statečný vladyko, pane příteli nám milý. Dochází nás jistá zpráva, že Vy na gruntech Vašich ve vsi Volochově*) nějakého praedikanta, kterýž svým jedovatým a proklatým bludův kacířských učením lid obecný zavozuje a od pravé samospasitedlné víry sv. katolické odvracuje, přechováváte, pravým pak a pořádným kněžím katolickým provozování svatého a spasitedlného náboženství zbraňujete a zapovídáte a tak za zjevného milostivé vůle a poručení J. M. C., krále a pána nás všech nejmilostivějšího, odporníka se postavujete, ješto Vám i všem dobře vědomé jest, co patenty J. M. C. jak předešle z strany vypovědění ven z země všech praedikantův, tak tolikéž i teď nedávno z strany reformací v náboženství vůbec vydané s sebou přinášejí. I poněvadž nám podle povolání našeho tak velice zlého a škodlivého neřádu přehlížeti nikoliv nesluší, pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste Vy dotčeného praedikanta sem do Prahy před nás do domu a residencí arcibiskupské na Hradčanech neprodleně dostavili a budoucně katolickým kněžím v učení a provozování náboženství katolického, k spasení duší lidských vedoucího, žádné překážky nečinili, jim v ničemž neubližovali, ani od koho jiného ubližovati dopouštěli, nýbrž nimi se ve všech duchovních věcech ochotně řídili a spravovali, je jakožto služebníky Boží v náležité vážnosti a uctivosti drželi a příčiny k nějaké další nepříležitosti a těžkosti Vaší nedávali; jinak museli bychom to na J. M. C. vznésti a več by Vám taková všetečnost a neposlušnost Vaše obrácena byla, to byste sami sobě přičítati a schovati museli. Ale nenadějeme se, abyste sami nestěstí svého příčinou býti chtěli; vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 14. Decembris anno 1627. N. N. od Jeho Milosti římského císaře,

*) Správně: Bylochově, Bolochově (něm. Wallach).

uherského a českého krále etc. k reformací v religí neboližto náboženství v král. českém nařízení commissaři. Urozenému a statečnému vladyce panu Voldřichovi Kaplířovi z Sulevic, na Radonně a Scebuzi,*) panu příteli nám milému.

1628.

50. *Dne 18. ledna 1628. Komissaři připomínají královským i věnným městům nařízení dané českou komorou, aby duchovním k reformaci vyslaným dán byl příbytek a strava, a sdělují, že právo na to náleží ukazateli listu.*

Poctivému a opatrným J. M. C. rychaři, purgkmistru a konšelům města Rakovníka, přátelům nám milým, společně neb rozdílně k dodání. Poctiví a opatrní přátelé nám milí. Jakož jest těchto dnů jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. od pana presidenta a pánův radd J. M. C. zřízené komory české skrze rozdíná psaní do všech měst J. M. C. královských, též Její Milosti císařové a králové české, paní naší nejmilostivější, věnných, jakož také i Vám obzvláště, poručeno jest, aby těm osobám duchovním, kteříž se vedle milostivé vůle a poručení J. M. C. do všech krajův tohoto království českého v commissí a k vykonání reformací v náboženství, tak aby všickni až posavad v bludech sektářských vězící obyvatelé téhož království zase k pravé samospasitedlné sv. katolické římské víře přivedeni býti mohli, se vysílají, příbytek pohodlný a čistotný vykázán byl a jednomu každému z nich na vychování aby se z důchodův obecních po třiceti krejcařích na den odvozovalo, anebo, jestliže se sami u někoho stravovati chtíti budou, tehdy aby jim toliko za ty peníze, na každou osobu nařízené, vychování udělováno bylo. I ačkoliv by slušelo, abychom Vám jisté poznamenání těch osob, kteřížto k Vám do města Rakovníka přijíti mají, odeslali, však poněvadž dokonale věděti nemůžeme, které ze jména osoby za instruktory pan subdelegat neboližto od nás do kraje Rakovnického vyslaný commissař nařídí, pročež Vám oznamujeme, že takový každodenní na vychování deputát tomu, kdož toto naše aneb od dotčeného do kraje Rakovnického od nás vyslaného pana commissaře psaní Vám dodá, se vydávati má, na tolik osob, kolik jich od něho jmenováni budou. Jsme té celé naděje, že se v té příčině volně a náležitě zachováte, jim všelijaký dobrý fedruňk prokážete a tudy milostivou vůli J. M. C. naplníte. S tím milost Boží rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 18. Januarii a. 1628. N. N. od Jeho Milosti římského císaře, uherského a českého krále k reformaci v religí neboližto náboženství v král. českém nařízení commissaři.

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Sušice, přátelům nám milým, společně neb rozdílně k dodání.

*) Správně: Radouni a Chcebusi.

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Berouna atd.

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Vysokého Mejta

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Chrudimě

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Poličky

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Hradiště, Hory Tábor

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Pelhřimova

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Boleslava Mladého nad Jizerou

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Nymburgka

In simili. Poctivému a opatrým J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Oustí nad Labem

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Litoměřic nad Labem

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Mělníka nad Labem

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Kadaně

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Mostu

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Žatce

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Lúna

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Klatov

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Rokycan

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Domažlic

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města na Horách Kuttnách

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Čáslavě

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Českého Brodu

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Kolína nad Labem

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Kouřima

In simili. Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Jaromíře

In simili. Poctivému s opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Králova Hradce nad Labem

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Nového Bydžova

In simili. Opatrným purgkmistru a konšelům města Dvoru nad Labem

51. *Dne 25. ledna 1628. Komissaři sdělují totéž jako v l. 50. hejtmanům císařských panství.*

Urozený a statečný rytíři, pane příteli nám milý. Jakož jest těchto dnů jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího od pana praesidenta a pánův rad J. M. C. zřízené komory české skrze rozdílná psaní na všeckny J. M. C. panství v tomto království českém pánům hejtmanům, jakož také i Vám obzvláště, poručeno jest, aby těm osobám duchovním, kteříž se vedle milostivé vůle a poručení J. M. C. do všech krajův téhož království, nicméně i na vlastní J. M. C. panství v commissi a k vykonání reformací v náboženství, tak aby všickni, až posavad v bludech sektářských vězící obyvatelé zase k starobylé, pravé, samospasitedlné sv. katolické římské víře přivedeni býti mohli, se vysílají, příbytek pohodlný a čistotný vykázán byl a jednomu každému z nich na vychování aby se z důchodův panství J. M. C. po třiceti krejcařích na den odvozovalo, anebo jestliže se sami u někoho stravovati chtíti budou, tehdy aby jim, toliko za ty peníze, na každou osobu nařízené vychování jich udělováno bylo. I ačkoliv by slušelo, abychom Vám jisté poznamenání těch osob, kteřížto k Vám na panství J. M. C. Pardubské přijeti mají, odeslali, však poněvadž dokonale věděti nemůžeme, které ze jména osoby za instructory pan subdelegat neboližto od nás vyslaný commissař nařídí, pročež Vám oznamujeme, že takový každodenní na vychování deputát tomu, kdož toto naše aneb od dotčeného od nás do kraje vyslaného pana commissaře psaní Vám dodá, se vydávati má, na tolik osob, kolik jich od něho jmenováni budou. Jsme té celé naděje, že se v té příčině volně a náležitě zachováte, jim všelijaký dobrý fedruňk prokážete a tudy milostivou vůli J. M. C. naplníte. S tím milost Boží rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 25. Januarii a. 1628. N. N. od Jeho Mti Římského císaře, uherského a českého krále k reformací v religiji neboližto náboženství v království českém nařízení commissaři. — Urozenému a statečnému rytíři panu Kašparovi Czellerovi z Rozntalu, na Tejnici Hrochovém, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Pardubského, příteli nám milému k dodání.

In simili. Urozenému vladyce p. Petrovi Štirnskýmu z Štirn, J. M. C. hejtmanu panství Poděbradského

In simili. Uroz. p. Tomášovi Zelendarovi z Prošovic, J. M. C. radě a hejtmanu panství Kralodvorského, Točnického a Zbirovského.

In simili. Uroz. vladyce p. Janovi Václavovi Gryslovi z Grýslova, J. M. C., hejtmanu panství Kolínského

In simili. Uroz. p. Fridrichovi z Walty, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Benátského, Přerovského a Lisského

In simili. Uroz. a stat. rytíři p. Tiburcímu Čejkovi z Olbramovic, J. M. C. hejtmanu panství Křivokladského

In simili. Uroz. p. Jiljímu Fuxovi z Reynburgku, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Brandejského

52. *Dne 26. ledna 1628. Komissaři vytýkají Jindřichu Volfovi Berkovi z Dubé a Lipé, že má na svém panství Jablonném hejtmana a písaře nekatoliky, i nařizují, by přiměl je buď k přijetí víry katolické anebo k vystěhování.*

Unsern freundtlichen Gruesz und was wir mehrliches und Guets vermögen. Wohlgeborner Freiherr, besonders lieber Herr und Freundt. Wir können Ihme in freundtlicher Mainung nicht verhalten, dass in Fortstellung jetzwährender Religions-Reformation in diesem Königreich Böhaim die da (wie dem Herrn selbsten wol bewusst) die Röm. kais., auch zu Hungern und Böhaim königl. Majest. unser allergnädigster Herr aller Orten, bei hohen und niedern Standes-Personen durchaus richtig zu vollziehen, gnädigst haben wollen, wir so viel in Erfahrung kommen, dass auf seiner Herrschaft Gabel der Haubtmann namens Heinrich Henkel und der Ambtschreiber Carl N., welche beede, nicht allein selbst in ihrer verdamblichen Ketzerei ganz halssterrig und verstockt verbleiben, sondern auch andere des Herrn Unterthanen von dem wahren, alleinseligmachendem heiligen katholischen, recht apostolischen Römischen Glauben heimblich und öffentlich abwendig machen und hergegen in der Ketzerei hochsträflichweise stemplen und verführen, sich bisanhero in Diensten befinden. Wann dann vermüeg höchsternennter Ihrer kais. Maj. öffentlich publicierten Patenten und endtlichen gnädigsten Befehls dergleichen ärgerliche und in der Religion hochschädliche Leute keineswegs zu dulden, sondern wegabzuschaffen sein. Als ermahnen anstatt und im Namen mehrhöchstgedachter Ihrer kais. Maj. wir den Herrn hiemit, er wolle denen obangeregten seinen beeden Dienern Haubtmann und Schreiber ernstlich befehlen, dass sie andere Leute in der Bekehrung zur katholischen Religion nicht turbiren, abführen oder ärgern, sondern sich selbsten innerhalb vier Wochen, von dem Tag, an welchem Ihnen solches intimirt wird, an zu raiten, gewiss und unfehlbarlich, in bemelten altgewesenen wahren alleinseligmachenden heiligen katholischen römischen Glauben recht instruiren lassen, denselben durch buessfertige Beicht und Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars wirklich annehmen, darüber eine gewisse von ihrem Beichvatter schriftliche Kundtschaft dem Herrn aufweisen, oder aber im widrigen Fall in jetzt angesetztem Termino das ganze Königreich Böhaim meiden sollen, allermassen also, wie es in den abangedeuten kais. Patenten mit mehrerm anbefohlen werden. — Wir versehen uns gänzlich, Er werde diesfalls seinen zu der katholischen Religion Eifer recht sehen lassen, dies hochnothwendige heilsame und Gott wohlgefällige Religionswerk bei obgemelten seinen beeden Dienern, Haubtmann und Schreiber, sowohl auch bei allen und jeden seinen unkatholischen Unterthanen, Mann- und Weibs-Personen, fürderlichst zu gutem fruchtbarlichem Ende bringen und

die Verrichtung auf ehist schrieftlich berichten, und also Ihrer kais. Maj. gnädigsten Willen und Meinung erfüllen. Hiemit Gott sei mit uns allen. Datum Prag, den 26. Januarii 1628. N. N. von der röm. kais., auch zu Hung. und Böh. königl. Maj. zur Rel.-Reform. im Königreich Böh. verord. Commiss. Dem wohlgebornen Herrn Herrn Heinrichen Wolfen Berka von Dube und Leipe, auf Gabel etc., Röm. kais. Maj. Rath, Cammerern und Haubtmann der Neuen Stadt Prag, unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

53. *Dne 20. února 1628. Komissaři nařizuji Kadaňským, aby přijali zase do obce své Gotfrieda Seiferta, měšťana tamniho, který pro náboženství z města odešel, nyní však náboženství katolické přijmouti slíbil.*

Denen ernvesten, ersamb und weisen Röm. kais. Maj. Richtern, Burgermeister und Rath der Stadt Caaden, unsern guten Freunden. Unsern geneigten Gruess und guten Willen zuvor. Ehrenvester, ersamb und weise gute Freundt. Was uns der Gottfried Seifert, Euer Mitburger, der da vor diesem durch Ketzerei verblendet und aus der Stadt gewichen war, supplicando angebracht, dies habt ihr aus dem Beischluss mit mehrern zu vernehmen. Wann denn die Röm. kais. Maj. unser allergnädigster Herr, sowohl auch wir nicht anders begehren und wünschen, allein dass ein jeder im Glauben irriger mensch recipisciren und zu dem uralten, recht apostolischen alleinseligmachenden heiligen katholischen römischen Glauben zu seiner Seelen ewigen Heil sich bekehren und also im Lande bei den seinigen mit guter Ruhe verbleiben möge, inmassen nun der besagte Gottfried Seifert solches ins Werk zu setzen, Gottlob, einen guten Fürsatz hat: darüber dan Ihr kais. Maj. gnädigstes und wir ein besonders Gefallen tragen. Als befehlen anstatt und im Namen höchsternennten Ihrer kais. Maj. wir Euch hiemit, dass Ihr dem gedachten Gottfried Seifert wiederumb in die Stadt Caaden sicher und frei einzukommen, sein Gut, fahrend und liegend, ruhig zu possidiren und die bürgerliche Nahrung zu führen gestattet, seines voriges Wegentweichens oder sunst der Religion halber kein Straf über ihn, weder mit Gefängnus, noch in Anderweg ergehen lasset, denselben auch etwan mit einer neuen Schatzung von der jetzigen abermaligen in die Burgerschaft Einlassung nicht beleget und also in kein Weise nicht beschweret; jedoch dass er aufs längste innerhalb sechs Wochen, vom Tag seiner in die Stadt Wiederkunft an zu raiten gewiss und unfehlbarlich seiner Zusag nachkomme, die heilige katholische Religion durch bussfertige Beicht und Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars annehme und dessen ein genugsambe schriftliche Zeugnuss von seinem Beichvater, entweder Euch zum Ambt, oder dem Hr. Dechant zu Caaden bringe und einhändige; unterdessen aber niemandem Ärgernuss von sich gebe. Welches Ihr nun dem jetztgenennten Herrn Dechant zu seiner Nachrichtung werdet anzumelden wissen. Im widrigen Fall und da Er (wider Verhoffen) in dieser Ihme angesetzten Zeit dies, wie obgemelt, würklich nicht leisten thäte, alsdann gegen ihme auf die Weise, wie vorhin

wider die Ungehorsamen angeordnet und Euch befohlen worden, procediret. Daran wird erfüllet mehrhöchstgemelter Ihrer kais. Maj. gnedigster Will und Meinung. Datum Prag, den 20. Februarii a. 1628. N. N. von der Röm. kais. Maj. zur Religions-Reformation im Königreich Böh. verordnete Commissarien.

54. *Dne 23. března 1628. Komissaři nařizují Mladoboleslavským, aby přijali zase do obce Petra Stehlíka, jenž víru katolickou přijal, a to beze všech pokut a poplatků.*

Poctivému a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Mladého Boleslava, přátelům nám milým k dodání. Poctivý a opatrní, přátelé nám milí. Oznamujeme Vám, že Petr Stehlík, spoluměštěnín Váš, jenžto předešle v bludích sektářských mizerně vězel, již jest (chvála Pánu Bohu) k poznání pravé a samospasitedlné víry sv. katolické římské přišel a k ní skutečně skrze skroušenou zpověď a přijetí velebné svátosti oltářní pod jednou způsobou podle nařízení církve sv. katolické přistoupil, nám na to hodnověrné, od zpovědníka svého psané vysvědčení přinesl, i také že v též sv. víře až do své smrti stále setrvati chce, dostatečně připověděl, tak že jsme již s ním dobře spokojeni. I poněvadž J. M. C. krále a p. n. v. n. milostivá vůle jest, aby lidé a poddaní Jeho Milosti, kteříž tak k církvi sv. katolické se poslušně připojují, zase do království českého k živnostem a obchodům svým připouštěni byli, pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste ihned beze všech jakýchkoliv zástěr aneb rozmýšlení dotčeného Petra Stehlíka zase do společnosti Vaší měšťanské přijali, jemu právo a živnost městskou propustili, statček a jmění jeho všeckno všudy, což mu koliv spravedlivě náleží a za kýmkoliv na ten čas zůstává, zcela a zouplna navrátiti nařídili, též pro jeho z města pryč se odebrání aneb pro jeho předešlé sektářství a odpornost žádné pokuty na něj neukládali, aniž také novým šacuňkem neboližto taxou od tohoto nynějšího zase do společnosti měšťanské přijetí neobtěžovali, nýbrž jemu všelijakou vlídnost a dobré sousedské přátelství prokazovali, tak aby i jiní ještě v slepotě sektářské zůstávající osoby, vidouc mezi lidmi katolickými takovou lásku křesťanskou, tím snázeji jak k víře katolické, tak i k navrácení se zase k statečkům a živnostem svým pro rozmnožení obce (an to k Vašemu vlastnímu dobrému sloužiti bude) pohnuti a přivedeni býti mohli. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 23. Martii 1628. N. N. od Jeho Milosti etc.

55. *Dne 17. dubna 1628. Komissaři předvolávají paní Alenu Šlejnicovou ze Šlejnic.*

Urozená paní paní, přítelkyně nám zvláště milá. Ukazuje toho pilná a důležitá potřeba, abychom s V. M. v jisté příčině sami oustně promluvili. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího V. M. napomínáme, abyste po těchto již blízkých Hodech svatých památky slavného a radostného vzkříšení Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista sem

do Prahy, nedadouc sobě v tom ničímž, krom moci Boží, překážeti, přijeti a v outerý po neděli Průvodní ráno v osm hodin konečně v domě a residencí naší arcibiskupské na Hradčanech se ohlásiti ráčili, bude V. M. příčina tohoto našeho obeslání oznámena. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 17. Aprilis a. 1628. N. N. od Jeho Mil. řím. císaře, uher. a čes. krále k reform. v religiji neboližto nábož. v král. čes. nařízení kommissaři. Uroz. Paní P. Aleně Šlejnicové z Šlejnic a na Hořejší Stroužnici,*) paní přítelkyni nám zvláště milé k dodání.

56. *Dne 20. dubna 1628. Komissaři nařizují čtyrem svým subdelegátům, by starali se o provedeni nařízeni o soupisu nekatolických úředniků na panstvích a nekatolických sirotků a poručníků jejich.*

Unsern freundlichen Gruess und was wir mehr liebs und guts vermögen, zuvor. Ehrwürdiger in Gott andächtiger, sonders lieber Herr und Freundt. Nachdeme, wie dem Herrn wol bewusst, durch reife Berathschlagung unter anderen nutzbaren Mitteln dies fürhabende heilsame Religions-Reformations-Werk desto ehender zu einem gewünschten glücklichem Ende zu bringen, nicht das geringste zu sein erkannt worden, dass man auf allen Herrschaften und Landgütern die unkatholischen Regenten, Haubt- und Ambtleute, Burggrafen, Pfleger, Verweser und dergleichen Officiere zu Verhütung allerhand schädlicher Inconvenientien und den Unterthanen gebenden Ärgernuss abschaffe und ihre Stellen mit katholischen Personen ersetze; aber, wie uns glaubwürdig fürkommbt, solchem Ihrer kais. Maj. unsers allergnädigsten Herrn per Patenta beschehenen Anordnung und ernstlichem endtlichem Befehl (unangesehen der ihnen ad certam conversionem vel emigrationem in denselben Patenten praefigirten Termin schon längst fürüber) bishero noch wenig oder gar nicht ein Genügen geschieht. Derowegen dann die höchsternennte Ihre kais. Maj. an alle Kreis-Haubtleute, dass sie diesfalls fleissig inquiriren und bei wem oder auf welchen Landgütern sich dergleichen unkatholische Wirtschafts-Vorsteher befinden, dieselben mit Namen aufzeichnen, desgleichen alle die Waisen und ihre Vormünden, so unkatholisch sind, wie sie und ihre Güter heissen, ordentlich beschreiben und zu Ihrer kais. Maj. böhmischen Hof-Kanzlei allher zu weiterer Resolution unsäumblich schicken sollen, gnädigsten Befehl ergehen lassen; jedoch aber wir uns besorgen, es möchte etwan eine Fahrlässigkeit hierinnen unterlaufen, als haben wir nothwendig den Herrn hiemit zu erinnern nicht unterlassen mögen, er wölle auch selbst, seiner beiwohnenden Discretion nach, gute Obacht darauf geben, damit die obangeregte Inquisition, sowohl auch der Waisen und ihrer unkatholischen Vormündern Beschreibung durch die Herren Kreis-Haubtleute desto richtiger und schleuniger ins Werk gesetzt und effectuirt werden möge, wie wir dann in Sonderheit des Herrn Antwort und nachrichtlichen Berichts, wie es darmit zugehet, sambt ebenmässiger Verzeichnus

*) Správně: Stružnice (Straussnitz).

derjenigen unkatholischen Wirtschafts-Verwesern erwarten werden, uns sämbtlich Göttlicher Protection empfehlend. Datum Prag, den 20. Aprilis a. 1628. N. N., von der Röm. kais., auch zu Hung. und Böh. könig. Maj. zur Rel.-Ref. in Königreich Böh. verordn. Commissarien. Dem ehrwürdigen, in Gott andächtigen Prälaten Herrn Caspar von Questenberg (titul.), zur Religion-Refor. im Bunzler und Königgrätzer Craiß, auch Grafschaft Glaz verordnetem subdeleg. commissario etc., unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

In simili. Dem ehrwürdigen, in Gott andächtigen Prälaten H. Crispino von Mühlhausen (titul.) zur Rel.-Refor. in Leutmeritzer, Saazer und Elbogner Craiß verordnetem subdeg. commissario etc., unserm bes. lieben H. und Freundt.

In simili. Dem ehrwürdigen, in Gott andächtigen Prälaten Herrn Johann Ernst Plateiß von Platenstein (titul.), zur Rel.-Ref. im Plsner, Prachiner, Bechiner, Tschaslauer und Chrudimer Craiß verord. subdel. commissario etc., unserm beson. lieb. H. und Freundt.

In simili. Dem ehrw. in Gott andächtigen Prael. Herrn Johann Ctibor Kotwa von Freifeld (titul.), zur Rel.-Refor. im Kauržimer, Rakonizer, Schlaner, Podbrder und Wltawer Craiß verord. subdel. commissario, unserm besond. lieb. Herr und Freundt.

57. *Dne 27. dubna 1628. Komissaři žádají Štěpána Benika z Petrsdorfu, správce úřadu nejvyššího mincmistrství, aby pečoval o to, by všichni horníci ke katolické víře přistoupili a posílají mu list svědčící Kutnohorským v příčině tamních nekatolíkův, žádajíce, aby jim jej odeslal a o obrácení nekatolíků těch se přičinil.*

Urozenému a statečnému rytíři panu Štefanovi Benikovi z Petrsstorfu, na Čenovicích a Jezeře, J. M. C. nejvyšší horn raddě a úřadu nejvyššího mincmistrství v království českém místodržícímu, příteli nám milému k dodání. Urozený a statečný rytíři, pane příteli nám milý. Jakož jest J. M. C. král a p. n. v. n. správu ouřadu svého nejvyššího mincmistrství království českého Vám milostivě svěřiti a poručiti ráčil, nepochybujeme o Vás, že mimo věci své ouřadní obzvláštně a přednė v příčině náboženství, tak aby se ode všech horníkův k správě Vaší přináležejících milostivé vůli a poručení J. M. C. zadosti stalo a všechni všudy k poznání pravé samospasitedlné víry sv. katolické přivedeni býti mohli, péči Vaší nic scházeti nedáváte, i také dále v tom až do šťastného dokonalého vyřízení téhož pobožného, spasitedlného a Pánu Bohu milého skutku všelijak pilně a horlivě, jakž jste to i předešle v rozličných místech s milostivým J. M. C. zalíbením chvalitebně učinili, napomáhati a tudy čest a chválu Boží rádi rozmáhati nepominete. Majíce pak mi toho jistou zprávu, že v městě Hoře Kuttně ještě někteří obyvatelé víře sv. katolické protivní se nacházejí, učinili jsme J. M. C. rychtáři, též purgkmistru a konšelům téhož města psaní, kteréž teď příležitě in ori-

ginali a při tom přípis pro vyrozumění, co v sobě obsahuje, Vám odsíláme, jménem a na místě J. M. C. Vás napomínajíc, že dotčené psaní naše do Hory Kuttny neprodleně odešlete a z povinnosti ouřadu Vašeho podle své discrecí spolu s J. M. C. rychtářem a s ouřadem konšelským náležitými prostředky tu věc k brzkému, šťastnému a dobrému konci přivésti se vynasnažovati budete a co se tu tak dobrého způsobí, nám o tom zprávu Vaši v spisu tím dříveji učiníte, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 27. Aprilis a. 1628. N. N., od Jeho Mil. etc.

58. *Dne 27. dubna 1628. Komissaři nařizují Kutnohorským, aby nekatolické osoby svolali a jim poručili, by do téhodne přistoupili k církvi katolické.*

Poctivému, též moudrým a opatrným J. M. C. rychtáři, šephmistru a konšelům městaHory Kuttny, přátelům nám milým k dodání. Poctivý, též moudří a opatrní, přátelé nám milí. Dochází nás jistá zpráva, že by se v městě Hoře Kuttně ještě někteří obyvatelé nacházeti měli, kteřížto k potupě a zlehčení milostivé vůle a poručení J. M. C. krále a pána n. v. n. s velikým jiných sousedův pohoršením všelijaké již od dávného času a začastý, jakož i až posavad ustavičně od správcův duchovních jim činěné pravé a samospasitedlné víry sv. katolické učení i jiné rozličné upřímné napomínání všetečně opovrhujíc, aniž také na každodenní příklady, kterak se při této slavné a spasitedlné reformací jiným nápodobně urputným a neposlušným, kteříž se s J. M. C. králem a pánem svým v náboženství srovnávati spečují, vede, se neohlídajíc, vždy ještě jako zaslepení a rozumu zbavení v svý navyklé vzpouře a tvrdošijnosti trvají a bludův svých sektářských k svý vlastní, jak časný, tak i věčný škodě a záhubě opustiti nechtějí. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám o tom poroučíme, abyste všeckny sousedy Vaše nekatolické, kterýchž byste se koliv uptati mohli, ihned v místo raddní povolati a tu jim takovou jejich velikou urputnost a neposlušnost dostatečně stížili a při tom jim o tom přístně a na konec poručili, aby oni na svý hlavě tak hrubě nezakládali, vzpoury a tvrdošíjnosti své zanechali, dobré a spasitedlné rady a učení víry sv. katolické uposlechli a nejdýle v týmdni pořád zběhlým od toho dne, kteréhož jim o tom oznámeno a poručeno bude, skrze zkroušenou zpověď hříchův svých a uctivé velebné svátosti oltářní pod jednou spůsobou přijetí církvi sv. katolické římské poslušně se připojili, jináče nečiníce pod uvarováním svých vlastních těžkostí a nepříležitostí, kteréž by je pro neposlušnost potkati mohly. A aby to, což se tuto Vám poroučí, tím spěšněji a podstatněji vykonáno býti mohlo, jest z poručení J. M. C. tolikéž k tomu nařízen urozený a statečný rytíř p. Štefan Benik z Petrsdorfu, na Čenovicích a Jezeře, J. M. C. nejvyšší horní radda a ouřadu nejvyššího mincmistrství v král. českém místodržící, aby on, jakožto člověk k pobožnosti náchylný a v svatým katolickým náboženství horlivý, Vám raddou i skutkem nápomocen byl, s nímž Vy v té příčině dobré srozumění mějte a zprávu vyřízení

Vašeho, uvedouc všeckno, co jeden každý z nich k tomu říkati bude, v pořádný spis, nám neprodleně odešlete, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 27. Aprilis a. 1628. N. N. od Jeho Mil. etc.

59. *Dne 28. dubna 1628. Komissaři nařizují Litoměřickým, aby emigranti bez povolení zpět se navracnjící, do vězení byli vsazeni.*

Poctivému, též moudrým a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Litoměřic, přátelům nám milým k dodání. Poctivý, též moudří a opatrní, přátelé nám milí. Dochází nás jistá zpráva, že by některé osoby, kteréž nechtějíc podle patentův J. M. C. krále a p. n. v. n. vůbec vydaných milostivé vůli a poručení J. M. C. v příčině náboženství poslušnosti zachovati a k víře sv. katolické přistoupiti, z království českého do Byrna*) i jinam se odstěhovali, zase mimo těžkou zápověď do města Litoměřic zjevně i potají začastý přijíždějí a tu od kohokoliv přechováváni bývají; což kdyby se J. M. C. doneslo, mohlo by to Vám i obci Vaší velice škoditi, tak že byste tu při J. M. C. v nově nabytou milost zase potratiti, ano i do znamenité pokuty J. M. C. upadnouti mohli, čehož bychom Vám v pravdě nepřáli, zvláště nesmejšlíc toho o Vás, aby se to s Vaší vědomostí dáti mělo. Pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste se na to mezi obcí Vaší bedlivě ptali, takovému neřádu nedopouštěli a pokudž byste se co toho uptati a někoho takového buď z měst Pražských, Litoměřic aneb z jiných měst předešle pryč se odstěhovaného a zase tam do Litoměřic bez povolení J. M. C. aneb našeho se navráceného postihnouti mohli, toho každého spolu i s přechovačem a fedrovníkem jeho ihned do arrestu vzíti nařídili a nám o tom neprodleně v známost uvedli, jináče nečiníce pod uvarováním nemilosti J. M. C. a Vaší vlastní nepříležitosti a škody, kterážby Vás pro zanedbání té věci potkati mohla, a na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. — Datum v Praze, 28. Aprilis a. 1628. N. N. od Jeho Mil. etc.

60. *Dne 2. května 1628. Komissaři žádají hejtmany krajské, aby vyzvali nekatolické dosud regenty, hejtmany i jiné úředníky na panstvích, by do 12 dnů do Prahy přijeli a v residenci arcib. se ohlásili.*

Urozený Pane Pane, urozený a statečný rytíři, páni přátelé nám milí. Jakož jest J. M. C. král a pán nás všech nejmilostivější jisté patenty v příčině reformací v náboženství v tomto svém dědičném králov. českém po nejprve pod datum v městě Vídni v sobotu den památky sv. Ignatiusa a po druhý pod datum na Hradě Pražském v pondělí den památky sv. Mikuláše biskupa, vše letha jminulého 1627 na osoby stavu panského a rytířského, též na nižší stav, nicméně i na všechny regenty, hejtmany, ouředníky i jiné správce na panstvích a statcích jak J. M. C.

*) Perna.

vlastních, tak i pánův stavův, se vztahující, milostivě vůbec vydati a publikovati dáti ráčil, kteréž tolikéž V. M. a Vám, i sice do všech krajův téhož království odeslány byly, z nichžto jeden každý jistou, dokonalou, stálou a neprominutedlnou resolucí J. M. C., totiž že Jeho Milost pro spasení duší poddaných svých a pro obecní dobré rozdílnosti a rozdvojení v náboženství v týmž svým dědičném král. českém nikoliv trpěti chtíti neráčí, nýbrž všem všudy, jakéhokoli stavu neb povolání osobám v bludech kacířských zavedeným a bídně vězícím, o tom milostivě a na konec poroučeti ráčí, aby se vždy na spasení duší svých rozpomenuli a bludův sektářských zanechajíc k pravé, starobylé, opravdově apoštolské, samospasitedlné víře sv. katolické se obrátili a v terminu týmiž patenty jim uloženým buďto k též víře sv. katolické skutečně přistoupili anebo se vyprodali a z této země J. M. C. docela se vyhostili a vystěhovali, dosti vyrozuměti mohl. Že pak (jakž toho zprávu máme a zřejmně se to poznává) regenti, hejtmani, ouředníci a jiní správcové na panstvích a statcích jak J. M. C., tak i pánův stavův a obyvatelův, víry protivné a bludné se přidržující, o nichž obzvláštně J. M C. v tým posledním patentu svým zřejmě tými slovy milostivé vyměření jest učiniti ráčil, že oni toho prodloužení, kteréž od J. M. C. vyšším pánům stavům kralov. tohoto až do posledního dne měsíce máje nejprve příštího milostivě dopřáno jest, sobě ku pomoci bráti a je užiti nemají, než po vyjití času v prvnějším J. M. C. patentu jmenovaného ve dvou měsících pořád zběhlých, to jest při vyjití měsíce března již jminulého, z králov. tohoto českého se odebrati a zemi prázdni býti měli, takové J. M. C. milostivé nařízení a poručení sobě lehce vážíc, ano i na tu comminací a vejstrahu v týmž posledním patentu patrně doloženou, že na těch všech, kteříž by se tak nezachovali a přes termin jim uložený, již poslední a peremptorní, zde v zemi déle se zdržovali, jinší příkrá a skutečná demonstrací neprominutedlně učiněna býti má, nic nedbajíc a snad na pány své, u kterýchž v službě jsou, se spolíhajíc, ještě až posavad všudy, jako kdy prve, s velikým pohoršením obyvatelův království tohoto a zvláště lidí poddaných se nacházejí, přichází nám to s nemalým podivením a dosti lítostivě. — I nemohouce my, podle povinností svých, takového nespůsobu na ztenčení a škodu té od J. M. C. nám poručené slavné, vysoce důležité, spasitedlné a Pánu Bohu milé reformací již dále přehlížeti, jménem a na místě J. M. C. z mocnosti commissí od J. M. C. na nás vzložené V. M. a Vás napomínáme, abyste ihned, beze všeho prodlení, na všecky ty a takové nekatolické, na panstvích a statcích jak J. M. C. vlastních, tak i pánům stavům náležejících, až posavad se zdržující regenty, hejtmany, ouředníky a jiné správce, nicméně i na ty, kteříž jsouce patenty zastiženi a chtějíc se před touto reformací ukrejti, již snad od služby a správy své odpuštění vzali, avšak ještě buďto na týchž statcích aneb jinde, pod jakýmkoli vymyšleným spůsobem zůstávají, se vší pilností se vyptali a jim všem po naschválním poslu jménem J. M. C. v známost uvedli, aby oni a jeden každý z nich, buď on jakéhokoli stavu, řádu neb povolání osoba, zakoupení své zde v králov. českém

mající neb nemající, chudý neb bohatý, žádného nevyminujíc, jistě a konečně, nic sobě za obranu neberouc, aniž také pány svými, kterýmž slouží, se nezastírajíc a tak dokonce ničím se nevymlouvajíc, ve dvanácti dnech pořád zběhlých od toho dne, kteréhož mu se od V. M. a Vás vzkáže (jakož také na to od jednoho každého jistý kundšoft, kterého dne se od V. M. a Vás jemu intimací stane, vzíti poručte) sem do měst Pražských přijeli, v domě a residencí arcibiskupské na Hradčanech se najíti dali, při nás se ohlásili a dalšího oznámení očekávali, jináče nečiníce, pod uvarováním nějakých svých nepříležitostí a těžkostí, kteréž by je, kdyby sami zoumyslně skrze svou neposlušnost příčinu k tomu dali, následovati mohly. — Jsouce my k V. M. a Vám té celé důvěrnosti, že v té věci pro fedruňk cti a chvály Boží, též pro spasení duší bližního svého a k milostivému J. M. C. zalíbení práce své nelitujíc a žádných osob v tom neušetřujíc, pravou katolickou horlivost s vyřízením dobrým a spěšným na sobě ukázati račte a ukážete, poznamenání pořádné a zejména, kterým osobám a na kterým panství aneb statku, též kterého dne dotčená intimací od V. M. a Vás se stane, nám co nejdřívěji odeslati ráčíte a odešlete, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 2. Maii a. 1628. N N. od Jeho Mil. Řím. císaře, uherského a českého krále k refor. v religí neboližto nábož v král. českém naříz. commissaři. — Urozenému panu Ferdinandovi Libštejnskýmu z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. raddě, komorníku, a uroz. a stateč. rytíři panu Janovi Hendrichovi Czukrovi z Tamfeldu, hejtmanům kraje Rakovnického, pánům přátelům nám milým k d dání.

In simili. Urozenému p. p. Ottovi z Opprštorfu, z Dubu a z Frýdštejna, na Častolovicích a Týništi, J. M. C. raddě a hejtmanu kraje Hradeckýho.

In simili. Urozenému p. panu Joachymovi staršímu Španovskýmu z Lysova, J. M. C. raddě a komorníku, též urozenému vladyce p. Václavovi Karlovi z Svárova a na Hamru, hejtm. kraje Bechyňského, pánům přátelům n. m. k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Petrovi Švihovskýmu z Švihova a z Ryzmbergku a na Nalžovech, J. M. C. raddě, komorníku; též urozenému a statečnému rytíři p. Jiřímu Petrovi Kokořovcovi z Kokořova, na Šťáhlavech, a hejtmanů n kraje Plzeňského, panu švagkru a přátelům nám zvláště milým k dodání.

In simili. Urozenému panu panu Zdenkovi Levovi Libšt· hraběti z Kolovrat, pánu na Svojkově, Uhřicích a Birkštejně, J. M. C. raddě, komorníku; též uroz. vladyce p. Janovi Václavovi Kaplířovi z Sulevic, na Milešově, a hejtm. kraje Litoměřického, panu švagkru a přátelům nám zvláště milým k dodání.

In simili. Urozenému p. panu Joachymovi Libšt. z Kolovrat a na Hrabštejně, též urozenému a stat. rytíři panu Adamovi Jiřímu Kokořovcovi z Kokořova a hejtm. kraje Žateckého, panu šv. a př. n. z. m. k dod.

In simili. Urozenému p. p. Zbiňkovi Leopoldovi Libšt. z Kolovrat a na , též urozen. a stat. rytíři panu Jiřímu

starš. Mitrovskýmu z Nemyšle, na , a hejtm. kraje Čáslavského, panu šv. a př. n. z. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Jiřímu Lokšanovi z Lokšanu a na Březnici etc., též uroz. a stat. rytíři panu Zdenkovi Ježovskýmu z a hejtm. kraje Prachenskýho, panu šv. a přát. n. z. m. k dod.

In simili. Uroz. panu panu Florianovi Jetřichovi hraběti ze Žďáru, pánu na Červeném Oujezdci, Kladně a Žďáře, J. M. C. raddě, též uroz. a stat. rytíři panu Bohuslavovi Hložkovi z Žampachu a na Hospozíně etc., hejtm. kraje Slanského etc., panu šv. a př. n. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Šebestyánovi z Řičan a na Struhařově, též uroz. a stat. rytíři panu Voldřichovi Skuhrovskýmu z Skuhrova, na Louňovicích a Zvěstově, J. M. C. raddě a hejtm. kraje Kouřimského etc., panu švagkru a přát. n. z. m. k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Vilímovi Hendrychovi z Kolovrat a na Bystrým, J. M. C. raddě, komorníku; též uroz. a stat. rytíři panu Jindřichovi Dobřanskýmu z na Vorli a Valích nad Labem, hejtm. kraje Chrudimského, panu šv. a přát. n. z. m. k dod.

In simili. Urozenému pánu panu Pavlovi Michnovi hraběti z Vacínova, pánu na Konopišti a Tloskově, J. M. C. raddě etc., též uroz. a stat. rytíři panu Janovi Byšickýmu z a hejtm. kraje Vltavského, př. n. z. m. k dod.

In simili. Urozenému pánu panu Jiřímu Vratislavovi z Mitrovic a na , též urozen. a stat. rytíři panu Janovi Humprechtovi Račínovi z Račína, na Hluboši a Bakový, hejtm. kraje Podbrdského, panu šv. a přát. n. z. m. k dod.

In simili. Vysoce urozenému pánu panu Rudolfovi hraběti z Valdštejna, na Rožďalovicích a Novém Ronově, J. M. C. raddě, komorníku a místodrž. král., též urozen. a stat. rytíři panu Zdenkovi Adamovi Mladotovi z , hejt. kraje Boleslavského, panu ujci, šv. a př. n z. m. k dod.

61. *Dne 2. května 1628. Komissaři berou na vědomí s potěšením obrácení Benedikta Meulera a Adama Weimana ve S'avkově a s politováním. že Vavřinec Hessler nechtěje přijmouti víru katolickou, do ciziny se vystěhoval; zároveň propouštějí jeho rukojmí ze závazku ručení.*

Dem edlen gestrengen Herrn Theodor Simon Vahl von Lilienaw, Röm. kais. Maj. Rath und Oberhaubtmann zu Schlakenwaldt, Schönfeld und Lauterbach, und dem edlvesten Hr. Andreas Mayer, Röm. kais. Maj. Zehendner zu Schlakenwaldt, unsern besonders lieben und guten Freundten. Unsern freundlichen Grusz und geneigten Willen zuvor. Edler gestrenger, besonders lieber Herr, auch edlvester guter Freundt. Euer Schreiben, so ihr an den Herrn Abten zu Mühlhausen und Probsten zu Doxan sub dato Schlakenwaldt den 29. Aprilis nächsthin habt gethan, ist

uns (in des gedachten Herrn Abten dahie Abwesenheit) vom Paul Ortegl von Huberspergk mit Vermeldung, dass es nicht anders als Reformations-Werkh antrifft, zugestellt worden; welches wir eröffnet und den Inhalt vernommen: darüber uns sehr erfreuendt, dass der Benedict Meüler nunmehr zur Erkandtnus des wahren alleinseligmachenden heiligen catholischen Glaubens (Gott sei Lob) khommen ist und sich in Dominica Misericordias nächstkünftig als ein rechter, der heiligen katholischen röm. Kirchen gehorsamber Sohn zur Beicht und heiliger Communion einzustellen richtig versprochen, der Adam Weyman auch ihme hi rinnen nachzufolgen und ebenergestalt zu der catholischen Religion durch bussfertige Beicht und heilige Communion sich zu bequemen, sowohl schriftlich, als mit Hand und Mund treulich angelobt. Wann uns solches sie beede (wie wir uns dann zu ihnen keines andern ver-ehen) werden effectuirt haben, wollen wir darmit befriediget sein, und sie sollen wegen deren beschehenen Schrift ferner unangefochten mit guter Ruhe verbleiben. — Dass aber der Lorenz Hessler gutem heilsamen, zu seiner zeitlichen und ewigen Wohlfahrt gedeulichem Rath nicht hat folgen wollen, sondern (wie uns der Paul Ortegl berichtet) allbereit aussm Lande gewichen, lassen wir es an seinem Ort; jedoch man muss in allweg darauf gute Achtung geben, dass im Fall er etwan heimlich ohne sonderbarer Ihrer kais. Maj. Unsers allergnädigsten Herrn oder unserer Zulassung wiederumb mit der Zeit dahin einschleichen und etwa im Lande sich aufhalten möchte, er alsdann in Arrest genommen werde. — Belangend seine Bürgen, nämlich den Paul Ortegl und Georg Stempel, welche den obangeregten nunmehr emigrirten Lorenzen Hessler bei 1000 Dukaten allher nach Prag vor uns zugestellen aussm Arrest au-gebürget, weiln die Religions-Reformation sine ullis interlocutoriis simpliciter entweder ad certam conversionem vel emigrationem fortzusetzen gemeint wirdt, und der gedachte Lorenz Hessler schon emigrirt ist, wir aber ihme als einen in der Ketzerei verstokten, solang er sich zu der heiligen katholischen Religion nicht bekehrt, weder von wegen Ausführung etlicher fürgeloffenen wenig angelegenen Wort, noch umb keiner andern Ursach willen wiederumb ins Land einzulassen nicht begehren und durchaus nicht bewilligen können, als sollen die obvermelten Bürgen ihrer für den besagten Lorenzen Hes-ler geleisten Bürgschaft billich frei, ledig und losgemacht sein, ihn n auch ihre von sich gegebene schriftliche Caution wieder zurückgegeben werden. Im übrigen sofern sich weiter alldorten etwas der Reformation zuwider befinden thäte, wollet darauf fleissige Obacht geben, dasselbe zeitlich remediren und uns die Beschaffenheit der Sachen unsäumlich berichten. Daran wird erfüllet der höchsternannter Ihrer kais. Maj. gnädigster Will und Meinug. Datum Prag, den 2. Maii a. 1628. N. N., von der Röm.

62. *Dne 6. května 1628. Komissaři žádají hraběte Sezimu z Vrtby, aby vyšetřil příčinu zatvrzelosti Teplických, kteří přes daný slib víru katolickou přijmouti se zdráhají.*

Wohlgeborner Graf, besonders lieber Herr und Freundt. Ihr kais. Maj. verwundern sich nicht wenig, dass nachdem die Bürgerschaft und Unterthanen des Herrn Wilhelmb Chinski zu Töplitz unserm subdelegato in selbigem Craiß, Herrn Probsten zu Doxan, versprochen und angelobet, sich ihrer Maj. Befehl gemäs zu verhalten und auf die nächts verwichene österliche Zeit völlig einzustellen mit wahrer eifriger Bekehrung zum rechten catholischen römischen Glauben, sie solches jetzundt zu thuen unterlassen und halsterriger Weis nicht allein ihrer Zusag nicht nachkommen, sondern gleichsamb einiges Zeichen mehr blicken lassen einer Hoffnung ihrer balden Bekehrung, da doch die ganze Fasten durch ein taugliches gelehrtes geistliches subiectum dorthin zur Instruction verodnet und geblieben ist. Wann dann höchstgedachte kais. Maj. in dem Reformationswesen ganz eifrig zu continuiren gesinnet sein und dergleichen ungegründten muthwilligen Ungehorsam nicht zu gestatten gedacht, also ehe Sie zu andern Mitteln schreiten, verlangen Sie einen Bericht, aus was Ursachen gemelte Töpliczer ihr Zusag nicht halten, noch sich Ihrer Maj. gnädigsten Befehl accomodiren; haben uns also anbefohlen in dieser Materi eine fleissige Nachforschung und Fundamental- Inquisition anzustellen. Wir nun, erkennendt des Herrn Grafen Eifer und erfahrne Dexterität in dem gegenwärtigen Reformationswesen, ersuchen ihn ganz freundlich, dass er diese Mühe über sich nehmen, dorthin persönlich aufs ehest ziehen, dieses Ungehorsambs wahrer Ursach gründlich nachfragen und der ganzen Beschaffenheit ein ordentliche Relation zurückbringen wolle; daran erfüllet er nicht allein Ihrer Majestät gnedigsten Willen, sondern wir wollens gegen demselben auch mit fr. Diensterweisung in allen fürfallenden Gelegenheit erwiedern. Datum Prag, den 6. Maii a. 1628. Des Herrn Grafen freundwillige Dem wohlgebor. Herrn H. Sesima Grafen von Wrtbi, auf Wrchotowich und Janowicz,*) Röm. kais. Maj. Rath, Camerern und des königl. Hofs Böh. Hofmeistern, unserm etc.

63. *Dne 15. května 1628. Komissaři předvolávají Smila Vostromiřského z Rokytníka, Jana Hubryka z Hendrsdorfu a Jindřicha mladšího Kustoše.*

Urozený vladyko, pane příteli nám milý. Jsou toho jisté a důležité příčiny, pro které Vám jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto naše psaní dojde, nedadouce sobě ničímž (kromě samé moci Boží) překážeti, na cestu vypravili, sem do měst Pražských přijedouc, v domě a při residencí arcibiskupské sami osobne se postavili, při nás ohlásili; bude Vám příčina obeslání našeho oznámena. Jináče nečiníce. Vědouc, že na tom jistá a milostivá vůle J. M. C. naplněna bude. Datum v Praze, 15. Maii a. 1628. N. N., od Jeho Milosti řím. císaře, uher. a čes. krále etc. k reformací v religí neboližto náboženství v král. čes. nařízení kommissaři. — Uroz. vladyce panu Smilovi Vostromiř.

*) na Vrchotových Janovicích.

z Rokytníka, J. M. k z Lobkovic ouředníku na Bistřici a Obříství etc., přít. nám mil. k dodání.

In simili. Uroz. vlad. p. Janovi Hubrykovi z Hendrsdorfu, J. M. p. Vilíma z Lobkovic ouředníku na Beškovicích etc. přít. nám mil. k dodání.

In simili. Urozenému vladyce panu Jindřichovi mladšímu Kustošovi, regentu J. M. p. Jana Rudolfa Trčky etc. příteli nám milému k dodání.

64. *Dne 28. května 1628. Komissaři nařizují Tomáši Zelendarovi z Prošovic, hejtmanu panství Kralodvorského, aby pomocí kněží z tovaryšstva Ježíšova zatvrzelé nekatolíky v Berouně k obrácení přivedl.*

Poctivý příteli nám milý. Máte o tom dobrou vědomost, kterak jest podle milostivé J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího vůle a poručení reformací v náboženství v kraji Podbrdském skrze jisté od nás subdelegirované pány commissaře začata, i také již na větším díle (chvála Pánu Bohu) šťastně a dobře vyřízena, tak že znamenitě mnoho obyvatelův v týmž kraji bludy své sektářské, v kterých bídně vězeli, opustivše k pravé a samospasitedlné víře sv. katolické přivedeni jsou: však poněvadž vysoce urozený p. mladší pan hrabě z Martinicz nyní za jinými velmi pilnými a důležitými J. M. C. vlastními potřebami zde v Praze zůstávajíc, v příčině takové reformací v kraji pracovati nemůže a v městě Berouně (jakž nás správa dochází) ještě do padesáti i více osob nekatolických a urputných, kteréžto před velebným pánem prælátem knězem Janem Ctiborem Kotvou z Freyfeldu, J. M. C. raddou, jakožto od nás subdelegirovaným panem commissařem k nemalému a hojného trestání hodnému zlehčení předně J. M. C. milostivého, též potom našeho nařízení a poručení se postaviti nechtěli, zdržuje: pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste Vy, jakožto člověk rozvážlivý a v náboženství katolickým horlivý, vyjednajíc sobě jednoho ex patribus Societatis Jesu, ostatek obyvatelův v témž městě, osedlých i neosedlých, mužského i ženského pohlaví, reformírovali a všelijakými náležitými prostředky k víře sv. katolické tím dříveji přivésti se vynasnažovali a o těch nadepsaných i jiných urputných, kteřížby tak jiným k zlýmu příkladu byli, další zprávu Vaši učinili; jakož pak o Vás nepochybujeme, že v tom pro čest a chválu Boží, též k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení a pro obecní dobré pilností Vaší nic sjíti nedáte. A na tom jistá milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 28. Maii a. 1628. N. N. od Jeho Mt. řím. císaře, uher. a čes. krále k reformaci v religí neboližto nábož. v král. českém nařízení commissaři. — Poctivému Tomášovi Zelendarovi z Prošovic, J. M. C. hejtmanu panství Králodvorského, přít. nám milému k dodání.

65. *Dne 3. června 1628. Komissaři píší opatu Krišpínovi, aby určil obyvatelům města Benešova nad Ploučnicí (Bensen),*

kteří obráceni slíbili, peremptorickou k tomu lhůtu; zároveň žádají jej, aby vyšetřil záležitost Jana Pfannera ve Slavkově.

Unsern freundtlichen Gruesz und was wir mehr liebs und guts vermögen, zuvor. Ehrwürdiger, in Gott andächtiger, sonders lieber Herr und Freundt. Was bei uns der Bürgermeister, Rath und Gemain der Stadt Benzen, im Leitmeritzer Craiß liegend, und dem Herrn Wilhelmen Chinski zugehörig, supplicando angebracht dies gibt der Beischluss zu vernehmen. Weiln dann diese Supplicanten certam conversionem verheisen und dem Herrn selbigen Orts Gelegenheit am besten bewusst sein wird, als haben wir sie an den Herrn remittirt mit freundlichem Gesinnen, er wolle ihnen einen gewissen peremptorischen Termin, etwan auf drei Wochen, oder so lang, als er es für Notdurft zu sein erachtet, præfigiren, mit ernstlicher Vermahnung und Befehlung, dass diese der Stadt Benzen Inwohner allesambt, angesessene und unangesessene, Mann- und Weibs-Personen, in demselben Termin ihrer beschenen Zusag mit Vollziehung der bussfertigen Beicht und andächtigen Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars ritu catholico gewiss und unfehlbarlich, bei Vermeidung ihrer Ungelegenheit, welche ihnen wegen das Ungehorsams zustehen möchte, ein Genügen thuen sollen. Desgleichen schiken wir Ihme beiliegend des Johann Pfanners, Fleischhacker-Handwerksgesellen zu Schlakenwald Supplication und ersuchen den Herrn freundlich, Er wolle uns die Beschaffenheit der Sachen neben seinem räthlichem Gutachten, was diesfals zu thuen wäre, fürderleichst berichten. Hiemit göttlichem Schutze uns sämbtlich empfehlendt. Datum Prag, den 3. Junii a. 1628. N. N., von der röm. kais. auch zu Hung. und Böh. könig. Maj. zur relig. Reform. im König. Böh. verordnete Commissarien. — Dem ehrwürdigen in Gott andächtigen Prælaten Herrn Crispino, Abten zu Mühlhausen und Probsten zu Doxan etc., unserm sonders lieben Herrn und Freundt.

66. *Dne 3. června 1628. Komissaři odpovídají obyvatelům města Benešova nad Ploučnicí k jejich žádosti o prodloužení lhůty k obrácení, že požádali opata Krišpína, aby jim určil termín peremptorický.*

Denen ehrsamen, weisen Bürgermeister und Rath der Stadt Benzen, unsern guten Freunden. Unsern freundtlichen Gruesz und geneigten Willen zuvor. Ehrsame, weise, gute Freundt. Wir haben aus Euerem überreichten schriftlichen Memorial vernommen, was Ihr und anstat ganzer Gemain der Stadt Benzen zur Entschuldigung, warumb Ihr und die gedachte Gemain in dem angesetzten Termin die heilige alleinseligmachende, uralte, recht apostolische, catholische Religion Euerem beschehenen Versprechen nach bishero noch nicht angenommen fürbracht habt, bittend Euch noch etwas länger den Termin zu fristen. Obwol nun wir gerne sehen wollten, dass Ihr und Euere Gemain diese Gott wolgefällige, zu Eurer sämbtlichen, zeitlichen und ewigen Wohlfahrt gedeuliche Bekehrung durchaus nicht verschiebet, jedoch weiln Ihr und

mehrbesagte Eure Gemein certam conversionem nochmals versprechet, so haben wir Euer petition dem ehrwürdigen Prælaten Herrn Crispino, Abten zu Mühlhausen undt Probsten zu Doxan, als Subdelegirten Herrn Commissario remittirt und ihme angedeutet, dass er Euch einen gewissen peremptorischen Termin, solang, als er es für Notdurft befindet, auferlegen wolle, welches aber allein zu diesem Ende und solcher Gestalt geschehen soll, dass Ihr sambt der ganzen Eurer Gemain in demselben Termin gewiss und unfehlbarlich Eurer gethanen Zusag mit Vollziehung der bussfertigen Beicht und andechtigen Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars unter ainerlei Gestalt nach Ordnung und Einsatzung der rechten heiligen catholischen Kirchen ein Genügen thuen sollet. Werdet derohalben bei dem wohlgedachten H. Prælaten umb weitern Bescheid Euch anzumelden und ihme deme, was er euch die Religion betreffendt befehlen wird, gehorsamlich und willig (umb Euren und der ganzen Gemain Bestes willen) zu accomodiren wissen. Daran wird erfüllt mehrhöchsternenten Ihrer kais. Maj. gnädigster Will und Mainung. — Datum Prag, den 3. Junii Anno 1628. N. N., von der Röm. etc.

67. *Dne 19. června 1628. Komissaři nařizují hejtmanům kraje Rakovnického, aby praedikanty, z nichž jeden v Lukovicích, druhý, Samuel Adam z Veleslavína, na Nížburce a třetí u hejtmana na Velkém Kolešově a Nepomyšli se zdržují, zjímati dali.*

Urozený Pane pane, urozený a statečný rytíři, páni přátelé nám milí. Jakož jest J. M. C. králi a pánu nás všech nejmilostivějšímu od V. M. a Vás jisté psaní, jehož jest datum na Hokově 21. dne jminulého měsíce máje učiněno a nám dodáno, z přečtení, co v sobě obsahuje, jsme vyrozuměli. I co se dotejče, že na V. M. a Vaše napomenutí v příčině odeslání pořádného poznamenání jmen nekatolických úředníkův a písařův i jiných napodobných statkův pozemských správcův, od obyvatelův kraje Rakovnického žádná poslušnost zachována nebyla, nad tom žádného zalíbení nemáme a kterak to takovým neposlušným od J. M. C. váženo bude, to čas svůj ukáže. Zatím pak, maje my toho jistou správu, že na gruntech paní Mičanky*) v Lukovicích u jakéhosi Adama Khelera uhlíře nějaký prædikant přebývá, jakož také, že táž paní Mičanka na svým sídle Niczpurcz**) řečeným velmi škodlivého

**) Nížburk.

člověka a téměř kus pædikanta, Samuele Adama z Veleslavína, jenž již dávno, jakožto zběhlý rebell, cti, hrdla i statku odsouzen jest, přechovavá, nicméně tolikéž, že i hejtman na Velkém Kolešově a Nepomyšli, slove Karel Kerber, člověk v kacířství zarputilý, kterýžto (jakž se o tom v psaní V. M. a Vaším dokládá) na poručení V. M. a Vaše ani před pány reformátory lidí poddaných pod jeho správou zůstávajících postaviti nechtěl, jednoho prædikanta při sobě zdržuje. Kterýchžto velmi zlých a škodlivých neřádův na ztenčení té slavné, vysoce důležité, spasitedlné a Pánu Bohu

*) Magdalena Mičanová z Klinšteina.

milé, od J. M. C. nařízené reformací nikoliv přehlížeti nesluší. Pročež týmž jménem a na místě J. M. C. napomínáme V. M. a Vás, abyste ihned beze všeho prodlení skrze jisté opatrné a správné osoby na dotčené prædikanty všecky tři bedlivě (však podtají) se vyptati dali a vyzvědouc, jakým by spůsobem nejsnázeji dosaženi býti mohli, podle povinnosti V. M. a Vaší hejtmanské je sjímati a dobře opatřené sem do měst Pražských dostaviti poručiti ráčili a poručili, jsouce my k V. M a Vám té celé důvěrnosti, že pro odplatu Boží a obecní dobré, též k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení též své pilnosti a horlivosti, kterouž jste na sobě vždyckny poznati dáti ráčili a dali, tolikéž v této tak velice pilné a potřebné věci skutečně přičiniti ráčite a přičiníte, tak aby to náležitě, dobře a tím dříveji vyřízeno bylo, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 19. Junii anno 1628. N. N. od Jeho Milosti řím. císaře, uherského a českého krále etc. k reformací v religí neboližto náboženství v království českém nařízení commissaři. — Urozenému pánu panu Ferdinandovi Libštejnskýmu z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. raddě, komorníku, též urozen. a statečnému rytíři p. Janovi Hendrichovi Czukrovi z Tamfeltu, hejtmanům kraje Rakovnického, pánům přátelům nám milým k dodání.

68. *Dne 20. června 1628. Komissaři zasílají opatu Krišpinovi žádost vdovy Jeronyma Remersa, lékárníka ve Slavkově, žádajíce, aby vyšetřil, byla-li lékárna pro náboženství zabavena, a aby v té věci učinil, co uzná za dobré.*

Dem ehrwürdigen in Gott andechtigen Prælaten Herrn Crispino, Abten zu Milhausen und Probsten zu Doxan, unsern besonders lieben Herrn und Freundt. Unsern freundlichen Gruesz und was wir mehr liebes und gutes vermögen zuvor. Ehrwürdiger in Gott andechtiger, besonders lieber Herr und Freundt. Was bey uns weiland Hironimi Remers, Apotekers zu Schlagkenwald, hinterlaßene Wittib Anna und Erben supplicando angebracht, diß gibt der Beyschluß zu vernehmen. Weil dan dem Herrn desselben Orts Gelegenheit und der Supplicanten Beschaffenheit, sonderlich aber, ob ihre Apoteken der Religion halber in sequestrum genohmen worden, am besten bewuest sein wird, als thuen wir Ime solches hiemit remittiren, freundlich ersuchend, er wolle unbeschwert zuvorher vom Herrn Haubtman zu Schlakenwald diesfalls anderweit Bericht einziehen und alsdann seiner beywohnenden discretion nach, mit præfigirung eines gewissen ad certam conversionem vel emigrationem termins, oder wie es Reformationswerks Notturft erfordert, in dieser Sach disponiren, anordnen und anbefehlen, nachmals auch die Verrichtung uns avisiren. Göttlichen Schutze uns sambtlich empfehlend. Datum Prag, den 20. Junii a. 1628. N. N, von der röm. etc.

69. *Dne 20. června 1628. Kimissaři sdělují opatu Krišpinovi zprávu o měšťanu Žateckém Samuelovi Labuškovi, jenž jest zatvrzelým kacířem, i žádají, by král. rychtáři, purkmistru a radě Žatecké nařídil, kterak s ním mají naložiti.*

Dem ehrwürdigen in Gott andechtigen Prælaten Herrn Crispino, Abten zu Milhausen und Probsten zu Doxan, unserm sonders lieben Herrn und Freundt. Unsern freundlichen Gruesz und was wir mehr liebs und guts vermögen zuvor. Ehrwürdiger, in Gott andechtiger, sonders lieber Herr und Freundt. Es kombt uns glaubwürdig für, dass in der Stadt Saaz ein Burger, nahmens Samuel Labuschek, etwan ein Contribution-Einnehmer, sich befindet, der da sehr verstokter und truziger Kezer ist, auf Erforderung der Herrn subdelegirten Commissarien sich niemals gestellet, die ihme geschehene Vermahnungen und Befehl verachtet, seine Kinder in katholischer Religion zu unterweisen durchaus nicht zulaßen will und dergleichen insolentias mehr, andern Inwohnern zu großer Ärgernuß verüben thuet, dass also noch viel uncatolische Angesessene und unangesessene daselbsten vorhanden. Wann dann solchem schädlichen Unwesen zeitlich vorzukommen, hoch von nöthen. Als ist unser an den Herrn freundlich Ansinnen, Er wolle vom kays. Richter, Burgermeister und Rath deßwegen genugsamen Bericht einziehen und ferner ihnen gewißen modum fürschreiben und befehlen, wasgestalt der obgedachte Samuel Labuschek und andere dergleichen halssterrige Kezer compescirt und weitere Inconvenienzen, so daraus entstehen möchten, zeitlich verhüttet werden möchten. Inmaßen der Herr nach seinem weltbekandten religionis zelo und fürnehmen Verstand den Sachen recht zu thun wol wißen wirdt. Hiemit göttlichem Schutze uns sämbtlich empfehlend. Datum Prag, den 20. Junii a. 1628. N. N., von der röm. etc.

70. *Dne 20. června 1628. Komissaři dávají Litoměřickým k žádosti jejich naučení, kterak naložiti mají s kotlářem Mathesem Klausem, jenž pro víru kdysi z města ušel a nyní zase se vrátil.*

Poctivému, též moudrým a opatrným J. M. C. rychtáři, purgkmistru a konšelům města Litoměřic nad Labem, přátelům nám milým k dodání. Poctivý, též moudří a opatrní, prátelé nám milí. Vyrozuměli jsme z psaní Vašeho sub dato 9. Junii nám učiněného, že nějaký Mathes Klaus, kotlář, člověk zletilý, někdy soused Váš předměstský, jenž v bludu svým kacířským urputně trvajíce, již před tím od města se pryč odebral a nyní zase tam bez dovolení se navrátiti všetečně opovážil, jsouce v tom postižen, do vězení dán jest; v kteréžto příčině, kterak by jste se proti němu zachovati měli, nás za oznámení žádáte. I považujíce my toho, že nad patenty i jinými od J. M. C., krále a p. n. v. n. v příčině reformací v náboženství v tomto království českém nejednou prošlými poručení, ruku držeti a rozkazův vrchností od žádného, buď ten kdo buď, lehčiti nedopouštěti, nýbrž rušitele a přestupníky milostivé J. M C. vůle slušně a spravedlivě trestati náleží: tento pak Mathes Klaus (jakž o tom píšete) již prve nejednou, nechtíc milostivé J. M. C. vůle naplniti a s Vámi v víře svaté katolické se srovnati, od města zase se navracujíce ušel, nyní opět se navrátil, tudy vůli a rozkaz J. M. C., též vrchnosti své, jemu od Pána Boha a J. M. C. vystavené, contu-

maciter zlehčil a tak hojného trestání zasloužil: však nicméně nejsouce my žádostiví číkoli škody a záhuby a prohlídajíce k tomu, že on člověk zletitý jest (kterémuž bychom sice obzvláštně pro jeho starý věk raději spomoci, nežli jakých těžkostí přiti chtěli) takto o tom pro průchod spravedlnosti vyměřujeme a týmž jménem a na místě J. M. C. Vám poroučíme, abyste Vy dotčeného Mathesa Klausa předně se vší pilností per circumstantias dostatečně examinirovali, proč? a čím původem on tak do města mimo zápověď přicházel, zdaliž ne proto, aby nějakou v reformací překážku aneb pozdvižení způsobil? s kým co prakticíroval? a dále i v jiných napodobných punktích, kteréž za potřebí býti uznáte. Potom abyste ho do vězení, kdežby ho žádný navštěvovati a jej v kacířství posilňovati nemohl, za tři dni o chlebě a vodě dáti nařídili, však aby správce duchovní, kterýžby ho víře svaté katolické vyučoval a k ní přivésti mohl, každodenně k němu připouštěn byl. Vedle toho také abyste mu o tom dostatečně, přístně o na konec oznámili, že pokudž on sobě v těch třech dnech usmyslí a k víře svaté katolické skrze zkroušenou zpověď a spasitedlné přijetí velebné svátosti oltářní pod jednou spůsobou podle nařízení církve svaté katolické skutečně přistoupí, tehdy že mu jeho zasloužilé trestání prominuto, on na milost a do společnosti měšťanské beze všeho šačunku anebo ouplatku přijat i také k živnosti své zase připouštěn bude; pakli by vždy přece v své kacířské urputnosti setrvati chtěl, tehdy že ihned po vyjití dotčených třech dní z města ven s biřičem vyveden a pro jeho těžké provinění, totiž J. M. C. a vrchnosti své milostivé vůle a poručení tak nevážné zlehčení a potupu metlami, jiným ku příkladu vymrskán býti má. Podle kteréžto naší resolucí budete věděti, jak se k němu zachovati a to, což on sobě z toho nadepsaného dvojího podání více oblibovati bude, vykonati. Jsouce My k Vám té celé naděje, že Vy z lásky křesťanské všelijak se rádi k tomu přičiníte, abyste duše jeho Pánu Bohu zejskali a on přijetím víry svaté katolické poslušnost zachovajíc, té nadepsané executí (jakožto člověk starožitný) ujíti mohl. Relací Vaši, kterak se ta věc vyřídí, Nám co nejdřív v spisu odešlete. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 20. Junii a. 1628 N. N., od Jeho Milosti

71. *Dne 26. června 1628. Komissaři píší Humprechtovi starš. Černínovi z Chudenic, aby poddaným svým přísně poručil, by přijali víru katolickou.*

Urozený a statečný rytíři, pane příteli Nám zvláště milý. Dochází Nás jistá zpráva, žeby vaši lidé poddaní na gruntech Vašich Kostomlatských, Čenčických, Bukovických i Velemických, byvše předešle v bludech sektářských bídně a mizerně zavedení, nyní pak, aby sobě usmyslili a v pravé, starobylé, samospasidlné víře svaté katolické římské pro zejskaní a dosažení dušem svým věčného blahoslavenství, dobrovolně a poslušně se obrátili, jak předně skrze milostivé J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího vůbec prošlé patenty, tak i skrze pořádné duchovní správce a pravdivé učitele víry svaté katolické, jakož také i od

Vás, pána svého dědičného, již hojně napomínáni jsouce, předce až posavad (snad nějakou jalovou v tom zlém naději a posilu od kohokoli majíc), uposlechnouti a v té příčině poslušenství zachovati nechtějí, nýbrž jako zaslepení v týmž svým navyklým proklatým sektářství urputně trvají, což Nám proti povinnosti naší a commissí od J. M. C. na Nás milostivě vzložené na škodu a zlehčení té od J. M. C. nařízené slavné, vysoce důležité, spasitedlné, Pánu Bohu milé a k obecnému dobrému velice platné v reformací náboženství přehlížeti nikoli nesluší a možné není. I ačkoliv bychom slušně měli a mohli z mocnosti od J. M. C. milostivě sobě propůjčené ihned beze všeho dalšího napomínání k takovým urputným lidem pro jejich neposlušnost a poručení J. M. C. zlehčení skutečným trestáním přikročiti dáti, však ušetřujíce vzáctné osoby Vaší a nepřejíce dotčeným Vašim poddaným škody a záhuby, vidělo se Nám za dobré Vám toto psaní učiniti, týmž jménem a na místě J. M. C. Vás napomínajíc, abyste Vy neprodleně nadepsané lidi poddané své, před sebe povolajíc jim o tom jménem J. M. C., též Naším, jakožto také i podle Vašeho vlastního, nad nimi majícího dědičného práva a panství, dostatečně, přístně a na konec poručili, aby se oni, co tak před sebe berou, zdravě rozmyslili a patříc na mnohé veliké a čestvé příklady, kterak se jiným neposlušným sedlákům, jak v Rakousích, kdežto jich množství tisíc pospolu bylo, tak i zde v české zemi v rozličných místech a teď nedávno na gruntech pana Jana Rudolfa Trčky z Lippy, zle vedlo, totižto že jsou tíž bouřliví sedláci trestání Božího nikdy neušli, nýbrž hroznou smrtí zahynuli, manželky a dítky své k dokonalé záhubě přivedli, tím aby se káli, od své vzpoury a tvrdošijnosti upustili, válcování Písma svatého a vykládání jim nenáležejícího, jsouce oni toliko sprostní lidé, kmetcí, a nerozumějíce tomu, zanechali a raději vrchností svou milostivou a kněžmi katolickými, lidmi učenými a pobožnými, kteříž k vyučování jich již jim naschválně nařízení a odeslaní jsou, v tom se poslušně řídili a spravovali, k té pravé samospasitedlné víře svaté katolické římské skrze zkroušenou zpověď z hříchův svých a pobožné velebné svátosti oltářní pod jednou způsobou dle nařízení všeobecné církve svaté katolické přijímání skutečně k svému vlastnímu časnému i věčnému prospěchu přistoupili, takové milostivé, dobrotivé, upřímné a právě otcovský napomínání vděčnou myslí uznávali a příčiny k jiným příkrým a jim nepříjemným prostředkům, kterýž bychom proti další jich zpouře již předce, a zvláště vypravením na ně lidu vojenského, užívati přinuceni byli, sami zoumyslně a svévolně příčiny nedávali. A pokudž by oni, mimo naději, na toto již poslední napomenutí a poručení vždy ještě dbáti nechtěli a k náboženství katolickému přistoupili všetečně na odpor se stavěli: tehdy nám o tom bez meškání oznamte a my budeme věděti, co v té příčině dále učiniti, tak aby oni zkroceni a k náležitému poslušenství přivedeni byli. Čímž se oni spraviti a před svou škodou varovati moci budou. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. — Datum v Praze, 26. Junii anno 1628. N. N, od Jeho Milosti římského císaře, uherského a českého krále etc. k reform. v religí

neboližto nábož. v králov. českém nařízení commissaři. — Urozenému a stat. ryt. panu Humprechtovi starš. Černínovi z Chudenic, na Kostomlatech, Čenčicích, Bukovicích a Velhemičkách, J. M. C. raddě a purgkrabí kraje Hradeckého, příteli nám zvl. milému k dodání.

72. *Dne 28. cervna 1628. Komissaři předvolávají Albrechta Pecingara z Bydčina.*

Urozený vladyko, pane příteli nám milý. Ukazuje toho pilná a důležitá potřeba, abychom s vámi o jisté věci promluvili. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. vám o tom poroučíme, abyste ihned, jak Vás toto naše psaní dojde, na cestu (do konce ničímž sobě překážejíc nedajíc) se vypravili, sem do Prahy přijeli a při Jeho V. K. M. panu kardinálovi v domě a residencí J. V. Kníž. M. Arcibiskupské na Hradčanech, anebo, pokudžby J. V. K. M. zde býti neráčil, tehdy při mně, hraběti starším z Martinic, se ohlásili; bude Vám příčina takového obeslání oznámena. A na tom jistou a milostivou J. M. C. vůli naplníte. Datum v Praze 28. Junii a. 1628. N. N. — Urozenému vladyce panu Albrechtovi Peczingarovi z Bydčina, příteli nám milému k dodání.

73. *Dne 28. června 1628. Komissaři nařizují hejtmanu panství Křivoklátského, aby jatého predikanta, jakož i Samuela Daniele z Veleslavína pod bezpečnou stráží dal dopraviti do Prahy.*

Urozený a statečný rytíři, pane příteli Nám milý. Vyrozuměli jsme z obou psaní, jak od Vás, tak i od purgkrabího Křivokladského Nám odeslaných, že podle Našeho předešlého, jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v n. Vám učiněného poručení jeden prædikant a s ním Samuel Adam z Veleslavína, lidé nevážní a poručení J. M. C. hrozní přestupníci, zjímáni a do vězení na hrad Křivokladský dáni jsou; kteroužto pilnost Vaši, též i nadepsaného purgkrabího My sobě oblibujíc, nepomineme při J. M. C. schvalovati. I ponèvadž tíž věznové v jistých artikulích od zdejší vrchnosti examinirováni býti musejí, pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme abyste je v železích a vartou dobře opatřené, však jednoho každého zvlášť, tak aby spolu nic mluviti nemohli, sem do Prahy dovézti dali, velmi dobrý pozor na ně dajíc, aby žádný z nich nevyklouzl a neutekl. A když sem přivezeni budou, aby se o tom J. V. K. M. panu kardinálovi a arcibiskupu Pražskému, anebo, pokudžby J. V. K. M. zde přítomen býti neráčil, tehdy mně, hraběti staršímu z Martinicz oznámilo, a tu bude, co dále s nimi činiti a do kterého vězení budou se dodati jmíti, nařízeno. Co se pak dotejče nákladu na stravu týmž věznům, i jejich vartýřům, též na fůru a co tak v té věci zapotřebí jest, jsme té naděje, poněvadž na tom J. M. C nemálo, ale mnoho záleží, že se při komoře České takové vydání při Vašich počtích dobře passírovati bude. Jakož i My, pokudžby toho potřeba byla, rádi Vám v tom nápomocni býti chceme. Čímž se spraviti motci budete. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní.

Datum v Praze 28. Junii anno 1628. N. N.

Urozenému a statečnému rytíři panu Tyburcímu Čejkovi z Olbramovicz, J. M. C. hejtmanů panství Křivokladského, příteli Nám milému k dodání.

74. *Dne 28. června 1628. Komissaři předvolávají rychtáře, primasa a písaře radního města Berouna.*

Poctivému, též moudrým a opatrným J. M. C. rychtáři, primasovi a písaři raddnímu přednímu města Berouna, přátelům nám milým společně neb rozdílně k dodání. Poctivý, též moudří a opatrní přátelé nám milí. Ukazuje toho pilná a důležitá J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, abychom s Vámi o jisté věci promluvili. Pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vám, a jmenovitě J. M. C. rychtáři, primasovi a písaři raddnímu přednímu města Berouna o tom poroučíme, abyste ihned, jakož Vám toto Naše psaní dodáno bude, nedajíc sobě dokonce ničemuž překážeti, sem do měst Pražských přijeli a při Jeho Vysoce Kníž. Milosti panu kardinálovi v domě a residencí J. V. K. M. arcibiskupské na Hračanech, anebo, pokudžby J. V. K. M. zde býti neráčil, při mně, hraběti staršim z Martinicz se ohlásili; bude Vám příčina tohoto obeslání oznámena. A na tom jistou a milostivou J. M. C vůli naplníte. Datum v Praze, 28. Junii 1628. N. N. od Jeho Milosti.

75. *Dne 30. června 1628. Komissaři žádají Jana Rudolfa Trčku, jakož i Adama Hartmana Trčku o zprávu, jak pokročila reformace jejich poddaných.*

Urozený pane, pane ujče a švagkře náš zvláště milý. Nepochybujeme o tom, že v čerstvý paměti snášeti ráčíte, jaké se jest J. M. C. králi a Pánu nás všech nejmilostivějšímu od V. M. zakázání stalo, že skutek křesťanský, pobožný, velice chvatitebný, Pánu Bohu milý, a V. M. povinný vykonati, totiž všecky lidi poddaný svý, v bludech sektářských bídně a mizerně zavedený, z kterýchž V. M. Pánu Bohu počet vydati jmíti ráčíte, zase k pravý, starobylý, svatý církvi a víře samospasitedlný katolický, římský, apoštolské, přivésti chtíti ráčíte. I poněvadž J. M. C. o tom, jižli jsou dotčení V. M. lidé poddaní všeckni k též svatý katolický římský přistoupili, věděti chtíti, ano i jináče nesmejšleti ráčí, nežli že se to již od V. M. skutečně vykonalo, a oni všickni k též pravé svaté víře přivedeni jsou, pročež týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, od osob pak Našich přátelsky žádáme, že Nám o tom, jak daleko ta věc přivedena jest, a na čem již dále pozůstává, neprodleně skrze psaní své v známost uvésti, a pokudžby mimo naději tíž V. M. poddaní ještě ne všickni katoličtí byli, tehdy že k tomu, aby se to beze všeho dalšího průtahu dokonale stalo, opravdově přičiniti, jiným pánům obyvatelům v tom na sobě dobrý a spasitedlný příklad ukázati, a svou pravou v náboženství katolickém horlivost skutkem poznati dáti ráčíte. Skrze kterýžto dobrý a milosrdný skutek netoliko duše týchž lidí poddaných V. M. k věčnému spasení zejskáni budou, ale také V. M. hojná časná i věčná Boží odplata násle-

dovati, a tak v tom vedle Boží, také J. M. C. jistá a neproměnitedlná vůle naplněna bude, a My to při J. M. C. nepomineme chváliti. S tím V. M. spolu i s Sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 30. Junii anno 1628. N. N. Urozenému pánu p. Janovi, Rudolfovi Trčkovi z Lippy, na Vopočně, Smiřicích, Světlý nad Sázavou a Kounicích, J. M. C. raddě a komorníku etc., panu ujci a švag. n. zv. milému k dodání.

In simili. Uroz. p. p. Adamovi Hartmanovi Trčkovi z Lippy, na Novém Městě nad Metují a Náchodě, J. M. C. raddě, panu ujci a švagkru Našemu zvláště milému k dodání.

76. *Dne 30. června 1628. Komissaři píší Smilovi Ostromiřskému z Rokytníka, úředníku kníž. z Lobkovic, že prodloužení lhůty povolené stavům vyšším k obrácení nevztahují se na regenty, hejtmany a úředníky na panstvích, i vyzývají jej, jelikož tedy lhůta dávno již prošla, aby se vykázal, zda přistoupil již k víře katolické; pakliže tak dosud neučinil, předvolávají jej do Prahy. Dopisy téhož znění poslány byly také Janu Hubrykovi z Hendersdorfu, úředníku Viléma z Lobkovic a Jindřichu mladšímu Kustošovi, regentu Jana Rudolfa Trčky.*

Urozený Pane příteli Nám milý. Jest Vám i všem vůbec dobře vědomé, kterak jest J. M. C. král a Pán náš všech nejmilostivější z mnohých a velikých, slušných příčin, obzvláště pak pro zvelebení a rozšíření cti a chvály Boží, pro spasení duší poddaných svých, též pro vzdělání a zachování lásky, svornosti a obecního, stálého pokoje v tomto svém dědičném království Českém všeobecní, právě spasitedlnou, vysoce důležitou a popotřebnou reformací v náboženství milostivě nařiditi a skrze otevřené patenty, jichž jest datum v Vídni v sobotu den památky sv. Ignatiusa, letha jminulého 1627, vyhlásiti dáti ráčil, v něm jistý termín vyšším dvoum stavům jmenovitě do šesti měsícův, to jest až do posledního dne měsíce ledna letha 1628, milostivě uloživše, tak aby v tom čase všickn inekatoličtí, v škodlivém kacířství trvající, buďto se poslušně v J. M. C. králem a pánem nás všech nejmilostivějším v náboženství srcvnali, aneb kdožbykoliv bludův scestného náboženství zanechati a k pravý svatý církvi a víře samospasitedlný katolický římský obrátiti se nechtěl, aby ten každej neprodleně z téhož J. M. C. království Českého na způsob v týchž patentích rozepsaný, jinam se odebral. Prohlašujíce se J. M. C. tolikéž v tom patrně a dostatečně, že jak nižšího, tak ovšem z vyšších stavův, a tak dokonce žádného nekatolického člověka, buďto mužského neb ženského pohlaví zde v tomto svém králov. Českém dále a více přes ten určilý čas nikoli trpěti chtíti neráčí. A ačkoli potom J. M. C. druhým patentem svým sub dato na hradě pražském v pondělí den památky sv. Mikoláše dotčeného letha 1627 osobám z vyšších stavův na ponížené prosby a zakazování jich předce ještě za čtyři měsíce, jmenovitě až do posledního dne měsíce Máje letha přítomného 1628 lhůty jest milostivě přidati ráčil; však to jest se od J. M. C. pro nic jiného než pro samou lepší informaci a vynaučení se v též pravé svaté katolické víře stalo, s tou však při tom patrně

doloženou vejminkou: co se regentův, hejtmanův, ouředníkův i jiných správcův na panstvích a statcích jak J. M. C. tak i stavův dotýče, že oni neměli a nemají sobě prodloužení téhož terminu ku pomoci bráti a je užiti, než po vyjití času v prvnějších patentích J. M. C. jmenovaného ve dvouch měsících pořád zběhlých, to jest při vyjití měsíce března již jminulého, z králov. tohoto Českého se odebrati a zemi prázdni býti měli a mají. I poněvadž takový termin všem regentům, hejtmanům, ouředníkům i jiným správcům na všech a všelijakých panstvích a statcích již dávno vyšel, a my podle milostivého, v nadepsaných patentích doloženého i jiných sice více od J. M. C. Nám obzvláštně učiněných poručení J. M. C. gruntovní správu, jak jest se každý na dokázání svého povinného poslušenství k Pánu Bohu všemohoucímu a k svaté římské katolické církvi, též k J. M. C. králi a pánu svému nejmilostivějšímu v příčině dotčeného na pravou svatou víru se obrácení aneb vždy z tohoto království pryč se vystěhování v tom čase zachoval, neprodleně učiniti a v spisu do Vídně odeslati máme. Protož týmž jménem a na místě J. M. C. vám o tom poroučíme, abyste se Nám v tom, jestliže jste již k té pravé sv. víře katolické římské přistoupili, zpověď a přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou podle nařízení církve svaté náležitě vykonali, skrze své psaní bez prodlení pravdivě vyjevili, a pokudž se to tak od Vás stalo, na to zpovědníka Vašeho hodnověrné psané vysvědčení Nám sem odeslali. Pakliby to až posavad od Vás zanedbáno a vykonáno nebylo, tehdy abyste ihned, jakž Vás toto Naše psaní dojde, ničemuž sobě překážeti nedadouce a ničímž se nevymlouvajíc a nezastírajíc, beze všech a všelijakých průtahův, obmyslův a ouskokův na cestu se vypravili, sem do Prahy přijeli, při Nás, kardinálovi, v domě a residencí Naší arcibiskupské aneb v nepřítomnosti Naší při mně, Jaroslavovi hraběti z Martinicz v domě mém zde na Hradčanech se ohlásili, a tu dalšímu oznámení milostivé vůle a poručení J. M. C. vyrozuměli. Jináče nikoli nečiníce pod uvarováním hněvu a nemilosti J. M. C. a tudy pocházející veliké těžkosti Vašii která by Vás pro takovou novou urputnost a neposlušnost Vaš, konečně potkala. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 30. Junii a. 1628. N. N. od Jeho Milosti etc. — Urozenému Pánu Smilovi Vostromiřskýmu z Rokytníka, J. M. kníž. z Lobkowicz ouředníku na Bystřici a Obřístni, příteli Nám milému k dodání.

In simili. Urozenému panu Janovi Hubrykovi z Hendrsdorfu, J. M. pana Vilíma z Lobkowicz ouředníku na Beškovicích, příteli Nám milému, k dodání.

In simili. Urozenému panu Jindřichovi mladšímu Kustošovi, regentu J. M. pana Jana Rudolfa Trčky, příteli Nám milému, k dodání.

77. *Dne 8. července 1628. Komissaři piší Otovi z Opperstorfu, že nekatoličtí úředníci na panstvích kraje Hradeckého dosud neuposlechli jeho vzkázání, aby se do Prahy dostavili, i žádají jej, aby spolu s bratrem svým uložil jim peremtorní lhůtu jednoho téhodne, aby se buď obrátili, anebo zem opustili. Pan-*

stvím, která slíbila obrácení, ale dosud je neuskutečnila, hrozí těžkými prostředky. Co pak se týče predikantův, v kraji Hradeckém potají se zdržujících, žádají aby byli jati a do Prahy dodáni. Posléze dávají pokyn, jak naložiti jest s »ďábelskou prorokyní« neb »čarodějnou podvodnicí« uvězněnou v Hradci Králové.

Urozený pane, pane švagkře Náš zvláště milý. Jsouce Nám od V. M. jisté psaní, jehož datum na Častolovicích 11. dne jminulého měsíce máje, v příčině všech nekatolických regentův, hejtmanův, ouředníkův a jiných správcův na panstvích a statcích odeslané, vyrozuměli jsme z něho, že jste jim, aby se sem do Prahy najíti dadouc, před Nás postavili, po naschválních poslích po kraji rozeslaných v známost uvésti dáti ráčili. Než tajiti V. M. nemůžeme, že se to až posavad od žádného z nich nestalo. I poněvadž oni, jak dotčené od V. M. vykonané jim vzkázání, tak i Naše upřímné, dobré a spasitedlné, kteréž jsme jim učiniti mínili, předložení, mimo naději (jako by k potupě té slavné, velice užitečné a Pánu Bohu milé, od J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího nařízené reformací) opovrhli, a nepostavením se vzpouru svou a tvrdošijnost na sobě zjevně seznati dali, nesluší Nám více s nimi se dlouho (an termin od J. M. C. skrze patenty jim generaliter uloženej, v kterýmž oni se dosti rozmysliti a víře svaté katolické dobře vyučiti dáti mohli, již dávno vyšel) zaneprazdňovati. — Pročež jménem a na místě J. M. C, V. M. napomínáme, od osob Našich pak přátelsky žádáme, abyste V. M. spolu se panem Frydrychem, bratrem svým, jménem a na místě J. M. C. též i Naším těm a takovým nekatolickým regentům, hejtmanům, ouředníkům a správcům všem, na číkoliv panstvích a statcích se nacházejícím, termin peremptorní uložiti ráčili, tak aby jeden každej z nich v týmdni pořád zběhlým, od toho dne, když mu se intimací neboližto oznámení stane, počítajíc, konečně buďto k víře svaté katolické samospasitedlné, pravé, apoštolské římské, skrze zkroušenou zpověď a pobožné přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou způsobou, podle nařízení církve svaté katolické, skutečně přistoupil a na to hodnověrné, od zpovědníka svého psané vysvědčení V. M. přinesl, anebo až do západu slunce téhož dne, kteréhož nadepsanej termin peremptorní vycházeti bude, z celého království Českého dokonce se vystěhoval a ve všem všudy podle patentův a milostivého J. M. C. poručení poslušně se zachoval. Pak-li by kterej z nich přes takový termin předce zde v zemi zůstal a postižen byl, toho každého podle povahy osoby jeho, buďto na závazek vzíti anebo dokonce arrestem opatřiti dáti a Nám o tom neprodleně zprávu svou k dalšímu Našemu té věci opatření učiniti račte. Nicméně i toho pilná potřeba ukazuje, aby se to poznamenání regentův, hejtmanův, ouředníkův a správcův, kteréž jste Nám předešle odeslati ráčili, lépe vysvětlilo, uvedouce je ve dva partikuláře, totiž katolické osoby zvlášť, a nekatolické také zvlášť, s doložením, u kterého pána neb rytíře, na jakém panství anebo statku zejména každý z nich v službě zůstává, a tak vysvětlení Nám pro další správu a potřebu neprodleně odeslalo. — Co se pak dotejče těch panství, kteréž vedle připovědi rukou dáním na onen čas, když se com-

misí konala, až posavad víry svaté katolické přijíti nechtějí, račte V. M. předce spolu s dotčeným p. bratrem svým, pilně v tom pracujíc, takový lidi poddaný, k týmž panstvím přináležející, k víře svaté katolické napomínati i přidržeti dáti; pakliby kdo poslušenství v tom zachovati nechtěl, Nám o tom bez meškání dostatečnou zprávu učiniti, My neposlušný a urputný všelijakými těžkými prostředky, i třebas lidem vojenským (kteréhož se J. M. C. nedostávati nebude) k náležitému a povinnému poslušenství, jak přivésti věděti budeme. — A kdež tolikož z strany praedikantův dokládati ráčíte, že se jich nemálo sem i tam v týmž kraji Hradeckým podtaji nachází, račte po nich se pilně ptáti, a kdekoliv by postiženi byli, je beze všeho rozmýšlení vyzdvihnouti a vězením zjistiti dáti, potom dobře opatřené sem do měst Pražských dodati i další o všem zprávu svou dostatečnou, Nám sem v spisu odeslati. — Naposledy račte také věděti, že Nám od pana opata Strahovského ta psaní, kteráž jste V. M. jemu v příčině nějaké ďábelské prorokyně neb čarodějné podvodnice lidské na statku Kryštofa Tamchiny Střežetickým jaté a v Královém Hradci do vězení dané, odeslati ráčili, jsou odvedena, z nichž jsme těm jejím pletichám vyrozuměli, a uváživše tu věc, vidí se Nám, aby ona zatím, až do další resolucí u vězení, toliko o samém chlebě a vodě zůstávala a dobře opatřená byla, tak aby žádný krom dobrých duchovních lidí k ní nepřicházel; naděje vede, že potom, když se vypostí, sama dobrovolně své lotrovství, a kdo ji k tomu navedl, anebo co pod tím vězí, vyjeví a poví; jakož pak račte ji bedlivě dáti examinirovati a vyznání jejího vejpis tím dříve odeslati.

Nepochybujíce o V. M., že s touž pilností a horlivostí, kterouž jste v náboženství katolickém vždycky na sobě chvalitebně znáti dáti ráčili, tolikéž dále, jak v těchto nadepsaných, tak i v jiných všelijakých cti a chvály Boží se dotejkajících příčinách, pro odplatu jeho svatou a k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení, práce své nelitujíc, všeckno rádi a volně vykonávati račte. A My takovou volnost V. M. při J. M. C. slušně chváliti nepomineme. — Datum v Praze, 8. Julii anno 1628. N. N. od Jeho Milosti Urozenému pánu panu Ottovi z Opperštorffu, z Dubu a z Frydštejna, na Častolovicích, Týništi a Ledczské, J. M. C. raddě a hejtmanu kraje Hradeckýho etc., panu švagkru Nám zvláště milému k dodání.

78. Dne 8. července 1628. Komissaři napomínají pannu Kateřinu Boryňku ze Lhoty, aby, jakž byla slibila, bez dalšího prodlévání víru katolickou přijala.

Jich Milosti etc. ráčí urozené panně Kateřině Borynce ze Lhoty ku paměti přivozovati, kterak jest ona již před půl lethem, bývše od mne, hraběte z Martinicz, podle commissí od J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího na mne vzložené na zámek můj Smečno v příčině náboženství povolaná a majíc sobě vůli Boží a J. M. C. dostatečně předložíno, vyrozumèvše dobrému, upřimnému a spasitedlnému napomenutí, též podstatě pravé víry svaté katolické římské, jest se v tom vyjevila a patrně zakázala,

i také rukou svou vlastní tehdaž tam na Smečně 16. dne měsíce ledna letha přítomného 1628 v obzvláštní k tomu připravené knize zapsala, že při času velkonočním již dávno jminulým, k též víře svaté katolické skutečně přistoupiti měla; ale že se tak podle přípovědi své nezachovala, zvěděvše J. M. C. o tom a žádného zalíbení nad tom nemajíc, ráčil jest jí skrze jisté své císařské poručení na kancellář svou českou a dvorskou obeslati dáti, a když jest se postavila, bylo jí zase ke mne ukázáno, a tu stalo se jí jménem a na místě J. M. C. takové poručení, aby ona z měst Pražských netoliko neodjížděla dotud, až by se dotčené víře katolické skrze instructory neboližto správce duchovní dobře vyučiti dala, a opustíce bludy své sektářské, k též pravé samospasitedlné víře svaté katolické skrze zkroušenou zpověď a přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou podle nařízení církve svaté katolické skutečně k spasení duše své, dle nadepsané své přípovědi přistoupila, při čemž se také toho ještě zcela a zouplna zůstavuje. A dále týmž jménem a na místě J. M. C. se jí o tom dostatečně a na konec poroučí, aby ona, poněvadž jest sirotek v moci J. M. C. zůstávající, a nemohouce se (jako i jiné) dle znění patentův J. M. C. z země nikoliv vystěhovati, urputnosti své zanechala, dobrého, spasitedlného a právě otcovského J. M. C. napomínání a poručení ihned bez prodlení uposlechla, přípovědi a zapsání svému zadosti učinila a to vše, jakž se tuto nadpisuje, poslušně vykonala, i také vysvědčení na to hodnověrné od zpovědníka svého, že se jest zpovídala a Velebnou Svátost pod jednou spůsobou přijímala, v spisu Jich Milostem přinesla a příčiny k další své nepříležitosti, kteráž by ji konečně pro její neposlušnost potkati musela, svévolně nedávala. Vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Ex Reformationis commissione, Pragæ 8. Julii anno 1628. Urozené panně Kateřině Borynce ze Lhoty k dodání.

79. *Dne 10. července 1628. Komissaři žádají komoru českou, aby záležitost Magerlova a Pětikostelova brzy byla vyřízena.*

Wolgeborne Herrn, auch edle und gestrenge Ritter, besonders geliebte Herrn Schwäger und Freunde. Die Herrn wissen sich zu erinnern dass wir auf Ihr bey uns hievor noch den 13. Augusti, sowol auch 13. Septembris des verwichenen 1627 Jahrs schriftlich angebrachtes Begehren, dem Wenzel Magerle und Hansen Georg Pietikostel in puncto Religionis bis anhero verschonet, genzlich hoffend, es werde diejenige Action, so damals wider sie beede wegen Ihrer kay. Majestät unsers allergnedigsten Herrn Interesse oder Fälligkeit bey der Böhemischen Camer angefangen worden, schleunig prosequirt werden und in so langer Zeit einen gewissen Ausgang gewinnen, auf dass alsdann sie ad certam conversionem vel emigrationem ohne Ihrer Kay. Majest. fisci Nachteil compellirt werden möchten. — Nun vernehmen Wir aber, dass diese Sach protrahirt, ja nicht mehr movirt wirdt, und unterdessen sie, der Magerle und Pietikostel, in ihren sectischen Irrthümbern verharrend andern Leüten zu grosser Ärgernus und dem allgemainen hailsamen Reformationswerkh ganz zuwider sich

dahie befinden lassen, welches dann Wir (vermög der von Ihrer Kay. Majt. uns gnädigst gegebenen Instruktion) nicht wol übersehen können. — Hierumb ersuchen Wir die Herrn hiemit freundlich, Sie wollen doch dieser Sach dermalains ein Ende machen lassen, damit hiedurch die hochangelegene hailsame Reformation nicht gehindert werde, sintemal Wir in die Länge diesfalls nicht verzügern, sondern gegen den gedachten Magerle und Pietikostel mit der Reformation, der Notturft nach, verfahren, und der von Ihrer Kay. Maj. Uns gnädigst anbefohlener Commission, Unserer Schuldigkeit gemäss (ohne ferner bedenken) ein genügen thuen müesseten, und wollen hierauf der Herrn freundlichen Antwort zu Unserer Nachrichtung gewärtig sein. Sunsten verbleiben wir, wie Ihrer Kay. Maj. Cameralibus kein Ungelegenheit zuzufuegen, als auch den Herrn in allen occasionen angenehme Dienst und Freundtschaft zu erweisen, jederzeit willig. Datum Prag, den 10. Julii anno 1628. N. N., von der Röm. etc. Denen Wolgebornen Herrn, auch Edlen und gestrengen Rittern, Röm. Kay. Maj. wolverordnetem Praesidenten und Camer-Räthen im Königreich Böhaimb, unsern besonders geliebten Herrn Schwägern und Freunden.

80. *Dne 10. července 1628. Komissaři žádají komoru českou, aby četné nekatolické úředniky při ni dosud zaměstnané přiměla k přijeti víry katolické, anebo aby je nahradila katolíky.*

Wolgeborne Herrn, auch edle und gestrenge Ritter, besonders geliebte Herrn Schwäger und Freunde. Wir kommen glaubwürdig in Erfahrung, dass bei der Böhemischen Camer-Canzley, sowol auch Buchhalterey nicht wenig uncatholische Personen in Ihrer Kay. Majestät Unsers allergnedigsten Herrn Diensten sich bis anhero noch befinden, welches andern Leuten zur Ärgernus geraichet und dem allgemainen hailsamen Reformationswerkh ganz zuwiderlaufen thuet. — Wann dann der höchsternenten Ihrer Kay. May. gnädigste intention in Sachen der Religions-Reformation, wie auf alle und jede des Königreichs Böh. Inwohner, also auch auf die in Ihrer Hay. Maj. Diensten stehende Personen sich erstrekt, sintemal Ihr Maj. (wie menniglich bewuest) sich genzlich dahin gnädigst resolvirt, dass alle diejenigen, so sich Ihrer Kay. Maj. gnädigstem Befehl mit Annehmung des wahren heiligen alleinseligmachenden catolischen römischen Glaubens nicht wollten accomodiren, im Lande nicht geduldet werden sollen, dahero dann die Notturf erfordert, dass fürnemlich die kays. Diener mit Ihrer Maj., Ihrem allergnädigsten Kayser, König und Herrn, sich in der Religion vergleichen sollen, als ersuchen, Wir der von Ihrer Kay. Maj. Uns gnedigst anbefohlenen Commission nach, die Herrn hien it freundlich, Sie wollen die angeregten, Ihnen untergebene Böhmischen Camer Canzley und Buchhalterey uncatolische Personen fürfordern und ihnen auf diesmal nur geliempflich, jedoch aufs bewegligiste zu Gemue.e führen, dass sie zeitlich resipisciren, von ihrer Halssterrigkeit und ihren sectischen Irrthuembern ablassen, die treue, guetmeinende und recht vätterliche Vermahnungen zu Herzen fassen und den wahren,

uralten, recht apostolischen, alleinseligmachenden heiligen catolischen Römischen Glauben zu ihrer aigenen zeitlichen und ewigen Wolfart gutwillig und ehist annehmen, Ihrer kay. Maj. gnädigtsen, offentlich wolbewuesten Willen und Befehl gehorsamist vollziehen und nicht Ursach zur Abschaffung aus dem Lande, welche Wir länger nicht aufschieben künnten, durch ihren Ungehorbsamb muetwilliger Weise geben. Da aber wider Verhoffen dergleichen der Herrn Vernahmung bey ihnen nichts fruchtbarlichs effectuiren möchte, werden die Herrn Ihrer beywohnenden Discretion nach, auf andere qualificirte catolische Personen, so auf deren uncatolischen Stelle zu ersetzen wären, zeitlich zu gedenken und diestalls in einem und anderm recht zu thuen wissen. Verbleiben im Übrigen Wir den Herrn in allen Occasionen zu angenehmer Dienst- und Freundschaft-Erweisung jederzeit willig. Datum Prag, den 10. Julii Anno 1628. N. N. von der Röm. etc. Denen Wolgebornen Herrn, auch edlen und gestrengen Rittern, Röm. Kay. Maj. wolverordnetem Præsident und Räthen bey dero Camer im Königreich Böheim etc., Unsern besonders geliebten Herrn Schwägern und Freunden.

81. *Dne 17. července 1628. Komissaři vytýkají hejtmanu panství Litomyšlského, že trpí tam jinověrce, kteří jsouce ve srozumění s poddanými Karla ze Žerotína v bludech trvají a duchovního správce svého, děkana Litomyšlského, poslušni býti nechtí; jejich vůdcem že jest Jiří Litochleb, jenž má k obrácení vězením býti donucen.*

Urozený vladyko, pane příteli milý. S velikou nelibostí toho od lidí hodnověrných doslejcháme, že mimo naději na panství Litomyšlským ještě až posavad nemálo osob kacířských se nachází, kteřížto rozličné nenáležité, víře a církvi sv. katolické, římské odporné, zlé a škodlivé, od J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího těžce zapověděné neřády provozovati se opovažují, p. děkana Lytomišlského i jiných správcův duchovních katolických sobě nic neváží, jim všelijaká příkoří a pohrůžky činí, jejich dobrého, upřimného a spasitedlného napomínání k srdcím svým připustiti nechtějí, před doslejcháním pravého učení a podstaty víry svaté katolické se ukrývají a majíce s jinými okolních pánův, zvláště (prej) pana Karla z Žerotína, poddanými svá tejná srozumnění, že tam ucházejí, i jmění svá, co tak koliv nejlepšího mají, z gruntův dotčeného panství Lytomišlského jinam, totiž do Brandejsa, kdež by se (prej) ještě škodliví praedikanti zdržovati a nacházeti měli, pod taji odstěhují. V takové pak své urputilosti že by od Jiříka Kranczle, hejtmana téhož panství Brandejského, v bludech sektářských velmi jizlivého, kterýžto i p. děkanovi vůbec přede všemi pohrůžlivě domlouvati se neostejchá, posilňováni a štempflováni bejvati měli; mezi kterýmižto tak urputnými lidmi že nejpřednějším původem a jiných vůdcem jest Jiřík Litochleb, jemužto dávno o tom poručeno bylo, aby jiným k dobrému příkladu k zpovědi a přijímání Velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou šel a tudy své obrácení se k víře svaté katolické římské zjevně potvrdil.

On naproti tomu z pouhé vzpoury a zlosti, jako na zdory a truc panu děkanovi a ouřadu konšelskému od cizího faráře Oujezdeckého (Pán Bůh ví, jakým způsobem) jest přijímal a posavad ještě ani o svátcích velikonočních zjevně k stolu Páně jíti nechce, nýbrž patrně, jak řečí tak i skutky na sobě to znáti dává, že se ještě ňákého kacířstva drží, odkudž jiným obyvatelům veliké pohoršení pochází. Jakož také i na slavný den památky nejdražšího Těla Božího když v processí Velebná Svátost mimo něho nešena byla, tehdy on jí žádné poklony a počestnosti neučinil, nýbrž aby na ni nehleděl, hned bezbožně tvář odvrátil a hřbet k Velebné Svátosti (an se tomu všickni, jak osoby konšelské, tak i lid obecný nemálo divili) hanebně obrátil. I poněvadž to hrozné a těžké věci jsou, kteréž proti Pánu Bohu, též proti všeobecní církvi svatý katolický římský a proti tý slavný od J. M. C. milostivě nařízený refformací čelí, přichází Nám to s podivením, že vy, jakožto hejtman nadepsaného panství Lytomišlského, jsouce sám katolický a majíce sobě od vrchnosti své, pana z Pernštejna všecku správu nad lidmi poddanými téhož panství svěřenou a poručenou, a jsouce povinni přede všemi jinými věcmi čest a chválu Boží rozmnožovati, fedrovati a lidi poddaný téhož panství v bludech kacířských vězící na pravou samospasitedlnou cestu a víru svatou katolickou přivozovati, takový zlý a škodlivý neřády přehlížíte, dopouštějete a dotčený všetečný, tvrdošíjný a bezbožný lidi proč pak koli je netrescete. Ježto kdyby J. M. C. o tom zvěděti ráčil, mohlo by vám z toho nětco nepříjemného pojíti, ano i kladení lidu vojenského na též grunty Lytomišlské, pro zkrocení neposlušných následovati, z čehož byste vy potom pánu Vašemu težce odpovídati museli. Pročež jménem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně a na konec poroučíme; abyste při všech poddaných téhož panství Lytomišlského k správě Vaší náležejících, kteříž ještě katoličtí nejsou, to ihned skutečně nařídili a opatřili, aby nikam, netoliko k praedikantům, ale také ani k jiným kterýmkoli katolickým kněžím, mimo dotčeného p. děkana Lytomišlského, jakožto vlastního pořádného správce jich duchovního aneb toho, který by od téhož p. děkana k tomu sobě dané povolení měl, na kázání i k jiným službám Božím, též k zpovědi a přijímání Velebné Svátosti Oltářní nechodili, nýbrž téhož lociordinarního pana děkana svého pravé a samospasitedlné u víře sv. katolické vyučování pilně poslouchali, ním se v duchovních věcech řídili a spravovali a zanechajíce své urputnosti v bludech sektářských, k poslušnosti církve sv. katolické pravé apoštolské římské, bez dalších průtahův a ouskokův se obrátili a tuž víru svatou katolickou k spasení duší svých skrze zkroušenou zpověď a uctivé Nejvelebnější Svátosti Oltářní přijímání, skutečně a opravdově přijali; obzvláště pak aby svrchu jmenovaný Jiřík Litochleb beze všech dalších odkladův, obmyslův a ouskokův konečně v tým dni, od toho dne, když mu se oznámení stane, počítajíc, témuž knězi a zpovědníku, kterémuž se jiní měšťané Lytomišlští zpovídali, tolikéž se naležitě zpovídal a Velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou dle nařízení církve svaté katolické, zjevně a neukrytě, tak jakž pravému věrnému kato-

lickému člověku náleží, přijal. Pak-li by toho tak poslušně učiniti se zpěčoval a tudy jiným lidem pohoršení na sobě dával, tehdy beze všeho ušetření tam jej do vězení vsaditi, a tak bezpečně opatřiti dejte, aby žádný jinej mimo duchovního správce pro další u víře ho vyučování, k němu puštěn nebyl, a jemu se mimo samýho chleba jísti a vody pití nic více nedávalo, až by tím postem a v tom soužení aspoň sobě usmyslil, pravdu lépe poznal a tuž pravou svatou víru katolickou skrze upřímnou zpověď a přijetí Velebné Svátosti Oltářní zjevně vyznal a dotvrdil. Tu potom z vězení puštěn býti může. Pakliby ani v tom vězení od své tvrdošijnosti nejdéle ve dvouch nedělích upustiti nechtěl, tehdy ho sem Nám do Prahy k dalšímu ztrestání odešlete. Jináče nečiníce. Vědouce, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 17. Julii A. 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozen. vla. panu *) J. M. pána z Perštejna panství Lytomišlského hejtmanu, přít. m. k dodání.

82. Dne 19. července 1628. Komissaři napomínají Ladislava Hrobčického z Hrobčic, aby upustě od dalšího váhání dal se vyučiti víře katolické, připomínajíce, že jakožto sirotek z království českého vystěhovati se nesmí.

Jich Milosti etc. ráčí to těžce nésti, že byvše urozený vladyka Ladislav Hrobčický z Hrobčice, předně od urozeného pána pana Floriana Jetřicha hraběte ze Žďáru, na Žďáře, Červeném Oujezdci, Kladně a Gettesdorffě, J. M. C. raddy a komorníka, jakožto od J. M. C. k reformací v kraji Rakovnickém nařízeného commissaře, vedle milostivé vůle a poručení J. M. C. za příčinou náboženství obeslán, před něho se nepostavil. Potom pak byvše i od J. M. C. skrze obzvláštní J. M psaní sem obeslán a ke mně, hraběti z Martinicz, ukázán, kdežto měvše ode mně sobě, aby se zde v městech pražských pravé a spasitedlné víře svaté katolické římské vyučiti dadouc, k ní do jistého dosti prodlouželého terminu konečně přistoupil, dostatečně poručeno, vždy až posavad, již po těch všech, od J. M. C. skrze vůbec vydané patenty uložených terminích, i ode mne jemu zde v městech pražských přidané lhůtě a tak v času skůro na rok se vztahujícím, takovému dobrému, upřimnému pravě otcovskému a spasitedlnému napomínání a poručení zadosti neučinil, nýbrž to vše za hřbet položivše až posavad v svém předešlém bludu sektářským a urputnosti nerozvážlivě zůstává; ješto on jsouce sirotkem J. M. C. nikoliv se po své vůli z království Českého pryč odebrati nemůže, ale zde v zemi, v moci J. M. C., krále a pána svého, zůstati, a pokudž by se dále jaká vzpoura při něm nacházela, jinšími prostředky k poslušnosti a k přistoupení k víře svaté katolické přiveden býti musí. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího poroučí se témuž Ladislavovi Hrobčickému z Hrobčice, aby on na svém ještě mladým a nedozralým rozumu nezakládal, nýbrž vůli Boží a J. M. C. poslušně vykonal, a nevyjížděje odsud

*) Jméno chybí.

z měst Pražských, bez dalších průtahův ku patrům instructorům na vyučování se víře svaté katolické, Pána Boha v tom za pomoc vroucně prosíc, pilně chodil, a dadouce se dobře vyučiti, nejdéle do dne Nanebevzetí Blahoslavené Panny Marie, to jest 15. měsíce srpna nejprve příštího, k též svaté samospasitedlné víře katolické římské skrze zkroušenou zpověď hříchův svých a pobožné přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou způsobou, dle nařízení církve svaté katolické skutečně přistoupil, a na to hodnověrné, od zpovědníka svého psané vysvědčení Jich Milostem přinesl. Nebo jestliže by se tak poslušně nezachoval, a toho všeho, což mu se tuto pobožně a křesťansky pro jeho vlastní, jak časný, tak i věčný prospěch, poroučí, v nadepsaném času a terminu nevykonal, tehdy by se již dále beze všeho ušetření s nětčím jiným nepříjemným potkati musel. Čímž se spraviti motci bude. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Ex Reformationis Commissione Pragae, 19. Julii a. 1628. Urozenému vladyce Ladislavovi Hrobčickému z Hrobčic k dodání.

83. *Dne 22. cervence 1628. Komissaři předvolávají Hanuše Weiskopfa.*

Unsern Gruesz und guetten Willen zuvor, ehrnvester, besonders lieber.· Nachdeme Wir was notwendigs, Ihrer Kay. Maj. Unsers allergnedigsten Herrn Befehl nach, mit Euch zu reden haben, als ist anstatt und im Nahmen der höchsternenten Ihrer Kay. Maj. hiemit Unser Befehl an Euch, dass Ihr alsbald und ohne alle Verzögerung allher nach Prag kommen, Euch nichts daran verhindern lassen, alsdann Euer Ankunft bey Uns dahie, in Unserem erzbischofflichen Residenz-Hause aufm Ratschin anmelden, und was Euch weiter allda anzeigt wirdt, vernehmen sollet; daran wird erfüllt Ihrer Kay. Maj. gnädigster Will und Mainung. Datum Prag, den 22. Julii A. 1628. N. N., von der etc. — Dem ehrenvesten Unserm besonders lieben Hansen Weiskopf, Herrn von Baar, Diener auf der Herrschaft Miecholup.

84. *Dne 22. července 1628. Komissaři kárají Albrechta Šebestiána Leskovce, že trpí na panství svém nekatolické praedikanty, i nařizují, aby je zjímal a do Prahy dodal.*

Urozený pane pane švagkře Nám zvláště milý. Nesmejšlíme, abyste neráčili dobře věděti, kterak jest J. M. C. král a Pán nás všech nejmilostivější, hned po svým s pomocí Boží na Bílé hoře před Prahou šťastně obdržaném slavném vítězství, nejvíce o to, aby pro zvelebení cti a chvály Pána Boha všemohoucího, zejskání spasení duší věrných poddaných svých a zachování obecního trvanlivého pokoje zase stará pravá víra svatá katolická v tomto dědičném Jeho Milosti království českém čím dále tím více rozšiřována byla, vždycky, jakož i ještě bez přestání milostivě a právě otcovsky se starajíc, z nevyhnutedlné potřeby všecky prædikanty, jakožto přední původ a podnět všelijakých proti vrchnosti pozdvižení, neposlušností a rebellí, z dotčeného celého království svého českého a všech k němu vtělených, i z jiných

J. C. a král. Milosti a všeho slavného domu Rakouského zemí a krajin skrze jisté, od někdy dobré paměti knížete z Lichtenštejna, jakožto na onen čas J. M. C. v království českém místodržícího, v lethu 1621 vůbec vydané patenty, dokonce, pod ztracením hrdla, po všecky budoucí časy vypověděti a bannisirovati dáti, též vedle toho všem vůbec, aby žádný, kdož by ten koli byl, takových vypověděných osob, jak zjevně, tak ani tejně do příbytkův svých nepřijímal, jich nepřechovával, jim žádného jídla ani pití, ani čeho jiného nedodával a jich netrpěl, pod uvarováním J. C. a král. Milosti hněvu a nemilosti, a k tomu napodobného trestání a neprominutedlné pokuty přísně přikázati, jakož také i potom rozličnými svými cís. a královskými patenty a poručeními, i nařízením této nynější slavné a spasitedlné reformací, ano i obnoveným zřízením zemským všelijaké církvi a víře svaté katolické římské odporné rotty a bludy sektářské docela a těžce zapověděti ráčil. — Nicméně dochází Nás jistá a hodnověrná zpráva, že opět mimo naději někteří takoví zlí a škodliví praedikanti, jako zaslepení a hltaví vlci, právě opovážlivě a lehkovážně proti tak zřejmé vůli a těžké zápovědi J. M. C. předce sem do království českého jsou se vloudili a na gruntech V. M. (bez pochyby nic jiného nehledajíc, nežli aby zase lid obecní jedem svým kacířským nakaziti, jizlivost svou dokázati a pro vymštění se nějaké opět nové proti nejvyšší vrchnosti pozdvižení stropiti mohli) podtají se zdržují, z nichž jeden takový prædikant ve Vsi Lipově Vodě*) za rektora v učení dětí nenáležitě se potřebovati dává a druhý ve vsi Prašivý**) lidem v jejich domnělém scestném náboženství posluhujíc jako svobodně zůstává. Že pak V. M. jakožto osoba katolická a dědičnej pán týchž gruntův na takové zlé, nebezpečné a daleko patřící neřády tak malej pozor dávati a dotčené prædikanty proti tak tuhé J. M. C. zápovědi (neohlídaje se nic na těžkou, v patentích obsaženou pokutu) tam trpěti ráčíte, to se V. M. nikoli schvalovati nemůže. A kdyby J. M. C. o tom zvěděti ráčil, jistě by to V. M. velmi těžce váženo, i pokutou k V. M. skutečně přikročeno bylo. — Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. z mocnosti con missí od Jeho Milosti na Nás vzložené V. M. dostatečně napomínáme, abyste ihned beze všech a všelijakých vejmluv a průtahův na celém statku svém a na všech gruntech skutečně to nařiditi a opatřiti ráčili, aby ti a takoví prædikanti, jak v těch nadepsaných vsech Lipově Vodě a Prašivý, tak i jinde všudy na gruntech V M. pilně hledáni, uptáni a nenadále na ně připadnouc zjímáni, vězením dostatečně zjištěni a potom na cestě dobře opatřeni, sem do Prahy na staroměstský rathouz do vězení náležitě dodáni byli, jakož i ty osoby poddaný V M., kteříž ty prædikanty u sebe zdržovali a přechovávali, i od nich své domnělé svátosti přijímali, hned také do vězení vsaditi dáti a v něm do dalšího nařízení Našeho zanechati ráčíte. Jsouce My k V. M té celé naděje, že pro čest a chválu Boží a pro dokázání v pravém katolickém ná-

*) Lipkova Voda.
**) Snad omylem místo »ve vsi Vratišově«.

Bayerische Staatsbibliothek München

boženství náležité horlivosti své, k tomu se v této důležité potřebě sami osobně se vší pilností přičiniti ráčíte, aby to vše dobře a tím dřívěji vykonáno a opatřeno bylo, z čehož byste budoucně Pánu Bohu a J. M. C. odpovídati motci ráčili. Odpovědi brzské a jisté zprávy vyřízení V. M. očekávati budeme. S tím Pán Bůh rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 22. Julii Anno 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. Urozenému pánu panu Albrechtovi Šebestiánovi Leskovcovi etc., panu švagkru Nám zvláště milému k dodání.

85. *Dne 24. července 1628. Komissaři píší české komoře, ujímajíce se osiřelé Veroniky Manlichové v Mostu a přimlouvajíce se za to, aby nebyla zbavována dědictví, jak si někteří zištní lidé přejí a aby záležitost ta vyšetřena byla muži nestrannými.*

Wolgeborne Herrn, auch edle und gestrenge Ritter, besonders geliebte Herrn Schwäger und Freunde. Was uns diese Tag der Herr Dechant zu Priex wegen einer, nach weiland Jacobn Manlichen, gewesten Bürgers daselbsten hinterlassenen Waisen, nahmens Veronica, berichtet, dies geben hiebeyliegende Abschriften sub literis A. B. C. zu vernehmen. — Wann dann nicht zu verhoffen, dass man mit guttem Fueg dies arme unschuldige, drey Viertel jährige Kindlein der ganzen vätterlichen und mütterlichen Erbschaft nach etlicher (wie zu spühren), nur ihren Privat-Nuez darbey suchenden Leuten Mainung priviren könne, sonderlich weiln albereit jetzbemelte Waisin ihre nechste Blutsfreundin, nemlich Mutterschwester aus frembden uncatolischen Orten (Ihrer Kay. Maj. gnädigsten intention und Anordnung gemeß) abgeholet und nach Priex zu sich angenohmen, alda sie im catolischen Glauben erzogen wird. Als erachten Wir, dass umb desto viel mehr billich, ihr als unschuldigem Waislin aus christlicher Liebe opus misericordiæ zu erweisen, über ihr gutte protection zu halten und sie zu unterdruken nicht gestaten, sondern, weiln fürkhombt dass mehrer Theil des Raths zu Priex hierbey interessirt ist, die Beschaffenheit der Sachen durch andere Leute, als benentlich Herrn Isaac Fabricium, Dechant zu Priex, und Martin Mayner, des ehrwürdigen Jungfrawen Closters daselbsten Vorsteher, oder wem die Herrn sunsten mehr hierzue deputiren wollen, erkhundigen zu lassen und alsdann nach eingezogenem in einem und anderem gründlichem Bericht, die gebürliche wilfahrige disposition zu machen, wie die Herrn hierinnen wol rechtts zu thuen wissen. Und Wir verbleiben Ihnen in allen occassionen zu angenemer Dienst- und Freundtschaft-Erweisung jederzeit willig. Datum Prag, den 24. Julii a. 1628. N. N., von der etc. — An die Böhmischen Camer (Titul) etc.

86. *Dne 28. července 1628. Komissaři odpovídajíce Ladislavovi Hrobčickému z Hrobčic k výmluvě jeho, nařizují mu, aby prokázal dospělost věku svého.*

Jich Milosti etc. ráčili jsou vyrozuměti, co jest p. Ladislav Hrobčický z Hrobčice na předešlej, od Jich Milostí jemu sub dato 19. Julii letha přítomného 1628 odeslaný dekret, kdežto jemu

poručíno bylo, aby podle milostivé vůle a poručení J. M. C. k pravé a samospasitedlné víře sv. katolické nejdéle do dne na Nebevzetí Blahoslavené Panny Marie skutečně přistoupil, za odpověď v spisu podal: čím se v tom vymlouvá a čeho tak dále žádá. — Proti čemuž jménem a na místě J. M. C. Krále a Pána nás všech nejmilostivějšího zase jemu se o tom poroučí, aby on nejprve dospělost věku svého, totiž vyplnění 20 leth dvěma neb třima hodnověrnými svědky dostatečně prokázal, a tu potom na žádost svou náležitou odpovědí spraven bude. Ex Reformationis Commissione Pragae 28. Julii Anno 1628. — Urozenému vladyce p. Ladislavovi Hrobčickému z Hrobčic k dodání.

87. *Dne 29. července 1628. Komissaři žádají hejtmany kraje Slanského a Kouřimského o vyhotovení seznamu osob nekatolických z vyšších stavův, jakož i vdov a sirotkův, spolu s udáním poručníků, jakož i těch osob katolických, které by za poručníky a sequestratory se hodily.*

Urozený pane pane, urozený a statečný rytíři, páni přátelé nám zvláště milí. Z poslednějšího od J. M. C. Krále a Pána nás všech nejmilostivějšího v městě Jihlově 12. dne jminulého měsíce června vydaného a do kraje Slanského (jako i do jiných všech krajův) odeslaného patentu s dostatkem vyrozumněti jste ráčili a vyrozuměli, jaké jest J. M. C. nařízení z strany těch osob stavu panského a rytířského, kteréž až posavad církvi svatý katolický se nepřipojili a přes to ještě se zde v zemi proti vůli a přístné zápovědi J. M. C. zdržují, též zstrany vdov nekatolických z království tohoto českého se odstěhujících, jakož také i sirotkův, kterak oni i jejich statky katolickými poručníky a opatrovníky opatřeni býti mají, milostivě učiniti ráčil. — I aby se takovému J. M. C. milostivému nařízení a poručení ve všem zadosti státi mohlo, ukazuje toho pilná potřeba, abyste o kraji Slanském se vší pilností a bedlivostí nám jistou zprávu i s dobrým zdáním svým neprodleně v těchto artikulích učiniti ráčili a učinili: předně které osoby nekatolické z vyšších stavův, osedlí i neosedlí, buďto statky své mající neb nemající, i v městech krajských aneb kdekoliv jinde bydlící, ano i v službách u jiných kterýchkoli zůstávající, a jestli který z těch, ježto se pro neposlušnost a zatvrdilost svou v bludech sektářských již z této země jinam vystěhovali, sem zase do tohoto království bez jistého J. M. C. aneb Našeho psaného dovolení a glejtu nevrátiti a tu se ukázati opovážili, též vdovy a sirotci, vše obojího pohlaví, zejmena, ještě se až posavad v témž kraji na kterým koli místě buď tejně nebo zjevně zdržují. Druhé: kdo jsou jednoho každého vejš dotčených sirotkův a statkův jich poručníci, podobně kteří nejbližší a v náboženství katolickém nejhorlivější krevní přátelé k opatrování a spravování týchž sirotkův a statkův jich nejspůsobnější a jak sami možní jsou. A pokudž by takových přátel žádných nebylo, tehdy které jiné osoby k tomu hodny a spůsobny v témž kraji uznávati ráčíte a uznáváte, že by za poručníky nad týmiž sirotky a jejich statky, jakož také i za sequestratory k administrací neboližto k správě a opatrování statkův nekatolickým vdovám náležejících obráni a

nařízeni býti mohli. Protož týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. a Vás napomínáme, že to vše dostatečně vyhledajíc a pořádně, světle a nezatměle sepsati dadouc, zvláště pak sirotkům, jednomu každému z nich, jisté poručníky, k statkům pak vdov nekatolických sequestratory hodné jmenujíc, nám takovou zprávu i při tom dobré zdání své co nejdříveji odeslati račíte a odešlete, tak aby od Nás další v těch příčinách potřeba vedle milostivé J. M. C. vůle opatřena bejti mohla. Nepochybujeme, že beze všech průtahův tak dobře učiniti račíte a učiníte, vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. S tím milost Boží s námi. Datum v Praze, 29. Julii A. 1628. N. N., od Jeho M. etc. — Urozenému pánu panu Florya. Jetřichovi hraběti ze Žďáru, též uroze. a stat. ryt. p. Bohuslav. Hložkovi ze Žamp., hejtmanům kraje Slanského, pánům přátelům nám zvláště milým k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Šebestianovi *) z Říčan a na Struhařově , též urozenému a statečnému rytíři panu Voldřich. Skuhrovskýmu z Skuhrova a na Louňovicích, hejtmanům kraje Kouřimského etc., pánům přátelům nám zvláště milým k dodání.

88. *Dne 29. července 1628. Komissaři žádají bratry Ottu z Fridricha z Operštorfu, komissaře reformační v kraji Hradeckém, aby Joachyma Berku přiměli k přijetí víry katolické a aby jali praedikanty u něho se zdržující.*

Urození páni pani a švagkrové nám zvláště milí. Dochází nás opět zpráva, že majíce pan Krystyan z Waldštejna na gruntech pana Jana Rudolfa Trčky z Lippého (titul) ve vsi Dubenči nějaký dvůr, jest jej panu Joachymovi Berkovi pronajal, kterýžto pan Berka spolu s paní manželkou svou a celým domem svým v pikartským kacířství velmi urputně trvajíc žádného jim od p. faráře v též vsi za častý činěného dobrého, upřimného a spasitedlného k víře svaté katolické napomínání dokonce uposlechnouti nechtějí, však nicméně až posavad proti patentům a těžké zápovědi J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího se tam v kraji na dotčeným dvoře zdržují, tudy lidem pana Trčky poddaným veliké pohoršení na sobě dávají, je od přistoupení k též víře svaté katolické odvracují, ano i praedikanty že (prej) u sebe přechovávají a všelijaké zlé a nebezpečné sektářské Exercitia působí. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, od osob Našich pak přátelsky žádáme, abyste dotčeného p. Joachima Berku i s paní manželkou jeho neprodleně před sebe obešlíc, takovou jeho všetečnost a zlehčení patentův J. M. C. též i této slavné od Jeho Milosti nařízené v náboženství reformací, jakož také i nadepsané jeho opovážlivé prædikantův přechovávání a zapověděného sektářského Exercitium provozování dostatečně a jakž náleží, vysoce těžce stížiti, a při tom na konec o tom jmenem a na místě J. M. C., též i Naším, jim oboum poručiti račili, aby oni ihned, a nejdéle v týmdni, od toho dne,

*) Jméno chybí.

kteréhož jim se oznámení stane, počítajíc (poněvadž jsou podle patentův J. M. C. prve časně se neodstěhovali, nýbrž zde v zemi bez povolení zůstali, ano také i čas dosti prodloužilý, totiž více nežli celý rok sobě propůjčený jměli, tak že se oba víře svaté katolické dobře vyučiti mohli) již nyní, ničímž se nezastírajíc, buďto k též pravé a samospasitedlné víře svaté katolické římské skrze skroušenou zpověď hříchův svých a pobožné přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou dle nařízení církve svaté katolické pro svý vlastní jak časné tak věčné dobré skutečně a pravým upřímným srdcem přistoupili, na to hodnověrné od zpovědníka svého psané vysvědčení V. M. přinesli a tak Boží i J. M. C. milostivou vůli a poručení poslušně naplnili ; pakliby se ještě dále mimo naději jaká vzpoura a neposlušnost při nich nacházela, tehdy račte beze všeho prodlení, neohlídajíce se dokonce na nic a nešetříce jakýchkoliv jeho zbytečných výmluv a ouskokův, k němu podle instrukcí od J. M. C., V. M. dané přikročiti. Nicméně tolikéž po vejš připomenutých praedikantích pilně se ptáti a pokudž by který z nichž postižen býti mohl, jej vězením až do další Naší resolucí dobře opatřiti dáti račte. Neb se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. S tím Pán Bůh rač s námi všemi bejti. Datum v Praze, 29. Julii A. 1628. N. N. od Jeho M. etc. — Urozeným p. p. Ottovi a Fridrichovi z Opperštorfu, z Dubu a z Frydštejna, na Častolovicích, Týništi a Ledczské, J. M. C. raddám etc. a k reformací v religí kraje Hradeckého nařízeným commissařům etc., pánům švagkrům Nám zvláště milým k dodání.

89. *Dne 29. července 1628. Komissaři vytýkají Jetřichovi Malovcovi z Malovic, regentu panství knížete ze Lichtenštejna, že trpí tam praedikanty, i nařizují, aby je dal zatknouti a dodati do Prahy, ty pak, kteří byli s nimi ve spojení, aby vsadil do vězení.*

Urozený vladyko, pane příteli nám milý. Nesmejšlíme, abyste neměli dobře věděti, kterak jest J. M. C. král a pán nás všech nejmilostivější hned po svým s pomocí Boží na Bílé hoře před Prahou šťastně obdržaném slavném vítězství (jako v l. 84.) někteří takoví zlí a škodliví prædikanti sem do království českého jsou se vloudili a nejvíce na gruntech knížete z Lichtenštejna, Vám k správě svěřených a poručených (bez pochyby nic nehledajíc (jako v l. 84.) podtají se zdržují a nedávného času v Radimovicích jeden takový prædikant jisté osoby v stav manželský oddával, i jinak lidem v jejich domnělém a scestném náboženství posluhoval. Že pak Vy, nesouc na sobě povinnost a správu na týchž gruntech regentskou a zvláště jsa katolickým, na takové zlé, nebezpečné a daleko patřící neřády tak malej pozor dáváte a dotčené prædikanty (jako v l. 84.) tam trpíte, to se Vám nikoli schvalovati nemůže. A kdyby J. M. C. (jako v l. 84.) jistě by Vám to velmi těžce váženo, k Vám i pokutou skutečně přikročeno bylo. — Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. z mocnosti commissí od Jeho Milosti na Nás vzložené Vám o tom do-

statečně a na konec poroučíme, abyste ihned beze všech a všelijakých vejmluv a průtahův na všech panstvích, statcích a gruntech knížeti z Lichtenštejna náležejících a pod Vaší správou zůstávajících skutečně to nařídili a opatřili, aby ti a takoví prædikanti, jak v Radomovicích tak i jinde všudy, pilně hledáni, uptáni a nenadále na ně připadnouc, zjímáni, vězením dostatečně zjištěni a potom na cestě dobře opatřeni, sem do Prahy na Staroměstský rathauz do vězeni náležitě dodáni byli, jakož i ty osoby, kteréž ty prædikanty u sebe zdržovaly a přechovávaly, od nich své domnělé svátosti přijímaly, hned také do vězení vsaditi dáti a v něm do dalšího nařízení Našeho zanechati nařídíte; nicméně tolikéž všechny lidi poddané na týchž gruntech a panstvích J. M. K. v tomto království Českém, Vám pod správu náležející, aby k víře svaté katolické římské, co nejdřív možné, přivedeni byli, k tomu se přičiníte. A pokudž byste jaké assistencí, pomoci, raddy v té příčině potřebovali, o tu se k J. M. p. hraběti z Vacínova (kterýmuž jsme tolikéž v té příčině mluvili) utekli. Jsouce My k Vám té celé naděje, že pro čest a chválu Boží a pro dokázaní vaše k náboženství katolickému pravé náklonnosti v této velice důležité, pobožné příčině sami osobně se k tomu pilně a horlivě přičiníte, tak aby to vše dobře a tím dříveji vykonáno a opatřeno bylo, z čehož byste budoucně Pánu Bohu a J. M. C. odpovídati mohli. Odpovědi brzké a správy vyřízení Vašeho očekávati budeme. S tím Pán Bůh rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 29. Julii, anno 1628. N. N. od J. M. etc.

Urozenému vladyce p. Jetřichovi Malovcovi z Malovicz, regentu panství knížete z Lichtenštejna, příteli Nám milému k dodání.

90. *Dne 30. července 1628. Komissaři, majíce z nařízení císařského dokončiti reformaci osob stavu panského a rytířského v kraji Kouřimském, žádají dřívější reformační komissaře kraje toho o zprávu, jak daleko reformaci tu dosud dovedli.*

Urození hrabata a páni, páni švagkře a přátelé Nám zvláště milí. Jakož jest J. M. C. král a pán nás všech nejmilostivější jisté patenty všem vůbec svědčící sem do království Českého v příčině reformací v religí zjevnému publikování, též při tom milostivé obzvláštní psaní a instrukcí pánům commissařům do každého kraje zvlášť, kterak dále při též reformací proti těm obyvatelům z stavu panského a rytířského nekatolickým, kteřížto přes termin, od J. M. C. předešlými patenty ad certam conversionem vel emigrationem uložený, až posavad zde v zemi zůstávají, procedirovano býti má, jakož iaké i Nám obzvláštní poručení, jehož jest datum v městě Czojmě 23. dne jminulého měsíce června, spolu i s podobnou instrukcí do dvouch krajův, totiž Slanského a Kouřimského znějící, milostivě odeslati ráčil, i majíce my podle takového J. M. C. milostivého poručení a instrukcí v dotčených dvouch krajích ostatek té reformací dokonati, ukazuje toho potřeba, abychom věděli, jak daleko předešle táž reformací v kraji Kouřimským skrze V. M., jakožto od J. M. C. tehdáž tam k tomu nařízené pány commissaře krajské, přivedena jest,

totiž které osoby stavu panského a rytířského, jak mužského tak i ženského pohlaví, buď staří neb mladý, k víře svaté katolické skutečně jsou přistoupili a které toliko přistoupiti připověděli; při kterém terminu takové přípovědi své zadosti učiniti měli, též které dokonce svého scestného náboženství opustiti a k též pravé víře svaté katolické se obrátiti nechtěli. Pročež týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, od osob pak Našich přátelsky žádáme, že Nám poznamenání toho všeho, což se nadpisuje, tím dřívěji odeslati a Nás v tom dostatečně spraviti ráčíte. A My jsme zase V. M. všelijaké dobré a líbezné přátelství a službу prokazovati každého času volni. S tím milost Boží rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 30. Julii anno 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. Urozeným hrabatům a p. panu Sezimovi hraběti z Vrtby, na Vrchotových Janovicích a Červeném Hrádku, J. M. C. raddě, komorníku a dvoru J. M. v král. Českém hofmistru, též panu Pavl. Michnovi hraběti z Vacinova, na Konopišti a Tloskově, J. M. C. raddě etc., a k reformací v religí kraje Vltavského a Kouřimského nařízeným commissařům, pánům švagkru a přátelům Nám zvláště milým k dodání.

91. *Dne 5. srpna 1628. Komissaři. nedávajíce místa výmluvě Ladislava Hrobčického z Hrobčic v příčině dospělosti jeho, vybízejí jej, aby konečně přistoupil k víře katolické.*

Jich Milosti etc., ráčí p. Ladislavovi Hrobčickému z Hrobčic na jeho spis těchto dnův Jich Milostem podaný, v nímžto on specujíce se k víře svaté katolické přistoupiti, o dospělosti leth svých a tak o svobodné vůli a moci své z království českého se odebrati zmínku činí, zase to oznamovati: že on letha svá, pokudž jich jest již došel, ne před J. M. C. prokuratorem, jakž on toho dokládá, nýbrž před Jich Milostmi ukázati má. A pročež nedávajíce jeho jalové výmluvě žádného místa, jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího poroučí se jemu o tom nakonec, aby on k též víře svaté katolické římské již aspoň do dne památky sv. Bartoloměje apoštola, to jest 24. dne měsíce srpna nejprve příštího, skutečně přistoupiti a sice ve všem všudy vedle předešlého sub dato 19. jminulého měsíce července jemu odeslaného poručení tak poslušně se zachovati hleděl, ač nechceli se již dále s nětčím nelíbezným pro neposlušnost svou potkati. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Ex reformationis commissione Pragae 5. Augusti anno 1628.

Urozenému vladyce p. Ladislavovi Hrobčickému z Hrobčic k dodání.

92. *Dne 7. srpna 1628. Komissaři dotazují se Smila Vostromiřského z Rokytníka, zda vedle připovědi své skutečně již přistoupil k víře katolické.*

Urozený vladyko, pane příteli Nám milý. Přivozujeme Vám ku paměti, co jste Nám z strany náboženství připověděli i také rukou svou vlastní do obzvláštní na to založené knihy 15. dne Julii letha přítomného 1628 zapsali, totiž že jste nejdéle na den

památky svaté Máří Magdaleny již jminulé k víře svaté katolické římské skrze skroušenou zpověď a Velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou pobožné přijímání skutečně přistoupiti měli. I chtějíc my o tom jistotně věděti, zdaliž se tomu od Vás zadosti stalo: jménem a místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího Vám poroučíme, abyste Nám v té příčině zprávu svou dostatečnou učinili, též při tom hodnověrné, od zpovědníka svého psané vysvědčení, že jste se zpovídali a u stolu Páně spůsobem od církve svaté katolické nařízeným byli, neprodleně odeslali. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 7. Augusti anno 1628 N. N., od Jeho Milosti etc. Urozen. vlad. p. Smilovi Vostromiřskému z Rokytníka, Její M. kniž. z Lobkowicz panst. Bystřického a Vobřižského hejt. etc., přít. N. m.

93. *Dne 12. srpna 1628. Komissaři předvolávají Jana Karla ze Svárova, Mikuláše Klusáka z Kostelce, Václava Gerštorfa, Jindřicha Mirka ze Solopisk, Matyáše Jilovského, Jana Mirka ze Solopisk, Hertvika Skalského, Albrechta Ferdinanda, Hertvika a Karla Robmhaupta.*

Urozený vladyko pane příteli Nám milý. Ukazuje toho pilná a důležitá potřeba, pro kterouž Vám jménem a místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde, (nedadouc sobě ničemuž, kromě samé moci Boží překážeti) na cestu vypravili, sem do měst Pražských přijedouc, v domě a při residencí arcibiskupské sami osobně se postavili a při Nás ohlásili; bude Vám příčina obeslání Vašeho oznámena. Jináče nikoliv nečiníce. Vědouc, že na tom jistá a milostivá vůle J. M. C. naplněna bude. Datum v Praze, 12. Augusti anno 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozenému vladyce panu Janovi Karlovi z Svárova, na Zybřidovicích, příteli N. m. k dod.

In simili. Urozen. vlad. p. Václavovi Vraždovi z Kunwaldu a na Smětí etc., příteli N. m. k dodání.

In simili. Urozen. vlad. panu Mikulášovi Klusákovi z Kostelce a na Lhotě etc., příteli N. m. k dodání

In simili. Uroz. vl. p. Václavovi Gerštorffovi z Gerštorffu a z Malšvicz, příteli N. m. k dodání.

In simili. Uroz. vl. p. Jindřichovi Mirkovi z Solopisk etc., příteli N. m. k dodání.

In simili. Uroz. vl. p. Mathyášovi Jilovskému ve vsi Poličanech etc., příteli N. m. k dodání.

In simili. Uroz. vl. p. Janovi Mirkovi z Solopisk etc., příteli N. m. k dodání.

In simili. Urozenému vladyce panu Hertvikovi Skalskýmu z Dubu, příteli Nám milému k dodání.

In simili. Urozeným vladykám pánům Albrechtovi, Ferdinandovi, Hertvikovi a Karlovi Robmhapům z Suché, na Třemošnici etc., přátelům Nám milým k dodání.

94. *Dne 12. srpna 1628. Komissaři žádají hejtmana kraje Loketského, aby přiměl poddané některých pánů kraje toho k přijetí víry katolické, aby predikanty tam se zdržující dal zatknouti a do Prahy dopraviti, rovněž aby zatknouti dal emigranty, kteří ke žním do Čech se vloudili.*

Unsern Gruß und was wir mehr liebes und gutts vermögen. Edler gestrenger besonders lieber Herr und Freundt. Wir können dem Herrn nicht verhalten, wasmaßen Uns vorkomben, dass, obzwar vermitels Göttlicher Verleihung und angewändten treuen Fleißes der ganze Elnbogner Craiß zu Annehmung der heiligen catolischen Religion sich bequemet, nichts destoweniger gleichwol nicht allein ezlicher zulandt daselbst im Crais angesessener Herrn und vom Adel, als des Herrn von Felß, Herrn von Endern und N. Stainbachs zu Frona und Kirchenberg Unterthanen hierzu uf dato nicht verstehen, sondern auch in dem etwa den Herrn von Schönburg zugehörigen Bergstadtlein Greßlaß, ja gar in Ihrer Kay. Maj. aignen Bergstadt Joachimsthal unterschiedliche verführerische sektische Prædikanten sich noch aufhalten, desgleichen und vors dritte in gemeltem Craiß und Orten ezliche vorlengst Ihrer Maj. und der heiligen catolischen Religion widerspenstige und aufm Lande emigrirte Leute bey gegenwertiger Erndtezeit den Zuwachs des Getraidts einzusamblen und des Schnidts ihres Gefallens sich zu gebrauchen unterstehen sollen. Dieweil dann solches alles wider höchsternandter Ihrer Kay. Maj. vielfältige ergangene unwiderrufliche Resolutiones, Patenten und Befehle laufen, und dero hailsamen Religions-Reformation zu merklicher Verkleinerung und Verhinderung, auch andern zu großer Ärgernuß geraichen thut, welches Uns nachzusehen keinesweges gebüren will, als thun im Namen und anstat obhöchsternandten Ihrer Kay. Maj. Wir den Herrn hiermit ermahnen, er wolle nicht allein als Craiß-Haubtmann, sondern auch in demselben von Ihrer Maj. verordneter Reformations-Commissarius dieses Orts ernste Einsehung und Verordnung thun, damit obenberührter Herrn Underthanen allesambt, gleich wie die andern, förderlichst, wo nicht mit Zuthuung Ihrer Herrschaften, doch mit des Herrn genugsamben Befleißung durch alle darzu dienliche mildere und schärfere Mitel zur heiligen catolischen römischen Religion gebracht werden. Deren zu Greßlaß und Joachimsthal sich befindenden sectischen Prædicanten halben aber, wolle der Herr alsbaldt ungesaumbte, in der Stille, Nachforschung thun undt solche, sobaldt sie betretten, zur gefänglichen Haft bringen und anhero nacher Prag zu fernerer Unserer Verordnung wol verwahrt, überliefern, ebensfalls der obgedachten außm Land emigrirten und jezo zur Erndte einschleichender Personen halben fleißige Erkündigung einziehen, dieselbigen, so viel deren ergriffen, durch eines jeden Orts Gerichte arrestiren und zu weiterer Bestrafung daselbst anhalten laßen, Uns auch eines und das andere umbständlich berichten, damit Wir Uns ferner in allem, was vonnöten, Ihrer Maj. gnedigsten Intention nach, zu resolviren haben möchten. Hieran wirdt erfüllet mehrhöchstgedachter Ihrer Kay. Maj. gnedigster Will und Mainung, Und Wir verbleiben dem

Herrn za allem guten genaigt. Datum Prag, den 12. Augusti, anno 1628. N. N., von der Röm. etc. Dem edlen gestrengen Herrn Gottfrid Hertel von Leutersdorf, auf Liebenicz und Braitenstein, Röm. Kay. Maj. Reichshof- und böhmischen Camer-Rath, auch Haubtman des Elnbognerischen Craißes etc., Unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

95. *Dne 12. srpna 1628. Komissaři odvolávajíce se na vůli císařovu, žádají král. místodržící, by emigranty stavu panského a rytířského, kteří k svým přátelům katolickým nebo za katolické se vydávajícím na návštěvu přicházejí, dali zatknouti a ty, kteří je pohostinu přijímají, by zavázali slibem, že se dostaví k zodpovídání.*

Hoch- und wolgeborne, wolgeborne Herrn, auch edle gestrenge Ritter, besonders liebe Herrn Ohaimb, Schwäger und Freunde. Euer Gnaden und die Herrn haben gute Wißenschaft, mit was sonderem Fleiß und Eifer die Röm. Kay. Maj. unser allergnedigster Herr vor dero neulichsten von hinnen Verraißung, nicht allein müendlich, sondern auch schriftlich in der Ihnen gnedigst gegebenen Instruction vor allen Sachen das hailsame Religions-Reformationwerkh dahie in deroselben Erb-Königreich Böhaimb empfohlen, und dass Sie Uns, verordneten Reformations-Comißarien (darunder auch aus Ihrem Mitel etliche sich befinden) in allen fürfallenden nothwendigen occasionen, wann und so oft Wir dieselben ersuchen würden, gute Correspondenz, hüelflichen Beystand, Schuz und Handhabung ihres höchsten Vermögens laisten sollen, gnedigst angeschaft. — Nun können Wir Euern Gnaden und den Herrn nicht verhalten, dass Uns von underschiedlichen Orten dieses Landes glaubwürdig fürgebracht worden, daß viel derjenigen Herrn- und Ritter-Standts-Personen, so die vielfältige, wolmainende und ganz väterliche Ihrer Kay. Maj. gnedigste Vermahnungen hindangesetzt, zu dem heiligen alleinseligmachenden catolischen Glauben sich nicht haben wollen bekehren und aus dem Lande hinweggezogen, aniezo widerumb teils haimlich, teils offentlich herein ins Land zu ihren Freundten und Bekandten (die da catolisch sein oder sich für catolisch ausgeben) ab- und zuraißen, daselbsten ihren Aufenthalt haben, dardurch sehr große Ärgernueß verursachen, die Innwohner von der heil. catolischen Religion abwendig machen, dargegen die Kezerey besterken und Gott wais, was vor feidliche Praktiken haimblich anspinnen. — Wann dann solche gefehrliche, weitaussehende, der hailsamen Religions-Reformation, sowol auch diesem ganzen Land hochschädliche attentata und Vermeßenheit keineswegs zu übersehen, sondern denselben zeitlich vorzukommen sich gebüren will, diß aber am besten und ersprießlichsten durch Euere Gnaden und die Herrn kraft Ihres von höchsternenten Ihrer Kay. Maj. Ihnen gegebenen Gewalts remedirt und zu gutem effect gebracht werden kann, als ersuchen und bitten Wir Euere Gnaden und die Herrn hiemit ganz freundtlich und dienstlich, Sie wollen unverzogentlich an alle und jede Craißhaubtleute, sowohl auch an die in einem jeden Craiß von Ihrer Kay. Maj. zur Reformation verordnete

Commißarien Schreiben abgehen laßen und ihnen wol beweglich und ernstlich befehlen, im jedwedern Craiß ihren Pflichten nach ganz wachtsames Auge auf solche Ungebüre zu geben und den höchsten Fleiß anzukehren, damit dergleichen vorhin emigrirt geweste uncatolische Personen, so da widerumb (wie obgemelt) herein ins Land, Ihrer Kay. Maj. gnädigsten Willen und der hailsamen Reformation zuwider, ganz frevendtlich zu kommen sich understanden, oder hinfüro weiter understehen thetten, allemal bey Zeiten ausgekuntschaft und erfragt, alsdann ohne alle Verschonung als contumaces in Arrest gezogen und wol bewahrt alher nach Prag zur gebürlicher Bestrafung, anderen zum Abscheu geliefert, diejenigen aber, so diese wegen der Religion außm Land geschaffte und gewichene, doch widerumb hereingeschlichene Leute auf ihre Gütter oder in ihre Häußer aufgenohmen gehabt, oder künftig aufnehmen möchten, auf Geliebtnuß mit dem Handstreich, sich alher nach Prag vor Eure Gnaden und die Herrn in die königliche Böhmische Canzley zu ihrer Verantwortung alsbald zugestellen, angenomben werden möchten. Wie Sie dißfals in einem und anderm zu nuezlicher Befürderung der angeregten hailsamen Reformation und also zu großem Gottes und Ihrer Kay. Maj. Wolgefallen wol recht zu thun wißen. Und Wir verbleiben Euren Gnaden und den Herrn zu Erweisung aller angenehmen Dienst und Freundschaft jederzeit genaigt und willig. Datum Prag, den 12. Augusti anno 1628. N. N., von der Röm. etc. Denen Hoch. und wolgebor. wolgebornen H. auch edlen gestrengen Rittern, obristen Land-Officierern und Landrechtbeysizern, Röm. Kay. Maj. Stadthaltern im Königreich Böh., auch gehaimben und anderen Räthen, unsern besonders lieben Herrn Ohaimben, Schwägern und Freunden.

96. *Dne 16. srpna 1628. Komissaři žádají Václava nejstaršího Vratislava z Mitrovic, aby poddanou svou, vdovu Kratečkovou jinak Motičkovou v městě Kamýku jakožto přechovávačku praedikantů dal uvězniti a predikanty ty schytati a do Prahy dodati.*

Urozený a statečný rytíři, pane a příteli Nám zvláště milý. Dochází Nás toho jistá zpráva, že by na gruntech Vašich nějaká vdova, jenž se příjmím jmenuje Kratečkova jinak Motičkova v městě Kamejku, poddaná Vaše, až posavad proti té tak přísné a těžké, jak někdy dobré paměti knížete z Lichtenštejna, jakožto na onen čas J. M. C. v království českém zřízeného místodržícího, tak i potom vlastními J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího vůbec vydanými a vyhlášenými patenty pod skutečným na hrdle trestáním učiněné zápovědi, praedikanty přechovávati a ti u ní za časté (bezpochyby nic jiného nevyhledávajíc, než-li, aby zase lid obecní jedem svým kacířským nakaziti, jizlivost svou dokázati a pro vymštění se nějaké opět nové proti nejvyšší naší vrchnosti pozdvižení stropiti mohli) bejvati měli. I poněvadž Vy, jakožto osoba katolická a dědičný pán týchž gruntův takové zlé a daleko patřící neřády, vědouce o takových těžkých a zřejmých J. M. C. zápovědech, nikoli trpěti nemáte, an by to vám

od J. M. C., kdyby se toho dověděti ráčil, tak lehce váženo nebylo, protož týmž jménem a na místě J. M. C. Vám dostatečně poroučíme, abyste ihned beze všech a všelijakých vejmluv a průtahův nadjmenovanou poddanou Vaši do vězení dadouc, aby o těch a takových prædikantích, kde by ti byli a zůstávali, i sice se zdržovali, ihned oznámila, k tomu skutečně přidrželi a a na celém statku svém a gruntech Vašich to tak opatřili a nařídili, aby ti a takoví prædikanti na týchž gruntech Vašich pilně hledáni, uptáni a na ně nenadále připadnouc zjímáni, vězením skutečně zjištěni a na cestě dobře opatřeni, sem do Prahy na Novoměstský rathauz do vězení náležitě dodáni byli; tu pak osobu poddanou Vaši, kteráž ty prædikanty u sebe zdržovala a přechovávala i od nich své domnělé svátosti přijímala, z téhož vězení až do dalšího nařízení Našeho propouštěti nedopouštěli. Jsouce My k Vám té celé naděje, že pro čest a chválu Boží a pro dokázání v pravém katolickém náboženství skutečné horlivosti své k tomu se v této důležité potřebě sami osobně se vší pilností přičiníte, aby ta věc dobře vyřízena byla, vyřízení pak vašeho brzské a jisté zprávy očekávati budeme. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá vůle J. M. C. naplní. — Datum v Praze, 16. Augusti a. 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. Urozenému a statečnému rytíři pánu Václavovi nejstaršímu Vratislavovi z Mitrovic a na Starým Kníně, J. M. C. raddě, příteli N. z. milému k dodání.

97. *Dne 17. srpna 1628. Komissaři vyzývají Jana Hrzana z Harasova, aby předložil vysvědčení o vykonané velikonoční zpovědi a přijímání.*

Jich Milosti etc., ráčí jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího pana Jana Hrzaně z Harasova a na Čeveném Hrádku napomínati, poněvadž toho obzvláštní J. M. C. potřeba ukazuje, aby se věděti mohlo, komu jest se a kde při čase velikonočním posléze jminulým (když z přikázání církve svaté všickni věrní a poslušní katolíci to vykonati jsou povinni) zpovídal a Velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou přijímal. Protož aby on od zpovědníka svého hodnověrné psané vysvědčení, že se tomu od něho tehdáž zadosti stalo, Jich Milostem přinésti aneb odeslati neprodleně hleděl. Vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Ex Reformationis commissione, Pragae 17. Augusti a. 1628. Uroz. Panu Janovi Hrzanovi z Harasova a na Červeném Hrádku k dodání.

98. *Dne 22. srpna 1628. Komissaři předvolávají Přecha Svatkovského z Dobrohoště, hejtmana panství Kosteleckého.*

Urozený vladyko, pane příteli Nám zvláště milý. Ukazuje toho důležitá J. M. C. potřeba, pro kterouž vám jmenem a na místě J. M. C., krále a pána nás všech nejmilostivějšího poroučíme, abyste ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde (nedadouc sobě ničemuž, kromě samé motci Boží překážeti) na cestu se vypravili, do měst Pražských přijedouc při residencí arcibiskupské pražské, aneb v nepřítomnosti J. M. p. arcibiskupa u mně, hra-

běte z Martinicz, se najíti dali a se ohlásili; bude vám příčina obeslání Vašeho oznámena. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá vůle J. M. C. naplní. Datum v Praze, 22. Augusti a. 1628. N. N., od Jeho Milosti etc.

Urozenému vladyce panu Přechovi Svatkovskýmu z Dobrohoště, J. M. K. z Lichtenštejna hejtmanu panství Kosteleckého, příteli N. z. m. k dodání.

99. *Dne 26. srpna 1862. Komissaři nařizují Jindřichu Sudovi Řeneckému z Řenec, Jindřichovi Dobřenskému z Dobřenic, Ladislavovi Lukavskému z Lukavice a Janovi Hamzovi ze Zaběhdějovic, aby nekatolické poddané své do dne sv. Václava přiměli k přijetí víry katolické.*

Urozený vladyko, pane a příteli Nám milý. Dochází Nás toho gruntovní zprávy, kterak až posavad od Vás poddaní Vaši k víře svaté katolické římské dokonce nic vedeni nejsou a tak předce v bludech svých sektářských k věčnému duší svých zatracení s velikým jiných pohoršením urputně trvají, ano i k tomu, že proti přísným zápovědem a publikovaným patentům J. M. C. na velikou škodu té slavné a hrubě potřebné od J. M. C. nařízené reformací prædikanty potejně mezi sebou přechovávati a zdržovati jměli, což Nám nikoliv přehlížeti, mnohem pak takové svývolnosti týmž poddaným Vaším schvalovati nesluší. Protož Vám jmenem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího dostatečně poroučíme a k tomu Vám termin do dne památky sv. Václava mučedlníka Božího a patrona Českého ukládáme, abyste vy všecky lidi poddaný, usedlý a neusedlý, hospodáře, podruhy, manželky, děti přes 12 leth stáří a čeládku jich obojího pohlaví, summou všechny všudy, kteří duše mající lidé slují, na gruntech Vašich zůstávající, do nadepsaného dne všelijak skutečně přivésti hleděli a tudy sami také svou v též pravé svaté víře horlivost a o spasení duší lidí poddaných Vám od Pána Boha svěřených povinnou péči a starost na sobě skutečně dokázali. Pakliby který z týchž poddaných bludův svých sektářských opustiti a k víře svaté katolické přistoupiti nechtěl, toho každého s dostatečným vězením opatřiti a v něm o suchým chlebě a vodě dotud a tak dlouho, dokudž by sobě neusmyslil a k katolickému náboženství nepřistoupil, zdržeti dáti můžete. Dále pak, u kterého by se z poddaných Vašich kteříkoliv prædikanti zdržovali, na to se bedlivě ptajíc, je zjímati a v železích dobře opatřené sem do Starého města Pražského na rathauz dodati hleďte. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 26. Augusti a. 1628. N. N., od Jeho Mil. etc. Urozenému vladyce panu Jindřichovi Sudovi Řeneckýmu z Řenec, na Orlici, příteli nám milému k dodání.

In simili. Urozenému vladyce panu Jindřichovi Dobřenskýmu z Dobřenic, příteli N. m. k dodaní.

In simili. Urozenému vlad. panu Ladislavovi Lukavskýmu z Lukavice, na Zaječicích a Holejšovicích, příteli nám milému k dodání.

In simili. Uroz. vlad. panu Janovi Hamzovi z Zabědějovic, příteli N. m. k dodání.

100. *Dne 7. září 1628. Komissaři předvolávají Jetřicha Malovce z Malovic a manželku jeho.*

Urozený vladyko, pane a příteli Nám milý. Ukazuje toho jistá J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího potřeba, pro kterouž týmž jmenem a na místě J. M. C. poroučíme, abyste se ihned spolu s paní manželkou Vaší (nedadouc sobě nitčemuž, kromě samé motci Boží překážeti) na cestu vypravili, do měst Pražských přijedouc v domě a v residencí arcibiskupské, aneb v nepřítomnosti J. V. Kníž. Milosti, u mně, hraběte z Martinicz, sami osobně se postavíc předně ohlásili a opověděti dali; bude Vám příčina obeslání Vašeho oznámena. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 7. Septembris a. 1628. N. N. od Jeho Mil. etc.
Urozenému vladyce panu Jetřichovi Malovcovi z Malovic, příteli N. m. k dodání.

101. *Dne 9. září 1628. Komissaři žádají krajské komissaře reformační, aby jim zaslali: 1. seznam všech osob z vyšších stavů, které ještě k víře katolické nepřistoupili; 2. seznam vdov a sirotkův nekatolických, jakož i osob katolických, které by se za poručníky hodily. Mimo to žádají, aby emigranty bez dovolení se vracející dávali zatýkati.*

Urozený hrabě a pane, pane švagkře a příteli Nám zvláště milý. Nečiníme V. M. tejna, že ukazuje toho pilná J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího potřeba, abyste o krajích Litoměřickým a Boleslavským se vší pilností a bedlivostí Nám gruntovní zprávu i s dobrým zdáním svým neprodleně v těchto artikulích učiniti ráčili. Předně poznamenání pořádné všech těch osob z vyšších stavův obojího pohlaví, které, buďto osedlé neb neosedlé, jak svý statky pozemský, buďto svobodný a dědičný neb zápisný, manský, šosovní a kmetcí i jiný jakýkoliv mající, tak i nemající a kdekoli buď v městech aneb jinde v kterýchkoli místech bydlící a u kohokoli, buďto v službě aneb sice jakžkoli jinak se zdržující, ještě k víře svaté pravé katolické římské nepřistoupili, nýbrž [v] svých [bludech] sektářských zavedení přece až posavad vězí a proti jisté vůli a přísné zápovědi J. M. C. přes termin v patentích jmenovaný zde v tomto království, zvláště v nadepsaných krajích Litoměřickým a Boleslavským buď tejně neb zjevně zůstávají. Item, které paní vdovy a kteří sirotci, od kohokoli a kdekoli ven [ze] země zašikovaní jsou, též kteří jednoho každého z dotčených sirotkův i statkův jim náležejících poručníci neb poručnice jsou. Podobně které osoby každému z týchž sirotkův nejbližší krevní přátelé a v pravém katolickým náboženství nejhorlivější k opatrování a spravování týchž sirotkův statkův jich nejspůsobnější i sami dosti možní v tomto království se nachází. A pokudž by žádných takových přátel katolických nebylo, tehdy které tak jiné katolické osoby za hodný a spůsobný k tomu uznávati ráčíte, ješto by se za poručníky neb poručnice na místo

těch nekatolických k dobrému týchž sirotkův, jakož také i za sequestratory k administrací neboližto k spravování a opatrování statkův, které se nekatolickým vdovám z rukou jich vzíti mají, užitečně nařídití mohly. Protož týmž jménem a na místě J. M. C. napomínáme, že to vše po bedlivém vyhledání a uptání pořádně a srozumitedlně sepsati dáti a co nejdříve Nám sem takovou jistou zprávu i s dobrým zdáním svým odeslati ráčíte, tak aby od Nás další v těch příčinách potřeba vedle milostivé J. M. C. vůle opatřena býti mohla. — A poněvadž také porozumíváme, že nemálo těch osob, které pro neposlušnost a tvrdošijnost svou v bludech sektářských, nechtěvše se jich spustiti a u víře svaté, pravé katolické s J. M. C. spasitedlné se srovnati, již jednou z této země jinam se vystěhovavše, znova sem zase do tohoto král. Českého beze všeho se v tom opovědění a sobě k tomu od J. M. C. jistého psaného dovolení a glejtu objednání sami o své ujmě se navratcovati, tu leckdes, buďto na vlastních statcích (kteréž dávno již odprodati měli) aneb u přátel svých, i sice kdežkoli jinde se zdržovati a příliš svobodně sobě počínati opovažují, protož se, tolikéž pilně po takových osobách ptáti a po uptání, vyzdvihnouce je, do nejbližších krajských měst dodati a tu bezpečným arrestem až do dalšího nařízení Našeho dobře opatřiti, nicméně i ty, kteří takový u sebe přechovávají, na závazek cti a víry vzíti, tak aby se před před Nás sem co nejdříve postaviti a toho se spraviti povinni byli. I také Nám o tom o všem dokonalou zprávu neprodleně pomíjeti neráčíte. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 9. Septembris a. 1628. N. N., od J. M. etc.

Urozenému panu panu Zdenkovi Levovi Libštejnskýmu hraběti z Kolovrat, na Svojkově, Uhřicích a Birkštejně, J. M. C. raddě, komorníku a k reformací v religí kraje Litoměřického a Boleslavského nařízenému commissaři, panu švagkru a příteli Nám z. m. k dodání.

In simili. Urozeným hrabatům a pánům, panu Sezimovi hraběti z Vrtby, na Vrchotových Janovicích a Červeném Hrádku, J. M. C. raddě, komorníku a dvoru J. M. v království Českém hofmistru etc., též panu Pavlovi Michnovi hraběti z Vacínova, na Konopišti a Tloskově, J. M. C. raddě etc. a k reformací v religí kraje Vltavského nařízeným commissařům, pánům švagkru a přátelům N. z. m. k dodání.

In simili. Urozenému panu panu Florianovi Jetřichovi hraběti ze Žďáru, pánu na Červeném Oujezdci, Kladně, Žďáře, Vičicích a Getrštorfu, J. M. C. raddě, komorníku a k reformací v religí kraje Slanského nařízenému commissaři, panu švagkru a přít. N. z. m. k dodání.

In simili. Urozenému p. panu Vilímovi Hendrichovi Bezdružickému z Kolovrat a na Bystrým, J. M. C. raddě, komorníku a k refor. v religí kraje Chrudimského naříz. commissaři etc., panu švagkru a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Heraltovi Václavovi Libštejnskýmu z Kolovrat, na Hrádku nad Pachem a Žišově, J. M. C. raddě, ko-

morníku a k reform. v rel. kraje Čáslavského nař. commissaři, panu švag. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Ferdinandovi Libštejnskému z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. radě, komorníku etc., též uroz. a stateč. rytíři panu Petrovi Jiřímu Příchovskýmu z Přichovic a na Krašově, J. M. C. raddě, komorníku a k reform. v religí kraje Rakovnického a Žateckého nařízeným commissařům, pánům švagkru a přátelům N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Janovi starš. Kavkovi z Říčan, na Starém Sedlišti a Karlštejně, J. M. C. raddě a k refor. v rel. kraje Plzenského, Prachenského, Podbrdského a Bechyňského nařízenému commissaři etc., panu švagkru a příteli Nám zvláště m. k dodání.

In simili. Urozeným pánům pánům Ottovi a Fridrichovi bratřím vlastním z Opprštorfu, svobodným pánům z Frydštejna, na Častolovicích, Tyništi a Přestavelcích, J. M. C. raddám, komorníkům a k ref. v rel. kraje Hradeckého nařízeným commissařům etc., pánům švagkrům a přátelům N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému a stat. rytíři, panu panu Voldřichovi Skuhrovskýmu z Skuhrova, na Louňovicích a Zvěstově, J. M. C. raddě a k reformaci v religí kraje Kouřimského naříz. commissaři, panu přít. N. z. m. k dod.

102. *Dne 12. září 1628. Komissaři poroučejí Janu Jiřímu z Eybergka, aby předložil průkaz o tom, že vykonal velikonoční zpověď a přijal svátost oltářní.*

Urozený pane pane příteli Nám zvláště milý. Ukazuje toho obzvláštní J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, pro kterouž V. M. týmž jmenem a na místě J. M. C. poroučíme, abyste nám hodnověrné, od zpovědníka svého psané vysvědčení, komu jste se a kde při času velikonočním posléze jminulým (když z přikázání církve sv. katolické všickni věrní a poslušní katolici to vykonati jsou povinni) zpovídali a Velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou přijali, neprodleně odeslati račili. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 12. Septembris a. 1628. N. N., od Jeho etc. — Urozenému p. panu Janovi Jiřímu z Eybergka na Kněžicích etc., panu příteli N. z. m. k dodání.

103. *Dne 12. září 1628. Komissaři doporučují Ottovi z Opršторfu, reform komissaři kraje Hradeckého, jenž oznámil, že pro nedostatek duchovenstva většina poddaných v kraji tom katolickou víru dosund nepřijala, aby osobně u rektora Tovaryšstva Ježíšova potřebné kněze sobě vyžádal. Dále žádají, aby uvězněného praedikanta, jakož i »opovážlivou prorokyni« ještě týden ve vězení ponechal; jestliže by pak v době té se neobrátili, aby je do Prahy dodati dal.*

Urozený pane pane švagkře Nám zvláště milý. Z psaní Nám od V. M. učiněného a z rejstříku v něm priloženého tomu porozumíváme, že až posavad velmi namále na panstvích a statcích

v témž kraji Hradeckým, rozdílným pánům obyvatelům náležejících, lidi poddaní jich, k víře sv. katolické římské přivedeni jsou, nýbrž ti v bludech svých sektářských předce vězí; však že by i ti odporní nebyli k též pravé samospasitedlné, právě apoštolské víře svaté katolické (kdyby jednom kněží katolických, pro vyučování jich, dosaženi byli) přistoupiti, žádajíce při tom té věci za opatření, jakž též psaní to v sobě šíře obsahuje a zavírá. A poněvadž páni commissaři v jiných krajích od J. M. C. k reformací v religí nařízení, napodobně jsou sobě o takovým nedostatku lidí duchovních stěžovali, však když sem sami osobně přijeli a toho při panu P. rectoru Societatis Jesu vyhledávali, jsou svých žádostí užili a tuž commissí od J. M. C. na ně vzloženou k milostivému J. M. zalíbení šťastně a k pochvale své, konci a k místu vedou, protož ráčíte tolikéž moci sami osobně sem přijeti, o týž nedostatek s předjmenovaným p. P. rectorem jednati, i Nám o všem gruntovní zprávu svou oustně učiniti a dalšího v těch příčinách nařízení očekávati ráčili. Toho prædikanta a tu opovážlivou prorokyni račte je ještě za jeden tejden v témž vězení, [v] kterýmž zůstávají, o samým chlebě a vodě poručiti stížiti, k nim správce duchovní k vyučování každého dne pouštěti, a pokudžby sobě v témž čase usmysliti a k víře svaté katolicé přistoupiti nechtěli, tehdy je v železích dobře opatřené sem do Prahy na Staroměstský rathouz do vězení dovésti naříditi, a když sem přiveženi budou, aby se o tom J. V. Kn. Milosti panu kardinálovi a arcibiskupu Pražskému, anebo v nepřítomnosti J. M. Kníž. mně, hraběti z Martinicz, oznámilo. Čímž se spraviti mocti ráčíte. S tím milost Boží rač s námi býti. Datum v Praze, 12. Sept. a 1628. N. N., od Jeho M. etc. — Uroz. panu panu Ottovi z Opprštorfu i svobod. pánu z Dubé a z Frydštejna, na Častolovicích, Tiništi, J. M. C raddě, komor. a k refor. v religi kraje Hradeckého naříz. commissaři etc., p. švag. N. z. m. k dodání.

104. *Dne 19. září 1628. Komissaři odpovídajíce Gottfriedovi Hertlovi z Leutersdorfu, hejtmanu kraje Loketského, chválí jeho horlivost v činnosti reformační, sdělují, že s potěšením přijali seznam, z něhož jest patrno, že většina osob stavovských spolu s poddanými přijala víru katolickou, upozorňují jej na to, aby cedulky dosvědčující zpověď a přijímání, jež osoby ty mu přinášejí, nebyly falešné, a dávají různá naučení v příčině emigrantů, nekatolických poddaných a j.*

Unsern Gruesz und was Wir mehr liebs und guttes vermögen zuvor. Edler gestrenger besonders lieber Herr u. Freundt. Wir geben dem Herrn auf sein, an Uns vom 2. Septembris abgangenes Schreiben in Antwort hiermit freundlich zu vernemben, daß Wir seinen, in Ihme des Elbogner Craißes aufgetragener Reformations-Commission bishero angewandten Eifer und treuen Fleiß auch darumb mit sonderlichem Wolgefallen verstanden, weil nemlich die maisten in der Uns überschükten Verzaichnus benändte Standes-Personen sambt ihren Underthanen die heilige alleinseligmachende catolische Religion wirklich angenomben. Es

ist aber bei ihnen wol in Acht zu nehmen, dass die Beicht- und Communion-Zettel, so sie dem Herrn bringen und überantworten, nicht etwan verfälscht sein sollen; derowegen der Herr auch deßen bey der catholischen Nachbarschaft-Priestern und sonsten gründliche Erkündigung einzuziehen nicht unterlaßen wolle. — Anbelangend vors Andere diejenigen, so alberait mit Handt und Mundt für sich und ihre Underthanen die heilige catholische Religion anzunehmen zugesagt, obzwar vielleicht hiran nicht zu zweifeln; jedoch daß demselben in der That ein wirkliches Begnügen jezo und künftig beschehe, wäre viel beßer, dass sie ihre Zusag in ein hirzu absonderlichs Buch mit aigener Handt einschreiben; dabey dann die von dem Herrn ihnen kraft seiner habenden Commission bestimbte Termin zu observiren und nicht zu überschreiten sein. Im Fall aber einer oder der ander seinem Versprechen nicht nachlebete und sich unbekhert noch länger im Land aufenthielte, wirdt der Herr gegen solchen Ihrer Maj. gnedigsten Resolution und seiner Instruktion nach diesfals zu verfahren wißen. — Wie nicht weniger und zum dritten, da ainiger albereit außm Lande Emigrirter, er sey was Standes er wölle, sich ohne einige von Ihrer Kay. Maj. oder von Uns erhaltene Bewilligung und schriftlichen Gleidt widerumb haimblich oder öffentlich ins Land zu kommen sich unterstünde, wird der Herr dergleichen Leute wegen solcher ihrer hochsträflichen contumaciam arrestiren laßen und Uns dasselbe zu fernerer Verordnung jederzeit berichten. — Dass auch, vors vierdte, der Herr denen bereit Emigrirten, den Ab- und Zuzug ins Landt verboten, ist gar recht und billich, auch Ihrer Maj. gnädigsten Willen gemäß beschehen. Ufm Fall sich aber einer dergleichen ausm Landt emigrirter beim Herrn angeben und expresse schriftlich erklären und erbieten thäte, sich innerhalb acht Tagen nach seiner Hereinkunft zum heiligen catolischen Glauben wirklich zu begeben, so kann demselben wol ein sicher Gelaidt erthailt und freyer Hereinzug wol verstattet werden. Ist auch wol geschehen, daß der Herr denen sowol auf der Emigrirten, als auf anderer Herrschaften Gütern catolischen Haubtleuten befohlen, die noch übrige uncatolische Underthanen (denen allensambt keine Emigration zuverstatten, sondern im Fall sie auf treuherzige Vermahnung und genugsambe Instruktion nicht gutwillig von ihren sektischen Irrthumben abstehen und hergegen zur heiligen alleinseligmachenden catolischen Religion sich bekheren werden, durch schärfere Mittel, ohn Underscheid darzu bringen) in benandter unverlengerter Frist zum heiligen catolischen Glauben anzuhalten. — Zum fünften derer in specie an Herrn Obristen Crazen*) etc. seiner zu Neudegk uncatolischer Unterthanen halben schriftlich wolbeschehenen Erinnerung hätte der Herr füglich diese Clausel beysetzen können: Im Fall er, Herr Obrister, innerhalb 3 oder 4 Wochen seine Underthanen nicht selbst zum heil. catolischen Glauben bringen und von denenselben Ihrer Maj. gnädigstem Befehl kein Gehorsamb gelaistet würde, daß alsdann der Herr seiner haben-

*) Jan Filip Kraz hrabě ze Schaerfenšteina.

den Instruktion nach solch heilig Reformations Werkh selbst bey ihnen und schärfer vorzunehmen und zu verrichten nicht unterlaßen wird. Dergleichen mitangefügte Commination, ihne Obr. Crazen, als andere catolische und uncatolische Herrschaften, wird nicht wenig zu desto eiferiger ihrer Underthanen reformation bewegen. Ebenmäßige schriftliche Erinnerung auch an Herzog von Sachsen etc. seines uncatolischen Haubtmans und der Underthanen halben beschehen kann. — Dass auch, zum sechsten, ezliche Underthanen auf ihre Nachbarn oder anderer Herrn Underthanen in der Religion ein Absehen haben und sich nach anderen verstokterern reguliren wollten, ist ihnen solches durchaus nicht zu gestatten, sondern denen sowol die Ärgernus nehmen, als Ärgernus geben ernstlich zuverweisen, gestalt dann der Herr diejenigen Herrn oder ihre Haubtleute umb Abstellung deßen beweglich erinnern wolle. Derer von Schönburg Underthanen zu Greßlaß *) und ihres vorsezlichen Ungehorsambs in Aufenthaltung der Prædicanten und andern hochsträflichen Wesens halber halten Wir des Herrn beschehene Errinerung und diesfals fernere treue Mainung für ganz billich, wird auch dessen Ihre Kay. Maj. selbsten berichtet und darauf erfolgende kay. Resolution dem Herrn notificiret werden. Inmitels er gleichwol nicht zu underlaßen, ihnen denen Schönburg. Ambtleuten oder auch denen Underthanen, sowol mündtlich, als schriftlich Ihrer Maj. unwiderruflichen Willen und Befehl zu Gemüt zu führen, auch anderer Herrn Underthanen Exempel, was denen nemlich, so halsstärrig sich erzeigt, mit Einlegung des Kriegs-Volks vor Schaden, Verderb und Unhail (dessen sie doch in beharrlicher Widersezligkeit endtlich nicht überhebt sein; hergegen in Accomodirung wol verschont bleiben köndten) zugewachsen und erfolget. Demnach auch ezliche Mangel der catolischen Priester vorwenden, wolle der Herr solche dahin beschaiden, daß sie etwa ihnen taugliche aussuchen und mir, Cardinal und Erzbischofen zu Prag, fürschlagen solten, alsdann ihnen auch diesfals Satisfaction erfolgen würde. — Was lezlichen Jobst Christof von Mulzes**) begeren wegen moderation des ihme zuerkandten Perdongeldes anlanget, wolle der Herr ihn und alle dergleichen Herrn- und Ritterstands Prætendenten, solches bey Ihrer Kay. Maj. zu suchen, remittiren und anweisen; sintemal in dergleichen Ihrer Maj. Wir nichts zu vergeben haben. Und weil auch jeztgedachter Mulz sambt einem seinem Bruder bey Uns (wie beyligend sub lit. A.) schriftlich einkommen und umb Erlaubnus einer im Lande von Ihrer Maj. zwischen wailand Herrn von Pisnicz's Erben und deren von Mulz angestellten Commission beyzuwohnen hereinzukommen gebeten, als haben Wir sie diesfals an den Herrn als selbigen Craises Haubtman und verordneten Commissarium, weil Ihme der Sachen Beschaffenheit besser als Uns bewuest sein kann, gewiesen. Welchen der Herr am besten also, daß er nemblich solch seine bey der Commission Notturft durch seinen Vollmächtiger wol verrichten kann, zu beschaiden wissen. — Den gleichfals bey Uns sub lit. B. schriftlich

*) Kraslice, Graslitz. — **) Jošt Krištof Mulz z Waldau.

einkommenden von Braitenbach haben Wir nichts weniger sich beim Herrn Beschaidts zuerholen, remittiret. Mit deme es auch billich verbleibet, wie der Herr albereit außm Prothocol des Elbognischen Reformations-Wesens berichten und melden thut. Und Wir verbleiben dem Herrn zu allem guten genaigt. Datum Prag, den 19. Septembris a. 1628. N. N. von der Röm. etc. Dem edlen gestrengen Herrn Gottfried Herteln von Leutersdorf, auf Lubenicz und Braitenstain, Röm. Kay. Maj. Reichshof- und Böhmischer Cammer Rath, auch Haubtman des Elbognischen Craißes, unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

105. *Dne 19. září 1628. Komissaři píší Martinovi de Huerta, že na statcích Milčíně, Neustupově a j., které císař dal hraběti Baltasarovi de Marradas, pak jemu i jiným důstojníkům téhož pluku v náhradu za nedoplatky jejich žoldu, poddaní setrvávají dosud ve víře nekatolické, i žádají jej, aby je přiměl k obrácení.*

Unsern Gruesz und was Wir mehr liebes und guttes vermögen zuvor. Besonders lieber Herr und Freund. Wir machen Uns keinen Zweifel, es werde aus der Röm. Kay. Maj. undterschiedlichen publizierten Patenten und gnädigst ergangenen Resolutionen dem Herrn wolbewuest sein, welchergestalt izt höchsternandte Ihre Kay. Maj. Ihro die heilige alleinseeligmachende catolische Religion in diesem Königreich Böhaimb zu auferbauen und fortzupfanzen und hiegegen die leider eingeschlichene verdambliche Secten und Kezereyen widerumb gänzlich zuvertilgen und auszuroten mit allem Ernst und Eifer angelegen sein laßet. Nun kommen Wir in Erfahrung, daß ungeachtet höchstermelter Ihrer Kay. Maj. ganz vätterlich und gnedigst wolgemainten Willens und intention dennoch die Unterthanen auf denen Herrschaften Milczin, Neustupov und andern Güttern, welche Ihre Kay. Maj. dem Herrn Grafen Don Balthasar de Marradas etc. auch consequenter dem Herrn u. andern selbigen Regiments Officirern zu Contentirung ihrer Kriegsbesoldungs-Reste gnädigst einraumen laßen, noch bis auf dato in ihren sektischen Irrthumbern und Kezereyen halsstarriglich verbleiben und sich zu gemelter heiligen catolischen Religion nicht bekehrt haben. — Dieweil dann solche der Unterthanen Hartnekigkeit und Verstokung wider Gottes und Ihrer Kay. Maj. Willen und gnädigsten Befehl laufet, auch ihnen, den Unterthanen selbsten, zu zeitlichem und ewigem Verderben gereichen thut, und Wir zum Herrn der gewißen Zuversicht sein, Er werde durch seine Uns wolbekandte dexterität dasjenige, was zu Ausbreitung der oftgenandten heiligen catolischen Religion und also zu Bekherung und Gewinnung vieler Seelen der ernanten Unterthanen dienstlichen ist, zu befördern, an Ihme nichts vermissen laßen. — Derowegen so thun im Nahmen und anstat höchsernanter Ihrer Kay. Maj. Wir Ihme hiemit beweglichst ermahnen, Er wolle mehrernandte Unterthanen allesambt, Mann- und Weibs-Personen, geseßene und ungeseßene. jung und alt, keinen ausgenomben, auf obgedachten Güttern Ihrer Kay. Maj. gnädigstem endtlichem Willen und Befehl nach nunmehr förderlichst und mit einem rechten Ernst durch aller-

hand darzu dienliche, nicht allein gütliche, sondern auch schärfere Mitel, zur heiligen catolischen Religion wirklich zu bringen nicht unterlaßen. Gestalt dann dem Herrn hierzu die in jedwederm Craiß verordnete Herrn Reformations-Commissarien und Craiß Haubtleute in erheischender Notturft auf sein Begehren allen Vorschub und Hilf willfährig erzeigen werden. Wie Ihme der Herr recht zu thun und hiran Ihrer Kay. Maj. gnädigsten Willen und Mainung zu volziehen wissen wird. Datum Prag, den 19. Sept. 1628. N. N., von der Röm. etc. — Der Röm. Kay. Maj. Kriegs-Rath und bestelten Obristen Herrn Martin de Huerta, auf N. etc., unserm besonders lieben Herrn und Freundt.

106. *Dne 20. září 1628. Komissaři nařizují hejtmanům panství císařských, aby poddané dosud nekatolické přivedli do tří neděl k obrácení, a to i přísnými prostředky; jakož i aby praedikanty tajně mezi lidem se zdržující jali a do Prahy dodali.*

Urozený vladyko, pane hejtmane, příteli Nám milý. Máme toho zprávu, že až posavad poddaní k panství J. M. C. Pardubskému pod správu Vaši náležející, od Vás k poznání pravé víry svaté katolické římské vedle jisté Boží a J. M. C. vůle přivedeni nejsou, nýbrž v bludech svých sektářských k zatracení duší jich jdoucích a k pohoršení jiných okolních pánův obyvatelův poddaných, kteří na ně ukazují, zůstávají. Ješto kdyby J. M. C. ráčil se takové nedbalosti Vaší dověděti, tehdy snadno byste netoliko k ňáké nepříležitosti, ale i třebas o tu službu Vaši hejtmanskou na témž panství (čehož bychme sice Vám nepřáli) přijíti mohli. Protož vědouce Vy o takové milostivé J. M. C. vůbec skrze publikované patenty vůli, že Jeho Milost žádného v tomto království svém dědičném Českém, buď on kdo buď, kterej by katolického náboženství nebyl, trpěti chtíti neráčí, jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste Vy, zanechajíce všech dalších vejmluv a průtahův, všechny poddaný J. M. C., k témuž panství Pardubskému náležející, obojího, mužského i ženského pohlaví, osedlý i neosedlý, starý i mladý (žádného ovšem nevymiňujíce) nejdéle do tří neděl od datum tohoto psaní Našeho pořád zběhlých, k témuž pravému, svatému katolickému, římskému náboženství skutečně přivedli a tudy již aspoň na sobě to, že pravý, horlivý, spasení duší bližních svých žádostivý jste, skutkem dokázali. K těm pak, kteří by v sektách svých kacířských urputnější jsouc, jiný zlým příkladem svým kazili, hleďte nětco přístněji přikráčeti a je třebas i vězením a jen o chlebě a vodě postem [k] poslušnému takové jisté Boží a J. M. C. vůle [vyplnění] opravdově přivésti. Pakli by ani to nepostačilo a oni se Vám na odpor stavěti pokusili, tehdy jen o tom Nám brzy napište, My hned jistý počet válečného lidu Vám ku pomoci a přístnému těch zpurných a neposlušných lidí poddaných ztrestání tam vypraviti nepomineme. Nicméně na prædikanty, kteří se (prej) po tom panství J. M. C. protulují a lid od též víry svaté katolické odvracují, obzvláštní pozor dadouc, je zjímati a sem do měst Pražských ku právu

Starého města pražského dobře opatřené dodati hleďte. A jak dále ta slavná a spasitedlná reformací na panství J. M. C. s týmiž*) poddanými od Vás řízena bude, Nám o tom jistou zprávu svou učiňte, jináče nečiníce. Vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 20. Septembris anno 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozenému vladyce panu Kašparovi Czellerovi z Rozntálu, na Tejnci Hrochovém, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Pardubského, příteli N. m. k dodání.

In simili. Uroz. p. Frydrychovi z Valty, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Benátského, Přerovského a Lisského, příteli N. m. k dodání.

In simili. Uroz. p. Jiljovi Fuxovi z Rejnburgku, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Brandejského, příteli Nám milému k dodání.

In simili. Uroz. vla. panu Tyburcímu Cejkovi z Olbramovic, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Křivoklatského, příteli N. m. k dodání.

In simili. Uroz. vlad. panu Petrovi Štirnskýmu z Štyrn, J. M. C. hejtmanu panství Poděbradského, příteli N. m. k dodání.

In simili. Urozenému vlad. panu Janovi Václavovi Gejslovi z Gejslova, J. M. C. hejtmanu panství Kolínského, příteli N. m. k dodání.

In simili. Urozenému panu Tomášovi Zelendarovi z Prošovic, J. M. C. raddě, hejtmanu panství Králodvorského, též panství Točnického a Zbirovského správci, příteli Nám milému k dodání

107. *Dne 20. září 1628. Komisaři totéž, co v listu předešlém, nařizují hejtmanům panství knížete z Lichtenštejnu.*

Urozený pane hejtmane, příteli Nám milý. Máme toho zprávu, že až posavad poddaní k panství J. M. knížete z Lichtnštejnaí Kosteleckýmu pod správu Vaši náležející od Vás k poznán, pravé víry (jako v listu 106.) tehdy snadno byste k ňáké nepříležitosti (čehož bychme sice Vám nepřáli) přijíti mohli. Protož vědouce Vy (jako v l. 106.) všechny poddaný J. M. kníž. z Lichtnštejna k témuž panství Kosteleckýmu náležející (jako v l. 106.) Nicméně na prædikanty, kteří se (prej) po tom panství J. M. kníž. z Lichtnštejna protulují (jako v l. 106.) A jak dále ta slavná a spasitedlná reformací na panství J. M. kníž. z Lichtnštejna s týmiž poddanými (jako v l. 106) Datum v Praze, 20 Sept. a. 1628. N. N., od Jeho M. etc. — Urozenému panu Přechovi Svatkovskýmu z N., hejtmanu panství J. M. knížete z Lichtnštejna Kosteleckého etc , př. N. m. k dod.

In simili. Urozenému panu Albrechtovi Helebrandovi Lukavskýmu z N., hejtmanu J. M. K. z Lichtnštejna panství Škvorčího etc., příteli N. m. k dod.

*) Orig.: »z týmž«.

In simili. Urozenému panu Pavlovi Entrychovi z Čeradic, hejtmanu J. M. kníž. z Lichtnštejna panství Ouřiňovskýho etc., příteli N. m. k d.

In simili. Urozenému panu Gabrielovi Hozlaurovi z N., J. M. K. z Lichtnštejna hejtmanu panství Rozstokskýho etc., přít. N. m. k dod.

In simili. Urozenému panu Hynkovi Severskýmu z Kuliczkova, J. M. kníž. z Lichtnštejna hejtmanu panství Landškrounskýho, přít. N. m. k dod.

108. *Dne 20. září 1628. Komissaři vybízejí Jana Humprechta Račína, aby předložil vysvědčení o vykonané pobožnosti velikonoční; jestliže pak povinnosti té dosud nevykonal, aby tak do téhodne učinil.*

Urozený vladyko, pane příteli Nám milý. Nečiníme Vás tejna, že ukazuje toho obzvláštní J. M. C. potřeba, pro kterouž Vám jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. poroučíme, abyste Nám od zpovědníka svého, komu jste se a kde při času velikonočním posléze jminulým (když z přikázání církve svaté všickni věrní a poslušní katolíci to vykonávati jsou povinni) zpovídali a velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou přijímali, hodnověrné psané vysvědčení, že se tomu od Vás tehdáž zadosti stalo, odeslali; pakli že jste při dotčeném čase toho neučinili, tehdy abyste od datum tohoto psaní Našeho v týmdni pořád zběhlém to pobožně vykonali a tudy že pravým a horlivým katolickým*) jste, na sobě seznati dali, i také Nám vysvědčení od zpovědníka svého, že se tomu od Vás zadosti stane, odeslati hleděli. Vědouc etc. Datum v Praze, 20. Septem. a. 1628. N. N., od Jeho etc. — Urozenému vladyce panu Janovi Humprechtovi Račínovi z Račína, soudu nejvyššího purgkrabství Pražského raddě etc., přít. N. m. k dod.

109. *Dne 28. září 1628. Kardinál Harrach vybízí Jana Štolu, aby se ospravedlnil, proč v království Českém dosud se zdržuje, ač víry katolické nepřijal; jestliže tak již učinil, aby o tom vysvědčení přinesl. Podobným způsobem psáno Pavlu Lidlovi z Lidlova.*

Jeho Milost ráčí jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. urozenému panu Janovi Štolovi o tom dostatečně poroučeti, poněvadž toho Jeho Milost jisté zprávy docházejí, že on až posavad k pravé, samospasitedlné, právě apoštolské víře svaté katolické římské nepřistoupil, nýbrž [v] svých sektářských bludech zavedený předce vězí a proti jisté vůli a přísné zápovědi J. M. C. přes termin v patentích jmenovaný zde v tomto království, zvláště v městech Pražských zůstává, čehož mu proti té slavné, vysoce důležité, potřebné a spasitedlné, od J. M. C. nařízené v náboženství reformací nikoli přehlížeti nesluší a nenáleží, protož aby se on toho, proč a z jaké příčiny se zde v tomto království českém proti tak přísné J. M. C. zápovědi zdržuje a zdaliž sobě

*) Orig.: »katoliczkem«.

na to od Jeho Milosti jaký svobodnej glejt a povolení dané má, před Jeho Milostí ihned spravil, aneb, pokudž jest již k víře svaté katolické přistoupil, od zpovědníka svého hodnověrné psané vysvědčení ukázal. — Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Ex reformationis commissione Pragae, 23. Septembris Anno 1628. — Urozenému panu Janovi Stolovi k dodání.

In simili. Urozenému panu Pavlovi Lidlovi z Lidlova k dodání.

110. *Dne 25. září 1628. Komissaři předvolávají Bohuchvala Šlivice ze Šlivic, Annu Žofii Šenkovou roz. z Nemyšle a Evu Regnelovou roz. Čejkovou z Olbramovic.*

Urozený vladyko, pane a příteli Nám milý. Ukazuje toho obzvláštní J. M. C. krále a p. n. v. n.potřeba, pro kterouž Vám týmž jménem a na místě J. M. C. poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde (nedadouc sobě ničemuž kromě samé moci Boží překážeti) na cestu vypravili, do měst Pražských přijedouc, v domě a residencí J. V. kníž. M. p. kardinala a arcibiskupa Pražského, aneb v nepřítomnosti J. V. K. M., u mně, hraběte z Martinicz, se postavili a opověděti dali; bude Vám příčina obeslání Vašeho oznámena. Vědouc Datum v Praze, 25. Septembris a. 1628. N. N., od Jeho M. etc. — Urozenému vladyce panu Bohuchvalovi Šlivicovi z Šlivic, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Anně Žofii Šenkovně, rozené z Nemyšle a v městě Ouhošti, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Evě*) Regnelové rozené Čejkové z Olbramovic, i v městě Ouhošti, přít. N. m. k dod.

111. *Dne 26. září 1628. Komissaři obesílají pana Pavla z Říčan.*

Urozený pane pane švagkře a příteli Nám zvláště milý, Ukazuje toho obzvláštní J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba. pro kterouž V. M. týmž jménem a na místě J. M. C. poroučíme, abyste se ihned, jak V. M. toto psaní Naše dojde (nedadouc sobě nitčemuž kromě samé moci Boží překážeti) na cestu vypraviti, do měst Pražských přijedouc, v domě a residencí J. V. Kníž. M. Pana kardinála a arcibiskupa Pražského na Hradčanech, aneb v nepřítomnosti J. K. M , tehdy u mně, hraběte z Martinicz, postaviti a opověděti dáti ráčili; bude V. M. příčina obeslání oznámena. Vědouc Datum v Praze, 26. Septem. a. 1628. N. N., od Jeho M. etc. — Urozenému pánu panu Pavlovi z Říčan a na Dubu, panu švagkru a příteli N. z. m. k dodání.

112. *Dne 28. září 1628. Komissaři vytýkají Alžbětě Malovcové, že vystěhovavši se pro víru zase bez dovolení se vrátila, i vybízejí ji, aby do Prahy přijela a tu víře katolické vyučiti se dala.*

*) Orig.: »Evy«.

Urozená paní přítelkyně Nám milá. Tejna Vás nečiníme, že v tom zajisto zpraveni jsme, kterak byste Vy před čtyrma měsíci pro tvrdošijnost Vaši, nechtíce se s J. M. C. králem a p. n. v. n. v víře svaté katolické, pravé apoštolské římské srovnati, raději svou milou vlast opustivše a z této země již jednou se pryč vystěhovaše, odtad zase beze všeho se opovědění a od J. M. C. bezpečného glejtu sobě vyjednání a tak o své ujmě sem se do tohoto království navrátiti, tu předce příliš svobodně přebejvati a k tomu netoliko, jakž poslední J. M. C. patent, jehož datum v městě Czojmě 21. dne měsíce července letha přítomného, obzvláštní conditi, neboližto spůsoby a vejminky nekatolickým paním vdovám k zůstání zde v zemi do jistého jim (však ne těm urputnějším, které se již před tím ven z země vystěhovaly) prodlouženého terminu dosti srozumitedlně vyměřuje, pokojně se chovati, nýbrž ale podle sebe jiný v bludech sektářských posilňovati a od pravé svaté katolické římské víry odvracovati, i sice všelijak na sobě jiným zlé pohoršení dávati měli. I poněvadž My proti milostivé J. M. C. vůli a instructi Vám ani žádnému jinému toho přehlížeti nemůžeme, protož jmenem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejm. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste od takového neslušného předsevzetí svého ihned skutečně přestali, neprodleně sem do měst Pražských přijeli, před Námi osobně postavíce se toho spravili a tu se, pokudž zde v Čechách pod milostivou J. M. C. ochranou zůstávati chcete, dobrým, pobožným a učeným duchovním správcům a instructorům (kterých zde namnoze máte) z bludův svých sektářských vyvésti a pravé svaté katolické víře vynaučiti dadouce, k ní skrze skroušenou zpověď a pobožné Velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou přijímání skutečně přistoupili, a tak v tom jistou Boží a J. M. C. vůli poslušně naplnili. Jinače nečiníce, ač se chcete něčeho nepříjemného, což by Vás konečně následovalo, vyvarovati. Datum v Praze, 28. Septembris Anno 1628. N. N., od Jeho Mil. etc. — Urozené paní Alžbětě Malovcové rozené z Branišova a na Křenicích, přítelkyni Nám milé k dodání.

113. *Dne 12. října 1628. Komissaři píší Tomáši Zelendarovi, hejtmanu panství Kralodvorského, Točnického a Zbirovského, že s potěšením přijali jeho zprávu o dokončení reformace na panství Kralodvorském a nařizují mu, aby do svátků vánočních provedl ji také na ostatních dvou panstvích.*

Urozený pane hejtmane, příteli Nám milý. Z odpovědi, kterou Nám na psaní Naše k Vám těchto jminulých dnův jménem a na místě J. M. C. prošlé číníte, tomu porozumíváme, že již (chvála Pánu Bohu) na panství J. M. C. Kralodvorském všickni osedlí poddaní k pravé samospasitedlné, právě apoštolské víře svaté katolické římské přivedeni a zejskáni jsou. Kteroužto Vaši pilnost sobě oblibujíc, nepomineme při J. M. C. schvalovati. — I aby i na panství J. M. C. Točnickém a Zbirovském pod správu Vaši náležející všechny poddaní k též víře svaté katolické přivedeni a duše jich od věčného zatracení osvobozeni byli, protož

jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám poroučíme a k tomu termin předešle od Nás uložený ještě do slavností vánočních nejprve příštích prodlužujeme, abyste všecky poddaný na týchž panstvích bydlící, osedlí i neosedlí, hospodáře, podruhy, manželky a děti přes 12 let stáří, i čeládky jich obojího pohlaví, a summou všechny všudy, který duše mající lidé na světě slují, žádného ovšem nevymiňujíc, skrze správce duchovní z bludův jich sektářských vyvozovati a pravé svaté katolické víře vyučovati dáti, i k ní do nadepsaný[ch] slavností vánočních všelijak skutečně přivésti a dle předešlédo od Nás k Vám prošlého nařízení proti předním urputným, tvrdošijným a zaslepeným sektářům a kacířům se chovati, i sice každého času, co tak dobrého a spasitedlného od Vás vyřízeno bude, o tom Nám jistou zprávu svou učiniti a v tom ve všem jistou a milostivou vůli J. M. C. naplniti hleděli. Datum v Praze, 12. Octob. 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. Urozenému panu Tomášovi Zelendarovi z Prošovic, J. M. C. raddě a hejtmanu panství Kralodvorskýho, Točnického a Zbirovského, přít. N. m. k dod.

114. *Dne 12. října 1628. Komissaři vybízejí Johannu Pruskovskou roz. Kaplířku ze Sulevic, aby úředníku svému Martinu Gusovi v Třebivlicích, který dosud v nekatolictví trvá, nařídila, by se ospravedlnil, proč dosud v Čechách se zdržuje anebo aby přinesl vysvědčení, že již k víře katolické přistoupil.*

Urozená paní paní přítelkyně Nám zvláště milá. Máme toho jistou zprávu, že jest Martin Gus, ouředník V. M. ve vsi Třebivlicích, až posavad k pravé apoštolské víře svaté katolické římské nepřistoupil, nýbrž [ve] svých sektářských bludech zavedený předce vězí a proti jisté vůli a přísné zápovědi J. M. C. přes termin v patentích jmenovaný zde v tomto království českém tak svobodně zůstává, čehož mu proti té slavné, vysoce důležité, potřebné a spasitedlné od J. M. C. nařízené v náboženství reformaci nikoli přehlížeti nesluší a nenáleží. Protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n., V. M. poroučíme, abyste to při dotčeným ouředníku V. M. dostatečně nařídili, aby se on toho, proč a z jaké příčiny se zde v tomto království Českém proti tak přísné J. M. C. zápovědi zdržuje a zdaliž sobě na to od Jeho Milosti jaký svobodný glejt a povolení dané má, před Námi ihned spravil, aneb, pokudž jest již k víře svaté katolické přistoupil, od zpovědníka svého hodnověrné psané vysvědčení ukázal, vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 12. Octobris Anno 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozené paní paní Johanně Pruskovské rozené Kaplířce ze Sulevic a na Třebivlicích, paní přítelkyni Nám z. m. k dodání.

115. *Dne 30. října 1628. Komissaři vyměřují panu Pavlovi z Říčan poslední lhůtu k obrácení.*

Jich Milosti ráčí jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. urozenému panu p. Pavlovi z Říčan v známost uvozovati, poněvadž jsou Jich Milosti tomu z oustního ohlášení páně

porozuměti ráčili, že conversionis jeho dobrá naděje jest, a že pán již sobě usmyslí a od té své zaslepené tvrdošíjnosti, v kteréž až posavad mizerně vězí, upustí a k pravé svaté katolické římské víře se instruirovati neboližto vyučovati dá, i k ní skutečně přistoupí, protož ráčí pánu z obzvláštní milosti ten předešle, všem pánům obyvatelům z vyšších stavův od J. M. C. skrze patenty uložený termin ještě až do dne památky sv. Ondřeje apoštola a mučedlníka Božího, to jest do posledního dne měsíce Novembris letha tohoto přítomného 1628 prodlužovati, tak aby pán v tom čase buďto k nadepsané víře svaté katolické římské skrze zkroušenou zpověď a uctivé přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou přistoupil a na to, že jest se zpovídal a Velebnou Svátost Oltářní přijal, hodnověrné, od zpovědníka svého psané vysvědčení Jich Milostem přinesl, aneb se vyprodal a z tohoto království Českého, jako i zemí k němu vtělených, do západu slunce prázen byl a do nich, leč by právě katolický učiněn byl, žádným vymyšleným spůsobem navratcovati se neopovážil. Čímž se nakonec spraviti může a má. Ex reformationis commissione Pragae 30. Octobris a. 1628. Urozenému pánu panu Pavlovi z Říčan k dodání.

116. *Dne 31. října 1628. Komissaři táží se pana Kavky z Říčan, proč paní Anně Měsíčkové uložil termin k vystěhování, ač ještě termin vdovám v patentu císařském vyměřený neuplynul.*

Urozený pane pane švagkře Nám zvláště milý. Jakou jest urozená paní Anna Měsíčková rozená z Kaliště a z Ottrsfeldu Jeho Milosti vysoce urozenému panu panu Adamovi z Valdštejna (titul) supplikací podala, kteráž Nám od Jeho Mil. s přímluvou odeslána jsouce, tomu z přiležící obšírněji vyrozuměti ráčíte. — I chtíce v tom od V. M., proč a z jaké příčiny jest jí od V. M. termin ad certam emigrationem (poněvadž vedle patentu J. M. C. termin vdovám ještě nevyšel) uložen, zpraveni býti, jménem a na místě J. M. C. krále a pána n. v. n., V. M. napomínáme, abyste Nám zprávu svou s navrácením přiležící supplikací její neprodleně učiniti ráčili. Vědouc etc. Datum v Praze, 31. Octobris a. 1628. N. N., od Jeho Mil. etc. — Urozenému pánu panu Janovi nejstarš. Kavkovi z Říčan, na Starém Sedlišti a Karlštejně, J. M. C. raddě a k refor. v religí kraje Plzeňského, Prachat., Podbrd. a Bech. naříz. comm., panu šv. N. z. m. k dod.

117. *Dne 31. října 1628. Komissaři táží se Viléma Slavaty, jak naložiti mají s Pavlem z Říčan, kdyby do lhůty stanovené k víře katolické nepřistoupil.*

Hoch- und wolgeborner Herr Graf, insonders freundlich geliebter Herr Oheimb und Schwager. Wir können den Herrn nebenst Erbietung Unserer freundtwilligen Dienste zu berichten nicht umbgehen; wie das Wir den wegen verübter Rebellion eine Zeit lang im Gefängnus gewesenen und wieder auf freyen Fueß gestelten Hr. Pauln von Rsitschan vor Uns erfordert, die Ursach seines noch alhier ein Königreich Böhaim Verbleibens von

ihme zu wißen begehret und beinebenst sich Ihrer Kay. Majt. der Religion halben vielfältig erklerten Resolutionen und gnedigsten intention gemäß, in Annehmung der heiligen alleinseeligmachenden catolischen Römischen Religion gehorsambst zu accommodiren beweglich (doch glimpflichermaßen) anermahnet. — Weil er uns dann hierauf zur antwor: sambt wehre im Nahmen Ihrer Majt. ihme gnedigst zue endtboten worden, daß er alhir bey seiner Tochter der Frauen Marquartin sich aufhalten und verbleiben möge, beinebenst aber in seinem Anbringen so viel zu verstehen gegeben, daß er endtlich zu der heiligen catolischen Religion zu treten nicht ungenaiget, wie er Uns dan zu dem Ende und zu seiner information umb einen geraumen Termin gebeten, welchen Wir ihme auch wie den andern ad certam conversionem vel emigrationem erthailt haben. Sintemal Uns dan, wie es mit erstbemelten, von ihme angezogenen Beschaidt aldahie zu verbleiben aigentlich bewandt, ganz unwissende, als haben Wir Uns deßen bey dem Herrn Grafen zu erkündigen für gut angesehen. Danebenst freundtlich ersuchende solches Ihrer M. vorzutragen, und weßen Wir Uns gegen ihme Pauln von Ritschan auf seine zum heil. catolischen Glauben in dem ihme angesezten termino nicht erfolgte Bekherung ferners zu verhalten haben, uns ehist zu berichten. Hirmit den Herrn Grafen sambt Uns Göttlicher Bewahrung empfelende. Datum Prag, den 31. Octobris 1628. N. N., von der Röm. etc. — Dem Hoch- und Wolgebornen Grafen und Herrn Herrn Wilhelmb Slavata, Grafen von Chlumb und Koschenberg, Herrn und Regirern des Hauses Neuhaus, auf Teltsch, Plaz, Neuwistriz und Melnigk, Röm. Kay. Majt. gehaimben Rath, Camerern und Obristen Canzlern des Königreichs Böhaim, unserm insonders freundlich geliebten Herrn Ohaimb und Schwager.

118. *Dne 3. listopadu 1628. Komissaři dovolujíce panně Kateřině Boryňce ze Lhoty, aby z Prahy směla vyjeti k bratřím svým na Mnikovice a Mšeno, nařizují jí, aby ve dvou nedělích se vrátila a při památce svaté Kateřiny k víře katolické přistoupila.*

Jich Milosti etc., ráčí jménem a na místě J. M. C. krále a pána n. v. n. k pokorné prosbě urozený panny Kateřiny Borinky ze Lhoty k tomu povolovati, aby ona k pánům bratřím její na Mnikovice a Mšeno svobodně z měst pražských sjela, své věci tam mající náležitě opatřila, sem zase od datum tohoto povolení jí od J. M. učiněného zajisto ve dvouch nedělích pořád zběhlých se navrátila a při památce svaté Kateřiny, mučedlnice Boží, jakožto jmenovice její, k pravé samospasitedlné, právě apoštolské víře svaté katolické římské skrze zkroušenou zpověď a pobožné přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou způsobou přistoupila a že se tehdáž od ní tomu zadosti stalo, od svého zpovědníka hodnověrné psané vysvědčení Jich Milostem přinesla a na tom jistou a milostivou vůli J. M. C. naplnila. Čímž se spraviti může a má. Ex Reformationis commissione, Pragæ, 3. Novembris 1628. Urozené panně Kateřině Borynce ze Lhoty k dodání.

119. *Dne 4. listopadu 1628. Komissaři nařizují prokurátorovi král. českého Samuelovi Albinovi z Weisenblutu, aby měl*

bedlivý pozor na emigranty z vyšších stavů, kteří bez povolení se vracejí, jakož i na jich přechovávače.

Jich Milosti etc. z jistého a milostivého J. M. C. poručení ráčí týmž jménem a na místě J. M. C. krále a pána n. v. n. při urozeném a statečném rytíři panu Samueli Albínovi z Weysenblutu a na Burgkrždorfě, J. M. C. raddě a prokurátoru v král. českém, takové nařízení činiti, aby on na ty všechny, zvláště z vyšších stavův osoby, kteréž nechtíce pro svou zaslepenou v bludech sektářských urputnost jistou Boží vůli naplniti a s J. M. C. králem a pánem n. v. n. v pravé svaté samospasitedlné, právě apoštolské katolické římské víře upřímně se srovnati, již jednou vlast svou milou opustivše a z tohoto království Českého jinam se pryč vystěhovavše, nyní zase do něho se sami o své újmě a beze všeho se v tom opovědění a sobě k tomu od J. M. C. jistého psaného dovolení a bezpečného glejtu objednání navratcovati a tu leckdes buďto na vlastních statcích (kteréž dávno již odprodati měli), aneb u přátel svých, i sice kdež koli jinde, tejně i zjevně se zdržovati i sobě příliš svobodně počínati opovažují. Nicméně i na ty, kteří takový u sebe proti jisté J. M. C. vůli pod jakoužkoli zástěrou přechovávají a je jakýmkoli způsobem fedrují, dobrý a bedlivý pozor dal, po nich se pilně ptal a Nám o nich, kterých se tak, kdy a kde, i u koho koli uptá, ihned jistou zprávu svou učinil, i na tom potom dalšího v té věci, zvláště z strany jistého jich obvinění a summárního proti nim processu vedle milostivé J. M. C. resolucí od Nás i od Jich Milostí pánův místodržících J. M. C. nařízení očekával. Vědouc etc. Ex Reformations commissione, Pragæ, 4. Novembris a. 1628. — Urozenému a statečnému rytíři, panu Samuelovi Albínovi z Weysenblutu a na Burgkrždorfě, J. M. C. raddě a prokuratoru v král. čes. k dodání.

120. *Dne 6. listopadu 1628. Reformační komisse nařizuje prokuratoru král. českého Samuelovi Albínovi z Weisenblutu, aby obeslal před ně všecky svobodníky, dědiníky, nápravníky a svobodné rychtáře, kteří dosud k víře katolické přivedeni nejsou.*

Jich Milosti etc. ráčí jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. urozenému a statečnému rytíři panu Samuelovi Albínovi z Weysenblutu a na Burgkrždorfě, J. M. C. raddě a prokuratoru v království českém, o tom dostatečně poručiti: poněvadž až posavad vedle nařízení Jich Milostí nejvyšších pánův úředníkův a soudcův zemských, J. M. C. tejných i jiných rad, komorníkův a místodržících v království českém, J. M. C. svobodníci, nápravníci, dědiníci a svobodní rychtářové v tomto království českém obývající a pod správu jeho náležející, sem obeslaní, před Jich Milosti ještě všickni postaveni ani k poznání pravému samospasitedlnému svatému katolickému římskému náboženství vedle jisté Boží a J. M. C. vůle přivedeni nejsou, nýbrž více přes polovici jich až dosavad před Jich Milosti se nestaví a předce v bludech svých sektářských k zatracení duší jich zavozujících a k pohoršení jiných okolních pánův obyvatelův poddaných (kteři na ně ukazují) vždy zůstávají, čehož jim dále a

více od J. M. nikoli toho přehlížeti nesluší. Protož aby on ihned všecky ostatní J. M. C. svobodníky, dědiníky, nápravníky a svobodný rychtáře (žádného ovšem nevyminujíc a v tom neušetřujíc) sem obeslati, vedle předešlého, tak i tohoto k němu přešlého nařízení, před Jich Milosti postaviti a v tom jistou a milostivou vůli J. M. C. naplniti hleděl. Ex Reformationis commissione, Pragæ, 6. Novembris a. 1628. — Urozenému a statečnému rytíři panu Samuelovi Albinovi z Weysenblutu a na Burgkrždorfě, J. M. C., raddě a prokuratoru v království českém k dodání.

121. *Dne 17. listopadu 1628. Reformační komisse dovoluje raněnému setníku pluku Colaltova Eliáši z Ludwigsdorfu, katolíku, který na léčení v Karlových Varech dlel, aby k ošetřování svému povolati směl sestru nekatoličku.*

Ihre hochfürst. und Ihre Gnad., von der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhaimb könig. Majt. unserm allergnedigsten Herrn zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Herrn Commissarien sind durch glaubwürdige Leuthe berichtet, wasmaßen der edle und gestrenge Herr Elias von Ludwigsdorf, röm. kay. Majt. unter dem Colaltischen Regiment bestelter Haubtman, geborner catolischer Man, unlengst vom Feind vor Alemberg ausm großen Geschüz beschädiget worden und nun in die Stadt Carlsbadt, sich daselbsten hailen zu laßen, angelanget sey, aber niemanden, der da seiner in der Krankheit recht pflegen möchte, nicht habe, und dahero umb Bewilligung, damit er seine Schwester, welche zwar nicht catolisch, jedoch nur eine Ausländerin, und vormals nie im Königreich Böhaim gewohnet, und also zu der in jetztgemelten Königreich-Reformation nicht gehörig, dahin zu sich fordern und ohne Gefahr etwan auf vier Wochen lang komben laßen möge, benebens sich anerbitend, daß er immittelst möglichsten Fleiß, nicht allein die besagte seine Schwester sondern auch ihren Eheman mit Gottes Hilf zu dem heiligen alleiseligmachendem catolischem Glauben zu bekheren anwenden wölle. — Wann dann Ihre hochfürst. und Ihre Gnaden nach raifer Erwägung deren obangezogenen Ursachen und Motiven solch sein Begeren nicht für unbillich erkennet, als wird im Nahmen und anstat höchsternenter Ihrer Kay. Majt. dem angeregten Herrn Haubtman von Ludwigsdorf himit bewilliget, daß er die obgedachte seine Schwester nach Carlsbadt zu obvermeltem Ende, nemlich zu seiner in der Krankheit Wartung und Versorgung khommen laßen und sie daselbsten vier Wochen, von menniglichen Geistlichen und Weltlichen, der Religion halber, sicher und unangefochten verbleiben möge, in genzlicher Hoffnung, sie werde auch uterdessen sich, wie obgemelt, im dem heiligen catolischen Glauben recht unterweisen laßen und denselben gerne zu ihrer Seelenhail würklich annehmen. Und daran wird erfüllet mehrhöchsternenten Ihrer Kay. Majt. gnedigster Will und Mainung. Ex Reformationis Commissione, Pragæ, 17. Novembris a. 1628. — Dem edlen und gestrengen Herrn Elias von Ludwigsdorf, Röm. Kay. Majt. unter dem Colaltischen Regiment bestelten Haubtman zuzustellen.

122. *Dne 20. listopadu 1628. Komissaři podávají císaři rozklad proti tomu, aby nekatolíku Gabrieli Pihlerovi, někdejšímu dvornímu komissaři císaře Rudolfa, jenž za příčinou skládání účtů v Praze se zdržuje a k víře katolické přistoupiti nechce, nebyl povolován pobyt na neurčito, nýbrž pouze do krátké lhůty.*

Der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhaimb König. Majt. Unserm Allergnedigsten Kaiser, König und Herrn. — Allergnedigst. Kais., König und Herr. Euer Kay. Majt. gnädigstes, an Uns den 30. Octobris nechsthin aus dero Hof-Camer Expedition ausgefertigtes Schreiben haben wir mit gebürlicher Reverenz empfangen und daraus gehorsamist vernohmen, dass Euer Kay. Majt. dem Gabriel Pihler, weiland Kay. Majt. Rudolphi hochlöbl. und christmildesten Andenkens hinderlassenen Hofgesinds gewesten Commissario, nachdem er der Religion halber von hinnen emigrirt, widerumb zurukh alher nach Prag wegen Verrichtung seiner Raitungen frey zu kommen und dahie in Religionssach unangefochten zuverbleiben gnädigst zugelaßen und bewilliget. — Nun sind zwar Euer Kay. Maj. gnädigsten wolgefelligen Willen und Befehl wir, wie in allen occassionen, also auch hierinnen, gehorsamist zu erfüllen schuldig und bereit. Weiln aber in bemeltem Schreiben keine Zeit oder Termini, wie lang sich der besagte Pihler dahie aufhalten solte, nicht præfigirt worden, und wir gleichwol so viel befinden, das er bey Euer Kay. Maj. Hof-Camer mit einem unbegründeten und erdüchteten Bericht, samb were er dahie bey der Reformation übereilet worden, einkohmen, und also vermuetlich, das er per male narrata den obangeregten Befehl von Euer. Kay. Maj. ausgewürkt, so sind wir verursacht worden, Eure Kay. May. die gründliche Beschaffenheit der Sachen, und was sich vorhin disfals verloffen, hiemit gehorsamist zuerinnern, nemlich das wir auf vorher geflogene, sowol seiner Diensts-Verrichtung, als auch der weitaussehenden, hochschädlichen, durch ihn bey der Gemein causirenden Ärgernus, raife deliberation, ihme eine gewisse Zeit, in welcher er hat sollen entweder sich zur catolischen Religion accomodiren, oder aber ad emigrationem gefast machen, vergönnet und den ersten Termin a prima usque ad sedecimam Julii, den andern aber peremptorischen ad 16. Augusti a. 1627 bestiembt. Welches alles er aber hindangesezt und nichts darauf beantwortend, sich nach Wien zu Euer Kay. Maj. Hof-Camer mit einer zimlich weitschweifigen, jedoch, wie vorgemelt, unbegründeten Klagschrift verfüget, umb Schuez gebeten und mit seinen cavillationibus dem hailsamen Reformationswerke zu prævaliren sich understanden. Als nun solche seine quaerel Euer Kay. Maj. im gehaimben Rath referirt worden, haben Euer Maj. sich gnädigst entschoßen und Uns durch dero gnädigtes aus der Böhmischen Hof-Canzley sub dato 7. Augusti dies 1627 Jars ergangenes Schreiben mit diesen Worten befohlen: ihme zu seiner Bekehrung und Verfassung richtiger Schluß-Raitung bis auf St. Michaelis des gedachten 1627 Jars Termin zu geben und underdessen es dahin anzustellen, damit

er Pihler, der Reformations-Instruction nach, durch die verordnete Informatores in der Religion underwiesen und zu Annehmung derselben fleißig ermahnet werde; dafern aber er sich in solcher Zeit nicht bequemen würde, so solle alsdan mit ihme, wie mit andern seines gleichen verfahren und er seine Gelegenheit anderer Orten zu suchen angehalten werden, inmaßen aus hiebeyliegender Abschrift dessselben Euer Kay. Maj. gnädigsten Befehls mit mehrern zu sehen. Welches dan Wir also gehorsamist haben gethan, die von Euer Kay. Maj. sebsten ad festum s. Michælis 1627 ihme gnädigst auferlegte Termin-Zeit, auch noch überdies usque ad ultimam Septembris prolongation gegeben, und entzwischen ihne durch allerhand gelimpfliche und bewegliche Mitel von seiner kezerischen Halssterrigkeit und verdamlichen Irrthümbern abzuwenden undt zu Erkendtnus des wahren alleinseligmachenden heiligen catolischen Glaubens zu bringen uns befließen, aber gar nichts fruchtbarlichs bey ihme ausrichten können, und dahero lezlichen (weil er über die ihme zugelassene Zeit bey drey Wochen lang alhie zu Prag verblieben) er als contumax in arrest aufs Rathhaus genohmen worden, hernach aber Euer Kay. Maj. in gnädigster Ansehung von seinen Befreünden für ihn eingewendten demütigsten intercessionen und Hoffnunggebung, das er sich instruiren und zum catolischen Glauben bewegen lassen möchte, sich in Kay. Gnaden resolvirt, ihme des gedachten Arrests zu erlassen und ihme noch ein leztes indult und peremptorischen Termin bis zu Ausgang des verwichenen 1627 Jars (blos zu diesem Ende, damit er sich in solcher Zeit in der heiligen catholischen Religion recht instruiren laße, und endlich dieselbe annehme, auch seine Raitung alle genzlich verfertige, und wohin dieselben gehören, ordentlich abführe) zu geben; das also er ganze sechs Monatt indult gehabt, in welcher Zeit er gar wol hatte können und sollen schon lengst seine Raitungen verfaßen, wie nicht weniger und nach seinem ausm Lande Abzueg, welcher sich schon fast auf ein Jar verlaufft, durch catholische Vollmechtiger (inmaßen ihme solches gnugsamb angedeüt worden) dieselben verfertigen laßen mögen, oder aber sie mit sich von hinnen weg abgeführt haben, sintemal er eben sowol zu Wien, oder anderer Orten, als hier zu Prag darinnen laboriren kann. Erscheint derowegen aus diesem allem nichts anders, allein sein des Pihlers (nach aller Kezern art) Bosheit, Verstokung und Übermueth. — Es langet demnach dn Euer Kay. Maj. Unser gehorsamister Bitten, die geruhen zu Verhüttung bey menniglichen grosser Ärgernus und hochschädlichen künftigen Consequenzen dem ofternenten Pihler solchergestalt die hailsame Religions-Reformation und zugleich uns commissarien zu illudiren und weder dahie zu Prag, noch sunsten anderstwo in diesem Euer Maj. Erb. Königreich Böhaim sich in infinitum aufzuhalten nicht zu gestatten, sondern ihme (der obangeregten Raitungen Verrichtung halber eine gewisse, nicht sehr lange Zeit, und mit ernstlichem Befehl, dass er dieselben schleunigst verfertige, oder von hinnen gar wegführen lasse, gnädigst determiniren. Daran erweisen Eure Kay. Maj. der hailsamen Reformation eine sondere

gnädigste Befürderung und Gott wolgefelliges Werkh. Deroselben zu Kay. beharlichen Gnaden uns gehorsamist empfehlend. Datum Prag, den 20. Novembris anno 1628.

123. *Dne 26. listopadu 1628. Adamovi Jiřímu Kostomlatskému z Vřesovic, jenž vystěhovav se pro víru ze země, potom slíbil. že přijme víru katolickou, reformační komisse dovolila, aby se do vlasti vrátil a stanoví mu lhůtu, do které slib svůj splniti má.*

Jich Milosti ráčili jsou s nemalým potěšením vyrozuměti, že jest urozený a statečný rytíř pan Adam Jiří Kostomlatský z Vřesovic a na Oujezdci, jenž se pro nechtění se s J. M. C. u víře svaté pravé katolické srovnati (podle patentův J. M. C. krále a p. n. v. n.) z toho království českého, vlasti své milé, pryč odebral, již nyní skrze vnuknutí ducha Svatého a některých dobrých a pobožných duchovních lidí, o jeho duši upřímnou péči a práci majících[ch], k poznání též pravé svaté samospasitedlné katolické římské víře přišel a k ní skutečně přistoupiti připověděl, žádajíce snažně za to, aby mu povoleno bylo, zase sem do království českého se navrátiti. A vědouce Jich Milosti dobře o tom, že J. M. C. skrze tuto slavnou a Pánu Bohu milou reformací nic jiného než to samé milostivě vyhledávati ráčí, aby jak on, tak i jiní všickni sobě usmyslili, dobré a spasitedlné raddy uposlechli a srovnajíce se s J. M. C. králem a pánem svým nejmilostivějším v pravém náboženství, sem se do své milé vlasti zase navrátili a tu při statcích svých s lepším pohodlím pokojně zůstávali, tehdy jsou na místě J. M. C. k tomu, aby se on pan Adam Jiří Kostomlatský z Vřesovic, jakožto již po takové bezelstní připovědi své upřímný, v srdci svém catholicus, sem do králov. českého svobodně zase navrátiti a tu bezpečně zůstávajíc nadepsané připovědi své skutkem zadosti učiniti mohl, povoliti ráčili. — I poněvadž jest týž pan Adam Jiří z Vřesovic dle takového sobě daného povolení sem již do Prahy přijel a před Jich Milosti sám osobně se postavil, protož Jich Milosti ráčí týmž jménem a na místě J. M. C. jemu panu Adamovi Jiřímu Kostomlatskýmu z Vřesovic termin do dvouch nedělí, od datum tohoto decretu Jich Milostí pořád zběhlých (kterýž jest on také vděčně ujal) ukládati, na ten a takový spůsob, aby on v tom čase, totiž do druhé neděle adventní, jinak desátého dne měsíce Decembris neboližto prasince neprve příštího k též svaté pravé katolické římské víře skrze zkroušenou zpověď i uctivé a pobožné Velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou přijímání skutečně přistoupil a na to hodnověrné, od svého zpovědníka psané vysvědčení Jich Milostem přinesl a ukázal, i také zde žádnému žádného buď řečí aneb skutkem pohoršení nedávajíc, všelijak pokojně se choval. Což vše on jako poctivý rytířský člověk věrně učiniti rukou dáním slíbil a připověděl. Jakž pak Jich Milosti k němu jiné naděje bejti neráčí, než že se v tom ve všem tak dle tohoto Jich Milostí vyměření a bezelstné své připovědi poslušně rád zachovává. Vědouc, že na tom jistou Boží a J. M. C. vůli naplní. Ex Reformationis commissione Pragæ, 26.

Novembris anno 1628. — Urozenému a statečnému rytíři panu Adamovi Jiřímu Kostomlatskýmu z Vřesovic a na Oujezdci k dodání.

124. *Dne 6. prosince 1628. Reformační komisse podává zprávu o služebníku pana Viléma z Lobkovic Mikuláši Liliovi Vostrovském, který obrácení své neustále odkládal a posléze se vystěhoval; komisse ukazuje, že si proti němu počínala co nejmírněji.*

Ihre Gnaden seind wegen des Niclaßen Lilii Wostrowsky gehorsamlich zu berichten, daß man zuvorderist ein umbstendliches Schreiben an seinen Herrn, den wolgebornen Herrn Herrn Wilhelmen von Lobkowicz etc. sub dato 14. Julii des vergangenen 1627 Jars aus der Reformations-Canzley expedirt hat, darinnen S. Gn. im Nahmen und anstat Ihrer Kay. May. an uns allergnedigsten Herrn angedeutet worden, den besagten seinen Diener Lilium umb deren in demselben Schreiben inserirten Ursachen willen, zur heiligen catolischen Religion anzuhalten. — Ferner es war mit ihme (in Ansehung Ihrer Gn. der Frauen von Lobkowicz und anderer mehr embsigen Fürbith, benebens auch in Hoffnung, dass er sich gebürlich accomodiren werde) ein lange Zeit, nemlich bis in Maium des jezt noch wehrenden 1628 Jars connivirt; und obwol ein Decret an den bemelten Lilium nach so langem ihme zugelassenen Verzueg zu Endt des angeregten Monats Maii verfaßet und albereit von Ihren Gn. den Herrn Reformations-Commissarien underschrieben gewesen, so ist doch dasselbe wiederumb auf eine ansehnliche intercession eingestelt und cassirt worden. Es hat aber diese Gelimpfligkeit bey ihme nichts verfangen wollen, sondern er inmitelst sich von Prag absentirt und ein zimliche Zeit (wie fürkombt) zu Wien bey Ihr Gn. Herrn Seifrid Breuner etc. als ein Aufwarter sich aufgehalten. — Als nun hernacher sein Weib gestorben und er von Wien nach Prag widerkommen, ist ihme ein ausfürliches und bewegliches Decret sub dato 1. Julii dies 1628 Jares zugefertiget und der Termin ad certam conversionem vel emigrationem auf den 29. eiusdem Mensis angesezt worden. Er aber fort in seiner kezerischen Halssterrigkeit verharrendt, solchen Termin und noch ein gute Zeit darüber hat verstreichen laßen. Endtlich und vors vierdte ist ihme abermals ein Decret sub dato 4. Septembris nechsthin mit widerholter gelimpflicher, jedoch beweglichen Vermahnung zugeschikt, und der Termin noch weiter, nemlich bis auf den Festtag des heil. Apostels und Euangelisten Mathei, das ist den 21. September sich gewißlich ohne lengern Verzueg, entweder zur catolischen Religion würklich zu bekehren, oder ausm Lande zu emigriren, prolongirt worden. — Hierauf hat er ein Supplication an Ihre Gn. den Herrn obristen Landhofmaister gelangen laßen, abermals umb einen neuen lengern Termin, benentlich bis auf den Festtag s. Martini Episcopi bitend, bey welcher aber dies wol zu observiren, daß er darinnen nicht austruklich versprochen, den heil. catolischen Glauben anzunehmen; dahero den Ihr. Gn. der Herr obriste Landhofmaister verursachet worden, selbst

müendlich ihme Lilio neben allerhand wolmainenden und hailsamen Vermahnungen dies schließlich zum Beschaidt zu geben, daß weiln er vorhin underschiedliche Termin ad certam conversionem gehabt, aber nichts dergleichen effectuirt hat, auch in seiner übergebenen Supplication nicht cathagorice conversionem verspricht, so könne man nach Verfließung schon so langer Zeit und ihme so oft beschehener prolongation des Termins Ihrer Gn. der Herrn Reformations-Commissarien Decreta, nicht lenger illudiren laßen und ihme solchergestalt zu Verkleinerung dieser hochansehenlichen hailsamen Commission, sowol auch zu schädlichen und ärgerlichen Consequenzen, so daraus bey anderen erfolgen möchten, nicht mehr Verlengerung des Termins bewilligen; da aber er durch Übergebung eines anderen Memorials expresse, daß er gewiß und unfehlbarlich auf den gedachten St. Martini-Tag, oder auch noch etwas lenger, zum heil. catolischen Glauben würklich tretten, beichten und communiciren will, zusagen wirdt; alsdan soll ihme solche Verlengerung wol bewilliget werden, welches auch zu allem Überflueß der hochgedachte Herr obriste Landhofmaister S. Gn. nochmals durch den Herrn Patrem Georg von der Boon, Societatis Jesu, ihme Lilio zu entbotten, er aber dennoch durchaus sich darein nicht hat verstehen wöllen, und bald zur selbigen Zeit, etwan circa festum s. Mathaei, wider alles Versehen in der Stille sich von hinnen, andern verstokten kezerischen Emigranten gleich, aus Ihrer Kay. Maj. Gebiete (wie man Bericht hat) auf Dresden verfüget hat. Daraus nun gnugsamb zu sehen, dass man gegen ihme einen solchen Geliempf, langwirigen Aufschueb und Gnad, so sunsten keinem andern seinesgleichen, oder auch vornehmern nicht widerfahren gebraucht; und ihne gar nicht übereilet hat, hierumben dann an seiner emigration allein sein aigene obstinatio und Ungehorsamb, indeme er die Bekehrung zur heiligen catolischen Religion niemals resolute und für gewiß hat zusagen wöllen, schuldig ist. 6. Decembris a. 1628.

125. *Dne 23. prosince 1628. Reformační komisse vytýká Julianě Beřkovské, že pro její váhavost poddaní její dosud nepřijali víry katolické, i poroučí jí, aby přičinila se o to, by do tří neděl se tak stalo. Spolu předvolávají nekatolíka jménem Stropina na jejím statku se zdržujícího.*

Urozená paní přítelkyně Nám milá. S nemalou nelibostí toho doslejcháme, že jsouce Vy osoba katolická (jakož také J. M. C. toho milostivě považujíc Vám jest statek manželu Vašemu v pokutě k ruce J. M. C. odňatej trhem a v ceně dosti mírné milostivě dopříti ráčil), lidé Vaši poddaní až posavad k víře svaté katolické, tak jakž o tom všem vůbec skrze milostivé J. M. C. patenty přísně, pod jistou J. M. C. nemilostí a trestáním poručeno jest, přivedeni nejsou, v čemž se vina žádnému jinému než-li Vám a Vaší váhavosti přičítati nemůže. A kdyby J. M. C. o tom zvěděti ráčil, mohlo by Vám to ne malou, ale velikou těžkost přinésti; však nicméně ušetřujíce Vás ještě na ten čas a nepřejíce Vám škody, jménem a na místě J. M. C. krále a pána nás

všech nejmilostivějšího Vám o tom dostatečně a nakonec poroučíme, abyste pamatujíc na to, že každá vrchnost o spasení duší poddaných svých (majíce z nich před trůnem Božím počet vydati) pilně se starati povinna jest, beze všeho prodlení se k tomu skutečně přičinili, ady dotčení Vaši poddaní všickni, mužského i ženského pohlaví, staří i mladý, nejdéle ve třech nedělích od datum tohoto poručení Našeho pořád zběhlých k poznání též pravé svaté a samospasitedlné víry katolické přivedeni byli a konečně k ní přistoupili, jakož pak Vy jisté hodnověrné, od správce duchovního psané vysvědčení na to, ža jsou se všickni zpovídali a Velebnou Svátost Oltářní pod jedenou spůsobou, podle nařízení církve svaté katolické římské, přijímali, při vyjití svrchu oznámeného terminu Nám odeslati povinni budete, jináče nečiníce, pod uvarováním nějaké nepříležitosti, kteráž by Vás pro neposlušenství potkati mohla. — A kdež také i o tom zprávu máme, že tam na Vašim statku nějaký Stropin, jenž katolickým není, zůstává, nemůžeme Vám toho schvalovati, že jej tak v jeho sektářským bludu na gruntech svých trpíte. I jsouce on od Nás skrze obzvláštní poručení sem do Prahy citován, napomeňte jej, aby se tím dříveji před Nás postavil, tak abychom s ním promluviti a pokudž by možné bylo, jej na pravou spasitedlnou cestu přivésti mohli. Jsme k Vám té naděje, že pro dokázání své pobožnosti a v náboženství katolickém pravé horlivosti to vše náležitě, dobře a chvalitebně vykonáte. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C., vůle naplní. Datum v Praze, 23. Decembris a. 1628. N. N. od Jeho M. etc. — Urozené paní Anně Julianě Beřkovské rozené z Amštatu a na Košeticích etc., přítelkyni Nám milé k dodání.

126. *Dne 23. prosince 1628. Komissaři obesílají Stropina, ouředníka panství Košetického.*

Urozený pane příteli Nám milý. Ukazuje toho pilná a důležitá potřeba, abychom s Vámi o jisté věci promluvili. Pročež jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám poroučíme, abyste ihned, jakž Vás toto naše psaní dojde, ničemuž sobě překážeti nedadouce, na cestu se vypravili, sem do Prahy přijeli a při Nás, v domě mém nejvyššího hofmistra v království českém, se ohlásili; bude Vám příčina takového obeslání oznámena. A na tom jistou a milostivou J. M. C. vůli naplníte. Datum v Praze, 23. Decembris a. 1628. N. N., od Jeho Mil. — Urozenému panu N. Stropinovi, paní Anny Juliany *) Beřkovské panství Košetického ouředníku, př. N. m. k dod.

127. *Dne 23. prosince 1628. Reformační komisse vytýká Albrechtovi Šebastiánovi Leskovcovi, že přes nařízení, aby všechny praedikanty na panství jeho se zdržující uvězniti dal, dosud ještě praedikant tam se zdržuje, i nařizují, aby dal jej zatknouti a do Prahy dodati.*

*) Orig. »Anně Julyaně.«

Urozený pane pane švagkře a bratře Nám zvláště milý. Pamatujeme se v tom dobře, že předešle in Julio letha přítomného 1628. zvěděvše My o tom, že na gruntech V. M. ve vsi Lipové vodě, též ve vsi Prašivý někteří prædikanti a škodliví duší lidských svůdcové proti přísné od J. M. C. mnohdykrát prošlé zápovědi jsou se zdržovali, jsme V. M. psaní učinili, takový zlý a nebezpečný neřád dostatečně stížili, i také jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. osobu V. M. vysoce napomenuli, abyste budoucně lepší pozor na to dáti, všudy na svých gruntech po takových z králov. českého od J. M. C. jak skrze patenty, tak i zřízením zemským zjevně a dokonce vypověděných prædikantích pilně se ptáti, jich tu na svých gruntech netrpěti, nýbrž je zjímati, vězením zjistiti a sem do Prahy na Staroměstský rathouz do vězení dodati, jakož také i ty osoby, kteréž ty prædikanty u sebe přechovávali a spolu s nimi své proklaté sektářství neboližto exercitium provozovali, též napodobně do vězení dadouc, v něm je až do dalšího nařízení Našeho zanechati nařīditi ráčili. I byli jsme té celé naděje, že to vše dokonce tak, jakž sluší, se opatří a žádná stížnost více v té příčině před Nás přicházeti nebude; ale však máme opět toho jistou a hodnověrnou zprávu, že se ještě jakýsi prædikant ve vsi Prašivý pod tají zdržuje a jedem svým kacířským duše *) lidské nakazuje, k věčnému zatracení přivozuje a bez pochyby i jiné rozličné, tajné, nebezpečné a daleko patřící praktyky, snad z něčího návodu, v tomto království provozuje, tudíž J. M. C. milostivou vůli a vůbec vydané patenty, též zřízení zemské, ano i tu slavnou spasitedlnou a Pánu Bohu milou v náboženství reformaci zlehčovati se opovažuje, o čemž kdyby J. M. C. zvěděti ráčil, jistě by to nejvíce V. M. přičtěno a těžce váženo býti mohlo. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, abyste ihned, beze všeho prodlení, se vší pilností, se k tomu přičiniti ráčili, aby týž lehkovážný prædikant konečně vězením zjištěn a sem do Prahy na Staroměstský rathouz do vězení dostaven byl; nicméně i ty osoby, u nichž on přebýval, aby tolikéž dostatečným vězením až do další Naší resolucí opatřeni zůstávali, jakož pak o V. M. nepochybujeme, poněvadž se tu nemalé, ale veliké věci a zvláště cti a chvály Boží dotýče, že v té příčině z pravé katolické upřímnosti žádné práce ani jakéhokoliv nákladu nelitujíc, to vše dobře a chvalitebně opatřiti a skutečně vyříditi ráčíte. S tím milost Boží rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 23. Decembris a. 1628. N. N. od Jeho Milosti etc. — Urozenému pánu panu Albrechtovi Šebastiánovi Leskovcovi, panu švagkru a bratru Nám zvláště milému k dodání.

128. *Dne 23. prosince 1628. Reformační komisse vytýká paní Markytě Šlejklovské roz. z Vrtby, že na panství svém Pacovském trpí úředníka nekatolického, k pohoršení poddaných, kteří rovněž v nekatolictví trvají, i nařizuje, aby úředníka toho dostavila do Prahy a aby poddané své do určité lhůty přiměla k obrácení.*

*) Orig.: duší.

Urozená paní a přítelkyně Nám milá. S nemalou nelibostí toho doslejcháme a jistou hodnověrnou zprávu toho máme, že jsouce Vy osoba katolická a vědouce o tom dobře, že skrze patenty od J. M. C. vůbec vydané všem regentům, hejtmanům, ouředníkům a správcům na všech a všelijakých panstvích a statcích jistý peremptorní termin do posledního dne měsíce března již dávno jminulého, aby buďto k víře svaté katolické přistoupili, anebo celého království českého a všech k němu přivtělených zemí prázdni byli, uložen jest; Vy nicméně proti takové J. M. C. přísné zápovědi ouředníka na statku svém Pacovském nekatolického s velikým jak Vašich poddaných, tak i jiných okolních obyvatelův pohoršením trpíte a přechováváte, odkudž i to pochází, že řídíce se poddaní nejvíce ouředníkem a jeho zlého v religí příkladu následujíc, až posavad ani v městě ani po vsích žádný katolický není, o čemž kdyby J. M. C. zvěděti ráčil, jistě by Vám to bez veliké těžkosti projíti nemohlo. I poněvadž Nám toho na zlehčení té slavné a spasitedlné v náboženství reformací nikoliv dale přehlížeti nesluší a nenáleží, pročež jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste ihned, beze všeho prodlení a ničímž se nevymlouvajíc ani zastírajíc dotčeného svého ouředníka nekatolického sem do Prahy před nás dostavili, jinak, pokudž by se toho od Vás nestalo a Vy byste téhož ouředníka svého nedostavili, nemohli bychom nic jiného, než-li že jste mu k ukrejvání se před Námi Vy sami na zlehčení tohoto jménem a na místě J. M. C. Našeho poručení schvalně pomahali, o Vás smejšleti a tu věc na J. M. C. vznésti [musili] a co by Vám z toho pošlo, tím sami vinni budete. Ale jsme k Vám té naděje, že se jakožto osoba katolická v tom tak upřimně a poslušně zachováte a netoliko dotčeného svého ouředníka sem dostavíte, nýbrž také i k tomu, aby všickni Vaši lidé poddaní, mužského i ženského pohlaví, staří i mladý, nejdéle ve třech nedělích od datum tohoto poručení Našeho pořád zběhlých, k poznání též pravé a samospasitedlné víry sv. katolické přivedeni byli a konečně k ní přistoupili, skutečně pro dokázání Vaše pobožnosti a v náboženství katolickém pravé horlivosti se přičiníte a všeckno náležitě, dobře a chvalitebně vykonáte. Jakož pak tolikéž jisté a hodnověrné, od správce duchovního psané vysvědčení na to, že jsou se všickni zpovídali a velebnou svátost oltářní pod jednou spůsobou podle nařízení církve svaté katolické římské přijímali, při vyjití svrchu oznámeného terminu Nám odeslati povinni budete jináče nečiníce, pod uvarováním nějaké nepříležitosti a těžkosti, kteráž by Vás pro Vaši váhavost a neposlušnost potkati mohla. A na tom jistou a milostivou J. M. C. vůli naplníte. Datum v Praze, 23. Decembris a. 1628. N. N. od Jeho Mil. etc. — Urozené paní Markytě Šlejgklovské rozené z Vrtby a na Pacově, přít. N. m. k dod.

129. *Dne 26. prosince 1628. Reformační komisse vyslovuje Adamovi Jiřimu Kostomlatskému z Vřesovic potěšení své nad tím, že přijal víru katolickou, napomíná jej, aby opravdové obrácení své dosvědčil brzkým obrácením poddaných svých a dovo-*

luje manželce jeho, dosud nekatolické, aby do Čech se vrátila, ale s podmínkou, aby také ona co nejdříve víru katolickou přijala.

Jich Milosti vyrozuměvše z spisu od urozeného vladyky pana Adama Jiřího Kostomlatského z Vřesovic, že jest on již vůli Boží a J. M. C. krále a p. n. v. n. skutečně naplnil a dle jistého dostatečného Jich Milostem předloženého vysvědčení poslušným*) synem církve svaté katolické Římské jsa učiněn, zpověď svatou a přijímání Velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou vykonal, i také, že lidi poddaný svý k též víře svaté katolické přivésti chce, připovídá: to vše sobě velice oblibovati a srdečně se z to těšiti, též i J. M. C. to poníženě s dobrou chválou a recommendací přednésti chtíti ráčí, a on již v tomto J. M. C. dědičném království českém in puncto religionis volně, svobodně a bezpečně zůstávati může. Však nicméně jmenem a na místě J. M. C. napomíná se dostatečně týž pan Adam Jiří Kostomlatský z Vřesovic, aby on ovšem, dle zakázání svého chvalitebného dotčené lidi poddaný svý všechny, mužského i ženského pohlaví, osedlý i neosedlý, starý i mladý, žádného nevyminňujíce, neprodleně k víře svaté katolické přivedl a tudy svou pravou stálost a horlivost k témuž svatému a samospasitedlnému náboženství katolickému skutečně dokázal. Co se pak paní manželky jeho, ještě nekatolické, kterážto jest ven z země se odstěhovala a nyní by zase sem do království českého se ráda navrátiti chtěla, dotýče, poněvadž nadepsaný pan z Vřesovic o tom, že i ona, Bůhdá, se napraviti dá, dobrou naději dává a sám ji k tomu všelijak vésti chce, pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. ráčí Jich Milosti k tomu povolovati, že se dotčená paní manželka jeho spolu se všemi lidmi a jakýmikoliv věcmi svými, kteréž při sobě má, zase sem do království českého, vlasti své milé, svobodně přistěhovati může. Však tak a na takový spůsob, aby ona žádného pohoršení nikomu na sobě nedávala, lidí poddaných od obrácení se k víře sv. katolické nerozpakovala, ani žádným vymyšleným spůsobem neodvozovala, nýbrž raději sama dobrého a pobožného příkladu pana manžela svého následujíc, aby také k poznání též pravé a samospasitedlné víry svaté katolické římské tím dřívěji přijíti a tudy spasení duše své dosáhnouti mohla, se pilně vynasnažovala, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Ex Reformationis commissione, Pragæ, 26. Decembris a. 1628. — Urozenému vladyce panu Adamovi Jiřímu Kostomlatskýmu z Vřesovic k dod.

130. *Dne 26. prosince 1628. Komissaři reformační vytýkají paní Anně Julianě Beřkovské, že poddaní její Košetičtí dosud víry katolické nepřijali, i nařizují, aby je k tomu přivedla poučováním skrze duchovní správce; zatvrzelé aby přísnými prostředky k tomu přiměla; v případě potřeby slibují jí pomoc vojenskou. Posléze nařizují, aby zjímati dala praedikanty.*

Urozená paní, přítelkyně nám milá. Máme toho jistou zprávu, že ačkoliv jste Vy osoba katolická, však nicméně poddaní Vaši

*) Orig. »poslušnem«.

Košetičtí od Vás k poznání pravé víry svaté katolické Římské vedle jisté Boží a J. M. C. krále a p. n. v. n. vůle přivedeni nejsou, nýbrž s velikým pohoršením jiných okolních pánův obyvatelův lidí poddaných, kteříž na Vaše poddané ukazují, až posavad v bludech sektářských, duší jich k zatracení vedoucích zůstávají. O čemž kdyby J. M. C. ráčil zvěděti, jistě by Vám taková váhavost a nedbanlivost Vaše těžce vážena byla a snadno i nepříležitost nějakou přivésti mohla. — Pročež vědouce Vy o takové milostivé J. M. C. vůbec skrze patenty publikované vůli, že J. M. C. žádného v tomto svém dědičném království českém, buď on kdo buď, kterýby katolického náboženství nebyl, trpěti chtíti neráčí, týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste vy neprodleně, beze všeho ostejchání a neohlídajíce se na nic, všechny poddaný Vaše, obojího, mužského i ženského pohlaví, osedlý i neosedlý, starý i mladý, žádného ovšem nevymiňujíce, nejdéle do tří neděl od datum tohoto poručení Našeho pořád zběhlých k dotčenému pravému svatému katolickému Římskému náboženství skutečně přivedli, jakož pak o tom nepochybujeme, že správcův duchovných k tomu spůsobných dosti máte anebo snadně jich dostati můžete, když jednom se pilně k tomu přičiníte a o spasení duší bližních svých s pravou katolickou horlivostí se starati budete. A pokudž by kteří z dotčených poddaných Vašich od své kacířské urputnosti upustiti a k pravé spasitedlné víře svaté katolické přistoupiti nechtěli, tehdy k nim pro jejich neposlušnost s náležitým trestáním přikročte a je třebas i vězením a jen o chlebě a vodě postem, k povinnému poslušenství a skutečnému takové jisté Boží a J. M. C. vůle naplnění přivésti nepomíjejte. Pakliby ani to nepostačilo, anebo že byste se snad jakého nebezpečenství obávali, tehdy jen o tom Nám brzy napište, My hned jistý počet válečného lidu Vám ku pomoci a přístnému těch zpurných a neposlušných lidí poddaných ztrestání tam vypravíme. Nicméně tolikéž na prædikanty, kteřížto semo tam po krajích se potulují a lidi od též víry svaté katolické odvracují, obzvláštní pozor dáti nařiďte a kdebykoliv který prædikant postižen byl, jej zjímati a sem do Prahy ku právu Staroměstskýmu dobře opatřeného dodati hleďte, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 26. Decembris a. 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozené paní paní Anně Julyaně Beřkovské, rozené z Amštatu a na Košeticích, přítelkyni Nám milé k dodání.

131. *Dne 28. prosince 1628. Komisaři nařizují hejtmanům kraje Bechyňského, aby dali praedikanta na gruntech p. Adama Hozlaura ve Volši se zdržujícího zatknouti a do Prahy dodati, dále aby zakročili proti mladému Kaplíři a Vrchotickému, kteří bez dovolení do Čech se vrátili.*

Urozený pane pane, též urozený vladyko, páni a přátelé nám zvláště milí. Dochází Nás jistá a hodnověrná zpráva, že se v kraji Bechynským, od J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám k správě a opatrování svěřeným a poručeným, všelijací těžcí,

škodliví, nebezpeční a daleko patřící neřádové proti J. M. C. skrze otevřené patenty, již mnohdykráte vůbec prošlé přísné zápovědi, ano také i Vám obzvláštně učiněnému poručení nacházejí a mezi jinými tyto: Předně, že na gruntech pana Adama Hozlaura v Volši na krčmě jeden lehkovážný prædikant již od dávních časův se zdržuje, obyvatele jedem svým kacířským nakazuje a falešným učením, i také proklatým svých domnělých svátostí posluhováním duše jich k věčnému zatracení přivozuje. — Druhé, že jest nějaký mladý Kaplíř, odstěhovavší se předešle ven z země, nyní nedávného času zase sem do království česk., nejsa katolickým, beze všeho dovolení přijel a na Ratibořských Horách u paní mateře své se zdržuje. — Třetí, že tolikež jeden Vrchotický, jenž se již byl pryč odstěhoval, vydávajíce se nyní za katolického (o čemž My žádné vědomosti nemáme) napodobně se zase sem do království českého navrátil a na Přestavlcích zůstává. — I nenadáli jsme se toho, abyste Vy v svých tak vzácných povinnostech na takové vysoce důležité, od J. M. C. sobě poručené věci lepšího pozoru nedávati a těm hrozným a těžkým neřádům dopouštěti měli; o čemž kdyby J. M. C. zvěděti ráčil, snadno by Vám to velikou nemilost a nepříležitost přinésti mohlo. Poněvadž pak Nám tomu, na škodu té slavné, spasitedlné a Pánu Bohu milé v náboženství reformací, nikoliv přehlížeti nesluší a možné není, pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. Vás napomínáme, abyste ihned beze všeho prodlení, jak předně dotčeného prædikanta na gruntech P. Adama Hozlaura se zdržujícího vězením zjistiti a dostatečně opatřeného, aby nevyklouzl, sem do Prahy ku právu Novoměstskýmu jistě dostaviti dali, tak tolikéž k nadepsaným Kaplíři i Vrchotickému (pokudž toho, že jest pravý katolík, dostatečně čím ukázati nemá) vedle toho generálního od J. M. C. sub dato 18. Octobris leta přítomného 1628 Vám učiněného vyměření a poručení ve všem všudy náležitě zachovali, zprávu vyřízení Vašeho tím dřívěji Nám učinili a to vše tak opatřili, abyste budoucně z toho J. M. C. odpovídati a právi zůstati mohli. Jináče nečiníce. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 28. Decembris anno 1628. N. N., od Jeho Mil. etc. — Urozenému pánu panu Joachymovi staršímu Španovskýmu z Lysova, J. M. C. radde a komorníku, též urozenému vladyce panu Václavovi Karlovi z Svárova a na Hamru, hejtmanům kraje Bechiňského etc., pánům a přátelům nám milým k dodání.

132. *Dne 28. prosince 1628. Komissaři žádají Ferdinanda Libštejnského z Kolovrat, reformačního komissaře kraje Žateckého a Rakovnického, aby přiměl p. Hrzana, by napravil to, nač faráři Jirkovský a Družkovický sobě stěžovali.*

Urozený pane pane a švagkře Nám zvláště milý. Jakož Nám od V. M. nedávního času tyto dva příležící spisy, jeden od kněze Jana Wachtle, faráře Jirkovského, a druhý od kněze Mikuláše Wagnera, faráře Trouškovického, kdežto sobě stížnost v rozdílných dosti těžkých artikulích do pana Hrzaně pokládají, jsou odeslány, tomu všemu jsme vyrozuměli a nemůžeme toho

témuž panu Hrzanovi (an to na žádného opravdu katolického člověka nepřísluší) schvalovati. Však pro rozličné mezitím zašlé, v J. M. C. vlastních potřebách pilné zaneprázdnění až posavad jsme dotčených obouch farářův vznešení bez vyřízení ponechati museli; nicméně poněvadž jste V. M., byvše teď nedávno jak při soudu komorním, tak i při sněmu zde v Praze, Nám o tom nic připomenouti neráčili, za jiné nemáme, než-li že ta věc již od V. M. spokojena a opatřena jest; pakli by se to ještě nestalo, tehdy jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. V. M. napomínáme, abyste z mocnosti commissí od J. M. C. na sebe vzložené při nadepsaným panu Hrzanovi tak opatřiti ráčili, aby dotčení oba farářové příčiny neměli dále sobě do něho co stěžovati. A pokudž by týž pan Hrzan V. M. v tom uposlechnouti a tu věc napraviti nechtěl, račte nám o té věci další zprávu i s dobrým zdáním svým učiniti, tehdy My sami potom nepomineme to vše k náležitému opatření přivésti. S tím milost Boží rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 28. Decembris, anno 1628. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozenému pánu, panu Ferdynandovi Libštejnskýmu z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. raddě, komorníku a k reformací v religí kraje Žateckýho a Rakovnického nařízenému commissaři, panu švagkru Nám zvláště milému k dodání.

133. *Dne 30. prosince 1628. Komissaři podávají císaři zprávu o Vavřinci Hanzburském, faráři u sv. Vojtěcha v Praze, jenž tajným nekatolíkům prodával cedulky o vykonané zpovědi a přijímání; dále podávají zprávu o zakročení proti jeho spoluvinníkům.*

Allergnedigster Kaiser, König und Herr. Euer Kay. Majestät können und sollen Wir gehorsamist nicht verhalten, dass nachdeme Ihr hochfürstl. Gn. Herr Cardinal von Harrach, umb desto beßerer der heil. catol. Religion Befürderung willen und zu Amovirung allerley Unwessen, so bey manchen geistlichen Leuten mit großer Ärgernuß gefüret worden, den ehrwürdigen Prælaten Herrn Johan Ernsten Plateis von Platenstein, auf Gußmandorf, Thumbherrn zu Prag, Olmüz, Wischehrad und Breßlau etc., zu einem inspectore über den alhiegen geistlichen Personen verordnet, hat jetzbesagter Herr Plateis als ein recht gestlicher und eifriger Mann, hierinnen (wie auch sunsten in underschiedlichen die Religions-Reformation betreffenden, ihme aufgetragenen Craiß-Commissionen) seines müglichsten Fleißes nicht gespart, sondern viel gute officia darbey præstirt, und ist durch seine Fürsichtigkeit diese Tag darhinden gekhomen, dass der Pfarrer bey St. Adalberto dahie in der Neuen Stadt Prag, nahmens Laurentius Hanzbursky, der da vor Jahren catolischer Priester gewesen, dernach vom obern erzbischoflichen Consistorio abgefallen und dem undern sektischen Consistorio sub utraque sich beygepflichtet, auch zweifelsohne tempore Rebellionis neben andern seinesgleichen allerhand böße, schädliche wider Euer Kay. Maj. machinationes getrieben, aber nach dero glüklichen Victori sich widerumb zu der katolischen Röm. Kirchen gewendet, mit

höchster Anglobung und Aydesschwuer, hinfüro nimmermehr darvon abzuweichen und jederzeit from, gottselig, in seinem geistlichen Stand getreu, bestendig und allermaßen wie es einem ehrlichen catol. Priester aignet und gebüret, sich zu verhalten: deme allem zuwider überaus sehr bößlich gehandlet und gar vielen hohen und nidern Standes uncatolischen Personen, welche mit sonderm Fleiß übers Land alher nach Prag zu ihme heiffig geraist, gegen Einnehmung des Geldes falsche Beicht-Zeteln oder attestationes, samb hetten sie ritu catolico confitirt und sub una specie communicirt, von sich gegeben, manchmal auch selbst müendlich vor dem Magistratu solches falschlich zu berichten, kein Gewißen noch Abscheu genohmen, und also Gott den Allmechtigen und Euer Kay. Maj. sambt aller geistlichen und weltlichen Obrigkeit zu illudiren, benebens auch die in sektischen Irthümbern stehende Leute umb ihre Seelenseligkeit zu bringen sich understanden; dannenhero nun in dem Reformationswerkh nicht ein schlechte Verwirrung entstanden, sintemal die neucatolischen, sowol die Landleute, als auch die Burgerschaft im ganzen Königreich Böhaim in ihrer conversion suspect worden und man bey so beschaffenen Sachen, wer von Herzen recht catolisch ist, oder nicht, aigentlich nicht wißen kan, fürnemblich alldieweil auch auf andere Priester mehr ebenmeßiger dolus vermuettet wird, welches hoffentlich in kurzem mit Hüelf des gerechten Gottes an tag kohmen soll. Wann dann diß ein schrekliches, hievor unerhörtes und hochsträfliches crimen ist, Ihr hochfürst. Gn. der Herr Cardinal aber vor etlichen Tagen von hinnen verraist, als hat interim der obernente Herr Plateis den angeregten mainaydigen, treulosen Pfarrern bey der geistlichen Jurisdiction incarceriren laßen, wegen der weltlichen Personen aber, so in diesem schändlichen Verbrechen mit interessirt sind, uns die Notturft angebracht und umb gebürliches Einsehen angehalten. Diesemnach haben Wir alsbald, sowol zu Verthaidigung und Befürderung der Ehr des Allmechtigen Gottes, als auch zu gehorsamister Vollziehung Euer Kay. Maj. Uns unlengst sub dato 18. Octob. zugesendeten gnädigsten Resolution und Befehls ein zimliche Anzal der bürgerlichen Personen in allen dreyen Präger Städten, so von dem gedachten gottlosen falschen Pfarrer die Beicht-Zeteln gehabt, zur gefenglichen Verhaftung einziehen laßen, auch die Verordnung gethan, daß Sie nach vorhergehenden genauen inquisition und Befund der Verschuldung durch Euer Kay. Majt. Richter gerichtlich angeklagt, iudicirt und sententionirt werden sollen; allein Wir weren deren gehorsamisten Mainung (jedoch ohn ale Maßgebung meldend), dass man etliche, welche nicht so gar malitiosi oder nicht sonders viel schuldig sind, gegen genugsamer Caution des Arrests widerumb erlaßen möchte. Belangend aber die höhern Stands Personen ist Uns die Verzeichnuß derselben noch nicht zugestellt worden; sobald Wir sie zu handen bekhomen, wollen Wir nicht underlaßen dergleichen Personen für Uns zu beschiken, den Sachen fleißig nachzuforschen und die delinquenten durch Euer Kay. Maj. Cammer-Procuratorn anklagen, über Sie das Recht ergehen und

Urtel sprechen zu laßen, alsdan auch dasselbe Euer Kay. Maj. zur gnädigsten ratification zu schiken, und allenthalben der vorgedachten Euer Kay. Maj. gnädigsten resolution gemeß, oder wie es noch weiter Euer Maj. befehlen werden, Uns gehorsamist zu verhalten. Deroselben zu beharrlichen kaiserlichen Gnaden Uns hiemit underthenigst und gehorsamist empfehlend. Datum Prag, den 30. Decembris anno 1628. Euer Röm. Kay. Maj. allerunderthenigst treu gehorsamiste. Der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim Königl. Maj. etc., Unsern allergnedigsten Kaiser, König und Herrn.

1629.

134. *Dne 4. února 1629. Komissaři dávají lhůtu tři neděl Janu Habartovi Kostomlatskému z Vřesovic »ad certam conversionem vel emigrationem«.*

Jich Milosti od Jeho Milosti Římského císaře, uherského a českého krále k reformací v religi, neboližto náboženství v král. českém nařízení páni commissaři. Z jistých uvážlivých příčin ráčí žádosti urozeného pana pana Jana Habarta Kostomlatského z Vřesovic v příčině lhůty ad certam conversionem vel emigrationem tak dalece povolovati, že může v tomto království českém za tři neděle, od datum tohoto decretu, to jest od čtvrtého dne přítomného měsíce února, volně zůstávati. Jsouce k němu té celé naděje, že on spasení duše své bedlivě povážíc a dadouc se v tým čase té pravé, samospasitedlné víře sv. katolické právě apoštolské římské dobře vyučiti, k ní náležitě přistoupiti a poslušným synem církve svaté se učiniti, odpuren nebude. Jinak pokudž by se to od něho nestalo, tehdy se při předešlým Jeho Milosti císařské krále a p. n. v. n., milostivém nařízení zcela a zouplna zůstavuje. Ex Reformationis Commissione Pragae, 4. Februarii, anno 1629. Urozenému panu p. Janovi Habartovi Kostomlatskému z Vřesovic k dodání.

135. *Dne 5. února 1629. Komissaři k žádosti osiřelých sester Doupovcových na Libědicích o prodloužení stanovené lhůty odpovídají, že nemohou jim ho povoliti, jelikož se neprohlásili, že by víru katolickou opravdu přijaly; že však jest jim volno obrátiti se se žádosti tou k císaři.*

Von Ihrer Hochfürstl. und Ihren Gnad. von der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhaimb könig. Maj. zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordneten Herrn Commißarien wegen. Den verwaisten Geschwiestern Tuppawerin gebornen von Tuppau, uf Libetiz, auf ihr schriftlich angebrachtes Bitten, Verlengerung des von Ihrer Kay. Maj. durch allgemaine Patenta in Religionssach angesezten Termins betreffend, hiemit zum Beschaid anzufügen: Weiln sie von ihren sektischen Irrthumbern abzustehen und den wahren, alleinseligmachenden, heiligen catolischen,

recht apostolischen römischen Glauben anzunehmen sich durchaus nicht erklehren, als können Ihre hochfürstl. und Ihre Gnaden ihnen gar kein ainige lengere Friest oder Verlengerung des obgedachten Termins nicht geben; sofern sie es aber bey Ihrer Kays. Maj. suchen wollen, dies stehet in ihrem Willen. Darnach sie sich zue richten wissen werden. Ex Reformationis Commissionen, Pragæ, 5. Februarii anno 1629. — Den verwaisten Geschwistern Tuppawerin, Gebornen von Tuppaw, uf Libetiz, zuzustellen.

136. *Dne 13. února 1629. Komisaři prodlužují hraběnce Kateřině Sibylle z Guttensteina lhůtu k obrácení o jeden měsíc.*

Ihre Hochfürstl. und Ihre Gnaden etc. haben vernohmen, was die wolgeborne Frau Frau Catharina Sibilla Grafin von Guttenstein, geborne Freyfrau von Schwamberg, Wittib, wegen Verlengerung des von höchsternenter Ihrer Kay. Maj. durch offentlich ausgangene Patenta, in gemein allen uncatolischen Herrn- und Ritterstands weiblichen Geschlechts-Personen, entweder den heiligen catolischen Glauben anzunehmen, oder das ganze Königreich Böhaim zu meiden, angesezten und nun albereit mit Ende Decembris nechsthin ausgangenen Termins schriftlich angebracht. Obwol nun Höchsternenter Ihrer Kay. Maj. gnedigste Patenta und darinnen austruklich stehende endtliche Resolution hoch in acht zu nehmen gebüret und daraus billich nicht zu schreiten, weiln aber die obangeregte Frau Grafin in derselben Schrieft ihren, zu dem heiligen catolischen Römischer Glauben guten genaigten Willen, und dass sie sich darinnen recht unterweisen, auch unzweifentlich denselben bekhennen und annehmen wölle, zu erkennen giebt, darüber dann Ihre Hochfürstl. und Ihre Gnaden sich hoch erfreuen, als wird im Nahmen und anstat Ihrer Kay. Maj. der wolgedachten Frauen Grafin die Friest noch auf ein Monat, von dato dies Decrets zu raiten, vergönt, als und dergestalt, dass sie in solcher Zeit ihren guten, lobwirdigen und Gott wolgefeligen Fürsaz würklich volziehen und den wahren, alleinseligmachenden, heiligen catolischen, recht apostolischen röm. Glauben durch busfertige Beicht und andechtige Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars unter einer Gestalt nach Ordnung und Einsazung der heiligen catolischen Kirchen annehmen und darüber ein glaubwirdige schriftliche Kundtschaffft von ihrem Beichtvatter entweder Ihrer Hochfürstl. und Ihren Gnaden etc., oder dem Herrn Craiß-Reformations-Commissario übersenden soll; dies alles geraicht zuvorderist zu Lob und Ehr des allmechtigen Gottes, dann auch zu Ihrer aigenen Seelenhail, und wird zugleich daran erfüllet der mehrhöchsternenten Ihrer Kay. Majt. gnedigster Will und Mainung. Ex Reformationis Commissione Pragæ 13. Februarii anno 1629. Der Wolgebornen Franen Frauen Catharina Sibilla Grafin von Guttenstein, geborner Freyfrauen von Schwamberg zuzustellen.

137. *Dne 13. února 1629. Komisaři povolují Anně Měsíčkové z Kabiště a z Ottersfeldu na Běharově další lhůtu jed-*

noho téhodne, ale odmítají její žádost, aby v případě, že by se vystěhovala, mohla do Čech volně přijížděti a zase odjížděti.

Jich Milosti etc. ráčili jsou urozené paní Anny Měsíčkové z Kabiště a z Ottersfeldu, na Běhařově v spisu podané žádosti z strany prodloužení terminu od J. M. C. krále a p. n. v. n. skrze vůbec vydané patenty všem nekatolickým obyvatelům tohoto království českého, obojího pohlaví, v příčině náboženství, tak aby buďto k víře svaté katolické přistoupili, anebo z země ven se odstěhovali, uloženého a již při skončení nedávno jminulého měsíce prasince vyšlého, vyrozuměti. I ačkoliv Jich Mil. milostivého vyměření a poručení J. M. C. v nadepsaných patentích obsaženého neráčí motci měniti, však aby táž paní Anna Měsíčková v té vysoce platné a spasitedlné věci sobě vždy usmysliti a k poznání též pravé samospasitedlné víry sv. katolické římské přijíti mohla, ráčí Jich Mil. jí ještě další lhůty, za jeden tejden, od datum tohoto decretu počítajíc, povolovati, ale kdež ona toho, aby jí (kdyby po odjezdu svém z království tohoto jí jaká potřeba nastala) volně sem přijeti i zase odjeti dovoleno bylo, žádá, dokládajíc toho, že by jiní již té milosti užiti a tím ubezpečeni býti měli, toho Jich Mil. proti jisté J. M. C. milostivé vůli a o žádném takovém netretným příkladu neboližto povolení nic nevědouc, nikoliv jí dovoliti motci neráčí, čímž se ona spraviti může. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Ex Reformationis Commissione Pragæ, 13. Februarii a. 1629. — Urozené paní Anně Měsíčkové z Kabiště a Ottrsfeldu, na Běhařově etc., k dodání.

138. *Dne 15. února 1629. Komissaři předvolávají Jana Hamerika Broge a manželku jeho.*

Urozený pane příteli nám milý. Ukazuje toho pilná a důležitá J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, abychom s Vámi, též s manželkou Vaší, o některé věci promluvili; pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto Naše psaní dojde, na cestu sem do Prahy spolu s manželkou svou, ničímž se nezastírajíc, ani vymlouvajíc, vypravili a přijedouc sem, při Nás se ohlásili; bude Vám příčina tohoto obeslání oznámena. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 15. Februarii anno 1629. N. N. od Jeho Mil. římského císaře, uherského a českého krále etc. k reformací v religí neboližto náboženství v král. českém naříz. commissaři. — Urozenému panu Janovi Hameriku Broge etc., příteli nám milému k dodání.

139. *Dne 15. února 1629. Komissaři odpovídajíce české komoře na přípis její v příčině reformace Jáchymovských, vytýkají jí, že chce všecku péči o tu věc na ně uvaliti a dokazují, že česká komora sama má o věc tu pečovati a upozorňují ji na to, že hejtman Jáchymovský je reformaci hlavně na překážku. On že vymohl klamnou relací u císaře odklad reformace, ten však že císař, byv lépe zpraven, odvolal. Řečený hejtman, že i jinak všemožně reformačnímu dílu překáží. Komissaři radí,*

aby česká komora hejtmana přísně napomenula, by za pomoci komisařů krajských reformaci co nejdříve provedl.

Der röm. kay., auch zu Hungern und Böhaimb könig. Maj. löblichen böhmischen Cammer wolverordneten Herrn Præsident und Räthen etc. freundlich zuzustellen.

Die von der röm. kay. auch zu Hungern und Böhaimb könig. Maj. unsern allergnädigsten Herrn zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Herrn Commissarien haben vernohmen, was ihnen von der löblichen königl. böh. Cammer wegen der Joachimsthalerischen Reformation schriftlich fürgebracht worden, und es befrembdet Sie nicht wenig, dass die löbl. Böh. Camer diese Sachen von sich zu schüeben vermainet und hierinnen simpliciter auf die Herrn Reformations-Commissarien allen Last laden will, da doch, wie Sie zweifelsohne wol wissen, Ihrer Kay. Majt. gnädigste intention, Willen und Mainung dahin gehet, dass alle catolische Obrigkeiten alle ihre Unterthanen oder sunst ihnen undergebene Personen zu der heiligen catolischen Religion ohne ainiger der Herrn Reformations-Commissarien Erinnerung anzuhalten und zu bringen schuldig sein sollen; wann dann fürnemlich die löbl. böh. Camer von höchsternenter Ihrer Kay. Majt. allen dero königl. Berkh-Städten zu ihrer Obrigkeit fürgesezt worden, so will sich in allweg geziemen, dass Sie selbst die obgemelte Joachimsthaler, als welche zu der böh. Camer-Iurisdiction immediate gehören, zum gehorsamb und Annehmung der heiligen catolischen Religion antreiben und bringen sollen; inmaßen solches etliche vornehme Fürsten, Grafen und Herrn in ihren ansehlichen Herrschaften und Städten mit derenselben Burgerschaft und Underthanen, desgleichen auch die vorigen der könig. böh. Camer geweste Herrn Præsidenten und Räthe propria authoritate, ohn ainige dergleichen auf die Herrn General- und Principal Reformations-Commissarios Weisung und Remittirung wol löblich gethan und ihre undergebene Personen zum catolischen Glauben genzlich und völlig gebracht, welches dann ebenermaßen die yezigen Herr böh. Camer Præsident und Räthe gar wol viel leichter als sunsten andere Herrn des Königreichs Böhaim Inwohner thun können und billich sollen, zumahl weiln Sie nicht allein gnugsame Jurisdiction (wie obgemelt) über ihnen haben, sondern auch mit vielen tauglichen Personen und zu nothwendigen hierzu gehörenden Unkosten allerhand Geldmitteln versehen sind, welches manchen Herrn, wie auch den Herrn General-Reformations-Commissarien selbsten (die da bisanhero ihr aigen Geldt bei diesem Reformationswerkh angewandt) mangeln thuet. Wo nun uncatolische Obrigkeiten vorhanden, die da wider die Kezerey nicht streben und weder sich selbst zum catolischen Glauben bekehren, noch ihre Underthanen darzu halten und bringen wollen, da hats wol ein andere Mainung und ist nothwendig, dass die Herrn General-, sowol auch die in den Craißen von Ihrer Kay. Maj. verordnete Particular-Reformations-Commissarii sich selbst dessen annehmen und dieselben Uncatolischen Obrigkeiten sambt ihren Unterthanen (wiewol solches in

Manglung der obgedachten darzu nothwendigen Mitteln beschwerlich zu thun fürfällt) reformiren, vermahnen und zur genzlichen Bekehrung führen sollen; aber bey catolischen Obrigkeiten haben die Herrn General-Reformations-Commissarii gar einen andern, Ihrer Kay. Maj. annehmlichen modum observirt, nemlich dass wann gedachte catolische Obrigkeiten nicht haben selbst aus aigner Bewegnus ihre Underthanen, oder sunst zu ihrer Jurisdiction gehörige Leute zum catolischen Glauben convertirt, so haben die Herrn General-Commissarii dergleichen Obrigkeiten mit præfigirung eines gewissen Termins eine bewegliche Vermahnung gethan, und da Sie fort in Bekherung ihrer Leuthen fahrlässig erschienen, alsdann sie ernstlicher darzu getrieben, oder durch die Particular-Commissarios treiben lassen, und hat die löbl. böh. Camer selbst vorhin auf dergleichen wol vor zwey oder drey Jahren ihnen nicht einmal gethane Erinnerung die Ihrigen zimlichermaßen zur Conversion gebracht, dahero sich nun zu verwundern ist, dass sie anyezo gleichsam zu Ihrer aignen Authoritet-Smellerung in obgemelter Ihrer, den Herrn Principal - Reformations - Commissarien zugeschikten Schrift der Reformations-Verrichtung mit den Joachimsthalern sich entschlagen und auf die Herrn Principal-Commissarien die ganze Mühe schüeben wollen. Es merken aber die Herrn Principal-Commissarii so viel, dass der Christof Grad von Grünenberg, Haubtman daselbsten zu Joachimstal dessen am maisten Ursacher ist, welcher da, wie vorhin ungefehr vor zwey oder drey Jahren mit seinem üblen, Ihrer kay. Maj. zu Wien gethanen Bericht den Joachimsthalern suspensionem Reformationis (wie vermuetlich gegen Empfahung ansehenlichen Præsents) erlanget hat, aber dieselbe nunmehr von Ihrer kay. Maj. auf bessere und gründlichere informationes aufgehebt ist, jetzt wiederumb dies hochnothwendige, gottwolgefällige, hailsame Reformationswerkh gerne verhindern wollte, in welches procedere die Herrn böh. Camer Præsident und Räthe viel bessers und erspriesliches einsehen als die Herrn General-Reformations-Commissarii, thun, und den angeregten, unter Ihrer iurisdiction gehörenden Haubtman die Joachimsthaler zum catolischen Glauben gar wol bringen können; sonderlich, weiln die particulares Herrn Craiß-Reformations-Commissarii ihme darzu gnugsamb verhülflich sein wollen, wann er nur sich ihnen accomodiren wollte, auch mit dem Pfarrer daselbsten Fried und Ainigkeit hielte, und nicht also, wie bishero geschehen, sich mit ihnen hadern und zanken und dardurch die Reformation perturbiren und verhindern thäte, wie dann destwegen bey obvermelten Herrn General- und Principal-Commissarien die particular Herrn Craiß-Reformations-Commissarii wider ihn vielfältiglich geklagt haben, solches auch aus seinem aignen von der löbl. böh. Camer überschikten, hiebey neben andern Joachimsthalischen Schriften liegendem Schreiben austruklich erscheinet, sintemal er die besagten, im Saazer und Rakowniker Craiß verordnete Herrn Reformations-Commissarios, wiewol sie von Ihrer Kay. Maj. selbsten dahin verordnet sind, nur subdelegatos (wider alle Ihre Kay. Maj. intention) nennet, benebens auch gnugsamb

zu erkennen gibt, dass er den jezigen Pfarrer daselbsten hinwegstossen und etwan einen andern suæ farinæ hinein gerne befürdern wollte. — Nichtsdestoweniger aber, damit die löbl. böh. Camer sehen solle, das die Herrn General- und Principal-Reformations-Commissarii ihrers thails nach Gottes und Ihrer kay. Maj. gnädigstem Willen dies heilsame Reformationswerkh gerne promoviren und demselben forthelfen thuen, so erklären Sie sich auf der löbl. böh. Camer Schreiben hiemit, dass Sie vermainen, es möchten billich der Herr böh. Camer Præsident und H. Räthe in diesem, zwar schon ziemlich vom obgedachten Joachimsthalischen Haubtmann verwirtem Wesen dies thuen: Erstlich, dass Sie dem yetzernentem Haubtman ein hartes Capitel geben und ihme seine Inconvenientien, nemlich, dass er in der catolischen Religion so kalt, in reformirung daselbsten sehr nachleßig, denen Herrn Kay. Craiß. Commissarien zu assistiren widerig, mit dem Pfarer unainig sich erzeiget und dardurch das hailsame Reformationswerk, gleichwie vor diesem mit der von ihme per male narrata ausgebrachten Reformationssuspension, also anyezo auch durch seinen fürsezlichen Unfleiss verhindern thuet, starken Verwaiß geben und ernstlich befehlen, dass er bey Kay. Ungnad und Verlust seines Ambts, auch wol noch weitern Straf, hinfüro das Reformationswerkh mit Hüelf und Beystand der Herrn Kay. Commissarien und des Pfarrers rechtschaffen euferig fortstellen, befürdern und auf ehist vollkommentlich zu Ende bringen solle. — Fürs andere, dass die wolgedachte der Böh. Camer Herr Præsident und Herrn Räthe denjenigen Personen, welche die conversionem ad festum purificationis B. Mariæ Virginis nechsthin zugesagt, jedoch solcher ihrer Zusag nicht nachkomben, sondern yezt zu ihrer Ausflucht in ihrer Schrift, samb solle der Herr Craiß-Commissarius dieselbe Zusagung und Revers von ihnen mit Bedrohungen ausgezwungen haben, fürgeben und ganz spötlich ein dilation auf ein Jahr begeren, noch zum Überfluß den Termin ad certam conversionem bis auf die Mitfasten aus Gnaden prolongiren und ansezen; wan sie aber in solcher Zeit sich nicht accomodiren würden, alsdan sie in ein Gefengknuß legen und nur in solo pane et aqua zum Gehorsamb und Erfüllung ihrer Zusag anhalten und compelliren laßen wolten, immaßen auch dahie in Präger Städten (so fürnehmer und ansehenlicher, als die Joachimsthaler sind) eben dieses Mittel gegen dergleichen Leuten, auch wol Ihrer Kay. Maj. Dienern, welche ihre Zusag nicht halten, zum öfternmal fürgenohmen worden. — Fürs dritte, denen Personen, so dem Haubtman zu Joachimsthal, laut seines Schreibens, conversionem zugesagt und die Frist bis auf Ostern begert haben, möchte man zwar diesen yeztgemelten Termin vergönnen und præfigiren, aber fleißig darauf merken. damit sie ihre Zusag gewiß præstiren. — Fürs vierdte, denyenigen Personen, welche gute Hoffnung geben, sich zur catolischen Religion zu bekehren, kundte man den Termin bis auf nechstkünftige Ostern ansezen. — Fürs fünfte, dieyenigen aber, so gar nicht wollen catolisch werden, solte man nicht allein durch den Haubtmann zu Joachimsthal und den Pfarrern daselbsten fleissig vermahnen, sondern

auch durch die Herrn Craiß-Commissarien (welche die löb. böh. Camer destwegen ersuchen möchte, und die Herrn Principal-Commissarien selbst auch ihnen hiervon schreiben) ernstlich dahin anhalten und benebens durch die bey oftgedachten Herrn Craiß-Commissariis anwesende Herrn Patres Societatis Jesu, oder andere geistliche Leute (wie dan auch die löb. Böh. Camer selbst gute, gelehrte und exemplarische Priester, bevor etliche ex Societate Jesu, zuwege bringen und mit Fleiß dahin schiken möchten) beweglich vermahnen und fleissig instruiren laßen, ihnen auch, und sonderlich denen, an welchen beym Bergwesen Ihrer Kay. Maj Nuez am maisten gelegen, Termin ad conversionem nicht allein bis auf nächstkünftige Ostern, sondern auch gar bis auf Pfingsten verlengern; underdeßen aber soll der Haubtmann mit Hülf der Herrn Craiß Commissarien sich aufs höchste befleißen, die zum Bergbau nuzlichsten Gewerker und andere officianten, wo nicht so bald genzlich zur Annehmung des heiligen catolischen Glaubens, jedoch zum wenigsten ad promissionem conversionis zu bewegen und zu bringen, auf dass, wan sie es einmal zusagen würden, darnach desto füglicher mit der Straf belegt und zu Præstirung ihrer Zusag bezwungen werden möchten. — Im übrigen thuen die Herrn General- und Principal-Reformations-Commissarii dies negotium zu der hochgedachten Böh. Camer Herrn Præsidents und H. Räthe beywohnender guten discretion heimbstellen, gar nicht zweifelend, weiln ohnediß ihrer aller großer und treuer in der heiligen catolischen Religion Eufer den Herrn Principal-Commissarien gnugsamb bekhandt ist, dass Sie dieses hochangelegenes und Gott wolgefelliges Werkh mit den Herrn Craiß-Commissarien correspondendo, durch den Haubtman zu Joachimsthal, oder im Fall er darzue wegen seiner Farläßigkeit und Uneüfers nicht tauglich befunden wird, durch andere von ihnen hierzu erwählte commissarios (als etwan den Wolgebornen Herrn Herrn Georg Wilhelm Michna von Wazinow etc. und Herrn Lorenzen Maiderle von Manßberg etc. oder aufs wenigste durch derselbigen ainen) zu völligem glüklichem Ende zu bringen sich nicht waigern, sondern zu Lob und Ehr des allmechtigen Gottes, sowol auch zu sonderm Ihrer Kay. Maj. Wolgefallen dißfalls alles gerne verrichten werden; da aber nach gebrauchten obvermelten Miteln und Verfließung des Termins jemand aus ihren Undergebenen sich gar nicht bequemen wolte und solches die löb. Böh. Camer den Herrn Principal-Commissarien notificiren und bey denselben ein Subsidium, wie auch von den Herrn Königl. Statthaltern, wo vonnöthen, Hinschikung der Soldatesca begeren werden, wollen die Herrn Principal-Reformations-Commissarii alsdan selbst mit Rath und That gerne sucurriren und sich bearbeiten, dass mit Gottes Hülf alle halßsterrigen Kezer zu gebürlichem Gottes und seiner heiligen catolischen Röm. Kirchen, sowol auch Ihrer Kay. May. Unsers allergnädigsten Herrn, gebürlichen und schuldigen Gehorsamb gebracht werden sollen. Dies haben die Herrn Principal-Reformationis-Commissarien der hochgedachten löb. König. Böh. Camer zur Antwort, der Notturf nach, nicht verhalten wollen, denen sie zu angenehmen Diensten

willig genaiget verbleiben. Ex Commissione Reformationis. Pragæ, 15. Februarii a. 1629.

140. *Dne 19. února 1629. Reformační komisse dává Ferdinandu Liebštejnskému z Kolovrat, reformačnímu komissaři kraje Žateckého a Rakovnického, k dotazu jeho naučení, kterak naložiti 1. s nekatolickými paními, vdovami a sirotky odvolávajícími se na to, že mají od císaře prodloužení lhůty, 2. s nekatolickými osobami, které se byly již vystěhovaly, ale s dovolením císařovým opět se vrátily, 3. s těmi, jichž zpovědní cedulky jsou podezřelé, 4. s nekatoliky, kteří předstírají, že slouží ve vojsku císařském, 5. s Jachymovskými, kteří dosud zatvrzele víru katolickou přijmouti odpírají.*

Unsern freudtlichen Grueß und was Wir mehr liebs und guts vermögen. Wolgeborner Herr Herr, besonders lieber Herr Öhaim, Schwager und Freundt. Wir haben aus seinem Schreiben vernohmen, wie dass in denen von Ihrer Kay. Majt. unserm allergnedigsten Herrn in Religionsachen Ihme als verordnetem Commissario anbefohlenen Saazer und Rakowniker Craiß noch ziemliche Unrichtigkeit fürlauft, als fürs Erste, daß sich etliche uncatolische Frauen, auch Wittiben und Waißen befinden, die da auf sein vielfältig ihnen gethane Vermahnung zur heiligen catolischen Religion sich nicht bequemen, auch gar so halsstarrig sich erzeigen, daß sie auf underschiedliche Citationes für Ihn nicht erscheinen wollen, mit nichtigen Fürgebung, samb hetten sie von Ihrer Kay. Maj. Verlengerung des Termins (welches sie doch nicht darweisen) erlanget. Fürs Andere, daß diejenigen, vorhin albereit aus dem Land emigrierte, aber auf Ihrer Kay. Maj. ihnen auf gewiße Zeit gnedigst ertheilten indult widerumb herein kommende Personen denen Neucatolischen, so noch nicht allerdings im Glauben firmirt sindt, ein Ärgernuß, wie auch den andern, so noch nicht catolisch, ein großes zur Conversion Bedenken verursachen. Fürs dritte, daß von etlichen vermutet wirdt, es möchte mit denen Beicht-Zeteln, so die im Crais neucatolische Landtleute, mancherley Hinderlist begangen sein. Vierdtens, daß auch etliche Personen, so nicht der catolischen Religion zugethan, unter dem Nahmen Ihrer Kay. Maj. Kriegsdiensten und Werbung des Volks sich im Saazer Craiß bey ihren Freunden aufhalten, und wan sie von ihme citirt und zur Conversion und in Glaubenssachen, ihnen nicht commandiren laßen wollen, dennoch aber alda wohnend verbleiben. Fünftens, daß die Joachimsthaler in ihrer angewohnten kezerischen Verstokung bishero noch verharren und den catolischen Glauben nicht annehmen wollen, sondern an Ihr Kay. Maj. nach Wien umb Friest aines ganzen Jars ad deliberandum zu bitten geschikt, darinnen dann sie der Haubtman daselbsten sehr schüzet. — Hierauf nun geben Wir ihme dies zum Beschaidt, was die im ersten Punkt angeregte uncatolische Frauen, auch Wittiben und Waißen belanget, da erfordert die Notturft, weiln sie auf Ihrer Kay. Maj. indult oder Bewilligung, dahie im Land über den vorhin ihnen und allen in genere angesezten undt schon lengst verstrichenen sechsmo-

natlichen Termin zu bleiben, sich berufen; daß sie ihme solches in Originali alsbald aufweisen und benebens ein glaubwürdige Abschrift einhendigen sollen, damit dieselbe ferner uns zu Unserer Nachrichtung eingeliefert werde; welche aber nichts dergleichen aufzuweisen haben dieselben alle fleißig verzaichnen und ordentliche Specification Uns aufs ehist zuschiken, alsdann werden Wir uns, was gegen ihnen fürzunehmen sey, zu resolviren nicht unterlaßen. — Wegen deren im andern Punkt angezogenen Personen, so da vorhin schon aus dem Land gezogen, izt aber ohne ainigen Erlaubnuß widerumb herein kommen, ist unnötig dahie viel vorzuschreiben, sintemal er disfals von Ihrer Kay. Maj. selbsten austrukliche instruction und Befehl hat, welchem gemeß Er sich zu verhalten wird wißen. — Daß aber, wie vors dritte gemelt wirdt, etliche Personen ihrer Beicht-Zeteln halber im Verdacht sind, es gibt Uns zwar solches auch ein groß Bedenken und es were guet hierinnen einsehen oder inquisition anzustellen, aber so lang, als nichts eigentlich über einen oder der andern zu beweisen ist, können Wir disfals nichts vor die Hand nehmen, sonderlich weiln auch in tali casu von Ihrer Kay Maj. noch keine gewiße resolution vorhanden, hierumben dann diesfals noch zur Zeit, nicht gar zu stricte zu procediren ist. — Belangend Inhalt des vierdten Puncts, die im Krieg-diensten und Werbung des Volks im Saazer Craiß sich aufhaltende uncatolische Personen, hierinnen ist wol ein starke Consideration, und hoch vonnöten, ein gut wachtsames Auge darauf zu geben, damit nicht etwan manche dergleichen Soldaten, so kezerisch sind, unter dem prætext für Ihr Kay. Maj. Werbung, die Inwohner in der Religion turbiren, auch wol andere geferliche undt schädtliche factiones stieften möchten, inmaßen Er auf diesen Fall und dieses Punkts halber unter andern von Höchsternenter Ihrer Kay. Maj. einen ausgemeßenen und gnugsamen Befehl, deßen Er sich halten soll, albereit vorhin empfangen hat; in alweg aber wolle Er alsbald alle dieselben, sich alda im Sazer Craiß befindenden, hohen und niedern Standes uncatolischen Soldaten verzaichnen laßen und Uns eine ausfürliche ihrer Specification fürderlichst alher schiken, und überdies, so were Unsers Erachtens, zu præcavirung allerhand gefahr und Ungelegenheit, dies ein guts hochnotwendiges Mittel, das man durch den ganzen Craiß in allen Städten, Märken und Dörfern ein Visitation anstellete und eines jedwedern, so sich für einen Soldaten ausgibet (da doch jezt ihrer gar viel abgedankt worden und nicht mehr in Kriegsdiensten sind, dennoch aber sich für Soldaten ausgebendt an unterschiedlichen Orten, oftmals zu großem der Leuten Unglükh und Schaden liegen) ihre Patent oder Ordinanzen, Kundtschaften und Paßbriefe fleißig besichtigen, und ob dieselben alt oder neulich, auch von wem und wasgestalt ausgefertiget sind, wolbedächtlich erwögen, und da einige Ungebüer befunden würde, die Herrn Kay. Statthalter zu weiterm der Sachen Einsehen und Remedirung avisiren thette. — Schließlich und vors Fünfte wegen der Joachimsthalern: Es ist Uns allbereit ihre zur Conversion Halssterrigkeit, sowol auch des Haubtmans daselbsten fürsezlicher

Unfleiß und mit gedachten Joachimsthalern treibende Connivenz gnugsamb, und zwar nicht ohne unsern höchsten Mießfallens bekant, welches dann auch Wir schon der löblichen Böhmischen Camer insinuirt haben, und wird Zweifels ohne von dannen dahin die Notturf anbefohlen werden; Herr Craiß-Commissarius wolle nur weiter dem obgedachtem Haubtman zusprechen; vielleicht wird er sich fleissiger erzaigen; Wir unserstheils wollen auch nicht unterlaßen, alle Mitel fürzuwenden, damit diesem Joachimstalischen Unwesen mit Hülf Gottes möge abgeholfen werden. — Unterdessen thun im Nahmen und anstat mehrhöchsternenter Ihrer Kay. Maj. Wir Ihne hiemit ermahnen und vor Unsere Personen freundlich ersuchen, Er wolle Ihme gleichsfals dies hailsame, Gott und Ihrer Kay. Maj. wolgefellige Reformationswerkh, bis zu völliger glüklichen Endschaft treulich und unverdrüeßlich (wie bishero allzeit geschehen) laßen befohlen sein; hiemit Gottes Schuez sey beederseits mit Uns allen. Datum Prag, den 19. Februarii Anno 1629. N. N. von der Röm. etc. — Dem Wolgebornen Herrn Herrn Ferdinandt Liebsteinsky von Kolowrat, auf Hokaw, Röm. Kay. Maj. Rath, Camerern und zur Religions-Reformation im Sazer und Rakowniker Craiß verordnetem Commissario, Unserm besonders lieben Herrn Ohaim, Schwager und Freundt.

141. *Dne 19. února 1629. Reformační komisse žádá Petra Jiřího Přichovského, reform. komissaře kraje Rakovnického a Žateckého, aby spolu s p. Ferdinandem z Kolovrat ty obyvatele, kteří sice sami katoličtí jsou, ale poddané své dosud k víře katolické nepřivedli anebo úředníky nekatolické mají, napomenul, aby do dvou neděl reformaci poddaných svých provedli. Dále žádají, aby úředníkům hospodářským, kteří předstírají, že jsou katoličtí, nařídil, aby předložili hodnověrné o tom vysvědčení.*

Urozený a statečný rytíři, pane příteli Nám zvláště milý. Dochází Nás jistá zpráva, že v krajích Žateckým a Rakovnickým mnozí obyvatelé stavu panského i rytířského se nacházejí, kteřížto jsouce sami katoličtí, poddaných svých až posavad k víře svaté katolické nepřivedli, též regenty, hejtmany, ouředníky a jiné statkův svých správce, víry scestné a bludné se přidržující (ješto jim termin do vyjití měsíce března letha jminulého 1628, aby buďto k víře svaté katolické přistoupili, anebo z království tohoto Českého se jinam odebrali, od J. M. C. skrže vůbec publikované patenty uložen jest) beze všeho rozmyšlení v službách svých chovají, což vše na velikou škodu té slavné, vysoce důležité, spasitedlné a Pánu Bohu milé reformací se děje. I aby takovým zlým a škodlivým neřádům již vždy jednou vstříc vkročeno a J. M. C. pobožné nařízení a poručení tím dříveji v skutek uvedeno býti mohlo, vidělo se Nám za potřebné a užitečné, Vám toto Naše psaní učiniti, jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vás napomínajíc, abyste se ihned s urozeným panem panem Ferdinandem z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. raddou, komorníkem a spolu commissařem k reformací v dotčených krajích od J. M. C. nařízeným, o jistý a brzký den snesli, do krajských měst sjeli, tu commissí na Vás oba společně od

J. M. C. vzloženou pilně řídili, ty obyvatele, jichž poddaní ještě katoličtí nejsou, též i ty, kteří regenty, hejtmany, ouředníky a jiné jakékoliv statkův svých správce napodobně nekatolické mají, před sebe obeslali, jim takové J. M. C. milostivé poručení za hřbet pokládání dostatečně stížili a při tom jmenem a na místě J. M. C., aby oni nejdéle do dvou neděl, od téhož Vašeho jim oznámení pořád zběhlých, všickny poddané své, obojího pohlaví, a jakéhokoliv věku, jistě a dokonce ničímž se nevymlouvajíc a nezastírajíc, k též pravé, samospasitedlné víře svaté katolické Římské přivedli, jim přísně, pod uvarováním nemilosti J. M. C. a všelijaké nepříležitosti, kterážby je pro pro neposlušnost potkati mohla, poručili. Nato po vyjití výš oznámeného terminu bedlivý pozor dajíc, aby se od jednoho každého tomu pobožnému nařízení a poručení skutečně zadosti stalo; a poněvadž (jakž srozumíváme) někteří hejtmani, ouředníci a' jiní při hospodářstvích správcové katolickými se býti praví, však aby tomu tak v pravdě bylo, hrubě se o tom pochybuje a holým jejich slovům místa dávati nesluší, pročež potřeba toho ukazuje, abyste tolikéž ty všickny v nově katolický regenty, hejtmany, ouředníky a jakékoliv správce před sebe citovali, s tím jim oznámením, aby oni pořádné a hodnověrné, od zpovědníkův svých psané vysvědčení, že jsou se zpovídali a Velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou, podle nařízení církve svaté katolické Římské přijímali, Vám ukázali a originaliter složili, kteréžto zase Nám pro vyrozumění se odeslati mají. Nepochybujeme o Vás, že v té věci pro čest a chválu Boží, též k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení žádné práce litovati nebudete a cokoliv v tom podle své discrecí za potřeby a užitečné uznáte, volně, dobře a horlivě vykonati nepominete a relací vyřízení svého Nám co nejdříveji může býti, odešlete, vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. S tím Vás i sami sebe ochraně Boží poručena činíme. Datum v Praze, 19. Februarii a. 1629. N. N. od Jeho Mil. etc. — Urozenému a statečnému rytíři panu Petrovi Jiřímu Přichovskému z Přichovic a na Krašově, J. M. C. raddě, komorníku a k reform. v rei. kraje Rakovnického a Žateckého naříz. commissaři, panu přít. N. z. m. k dod.

142. *Dne 22. února 1629. Komissaři vytýkají Janovi Hrzanovi z Harasova, že nedostavil se před komissaře Ferdinanda Liebštejnského z Kolovrat, jenž měl učiniti dohodu mezi ním a faráři Janem Wachtlem z Borku a Mikulášem Wagnerem z Drouškovic; dále vytýkají mu, že sám jsa katolikem, zanechává poddané své dosud v nekatolictví a úředníky nekatolické má. Nařizují mu, aby co nejdříve provedl reformaci svých poddaných, propustil nekatolické úředníky a napomínají jej, aby reformačním pracem na panství svém překážky nečinil.*

Urozený pane pane pane, příteli Nám milý. Dochází Nás toho jistá zpráva, že byvše teď nedávného času pán s jedné a dvojí cti hodní: kněz Jan Wachtl z městis Borku, též kněz Mikuláš Wagner z Drouškovic z strany druhé v příčině některých artikulův stížných, kteréž oni proti pánu mají, od urozeného

pana pana Ferdinanda Libštejnskýho z Kolovrat, na Hokově, J. M. C. raddy, komorníka a nařízeného commissaře k reformací v kraji Žateckým a Rakovnickým, vedle nařízení jmenem a na místě J. M. C. od Nás témuž panu commissaři učiněného k jistému dni sročeni, jest se k tomu, jakýchsi jalových omluv požívajíc, najíti nedal, čehož My pánu schvalovati nemůžeme, nýbrž zle s tím spokojeni jsouce, na jiné prostředky pro opatření toho pomysliti chceme. — A dále i toho s nemalou nelibostí doslejcháme, že přiznávajíce se pán k víře svaté katolické Římské a vědouc dobře o milostivé J. M. C. vůli, aby všickni obyvatelé království tohoto Českého lidi poddané své, též čeleď a služebníky všelijaké, k též víře svaté katolické přivedli, toho až posavad zanedbává a dotčených poddaných svých v proklatých bludích sektářských k zatracení duší jejich zanechává, jakož také i úředníky, služebníky a čeleď svou, vše osoby kacířské, proti těžké J. M. C. zápovědi při sobě v službě chová, což vše na veliké zlehčení a škodu té slavné, spasitedlné a Pánu Bohu milé v náboženství reformací, též k pohoršení jiných okolních obyvatelův se děje A tudy o pánu, že snad i pán sám v víře svaté katolické nedokonale utvrzenej jest, se smejšleti musí. O čemž kdyby J. M. C. zvěděti ráčil, mohlo by pánu to nějakou nemilost a nepříležitost (čehož bychom pánu sice nepřáli) přinésti. I poněvadž Nám takovým zlým a škodlivým neřádům přehlížeti nesluší a možné není, pročež jmenem a na místě J. M. C. krále a pána n. v. n. pánu o tom dostatečně a nakonec poroučíme, aby pán všecky své lidi poddané obojího pohlaví a jakéhokoliv ty jsou věku, žádného nevymiňujíc, nejdéle do třech neděl od datum tohoto Našeho psaní počítajíc, k dotčené pravé, samospasitedlné víře svaté katolické Římské jistě a konečně přivedl a na to hodnověrné, od zpovědníkův jejich psané vysvědčení, že jsou se zpovídali a Velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou přijímali, buďto Nám anebo panu commissaři krajskému po vyjití těch třech neděl odeslal; některé pak osoby u pána v službě zůstávající, jakožto nejpřednější a nejškodlivější sektáře, jmenovitě nějakého Kryštofa Sybera, purkrabího páně, též šulmistra, kteréhož na zámku svém chová, ihned neprodleně, beze vší odpornosti a ničímž se nezastírajíc ani vejmluvajíc, sem před Nás dostavil; bude jim to, což potřeba ukazuje, oznámeno. — Naposledy i o tom pánu tolikéž týmž jmenem a na místě J. M. C. poroučíme, aby budoucně na svrchu připomenutého pana commissaře, od J. M. C. v příčině reformací v kraji Žateckým nařízeného, lepší pozor dal, náležitý respect k němu zachoval a kdykoliv by on na gruntech páně v příčině religí nětco říditi chtěl, v tom jemu, jakož také i osobám duchovním k tomu zřízeným nikoliv odporni nebyl, žádné překážky jim nečinil, nýbrž všelijakou volnost, přívětivost a dobrou assistenci prokazovati ráčil, jináče nečiníce, ač nechce-li, abychom to na J. M. C. vznesli, odkudž byste jistě nětčím nepříjemným se potkati mohl. Jsme té celé naděje, že to vše sobě zdravě považí a k tomu přijíti nedá, aby se J. M. C. tím zanášeti měl. S tím milost Boží rač oboustranně s námi všemi býti. Datum v Praze, 22. Februarii a. 1629.

N. N., od Jeho Mil. etc. Urozenému pánu panu Janovi Hrzanovi z Harasova, panu příteli Nám mil. k dod.

143. *Dne 22. února 1629. Reformační komissaři žádají Ferdinanda Libštejnského z Kolovrat jakožto ref. komissaře kraje Žateckého a Rakovnického, aby jim zaslal spisy týkající se pana Hrzana a farářů Boreckého a Drouškovického, jelikož chtí v té věci jinak zakročiti; dále mu sdělují, že pana Hrzana napomenuli; posléze vybízejí jej k vytrvalosti v dosavadní horlivosti.*

Urozený pane pane ujče, švagkře a příteli Nám zvláště milý. Vyrozuměli jsme z psaní Nám od V. M. sub dato 19. Januarii letha přítomného 1629 odeslaného, že jste dle oznámení jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. od Nás předešle V. M. učiněného v příčině pana Jana Hrzana z Harasova s jedné a kněze Jana Wachtle z městis Borku, též kněze Mikuláše Wagnera z Drouškovic z strany druhé, kdež o některé artykule stížné, kteréž týž kněží proti dotčenému panu Hrzanovi mají, činiti jest, osobou V. M. nic nesešlo, ale však za příčinou tou, že se týž pan Jan Hrzan, jakýchsi jalových omluv požívajíc, k sročení nedostavil, nic se v tom spůsobiti nemohlo. I poněvadž My pro opatření té věci jiné prostředky obrati chceme, pročež žádáme, že Nám ty všecky v té příčině od Nás V. M. odeslané spisy zase sem neprodleně odeslati ráčíte. Při tom také V. M. tejna nečiníme, že se témuž panu Janovi Hrzanovi o tom píše, aby on budoucně, kdy by jste koliv na jeho gruntech nětco v potřebách reformací říditi jmíti ráčili, tomu nikoliv odporen nebyl, nýbrž V. M. všelijakou volnost a dobrou assistenci prokazovati hleděl, tak aby J. M. C. neurazil a nějaké nemilosti na sebe neuvrhl. — Co se pak jiných v náboženství nerádův, kteréž se (jakž oznamovati ráčíte) v celém kraji Žateckým nacházejí, dotýče, nepomineme také se k tomu přičiniti, aby tomu všemu náležitě mohlo spomoženo býti; zatím jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomínajíc, abyste pro zásluhu odplaty Božské a k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení též pilnosti a k náboženství katolickému horlivosti, kteráž se při V. M. každého času spatřovala a spatřuje, bez přestání, až do šťastného a dokonalého té slavné a Pánu Bohu milé reformací vykonání požívati, na všeckno dobrý pozor dáti a Nás, kterak se co vede, avisírovati ráčíte. A My V. M. zase vším dobrým přátelstvím nakloněni zůstáváme. S tím milost Boží rač oboustranně s Námi všemi býti. Datum v Praze, 22. Februarii, anno 1629. N. N., od etc. — Urozenému Pánu Panu Ferdinandovi Libštejnskému z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. raddě, komorníku a k reformací v religí kraje Žateckého a Rakovnického nařízenému commissaři, pánu panu ujci, švagkru a příteli Nám zvláště milému k dodání.

144. *Dne 23. února 1629. Reformační komisse vytýká Rudolfu ze Šternberka, že se dosud v zemi zdržuje, aniž by se byl krajskému komissaři reformačnímu prokázal, že již přijal víru katolickou, anebo že od císaře zvláštní dovolení byl obdržel, i nařizuje mu aby tak jí jakožto vrchní reform. komissi učinil.*

Von wegen Ihrer Gnaden von der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhaim König. Majt. Unserm allergnedigsten Herrn zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordneten Herrn Commissarien der anwesenden, auch anstat der abwesenden. Dem wolgebornen Herrn Herrn Rudolfen von Sternberg auf Mireschau etc. hiemit anzufüegen: Nachdeme von dem Wolgebornen Herrn Herrn Sdenko Grafen von Kolowrat, als von Ihrer Kay. Majt. im Leutmerizer Craiß vorordnetem Religions-Reformations-Commißario bericht einkombt, das besagter Herr Rudolf von Sternberg bishero noch im Lande verbleibt, jedoch aber auf underschiedliche Ime beschehene Erinerung, weder das Er albereit den heil. catolischen Röm. Glauben angenohmen, noch etwan ein Bewilligung, sich dahie im Lande aufzuhalten, von Ihrer Kay. Majt. bekhomen habe, nicht ofentbahren will, und also sich selbst in ein Verdenken bringen thuet. — Als wird der erhaischender Nottdurf nach im Nahmen und anstat höchsternenter Ihrer Kay. Maj. der besagte Herr Rudolf von Sternbergk hiemit vermahnet, weiln Er (wie obvermelt) sich gegen dem gedachten Herrn Reformations-Craiß Commissario nicht erkleren will, Er wolle es Ihrer Gnaden den Herrn Principal-Commissarien selbsten unverlengt und ohne ainiger Entschuldigung, ob Er catolisch ist, oder mit was Fueg Er im Lande verbleibt, richtig und cathagorice aufs baldest zu wißen machen, auch hierüber ein glaubwürdige schriftliche Urkhundt oder Zeugnüeß übersenden, damit man sich darnach zu richten und weiter Ihrer Kay. Majt. gnedigstem Willen und Befehl gebürendermaßen nachzukomen wißen möge. Ex Reformationis Commissione, Pragæ 23. Februarii, a. 1629. — Dem Wolgebornen Herrn Herrn Rudolfen von Sternberg auf Mireschau zuzustellen.

145. *Dne 24. února 1629. Reformační komisse podávajíc císaři dobré zdání o žádosti hraběnky Doroty Fürstenbergové za prodloužení lhůty, sděluje: 1. že ona jim doručiti dala list císařský teprve dne včerejšího, ač datován jest již před dvěma měsíci, 2. ačkoliv předstírá, že se dáti chce vyučiti ve víře katolické, přece dosud se v té příčině komissi neprohlásila aniž od nějakého duchovního vyučovati se dala, 3. tvrzení její, že by větší část jejích poddaných byla již katolická, jest nepravdivé, 4. její synové jsou sice katoličtí, ale dcery nikoli. Komisse navrhuje, aby jí a dcerám povolena byla jen lhůta krátká.*

Allergnedigster Kaiser, König und Herr etc. Auf Euer Kay. Majt. gnädigstes Schreiben in causa prolongationis termini der Frauen Dorotheæ Gräfin zu Fürstenberg, so Uns sambt includirter ihrer Supplication, umb Bericht und Gutachten gnedigst geschikt worden, sollen Euer Kay. Maj. wir zuvorderist dies gehorsamist nicht verhalten, daß Uns die gedachte Frau Grafin solch Euer Kay. Maj. Schreiben erst gestern, daß ist den 23. jetzlaufenden Monats Februarii, hat einhendigen laßen, da doch dasselbe schon vor zwey Monathen, nemlich den 19. Decembris negstverwichenen Jars zu Wien datiert ist. Fürs andere, dass obwol sie fürgibt, gleichsamb were sie des Vorhabens, sich im

catolischen Glauben informiren zu laßen, so hat sie doch bey Uns nichts dergleichen angebracht, vielweniger durch jemanden Geistlichen sich instruiren zu laßen bishero gesucht, sunsten were der Sachen (ohne ainiger Euer Kay. Maj. Überlaufung oder molestation) gar leichtlich geholfen. Fürs dritte, so berichtet sie, samb were der mehrer Theil ihrer Unterthanen albereit catolisch; aber wir kömen in Erfahrung, dass fast keiner. Vierdtens, gleichergestalt, da sie von ihren Kindern meldet; es sind zwar die Söhne catolisch, aber die Töchter keine ainzige, sondern verbleiben sowol die verheurathe, als auch die ledige, bishero noch in ihrem Kezerthumb. — Wann dann diese der Frawen Gräfin (hiebey widerumb includirte) schriftliche Bitt, Euer Kay. Maj. gnedigsten Patenten und dem hailsamen Reformationswerkh ganz zuwider; auch zu allerhand hochschödlichen Consequenzen geraichen möchte, als ist Unser gehorsamistes Gutachten, darein nicht so gar völlig zu bewilligen, sondern zum Überflueß und aus besonderen Gnaden, sowol ihr, als ihren Töchtern, den Termin ad certam conversionem noch etwas weiter, nemlich bis auf den ersten Sontag nach Ostern peremptorie und mit guter beweglicher Ermahnung gnedigst anzusezen. Wie dann auch Euer Kay. Maj. Wir benebens gehorsamist bitten, die geruhen diese hailsame Refermation bey dero hochrümlichsten, starkgefaßten gnädigsten Resolution allerdings erhalten und immerfort weiter gegen allen und jeden fleißig prosequiren laßen. Deroselben zu Kay. beharlichen Gnaden Uns hiemit undterthenigst und gehorsamist empfehlendt. Datum Prag, den 24. Februarii a. 1629. Ew. Kay. Maj. allerunderthenigst treugehorsamiste N. N. — Der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhaim Königl. Majt. etc., unserm allergnedigsten Kaiser, König und Herrn.

146. *Dne 9. března 1629. Reformační komisse, majíc podati císaři zprávu o pokroku reformace v Čechách, žádá krajské ref. komissaře, aby jí zalali podrobné zprávy o tom, jak daleko reformace v krajích jim svěřených pokročila. Vzhledem pak k nastávající době velikonoční vybízí je, aby bděli nad tím, by všichni k svátostem přistoupili.*

Urozený Pane Pane, též urozený a statečný rytíři, pane švagkře a přátelé Nám zvláště milí. Jakož jest J. M. C. král a p. n. v. n. již nejednou Nám o tom milostivě poručiti ráčil, abychom Jeho Mil. za časty a nejméně každého měsíce, vezmouc od V. M. a Vás jakožto pánův commissařův k reformací v religí, od J. M. C. v kraji Rakovnickém a Žateckém nařízených, zprávu, kterak se v jednom každém kraji v reformaci vede a jak ta daleko přivedena jest, relací svou učinili, což až posavad J. M. C. od Nás jmíti milostivě chtíti ráčí, pročež týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. a Vás napomínáme, abyste se vší pilností a bedlivostí, zdaliž v kraji Rakovnickém a Žateckém, v kterémžto od J. M. C. za commissaře k reformací v religí nařízeni býti ráčíte a jste, již všickni obyvatelé k víře svaté katolické jsou přistoupili či-li ne, vyhledávati a gruntovně vyzvěděti, a pokudžby některé nekatolické osoby, buďto stavu panského aneb rytířského,

obojího pohlaví, staří i mladý, též vdovy a sirotci, nicméně regenti, hejmani, ouředníci i jiní podobní správcové na jakýchkoliv panstvích a statcích, komukoliv náležejících, kteříž by katoličtí nebyli, jakož také i ty, kteřížto jsou sami katoličtí, manželky své i děti nekatolické mají, aneb jiné osoby i čeládku kacířskou kteréhokoliv pohlaví u sebe přechovávají, ještě se v dotčeným kraji nacházeli; ty všecky pořádně zejmena popsati dáti, též příčiny, proč milostivé J. M. C. v patentích vůbec vydaných obsažené poručení přestupovati smějí a k víře svaté katolické se obrátiti aneb ven z tohoto království jinam se odebrati zanedbávají, vyzvěděti a vyrozumějíc tomu, od jednoho každého zvlášť poznamenání toho všeho srozumitedlně sepsané a při tom zprávu svou i s dobrým zdáním, jakými by prostředky nejlépe té věci spomoženo býti mohlo, Nám brzy sem odeslati račíte a odešlete, tak abychom J. M. C. My o tom gruntovní a dostatečnou relací Naši tím dřívěji učiniti mohli. A dále poněvadž nyní čas postní a kající jest a slavné hody a svátky velikonoční se přibližují, při kterémžto času jeden každý pravý křesťanský katolický člověk povinen jest pod ztracením duše své, přikázání církve svaté katolické naplniti, hříchův svých se zpovídati a Velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou přijímati: nepochybujeme o V. M. a Vás, že bez Našeho napomínání, dle dobré discrecí a u víře svaté katolické horlivosti své k tomu všelijakými mírnými a dobrými prostředky, aby obyvatelé téhož kraje všickni, žádného ovšem nevymiňujíc, k vykonání nadepsané křesťanské povinnosti volni se ukázali, tudy že praví a poslušní synové církve svaté a J. M. C. věrní poddaní jsou, na sobě v tom čase až do Provodní neděle nejprvpříští skutkem seznati dali, opravdově se přičiniti račíte a přičiníte, neb se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. S tím milost Boží rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 9. Martii a. 1629. N. N. od Jeho Milosti etc. — Urozenému pánu panu Ferdinandovi Libštejnskýmu z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. raddě, komorníku, též urozenému a stat. rytíři p. Petrovi Jiřímu Přichovskýmu z Přichovic a na Krašově, J. M. C. raddě komorníku a k reformací v religí kraje Rakovnického a Žateckého nařízeným commissařům, panu švagkru a přát. Nám zvl. mil. k dod.

In simili. Uroz. p. p. Zdenkovi Lvovi Libšt. hraběti z Kolovrat, pánu na Svojkově, Uhřicích a Byrkštejně, J. M. C. raddě, komorníku a k ref. v rel. kraje Litoměřického a Boleslavského naříz. commissaři etc., panu švagkru a příteli Nám zvláště mil. k dod.

In simili. Urozen. p. p. Heraltovi Václavovi Libšt. z Kolovrat a na Bystrým, J. M. C. raddě, komorníku a k reform. v rel. naříz. commissaři kraje Čáslavského etc., panu švagkru a příteli N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému pánu panu Janovi staršímu Kavkovi z Říčan, na Starém Sedlišti a Karlštejně, J. M. C. raddě a k ref. v religí kraje Plzenského, Prachenského, Podbrdského a Bechinského nařízenému commissaři etc., panu švagkr. a přít. N. z. m. k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Ottovi z Opperštorfu a z Frydštejna, na Častolovicích a Tiništi, J. M. C. raddě, komorníku a k reform. v rel. kraje Hradeckého nařízeným commissaři etc., panu švagkru a příteli N. z. mil. k dod.

147. *Dne 13. března 1629. Reformační komisse sděluje panu Vratislavovi z Pernštýna zneuctění Svátosti Oltářní, jež se od jedné poddané pana ze Žerotína na jeho gruntech stalo, a žádá, by nařídil hejtmanu svému Litomyšlskému, by vinnici dal řádně souditi; dříve však, aby Karel ze Žerotína o tom byl zpraven. Kdyby pak on se jí zastávati hleděl, aby vinnice od práva Litomyšlského vydána nebyla.*

Urozený pane pane ujče a švagkře Náš zvláště milý. V. M. tajiti nemůžeme, že od některých hodnověrných lidí a zvláště od velebného kněze M. Daniele Hájka, děkana Lytomišlského jistou hodnověrnou zprávu máme, kterak těchto nedávno jminulých dnův na gruntech V. M. hrozný casus se jest zběhl. A to takový: že jest nějaká žena, poddaná pana Karla z Žerotína, dadouc se vedle jiných pobožných lidí do kostela ve vsi Sloupnici najíti, když jí farář kněz Pavel Velebnou Svátost Oltářní podal a ona ji do svých nehodných oust přijala, odcházejíc od oltáře, zase ji schvalně, právě lehkomyslně a bezbožně, vyplila, tak že částky též Velebné Svátosti jak na zemi, tak i v šátku její nalezeny a skrze téhož faráře nadepsanému panu děkanu Lytomišlskému donešeny jsou. Ona pak jsouce v tom zlým a nevážným skutku postižena, jest ihned vězením až do další resolucí Naší zjištěna; a ačkoliv to poněkud zapírati chtěla, však poněvadž jsou to jiní poctiví lidé viděli, tehdy jsou na to svědkové podle práva a zřízení zemského pod přísahou u kříže Božího umučení při právě města Lytomišle zavedeni, tak že to již nikoliv odepříti nemůže; kterýchžto svědkův svědomí přípis teď příležitě V. M. pro vyrozumění odsýláme. — I poněvadž to velmi těžké a hrozné Velebnosti Pána Boha Našeho všemohoucího uražení a jak duchovními, tak i světskými právy pod přísným upálení trestáním vysoce zapověděné provinění jest, a sluší to s gruntem: proč?, k jakému konci, z čího návodu ona toho se dopustila, vyzvěděti, tak aby další zlé časně přetrženo bylo a ona jiným k výstraze skutečně podle práva ztrestána byla, protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. V. M. napomínáme a od osob Našich přátelsky žádáme, že to při hejtmanu V. M. panství Lytomišlského nařiditi ráčíte, aby on dotčenou bezbožnou ženu z vězení žádným spůsobem, ani za jakékoliv rukojemství, nepropouštěti, nýbrž v něm dostatečně zjištěnou opatřiti, právně co nejdříveji obviniti, jistý a brzský den k průvodům jmenovati a na ni spravedlivou vejpověď s vejhradou vrchního práva vynésti dáti; však dříve, než-li by obviněna byla a termin k průvodům jmenován byl, o tom panu Karlovi z Žerotína skrze psaní, jmenujíc k přeslyšení žaloby, též průvodův, jistý den, v známost uvésti a ode pána, zdaliž by tu ženu jakožto poddanou svou v tom zastávati a na místě svým někoho s plnomocenstvím k tomu vyslati chtěl, čili ne, vyrozuměti a pokudž

by se jí pán ujímati a v tom zastávati chtěl, tomu sice povoliti, avšak odtad z práva svého ji nevydávati, ale předce tu při témž právě V. M. Lytomišlském, kdež jest ona ten hrozný a bezbožný skutek spáchala, k zasloužilému spravedlivému ztrestání přivésti hleděl; nepochybujíce My o V. M., že v té tak veliké příčině podle své vzáctné discrecí dále se jak náležitě zachovati věděti ráčíte. S tím V. M. spolu i s sebou v ochranu Boží poroučíme. Datum v Praze, 13. Martii a. 1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozenému pánu panu Vratislavovi z Pernštejna, J. M. C. komorníku a nařízenému nejvyššímu etc., panu ujci a švagkru Nám zvláště milému k dodání.

148. *Dne 14. března 1629. Reformační komisse vytýká purkmistru a konšelům města Vysokého Mýta, že ve vsi Chotěšinách trpí praedikanta, i nařizují, aby jej zatkli a do Prahy dodali.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Mejta, přátelům Nam milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé Nám milí. Máme toho jistou a hodnověrnou zprávu, že se ve vsi Chotěšinách, k městu Mejtu přináležející, nějaký lehkovážný prædikant proti mnohé a těžké J. M. C. krále a pána n. v. n. zápovědi s Vaším vědomím a toho svévolným přehlídáním zdržuje a svým kacířským, falešným učením i prostého chleba a vína podáváním mnoho duší lidských zavozuje a k věčnému zatracení přivozuje; což Nám od Vás s nemalým podivením přichází, že Vy, jsouce (jakž smejšlíme) osoby katolické, na Vaše svědomí a povinnosti nepamatujíc, takový hrozný proti Pánu Bohu, též J. M. C. krali a pánu svému a k nemalému zlehčení té slavné a spasitedlné, od J. M. C. v království tomto Českém reformací v religí nařízené čelící neřád tak hanebně zoumysla přehlídáte a dopouštíte; o čemž kdyby J. M. C. zvěděti ráčil, jistě byste, jak předně a nejvíce Vy, osoby konšelské, tak i celá obec Vaše v velikou J. M. C. nemilost upadli a těžkého trestání neušli. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste dotčeného nevážného a bezbožného prædikanta ve vsi Chotěšinách anebo kde by se tu koli zdržoval, ihned v tejnosti jíti a v bezpečným vězením zjistiti dali, potom na zejtří vartou dobře opatřeného, tak aby neuskočil, sem do Prahy přivézti a na Novoměstský rathouz do arrestu dodati a v tom se beze všech a všelijakých zbytečných vejmluv a ouskoků (kteřížby Vám v té tak zjevné a důvodné věci nic nepostačili) věrně, upřímně a poslušně zachovati hleděli, ač nechcete-li se s nějakou nepříjemnou těžkostí potkati a potom sami na sebe naříkati. Vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 14. Martii 1629. N. N. od Jeho Milosti etc.

149. *Dne 15. března 1629. Reformační komisse, majíc podati císaři zprávu o pokroku reformace, žádá hejtmany krajské, aby jí poslali příslušné zprávy.*

Urozený pane pane, též urozený a statečný rytíři, pane švagkře a přátelé Nám zvláště milí. Jakož jest J. M. C. král a

p. n. v. n. již nejednou Nám o tom milostivě poručiti ráčil, abychom Jeho Milosti za časty a při nejméně každého měsíce, vezmouc od V. M. a Vás, jakožto pánův hejtmanův krajských zprávu, kterak se v jednom každém kraji v příčině reformací vede a jak daleko ta věc přivedena jest, relací svou učinili, což až posavad J. M. C. od nás jmíti milostivě chtíti ráčí, pročež týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. a Vás napomínáme, abyste se vší pilností a bedlivostí, zdaliž v kraji Lytoměřickým, k povinnosti V. M. a Vaší náležejícím, již všickni páni obyvatelé obojího pohlaví k víře svaté katolické jsou přistoupili, či-li ne, vyhledati a gruntovně vysvěděti ráčili a vyzvěděli; ty pak všecky, který by ještě katolický nebyli, nýbrž v bludech svých sektářských zůstávali, buď panského a rytířského, neb městského stavu obojího pohlaví, osoby starý i mladý, též vdovy a sirotky, jako i katolických obyvatelův nekatolické paní manželky a děti jich, nicméně i regenty, hetmany, ouředníky, purgkrabí a písaře i jiný správce na jakýchkoli a komužkoli náležejících panstvích a statcích, i sice přednější číkoliv služebníky a služebnice, žádného nevypouštějíc a nikterakž v tom neušetřujíc, nýbrž každého zejména doložíc, pořádně popsati dáti a takové úplné poznamenání i s další zprávou a dobrým zdáním svým, jak by ty ostatní osoby nejlépe z kacířstva na katolickou víru obráceni a přivedeni býti mohli, Nám sem co nejdříve a ještě před nedělí Smrtedlnou nejprvpříští odeslati ráčíte a odešlete, vědouce, že na tom jistá a milostivá vůle J. M. C. k obzvláštnímu zalíbení Jeho Milosti naplněna bude. Datum v Praze, 15. Martii a. 1629. N. N. od Jeho Mil. etc. — Urozenému pánu panu Hřmanovi Černínovi hraběti z Chuděnic, na Petršpurce, Gissibli, Andělské Hory a Žihli, J. M. C. raddě, komorníku etc., též uroz. a stat. rytíři panu Hynkovi Jiřímu Ždarskýmu z *) a na Vtelně, J. M. C. raddě etc. a hejtmanům kraje Lytoměřického etc., pánům švagkru a přát. N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Janovi Frydry. Švambergkovi a na Švamberce, též urozenému a statečnému rytíři panu Karlovi Kryštof. Kokořovcovi z Kokořova a na Nebitovech, hejtm. kraje Plzenského etc., panu švagkru a přátel. Nám zvl. mil. k dodání.

In simili. Urozenému panu panu Ottovi z Opperštorfu a Frydštejna, na Častolovicích a Tiništi, J. M. C. raddě, komorníku; též urozenému vladyce panu Jaroslavovi z Bubna, na Mokrovousích etc., kraje Hradeckého etc., panu švagk. a přát. Nám mil. k dod.

In simili. Urozenému pánu panu Albrechtovi Šebestianovi Leskovcovi z Leskovce, též urozen. vladyce panu Vokovi Vilímovi Withovi z**) na Vodlochovicích, hejtmanům kraje Bechinského etc., panu a přát. N. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Heraltovi Václavovi Libštejn. z Kolovrath, na Hrádku nad Pachem a Zišově, J. M. C. raddě, komorníku; též urozen. vladyce panu Jiřímu Dobřenskýmu z Do-

*) V orig. chybí.
**) V orig. chybí.

břenic, na Bračicích, hejt. kraje Čáslavského etc., panu švagkru a přát. N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému pánu panu Adamovi Šternbergkovi z *), na Pátku a Postoloprtech, J. M. C. raddě, komorníku, též urozen. vladyce panu Adamovi Hendrychovi Hruškovi z *) na Citelibích a Psárech, hejtm. kraje Žateckého etc., panu šv. a přát. N. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Jindřichovi Michalovi Hysrlovi z Chodův, na Lžovicích, rytíři Blahoslavené Panny Marie a sv. Michala archanděla; též urozen. vladyce panu Joachimovi Chrtovi z Chrtína, na Skořicích, hejtm. kraje Prachenského etc., p. šv. a přát. N. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Janovi Zdenkovi Vratislavovi z Mitrovic, na Vraném, Vilimově a Žerotíně; též urozen. vladyce panu Adamovi Václavovi Boryňovi ze Lhoty, na Mikovicích a Vrbčanech, hejtmanům kraje Slanského etc., panu a přát. N. m. k dod .

In simili. Urozenému p. p. Jetřichovi Špetlovi z *), [na] Liblicích, J. M. C. raddě; též urozenému vladyce p. Albrechtovi Kapounovi z *), na Valečově; hejtmanům kraje Boleslavského etc , panu švagkru a přátelům Nám zvl. milým k dodání.

In simili. Urozenému pánu panu Janovi Frydrychovi ze Vchinic a z Tetova, na Prači a Mostově; též urozenému vlad. panu Frydrychovi Vézníkovi z *), na Chotěšanech, hejtmanům kraje Kouřimského, panu švagkru a přátelům N. z. m. k dodání.

In simili. Urozenému p. panu Ferdinandovi Libštejnskýmu z Kolovrat, na Hokově, J. M. C. raddě, komorníku; též uroz. vladyce panu Ferdinandovi Reynšpergerovi z Reynšperku, na Škřivaních a Drškovic, hejtmanům kraje Rakovnického etc., p. šv. a přát. N. m. k dod.

In simili. Urozenému p. p. Vilímovi Hendrychovi Bezdružickýmu z Kolovrat a na Bystrým, J. M. C. raddě, komorníku; též uroz. vladyce panu Ladislavovi Lukavskýmu z *) na Zaječicích a Hoškově, hejtmanům kraje Chrudinského etc., panu šv. a přát. N. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Janovi staršímu z Talmbergka, na Smilkově a Chotěticích; též urozenému vladyce panu Janovi Vilímovi Černínovi z *), hejtm. kraje Vltavského, panu šv. a př. N. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Václavovi mladšímu Vratislavovi z Mitrovic a na Všeraticích, J. M C. raddě; též uroz. vladyce panu Vilímovi Šleglovskýmu z *), na Zbenicích a Stěžově, hejtmanům kraje Podbrdského etc., panu šv. a přát. N. m. k dod.

150. *Dne 15. března 1629. Reformační komisse vytýká Petrovi Čakovcovi z Horešova, že s rodinou svou dosud v Čechách*

*) V orig. chybí.

se zdržuje, ač v nekatolictví trvá; i předvolává jej k ospravedlnění. Listy téhož znění zaslány Janovi Sudkovi z Dlouhé a Adamovi Sudkovi z Dlouhé.

Urozený vladyko pane příteli Nám milý. S velikou nelibostí toho doslejcháme, a přichází nám to s podivením, že vědouce Vy o milostivé vůli a poručení J. M. C. krále a pána n. v. n. v příčině náboženství otevřenými patenty vůbec publikovanými všem nekatolickým obojího pohlaví obyvatelům království tohoto Českého dostatečně v známost uvedeným mimo termin od J. M. C. v dotčených patentích uložený a již dávno jminulý jak Vy, tak i Vaši manželka, též synové a dcery, všickni společně, až posavad v náboženství odporném a bludích sektářských urputně trvajíce, k nemalému pohoršení jiných lidí a k zlehčení nadepsaných patentův se zde v zemi zdržovati smíte a nad to vejš všelijaké nenáležité, posměšné a urážlivé řeči proti Pánu Bohu a jeho sv. církvi katolické Římské od sebe slyšeti dáváte, tudy vzpouru svou v náboženství a neposlušnost J. M. C. králi a pánu svému dokazujete, což Nám již dále přehlížeti nesluší a možné není. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste ihned po dodání Vám tohoto psaní Našeho ničímž sobě překážeti nedajíc a dokonce žádných výmluv neužívajíc, sem do Prahy přijeli, při Nás se ohlásili a toho, v čem se Vám tak vina dává, se před námi náležitě spravili. Jináče nečiníce. — Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 15. Martii anno 1629. — N. N., od Jeho Mil. etc. — Urozenému vladyce panu panu Petrovi Čakovcovi z Horešova, příteli Nám milému k dodání.

In simili. Urozen. vl. p. Janovi Sudkovi z Dlouhé a na Malých Umlovicích, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozen. vl. p. Adamovi Sudkovi z Dlouhé a na Mareštorfě, přít. N. m. k dod.

151. *Dne 29. března 1629. Reformační komisse prodlužuje Janovi Sudkovi z Dlouhé k jeho žádosti lhůtu k obrácení.*

Von Ihrer hochfürst. und Ihrer Gnaden wegen etc. — Dem Herrn Johan Sudek von Langendorf, auf Klein Umlovicz, auf sein schriftlich angebrachte Bitt, wegen Verlengerung des Termins ad certam conversionem vel emigrationem, hiemit zum Beschaidt anzufügen; dieweil Er sich austruklich erklert, dass Er sambt seinem Weibe genzlich entschloßen sind, zwischen hier und den jezt herbeynahenden heiligen Oster-Feyertagen sich zur heiligen catolischen Religion zu accomodiren, als wirdt im Nahmen und anstat höchsternenter Ihrer Kay. Maj. Unsers allergnedigsten Herrn Ihme sambt seinem Weibe der peremptorische Termin gebetenermaßen bis zu Ausgang des letzten heil. osterlichen Feyertags, das ist 17. Tag des nechstkünftigen Monats Aprilis verlengert und bewilliget, jedoch solcher gestalt, daß Er und sein Weib in bemelter Zeit gewiß und unfehlbarlich Ihrer Zusag ein geniegen thuen, den heil. catolischen Römischen Glauben durch bueßfertige Beicht Ihrer Sünden und andechtige Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars unter einer Gestalt würk-

lich annehmen, darüber auch ein glaubwürdige schriftliche Urkhundt oder Zeugnus von Ihrem Beichtvater Ihrer Hochfürstl. und Ihren Gnaden bringen, oder im widrigen Fall des ganzen Königreichs Böhaim und aller deßen incorporirten Länder genzlich müeßig gehen sollen, bey Vermaidung Ihrer Ungelegenheit, so Ihnen des Ungehorsambs halber begegnen möchte. Darnach sich Sie beede zu richten wißen werden. Undt daran wird erfüllt mehrhöchsternenter Ihrer Kay. Maj. gnedigster Will und Mainung. Ex Reformationis commissione Pragæ, 29. Martii anno 1629. — Dem Herrn Johan Sudek von Langendorf auf Clein-Umloviz etc. zuzustellen.

152. *Dne 2. dubna 1629. Reformační komisse nařizuje p. Janovi nejst. Vratislavovi z Mitrovic, paní Kateřině Otové z Losu, Markytě Šleglovské z Vrtby, Janovi Ježovskému z Lub, Rudolfovi Malovcovi z Malovic, Břeňkovi Ježovskému z Lub, Jindřichu Lapáčkovi ze Rzavého, Mikuláši Dvořeckému z Olbramovic, Adamovi mladšímu Hozlaurovi a Bohuslavovi Hozlaurovi, aby co nejdříve provedli reformaci svých poddaných, a to i prostředky přísnými; slibuje po případě zakročiti mocí vojenskou.*

Urozený a statečný rytíři, pane příteli Nám milý. Máme toho jistou a hodnověrnou zprávu, že na gruntech Vašich lidé poddaní Vaši až posavad k poznání pravé víry svaté katolické Římské vedle jisté Boží a J. M. C. krále a p. n. v. n. vůle od Vás přivedeni nejsou, nýbrž v bludech svých sektářských, duše jich k zatracení vedoucích, s velikým pohoršením jiných okolních pánův obyvatelův lidí poddaných, kteříž na ně ukazují, posavad zůstávají. O čemž kdyby J. M. C. ráčil zvěděti, jistě by Vám taková váhavost a nedbanlivost Vaše těžce vážena byla a snadno i nějakou nepříležitost přinésti mohla. Nebo jestliže pro zkrocení a poslušnosti přivedení dotčených v sektářské urputnosti trvajících poddaných Vašich lid vojenský na grunty Vaše položen bude, můžete sami to snadno považiti, jaká by z toho veliká jak Vám, tak i týmž poddaným Vašim škoda a záhuba (kteréž bychom Vám sice nepřáli) následovala. Ale jsme té celé k Vám naděje, že k tomu přijíti nedáte, nýbrž to časně předejdete a náležitě opatříte. Jakož pak týmž jménem a na místě J. M. C. Vás napomínáme, abyste Vy (vědouce o milostivé J. M. C. vůbec skrze patenty publikované vůli, že J. M. C. žádného v tomto svém dědičném král. Českém, buď on kdo buď, který by katolického náboženství nebyl, trpěti chtíti neráčí) beze všech dalších odkladův všechny lidi poddaný Vaše, obojího, mužského i ženského pohlaví, osedlý i neosedlý, starý i mladý, žádného ovšem nevymiňujíc, nejdéle do neděle první po velikonoci, slove Provodní, to jest 22. dne přítomného měsíce Aprilis, k dotčenému pravému svatému katolickému náboženství zajisto a konečně, beze všeho ostejchání a ušetřevání kohokoliv, neohlídajíce se na nic, skutečně přivedli; správcův pak duchovních k tomu spůsobných dosti snadně dostati můžete, když jen sami k tomu opravdově a pilně se přičiníte a o spasení duší poddaných svých s pravou katolickou horlivostí starati budete; jinak kdyby

se to od Vás nestalo a poddaní Vaši všickni v terminu nymí oznámeným k víře svaté katolické dokonale přivedeni nebyli, museli by jste se sami sem dostaviti a J. M. C. z toho práva býti. A pokudž by kteří z dotčených lidí poddaných Vašich od své kacířské urputnosti upustiti a k pravé spasitedlné víře svaté katolické přistoupiti nechtěli, tehdy k nim pro jejich neposlušnost s náležitým trestáním přikročte a je i vězením, třebas jen o samém chlebě a vodě postem, k povinnému poslušenství a skutečnému takové Boží a J. M. C. vůle naplnění přivésti nepomíjejte; pakli by ani to nepostačilo, anebo že byste se ňákého snad jejich pozdvižení obávali, tehdy jen o tom Nám brzy napište, My hned jistý počet lidu válečného Vám ku pomoci a přístnému těch zpurných a bouřlivých lidí poddaných strestání a k víře svaté katolické přivedení tam vypravíme. Čímž se spraviti a milostivou J. M. vůli naplniti věděti budete. S tím milost Boží rač oboustranně s námi všemi býti. Datum v Praze, 2. Aprilis anno 1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozenému a statečnému rytíři panu Janovi nejstaršímu Vratislavovi z Mitrovic, na Vodici, J. M. C. raddě etc., panu příteli Nám milému k dodání.

In simili. Urozené paní Kateřině Otové z N.,*) přítelkyni Nám milé k dod.

In simili. Urozené paní Markytě Šleklovské **) z Vrtby, př. Nám milé k dod.

In simili. Urozenému vladyce panu Janovi Ježovskýmu z Lub, na Outěchovicích, přít. Nám mil. k dod.

In simili. Urozenému vl. p. Rudolfovi Malovcovi z Malovic, na Proseči, přít. Nám. mil. k dod.

In simili. Urozenému vl. p. Břeňkovi Ježovskýmu z Lub, na ***)

In simili. Urozenému vl. p. Jindřichovi Lapačkovi z Zrzavého a na Mnichu, přít. n. mil. k dod.

In simili. Urozenému vladyce panu Mikulášovi Dvořeckýmu z Olbramovic, na Mislovicích,†) příteli Nám milému k dodání.

In simili. Urozenému vladyce panu Adamovi mladšímu Hozlaurovi z Hozlau a na Volši,††) příteli Nám mil. k dod.

In simili. Urozenému vl. p. Bohuslavovi Hozlaurovi z Hozlau etc., přít. Nám. mil. k dod.

153. *Dne 3. dubna 1629. Reformační komisse nařizuje Danieli Hájkovi, děkanu Litomyšlskému, by prokázal dřívější udání své, že ve vsi Chotěšinách praedikant se zdržuje.*

Mnoho ctihodnému panu Danielovi Hájkovi z N., příteli nám milému k dodání. Mnoho ctihodný pane, příteli nám milý. Jakož Nám předešle od Vás, že by se nějaký prædikant ve vsi Chotěšinách k městu Vysokýmu Mejtu náležející nacházeti a tam

*) Z Losu.

**) Šleglovské.

***) V orig. chybí; doplň: Kalenicích.

†) Správně: Myškovicích.

††) Olší.

svým falešným kacířským učením lidé svozovati měl, v známost uvedeno bylo, nepomenuli jsme skrze naše, purgkmistru a konšelům téhož města učiněné psaní, jim to dostatečně stížiti a při tom přístně poručiti, aby oni ihned téhož prædikanta vězením zjistiti dadouc, jej sem do Prahy na Novoměstský rathouz do vězení dostaviti hleděli. Ale jakou oni zase na to Nám omluvu svou činí, z přiležícího vejpisu též omluvy jich vyrozuměti můžete. Pročež jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám o tom poroučíme, abyste Nám neprodleně zprávu svou učinili, čím se dostatečně prokázati může, že se ten prædikant tam na gruntech města Vysokého Mejta, kdy a u koho zdržoval, anebo ještě zdržuje, tak abychom My, majíc o tom gruntovní a důvodnou zprávu, jak dále se v té věci zachovati, věděti mohli. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. — Datum v Praze 3. Aprilis anno 1629. N. N. od Jeho Mil. etc.

154. *Dne 4. dubna 1629. Reformační komisse vytýká Jindřichovi Mirkovi ze Solopisk, že z chování jeho se zdá, jako by dosud katolickým nebyl, i obesílá jej, aby před ní prokázal se vysvědčením svého zpovědníka o přijetí sv. svátostí, jakož i aby se ospravedlnil, proč před krajského ref. komissaře se nedostavil.*

Urozený vladyko, pane příteli Nám milý. Dochází Nás jistá a hodnověrná zpráva, že ačkoliv se Vy katolickým býti pravíte, však aby tomu v skutku tak bylo, o tom se slušně pochybuje, za příčinou, že toho ničímž posavad neprokazujete, ani když pan commissař k reformací v religí, od J. M. C. v tom kraji nařízený, Vás proto před sebe obsýlá, před něj se nepostavujete, a tudy se sami v tuž podezřelost uvozujete, i dosti na sobě, jako byste ještě katolickým nebyli, nýbrž dosavad v bludech sektářských vězeli, znáti dáváte. I poněvadž My toho, zdaliž pravým katolickým jste nebo nejste, dokonalou vědomost jmíti chceme, protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám poroučíme, abyste Vy ihned, beze všeho prodlení, sem do Prahy přijeli, před Nás se postavili, a tu od zpovědníka Vašeho, kdy a kterého času jste se zpovídali a Velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou přijímali, dostatečné vysvědčení (a ne ňákou falešnou vyprakticírovanou cedulku) před námi složili a ukázali, i také se toho zlechčování pana commissaře J. M. C. v tom kraji obeslání náležitě spravili. Jináče nikoli nečiníce a dokonce ničímž se nezastírajíce, ani jakýchkoliv jalových a zbytečných omluv v tom dále nepožívajíce, pod uvarováním nemalé nepříležitosti a těžkosti Vaší, kteráž pro neposlušnost Vaši konečně následovati bude. Vědouce, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 4. Aprilis a. 1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozenému vladyce panu Jindřichovi panu Mirkovi z Solopisk, v Hoře Kuttně etc., příteli nám milému k dodání.

155. *Dne 4. dubna 1629. Reformační komisse vytýká Janu Vojířovi z Protivce, že, trvaje dosud v nekatolictví, přece ještě v Čechách se zdržuje, i nařizuje mu, aby nejdéle do neděle první*

po Velikonoci přistoupil k církvi katolické. Přípisy stejného znění zaslány: Mikuláši Řišnickému z Řišnice, Václavovi Vraždovi z Kunwaldu a Raimundovi Tucharovi.

Urozený vládyko, pane příteli Nám milý. Máme toho jistou a hodnověrnou zprávu, což Nám také netoliko s podivením, ale i s velikou nelibostí přichází, že vědouce Vy dobře o jisté a dokonalé vůli a poručení J. M. C. krále a p. n. v. n. v příčině náboženství několikerými patenty všem vůbec publikovanými v známost uvedené, předce až posavad v bludech svých sektářských úrputně trvajíc v tomto J. M. C. dědičném král. Českém k velikému jiných okolních pánův obyvatelův pohoršení a k nemalému nadepsaných J. M. C. patentův, tudíž i této slavné a spasitedlné reformací zlehčení přes termin v týchž patentích od J. M. C. uložený a již dávno jminulý zůstávati se neostejcháte, což Vám již dále přehlížeti slušné ani možné není; a kdyby J. M. C. [se] toho o Vás dověděti ráčil, jistě by Vám to velikou nepříležitost i těžkost přinésti mohlo. Pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně a na konec poroučíme, abyste beze všeho dalšího prodlévání a ničímž se nevymlouvajíc v těchto kajících postních a potom následujících velikonočních svátečních časech, a to nejdéle do neděle první po Velikonoci slove Provodní, to jest 22. dne tohoto měsíce Aprilis k též pravé svaté a samospasitedlné katolické Římské víře skrze skroušenou zpověď hříchův svých a uctivé přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou skutečně přistoupili a na to od duchovního správce svého, pořádného kněze katolického, pravé a hodnověrné psané vysvědčení buďto Nám, anebo panu commissaři k reformací v tom kraji od J. M. C. nařízenému, hned po vyjití nadepsaného peremptorního terminu konečně odvedli; pak-li by se tomu, což se Vám tuto poroučí, od Vás do téhož času zadosti nestalo, tehdy abyste se 24. dne tohoto měsíce sami osobně sem před Nás postavili a tu dalšího oznámení očekávali. Jináče nečinice pod uvarováním nemalé nepříležitosti a těžkosti Vaší, kteráž by Vás pro neposlušnost potkati mohla. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 4. Aprilis anno 1629. N. N. od Jeho Mil. etc. — Urozenému vladyce panu Janovi Vojířovi z N. a na Vokřesanči, přít. Nám mil. k dod.

In simili. Urozenému vl. p. Mikulášovi Řisnickému z N. na Horkách etc., přít. N. m. k dod.

In simili. Urozenému vl. p. Václavovi Vraždovi z N., přít. Nám. mil. k dod.

In simili. Urozenému vladyce panu Reymundovi Tucharovi z N., v Hoře Kuttně bydlícímu etc., příteli Nám milému. k dodání.

156. *Dne 4. dubna 1629. Reformační komisse vytýká Karlovi Kustošovi, že, ačkoliv před půl rokem byl slíbil, že ve dvou nedělích katolickým se stane, dosud slibu svému nedostál, i nařizují mu, aby tak učinil nejdéle do neděle první po Velikonoci.*

Urozený vladyko, pane příteli Nám milý. Máme toho jistou a hodnověrnou zprávu, což Nám také netoliko s podivením, ale i s velikou nelibostí přichází, že vědouce Vy dobře o jisté a dokonalé vůli a poručení J. M. C. krále a p. n. v. n. v příčině náboženství několikerými patenty všem vůbec publikovanými v známost uvedené, ano také připověděvše Vy v městě Čáslavi pánům commissařům k reformací v kraji od J. M. C. nařízeným více než před půl letem, že ve dvou nedělích katolický býti a jim vysvědčení ukázati chcete, předce až posavad v bludech svých sektářských urputně trvajíc, v tomto J. M. C. dědičném král. Českém k velikému jiných okolních pánův obyvatelův pohoršení a k nemalému nadepsaných J. M. C. patentův, tudíž i této slavné a spasitedlné reformací zlehčení přes termín v týchž patentích od J. M. C. uložený a již dávno jminulý zůstávati se neostejcháte (jako v l. 155) to jest 22. dne tohoto měsíce Aprilis dávní připovědí Vaší zadosti učinili, k též pravé svaté a samospasitedlné katolické Římské víře (jako v l. 155) buďto Nám anebo svrchu dotčeným pánům commissařům k reformací v tom kraji od J. M. C. nařízeným hned po vyjití (jako v l. 155) sem před Nás postavili a tu, jak Vám ta nekonečnost Vaše od J. M. C. vážena bude, vyrozuměli. Jináče nečiníce pod uvarováním tím větší nepříležitosti a těžkosti Vaší, kteráž pro tuž Vaši neposlušnost konečně následovati bude. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. — Datum v Praze, 4. Aprilis anno 1629. N. N. od Jeho Mil. — Uroz. vl. panu Karlovi Kustošovi a na Libce,*) přít. N. m. k dod.

157. *Dne 4. dubna 1629. Reformační komisse předvolává Václava Kekule ze Žirovic a manželku jeho; rovněž tak i Mikuláše Kekule z Žirovic s jeho manželkou.*

Urozený vladyko, pane příteli Nám milý. Ukazuje toho jistá a důležitá J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, abychom o některé věci s Vámi, též s paní manželkou Vaší promluvili. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám i paní manželce Vaší o tom poroučíme, abyste se oba spolu ihned, jak Vás toto Naše psaní dojde, nedadouc sobě ničemuž (kromě samé moci Boží) překážeti, na cestu vypravili, sem do měst Pražských přijeli a před Nás sami osobně, jak Vy, tak i paní manželka Vaše, se postavili, kdežto Vám oboum příčina tohoto obeslání oznámena bude, jináče nečiníce. Vědouc, že se na tom etc. — Datum v Praze, 4 Aprilis a. 1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozenému vladyce panu Václavovi Kekulovi z Zirovic, **) spolu s paní manželkou jeho etc., příteli Nám mil. k dod.

In simili. Urozenému vladyce panu Mikulášovi Kekulovi z Zirovic, spolu s paní manželkou jeho etc., příteli Nám milému k dodání.

*) Správně: Lipce (Lipka).
**) Správně Žírovic (jinak ze Stradonic).

158. *Dne 4. dubna 1629. Reformační komisse předvolává Martina Duhanského z Branče a Jana Jindřicha Kobika z Poříčan.*

Urozený vladyko, pane příteli Nám milý. Jsou toho jisté a důležité příčiny, pro které Vám jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto Naše psaní dojde, nedadouc sobě ničemuž (kromě samé moci Boží) překážeti, na cestu vypravili a přijedouc sem do měst Pražských, před Nás sami osobně se postavili; bude Vám příčina tohoto obeslání Vašeho oznámena. Jináče nečiníce. Vědouc, že se etc. Datum v Praze 4. Aprilis a. 1629. N. N. od Jeho M. — Urozen. vladyce panu Martinovi Duhanskýmu z N.,*) ouředníku pana Karla z Žerotína na statku Lomnickým etc., příteli Nám milému k dodání.

In simili. Urozen. vl. p. Janovi Jindřichovi Kobikovi z Poříčan etc., přít. N. m. k dod.

159. *Dne 4. dubna 1629. Reformační komisse vytýká Anně Lukavecké, že, trvajíc dosud v nekatolictví, přece ještě v Čechách se zdržuje, i nařizuje jí, aby nejdéle do neděle první po Velikonoci přistoupila k víře katolické. Přípis stejného znění zaslala Kateřině Robmhapové.*

Urozená paní přítelkyně Nám milá etc. Máme toho jistou a hodnověrnou zprávu (jako v l. 155) trvajíc, v tomto království Českém k velikému jiných okolních obojího pohlaví obyvatelův pohoršení a nadepsaných J. M. C. patentův (jako v l. 155) zlehčení mimo termin v týchž patentích (jako v l. 155) a již dávno jminulý proti těžké J. M. C. zápovědi zůstávati se neostejcháte (jako v l. 155) a kdyby J. M. C. o takové Vaší váhavosti a urputnosti dověděti se ráčil, tehdy snadno byste k veliké nepříležitosti a těžkosti (kteréž bychme sice Vám nepřáli) přijíti mohli. Pročež týmž jménem (jako v l. 155) o tom dostatečně poroučíme, abyste Vy beze všeho dalšího prodlívání v těcho kajících postních (jako v l. 155) to jest až do 22. dne přítomného měsíce Aprilis milostivou vůli a poručení J. M. C. poslušně vykonati a k pravé samospasitedlné Římské víře katolické skrze skroušenou zpověď . . . (jako v l. 155) a na to od zpovědníka svého, pořádného kněze katolického (jako v l. 155) vysvědčení hned po vyjití nadepsaného peremptorního termínu pánům commissařům k reformací v kraji od J. M. C. nařízeným od sebe odvésti hleděli. Pak-li by se tomu (jako v l. 155) od Vás v tom čase zadosti nestalo, tehdy abyste se sami osobně 24. dne tohoto měsíce Aprilis sem před Nás postavili (jako v l. 155) Jináče nečiníce. Vědouce, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 4. Aprilis a. 1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozené paní Anně Lukavecké z Věžník, vdově v Hoře Kuttně bydlící, přítelk. N. m. k dod.

*) Z Branče.

In simili. Urozené paní Kateřině Robmhapové z N. a na Třebošicích, vdově etc., přítelk. N. m. k dod.

160. *Dne 10. dubna 1629. Reformační komisse oznamuje krajským ref. komissařům nařízení císařova: 1. o vdovách nekatolických z vyššího stavu přes lhůtu vyměřenou v Čechách zůstávajících, 2. o nekatolických manželkách manželů katolických stavu vyššího, 3. o služebnictvu nekatolickém u pánů katolických, 4. o nekatolických tovaryších, podruzích a nájemnících, 5. o těch, kteří dosud k víře katol. přistoupili; spolu nařizuje jim, aby nařízení ta v krajích sobě přikázaných provedli, dávajíc jim k tomu návod.*

Urozený pane pane, též urozený a statečný rytíři, páni švagkře a přátelé nám milí. Jaká milostivá resolucí a dokonalé vyměření od J. M. C. krále a p. n. v. n. pod datum 31. dne nedávno jminulého měsíce března Nám jest odeslána, předně z strany vdov nekatolických z vyššího stavu přes termin od J. M. C. jim uložený a již dávno jminulý až posavad v tomto J. M. C. dědičném království Českém zůstávajících; druhé z strany nekatolických manželek, též z stavu vyššího, kteréžto ačkoliv manžely své katolický mají, však s nimi se v pravém katolickém náboženství srovnati zoumysla nechtějí; třetí z strany služebníkův a čeledínův nekatolických, kteří u pánův katolických v službách zůstávají; čtvrtý z strany přespolních řemeslnických tovařišů, též podruhův a nájemníkův, vše ještě nekatolických a pátý z strany těch všech a všelijakých osob a lidí, který jsou od času slavného J. M. C. vítězství až dosavad k víře svaté katolické přistoupili; jak se již dále s nimi*) všemi, obojího pohlaví, mimo předešlý způsob s execucí v této spasitedlné reformací tím podstatněji procedirovati má, tomu všemu z přiležícího hodnověrného vejpisu takové milostivé J. M. C. resolucí vyrozuměti motci ráčíte a můžete. — I poněvadž My sami, v rozličných, jak J. M. C. vlastních, tak i zemských předních povinnostech a službách mnohými, důležitě pilnými pracemi ustavičně zaneprázdněni jsouce, mimo ty osoby, které se zde v Praze nachází, s jinými v krajích, takž jakž toho potřeba ukazuje, v tom pracovati nemůžeme a proto J. M. C. k té svaté práci obzvláště V. M. a Vás za commissaře své reformationis in religione v kraji Rakovnickém a Žateckém milostivě nařiditi, a co bychme tak My sami zde v Praze v službách J. M. C. zůstávajíce vykonati nemohli, aby to v témž kraji Rakovnickém a Žateckém skrze V. M. a Vás řízeno a konáno bylo, poručiti ráčil. Protož jménem a na místě J. M. C. podle moci od Jeho Milosti sobě propůjčené V. M. a Vás napomínáme a od osob Našich přátelsky žádáme, abyste beze všeho průtahu všecky ty a takový nekatolický z vyššího stavu ženské osoby všudy v celém kraji Rakovnickém a Žateckém, pilně se na ně vyptajíc a k jistým dnům před sebe je povolajíc, takovou J. M. C. resolucí a jistou dokonalou a nezměnitedlnou vůli jim oustně nakonec

*) Orig.: k nimi.

oznámiti, každý dle potřeby a podle povahy osob, jak která k tomu náchylná a volná se ukáže, ještě nějaký mírný (však z toho od J. M. C. vejslovně uloženého cíle a dne svatého Michala archanděla nikoli nevykračujíc) termin ad certam conversionem, to jest k jistému a konečnému z bludův svých sektářských na pravou svatou víru katolickou se obrácení uložiti a aby oni toto již poslední, dobré a spasitedlné, k jejich vlastnímu časnému i věčnému prospěchu sloužící napomenutí i právě otcovskou J. M. C. vejstrahu, v jakou by velikou nepříležitost a těžkost sami sebe skrze další svou urputnost a neposlušnost zoumysla přivedli, časně k srdcím svým připustili, v tom se, zdaliž k též svaté katolické Římské víře přistoupiti chtějí nebo ne, světle a nezatměle vyjevili, i také tím dříve to skutkem skrze zkroušenou zpověď a uctivé Velebné Svátosti Oltářní přijímání pobožně vykonali, dostatečně předložiti. Podobně také všem obyvatelům obojího pohlaví, kteříž by v službách svých lidi nekatolické jakéhokoli pohlaví při sobě aneb na statcích svých jměli, tuž milostivou a dokonalou, na ně se vztahující J. M. C. resolucí, totiž že by sami pro takové své nekatolické služebníky a čeládku obojího pohlaví, kdyby je k víře svaté katolické nevedli a nepřivedli, aneb časně je neodbyli, snadno k nemalé své vlastní nepříležitosti a těžkosti přijiti mohli, oznámiti; nicméně tolikéž, jak by pokojníci, nájemnící*) a podruzi reformirováni i také vandrovní řemeslničtí tovaryši zejskáni, aneb kteří a na jaký spůsob trpíni měli a mohli, to v městech a městečkách i jinde ve všech místech toho kraje Rakovnického a Žateckého při ouřadech, konšelích, i sice všudy, kde náleží, dobře nařiditi, jakož také obzvláštně na to, aby ten dobrý a velmi potřebný od J. M. C. nařízený řád v příčině znova se zpovídání a Velebné Svátosti Oltářní přijímání všech všudy a zvláště nových, od času slavného J. M. C. vítězství katolických osob, jak vyššího, tak i nižšího stavu, obojího pohlaví, pilně držán a spravedlivě zachováván byl, pozor dáti. A tak ty všecky od J. M. C. nařízený a poručený artykule pro hojnější rozšíření cti a chvály Boží a choti jeho Církve svaté katolické Římské a tudy zejskání mnoho duší lidských k věčnému spasení a blahoslavenství nebeskému, žádné práce v tom nelitujíce, co nejdříveji skutečně vyříditi a tu spasitedlnou roformací již vždy jednou k svému dobrému a šťastnému konci přivésti hleděti ráčili a hleděli. — Pakliby se kdo mimo naději v čemkoli V. M. a Vám na odpor stavěl a tomuto J. M. C. milostivému a dokonalému poručení poslušně zadosti učiniti nechtěl, tehdy tomu každému, kdož by ten koli a jakéhokoli pohlaví byl, aby se neprodleně sám osobně sem před Nás postavil a tu se takového neposlušenství svého náležitě spravil a z něho vyměřil, poručiti a nám o všem jistou zprávu svou i s dobrým zdáním svým každého měsíce particulariter, s kým**) kdy co vyřízeno a spůsobeno bude, odeslati pomíjeti neráčíte a nepomíjejte. Vědouc, že se na tom etc. S tím milost Boží rač obostranně s námi všemi býti. Datum v Praze, 10. Aprilis anno

*) Orig.: nájemníky. — **) Orig.: keym.

1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozenému panu panu Ferdinandovi Libšt. z Kolovrat a na Hokově, též urozenému a statečnému rytíři panu Petrovi Jiřímu Přichovskýmu z Přichovic a na Krašově, J. M. C. raddám, komorníkům a k reformací v religí kraje Rakovnického a Žateckého nařízeným commissařům, pánům švagkru a přátelům Nám milým k dod.

In simili. Urozeným hrabatům a pánům panu Sezimovi hraběti z Vrtby, pánu na Vrchotových Janovicích a Červeném Hrádku, J. M. C. raddě, komorníku a dvoru J. M. v král. Českém hofmistru etc., též panu Pavlovi Michnovi hraběti z Vacínova, pánu na Konopišti a Tloskově, J. M. C. raddě a k reformací v religí kraje Vltavského nařízeným commissařům etc., pánům švagkru a přátelům Nám zvláště milým k dod.

In simili. Urozenému panu panu Florianovi Jetřichovi hraběti ze Žďáru, pánu na Červeném Oujezdci, Kladně, Žďáře, Vičicích a Getrštorfě, J. M. C. raddě, komorníku a k reformací v religí kraje Slanského nařízenému commissaři, panu švagr., synu a přít. N. m. k dod.

In simili. Urozen p. panu Heraltovi Václavovi Libšt. z Kolovrat, na Hrádku nad Pachem a Zišově, J. M. C. raddě, komorníku a k reform. v rel. kraje Čáslavského etc., panu švagkru a příteli N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Vilímovi Henrychovi Bezdružickému z Kolovrat a na Bystrým, J. M. C. raddě, komorníku a k reform. v rel. kraje Chrudimského nařízenému commissaři, panu švag. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Zdenkovi Lvovi Libšt. hraběti z Kolovrat, pánu na Svojkově, Uhřicích a Byrkštejně, J. M. C. raddě, komorníku a k reformací v rel. kraje Litoměřického a Boleslavského nařízenému commissaři etc., panu švagkru a přít. Nám z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Janovi starš. Kavkovi z Říčan, na Starém Sedlišti a Karlštejně, J. M. C. raddě a k reformací v rel. kraje Plzenského, Prachenského, Podbrdského a Bechyňského nařízen. commissaři etc., panu švagkru a příteli Nám z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Ottovi z Opršторfu a z Frydštejna a na Častolovicích a Týništi, J. M. C. raddě, komorníku a k reformací v rel. kraje Hradeckého nařízenému commissaři etc,, panu švag. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému a statečnému rytíři panu Voldřichovi Skuhrovskýmu z Skuhrova na Louňovicích a Zvěstově, J. M. C. raddě a k reformací v religí kraje Kouřimského nařízenému commissaři etc., panu přít. N. z. m. k dod.

161. *Dne 21. dubna 1629. Reformační komisse, podávajíc král. místodržícím dobré zdání o žádosti nekatolika Jana Zeidlera jinak Hoffmanna,**) *aby v držení statku Mimoňského pokojně a dědičně ponechán byl, vyslovuje se odmítavě, dovolávajíc se důsledného svého jednání v podobných případech dřívějších.*

*) Srov.: Bílek, Konf. 882.

Die von der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaimb Königlichen Majt. unserm allergnedigsten Herrn zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Herrn Commissarien haben aus höchsternenter Ihrer Kay. M. an deroselben Herrn Statthalter im Königreich Böhaim sub dato 21. Martii des instehenden Jars gethanen gnedigsten Schreiben sowol auch denen Beylagen vernohmen, wasgestalt bey Ihrer Kay. M. der Hans von Zeidler, Hoffmann genant, ihme und seine Erben bey dem in diesem Ihrer Kay. M. Erbkönigreich Böhaim gelegenen Gut Niems (ungeachtet er der heiligen catolischen Religion nich zugethan) geruhiglich verbleiben und desselben freye disposition zu laßen demütigst bitten thuet. — Wiewol nun er unter andern dies meldet, dass er alles dasjenige, was ihme Ihrer Kay. M. gemeßene Resolution und der Landtafel einverleibter Kauf-Contract, auch sein derentwegen von sich gegebener revers lengst bereit auferlegt, würklich volzogen und nemlich nicht allein kein Exercitium Augspurgischer Confession daselbst helt, sondern auch Ihrer Kay. M. offentlich publicirten Mandaten allerdings gemeß catolische Priester einsezen und aller orten reformiren, auch catolische Pfleger und Diener, durch welche er seine ganze Wirtschaft versehen lest, geordnet, so thuet doch über dies alles das hailsambe Reformationswerth, vermüg der höchsternenten Ihrer Kay. M. offentlich ausgangenen, auf alle und jede Inwohner des Königreichs Böhaim lautenden und durchaus keinen eccipirenden Patenten, noch ein mehrers erfordern, nemlich dass eben sowol er selbst sich zu der heiligen catolischen Religion gehorsamlich accomodiren, oder aber im widrigen Fall das Gut verkaufen und selbst aus diesem Ihrer M. Erb-Königreich Böhaim emigriren solle. — Und hierumb, wie die Herrn Reformations-Commissarii den jezt angeregten Ihrer Kay. M. Patenten und gnedigsten Anordnung niemals in contrarium gehandelt und weder wegen des Herrn Wilhelmen von Wchinicz und des Herrn Hansen Habarts von Vřesovic, noch wegen keines andern Uncatolischen, dass ihnen in diesem Königreich Böhaim zu verbleiben und die Güetter zu besitzen sollte bewilliget und zugelaßen werden zu Verhütung allerhand hochschädlichen Consequenzen (inmaßen sich dieselben schon erregen, und die Herrn, von Ihrer Kay. M. zur Religions-Reformation in Craißen verordnete Commissarien sich darüber sehr beschweren) niemals gerathen undt nicht haben rathen können; also thuen sie auch in Sachen des gedachten Hansen von Zeidler, Hoffmann genant, ihme sein petition zu bewilligen, nicht rathen, sintemal fast für unmüglich eracht wirdt, dass er, als Uncatolischer, in seiner Güettern Obrigkeit, denen ihme zugehörigen Underthanen gar keine Ärgernus in der Religion verursachen, sondern dieselben rechtschaffen ernstlich und euferig zum catolischen Glauben anhalten sollte, dahero dann ferner auch starke Bedenken fürfellt, dass wann mancher seiner Unterthanen ohne vollkommenen, alleinseligmachenden heiligen catolischen Römischen Glauben, auch vorgehenden Beicht und Communion mit Todt abgienge, wurden solches die Herrn Reformations-Commissarii (da sie etwas dergleichen, so dem hailsamen Reformations-

werkh und der Leuten Seelenseligkeit zuwiderlauft, rathen solten) gegen Gott dem Allmechtigen nicht verantworten können. Es wirdt derohalben in mehrhöchsernenter Ihrer Kay. M. gnädigstem Willen stehen, diesfals zu thuen, was deroselben (ohne Maßgebung) gnädigst beliebet. Ex Commissione Reformationis, Pragæ 21. Aprilis a. 1629. H. Hegner. — Der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhaim König. M. wolverordneten Herrn Statthaltern im Königreich Böhaim, Ihren Gnaden zuzustellen.

162. *Dne 2. května 1629. Reformační komisse předvolává Šimona N., úředníka Karla Hanibala z Donína na Libochovičkách s manželkou jeho; dále předvolává paní Annu Markvartovou roz. z Říčan.*

Urozený pane příteli Nám milý. Ukazuje toho jistá a pilná J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, abychom s Vámi, též s paní manželkou Vaší, v nějaké příčině promluvili. Pročež týmž jmenem a na místě J. M C. Vám o tom poroučíme, abyste ihned po dodání Vám tohoto psaní Našeho, ničemuž sobě překážeti nedadouce, sem do měst Pražských spolu s dotčenou paní manželkou svou přijeli a při Nás se oba společně ohlásili; bude Vám příčina tohoto obeslání Našeho oznámena a na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. S tím milost a ochrana Boží rač s námi všemi býti. Datum v Praze, 3. Maii a. 1629. N. N. od Jeho Mil. etc. — Urozenému panu Šimonovi N., úředníku pana Karla Hanibalda z Donína na Libochovičkách etc. spolu s manželkou svou, příteli Nám mil. k dod.

In simili. Urozené paní Anně Markvartové roz. z Říčan, na Zálezlích a Dubu etc., přítelk. Nám milé k dod.

163. *Dne 4. května 1629. Reformační komisse nepřijímá omluvy Jana Jiříka Kobíka z Poříčan, nýbrž nařizuje mu, aby do téhodne k víře katolické přistoupil.*

Urozený vladyko, pane příteli Nám milý. Jakou jste omluvu svou na Naše, nedávno jminulých dnův o postavení se před Nás, Vám učiněné psaní a poručení Nám zase v spisu odeslali, z přečtení jsme vyrozuměli; ale ty všecky příčiny, kteréž tak předkládáte, za jalové a dokonce nepodstatné býti uznáváme a žádného místa jim nedáváme. Nebo jsouce již více nežli ode dvou leth od J. M. C. krále a p. n. v. n. nejednými patenty vůbec publikovanými všem obyvatelům králov. Českého, aby jeden každý v jistým od J. M. C. uloženým terminu k víře svaté katolické přistoupiti, anebo z tohoto J. M. C. dědičného království českého a zemí k němu přivtělených se vystěhovati hleděl, dostatečně pod skutečným trestáním poručeno, měli jste dosti času, že jste se též víře svaté katolické dobře vyučiti dáti mohli, takže již nyní žádných dalších odkladův neboližto terminův k vynaučování se Vám i žádnému jinému povolovati nesluší a nenáleží, an také v svým psaní toho dokládáte, že jste i jiný lidi k poslušnému milostivé J. M. C. vůle naplnění napomínali. Tehdyť tím více Vy sami to též učiniti a vedle Boží a J. M. C. milostivé vůle beze všeho dalšího rozmýšlení a odkladu žádání

poslušně se zachovati, bludy své sektářské ihned opustiti a k pravé, samospasitedlné víře svaté katolické, právě apoštolské Římské přistoupiti máte, v čemž Vám také nedostatek zdraví, jak Vašiho, tak i paní máté Vaší nikoliv na překážce býti nemůže, nýbrž v takovým způsobu, abyste se tím dřívěji k pravé spasitedlné víře katolické obrátili, za potřeby jest. I ačkoliv bychom slušnou příčinu jměli, abychme pro Vaši neposlušenství, že jste v tak prodloužilým času vedle patentův a milostivého poručení J. M. C. se nezachovali a k víře svaté katolické nepřistoupivše, předce v tomto království českém přes termin od J. M. C. uložený, již dávno jminulý, jste zůstati směli, a až posavad s velikým jiných lidí pohoršením a k zlechčení té slavné reformaci zůstáváte, s jistou execucí a trestáním vedle milostivého nařízení a poručení J. M. C. Nám učiněného k Vám beze všeho ušetření přikročiti dali; však nepřejíce Vám těžkosti a škody, ještě Vám teď již na konec jmenem a na místě J. M. C. krále a pána n. v. n. poroučíme, abyste od dodání Vám tohoto poručení Našeho nejdéle v týmdni pořád zběhlým k též víře svaté katolické skrze skroušenou zpověď hříchův svých a uctivé přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou skutečně přistoupili a na to hodnověrné, od správce svého duchovního, pořádného kněze katolického psané vysvědčení Nám k rukám odeslali, anebo se před Nás, nic neokolkujíc, ani nedostatkem zdraví se nezastírajíc, se konečně postavili, vědouce o tom, že nezachováteli se tak poslušně a něco nepříjemného Vás potká, nebudete v tom žádnému jinému než-li sami sobě vinu dávati motci. Čímž se nakonec spraviti motci budete. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 4. Maii a 1629. N. N. od Jeho Mil. — Urozenému vladyce panu Janovi Jindřichovi Kobikovi z Poříčan, přít. N. m. k dod.

164. *Dne 4. května 1629. Reformační komisse kárá Vysokomýtské za nepravdivé tvrzení, jakoby ve vsi Chotěšinách praedikanta nebylo, i nařizuje, aby jej nejdéle do téhodne do Prahy dodali, anebo aby tři přední osoby z jejich středu k zodpovídání před ní se dostavili.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Vysokého Mejta, přátelům nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé Nám milí. Jest Vám dobře vědomé, jaké jsme Vám předešle stížené psaní, jehož datum 14. Martii léta přítomného 1629 v příčině nějakého proklatého prædikanta, jenž slove Jiřík, na gruntech obci vaší náležejících, jmenovitě ve vsi Chotěšinách, mimo těžkou J. M. C. krále a p. n. v. n. zápověď se lehkovážně a právě opovážlivě zdržujícího učinili a přitom přísně poručili, abyste jej sem do Prahy na Novoměstský rathauz do arestu dostavili. Proti čemuž Vy zase omluvu svou jste Nám v spisu odeslali, Pánem Bohem se osvědčujíc a na svá svědomí to berouc, že na gruntech Vaších obecních, jak v dotčené vsi Chotěšinách, tak ani jinde nikdež žádný prædikant se nenachází. Kteroužto omluvu Vaši odešlíc My opět tu, kdež náleželo, o další zprávu, jest před Námi svědky několikerýma právně zavedenými

dostatečně prokázáno, kde a u koho týž prædikant i s ženou svou v nadepsané vsi Chotěšinách pod tají přebýval a falešným učením svým i také domnělých svátostí podáváním lidé šálil a zavozoval, až potom teprva při středopostí jste jej odtud z Chotěšin vyhnali, ješto Vám od Nás, ne abyste Vy jej vyhnali, nýbrž abyste ho jakožto člověka zlého a škodlivého, J. M. C. patenty a milostivá poručeni zlehčujícího, vězením zjistiti dadouc, sem do Prahy dostavili, poručeno bylo. Že se pak toho od Vás nestalo, nemůžeme jináče o Vás smejšleti, než-li že jste sami zoumyslně témuž prædikantu k ukrejvání se před Námi pomáhali, tak že s Vámi velmi zle spokojeni jsouce na dotčené Vaší omluvě jakožto jalové a již dostatečnými svědky poražené nikoliv nepřestáváme. — Pročež opět jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. vám přísně a na konec poroučíme, abyste toho častořečeného prædikanta, kteréhož jste tak z Chotěšin (neohlídajíce se na milostivé patenty J. M. C, nimiž všem vůbec, aby takové nešlechetné z země vypověděný prædikanty, kdebykoliv postižení býti mohli, jímali a do vězení dávali, dostatečně a pod skutečným trestáním poručeno jest) zoumyslně propustili, ihned a nejdéle od dodání Vám tohoto poručení Našeho v tým dni pořád zběhlým sem do Prahy do vězení Staroměstského jistě dodati spůsobili, anebo aby se tři osoby z prostředku Vašeho konšelského, jmenovitě purgkmistr, primas a písař přední městský, se před Nás v týmž termínu postavili a dalšího oznámení Našeho očekávali. Jináče nečiníce. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 4. Maii a. 1629. N. N. od Jeho Mil. etc.

165. *Dne 8. května 1629. Reformační komisse dává dobré zdání své v příčině emigrantův, a to: 1. těch, kteří po uplynutí dávno již minulé lhůty měli se vystěhovati, ale dosud tak neučinili, 2. o těch, kteří se sice již vystěhovali, ale pak zase do Čech se vracejí. Vyslovuje se proti zřízení zvláštního mimořádného soudu, který by se zabýval pohledávkami emigrantů.*

Die von der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaimb König. Maj. zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Herrn Commissarien haben vernohmen, wasgestalt die höchternente Ihre Kay. M. unser allergnedigster Herr von deroselben wolverordneten Herrn Statthaltern in dero Erb-Königreich Böhaim ein Gutachten wegen der Emigranten, wie man mit ihnen einen gewissen modum anstellen und endliche Richtigkeit machen köndte, gnedigist begeren thuen.

Nun geziembt sich zuvorderist dies in Acht zu nehmen, dass sich zweyerley Emigranten befinden. Die ersten, welche vermüeg Ihrer Kay. M. gnädigsten, offentlich publicirten Patenten im gewißen ihnen allensambt in genere angesezten peremptorischen, jedoch hernach aus sondern Kay. Gnaden prolongirten, albereit lengst verstrichenen Termin, haben sollen emigriren, aber bishero noch dasselbe, allerley tergiversationes und Ausflucht fürwendendt, unterlaßen. Die anderen, welche zwar emigrirt sind, jedoch widerumb entweder von sich selbst freventlich hereinschleichen

und bey ihren guten Freunden haimblich sich authalten, oder aber Ihre Kay. Maj. zu Wien mit Supplicirung umb gnädigste, auf ein Zeit lang alher ins Königreich Böhaim wider zu kohmen, Erlaubnues stets anlaufen, und öftmals durch solche ihre große importunirung die besagte gnädigste Erlaubnus auswürken.

Was nun die Ersten belanget, können die Herrn Reformations-Commissarii nach gnugsamber reifen Erwegung diestals nichts anders rathen, als, nachdeme zu Fortpflanzung und Vermehrung der Ehr Gottes, Gewinnung der Menschen-Seelenseligkeit und Conservirung Ihrer Kay. M. höchsten Authoritet, die da vor der ganzen Welt an guter dieses hailsamen Reformations-Werks Verrichtung und Vollendung gelegen, ganz unvermaidenlich vonnöthen,dass alles dasselbige, was Ihrer Kay. M. gnädigste, ainmal so stark gefaßte, überall durch offentliche Patenta publicirte hailsame Resolution, auch zum mehrmal widerholte ernstliche Befehl mit sich bringen, dermalains würklich exequirt werde: so solte in allweg billich gegen denjenigen allen und jeden, welche sich in so geraumer, schon mehr dan zwey Jar angestandener Friestzeit auf so vielfältige wolmainende und ganz väterliche Vermahnungen, zu der rechten alleinseligmachenden heiligen catolischen Religion nicht accomodirt; und dennoch bis anhero im Lande wider Ihrer Kay. M. ernstliches Verboth verbleiben, hierdurch contumaces werden, und das sie der heiligen catolischen Kirchen, sowohl auch Irer Kay. M. widersäzig, übel affectionirt, und diesem Lande hochschädliche Leuthe sind, austruklich an inen zuerkennen geben, bey welchen auch gar keine irer Bekehrung Hoffnung zu schöpfen, nunmehr mit ernstlicher Demonstration (inmaszen in Ihrer Kay. Maj. Patenten zu menniglichen Warnung vermeldt stehet) alsbald, ohne aller ferneren Verschonung oder respect der Personen, allerdings also und solchergestalt, wie es Ihr kay. M. gnädigst gemeszen befohlen, verfahren werden, sintemal ainmal gewisz, dass solang man den rechten Ernst und würkliche Execution nicht für die Handt nimbt, kein erspriesliсher succes oder gewünschte gute Endschaft dieses hailsamen Reformationswerks erfolgen kann, sondern in solcher Verlengerung der Zeit allerhandt haimlichen schädlichen factionen und Unglüks von denen der heiligen catolischen römischen Kirchen Widersachern sich immerdar zu befahren, welchem dan zeitlich (ungeachtet alles iren nichtigen Klagens und Lamentirens) vorzukommen sich gebühren will. Belangend die andern, so allbereit emigrirt, jedoch irer manche haimblich widerumb herein ins Land sich verfüegen, der mehrer theil aber schon gemeiniglich und zwar häufig zu Irer Kay. M. nach Wien recurriren, dasselbsten unnötiger weise und unbillich quæruliren, Ihre Kay. M. hochverdrieslich importuniren und dardurch concessiones ins Land wieder zu kommen zuerlangen pflegen, welches aber Ihre Kay. Maj. nunmehr abgestrikt gnädigst gerne sehen wollten, und dahero einen solchen modum, wie im Marggrafthumb Mährern durch Anstellung eines absonderlichen extraordinarii judicii, bey welchen den gedachten Emigranten und Interessirten Partheyen der Schulden und Gegenschulden oder anderer difficultäten halber abgeholfen werden

möchte, an die Hand nehmen zu lassen gnädigst gesinnet, und wie etwa hierzu dahie in Böhaim füglichen un am besten zu gelangen, ein Gutachten gnädigst haben wollen; dies alles haben die Herrn Reformations-Commissarien gleichfals in fleißige und genaue deliberation gezogen, und befinden soviel, daß den besagten Emigranten allen, sambt und sonders, solang sie sich zu der wahren alleinseligmachenden heiligen catolischen römischen Religion nicht bekheren und mit Irer Kay. M. ihren gnädigsten Kaiser, König und Erbherrn im Glauben nicht vergleichen, alher in dies Königreich, es sey auf kurze oder lange Zeit, zu kommen, durchaus nicht zu bewilligen rathsamb, sie auch darüber mit Billigkeit sich nicht beschweren können, dann

fürs erste, sie haben genug geraume Zeit, nemlich (wie vorgemelt) mehr als zwey Jahr gehabt, in welcher Zeit sie sich in dem heil. catolischen römischen Glauben ganz wol instruiren lassen oder zur Emigration bereiten, von ihrer sachen nach aller Notturft disponiren und ein Richtigkeit machen hetten können.

fürs andere, es ist von Irer Kay. M. ihnen ein gutes Mitel sowol durch Patenta, als auch durch die neue Landesordnung gnädigst fürgeschlagen, daß sie ihre in diesem Lande habende Geschäften in ihrer Abwesenheit durch catolische Vollmächtiger verrichten mögen.

fürs dritte, sie müßen dies gedenken, dafern sie bey solcher Emigrirung etwa eine Ungelegenheit empfinden, daß daran nur sie selbsten schuldig, und poena peccati über sie kombt, alldieweil sie Gott und Ihrer Kay. M., ihren gnädigsten Kaiser, König und Erbherrn nicht obediren wollen, sondern wie vor und in der Rebellionszeit, also auch noch aniezo widerwertige Unterthanen seind.

viers vierdte, so wird auch kein Ursach gesehen, warumb alhie in Böhaim dergleichen extraordinarium judicium, wie es in Mähren beschehen, der emigranten halben anzustellen wäre und sie zu demselbigen wiederumb ins Land convociret und eingelassen werden sollten, dann man ohnedies alhie stets ordinaria judicia und expeditiones in der böhmischen Kanzley, in der böh. Camer, bey der Landtafel, beym Burggrafenambt, zudeme das große und kleine Landrecht, sambt dem Waisenrecht, königl. Camer-Recht und Hof-Lehenrecht, dann auch die extraordinari in Schuldensachen Revisions-Commission halten thuet, daß also ein jedweder der angeregten Emigranten Vollmächtiger in dem, was Recht und Gerechtigkeit mit sich bringt, gar wol gefördert werden kann, und keines neuen, absonderlichen extraordinarii judicii, wie auch dasz die Emigranten selbst persönlich alher ins Land, oder ad judicium compariren sollten, gar nicht von nöthen.

fürs fünfte, obwohl auch fast alle Emigranten für ihre maximam anziehen, daß sie bey der König. böh. Camer großen Ausstand zu sollicitiren, oder sunst dahie im Lande allerley Recht und prætensiones zu suchen haben, so kann doch diese Ursach, so wenig als was anderes diesfalls prævaliren, dann von wegen ihrer privat-zeitlichen Sachen dem hailsamen Reformations-werkh,

welches die Ehr des allmächtigen Gottes und der Menschen-Seelenseligkeit antrifft, kann und soll nichts in præiudicium oder zu Nachteil gehandelt werden.

fürs sechste, es ist wißentlich, daß der Emigranten gar viel nicht so grosz benötiget sind, wie importunisch sie die Bezahlung ihrer Schulden fordern, die jezige schwere Zeiten und Mangel an Zahlungsmiteln nicht bedenkendt, sondern an Ihrer Kay. M. ein unnötiges Mieszvertrauen tragendt, da doch die höchsternente Ire Kay. M., obwol sie bey nechstgehaltenem Landtag durch einhelligen der Herrn Ständten Schluesz die Friest bekommen, dennoch hierdurch die Creditores zu geferden nicht gemainet, sondern die gedachten Emigranten für gewisz halten können, daß Ir Kay. M. und dero löbliche böh. Camer, mehr, als man vermainet, sorgfältig sind, damit alle diejenige Schulden, so für rechtmäßig erkent werden, aufs ehist, nach und nach, so viel möglich, bezalt werden möchten; wie dan eben bey dem oberwenten nechstbeschehenen Landtag für die nottürftigsten Personen interim sechzig Tausendt Schokh meisznisch verordnet worden.

fürs siebende, und über dies alles, es komt bedenklich vor, daß die Emigranten, so oft und in so groszer Anzahl, umb dergleichen, nur auf kurze Zeit, etwan auf etliche Wochen, herein ins Land zu kommen, Bewilligung, Ire Kay. M. behelligen und importuniren mögen, sintemal sie in solcher nur kurzen Zeit mit ihrer persönlichen im Lande Anwesenheit in ihren praetensionen nichts mehrers ausrichten oder erlangen künden, als was durch ihre catolische Volmechtiger geschehen kann, dahero dann zu besorgen, daß sie vielmehr umb allerhand schädlichen factionen und practicen willen, welche sie in ihrer jezigen Emigration und an frembden, der heil. catolischen Religion widrigen und feindlichen NationenVerbleibung möchten erlernet haben, und dieselben dahie im Land mit Perturbirung der neubekerten Catolischen und Anrichtung eines Unglüks (welches Gott verhüetten wolle) gerne verüben wolten, alher wieder zu kommen trachten.

Hierumb schlieszlich, es wird aus obvermelten und andern vielen erheblichen Ursachen, fürnemlich aber zu praecavirung der obvermelten Gefar, auch allerhand in dem Reformationswerk Confusion und zu Conservirung Ihrer Kay. Maj. durch die ganze Welt schwebenden hochrüemlichsten Namens, für das beste und rathsamste erachtet, die Sach bei der ersten Ihrer Kay. M. hochberathschlagten, lobwerthesten, nuezbarlichsten, hailsamen und Gott wolgefelligen, stark gefaßten und überall offentlich publicirten gnädigsten Resolution festiglich verbleiben zu lassen, nemlich gegen denen bis anhero noch im Lande verbleibenden Emigranten, als verächter Irer Kay. M. so vielfältigen gnädigsten Befehl, mit wirklicher Execution zu verfahren; die anderen aber, so albereit emigrirt sind, nicht mehr ins Landt, under keinem praetext, und umb was Ursachen es immer wolle, es sei dann, daß sie certam conversionem den Herrn Principal-Reformations-Commissarien zusagen würden, nicht einzulassen, sondern sie mit diesem Beschaid, das sie ihre Geschefften durch catolische Vollmechtiger

verrichten sollen, allemal abweisen. Jedoch wofern einer oder der ander unentberlich ins Land zu kommen vonnöten hätte, und bey den Herrn Principal-Reformation-Commisarien die Bewilligung darüeber suchen möchte, soll ihme, wann die Ursach für billich erkent wird, der Notturft nach, ein Beschaid und der Consens ohne einigen Ihrer Kay. M. Behelligung und Molestirung, erteilt werden. Welches alles gleichwol die Herrn Reformatios-Commissarii dahie ohne Maszgebung melden. Und thuen allesambt zu höchsternenter Irer Kay. M. gnädigstem wolgefelligem Willen gehorsamist haimbstellen. Ex Commissione Reformationis Pragae, die 8. Maii A. 1629. — H. Hegner. — Der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. wolverordneten Herrn Statthaltern im Königreich Böhaim etc. zuzustellen.

166. *Dne 28. května 1629. Reformační komisse, poukazujíc k nařízení císařskému v příčině nekatolických manželek ze stavů vyšších, které ač manžele katolické mají, přece v nekatolictví trvají, vybízí hraběnku z Vrtby, aby nejdéle do 26. července víru katolickou přijala. Podobné přípisy vypraveny hraběnce z Valdštejna, Kateřině Lidmile Kolovratové, Anně Marii Vchynské, Kristině Vratislavové, Lidmile Lickové, Sabině Herzanové, Alžbětě Šternberkové a Marii Sekerkové.*

Urozená paní paní švagkrová a přítelkyně Nám zvláště milá. Jakou jsme milostivou resolucí a dokonalé vyměření od J. M. C. Krále a Pána nás všech nejmilostivějšího pod datum 31. dne nedávno jminulého měsíce března vedle některých jiných pilných a potřebných artikulův, tolikéž obzvláštně z strany nekatolických paní manželek z stavův vyšších, kteréž ačkoliv pány manžely své katolický mají, však s nimi se v pravém katolickém náboženství srovnati zoumysla nechtějí; kterak se již dále k nim s exekucí v této spasitedlné reformací tím podstatněji procedirovati má, dostali, tomu všemu z přiležícího hodnověrného téhož artykule vejpisu (kterýž My V. M. z milostivého J. M. C. rozkazu v známost uvozujíc, odsýláme), šířeji vyrozuměti račíte.

I poněvadž Nám jináč učiniti nesluší, než vedle dotčené J. M. C. milostivé resolucí tak poslušně se zachovati a témuž milostivému nařízení a poručení J. M. C. ve všem všudy skutečně zadosti činiti, tak aby již vždy jednou ta slavná spasitedlná a Pánu Bohu milá v náboženství reformací k dokonalému skončení a šťastnému vyřízení svému s zejskáním spasení mnohých duší lidských, posavad ještě v těch proklatých a k věčnému zatracení vedoucích bludech svých sektářských mizerně vězících, přivedena býti mohla, protož týmž jmenem a na místě J. M. C. dle moci od Jeho Mil. sobě k tomu dané V. M. dostatečně napomínáme, abyste takové J. M. C. dobré, spasitedlné, k vlastnímu V. M. časnému i věčnému prospěchu sloužící napomenutí a právě otcovskou vejstrahu, v jakou byste velikou nepříležitost a těžkost sami sebe skrze svou zpouru a neposlušnost zoumyslně přivésti ráčili, k srdci svému připustíce, sobě časně usmysliti, k pravé samospasitedlné víře svaté katolické římské skrze skroušenou

zpověď a uctivé přijetí velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou co nejdřívěji, a nejdéle do památky sv. Anny, to jest 26. dne měsíce července nejprv příštího (an jste předešle již dosti prodloužený přes celý dvě létě lhůty užiti a v tom čase volně se a dobře též víře sv. katolické vynaučiti dáti mocti ráčili) skutečně, a nikoliv tím dále neodkládajíc, ani žádných dokonce v tom vejmluv neužívajíc zajisto upřímně přistoupiti, na to od duchovního správce svého, učeného pořádného kněze katolického, pravé a hodnověrné psané vysvědčení ihned nazejtří po vyjití dotčeného 26. dne měsíce července nejprve příštího Nám k rukám jistotně odvésti, a tak další urputností a neposlušností svou netoliko tu v nadepsaném artykuli milostivé J. M. C. resolucí uloženou pokutu na sebe táhnouti, ale i k nějaký sice další J. M. C. nemilosti a větší přísnosti (které bychme V. M. nepřáli) příčiny svévolně dávati neráčili. Vědouc, že se na tom jistá, milostivá a neproměnitedlná J. M. C. vůle naplní. S tim milost Boží rač obostranně s námi všemi býti. Datum v Praze 28. Martii*) a. 1629. N. N., od Jeho M. etc. — Urozené paní paní hraběnce z Vrtby, paní šv. a přít. N. z. m. k dod.**)

In simili. Urozené paní paní hraběnce z Valdšteina paní švagkrové a přítel. N. z. m. k dod.

In simili. Urozené paní paní Kateřině Lidmile Kolovratové z N., na Hokově etc., paní šv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozené paní paní Anně Marii Kolovratové rozené z Felzu, na Libořicích etc., pa. šv. a př. N. z. m. k dod.

In simili. Urozené paní paní Anně Vchinské rozené z Sulevic etc., paní šv. a přítelkyni Nám z. m. k dod.

In simili. Urozené paní paní Kristyně Vratislavové, rozené z Taupova, na Vranným a Vilémově etc., paní švagkrové a přítelkyni Nám zvláště milé k dodání.

In simili. Urozené paní paní Lidmile Lickové rozené z Sulevic, na Tuchořicích etc., paní šv. a př. N. z. m. k dod.

In simili. Urozené paní paní Sabině Hersanové, rozené z Vřesovic, na Červeném Hrádku etc., pa. šv. a př. N. z. m. k dod.

In simili. Urozené paní paní Alžbětě Šternbergkové, rozené z Vrtby, na Postoloprtech a Pátku etc., pa. šv. a př. N. z. m. k dod.

In simili. Urozené paní Mariji Sekerkové z Sedčic, rozené z Štampachu a v Měcholupech etc., přítelkyni N. m. k. dod.

167. *Dne 1. června 1629. Reformační komisse vybízí hejtmana panství Grabšteinského, by poddané své nejdéle do svátku Božího těla přiměl k přijetí víry katolické.*

Unsern Gruesz und alles Guets zuvor. Edlervester, sonders lieber Herr und Freundt. Wir können Euch nicht verhalten, daß der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. unser

*) Tak v orig. omylem místo »Maii«.

**) Přípis k hraběnce z Valdštejna z originálu v archivu musea král. českého chovaného otiskl Václav Schulz v Čas. čes. Musea 1903, 178—178. Přípis ten má datum 1. června 1629.

allergnedigster Herr, Uns diese Tag wegen der Gräfensteinischen Unterthanen, so noch bis dato uncatolisch, und dann zweier Priester daselbsten geführter Beschwerden halber, welche Ihr aus beyliegender Abschrift zu vernehmen habt, gnädigst zugeschrieben und darneben befohlen, diese Sach in fleißge Berathschlagung zu ziehen, nachmals Euch hierüber zu vernehmen, benebens aber bey den Unterthanen zu verordnen, damit dieselben sämbtlich, auf die jezt angehende Pfingstfeyertagen gewiszlich beichten und communiciren, folgens den Befund und Erfolg Ihrer Kay. M. gehorsamist zu berichten.

Hierumb befehlen im Nahmen und anstat der höstemenenten Ihrer Kay. M. Wir Euch hiemit, daß Ihr Uns alsbald, wie es hiermit in einem und anderm beschaffen ist, aigentlichen Bericht alhero einschieket; Wir nicht weniger die angeregte Gräfensteinische Unterthanen allesambt, immerfort nach einander zu dem wahren, alleinseligmachenden heiligen catolischen Glauben würklich zu bringen (weiln solches nunmehr jezt zu Pfingsten wegen Kürz der Zeit nicht sein kann) aufs allerlängste bis auf das Fest des heiligen Fronleichnams Christi mit höchstem Fleisz Euch angelegen sein lasset. Daran wird erfüllt höchsternenter Ihrer Kay. M. gnädigster Will und Meinung. Hiemit Gott empfehlendt. Datum Prag, den 1. Junii a. 1629. N. N., von der Röm. etc. — Dem edlen und vesten Herrn N., Haubtman der Herrnschaft Gräffenstain etc., Unserm sonders lieben Herrn und Freundt.

168. *Dne 1. června 1629. Reformační komissaři navrhují, aby se žádnému emigrantovi nedovolovalo přijíti do země, leč by se zavázal, že se před ref. komissi dostaví, poučování kněží mu k tomu přidělených ochotně vyslechne a v určité lhůtě k víře katolické přistoupí.*

Die von der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böh. Königl. M. unserm allergnädigsten Herrn zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Herrn Commissarien haben aus höchsternenter Ihrer Kay. M. an deroselben wolverordnete Herrn Statthalter im dero Erb-Königreich Böhaim, vom dato den 25. Tag dies zu End laufenden Monats Maji, ergangenem gnädigstem Schreiben, so den Herrn Reformations-Commissarien zur Nachrichtung comunicirt worden, vernommen, was sich Ihre Kay. M. wegen deren Uncatolischen, sowol albereit emigrirten und wieder ins Landt auf ein Zeit zu kommen umb Erlaubnusz bittenden, als auch wegen deren, über den angesetzten Emigrationstermin, ohne Ihrer Kay. M. Special-Conses, sich noch im Landt aufhaltenden Personen, gnädigst resolvirt, nichtweniger auch, wasgestalt bey Ihrer Kay. M. abermals zehen unterschiedliche, vorhin schon wegen ihrer im Kezertumb Halsstärrigkeit auszem Landt emigrirte Personen, umb ermelte gnädigste Erlaubnusz Supplicando angehalten, welches alles Ihre Kay. M. denen hochgedachten Herrn Statthaltern, dasselbe mit den Herrn Reformations-Commissarien zu deliberiren und darüeben samentlichs Gutachten zu geben, gnädigst übersendet.

Und nachdeme die Herrn Reformations-Commissarii die Notturft dieser Sachen in reife Berathschlagung gezogen, so wird wie zuvor, also auch noch, für gut und ganz rätlich angesehen, dass in genere allen und jeden emigrirten, ins Landt wieder zu kommen, durchaus keiner anderer gestalt zu bewilligen sei; allein wann einer oder der ander verspricht, dass er zu seiner Alherkunft sich alsbald vor die Herrn Reformations-Commissarien gestellen, diejenigen Patres Instructores, welche ihme zugeordnet werden, in ihrer guten hailsamen Lehr gerne anhören, auch im gewissen Termin, der da ime angesezt wirdt, den wahren alleinseligmachenden heilig. catolischen Römischen Glauben würklich annehmen, und also Gottes und Ihrer Kay. Maj. gnädigsten Willen und Befehl zu seiner selbsten Seligkeit gehorsamist erfülen wolle.

Dieweil nun diese obangeregte zehen unterschiedliche Supplicanten in ihren Supplicationibus ihre Geschefte nicht specificiren, sondern dieselbe nur in genere andeuten, welche doch nicht für so hochwichtig erachtet werden können, dass sie durch einen Vollmechtigten nicht kündten verrichtet werden, als will sich keines wegs gebüren, umb ihren Privat-Sachen willen aus Ihrer Kay. M. einmal starkh gefassten, hailsamen und Gott wolgefelligen Resolution zu schreiten, sondern vermainen die Herrn Reformations-Commissarii, dass die gedachten Supplicanten, wann sie die obberürte Instruction und hernach Conversion nicht zusagen wöllen, mit diesem Beschaid, dass sie vermüg der Kay. Patenten, so wol auch der Lands Ordnung, ihre im Landt habende Gescheften durch catolische Vollmechtiger verrichten sollen, billich abzuweisen sein. Und referiren sich die Herrn Reformations-Commissarii im übrigen auf Ihr voriges sub dato 8. Maji negsthin schriftlich gethanes Gutachten, bey welchem sie es nochmals allerdinges beruhen lassen. Ex Commissione Reformationis Pragæ, 1. Junii a. 1629. H. Hegner. — Der Röm. Kay. auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. wolverordneten Herrn Statthaltern in Königreich Böh. etc. zuzustellen.*

169. *Dne 11. června 1629. Reformační komissaři žádají od krajských ref. komissařů zprávy o tom, jak dalece nařízení císařská v příčině reformace v krajích jim svěřených provedena byla; spolu dávají jim návod, jak vůči zatvrzelým mají si počínati.*

Urozený pane pane, též urozený a statečný rytíři, pane švagkře a přátelé Nám zvláště milí etc. Jest V. M. a Vám dobře vědomé, což jsme již mnohdykrát jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n., V. M. a Vám o rozličných k vyřízení při téslavné a spasitedlné v náboženství reformací pilných a nevyhnutedlně potřebných věcech psali, i také teď posléz jminulého 10. dne Aprilis, jaký celý vejpis milostivé J. M. C. Nám odeslané resolucí v rozdílných artikulích, totiž: z strany paní vdov nekatolických, též paní manželek nekatolických, manžely své katolické majících, item v příčině služebníkův a čeledínův nekatolických, v službách katolických pánův se zdržujících, item přespolních řeme-

slnických tovaryšův, též podruhův a nájemníkův, vše nekatolických; nicméně i z strany všech všudy osob, které jsou od času slavného J. M. C. vítězství k víře sv. katolické přistoupili, kterak již nyní k dotčeným všem osobám s jistou exekucí přikročeno býti má, jsme odeslali, při tom též jaké obzvláštní napomenutí a vyměření Naše, jakým by se to dobrým řádem a spůsobem vykonati mělo, dosti vejslovně a světle v spisu jsme učinili, tak že se nám nevidí zapotřeby bejti, již toho více opakovati a zbytečně rozpisovati. Však poněvadž od Vaší M. a Vás, zdaliž se již taková J. M. C. milostivá resolucí dotčeným všem osobám netoliko v známost uvedla, ale co tak po ten všecken čas v kraji Rakovnickém a Žateckém v té příčině dobrého působeno a vyřízeno jest, žádné dokonalé zprávy až posavad nemáme, J. M. C. pak od Nás o tom gruntovně věděti chtíti ráčí. A k tomu také slušně toho šetřiti náleži, že terminy od J. M. C. v též milostivé resolucí k dokonalému naplnění a vykonání milostivé vůle a poručení J. M. C. některým osobám do těchto slavných vejročních svátkův Seslání Ducha sv., jiným do dne památky sv. Jakuba apoštola a jiným do sv. Michala Archanděla uložený, brzy vyjdou a kdyby v týmž čase to vše, což k reformací náleží a J. M. C. milostivě poroučeti ráčí, od V. M. a Vás nemělo zouplna vyřízeno býti, mohlo by to snadně J. M. C. nějakou nelibost přinésti. Pročež týmž jmemem a na místě J. M. C. opět Vaši M. a Vás napomínáme, abyste Nám o tom, zdaliž se dotčená J. M. C. milostivá resolucí a jistá nezměnitedlná vůle J. M. C. od V. M. a Vás těm všem interesirovaným osobám v témž kraji Rakovnickém a Žateckém obývajícím v známost uvedla a jak se též od nich poslušně plní a koná, neprodleně zprávu svou dostatečnou učiniti, i dále v tom povinnost svou proti jednomu každému, žádného ovšem neušetřujíc, se vší pilností a horlivostí konati nezanedbávati ráčili a nezanedbávali, tak aby vždy jednou ty všecky, jak ještě nekatolické, tak i vnově katolické osoby obojího pohlaví, na kteréž se vejš psaná J. M. C. resolucí vztahuje, takový milostivý J. M. C. dokonalý vůli ve všem všudy, beze všech dalších odporův a průtahův, též vejmluv a ouskokův všelijakých úplně zadosti učinili a skrze neposlušnost svou čím dále tím vždycky větší nepříležitosti a těžkosti své vlastní příčinou zoumysla nebyli; nebo pokudžbyste při komkoliv tu urputnost, že se ani při jminulým velikonočním času, ani při těchto Svatodušních svátcích nezpovídal a velebnou Svátost oltářní pod jednou spůsobou nepřijímal, shledati ráčili a hledali, tehdy proti tomu každému, buď on kdo buď, mužského i ženského pohlaví s exekucí v dotčené J. M. C. resolucí obsaženou, přikročiti ráčíte a přikročte, aneb při nejmíň takový neposlušný, aneb V. M. a Vám se protivící osobě, aby se ihned sama osobně sem do Prahy před nás postavila, dostatečně a přístně, třebas i pod závazkem cti a víry, poručiti račte a poručte; kteří by pak z lidí poddaných, na číchkoli gruntech, zpurni býti chtěli, tehdy pány jejich v tom, aby oni takový svý poddaný všecky v dobrým řádu a poslušnosti zdržeti a je raději skutečným a upřimným přičiněním svým k též pravé sv. katolické římské víře přivésti pomohli, než-li by váhavostí svou k tomu, aby lid

vojenský na grunty jich k ztrestání těch urputných a bezbožných poddaných položen byl a tak při tom i k vlastní škodě a záhubě svý příčinu dali, časně se vším dostatkem napomenouti račte a napomeňte. A my tolikéž, kdybykoli toho jaká potřeba ukazovala a Nám o tom od V. M. a Vás časně oznámeno bylo, nepomineme radou i skutkem V. M. a Vám ku pomoci přispěti. S tím milost Boží rač s námi se všemi obostranně býti. Datum v Praze, 11. Junii A. 1629. N. N., od Jeho M. etc. — Urozenému panu panu Ferdinandovi Libšt. z Kolovrat a na Hokově etc., též uroz. a statečnému rytíři panu Petrovi Jiřímu Přichovskému z Přichovic a na Krašově etc., J. M. C. raddám, komorníkům a k reformací v religí kraje Rakovnického a Žateckého nařízeným commissařům, panu švagkru a přát. N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Janovi starš. Kavkovi z Řičan, na Starém Sedlišti a Karlštejně, J. M. C. raddě a k reformací v rel. kraje Plzenského, Prachenského, Podbrdského a Bechyňského nařízenému commissaři, panu švagk. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozeným hrabatům a pánům, panu Sezimovi hraběti z Vrtby, pánu na Vrchotových Janovicích a Červeném Hrádku, J. M. C. raddě, komorníku a dvoru J. M. v království českém hoffmistru, též panu Pavlovi Michnovi hraběti z Vacínova, pánu na Konopišti a Tloskově, J. M. C. raddě a k refor. v religí kraje Vltavského nařízeným commissařům etc., pánům švagk. a přát. N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Florianovi Jetřichovi hraběti ze Žďáru, pánu na Červeném Oujezdci, Kladně, Žďáře, Vičicích a Getrštorfě, J. M. C. raddě, komorníku a k refor. v rel. kraje Slanského naříz. comm., panu švagkru, synu a přít. N. zvl. m. k dodání.

In simili. Urozen. p. panu Vilímovi Hendr. Bezdružickýmu z Kolovrat a na Bystrým, J. M. C. raddě, komorníku a k refor. v religí kraje Chrudimského, naříz. comm., panu švagk. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Heralt. Václ. Libšt. z Kolovrat na Hrádku nad Pachem a Žišově, J. M. C. raddě, kom. a k ref. v rel. kraje Čáslavského nařízenému commissaři, panu sv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Zdenko. Lvovi Libšt. hraběti z Kolovrat, pánu na Svojkově, Uhřicích a Birkštejně, J. M. C. raddě, komor. a k refor. v relig. kraje Litoměřického a Boleslavského naříz. comm., panu šv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. p. panu Ottovi svobodn. p. z Oprštorfu a z Frydšteina, na Častolovicích a Tiništi, J. M. C. raddě, komor. a k refor. v rel. kraje Hradeckého naříz. comm. etc., panu šv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozen. a stat. rytíři panu Voldřichovi Skuhrovskýmu z Skuhrova, na Louňovicích a Zvěstově, J. M. C. raddě a k refor. v religí kraje kouřimského naříz. comm. etc., panu a příteli N. z. m. k dod.

170. *Dne 15. června 1629. Napomenutí Kateřiny šlechtičny z Valdštejna, aby co nejdříve k víře katolické přistoupila.*

Urozená panno šlechtično, panno teto, švagkrová a přítelkyně naše zvláště milá. Jest V. M. i všem vůbec dobře vědomé, co ta slavná, spasitedlná a Pánu Bohu milá, od J. M. C. krále a p. n. v. n. vroucně předsevzatá reformací in religione, neboližto v náboženství v tomto J. M. C. dědičném království českém s sebou přináší, totiž, že J. M. C. nakonec to jmíti chtíti ráčí, aby všickni páni obyvatelé v tomto království, J. M. C. věrní poddaní obojího pohlaví, do společnosti všeobecné, pravé, sv. apoštolské, římské církve přivedeni byli. I vidouce My, že V. M. (kterouž jsme až posavad, mimo jiné, všelijak ušetřovali), vždy předce tuž jistou Boží a J. M. C. dokonalou vůli naplniti prodlévati a zanedbávati ráčíte, avšak jsouce My povinni podle milostivého J. M. C. poručení kráčeti, protož jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, od osob pak našich šetrně a přátelsky žádáme, abyste V. M., dadouc se správcům duchovním (kterýchž zde v městech Pražských dosti se nachází) z bludův sektářských pěkně vyvésti a v pravé sv. samospasitedlné, katolické římské víře dobře vynaučiti, k ní skutečně, a to nejdéle do neděle den památky sv. Maří Magdaleny, to jest 22. dne měsíce července nejprve příštího (kterýžto termin z moci od J. M. C. Nám propůjčené V. M. ukládáme) přistoupili, a tudy raději časný i věčný prospěch svůj vlastní chvalitebně fedrovati, než-li sice ňákou nepříležitost a těžkost (která by již V. M. minouti nemohla, ač bychme My ji V. M. věrně nepřáli) na sebe uvaliti ráčíte. Jakž pak té celé k V. M. naděje jsouce, dobré a učinlivé od V. M. odpovědi tím dříve očekáváme. S tím milosti a ochraně Boží V. M. i sami sebe poroučejíce. — Datum v Praze, v pátek den sv. Víta mučedlníka Božího, patrona českého, to jest 15. dne měsíce června letha Páně 1629. N. N., od Jeho M. etc. — Urozené panně panně Kateřině šlechtičně z Valdštejna etc., panně tetě, švag. a přítelk. N. z. m. k dod.

171. *1629, 16. června. Reformační komisse dává Ladislavu z Zeidlic poslední lhůtu, do které má buď víru katolickou přijmouti anebo se vystěhovati.*

Wolgeborner Herr, insonders lieber Herr und Freundt. Wir machen Uns keinen Zweifel, der Herr werde sich Ihrer Kay. und König. M. Unsers altergnedigsten Herrn der Religions - Reformation halben unterschiedlich ergangenen öffentlichen Patenten und vielfältigen gnädigsten Resolutionen, auch dessen, was noch unlengsten, durch mich, Grafen von Martinicz dem Herrn im Namen derer andern Herrn Principal-Reformations-Mit-Commissarien beweglich zu Gemuet geführet, und beynebenst was Ihme vor eine gewisze Zeit und Termin, nemblich bisz zu den jüngstverwichenen heil. Pfingstfeyertagen, ad certam conversionem vel emigrationem angesezt worden, zu erinnern wiszen.

Ob Wir Uns nun wol zum Herrn gänzlich versehen, es würde derselbe Ihrer Kay. M. gnädigste väterliche und wolgemeinte in-

tention, sowol die obenberürte treuherzige Verhmahnung und insonderheit auch dieses, dass man mit dem Herrn so lange Zeit über die von Ihrer M. selbsten bestimbte Terminen (aus geschöpfter Hoffnung, dass Er sich accomodiren würde) conniviret, erkennet und in Acht genomben haben, so vernehmen Wir doch über Zuversicht, dass der Herr höchstgedachter Ihrer Kay. M. gnädigsten Befehl und Unserer Ihme zu seiner zeitlicher und ewiger Wolfart treuherziglich gethanen Vermahnung nicht nachkommen, sondern einen weg als den andern Ihrer Kay. M. ganz billichen Resolution ganz zuwider und allen andern treugehorsamen catolischen zu groszer Ärgernusz aldahie verbleiben, welches Uns nicht wenig befrembden thuet.

Derowegen und damit mehrhöstermelter Ihrer Kay. M. gnädigster Will, wie bey andern, also auch an den Herrn dermaleinst würklich effectuirt werde, als thun im Namen und anstat Ihrer Kay. M. Wir dem Herrn noch einen peremptorischen und lezten Termin, nemlich bis auf den Tag St. Johannis Baptistae, das ist 24. dies laufenden Monats Junii, zu seiner völligen Bekherung hirmit ernennen und ansezen, mit dieser austruklichen und endtlichen Vermahnung, dass er in berürter Zeit, entweder den obgedachten wahren heil. alleinseligmachenden catol. rechtapostolischen römischen Glauben durch buszfertige Beichte und andächtige Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars unter einer Gestalt würklich annehme, hierüber von seinem Beichtvater gnugsam schriftlich Zeugnusz bringe, oder im widrigen Fall, vor Ausgang bemelten 24. dies Monats bey Sonnenschein sich aus dem Königreich und allen desselben incorporirten Landen begebe; in Verbleibung dessen aber, was Ihme unangenehmes und schimpfiges begegnen wird, solches musz Er darnach niemandem andern, als Ihme selbsten zumessen.

Darnach Er sich endtlich zu richten und hieran Ihrer Kay. M. gnedigsten Willen und Befehl zu vollbringen und sich vor allerley Ungelegenheit wissen wirdt.

Und wir verbleiben dem Herrn im übrigen zu allem guten genaigt. Datum Prag, den 16. Junii anno 1629. N. N., von der Röm. etc. — Dem wolgebornen Herrn Ladislao von Seidliz etc., unserm insonders lieben Herrn und guten Freundt.

172. *Dne 21. června 1629. Předvolání paní Eufrosiny Plobenštejnové.*

Urozená paní přítelkyně Nám milá. Jsou toho jisté a důležité J. M. C. krále a pána n. v. n. příčiny, pro kteréž Vám týmž jménem a na místě J. M. C. poroučíme, abyste se ihned (nedadouce sobě nitčemuž, kromě samé moci Boží překážeti, na cestu vypravili, do měst pražských přijedouc, před Nás se postavili a obeslání Našemu vyrozuměli. Vědouc etc. — Datum v Praze, 21. Junii anno 1629. N. N., od Jeho M. etc. — Urozené paní Eufrozíně Plobnšteynové rozené Okovně etc., přítelkyni Nám milé k dodání.

173. *Dne 21. června 1629. Reformační komisse vyzývá paní Annu Julianu Beřkovskou, aby úředníka svého Doubka před ni postavila.*

Urozená paní přítelkyně Nám milá. Ukazuje toho pilná a důležitá J. M. C. krále a pána n. v. n. potřeba, pro kterouž Vám týmž jménem a na místě J. M. C. poroučíme abyste ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde, pana Daupka, ouředníka Vašeho, na cestu vypravili, před Nás jeho postavili, tak a ne jinak se zachovali a na tom jistou a milostivou vůli J. M. C. naplnili. Dán na hradě pražském, 21. Junii anno 1629. N. N., od Jeho etc. — Urozené paní Anně Julianě Beřkovské rozené z Amštatu a na Košticích etc., přítelkyni Nám milé k dod.

174. *Dne 21. června 1629. Předvolání Volfa Hradeckého z Bukova, Václava Hubryka z Hendersdorfu a paní Eleny Sekerkové.*

Urozený vladyko pane příteli Nám milý. Ukazuje toho jistá a pilná J. M. C. krále a pána n. v. n. potřeba, abychom s Vámi v nějaké příčině promluvili. Pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vás napomínáme abyste ihned po dodání Vám tohoto psaní Našeho, ničemuž sobě překážeti nedadouce, sem do měst pražských přijeli a při Nás se ohlásili; bude Vám příčina tohoto obeslání Našeho oznámena. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. S tím milost a ochrana Boží rač s námi se všemi býti. Datum v Praze 21. Junii anno 1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozenému vladyce panu Volfovi Viktorínovi Hradeckýmu z N. etc. přít. N. m. k dod.

In simili. Urozen. vlad. p. Václavovi Hubrykovi z Hendersdorfu etc. přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Eleně Sekerkové rozené Hrobčické z Hrobčic etc. a na Budově, přít. N. m. k dod.

175. *1629, 24. června. Reformační komisse podává dobré zdání o žádostech některých emigrantů, aby se mohli do Čech vrátiti.*

Die von der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim König. M. zur Religions-Reformation im Königreich Böhaim verordnete Herrn Commissarien anwesende, auch anstat der abwesenden etc. haben vernommen, was an die höchsternente Ihre Kay. M. unsern allergnedigsten Herrn abermals etliche Emigranten wegen Bewilligung alher in dero Erb-Königreich Böhaim wieder zu kommen, suplicando angebracht, und geben hierauf die ermelten Herrn Reformations-Commissarii nach gepflogener gnugsamen deliberation ihr räthliches Gutachten also, wie folget:

Ulrich Kappaun, welcher sich bishero noch dahie in Böhaim aufhalten thuet, weiln dieser gar überflüssig gnug Zeit zu seiner in heiligen catolischen Glauben Instruirung gehabt, und ist schon mehr als zwey Jar angestanden, dass er hette in solcher Zeit von seinen Sachen disponiren oder dieselben verkaufen können, wie er es dann auch noch vermüg Ihrer Kay. M. Patenten und der Neuen Lands-

ordnung, wan er gleich emigrirt, durch catolischen Vollmechtiger gar wol verkaufen mag, und nun dahero klar erscheinet, dass er nur vergeblich, ohne alle erhebliche Ursach Ihre Kay. M. wider deroselben vielfeltige gnädigste Resolutiones mit seinem suppliciren zu molestiren sich unterstanden, aber ein Abscheu, sich bei den Herrn Principal-Reformations-Commissarien destwegen anzumelden, genommen, zweifelsohne in Befahrung des Verweis, das er denen von Ihrer Kay. M. zur Reformation im Kauržimer Craisz verordneten Herrn Commissarien nicht hat pariren wollen, darfür dann er mehr einer Straf, dann ainiger Kay. Gnad würdig. Als wird für Guet und ganz rathsamb erachtet, diesem so ungehorsamen und in emigrando sich saumig verhaltenen Supplicanten im Land lenger nicht zu geduldem, sintemal (daraus nicht allein die noch dahie im Lande wider Ihr Kay. M. Verboth sich aufhaltende Personen sehr böse Consequenzen schöpfen, sondern auch diejenigen, so alsbald in termino praefixo gehorsamblich emigrirt, sich darüber, daß dieser ungehorsamber mehr Glück und Gnad, als dieselben zu rechten Zeit gehorsamlich emigrirte genoßen hette, beschweren würden); jedoch zum Überflusz möchte man ihme aus Gnaden zur fleißigen Instruirung und hernach gewißen Bekehrung noch acht Tag bewilligen.

Anna Johanna Kapliržin von Wržesowiz, Maria Magdalena und Elisabet Polexina, Geschwister Kissperskin von Wržesowiz, obwol diese drey ausser Landes (wie sie selbst melden) wohnende Supplicantin, deren zwo noch unverheurathe, in Ihrer Kay. M. Gewalt verbleibende Waiszin sind, und keineswegs aussm Lande, wider so hohes Ihrer Kay. M. Verbot hetten weggeführt werden sollen, ihre alle und jede Gescheften, so sie dahie im Lande haben, vermüg Ihrer Kay. M. Patenten und der Neuen Landsordnung durch catolische Vollmechtige gar wol verrichten kundten, so kombt doch dieses Bedenken für, dass wann der Eltisten und verheurateten Schwester, die andern unvogtbaren und Waiszin alher zugestellen befohlen würde, dass sie es aus ihrer in der Kezerey obstination nicht thun, sondern lieber all ihr Haab und Gut hindansezen würde, oder aber die angeregten Waiszin selbsten, etwan aus Forcht der Bestrafung alher zu kommen sich scheuen möchten, als wird für besser zu sein erachtet, dass man mit ihnen glimpflich procedire, und allen dreyen zugleich alher zu verrichtung alhier irer vorhabenden Geschefte auf vier Wochen zu kommen bewillige. Wann nun solches von ihnen geschieht, alsdann kündte man den beiden unverheurten Waiszin ausm Lande wegzuweichen verbieten und entzwischen mit ihnen persönlich mit allerhand beweglichen Motiven tractiren, damit sie sich instruiren lassen und zur Erkandtnusz des wahrer heil. catolischen Glaubens zu ihrer aigenen Seelenseligkeit gebracht werden möchten.

Elisabet Strželin von Sulewiz. Diese sucht nur unter dem prætext ihrer Schulden-Ausstands ins Land wieder zu kommen, welches aber ihr zu bewilligen durchaus nicht ratsamb, sintemal andere unzehlige Parteien solchem Exempel nachfolgen und wol alle Emigranten wiederumb herein ins Land einschleichen, hernach

auch darinnen gar bis zu Erlangung ihrer, wie bey underschiedlichen alhiegen Inwohnern, also auch bey der Böh. Cammer habenden Schulden zu verbleiben prætendiren und hierdurch eine unaufhörliche in der Reformation grosze Mühe und Arbeit, die da niemals zu Ende kommen würde, verursachen, auch endlich, dass sie dies ganze bishero verrichte gute Werk umbstossen möchten, zu trachten nicht unterlassen würden; weiln dann sowol mit Ihrer Kay. M. Patenten, als auch der Neuen Landsordnung richtig verordnet und befohlen worden, dass in solchem Fall ein jeder Emigrant durch catolische Vollmechtiger seine Schulden einmahnen und alle andere Notturft verrichten soll, so kann zu Verwilligung dieser nur unter einem erdichtetem prætext angebrachten Petition keineswegs gerathen werden.

Margareta Zdiarskin, geborne Kautschin, dieweil sie ihr Begeren ins Land wieder zu kommen nur in genere, wegen Verrichtung ihrer Gescheften (welche sie doch in ihrer alhie Anwesenheit, sonderlich weiln sie eine lange Zeit über den angesezten Termin alda verblieben, wol hette können verricht haben) anbringt, aber keine so grosse Noth, oder ainige wichtige Ursach, dass dergleichen Gescheften durch catolische Vollmechtiger nicht kundten verricht werden, nicht specificirt, als wird erachtet, dass sie mit diesem Beschaid, sie solle alles dasselbe, was sie im Land zu thuen hat, nach Ausweisung Ihrer Kay. M. Patenten und der Neuen Landsordnung durch catolische Vollmechtiger verrichten, billich abzuweisen ist.

Niklas Sekerka von Sedschiz. In gleichem bittet auch dieser nur in genere wegen seiner Privatsachen umb Bewilligung herein ins Land wieder zu kommen, wievol er aber, dass er bey der Böh. Cammer ein praaetension habe, meldet, so vere doch sein alher kommen ganz vergeblich, dann menniglich bewuest, dass bey diesen schweren Zeiten und vielfeltigen Ihrer Kay. M. hochgenötigen Ausgaben ihme (wie auch andern Parteyen) sein Ausstand nicht kann entrichtet werden. Und weiln auch der Joachim Audrczky für ihn intercedirent, von seiner zur catol. Religion Bekehrung keine gewisse Vertrostung gibt, sondern nur im Zweifel, mit diesem Wörtlein »vielleicht« andeutet, zu deme auch keine dergleichen Exempel, dass ein ainiger aus denjenigen Emigranten, welchen Ihre Kay. M. ohne ihrer certae conversionis Zusagung ins Land zukommen gnädigst erlaubt, sich zur catol. Religion bekert hette, bishero nicht zu finden, sondern allein derjenigen etliche, so den Herrn Reformations-Commissarien certam conversionem zugesagt, und darauf von ihnen die Bewilligung ins Land zue kommen erlangt, haben ihrer Zusag ein Genuegen gethan und sind catolisch worden; welches wann auch Ihr Kay. M. gleichergestalt gnädigst thetten, und gar keinen, ohne gewisser ad certam conversionem Zusagung ins Land wieder zu kommen nicht bewilligten, sondern dies ganze negotium den Herrn Reformations-Commissarien gnädigst haimbstelleten, so würden gewiszlich ihrer viel sich besser bedenken, die Conversion zusagen und würklich vollziehen; es wird derohalben genzlich dahin gerathen, dass diesem Supplikanten, so lang er certam cenversionem nicht

verspricht, alher ins Land wieder zu kommen durchaus nicht bewilliget werde.

Christiana Schofmanin, geborne von Merklin. Diese Frau gibt zwar wegen ihres emigrirten Mannes Wenzel Markwarts Schofmans von Hamerles zum catolischen Glauben conversion ziemliche Hoffnung, und wird ihr rechter lobwürdiger catolischer Eufer daran gespüret, das sie ihme, der da gar in Frankenland gezogen ist, nicht nachgefolget, sondern dahie in ihrem lieben Vaterland, alda sie dass wahre heilige catolische exercitium hat und ihre Andacht seliglich verrichten kann, mit ihren neun unerzogenen Kindern, beschwerlich sich unterhaltend, verblieben. Obwol nun sie sich auch dahin erbieten thut, dass sie den besagten ihren Mann, wann er alher kommen würde, zur Bekherung und Annehmung des heiligen catolischen Glaubens zu bewegen allen Fleisz anwenden will, so hette doch billich ihr Mann selbst sein Intention durch sein aigene an Ihr Kay. M. supplication erklert haben; nichts desto weniger aber wird vermaint, dass Ihr Kay. M. auf diese der angeregten guten catolischen Frauen demütige Bitt und benebens Vortröstung von ihres Manns Bekehrung gnedigst bewilligen möchten, damit er alher ins Königreich Böhaim zu ihren Trost auf vier Wochen kommen und sich bey den seinigen aufhalten möge, jedoch in allweg mit dieser Condition, dass er alsbald zu seiner Hereinkunft bey denen Herrn Principal-Reformations-Commissarien dahie zu Prag sich anzumelden und was ihme alda wegen seiner im catholischen Glauben instruirung fürgehalten wird, derselben treuen Vermahnung und Anordnung fleissig und gehorsamblich nachzukommen schuldig sein solle. Ex Commissione Reformationis, Pragae, 24. Junii anno 1629. H. Hegner. — Der Röm., auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. wolverordnete Herrn Statthaltern im Königreich Böhaim Ihren Gn. &c.

176. *Dne 29. června 1629. Reformační komisse vytýká Jindřichovi Dobřenskému z Dobřenic, že sestru svou dosud nepřiměl k přijetí víry katolické. — Podobné přípisy zaslány Jaroslavu Konarovskému, Janovi Hamzovi Bořkovi ze Zábědovic, Zikmundovi Lickovi z Risenburku a Veronice Slavatové roz. ze Žerotína.*

Urozený vladyko pane příteli Nám milý. Doslejcháme toho s velikou nelibostí, že až posavad pannu Kačenku sestru Vaši při Vás zůstávající v tom bludném, proklatém a na cestě věčného zatracení nebezpečně vězícím sektářství zanecháváte a k pravé samospasitedlné víře sv. katolické římské skrze pobožné správce duchovní dle lásky bratrské a povinnosti své křesťanské pro zejskání duší svých bližních spasení nepřivozujete, tudy na sobě to, že ještě pravým, horlivým a utvrzeným katolíkem nejste, znáti dáváte. Což kdyby J. M. C. se takové Vaší váhavosti a nedbanlivosti dověděti ráčil, snadno byste k nějaké těžkosti (kteréž bychme sice Vám nepřáli) přijíti mohli.

Protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám poroučíme, abyste tuž sestru Vaši beze všech dalších v tom požívajících vejmluv k též pravé a samospasitedlné katol. řím.

víře skrze skroušenou zpověď hříchův svých a uctivé přijetí velebné Svátosti oltářní pod jednou způsobou, nejdéle ve dvouch nedělích pořád zběhlých, od dodání Vám tohoto psaní Našeho počítajíc, skutečně přivedli a na to, že se tomu od ní v témž terminu zadosti stalo, od duchovního správce svého, pořádného kněze katolického, pravé a hodnověrné, a ne nějaké vyprakticírované psané vysvědčení, hned po vyjití těch dvouch neděl Nám odeslali; pak-li by se toho tak nestalo, tehdy abyste se sami osobně spolu s ní před nás postavili a tu dalšího oznámení očekávali. Vědouce etc. Datum v Praze, 29. Junii a. 1629. N. N. od Jeho M. — Urozenému vladyce panu Jindřichovi Dobřenskýmu z Dobřenic a na Libanicích etc. (v příčině pannu sestru svou), přít. N. m. k dod.

In simili. Urozen. vl. p. Jaroslavovi Konarovskýmu z Libanic etc., (příčině pannu sestru svou) p. N. m. k dod.

In simili. Urozenému vlad. panu Janovi Hamzovi Bořkovi z Zabědovic etc. (v příčině dvě panny strejny jeho), příteli Nám m. k dod.

In simili. Urozenému panu Zikmundovi Liczkovi z Rysmburgku (v příčině 4 panny sestry jeho), panu a příteli Nám m. k dod.

In simili. Urozené p. paní Veronice Slavatové roz. z Žerotína etc. (v příčině dvě panny Šamský), paní švagkrové a přít. Nám z. m. k dod.

177. *Dne 30. června 1629. Předvolání Jana Hamzy Bořka z Zábědovic a strýce jeho Pavla Hamzy; dále Jiříka Marka Bitovského z Bitova a manželky jeho a Žofie Mirkové z Solopisk.*

Urozený vladyko, pane příteli Nám milý. Ukazuje toho pilná a důležitá potřeba, pro kterouž Vám jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde (nedadouce sobě ničemuž, kromě samé moci Boží překážeti) spolu s panem Pavlem Hamzou z Zabědovic, strejcem svým, na cestu vypravili, sem do měst Pražských přijedouc, v domě a při residencí arcibiskupské, aneb u mně, hraběte z Martinic, sami osobně se postavili a při Nás ohlásili; bude Vám příčina obeslání Vašeho oznámena. Jináče nikoliv nečiníce. Vědouc, že na tom etc. Datum v Praze, 30. Junii a. 1629. N. N. od Jeho M. — Uroz. vlad. panu Janovi Hamzovi Bořkovi z Zabědovic etc., přít. N. m. k dod.

In simili. Uroz. p. Jiříkovi Markovi Bitovskýmu z Bitova etc. (s manželkou svou), p. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Žofije Mirkové z N. etc., přítelkyni Nám milé k dod.

178. *Dne 31. června 1629. Komissaři (hrabě z Martinic) nařizují Fridrichovi z Malty, hejtmanu panství Lysského, Přerovského a Benátského, aby zatvrzelou v bludech Annu Bujedinovou do Prahy dodal. Dále odpovídajíce k jeho žádosti, by na panství Lysském dosazen byl M. Jiří Textorides, farář Nehvizdský, radí mu, aby sám u kardinála z Harrachu o to, jakož i o jiné faráře na panství*

potřebné žádal a o přímluvu v té věci na král. českou komoru se obrátil. — Posléze nařizují mu, aby v příčině reformace řídil se krajským ref. komissařem Oldřichem Skuhrovským ze Skuhrova.

Urozený vladyko, pane příteli můj milý. Psaní, které jste mně těchto dnův učinili, co v sobě obsahuje, všemu jsem vyrozuměl. A poněvadž Vy v tak prodloužilém čase Annu Buiedinovou ještě v bludech sektářských mizerně vězící k víře svaté katolické až posavad přivésti nemůžete, protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám o tom poroučím, abyste tuž Annu Buiedinovou, dobře na cestě opatřenou, neprodleně sem na Novoměstský rathouz dodati hleděli. A jakož toho také při mně vyhledáváte a za přímluvu k Jeho Vysoce Kníž. Milosti panu Kardynalovi z Harrachu, arcibiskupu Pražskému, aby na panství J. M. C. Lisském M. Georgius Textorides, farář Nehvizdský, dosazen byl, žádáte. I poněvaž Vám jakožto hejtmanu J. M. C. téhož panství o to se starati a sollicitirovati náleží, protož budete Vy motci dle povinnosti Vaší, to, co jste až posavad tak dlouho zanedbali, aspoň již nyní učiniti, a za kněží a dosazení potřebných farářův na též panství při J. V. kníž. M. panu Kardynalovi pilně vyhledávati, a pro snadší toho obdržení také se o vzáctnou přímluvu na komoru J. M. C. Českou (pod kteréžto správou na ten čas Vy zůstáváte), šetrně utéci, od kteréž beze vší pochybnosti opuštěni nebudete. Mezitím pak v příčině reformací téhož panství hleďte se panem Voldřichem Skuhrovským z Skuhrova, J. M. C. raddou, jakožto commissařem in reformatione v témž kraji od J. M. C. nařízeným, kterýž také s sebou dobré kněží a instructory k též potřebě má, ochotně a volně říditi a spravovati, obzvláštně a nejprve pak Vaši vlastní domácí čeládku neprodleně reformirovati. Vědouce, &c. Dat. v Praze, 31. Junii 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozen. vla. panu Fridrichovi z Malta, J. M. C. raddě a hejt. panství Leského, Přerovského a Benátského &c., příteli mému milému k dodání.

179. *1629. 1. července. Napomenutí učiněné Evě Polexině Černínové a Magdaleně Malovcové, aby nejdéle do 25. července k víře katolické přistoupily.*

Urozená paní paní švagkrová a přítelkyně Nám zvláště milá. Z přiležícího hodnověrného vejpisu vyrozuměti ráčíte, jakou jest resolucí J. M. C. král a p. n. v. n. mezi jinými v příčině reformací v náboženství Nám nedávno odeslanejmi artikuly, tolikéž z strany všech nekatolických paní manželek pánův obyvatelův katolických z vyšších stavův milostivě učiniti ráčil, Nám při tom milostivě poroučejíce, abychom týmž všem nekatolickým paním manželkám z stavův vyšších netoliko takovou Jeho Milosti resolucí v známost uvedli, ale i k brzkému církvi svatý katolický právě apoštolský římský se připojení dostatečně je napomenuli. Což nyní činíme a Vaši M. týmž jmenem a na místě J. M. C. upřímně napomínáme, abyste se vedle též nadepsané J. M. C. resolucí úplně zachovati a k též sv. pravé samospasitedlné kato-

lické římské víře, dadouce se jí dobrým učeným a pobožným správcem duchovním časně vynaučiti, nejdéle do téhož od J. M. C. uloženého terminu a dne památky sv. Jakuba apoštola, to jest 25. dne měsíce července nejprve příštího skutečně přistoupiti a na to Nám hodnověrné vysvědčení pro další J. M. C. o tom zprávy Naší učinění, neprodleně odeslati ráčili. Jakož pak té k V. M. nepochybné jsme naděje, že tak a ne jináč učiniti a v tom jistou Boží a J. M. C. vůli k spasitedlnému duše své prospěchu ochotně naplniti ráčíte. S tím milost a ochrana Boží s námi všemi býti rač. Dat. v Praze, 1. Julii a. 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozené paní paní Evy Polexině Černínové rozené z Paběnic, paní šv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozené paní Mandaleně Malovcové rozené Belvičce z Nostvic, na Libochovicích, Oujezdě a Cukratech,*) přít. N. m. k dod.

180. *1629. 3. července. Předvolání paní Anny Markvartové roz. z Říčan a panny Kateřiny Boryňky ze Lhoty.*

Urozená paní přítelkyně Nám milá. Ukazuje toho pilná a důležitá potřeba, pro kterouž Vám jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. nejmilostivějšího dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde, (nedadouce sobě ničemuž, kromě samé moci Boží překážeti) na cestu vypravili, sem do měst Pražských přijedouc, v domě a při residencí arcibiskupské, aneb u mně, hraběte z Martinicz, sami osobně se postavili a při Nás se ohlásili. Bude Vám příčina obeslání Vašeho oznámena. Jináče nikoliv nečiníce. Vědouc, že na tom &c. Datum v Praze, 3. Julii a. 1629. N. N. od Jeho M. &c. — Urozené paní Anně Markvartové, rozené z Říčan, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené panně Kateřině Borynce ze Lhoty, přít. N. milé k dod.

181. *1629. 3. července. Komissaři vytýkají Mělnickým, že trpí, aby manželky tří osob spoluradních trvaly dosud v nekatolictví, i nařizují, aby postarali se o to, by řečené ženy nejdéle do téhodne k víře katolické byly přivedeny.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Mělníka nad Labem, přátelům Nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátele Nám milí. Doslejcháme toho s velikou nelibostí, že až posavad tří osob spoluradních v městě Mělníce nad Labem manželky jich v tom bludném, proklatém a na cestě věčného zatracení nebezpečně vězícím sektářství zanecháváte a k pravé samospasitedlné víře svaté katolické římské skrze pobožné správce duchovní dle povinnosti své křesťanské pro zejskání duší svých bližních spasení nepřivozujete, tudy na sobě to, že ještě praví, horliví a utvrzení katolíci nejste, znáti dáváte. Což kdyby J. M. C. se takové Vaší váhavosti a nedbanlivosti dověděti ráčil, snadno byste k nějaké těžkosti a nepříležitosti (kteréž bychme sice Vám nepřáli) přijíti mohli.

*) Sukorady.

Protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám poroučíme, abyste těch tří osob spoluradních jich manželky beze všech dalších v tom požívajících vejmluv k též pravé a samospasitedlné katolické římské víře skrze skroušenou zpověď hříchův svých a uctivé přijetí velebné Svátosti Oltářní pod jednou způsobou nejdéle v týmdni pořád zběhlým, od dodání Vám tohoto psaní Našeho počítajíc, skutečně přivedli a na to, že se tomu od nich v témž čase zadosti stalo, od duchovního správce svého, pořádného kněze katolického, pravé a hodnověrné, a ne nějaké vyprakticírované a falešné, psané vysvědčení hned po vyjití toho týhodne Nám odeslali. Pakli-by se toho tak nestalo, tehdy aby se sami osobně před Nás postaviti a dalšího oznámení očekávati hleděli. Vědouc a t. d. Datum v Praze, 3 Julii anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc.

182. *1629, 11. července. Komissaři omlouvají se císaři, že dosud nepodali žádanou relaci o pokroku reformace, poněvadž prý neobdrželi dosud ode všech reformačních komissařů krajských příslušné zprávy. Spolu stěžují si do pana Hanuše Kavky z Říčan, jenž jakožto ref. kommisař kraje Plzeňského, Bechyňského, Prácheňského a Podbrdského zdráhá se podati jim zprávu, poněvadž prý ji císaři samému podati chce. Poukazují k tomu, že jest nutno, aby krajští komissaři zprávy své vrchním ref. komisařům ochotně podávali. Posléze dávají návrh k reformaci nekatolických osob z vyšších stavův, aby totiž před ně byly citovány: oni pak že postarali by se o poučování jich vhodnými duchovními, jelikož na kněžstvo venkovské namnoze není spolehu.*

Allergnedigster Kaiser, König und Herr. Demnach Wir zu gehorsamister Vollziehung Euer Kay. M. gnedisten Befehls Unsere Relation, wie das Reformationwerkh dieser Zeit beschaffen stehet, gerne schon lengst Euer Kay. M. gehorsamist geschikt hetten, haben Wir denen von Euer Kay. M. zur Religions-Reformation in Craiszen verordneten Commissarien zugeschrieben, daß sie Uns den Bericht ihrer Verrichtung alsbald nach Pfingsten haben hereinschiken sollen.

Dieweil aber solches von etlichen noch nicht geschehen, so thun deroselben Wir hiebey nur aus etlichen Craiszen, wie auch aus den Präger Städten theils neue, und theils (wo wir keine neue haben erlangen können) mitlerweil alte Relationes gehorsamist schiken, sobald Uns aber die andern, noch ausstendigen zukomben werden, wollen Euer Kay. M. Wir dieselben unsaumblich zu übersenden nicht unterlassen; allein dies können Euer Kay M. Wir (zwar aus keiner privat passion, sondern der erheischenden Notturft nach) gehorsamist nicht verhalten, dass der Herr Hans Ržitschansky Kawka von Ržitschan, der da im Pilsner, Bechiner, Prachiner und Podberder Craisz Commissarius ist, uns auf Unser freundlich Ersuchen seinen Bericht nicht kommen lassen will, und wann wir ihme destwegen zuschreiben, zur Antwort gibt, er dependire nicht von dieser General- und Principal-Reformations-Commission, sondern immediate von Euer Kay. M. selbsten, dahin dan er seine Relationes überschike,

welche Competenz aber bey diesem (Gott Lob und Dank) albereit mehrern theils verrichtem hailsamen Werkh billich auf die Seiten sollte gesetzt werden, und er dies bedenken möchte, daß weiln solche seine in den Craiszen Reformations-Verrichtung ein geistliches, und der Menschen-Seelenseligkeit angehendes Werkh ist, ihme als einer weltlichen Person, der Vernunft und geistlichen Rechten gemesz, gebühre, den loci ordinarium hierinnen nicht auszuschlieszen, sondern in allweg demselben, wie die Sachen beschaffen, allzeit zu notificiren; in gleichem auch Uns sambtlichen von Euer Kay. M. vorordneten Principal-Reformations-Commissarien (welche alle die andern in Craiszen verordnete Particular-Reformations-Commissarii ihre Relationes jederzeit zu überschiken, auch von ihnen Rath, Assistenz und Hilf zu begehren, sich gar nicht waigern) seinen Bericht zu thuen; dann wann wir de statu rei in obgedachten Craiszen nichts wiszeten, würden Euer Kay. M. Wir auch keinen gründlichen Bericht oder Unser Gutachten nicht geben können, und zudeme, weiln er auch wider die ungehorsamen und in der Kezerey halssterrigen Inwohner, oder aber Unterthanen, die Zwangsmittel (welches sie wol wissen, und dahero der besagte Herr Kawka dies Werkh umb desto viel schwerer effectuiren möchte) in seinen Handen nicht hat, sondern in begebendem eilendem Nothfall Rath, Hüelf und Beystand bey den Herrn Euer Kay. M. Statthaltern, sowol auch bey Uns, Principal-Reformations-Commissarien suchen, und Soldaten wegen Verhütung seines Leibs- und Lebens-Gefahr begehren müszete, so erfordert die Notturft, daß Uns, was sich in Craiszen verlauft, oder was alda verricht wird, er seinen Bericht allemal zeitlich zukommen lasse. Jedoch wollen Wir es zu Euer Kay. M. gnedigsten wolgefelligen Resolution, wie diesfalls hinfüro soll gehalten werden, heimbgestellt haben.

Ferner nachdeme auch vor Augen, dass überall in den Craiszen viel uncatolische der höheren Standes-Personen, sonderlich aber weiblichen Geschlechts, Wittiben und Waisen, noch vorhanden, welche der Particular-Reformations-Commissarien Vermahnungen wenig oder gar nichts achten, und weder die Conversion, noch Emigration vor die Hand nehmen wollen, als wird wegen desto mehrern Befürderung dieses hailsamen Reformations-Werks und ehender Erreichung des gewünschten vollkommenen guten Endes, für gut angesehen, daß Euer Kay. M. geruheten, diese gnedigste Verordnung zu thuen, damit Wir alsbald nach Emphahung der noch hinderstelligen Relationen von denen in Craiszen verordneten Particular-Commissarien alle die übrigen uncatolisch verbleibende, Mann- und Weibs-Personen aus den höheren Stenden, und zwar erstlich die halsstärrigsten, darnach die andern, jedoch nicht alle auf einmal, sondern nach und nach, für Uns herein citiren, und wan sie alher erscheinen, Wir selbst ihnen (vermüg Euer Kay. M. vorigen gnedigsten Resolution) dahie gute, gelehrte und gottsferchtige Patres Instructores benennen, auch gewissen Termin, pro qualitate personarum, ad certam conversionem, vel emigrationem ansezen sollen, durch welches mittel dann Wir viel gut (inmaszen es schon an vielen, eben

auf diese Weis von Uns geschehen) auszurichten genzlich verhoffen, sintemal dieselben Leute multo fundamentalius dahie von denen alhiegen vornehmen, hochgelehrten,frommen, exemplarischen Patribus Instructoribus underwiesen und leichter, als in Craiszen durch die Dorf-Pfarrer (deren in diesem Königreich der grösste Hauf nur schlechte, ungelehrte und gar ein böses ärgerliches Leben führende Leuthe, die da immerfort noch falsche Beicht-Zettln von sich zu geben nicht aufhören, aber bishero noch keiner darfür ernstlich bestraft worden, auch ihrer viel vorhin Praedicanten gewesen und vielleicht selbst noch nicht recht catolisch sind, ja manche wiederumb apostasiren) zum heiligen catolischen Glauben bekehrt werden können. Hiemit zu deroselben beharrlichen Kay. Gnaden Uns underthenigst und gehorsamist empfehlendt. Dat. Prag, den 11. Julii a. 1629. Euer Kay. M. Allerunderthenigst und treugehorsambste N. N. &c. — Der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. &c., Unserm allergnedigsten Kaiser, König und Herrn &c.

183. *1629, 11. července. Komissaři žádají císaře, by rozhodl, do kterého roku osiřelé šlechtické dcerky pokládati dlužno za nezletilé, poukazujíce k tomu, že přemnohé takové šlechtičny již pokročilého věku v Čechách se zdržují, aniž by k víře katolické přistoupily. Navrhují, aby se šlechtičnami takovými, které dosáhly 25. rok věku svého, v příčině reformace nakládalo se rovněž tak jako se vdovami. Dále sdělují, že pro osiřelé a nezletilé šlechtičny, jichž matky nekatolické ze země se vystěhovaly, vzavše s sebou všecko své jmění, těžko jest nalézti příslušné zaopatření. I navrhují, aby klášter u sv. Jiří na hradě Pražském byl rozšířen a v něm šlechtičny takové umisťovány. Aby k tomu získáno bylo prostředků navrhují, by ti, kteří se provinili předkládáním falešných zpovědních cedulek, pokutováni byli ztrátou čtvrtiny nebo aspoň pětiny svého majetku.*

Allergnedigster Kaiser, König und Herr. Die von Euer Kay. M. über etliche Reformationis-Artikel sub dato den lezten Tag nechst verwichenen Monats Maii Uns gnedigst zugeschikte, fürtrefflich gute, ganz hailsame und überaus nuzliche Resolution, haben Wir nunmehr, sowol dahie in Präger Städten, als auch in den Craiszen ins Werkh gesezt, und hoffen in Craft derselben viel guts bey dem Reformations-Werkh mit Gottes Hilf auszurichten; allein es fallen vor noch zwey starke Impedimenta, welche ehist zu remediren hoch vonnöten, nemlich diese:

Erstlich, dieweil Euer Kay. M., wie lang die Freülen und Adel-Jungfrauen für unmüendig, oder Waisen sollten gehalten werden, sich noch nicht resolviret, dahie aber in deroselben Erb-Königreich Böhaim ihrer viel vorhanden, so uncatolisch und allbereit nicht allein erwachsen, sondern auch theils gar verlebt sind, und nun bey dieser mit ihnen fürgenommenen Reformation viel widerwertiger, als manche Wittiben oder Eheweiber sich erzaigen, und keineswegs zum heiligen catolischen Glauben bekehrt werden können: jedoch aber ihnen in Erwegung, dass Euer Kay. M. durch dero gnedigste Patenten allen Waisen ausm Lande

wegzuziehen gnedigst verboten (wiewol fort ihrer nit wenig wider solch Euer Kay. M. ernstliches Verboth mit ihren Müttern und andern Befreünden haimblich darvon gezogen und sunst verschikt werden) die Emigration derzeit noch nicht hat können auferlegt werden, so geraicht dergleichen schon vogtbahren, und theils gar betagten, in der Kezerei ganz verstokten, halssterrigen Freulen und Adel-Jungfrauen dahie im Lande Verbleibung vielen andern Leuten, welche sie ohn Underlass von Bekehrung zum heiligen catolischen Glauben heftig abmahnen, zu grosser Ärgernus, und dem hailsamen Reformationswerkh zu hochschädlichen Verhindernus, wie dan umb dessen Verhütung willen an Euer Kay. M. Wir Unser gehorsamistes räthliches Gutachten, vor diesem zum öfternmal schriftlich gelangen lassen und gehorsamist gebeten, die geruhen diejenigen Freülen und Adel-Jungfrauen, so under 25. Jar alt sind, wie Waisen, die andern aber, so über 25. J r ihres Alters haben, den Wittiben gleich bey der Reformation zue halten gnedigst zu declariren, damit also diejenigen über 25. Jaren alt, welche nach beschehener gnungsamen Vermahnung sich in dem heiligen catolischen Glauben auf gewisse ihnen angesezte Termin nicht underweisen lassen und denselben gehorsamblich nicht annehmen wollten, viel lieber zur Emigration angehalten würden, als dass sie in ihrer kezerischen Halssterrigkeit und fürsezlichem Truz dahie im Lande verbleibend, andere Leute ärgern und verführen sollten; hierumb es were hoch vonnöten, und bitten Euer Kay. M. Wir nochmals gehorsamist, die geruhen diesfals dero gnedigste Resolution Uns fürderlichst widerfahren zu lassen.

Fürs ander, nachdeme auch sich oftmals zutregt, dass dergleichen verwaiste Freulen und Adel-Jungfrauen, so noch 25. Jar nicht erraicht, von ihren uncatolischen Müttern, als emigrirten Wittiben, welche all ihr Haab und Gut mit ihnen aussm Lande entführet, verlassen werden, die besagten Waisen aber, nach ihren verstorbenen Vatern nichts haben, ihre Befreünden auch, so zwar catolisch, und im Lande verbleiben, selbst arm, und wan Wir solche Waisen ihnen geben wollen, dieselben anzunehmen sich waigern; an andere Orthen auch sie zu Diensten zu unterbringen, kein Gelegenheit vorhanden, und also Uns sie zu versorgen unmöglich, so werden sie aus lauter Not verursachet haimlich hinder ihren Müttern ausm Lande zu entweichen.

Derowegen es wird nochmals für nothwendig eracht, inmassen Euer Kay. M. Wir vor diesem auch hiervon gehorsamist geschrieben, dass weiln in allweg billich, alle diejenigen (und zwar nicht allein die, von welchen man schon weisz, sondern auch die, welche noch in Erfahrung gebracht werden möchten), so die falsche Beicht-Zetteln von dem gottlosen Pfarrer Laurentio Hansbursky auspracticiret, und für catolische Leute sich leichtfertig ausgebend Euere Kay. M., dan auch Uns schändlich betrogen, zu gebürlicher wolverdienter Bestrafung, ein jedweder nach proportion seines Vermögens zu Erlegung des vierdten, oder aufs wenigste des fünften Theils seines Guts Werths, entweder per impositionem, oder aber per tractationem gezogen werden sollen: Als kündte man aus solchen Strafgeldern etwan

Zehen Tausendt Gulden Reinisch auf Erweiterung und Erbauung des jungfreulichen Closters bey St. Georgi, dahie in Euer Kay. M. königl. Präger Schlosse anwenden. und wan daselbsten mehr Wohnungen angerichtet würden, möchten alsdan nicht allein mehr geistlichen Jungfrauen, sondern auch andere weltliche, guter Leuten Töchter zu Lernung des rechten heil. catolischen Glaubens, auch aller Gottseligkeit und guter Sitten, wie nicht weniger die obgemelten verwaisten Freülen und Adel-Jungfrauen auf ein Zeit hienein gegeben, und nottürftig versorget werden. Wollen derohalben von Euer Kay. M. über diese beede gottselige Werkh und hochnothwendige Punkten der gnedigsten ehisten Resolution Wir gehorsamist erwarten. Deroselben zu beharlichen Kay. Gnaden Uns hiemit underthenigst und gehorsamist empfehlendt. Datum Prag. den 11. Julii, anno 1629. Ew. Kay. M. allerunderthenigst und treugehorsamiste N. N. — Der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim Königl. M., Unserm allergnedigsten Kaiser, König und Herrn.

184. *1629, 12. července. Komissaři prodlužují Anně Barboře z Kolovrat lhůtu k obrácení do dne 29. července.*

Jich Milosti &c. ráčili jsou ohlášení urozené paní paní Anny Barbory z Kolovrat, které jest včerejšího dne Jich Milostem za prodloužení sobě terminu až do dne památky sv. Václava k vyučování se víře katolické žádajíc, v spisu podala, vyrozuměti; i ačkoliv táž paní již předešle přes termin od J. M. C. generaliter uložený dosti prodloužený čas, v kterém se pravé sv. katolické víře dobře vynaučiti, i k ní přistoupiti mohla, sobě propůjčený, ano i potom od Jich Milostí samých obzvláštní a dosti prostranný termin k vykonání toho, sobě jmenovaný měla, a tak v tom všelijak (mimo mnohé jiné) ušetřována byla, však aby vždy ještě táž paní pobožné, chvalitebné, Pánu Bohu milé, J. M. C. příjemné a sobě samé k vlastní duše spasení prospěšné předsevzetí své tím podstatněji vykonati mohla, protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. ráčí Jich Mil. dotčené paní ještě další lhůtu přidávati, a termin již na konec peremptorní, až do nedělního dne památky sv. Marty, to jest 29. dne tohoto měsíce července ukládati, tak a na ten spůsob, aby Její M. paní v tom čase buďto dle jisté Jich Milostí ku paní naděje k pravé samospasitedlné katolické římské víře skrze zkroušenou zpověď a uctivé přijetí velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou skutečně přistoupila, a na to od Patra instructora a zpovědníka svého hodnověrné psané vysvědčení při skončení téhož peremptorního terminu Jich Mil. ukázala, aneb pokudž by (mimo lepší Jich M. ku paní naději) předce proti jisté Boží a J. M. C. vůli v bludech svých sektářských urputně zůstávati chtěla, před vyjitím téhož dne jinam se odsud z tohoto J. M. C. dědičného království českého vystěhovala. Vědouc &c. Ex Commissione Reformationis, Pragæ, 12. Julii. a. 1629. — Urozené paní paní Anně Barboře z Kolovrat &c k dod.

185. *1629, 26. července. Předvolání Václava Zalužského z Ostroskal a Alžběty Ryngerové.*

Urozený vladyko, pane příteli Nám milý. Ukazuje toho obzvláštní J. M. C. krále a. p. v. n. potřeba, abychom s Vámi o některé věci promluvili. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste ihned po dodání Vám tohoto psaní Našeho (nedadouce sobě ničemuž, kromě samé moci Boží překážeti) na cestu se vypravili, do Měst Pražských přijedouc, před Námi se postavíc ohlásili a příčinu Vašeho obeslání vyrozuměli. Vědouc &c. Datum v Praze, 27. Julii a. 1629. N. N., od Jeho M. — Urozenému vladyce panu Václav. Zalužskýmu z N. a ve vsi Hrometicích, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Alžbětě Ryngerové z N. a ve vsi Třebestovicích, přítelkyni Nám milé k dod.

186. *1629, 27. července. Komissaři poroučejí Českobrodským, aby Šebestiána Lazebníka, který proti náboženství katolickému mluvil, při právě svém soudili a rozsudek pak jim sdělili.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Českého Brodu, přátelům Nám milým k dod. Moudří a opatrní přátele Nám milí. Vyrozuměli jsme z psaní Vašeho, kteréž jste urozenému a statečnému rytíři panu Voldřichovi Skuhrovskýmu z Skuhrova, jakožto od J. M. C. in reformatione v kraji Kouřimským commisaři nařízenému v příčině toho opovážlivého a lehkomyslného člověka Šebestiana Lazebníka, kterýž jest na zlehčení náboženství katolického ouražlivě i bouřlivě některé řeči mluviti směl, učinili i jeho do dalšího nařízení s vězením dostatečně opatřili.

A poněvadž takové nevážné řeči netoliko duchovními, ale i světskými právy vysoce těžce zapověděné jsou, a ty nikoli pro budoucí jiných vejstrahu, jemu tak lechce vážené býti nemohou, protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám dostatečně poroučíme, abyste ihned téhož Šebestiana Lazebníka z těch ouražlivých řečí při právě Vašem obviniti nařídili, strany summariter beze všech daremních interlocutorií vyslyšeli a vejpovědí spravedlivou, jaká by jeho pokuta proto následována měla, s vejhradou vrchního práva podělili; potomně tuž vejpověď Nám na kancelář J. M. C. českou odeslali a dalšího nařízení Našeho očekávali. Vědouc a. t. d. Datum v Praze, 27. Julii a. 1629. N. N., od Jeho M. etc.

187. *1629, 28. července. Komissaři prodlužují Anně Barboře z Kolovrat lhůtu k obrácení do 15. srpna.*

Jich Milosti ráčí jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. k pokorné žádosti urozené p. paní Anny Barbory z Kolovrat ten termin jí od Jich Milosti předešle peremptorní ad certam conversionem vel emigrationem do 29. dne tohoto přítomného měsíce Julii uložený, opět za tou samou příčinou, že již od Patra Instructora pilně se z bludův svých sektářských vyvozovati a pravé sv. katolické víře vyučovati, i k tomu dobrou naději dává, že Bůh dá brzy jisté Boží a J. M. C. vůli skutečně se accommodirovati a církvi sv. katolické Římské upřímně se připojiti nepomine, ovšem již naposledy a neproměnitedlně až do dne

památky Nanebevzetí Blahoslavené Panny Marie Rodičky Boží, to jest 15. dne měsíce serpna nejprve příštího prodlužovati, na ten jistý a dokonalý spůsob, aby nadepsaná paní do tohoto času vedle předešlého paní učiněného vyměření ve všem všudy tak poslušně se zachovati, buďto k pravé víře sv. katolické římské skrze skroušenou zpověď a přijetí velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou přistoupiti a na to, že se tomu ode paní tehdáž zadosti stalo, pořádné psané vysvědčení od zpovědníka svého Jich Milostem přinésti, aneb se do západu slunce téhož nadepsaného dne z království českého a zemí k němu vtělených vystěhovati hleděla a do nich se nikda více, leč opravdově katoická nenavracovala. Vědouc &c. Ex Commissione Reformationis, Pragæ, 28. Julii a. 1629. — Urozené paní paní Anně Barboře z Kolovrat k dod.

188. *1629, 2. srpna. Ref. komissaři odmítají omluvu Mělnických v příčině tří nekatolických žen a kárají je pro jejich liknavost. Nařizují, aby zatvrzelou nekatolickou ženu spolusouseda jejich předměstského týden o chlebě a vodě drželi a ji v náboženství katol. vyučovati dali; potom aby oznámili, zda od tvrdošijnosti své upustila. Přijímají připověď Vavřince Lukšíka, že manželka jeho při úvodu k víře katolické přistoupí. Posléze pak ke zprávě o tom, že nekatolická manželka Jiřího Husy uprchla, připomínají, že tím vinen jest nedbanlivý manžel její sám.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Mělníka, přátelům Nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé Nám milí. Z správy, kterouž Nám v příčině těch tří žen nekatolických s přiložením omluv manželům jich činíte, co by v sobě obsahovala, jme vyrozuměli. Kteréžto zprávě vaší místa nedávajíc, Vám toho, že tak špatný pozor na povinnosti Vaše, kterouž J. M. C. králi a pánu nás všech nejmilostivějšímu zavázáni jste, dáváte a takové osoby nekatolické k pohoršení jiných katolických pobožných lidí při městě v témž kacířstvu bludném a proklatém vězeti dopouštíte, nikoli schvalovati, ani již dále přehlížeti nemůžeme, ješto kdyby se J. M. C. tý Vaší nedbanlivosti a váhavosti dověděti ráčil, snadno byste tudy k nějaké nepříležitosti a těžkosti (kteréž bychme sice Vám nepřáli) přijíti mohli. A poněvadž ta nekatolická spolusouseda Vašeho předměstskýho žena, kteráž (jakž Nám v tom spravujete) již tak téměř od roku ve vězení*) šatlavním, pro svou urputnost a tvrdošijnost, nechtíce vůli Boží naplniti a s J. M. C. králem a pánem svým nejmilostivějším (byvši k tomu množstvíkrát jak od pana děkana, tak i jiných in reformatione subdelegatův napomínána) v náboženství srovnati, posavad zůstává a až posavad sobě usmysliti a se napraviti zanedbává, protož jmenem a na místě J. M. C. krále a pána nás všech nejmilostivějšího, Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste tuž tak urputně zatvrdilou, ženu do jistého a bezpečného místa**) dali, k ní žádného jiného, mimo samého manžela jejího, správce

*) Orig.: »s vězení«.
**) Orig.: »do ʾisté a bezpečné místo«.

duchovního, kterýž by ji k víře svaté katolické tím pilněji instruirovati a vésti hleděl, neopouštěli, tejden pořád o samém chlebě a vodě drželi, a potom, zdaliž sobě usmysliti, aneb co činiti chtíti bude, Nás v tom neprodleně zpravili a dalšího nařízení Našeho očekávali.

Co se pak ohlášení a přípovědi v spisu Nám od Vavřince Lukšika, na místě Kateřiny, manželky své, podané dotýče, k tomu povolujeme, aby ona, kdyžkoli nejprve k ouvodu půjde, k též víře svaté katolické římské, skrze skroušenou zpověd a pobožné přijetí velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou skutečně přistoupila, a na to, že se tomu od ní zadosti stalo, Vám pořádné psané vysvědčení přinesla, a Vy je Nám odešlete. Z strany pak manželky Jiřího Husy, kteráž od něho pryč ušla, to on žádnému jinému,nežli své vlastní veliké váhavosti a nedbanlivosti, proč ji v témž bludném, k zatracení její duši zavozujícím sektářství tak dlouho zanechával, přičítati musí, na kteréž J. M. C. ani obci Vaší nic nezáleží. Tak se ve všem poslušně zachovejte. Vědouc a t. d. Datum v Praze, 2. Augusti anno 1629. N. N. od Jeho Milosti etc.

189. *1629, 11. srpna. Ref. komisse prodlužuje Anně Barboře z Kolovrat opětovně lhůtu k obrácení, a to do konce srpna.*

Jich Milosti &c. Ráčili jsou ohlášení od urozené paní paní Anny Barbory z Kolovrat z spisu jejího Jich Milostem podaného rádi vyrozuměti, že paní, jakožto J. M. C. věrná a poslušná poddaná dobrou Jich Milostem naději dává, že jistou Boží a J. M. C. vůli poslušně naplniti, k víře svaté katolické přistoupiti a zde v království českém zůstati míní, žádajíce při tom Jich Milosti, aby paní další lhůta, tak aby, dadouce se též víře svaté katolické od svého Patra Instruktora tím lépe vyučiti, s tím potom s lepším gruntem k ní přistoupiti mohla.

I ráčí Jich Milosti jmenem a na místě J. M. C., krále a pána n. v. n. dotčené paní Anně Barboře z Kolovrat ten termin od Jich Milostí předešle peremptorní ad certam conversionem vel emigrationem do dne památky Nanebevzetí Blahoslavené Panny Marie, Rodičky Boží, to jest 15. dne měsíce přítomného srpna paní uloženej, ještě jednou, a již ovšem nepromĕnitedlně poslední, do posledního dne tohoto měsíce prodlužovati, tak aby paní v tom čase to vše, co na pravou věrnou katolickou paní náleží, totiž skroušenou zpověď a pobožné přijetí velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou k svému vlastnímu časnému i věčnému prospěchu konečně vykonala a na tom jistou a milostivou vůli J. M C. naplnila, aneb se nejdéle do skončení téhož dne z tohoto J. M. C. dědičného králov. českého a zemí k němu vtělených jinam vystěhovala, a do něho leč opravdově katolická, se nenavratcovala. Ex Reformationis Commissione, Pragæ 11. Augusti a. 1629. — Urozené paní paní Anně Barboře z Kolovrat k dodání.

190. *1629, 13. srpna. Ref. komisse vyzývá Jana Hamzu Bořka z Zabědovic, by jí oznámil, zda manželka jeho, sestry jeho,*

jakož i strýc a sestra jeho dle připovědi své skutečně k víře katolické přistoupili.

Urozený vladyko, pane příteli Nám milý. Není pochybné, než že v paměti snášíte, jakož jste se v tom skrze spis Nám sub dato 23. Julii letha přítomného 1629 podanej ohlásili, a za prodloužení terminu dvoum svým pannám sestrám a strejně, též i strejci Pavlovi Hamzovi, jako i paní manželce své, kteřížto že jsou se Vám v tom konečností prohlásili, že v neděli předcházející památku sv. Vavřince, to jest 5. dne měsíce Augusti, k víře svaté katolické římské přistoupí, sv. zpověd vykonají a velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou pobožně přijmou, žádali. Kteréžto žádosti Vaší byvši povoleno, a týmž osobám termin k vykonání toho pobožného a k spasení duší jich od věčného zatracení sloužícího skutku, prodloužen; však stalo-li jest se tomu od nich tehdáž zadosti, o tom My žádné vědomosti nemáme. Protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám poroučíme, abyste Nám ihned od zpovědníka jich hodnověrné psané, a ne nějaké vyprakticírované vysvědčení, že se tomu od nich (jakž se nadpisuje) skutečně zadosti stalo, odeslali, tak a nejináč se zachovali a na tom jistou a milostivou vůli J. M. C. naplnili. Datum v Praze, 13. Augusti, a. 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozenému vladyce panu Janovi Hamzovi Bořkovi z Zabědovic, příteli Nám milému k dodání.

191. *1629, 13. srpna. Ref. komisse vybízí Českobrodské, by jim oznámili rozsudek nad Šebestiánem Lazebníkem.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Českého Brodu, přátelům Nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé Nám milí. Za jiné nemáme, nežli že jste se tak vedle Našeho těchto jminulých dnův k Vám prošlého poručení poslušně zachovali a toho nevážného Šebestiana Lazebníka z těch ouražlivých a bouřlivých řečí právně obviniti dali, strany v průvodech a odvodech jich vyslyšeli a vejpověď spravedlivou, s vejhradou vrchního práva, podělili, i tu nepochybně na kancelář J. M. C. českou odeslali. I chtíce My o tom vědomost míti, na jakej spůsob a k jakému cíli táž vejpověď se vztahuje, protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p.n. v.n. Vám poroučíme, abyste Nám též vejpovědi hodnověrný vejpis neprodleně odeslali a na tom jistou a milostivou vůli J. M. C. naplnili. Datum v Praze, 13. Augusti anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc.

192. *1629, 26. srpna. Ref. kom. vytýká Heraltovi Václavu Libštejnskému z Kolovrat, ref. komissaři v kraji Čáslavském, že v kraji tom dosud málo vesnic k víře katolické bylo obráceno, a že on jim samovolně a zbytečně lhůtu k obrácení prodlužuje. I vybízejí jej, by co nejdříve zaslal jim výkaz vesnic katolických a nekatolických, stvrzený podpisem a pečetí příslušných správců duchovních.*

Urozený pane pane švagkře a příteli Náš zvláště milý. Porozumíváme tomu z jistých zpráv, že by až posavad velmi na

mále vesnic v kraji Čáslavským, kterémž od J. M. C. V. M. za commissaře reformationis in religione nařízení bejti ráčíte, k poznání pravé sv. samospasitedlné katolické římské víry přivedeno býti mělo, a jakoby v tom mnohých pánův obyvatelův lidé poddaný z nějaké přízně aneb pro ňáký časný respect ušetřováni a jim zbytečný terminy ad conversionem beze vší potřeby i bez jistého J. M. C. a Nás principálních commissařův vědomí přidávány a prodlužovány bejti měly, nad čímž J. M. C., že se tam tak váhavě ta Pánu Bohu milá a spasitedlná reformací řídí, žádného zalíbení míti neráčí. I poněvadž J. M. C. král a p. n. v. n. v tom, jak mnoho vesnic v témž kraji Čáslavském, a kterým pánům obyvatelům náležejí, k víře sv. katolické přivedeno jest, i také o těch, kteří ještě až posavad v bludech svých sektářských bídně vězí, dokonale zpraven býti chtíti ráčí, protož chtíce My, aby se témuž milostivému J. M. C. nařízení zadosti stalo, týmž jmenem a na místě J. M. C, V. M. napomínáme, abyste takové poznamenání týchž vesnic, katolických zvláště, a nekatolických také zvláště, Nám co nejdřív možné, pod sekrýtem a s podpisem správcův jich duchovních, u kterých jsou se a kdy kteří lidi v které vsi zpovídali a velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou přijali, odeslati ráčili, abychom J. M. C. v tom gruntovně zpraviti mohli. Vědouc, že se &c. Datum v Praze, 26. Augusti a. 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozenému p. panu Heralt. Václav. Libštejnskému z Kolovrat, na Hrádku nad Pachem a Zišově, J. M. C. raddě, kormorn. a k reformací v religí kraje Čáslavského nařízenému commissaři, panu švagkru a příteli Našemu zvláště milému k dod.

193. *1629, 29. srpna. Ref. komisse ustanovuje panně Kateřině šlechtičně z Valdštejna lhůtu k obrácení do dne sv. Václava.*

Jich Milosti &c. ráčí sobě ku paměti přivozovati psaní od Jich Milostí urozené panně panně Kateřině šlechtičně z Valdštejna sub dato 15. dne měsíce srpna prošlé, kterýmž jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. napomenuta byla, aby dadouce se pěkně správcům duchovním (kterýchž zde v městech Pražských dosti má) z bludův sektářských vyvésti a pravé sv. samospasitedlné katolické římské víře vynaučiti, k ní skutečně, a to nejdéle do neděle den památky sv. Maří Magdaleny, to jest 22. dne již jminulého měsíce července přistoupiti, tudy raději časný i věčný prospěch svůj vlastní chvalitebně fedrovati, nežli sice ňákou nepříležitost a těžkost (kteráž by sice pannu šlechtičnu minouti nemohla, ač by jí toho Jich Milosti věrně příti neráčili) na sebe uvalila. I ačkoliv sobě prve k tomu od Jich M. dosti prostranný čas, v kterém se též pravé sv. katolické víře dobře vynaučili, i k ní přistoupiti mohla, propůjčený měla, a tak v tom všelijak (mimo mnohé jiné) usetřována byla, však poněvadž ona až posavad témuž Jich M. právě otcovskému napomenutí zadosti nečiní, J. M. C. pak z strany všech šlechtičen a panen, které přes 25 leth stáří jsou, již jest se milostivě resolvirovati a o tom Jich Milostem, jakejm by je způsobem reformirovati jmíti ráčil, milostivě poručiti ráčil, kterémužto J. M. C. poručení chtíce Jich M.

aby se za dosti stalo, týmž jmenem a na místě J. M. C. Jich Milosti dotčené panně Kateřině šlechtičně z Valdštejna termin již nakonec peremptorní až do dne památky sv. Václava mučedlníka Páně a dědice českého jmenovati ráčí, tak aby táž panna šlechtična v tom čase buďto (dle jisté Jich M. k ní naděje) k pravé samospasitedlné katolické římské víře skrze skroušenou zpověď a uctivé přijetí velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou skutečně přistoupila, a na to od Patra Instructora a zpovědníka svého hodnověrné psané vysvědčení Jich Milostem ukázala, aneb, pokudžby předce proti jisté Boží a J. M. C. vůli v bludech svých sektářských urputně zůstávati chtěla, před vyjítím téhož dne jinam se odsud z tohoto J. M. C. dědičného království českého a všech zemí k němu vtělených pryč vystěhovala, a do něho nikda více, leč opravdově katolická, se nenavratcovala. Vědouc, & c. Ex Commissione Reformationis, Pragae, 29. Augusti a 1629. Urozené panně panně Kateřině šlechtičně z Valdštejna k dodání.

194. *1629, 1. září. Ref. komisse vybízí Markétu Talmberkovou roz. Trčkovou z Lipy, která za katolickou se vydává, by se vykázala vysvědčením svého zpovědníka, že jí skutečně jest.*

Urozená paní paní švagkrová a přítelkyně Naše zvláště milá. Ačkoliv tomu porozumíváme, že se za katolickou vydávati ráčíte, však poněvadž My o skutku, kdy jste k pravé svaté samospasitedlné katolické římské víře přistoupiti, kde a komu se zpovídati a od koho velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou přijíti ráčili, žádné vědomosti nemáme, J. M. C. pak mezi jinými paními vdovami také obzvláštně o V. M., zdaliž již opravdově katolickou býti ráčíte, od Nás zpraven býti chtíti ráčí, pročež chtíce My milostivému J. M. C. poručení zadosti učiniti, jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. V. M. napomínáme, od osob Našich přátelsky žádáme, abyste Nám na to hodnověrné od zpovědníka svého vysvědčení psané ukázati a neprodleně odeslati ráčili, tak abychom J. M. C. také My v tom gruntovně zpraviti mohli. Vědouce, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. S tím milost Boží rač s námi se všemi býti. Datum v Praze, 1. Septembris anno 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozené paní paní Markytě Talmberkové rozené Trčkové z Lippy, paní švagkrové a přítelkyni Naší zvláště milé k dodání.

195. *1629, 6. září. Ref. komisse ustanovuje lhůtu k obrácení do dne sv. Václava Dorotě hraběnce z Fürstenberka, Sabině Střelové roz. ze Vchynic a Anně Charvátové z Kopidlna.*

Urozená paní paní teto, švagkrová a přítelkyně Naše zvláště milá. Jest V. M. i všem vůbec dobře vědomé, co ta slavná spasitedlná a Pánu Bohu milá, od J. M. C. krále a p. n. v. n. vroucně předsevzatá reformací in religione neboližto v náboženství v tomto J. M. C. dědičném království českém s sebou přináší, totiž že J. M. C. na konec to jmíti chtíti ráčí, aby všickni páni obyvatelé v tomto království J. M. C. věrní poddaní obojího pohlaví do společnosti všeobecné pravé svaté apoštolské římské církve při-

vedeni byli. I vědouce My, že V. M. (kterouž jsme až posavad mimo jiné všelijaké ušetřovali) vždy předce v tak prodloužilém čase tuž jistou Boží a J. M. C. dokonalou vůli naplniti prodlévati a proti Naší naději zanedbávati ráčíte, J. M. C. pak z strany všech paní vdov nekatolických v tomto J. M. C. dědičném králov. českém až posavad v bludech sektářských bídně vězících již jest se dávno milostivě resolvirovati a o tom Nám, jakým je spůsobem reformirovati máme, poručiti ráčil. Kterémužto J. M. C. milostivému poručení jsouce My povinni zadosti učiniti, týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, a termin již na konec peremptorní a poslední, až do památky sv. Václava mučedlníka Páně a dědice českého jmenujeme, tak abyste v tom čase buďto (dle Naší k V. M. naděje) k pravé sv. samospasitedlné katolické římské víře skrze skroušenou zpověď a uctivé přijetí velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou skutečně přistoupili, a Nám na to, že se tomu od V. M. zadosti stalo, od zpovědníka svého hodnověrné psané vysvědčení ukázati, aneb, pokudžbyste předce proti Boží a J. M. C. vůli, i Naší lepší naději v bludech svých sektářských tvrdě zůstávati ráčili, před vyjitím téhož dne jinam se odsud z tohoto J. M. C. dědičného království českého a všech zemí k němu vtělených pryč vystěhovali, a do něho se nikda více, leč opravdově katolická, navratcovati neráčili. Vědouc &c. Datum v Praze, 6. Septemb. a. 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozené paní paní Dorotě hrabince z Firštenbergku, rozené Holické z Šternbergka a na Lišni, paní tetě, švagkrové a přítelkyni Naší zvláště milé k dod.

In simili. Urozené paní paní Sobině Střelové rozené ze Vchinic a z Tetova, na Cerhonicích a Krucemburgku, paní švagk. a přít. N. m. k dodání.

In simili. Urozené paní Anně Charvátově z Kopidlna, přítelkyni Nám milé k dod.

196. *1629, 10. září. Ref. komisse ustanovuje Markétě Talmberkové roz. Irčkové z Lipy termin peremptorní na den Všech Svatých.*

Urozená paní paní teto, švagkrová a přítelkyně Naše zvláště milá. Jest V. M. i všem dobře vědomé (jako v l. 195.) přivedeni byli. Kdež jste se pak V. M. teprva v neděli pominulou před Námi skrze jednoho z prostředku Našeho v tom ohlásiti a zakázati ráčili, že konečně k pravé sv. katolické římské víře přistoupiti chtíti ráčíte, při tom Nás za propůjčení sobě k tomu prostranního času snažně žádajíce. I ačkoli jest J. M. C. Nám to, abychom paním vdovám z vyšších stavův k skutečnému jich z bludův sektářských na pravou víru se obrácení termin nic dále, než do dne památky sv. Michala archanděla nejprve příštího, a to na nejvyšší prodloužiti mohli, patrně vyměřiti ráčil; však My z nadepsaného V. M. chvalitebného zakázání nemálo potěšeni jsouce, sami na sebe a odpovídání Naše to bereme, a V. M. trojnásob tak dlouhý, však peremptorní a poslední termin, až do dne slavné památky Všech Svatých vyvolených Božích, to jest 1. dne měsíce Listopadu, nejprv příštího, již na konec ukládáme,

jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomínajíce, abyste v tom čase dle dotčené připovědi své (na kterouž My se docela bezpečíme), k též sv. pravé samospasitedlné katolické římské víře skrze skroušenou zpověď a uctivé přijetí velebné Svátosti Oltářní pod jednou způsobou skutečně přistoupiti, a Nám na to, že se to od V. M. vykonalo, od zpovědníka svého hodnověrné psané vysvědčení ukázati ráčili, neb pokudž byste tomu proti jisté Boží a J. M. C. vůli i celý Naší naději zadosti učiniti neráčili, tehdy račte sami o jistém nařízení J. M. C. věděti, že byste potom zde v království českém, ani v zemích k němu vtělených zůstávati motci neráčili. Vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 10. Septembris a. 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozené paní paní Markytě Talmbergkové rozené Trčkové z Lippy, paní tetě, švagk. a přítelkyni Naší zvláště milý k dod.

197. *1629, 11. září. Předvolání sester Anny a Evy Redlfesterových z Widrštorfu.*

Urozený panny přítelkyně Nám milé. Ukazuje toho jistá a pilná J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, pro kterouž Vám týmž jmenem a na místě J. M. C. o tom poroučíme, abyste se ihned po dodání Vám tohoto psaní Našeho (nedadouce sobě ničemuž kromě samé moci Boží překážeti) na cestu vypravili, do Měst Pražských přijedouc, při Nás se společně ohlásili; bude Vám příčina tohoto obeslání Vašeho oznámena. Vědouc, &c. Datum v Praze, 11. Septembris anno 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozeným pannám Anně a Evě, sestrám vlastním Redelfesterovým z Widrštorfu a v Křivonousích, přítelkyním Naším milým k dod.

198. *1629, 17. září. Ref. komisse prodlužuje Janovi Hroznatovi z Vrtby termín k obrácení do 18. října.*

Urozený pane pane švagkře a příteli náš milý. Máme toho jistou zprávu, což Nám také s nemalým podivením přichází, že V. M., vědouce dobře o jisté a dokonalé vůli J. M. C. krále a p. n. v. n. v příčině náboženství několikerými patenty všem vůbec publikovanými v známost uvedené, ano také uživše V. M. již několik terminův od J. M. C. i od Nás prodloužení, abyste se dle dotčených J. M. C. patentův poslušně zachovati, buďto k víře sv. katolické římské skutečně přistoupiti, anebo se odsud z království tohoto českého jinam vystěhovati ráčili, předce to vše za hřbet kladouce, až posavad v bludech svých sektářských bídně trvajíce, v tomto J. M. C. dědičném království českém k velikému jiných okolních pánův obyvatelův pohoršení a k nemalému nadepsaných J. M. C. patentův, tudyž i této slavné spasitedlné reformací zlechčení přes terminy V. M. propůjčený a již dávno jminulý, zůstávati ostejchati se neráčíte, což Nám dále proti nadepsané vůli J. M. C. přehlížeti slušné ani možné není. A kdyby J. M. C. toho se dověděti ráčil, tehdy by to jak Nám schváliti, tak ani V. M. lechce vážiti nikoli neráčil; protož týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. ještě z obzvláštní náchyl-

nosti a lásky termin peremptorní, a již na konec poslední do čtvrtku dne památky sv. Lukáše, to jest 18. dne měsíce října nejprv příštího prodloužejíce, týmž jmenem a na místě J. M. C. napomínáme, abyste v tom čase buďto (dle Naší k V. M. naděje) k pravé sv. samospasitedlné katolické římské víře skrze (jako v l. 195) . . . a Nám na to od zpovědníka svého ukázati, aneb pokudž byste vždy předce (proti jisté Boží a J. M. C. vůli, i Naši lepší naději) v bludech . . . (jako v l. 195) . . . leč opravdově katolický nenavratcovati ráčili. Vědouce, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 17. Septembris anno 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozenému p. panu Janovi Roznotovi z Vrtby a na Jindřichovicích, panu švagkru a příteli Našemu milému k dodání.

199. *1629, 17. září. Ref. komisse vybízí Annu Barboru s Kolovrat, by se prohlásila, zda již katolickou jest, anebo zda chce do dne sv. Michala k víře kat. přistoupiti.*

Urozená paní paní švagkrová a přítelkyně Naše milá. Nepochybujeme, nežli že v paměti snášeti ráčíte, jakož jest V. M. vedle jistého a milostivého od J. M. C. krále a p. n. v. n. k Nám v příčině nekatolických paní vdov, ještě se v tomto dědičném království J. M. C. českém zdržujících, jakým by ty způsobem reformirováni býti měli, prošlého poručení, termin peremptorní, a již po jiných předešlých několikráte k žádosti V. M. a s dobrou nadějí Naší prodloužených, na konec poslední k jistému na pravou víru svatou katolickou se obrácení, aneb se z království tohoto českého a zemí k němu vtělených vystěhování, až do posledního dne jminulého měsíce srpna uložen byl. I poněvadž týž V. M. jmenovaný peremptorní termin již dávno minul, a V. M. předce zde v království českém zůstávati ráčíte, My pak o tom, zdaliž se v též pravé katolické víře s J. M. C. srovnávati ráčíte, věděti máme, protož týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, abyste se Nám v tom, jestli již pravou katolickou bejti, aneb aspoň též pravé sv. katolické římské víře nejdéle do dne památky sv. Michala archanděla skutečně přistoupiti chtíti a připovídati ráčíte, světle a neprodleně vyjeviti ráčili, tak abychom se čím spraviti věděli a dále v tom dle milostivé J. M. C. resolucí zachovati mohli. Vědouc, etc. Datum v Praze, 17. Septembris a. 1629. N. N. od Jeho M. — Urozené p. paní Anně Barboře z Kolovrat, paní švagkrové a přít. Naší milé k dod.

200. *1629, 22. září. Ref. komisse sděluje místodržícím k jich žádosti mínění své o tom, co by mělo býti císaři navrženo v příčině měšťanských osob, které od far. Vavřince Hanzburského falešné zpovědní cedulky sobě opatřily. I navrhují, aby potrestáni byli ztrátou aspoň desáté části svého jmění; peněz těch pak aby užito bylo k rozšíření kláštera u sv. Jiří na hradě Pražském.*

Die von der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaimb königl. M. unserm allergnedigsten Herrn zur Religions-Reformation in Königreich Böhaim verordnete Herrn Commissarien, Ihre Gnaden &c. Auf Ersuechung der höchsternenter Ihrer Kay. M.

Herrn Statthaltern im Königreich Böhaim Ihrer Gnaden geben denselben, was an Ihre Kay. M. auf dero gnädigstes Schreiben in causa derjenigen burgerlichen Personen in der Neuen Stadt Prag, so vom gewesten Pfarrern bey St. Adalbert, Laurentio Hanzburský falsche Beicht-Zetteln auspraktícirt, widerumb mit Gutachten zu schreiben were, ihr Mainung hiemit zu vernehmen: Dass weiln dieser von ihnen begangener schändtlicher Betrug gar ein schweres Verbrechen ist, und dardurch nicht allein Ihre Röm. Kay., sondern auch die Göttliche Maiestät hoch laedirt worden, als könne solches in Besorgung Gottes Zorns und wegen Verhüetung allerhand schädlichen Ärgernuszen, so daraus etwan weiter erfolgen möchten, den angeregten Personen und andern dergleichen Verbrechern ungestraft nicht hingehen, sondern es sey billich, das sie andern zum Beyspiel und Warnung aufs minderst am Gelde entweder per tractationem, auf ein ergebige Summa, wie es auf den Alumnat geschiet, oder per impositionem, zum wenigsten des zehenden Theils ihrer Güter und Vermügens (warvon dan der Stadt-Magistrat gründtlich berichten möchte) zu bestrafen, und dass sie solche Strafgelder ad pias causas, und benentlich zu Erweiterung des Gebeus im Closter St. Geörgi, aufm Präger Schlosz, darinnen man mehr geistliche Jungfrauen halten möge, in gewisser Zeit bezahlen, underdessen aber ein gnugsambe obligation oder Versicherung von sich abführen sollen, zu auferlegen. Ex Commissione Reformationis Pragae, 22. Septembris a. 1629. — Der Röm. Kay. M. wolverordneten Herrn Statthaltern im Königreich Böhaim zuzustellen.

201. *1629, 22. září. Ref. komisse žádá ref. komissaře krajské, by jí zaslali seznam všech osob dosud nekatolických v příslušném kraji dosud se nalézajících.*

Urozený pane pane, též urozený a statečný rytíři, páni, švagkře a přátelé Nám zvláště milí. Tajiti V. M. a Vám nemůžeme, že jest J. M. C. král a p. n. v. n. opět těchto dnův Nám jistou cís. a královskou resolucí svou pod datum 12. dne přítomného měsíce září odeslati a při tom milostivě poručiti ráčil, abychom všecky ještě až posavad v tomto králoství českém zůstávající nekatolické osoby z vyšších stavův, mužského i ženského pohlaví, též vdovy i sirotky, kteřížby přes 25 leth věku svého jměli, sem do Prahy před sebe obeslali a povolali, a tu s nimi skrze jisté duchovní osoby a instruktory dostatečně jednati dali, tak aby k víře sv. katolické pro spasení duší jejich přivedeni býti mohli; pakli při kterých mimo Naši lepší naději ani tím prostředkem nic spůsobeno býti nemohlo, tehdy abychom jim již na konec poslední peremptorní termin ad emigrandum, to jest k vystěhování se ven z tohoto království českého a zemí k němu vtělených uložili, nechtíc J. M. C. již dále žádného takového církvi sv. katolické a J. M. C. odporného a neposlušného v těch zemích svých trpěti. I ačkoliv Nám předešle od V. M. a Vás poznamenání osob nekatolických, kteréž se na onen čas v kraji Rakovnic. a Žateckém nacházely, odesláno bylo; však poněvadž bez pochyby od té doby skrze pilnost a bedlivost V. M.

a Vaši, kterouž jste při této slavné, Pánu Bohu i J. M. C. velmi líbezné reformaci na sobě každého času uznati dáti ráčili a dali, již zase mnozí k poznání též víry svaté katolické přivedeni jsou, ukazuje toho pilná potřeba, abychom dokonale, v jakým spůsobu na ten čas táž reformací v témž kraji Rakovnic. a Žateckém pozůstává, věděli. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. a Vás napomínáme, od osob pak našich přátelsky žádáme, abyste Nám znovu pořádné, světlé a nezatmělé poznamenání všech osob nekatolických z vyšších stavův, mužského i ženského pohlaví, též vdov a sirotkův, s doložením, jak který starý, v kolika letech jest, nicméně regentův, hejtmanův, ouředníkův, písařův a jiných správcův na číkoliv panstvích a statcích, pokudžby se ještě kteří víry sektářské se přidržující kdekoliv nacházeli, neprodleně odeslati ráčili a odeslali, tak abychom v vykonání milostivého nařízení a poručení J. M. C. hyndrováni nebyli, jsouce My k V. M. a Vám té celé naděje, že se to od V. M. a Vás tím dřívěji stane. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 22. Septembris a. 1629. N. N. od Jeho M. etc. — Urozenému p. panu Ferdin. Libšt. z Kolovrat a na Hokově, též urozen. a statečnému rytíři panu Petrovi Jiřímu Přichov. z Přichovic a na Krašově, J. M. C. raddám, komorníkům a k reformací v religí kraje Rakovnic. a Žateckého nařízeným commissařům, pánům švagkru a přátelům Nám zvláště milým k dod.

In simili všem jiným pánům commissa. krajským, vide tytule sub folio . . . *)

202. *1629, 25. září. Ref. komisse žádá Adama z Valdštejna, chválíc jeho horlivost v reformaci poddaných, aby také služebnictvo své, pokud jest nekatolické, přiměl co nejdříve k obrácení. — Listy stejného znění poslány byly hraběti Rudolfovi z Valdštejna a Janovi Rudolfovi Trčkovi z Lípy.*

Služby své upřimný a povolný vzkazujíce V. M., vysoce urozený pane pane švagkře a ujče náš obzvláště milý a laskavě příznivý. Od Pána Boha dobré zdraví a při něm jiné všecko prospěšné V. M. i celému domu V. M. upřimně vynšujíce věrně rádi přejeme. Nečiníme V. M. tejna, že z milostivého J. M. C. krále a p. v. n. poručení o té Bohu líbezné v tomto království spasitedlné začaté i posavad snažně řízené, avšak ještě nedokonané reformaci in Religione, neboližto v náboženství, v jakém se nyní spůsobu a prospěchu nachází a mezi jinými artikuly také o služebnících a čeledi obojího pohlaví, katolických i nekatolických vrchností, zdaliž jsou všickni již k pravé svaté samospasitedlné katolické římské víře přistoupili a jak mnoho jich kde ještě v bludech sektářských zavedeni mizerně vězí, J. M. C. jistou zprávu i s dobrým zdáním Naším, jak by dále táž chvalitebná a k časnému i věčnému blahoslavenství prospěšná reformaci s odvrácením všelijakých překážek a fedruňkem k ní sloužících potřeb užitečně řízena a co nejdříve Bůhda k šťastnému a vinšovanému konci skutečně přivedena býti mohla, opět dáti

*) V orig. chybí; viz přítomného vydání str. 182.

máme. I ačkoli sice obzvláštní V. M. u víře svaté katolické horlivost Nám dobře povědoma jest, zvláště jak vroucně lidi poddaný svý na panstvích svých, *neohlídajíce se ani na své vlastní nemalé škody, předce i s přičiněním, kdež toho potřebí, lidu válečného,**) reformirovati a z bludův jich sektářských k též pravé svaté katolické víře obracovati snažiti se ráčíte, však poněvadž porozumíváme, že ještě nemalý počet netoliko týchž lidí poddaných na panstvích V. M. osedlých i neosedlých, ale i z služebníkův a čeledínův V. M. a Její Milosti paní manželky V. M. obojího pohlaví až dosavad nekatolických zůstává, kteří mnoho dobrotivé a právě otcovské V. M. napomenutí sobě za hřbet kladouce předce se jistý Boží a J. M. C. i také V. M. vůli accommodirovati a s V. M., pánem svým, v též pravé sv. katolické víře k věčnému duší svých spasení srovnati zoumyslna nechtějí. Nám pak po dosti prodloužilém jich pro V. M. ušetřování již dále k tomu proti jisté J. M. C. resoluci mlčeti a jim toho ku pohoršení jiných přehlížeti nikoliv nesluší. Protož z povinnosti Naší v té od J. M. C. na Nás vzložené commissí týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme a od osob Našich s pilností žádáme, že vždy dále týž všecky ještě ostatní v bludech sektářských tak tvrdošijně trvající služebníky a čeledíny svý obojího pohlaví k též pravé svaté katolické víře (dadouce je v ní dobrým a učeným správcům duchovním pilně vyučovati) nejdéle do dne památky Všech Svatých vyvolených Božích t. j. 1. Novembris neboližto listopadu skutečně přivésti všelijak podstatně se přičiniti, i také tvrdošijnější tužšími prostředky dle potřeby opravdově přidržeti ráčíte, s tou při tom doloženou vejstrahou, pokudž by kterýkoli z nich takovým milostivým a právě otcovským V. M. napomenutím a přičiněním pohrdajíc, sobě usmysliti nechtěl a v tom čase, jak náleží, se nezpovídal a Velebnou Svátost Oltářní nepřijímal a na to hodnověrné vysvědčení od zpovědníka svého Nám neukázal, tehdy že ten každý po vyjití nadepsaného terminu (dle jistého J. M. C. vyměření) tohoto království Českého a všech zemí k němu vtělených docela prázen býti a do něho se nikda více leč právě katolický nenavratcovati má. Za kterýžto dobrý, Bohu i J. M. C. líbezný, jim pak všem na duši i na těle užitečný skutek račte V. M. konečně s hojným Božím požehnáním nesmírnou časnou i věčnou odplatu dosáhnouti. S tím My každého času k službám V. M. upřimně volní zůstáváme. Datum v Praze, v outerý 25. dne měsíce září letha 1629. — N. N. od Jeho Milosti etc. Vysoce urozenému p. panu Adamovi z Waldštejna na Hrádku nad Sázavou, Lovosicích, Židlochovicích, Dobrovici a Novém Waldštejně, J. M. C. skutečné tejné raddě, komorníku a nejvyš. purgkrabí Pražskému, panu švagk. a ujci Naš. obzvl. mil. a laskavě příz. k dodání.

In simili. Vysoce uroz. p. panu Rudolfovi Svaté Římské Říše hraběti z Waldštejna, na Rožďalovicích a Novém Ronově J. M. římského císaře, Uherského a Českého krále raddě, komorn. a místodrži. v král. Českém etc., p. ujci, šv. a př. N. z. m. k dod.

*) V orig. podtrženo.

In simili. Urozenému p. panu Janovi Rudolfovi Trčkovi z Lippy, na Vopočně, Smiřicích, Světlý nad Sázavou a Kounicích, J. M. C. raddě a komorníku, panu švagkru a ujci Našemu z. m. k dod.

203. *1629, 25. září. Ref. komisse žádá kněžnu Polexinu z Lobkovic, chválíc její horlivost v reformaci poddaných, aby také služebnictvo své, pokud jest nekatolické, přiměla co nejdříve k obrácení. — List stejného znění poslán knížeti Václ. Frant. Euseb. z Lobkovic.*

Službу svý povolný vzkazujíce V. L. a K. M., osvícená kněžno a paní paní mátě a švagkrová Nám zvláště milá a laskavě milostivá. Od Pána Boha dobré zdraví a při něm jiné všecko prospěšné V. L. a K. M. i celému domu V. L. a K. M. upřimně vinšujíce věrně rádi přejeme. Nečiníme V. L. a K. M. tejna, že z milostivého [jako v l. 202] . . . dáti máme. I ačkoli sice obzvláštní V. L. a K. M. u víře svaté katolické horlivost Nám dobře povědomá jest, zvláště jak vroucně lidi podanný svý na panstvích svých (neohlídajíce se na žádné škody) vždy předce pilně informirovati a z bludův jich . . . [jako v l. 202] . . . na panstvích V. L. a K. M. osedlých i neosedlých, ale z služebníkův obojího pohlaví až dosavad nekatolických zůstává, kteří mnohý dobrotivý a pravě mateřský V. L. a K. M. napomenutí sobě za hřbet kladouce předce se jistý Boží a J. M. C. i také V. L. a K. M. vůli accommodirovati a s V. L. a K. M., vrchností svou, v též pravé svaté katolické víře . . . [jako v l. 202] . . . týmž jménem a na místě J. M. C., V. L. a K. M. napomínáme a od od osob Našich s pilností žádáme . . . [jako v l. 202] . . . a právě mateřským V. L. a K. M. napomenutím a přičiněním pohrdajíc . . . [jako v l. 202) . . . račte V. M. a K. M. s hojným Božím požehnáním . . . [jako v l. 202] . . . k službám V. L. a K. M. upřimně volní zůstáváme. Datum v Praze v outerý 25. dne měsíce září letha 1629. N. N. od Jeho Milosti etc. — Urozené kněžně a paní, paní Polexině kněžně z Lobkovicz, rozené z Pernštejna, paní na Roudnici etc., paní máti a švagkrové N. z. m. a laskavě milostivé k dod.

In simili. Osvícenému knížeti a pánu panu Václav. Františkovi Eusebiusovi, knížeti a vladaři domu Lobkovského, pánu na Chlumci, Jistebnici a Lobkovicích, J. M. římského císaře, uher. a českého krále komorníku etc., panu švagkru a ujci Nám zvláště milému a laskavému, Jeho Milosti.

204. *1629, 26. září. Předvolání Martina Tuhanského z Borance, úředníka statku Lomnického, spolu s manželkou jeho a dětmi zletilými.*

Slovutný Pane příteli Nám milý. Ukazuje toho jistá a důležitá J. M. C. krále a p. n. v. n. potřeba, pro kterouž Vám týmž jmenem a na místě J. M. C. poroučíme, abyste se spolu s paní manželkou Vaší a všemi dětmi svými zletilými, jak Vás toto psaní Naše dojde (nedadouc sobě ničemuž kromě samé moci Boží překážeti) ihned na cestu vypravili, do měst Pražských při-

jedouc, před Námi se postavili a obeslání svému vyrozuměli. Jináče nečiníce. Vědouc etc. Datum v Praze, 26. Septembris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Slovutnému panu Martinovi Tuhanskému z Borancze, ouředníku statku Lomnického, příteli N. m. k dodání.

205. *1629, 29. září. Ref. komisse vyzývá Benignu z Michalovic, roz. z Vrtby, která již nejednou do ciziny se odebrala a nyní zase do Prahy přijela, by se prokázala, s či povolením tak učinila a zdali katolickou již jest, anebo býti chce. — Dopis stejného znění zaslán Eufrozině Haugvicové z Biskupic.*

Urozená paní paní přítelkyně Nám milá. Jakož jest paní již nejednou z tohoto J. M. C. dědičného království českého ven do cizích zemí se odebrala a nyní pak zase do Čech i sem do Prahy přijela, však s čím dovolením se to stalo, anebo zdaliž paní vedle milostivého J. M. C. patentu k víře svaté katolické římské přistoupila, My žádné vědomosti nemajíce, přinuceni jsme paní toto psaní učiniti, jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. jí se dotazujíc, paní napomínáme, aby se v tom Nám, z čího povolení paní sem přijela a zdaliž katolickou již jest, aneb bejti chce, vyjevila a na toto psaní Naše neprodleně světlou a patrnou odpověď svou dala, tak abychom se dále čím spraviti a k ní vedle milostivého J. M. C. poručení zachovati věděli. Vědouc etc. Datum v Praze, 29. Septembris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozené paní paní Benigně z Michalovic, rozené z Wrtby, paní přítelkyni Nám milé k dod.

In simili. Urozené panně Eufrozíně Haugkvičce z Biskupic, přítelkyni Nám milé k dod.

206. *1629, 29. září. Hrabě Jaroslav Bořita z Martinic v nepřítomnosti ostatních refor. komissařů píše císaři, že obdržel jeho resoluci v příčině předvolání nekatolických osob vyšších stavů v zemi dosud se zdržujících a podává svoje mínění: 1. o tom, kterak by se zatvrzelými katolíky naloženo býti mělo, 2. o tom, kterak by zakročeno býti mělo proti těm, kteří sice na oko se obrátili, ale náboženských povinností svých neplní, 3. o nekatolických manželkách, z nichž dosud žádná v ustanovené lhůtě k církvi katol. nepřistoupila, 4. o tom, že by po skončené reformaci radno bylo zříditi kommissi inkvisiční, která by bděla nad pravověrností i dobrými mravy.*

Allergnedigster Kaiser König und Herr. Wiewol yeziger Zeit weder der Herr Cardinal, noch kein anderer Religions-Reformations-Mit-Commissarius alhie anwesend, hab doch Eur Kay. M. ich allein erheischender Notturft nach dies gehorsamist zu berichten nicht umbgehen können, dass ich die alher zur Reformations-Commission gnedigst überschickte fürtrefliche, sehr nuzbare und ganz hailsame Eur Kay. M. Resolution sub dato 12ten Septembris nechsthin wegen Citirung deren, noch im Landt verbleibenden uncatolischen höhern Standes Personen, sonderlich aber weiblichen Geschlechts, Wittwen und Waisen, gehorsamist vernohmen, und will meinestheils mit Hülf des Allmechtigen

Gottes, nach allen meinen Kreften müglichsten Fleisz anwenden, diese Eur Kay. M. gnedigste Anordnung und Befehl gehorsamist dahin zu befürdern, damit solches zu groszer der heil. catolischen Religion Fruchtbarkeit und Gewinnung vieler Menschen-Seelen Hail geraichen möge; allein dieweil sich so viel befindet, daß manche verstockte, truzige, und frewentliche Personen weder zur heil. catolischen Religion sich bequemen, noch aus dem Lande emigriren wollen, und hierumb zu wissen vonnöten, durch was Mittel sie ad emigrandum zu compelliren und zu zwingen weren: Eur Kay. M. aber gnädigst haben wollen, daß allemal neben den Berichten auch das Gutachten vermeldet werden solle, als gieb Eur Kay. M. ich mein Bedunken hiemit underthenigst zu vernehmen, daß solche truzige und ungehorsame Leute gar billich und dem Rechten gemesz, als Contumaces, so Eur Kay. M. gnedigste Patenta und vielfeltige ernstliche Befehl ganz verächtlich hindansezen, eben mit solcher Straf, wie sich Eur Kay. M. vorhin wegen der emigrirten, welche wiederumb herein ins Land ohne Consens zu kommen sich understehen, bestraft werden möchten, nemlich daß sie durch die Craisz-Haubtleute arrestiret, oder wo vonnöten, mit Hinschikung einer Anzahl Muschketirer, zur getenglichen Haft eingezogen, nach Prag geführet, die Männer in den Weiszen Turm, die Weibes-Personen aber (sofern es Eur Kay. M. also belieben wolte) im Burggrafen-Ambt, in denen daselbsten vorhandenen Zimmern (sintemal kein anders beszer geziemendes Ort nicht gefunden wird) verarrestirt und mit den Präger Schlosz Thorschüzen verwacht: entzwischen in solcher irer Verhaftung durch geistliche Patres Instructores in der catol. Religion fleiszig instruiret, und welche in zwo oder drey Wochen resipisciren, und sich zu dem heil. catol. Glauben bekeren, dieselben wider auf freyen Fuesz herausgelassen, die anderen aber, so in irer Halssterrigkeit verharrend sich durchaus nicht accommodiren wolten, nach Verflieszung der gedachten zwo oder drey Wochen, gegen einen gnugsamen Revers, dasz sie bey Verluest Leib, Ehr und Guts, nimmermehr in keiner Weise (es sey dan, das sie warhaftig recht catolisch weren, und solches zuvor zu genüegen erweiseten) herein ins Land kohmen sollen, wie die Männer aus dem Turm, also auch die Weibs-Personen aus irem Burggrafen-Ambt-Arrest gelassen, und aus dem Lande weggeschaft werden möchten.

Und weiln auch viel der catolischen Personen, sonderlich aber Neubekerten, zuforderist der gnädigsten von Eur Kay. M. ergangenen Resolution, dann auch des Hr. Cardinals und Erzbischofen zu Prag überall ofentlich publicirten Patenten, und in gleichen denen von Uns, General- und Principal-, wie auch von denen in Craiszen verordneten Reformations - Commissarien, vielfeltiglich beschehenen embsigen väterlichen Vermahnungen, den Gehorsamb nicht gelaistet, und vermüg des vierdten und fünften der heil. catol. Kirchen Geboths, bey jüngst verwichener heil. österlichen, inen hierzu bestimbten Zeit, welche zwar per dispensationem gar bis auf Pfingst-Feyertage extendirt war, sich zur Beicht und heiligen Communion, nicht eingestellt, und auf

Unser, General- und Principal-, sowohl auch der partikular Craisz Commissarien begerung solches nicht bescheinet, daraus dan, daß sie nicht rechtschafen und nicht warhaftig catolisch sind, sondern vielmehr noch in irem Herzen kezerisch verbleiben, und vielleicht nur simulative entweder auf eine untreülich und unvolkomentlich verrichte Beicht, oder entwan auf falsch auspraprakticirte Beichtzetel, sich für catolisch ausgeben, leicht abzunehmen. So were Ich der gehorsamisten Meinung, das man sie nochmals zu erfüllung solcher Kirchen-Geboth anhalten, und wan sie dasselbe in gewissem, von Uns, Commissarien, inen angesezten Termin, nicht leisten wolten, gegen inen mit gleichem Process, wie gegen denen, so weder catolisch werden, noch emigriren wollen (als obvermelt) verfahren möchte; sintemal sie gleichsam wie recidivi oder von rechten alleinseligmachenden Glauben wiederumb abgefallene, solches wol mehr, als die da stets Kezer verbleiben, verschulden.

So hab ich auch die Notturft zu sein erachtet, Eur Kay. M. gehorsamist zu erinnern, wegen der uncatolischen Eheweiber, davon zwar in hievorn gedachten Eur Kay. M. den 12. Tag jeztlaufenden Monats datirten gnedigsten Schreiben kein Meldung geschiet, aber vor diesem sub dato ultima Martii von Eur Kay. M. diese gnedigste Resolution, daß sie in termino bis auf S. Jacobi Festtag catolisch werden, oder im widrigen Fall, in die von Eur Kay. M. ausgemessene Pöen fallen solten, ergangen, mit dieser austruklichen Bedrohung, daß sofern solches an inen nichts verfangen solte, alsdan hierdurch Eur Kay. M. sie lenger in gedachten Eur Kay. M. Erb-Königreich und dessen incorporirten Landen nicht zu gedulden Ursach gegeben werden möchte. Dieweil nun der angeregte S. Jacobi-Termin schon lengst fürüber, aber noch nicht gesehen wird, dass sich ainige aus ihnen in Achtnehmung der obgedachten von Eur Kay. M. angesezten Straf, auch der weiteren beschehenen Commination zu der heiligen catolischen Religion accomodiere, so wirdt bey Eur Kay. M. gnedigsten Belieben stehen, sich gnedigst zu erkleren, ob nicht nunmehr die von Eur Kay. M. comminirte emigration gegen inen ins Werkh zu sezen sey.

Und demnach auch gute Hoffnung ist, dass diese hailsame Reformation nunmehr nicht gar lange wehren, sondern vermitels göttlicher Gnaden dermalains zur glüklichen Endtschaft gebracht wird, an der Vollendung dies Werks aber nicht gnug, sondern die bestendige Erhaltung der catolischen Religion hoch vonnöten, sintemal non minor est virtus quam quaerere, parta tueri, so ist (jedoch ohne Maszgebung meldend) mein gehorsamistes Gutachten, weiln Wir, Reformations-Commissarii, als welche Wir mit andern vielfeltigen Eur Kay. M. und dem Lande hochangelegenen Gescheften täglich beladen sind, und mit dergleichen Mühewaltung nicht mehr folgen kundten, nach verrichter Reformation billich ferner zu verschonen sein werden, dass hierinnen sunsten eine stete gute Inquisition, fast auf diese Weise, wie die Reformations-Commission angestelt war, angeordnet würde, damit gewisze generales et principales inquisitores, als der Herr Cardinal und Erz-

bischof zu Prag, Herr Heinrich von Kolowrat, obristen Landrichter, Hr. Hans Ržitschansky Kawka von Ržitschan, und Hr. Pržibik Genischek von Augezd, Under-Camerer, so maistenthails dahie zu Prag wohneten; in Craiszen aber particulares Inquisitores aus den Geistlichen, der Dechant eines jeden Craiszes, und aus den Weltlichen beide Craiszhauptleute, welche in einem jeden Craisz gute Achtung hetten, nicht allein ob alle die Inwohner höhern und niedern Standes, sowol auch ihre Underthanen, Man- und weiblichen Geschlechts, angesessene und unangesessene, desgleichen die Hausgenossen und Gesindl, alt und jung, in der heiligen catol. Religion jederzeit bestendig verbleiben und ob alle Jar zu österlichen Festzeiten, diejenigen, so das zwölfte Jar erraicht, gebeichtet und communiciret; welche aber nur bis in das achte Jar alt sind, zum wenigsten gebeichtet werden haben, sondern auch, ob nicht manche Personen, wiewol sie recht und bestendig catolisch, und umb die ermelte osterliche Zeiten zur Beicht und Communion richtig gehen, etwan mit gar zu groben offentlichen Sünden und gottlosem Leben andern Leuten ein Ärgernus von sich geben, mit höchstem Fleisz aufmerken, und alle Jar zum wenigsten einmal, bald nach Pfingsten, ihre Relationes mit gnugsamer Specification, benebens auch ihr Gutachten, was sie zu Befürderung und Erweiterung der heiligen catol. Religion, auch Abstellung derselben Ärgernuszen für nothwendig zu sein befinden, denen General- und Principal-Inquisitoren, dieselben aber Eur Kay. M. in dero Königl. Böh. Hofcanzley, gleichsfalls mit ihrem Gutachten, überschiken würden, damit alsdan die frommen zu Eur Kay. M. Gnad recommendiret sein, die bösen und ungehorsamen aber ihrem Verdienst nach bestraft, und also alle und jede Eur Kay. M. in diesem deroselben Erb-Königreich Underthanen bey dieser einmal erkandten, wahren und alleinseligmachenden heil. catolischen Religion, ohne Einreiszung ainiger Kezerey, in desto mehr aiferigen Dienst Gottes und gegen Eur Kay. M., auch deroselben Successoren, bestendigen Treu und Devotion erhalten werden möchten. Hiemit zu deroselben Kay. beharlichen Gnaden mich underthenigst und gehorsamist empfehlend. Datum Prag, den 29. Septembris anno 1629. Eur Kay. M. allerunderthenigst treugehorsamister Ja. B. Gr. v. Martinicz. — Der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim Königl. M., meinem allergnedigsten Kaiser, König und Herrn.

207. *1629, 1. října. Reformační komisse dává Anně Barboře z Kolovrat poslední peremptorní termín k obrácení.*

Urozená paní paní švagkrová a přítelkyně Nám zvláště milá. Ačkoli předešle již V. M. několik terminův ad certam conversionem vel emigrationem, to jest buďto k přistoupení k víře svaté katolické římské, aneb k vystěhování se z tohoto J. M. C. dědičného království Českého a zemí k němu vtělených prodlouženo bylo, tak že jste se v tak dlouhém čase víře svaté katolické dobře vyučiti dáti a k ní přistoupiti motci ráčili, však na snažnou žádost V. M. a zvláště poněvadž jste se skrze pana bratra svého, pana Bohuslava z Kolovrat, ve dvouch nedělích té jisté Boží

a J. M. C. vůli poslušně se acommodirovati (z čehož My nemálo potěšeni jsme) zakázati ráčili, protož jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. ještě další lhůtu V. M. udělujíce, termin peremptorní, a již na konec poslední, až do dne památky svatého Havla oppata, jinak 16. dne tohoto měsíce října jmenujeme, tak abyste v tom čase tomu všemu, což předešlej, posléze prošlej decret v sobě obsahuje, ničímž se dále nevymlouvajíc a nezastírajíc, konečně zadosti učiniti a na to od zpovědníka svého pořádné a hodnověrné vysvědčení ihned na zejtří po vyjití nadepsaného dne svatého Havla Nám ukázati, aneb se z tohoto J. M. C. dědičného království a zemí k němu vtělených vystěhovati ráčili. Vědouc že se etc. Datum v Praze, 1. Octobris anno 1629. N. N., od J. Mil. etc. — Urozené p. paní Anně Barboře z Kolovrat, paní švagkrové a přítelkyni N. z. m. k dodání.

208. *1629, 3 října. Reformační komisse dává Benigně z Michalovic poslední lhůtu k obrácení.*

Urozená paní paní, přítelkyně Nám milá. Z odpovědi, kterouž jest Nám paní na Naše 29. dne jminulého měsíce Septembris jí učiněné psaní zase v spisu pod datum včerejšího dne, to jest 2. Octobris, odeslala, jsme vyrozuměli, že paní po nejedném svém odjezdu a vystěhování se ven z tohoto království, zase nyní sem do Čech až i do Prahy beze všeho dovolení J. M. C. i Našeho sama o své ujmě příliš svobodně přijevše, vždy ještě nikoliv sobě usmysliti a k pravé svaté samospasitedlné, katolické, právě apoštolské římské víře přistoupiti nemíní, nýbrž předce v bludech svých sektářských urputně zůstávati chce, nad čímž My jistě nemalou lítost máme. I poněvadž to proti patentům nejednou vůbec prošlým a jisté dokonalé a neproměnitedlné resolucí J. M. C. krále a p. n. v. n. čelí, protož jmenem a na místě J. M. C. paní napomínáme a jí termin peremptorní do tří dní od datum tohoto psaní Našeho pořád sběhlých, to jest nejdéle až do západu slunce pátého dne přítomného měsíce Octobris, ukládáme, tak aby paní v tom čase buďto k též víře svaté katolické římské skrze skroušenou zpověd hříchův svých vyznání a uctivé přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou skutečně přistoupila, a na to od zpovědníka svého hodnověrné psané vysvědčení hned po vyjití nadepsaného peremptorního terminu Nám ukázala, anebo se z měst Pražských a celého králov. tohoto Českého i ze všech zemí k němu vtělených pryč vystěhovala, a do nich (lečby opravdově katolickou byla a to dostatečně prokázala) nikdy více se nenavracovala. Jinak pokudž by se paní (mimo naději) tak, jakž nadepsáno, nezachovala a po vyjití dotčeného terminu kdežkoliv zde v tomto J. M. C. dědičném král. Českém anebo v zemích k němu vtělených postižena byla a tu pro takovou zoumyslnou neposlušnost její k patrnému zlehčení patentův a milostivého poručení J. M. C. nětco jí nepříjemného a těžkého potkalo, tehdy by to paní žádnému jinému než sobě sama přitčítati musela. Čímž se již paní na konec spraviti může a má. Vědouc, že se etc. Datum v Praze, 3. dne Octob. a 1629.*)

*) V orig. patrně omylem: 1630.

N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozené paní paní Benigně z Michalovic, rozené z Wrtby, paní přítelkyni Nám milé k dod.

209. *1629, 4. října. Reformační komisse ukládá Evě Štampachové roz. z Sedčic poslední lhůtu k obrácení.*

Urozená paní přítelkyně Nám milá. Poněvadž Vy až posavad v tak prodloužilém čase jisté Boží a J. M. C. vůli se accommodirovati a církvi svaté katolické římské připojiti urputně zanedbáváte a vyjíždějíc za častý z tohoto J. M. C. dědičného králov. Českého ven do cizích zemí a zase sem do Čech přijíždějíc, jako i nyní dokonce do Prahy beze všeho sobě k tomu od J. M. C. aneb od Nás daného povolení jste přijeli a mohouce již dávno všecky věci své vyříditi, a co nevyřídila, to vedle patentův J. M. C. skrze plnomocníka svého dobře spraviti a vyříditi může, protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám dostatečně poroučíme a ještě z obzvláštní milosti termin peremptorní a již na konec poslední do dne památky Všech svatých ad certam conversionem, vel emigrationem ukládáme, tak abyste v tom čase buďto k pravé svaté samospasitedlné katolické římské víře skrze zkroušenou zpověď a uctivé přijetí Velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou skutečně přistoupili a na to, že se od Vás tehdáž tomu konečně zadosti stalo, pořádné psané vysvědčení od zpovědníka svého Nám přinesli a ukázali, aneb se do skonání tohoto měsíce z tohoto království Českého a zemí k němu vtělených, za svým manželem pryč vystěhovali, a do nich sé nikda více, leč opravdově katolická, žádným spůsobem nenavracovali, ač se chce další své nepříležitosti a těžkosti (kterouž by Vás dle J. M. C. resolutí konečně následovala,) uvarovati. Vědouc etc. Datum v Praze, 4. Octobris anno 1629. — N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozené paní Evě Štampachové rozené z Sedčic, přít. n. m. k dodání.

210. *1629, 9. října. Reformační komisse prodlužuje Alžbětě Herzanové roz. Haugvicové z Biskupic povolený termin ku přijetí víry katolické.*

Ihre Gnaden &c., von der Röm. &c. Haben vernohmen, waszmaszen die Frau Elisabeth Hersanin geborne Haugwizin von Biskupiz umb Bewilligung, noch ein Monat lang über den, vor diesem ir bewilligten, und nunmehr verstrichenen Termin, sich dahie im Königreich Böheim aufzuhalten, suppliciren undt bitten thuet: Dieweil nun sie eine gute Hoffnung, sich zu dem wahren, alleinseligmachenden, heiligen catolischen recht apostolischen römischen Glauben zu bekehren, von sich gibt, und austrüklich verspricht, der höchsternenten Irer Kay. M. allergnedigsten Willen und Befehl nach, die Kirchen zu gebürender Zeit zu besuchen, und denselben beyzuwohnen, auch gemelte Zeit über mit catolischen Leüten gerne alle gute Underredung und Vertrewligkeit, zu pflegen, als wird im Nahmen und anstat Irer Kay. M. der besagten Frauen noch weitere Frist dahie zu verbleiben vergönt, und der endliche peremptorische Termin bis auf den Festtag allerheiligen Gottes, das ist den ersten Tag des negstkünftigen

Monats Novembris, inclusive bewilliget und angesezt, jedoch dergestalt, dass sie in solcher Zeit von dem Rdo. Patre Laurentio Himelthau Societatis Jesu sich in dem gedachten heiligen catolischen Glauben recht underweisen lassen solle, damit sie hernach denselben durch buszfertige Beicht und andechtige Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars under einer Gestalt würklich annehmen könne; im widrıgen Fall weiter aber nach Ausgang dieses ir also gegebnen Termins, wan sie sich (über Hoffnung) nicht accomodiren wolte, soll sie sich in diesem Irer Kay. M. Erb Königreich Böhaim und allen dessen incorporirten Ländern nicht finden lassen, bey Vermaidung allerhand Irer schweren Ungelegenheit, welche Ir wegen des Ungehorsambs begegnen möchte. Darnach sie sich zu richten wissen wirdt. Und daran wird erfüllt lhrer Kay. M. gnedigster Will und Mainung. Ex Commissione Reformationis, Pragae 9. Octobris Anno 1629. — Der Frau Elisabet Hersanin geborner Haugwizin von Biskupiz zuzustellen.

211. *10. října 1629. Reformační komisse vytýká Krištofu Gradtovi z Grünenbergu, hejtmanu Jachymovskému, že manželka jeho i čeleď k nemalému pohoršení Jáchymovských dosud trvají v náboženství nekatolickém, i ukládá mu, by se postaral co nejdříve o jich obrácení.*

Edler gestrenger, sonders guter Freundt. Wir haben mit groszem Müsfallen vernohmen, daß Eur Eheweib, sowol auch Eur Gesind, bis dato noch der heiligen catolischen Religion nicht zugethan, sondern wider Irer Kay. M. gnedigste endliche Resolution, Willen und Befehl in den kezerischen Irrthümbern mit Euerer Zulassung immerfort steken, und durch solche ire obstination und Halsterrigkeit den Joachimsthalern ein böses Exempel vor die Augen stellen, daß also niemand aus inen, in so langer Zeit, sich zur heiligen catolischen Religion accommodiren oder bequemen will. Nun hetten Wir Euch, daß Ir solches hie und dort in Ewigkeit unverantwortendliches Wesen, welches wir jezt wider Euch schmerzlich vernohmen, nicht zugetrauet, undt anders nicht verhofft, als daß Ir an Euch einen rechtschaffenen, im heiligen alleinseligmachenden catol. Röm. Glauben Eufer im Werke sehen lassen, und vor allen Dingen, soviel, als Euch Euer aigne Selenseligkeit lieb ist, mit höchstem Fleisz dahin trachten würdet, damit Eur Eheweib, so nunmehr alt, stets krankh, und gleichsamb mit einem Fuesz im Grabe stehet, zu den gedachten wahren christlichen heiligen catolischen Glauben schon lengst were gebracht worden: so sehen Wir aber schmerzlich von Euch das Widerspiell.

Wann dann Euch zweifelsohne vorhin gnugsam bewust, wessen sich Ire Kay. M. in puncto Reformationis in Religione allergnedigst resolvirt, auch welchergestalt, nicht allein gegen dergleichen Personen, wie Ir seit, sondern auch gegen ansehenlichen Grafen, Herrn und Ritterstands Personen, ohne ainiger Verschonung procedirt worden, und noch weiter wird, daß nemlich allesambt sich disfals gehorsamlich accommodiren müeszen, und

im widrigen Fall, die halssterrigen, so zur Emigration nicht schreiten mögen, per media compulsoria ganz ernstlich hierzu angehalten, auch wol mit andern schwerern Pöen und Strafen (der Sachen Beschaffenheit nach) belegt werden, inmassen von Irer Kay. M. Wir auch den gnedigsten gemessenen Befehl haben, nicht allein die Mans-Personen, sondern auch die Ehefrauen und Weiber, auch Wittwen und Waisen, wie nicht weniger alles das Gesind, sie sein gleich jung oder alt, gesund oder blind, lahm oder sunst krankh (als welche billich desto ehender irer Seelenhails bedürftig sein) zur unverzogentlichen Annehmung des heiligen alleinseligmachenden catolischen Glaubens anzuhalten und zu compelliren. Als ist im Nahmen und anstat höchsternenter Irer Kay. M. hiemit Unser ernster Befehl, daß Eur Eheweib, dieweil sie zu irer Unterweisung und Bekehrung schon vorhin gnug geraume Zeit gehabt, auf den negstkünftigen Festtag Allerheiligen Gottes, das ist den ersten Monatstag Novembris, welchen Wir Ir für den peremptorischen und letzten Termin benennen und ansezen, ohne alles difficultiren und Einwendung, zu der heiligen catol. Religion würklich treten und Uns einen richtigen Beicht- und Communion-Zetel einschiken soll, und Ir solt benebens, als viel Euch selbsten (wie vorgemelt) Eur aigne Seelenseligkeit lieb ist, eben also auch Eur Eheweib dahin mit ganzem Ernst befürdern helfen und einen Patrem ex Societate Jesu von Chometau zu ir khommen lassen, welchem sie und all Eur Gesind, andern zu gutem Exempel und Nachfolg gewisz und unfehlbarlich in obvermelten peremptorischen Termin, durchaus ohn alle fernere Ausflucht, beichten und communiciren sollen.

Und obwol zwar Wir billich sie selbst persönlich alher nach Prag hetten citiren lassen sollen, so haben Wir doch auf dismal ires Alters verschonet und nur Euch hiemit schriftlich die Notturft andeuten wollen; da aber Ir diese Sach dahin, wie obgesagt, nicht dirigiren und effectuiren, Euer ganzes Haus von kezerischen Leuten dermalains nicht rainigen, die schädliche Ärgernues und Anlaitung zu aller beharlichen Halssterrigkeit nicht abschaffen und gehorsambliche parition nicht laisten würdet, so solt Ir sambt Eurem Weib einer andern Verordnung gewertig sein, und werdet Euch also diesemnach, bey Vermaidung Euerer schweren Ungelegenheit endlich zu richten und Ihrer Kay. M. gnedigsten Willen und Mainung, auch ganz ernstlichen befehl hieran gehorsamist zu vollziehen wissen und sollen. Datum Prag, den 10. Octobris Anno 1629. N. N, von der Röm. &c. — Dem edlen gestrengen Herrn Christofen Gradt von Grünenbergk, Röm. Kay. M. Rath undt Haubtman in Joachimstal, Unserm sonders guten Freundt.

212. *1629, 18. října. Reformační komisse vytýká purkmistru a konšelům města Sušice, že se tam dosud nalézá přes pět set osob nekatolických, i nařizuje jim, by se postarali o to, by v určité lhůtě buď k víře katolické přistoupili, anebo ze země se vystěhovali.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Sušice, přátelům Nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé Nám

milí. Oznamujeme Vám, že jsme primasa Vašeho za příčinou tou sem do měst Pražských před Nás obeslali, že až posavad (dle hodnověrné zprávy Nám učiněné) ještě přes pět set osob osedlých i neosedlých obojího pohlaví v městě Sušici obývajících nekatolických se nachází, a ty předce se jisté Boží a J. M. C. vůli, pro Vaši nedbanlivost a váhavost, že tak špatný pozor na spasení duší svých bližních dle povinnosti své, kterouž těžce zavázáni jste, dáváte, accommodirovati a k pravé svaté katolické římské víře přistoupiti zoumyslna a urputně zanedbávají, Nám pak k tomu proti jisté J. M. C. resolucí mlčeti a Vám toho schvalovati, i jim dále ku pohoršení jiných nikoli přehlížeti nesluší. A kdyby se J. M. C. takové Vaší váhavosti a nedbanlivosti dověděti ráčil, snadno byste skrze to k nějaké těžkosti a nepříležitosti, kterouž bychme Vám sice nepřáli, přijíti mohli.

I aby již aspoň jednou v témž městě Sušici všickni obyvatelé obojího, mužského i ženského pohlaví, osedlí i neosedlí, starý i mladý, též nájemníci, podruzi i dčeládka jich, k pravé svaté samospasitedlné apoštolské, katolické římské víře vedle též jisté Boží a J. M. C. vůli přivedeni byli, mezi kterýmižto aby svornost, láska a jednota spůsobena byla, protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste ihned všechny nekatolické osoby obojího pohlaví před Vás do místa raddního povolali a jim termin již na konec peremptorní a poslední od oznámení jim do dvouch neděl pořád zběhlých uložili, tak aby oni v tom čase buďto k též pravé svaté katolické římské víře skrze zkroušenou zpověď a uctivé přijetí velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou skutečně přistoupili, na to od zpovědníka svého hodnověrné psané vysvědčení ukázali, aneb po vyjití téhož dne jinam se odsud z tohoto dědičného království Českého a všech zemí k němu vtělených pryč vystěhovali a do něho se nikda více, leč opravdově katolický nenavracovali, a to pod přísným a neprominutedlným trestáním.

Nicméně pokudž byste některého učeného a pobožného správce církevního pro snadší týchž obyvatelův k víře svaté katolické přivedení a vyučování potřebovali, tehdy nepomíjejte ihned se k vysoce urozenému pánu panu Hendrychovi Libštejnskýmu z Kolovrat (titul.) utécti a Jeho Milost za to žádati; máte v těch příčinách skutečného fedruňku užiti.

Vyřízení pak svého, co tak dobrého a spasitedlného od Vás spůsobeno bude, spolu s odesláním týchž obyvatelův od zpovědníků jich jim dané vysvědčení, že se od nich tomu všemu, jakž se nadpisuje, zadosti stalo, zprávu svou hned po vyjití dvou neděl od dodání Vám tohoto psaní našeho Nám učiniti nepomíjejte. Vědouc etc. Datum v Praze, 18. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc.

213. *Dne 20. října 1629. Reformační komisse oznamuje krajským reformačním komissařům, že došel od císaře list, v němž vyslovuje se uznání za dosavad vykonané reformační práce a zároveň žádá se podání zprávy o nynějším stavu re-*

formace; komisse tudíž urguje zaslání příslušných zpráv, o něž již dříve byla žádala.

Urozený pane, pane, urozený a statečný rytíři, pane švagkře a přátelé Nám milí. Nečiníme V. M. a Vás tejna, že jest J. M. C. král a p. n. v. n. Nám opět své milostivé psaní, jehož datum 8. dne tohoto měsíce Octobris, učiniti ráčil, s tím doložením, že nad tou pilností a prací, netoliko od Nás, ale tolikéž i od V. M. a Vás při řízení té spasitedlné a Pánu Bohu milé reformací posavad platně konané i ještě konající obzvláštní své milostivé zalíbení jmíti ráčí, však při tom Nám o tom milostivě poroučejíc, abychom neprodleně, vezmouc od V. M. a Vás dostatečnou zprávu, v jakým nyní spůsobu a prospěchu táž reformací v krajích Žateckým a Rakovnickým pozůstává, J. M. C. relací Naši učinili a obzvláště v těchto artykulích: Předně: zdaliž jsou již všickni páni obyvatelé v těch krajích, obojího pohlaví, k víře svaté katolické přistoupili a kteří ne? Druhé: Zdaliž regenti, hejtmani, ouředníci a jiní správcové na panstvích a statcích kterýchkoliv, též služebníci a čeládku a jiný tèm podobný osoby kacířský, u který netoliko nekatolický, ale i katolický vrchnosti v službě se zdržují, jak tomu pánu i jim zejména říkají a na kterým sídle neb statku zůstávají. Třetí: Zdaliž pod kterou vrchností lidé poddaní nekatoličtí a v bludech sektářských bídně zavedení ještě se nacházejí a jak mnoho jich kde jest, též kterak té jejich vrchnosti říkají. Čtvrtý: Zdaliž paní vdovy nekatolické jaké sirotky při sobě mají a jak staří jsou, též jak těm vdovám i týmž sirotkům říkají, kdo po rodu jsou a kde v bytnosti zůstávají. Pátý: Které paní manželky nekatolické, pány manžely své katolické mající, ještě sobě usmysliti a k víře svaté přistoupiti nechtějí a kterak těm paním říkají? Šesté: V příčině osob v nově katolických a které děti majíce, až posavad jich k víře svaté katolické jsou nepřivedli a svývolně přivozovati zanedbávají, a kolik těch dětí, a každý v koliko létech jest. Sedmé: Z strany těch osob katolických, o kterýchž se smejšlí, že až posavad opravdově utvrzení katolíci nejsou a vysvědčení od správcův církevních, zdaliž jsou se při času posleze jminulých velikonočních svátkův z hříchův svých zpovídali a velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou přijali, neukazují, i jiných k tomu podobných podezřelých osob, kterak jim říkají a kde přebývají. I ačkoliv sice jsme V. M. a Vám o odeslání Nám takového pořádného poznamenání, letha tohoto přítomného dvoje psaní, jedno sub dato 9. Martii a druhé 11. Junii, učinili, však aby co toho od V. M. a Vás s dostatkem a srozumitedlně sepsáno a vedle týchž Našich V. M. a Vám učiněných psaní po artykulích Nám zase odesláno bylo, nenacházíme a tomu, co Nám prve odesláno jest, s gruntem a podstatou vyrozuměti nemůžeme, k tomu také (poněvadž ta reformací vždycky v jednom spůsobu nezůstává, nýbrž, chvála Pánu Bohu, čím dále tím více prospěch svůj bere) My od V. M. a Vás časté zprávy potřebujeme. Protož aby se milostivé J. M. C. vůli a poručení zadosti stalo a My relací svou tím dřívěji Jeho Mil. odeslati mohli, týmž jmenem a na místě J. M. C, V. M. a Vás napomínáme, abyste ihned, dadouc to

vše vedle nadepsaných artykulův pořádně, dostatečně a srozumitedlně sepsati, Nám takové poznamenání i další zprávu s dobrým zdáním svým co nejdřívěji odeslati ráčili a odeslali. Vědouc, že se etc. Datum v Praze, 20. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc.

Uroz. p. panu Ferdin. Libšt. z Kolovrat a na Hokově etc., též uroz. a stateč. rytíři panu Petr. Jiřímu Přichovskýmu z Přichovic a na Krašově etc, J. M. C. raddám, komorníkům a k ref. v religí kraje Žateckého a Rakovnického naříz. commissařům, pánům švagkru, přátelům Nám milým k dod.

In simili. Všem jiným pánům commissařům (krom do kraje Vltavského, Kouřimského a Hradeckého ne). Vide tytule sub folio 40., 41. a 42.*)

214. *Dne 20. října 1629. Reformační komisse děkuje císaři za uznání; oznamuje, že proti zatvrzelým nekatolikům po dlouhé shovívavosti zakročí, bude-li toho potřebí, prostředky přísnějšími; dále slibuje, že sdělení Otty z Oppersdorfu, komissaře v kraji Královéhradeckém, dá vyšetřiti; sděluje dále, že z nekatolických manželek ze stavů vyšších dosud téměř žádná nestala se katolickou; opětuje dřívější svou prosbu o vhodné zaopatření osiřelých neplnoletých šlechtičen a opětně žádá, by těm, kteří dopustili se podvodu s falešnými zpovědními cedulkami, uložena byla peněžitá pokuta, kterýchžto peněz by mohlo býti užito k onomu účelu. Vzhledem k tomu, že někteří nově ke katolictví obrácení rodičové nechávají dítky své v náboženství nekatolickém, komisse žádá, aby pro takové případy stanovena byla určitá pokuta. Sděluje dále, že postará se o to, aby nově obrácení vykázali se náležitě, že vykonali velikonoční zpověď a přijímání, jakož i že co nejdříve vynasnaží se splniti přání císařovo, by zaslán mu byl výkaz, pokud měšťanstvo Pražské již katolickou víru přijalo. Dále sděluje, že učinila náležité opatření v příčině oněch osob vyššího stavu, v kraji Královéhradeckém na území pana Trčky se zdržujících, které odepřely dostaviti se před krajskou reformační komissi, jakož i v příčině podezřelých zpovědních cedulek v témž kraji. K poznámce císařově o nedostatku kněžstva a pohoršlivém jeho chování komisse vysvětluje příčiny toho a poukazuje k naději, že z alumnátu vycházeti budou kněží zdárni. Posléze komisse projevuje radost nad tím, že císař nařídil, aby zpovědní cedulky každého roku ze všech krajů, měst, panství a území jemu byly k nahlédnutí zasílány.*

Allergnedigster Kaiser, König und Herr. Dass Eur Kay. M. Inhalt deroselben gnedigsten sub dato 8. Octobris negsthin Uns zugeschikten Schreibens Unsere, sowol auch deren in Craisen subdelegirten Reformations Commissarien mit der Religions-Reformation dahie im Königreich Böhaim bis anhero gefürte und noch continuirende labores gnedigst angenehm sind, dis bringt Uns sehr grosze Herzen-Freud und benebens Anraizung, bey diesem hailsamen Werkh zuforderist zu Lob und Ehr des all-

*) Přítomné edice str. 169.

mechtigsten Gottes, dann auch zu sonderm Eur Kay. M. gnedigstem Wolgefallen, hinfort Unsern müglichsten Fleis anzuwenden. Wir wollen auch nicht unterlassen, solches denen obgedachten in Craisen subdelegirten Reformations-Commissarien unsaumblich zu notificiren, gar nicht zweiflend, dass sie ebenermaszen darüber hocherfreut und hierdurch desto mehr Lust zu Befürderung weiterer Notturft gewinnen werden. Und nachdeme Wir ferner gehorsamist vernohmen, wessen sich Eur Kay. M. über etliche, theils in Unserm gehorsamisten Bericht, theils in der Subdelegirten Commissarien Relationen angebrachte puncta gnedigst resolvirt, wollen Wir demselben allem gehorsamist nachkohmen, wie dann auch, was den ersten aus deren Subdelegirten Reformations-Commissarien Relationibus hergenohmenen Punkt betrifft, nemlich wegen der noch hin und wider in den Craisen in zimlicher Anzahl sich befindenden Uncatolischen, nicht allein Underthanen, sondern auch Herrn- und Ritter-Stands, beeden Geschlechts Personen, benebens Regenten, Pflegern und anderer Beambten, wie auch des Gesinds, haben allbereit lengst im Nahmen Eur Kay. M. Wir sowol bey allen Craishaubtleuten und Subdelegirten Reformations-Commissarien, als auch in den Städten beym Magistrat vielfeltiglich und ganz ernstlich in genere verordnet, auch jezt abermals von neuem durch überall ausgeschikte Befehl-Schreiben die Vermahnung gethan, dass man solchen im Kezerthum verharrenden Leuthen mit höchstem Fleisz nachforschen und Uns dieselben verzaichnet zu schiken solle, sintemal Wir nunmehr, nach solang gebrauchter Verschonung, gegen dergleichen widerwertigen und verstokten kezerischen Underthanen, wie nicht weniger irer Obrigkeit, weiln Eur Kay. M. gnedigsten Patenten und Befehl sie den schuldigen Gehorsam nicht laisten und sich zu der heiligen catolischen Religion auf so ofte, theils geliempfliche, theils ernstliche, treue Befehl, durchaus nicht accommodiren wollen, propter contumaciam mit der Execution und Zwangsmiteln, nemlich gegen den Underthanen zwar nicht allein mit gefenglicher, am Wasser und Brodt, Bestrafung, sondern auch, wann sie aufrüehrisch werden wollen, mit Einquartirung der Soldaten; gegen den Herrn, auch Regenten, und anderer dergleichen Vorstehern aber, welche nach verflossenen, inen zum öfternmal angesezten Termin, weder ad conversionem, noch emigrationem schreiten wollen, sowol auch die da post emigrationem, widerumb ins Landt ohne Erlaubnus freuentlich zu kohmen sich unterstehen, mit Arrestirung und nach Prag in den Weiszen Turm Lieferung, vermüeg Eur Kay. M. vorigen gnedigsten Anordnung, verfahren lassen werden.

Fürs ander, der Wittiben halber, dieweil sich, wie vor diesem, also auch anjezo so viel befindet, dass nicht allein die im Königgräzischen Crais von den subdelegirten Reformations-Commissarien in specie benente, sondern eben sowol in andern Craisen wohnende Wittiben immerfort in irer obstination verbleiben, so übersehen Wir inen solches nicht, und thun dasselbe bestes Fleis und Vormögens remediren, wollen auch nicht unterlassen, Eur. Kay. M. gnedigsten resolution und Befehl gemesz, sie ehist

alher für Uns zu beschiken, und wird Unsers Erachtens (wie Eur Kay. M. Wir vor diesem gehorsamist angedeutet) diesem Unhail hierdurch wol abgeholfen.

Dass aber Otto Freyherr von Oppersdorf, als im Königgräzer Crais subdelegirter Reformations-Commissarius, in seiner Relation gesezt, samb solle die Mariana Dobrženskin von Zluniz etwan Prædikanten bey sich haimlich aufhalten, berichten Eur Kay. M. Wir gehorsamist, dass Wir dieser Sachen schon lengst fleissig nachgeforschet, aber nichts beweislichs haben finden können, und wundert Uns nicht wenig, dass besagter von Oppersdorf, als daselbsten in der Nahe wohnender, nicht hat alsbald, wie er hiervon erfahren, durch den denunciatorem und sunst andere Leute, eine gnugsame, seinem Ambt gebührende, gründliche inquisition angestelt, und denselben Prædicanten beym Kopfe nehmen und alher nach Prag (wie von andern subdelegirten Commissarien beschieht) führen lassen, welches dan er nochmals billich thun soll, inmassen Wir ime schon destwegen zugeschrieben, und sofern sich auf die obgemelte Dobrženskin etwas dergleichen, dass sie den ermelten Prædicanten auf irem Gutt gehalten, in Warheit befinden möchte, würde gewiszlich dieselbe, andern zum Abscheu, einer merklichen Bestrafung nicht entgehen. In gleichem auch, weiln der angeregte von Oppersdorf berichtet, dass von denen auf des Grafen Tirtschky Gründen wohnenden des höhern Standes-Personen kein ainziger zu seiner Commission erschienen, so wollen Wir sie, wan Uns nur der bemelte von Oppersdorf dieselben specifice, wer sie, und auf welchen Güttern anzutreffen sind, namhaft machen wird, (wie Wir dan ime albereit destwegen zugeschrieben) vor Uns alher nach Prag citiren und zuvorderist durch gute information, darnach auch (wo es die Noth erfordern thette) durch andere schärfere, von Eur Kay. M. selbsten auf dergleichen, über den angesezten Termin, sich im Lande freuentlich aufhaltende Leuthe gnedigst verordnete und anbefohlene Mitel, nemlich Einlegung in den Weiszen Turm, ad certam conversionem vel emigrationem zu compelliren wissen.

Fürs dritte, so befehlen Eur Kay. M. Uns gnedigst, dieselbe zu dero gnedigsten Resolution mit dem negsten zu verstendigen, wegen der uncatolischen Eheweiber, ob und wie, Eur Kay. M. underschiedliche gnedigste und ganz väterliche Wolmainung, und mit præfigirung gewisser Termin, gnugsame Vermahnungen, von einer oder der andern, sonderlich aus den höhern Standen, erkhant und zu Herzen genohmen worden, oder ob auch bey einer oder der andern noch Hoffnung vorhanden; nun können Wir anders nicht sagen, als dass fast keine, nicht allein bis auf den von Eur Kay. Maj. sub dato ultima Martii inen præfigirten St. Jacobi, schon lengst verstrichenen Termin, sondern auch bis anhero, so doch inen Eur Kay. M. gnedigster Will und Befehl zeitlich notificirt worden, sich accommodiren thuet, stellen derowegen Eur Kay. Maj. Wir gehorsamist zu dero gnedigsten Belieben, was vor Execution dieselbe weiter gegen inen fürnehmen lassen wollen.

Fürs vierdte, belangend die Waisen, jungfreulichen Standes, es sind Eur Kay. M. schon vorhin von Uns gehorsamist erinnert worden, dass mit denselbigen am allerschwäresten zugehet, sintemal die maisten sich keineswegs zum heiligen catolischen Glauben nicht bekehren wollen, und obwol von Eur Kay. M. Wir albereit wegen derjenigen, so über 25. Jar alt sind, gnedigste Resolution haben, auch demselben gemesz mit inen procediren, so verbleibt doch wegen derjenigen, so 25. Jar noch nicht erraicht, die difficultet, dass man nicht waisz, wan ire uncatolische Mütter oder Befreunden emigriren, wohin dergleichen verwaiste Jungfrauen in die Pflegung zu geben, dahero dan Wir vor diesem sub dato 11. Julii gehorsamist gerathen, und noch rathen, dass man diejenigen Personen, so falsche Beicht-Zetteln gebraucht, mit einer Geldt-Straf belege und dieselbige Summa zu Erweiterung des Closters bey St. Georgi im Präger Schlosz und Anrichtung mehr Wohnungen, sowol für mehr geistliche, als auch dergleichen verwaiste und andere weltliche Jungfrauen, anwenden wolle, aber Eur Kay. M. haben sich bis anhero darauf nicht resolvirt, sondern aus dero angebornen Kay. Güte albereit vielen dergleichen falsariis solch ir schweres Verbrechen gnedigst perdonirt. Und obwol Eur Kay. M. durch absonderliches Schreiben sub dato 6. Junii deroselben Herrn Statthaltern im Königreich Böhaim gnedigst anbefohlen, die interessirte Parteyen, ob sie solch übel fürsezlicher Weise und in böser intention gethan, oder ob der Pfarrer selbst daran schuldig, zu examiniren: die Herrn Statthalter auch zu solcher examinirung etliche Commissarios, als Johan Sixt Plateis, Probsten zu Ulmüz, Johan Cztibor Kotwa, Prælaten, Herman Grafen Tschernin, Hans Hinek Wambersky und Eur Kay. M. Richter in der Alten und Neuen Stadt Prag verordnet, so ist doch der jezternente Plateis, als welcher am besten von dieser Sachen wais, den obgedachten Laurentium Hanzbursky vorhin examinirt, die falsche Beicht-Zetteln von den Rathheüsern abgefordert und dieselben noch hinder sich helt, anjezo dahie nicht anwesend und hierumb dies examen bis zu seiner Ankunft (damit er die delinquenten mit Fürwaisung der falschen Beicht-Zetteln convinciren möge) in suspenso verbleiben musz; sobald er alher kohmen wird, soll diese Commission fortgestellet und verrichtet werden.

Fürs fünfte, wegen der Neu-Catolischen Leuthen irer bishero noch uncatolischen Kinder, so sich im Königgräzer Crais befinden sollen, und in der subdelegirten Commissarien-Relation etliche benent werden, haben Wir albereit nicht allein denen im obgedachten Königgräzerischen, sondern auch andern Craisen Subdelegirten Reformations-Commissarien die Notturft zugeschrieben und wollen selbst auch gute Obacht darauf haben, damit die Jugend nicht in die Kezerey, sondern zu dem heiligen catolischen Glauben geführet und recht erzogen werde. Jedoch es ist zu besorgen, dass wan gleich Wir inen disfals gnugsamb befehlen werden, so werden es doch manche wenig oder vielleicht gar nichts achten; derowegen es were vonnöten, dass Eur Kay. M. eine gewisse Straf, es sey am Gelde, oder mit Arrest,

auf dergleichen Eltern, die da ire Kinder nicht fleiszig zur catolischen Religion ziehen, gnedigst ansezen wolten.

Für Sechste, gleichergestalt, wegen derjenigen Personen, von welchen noch, ob sie recht catolisch sind, dubitirt wird, und sie keine attestationes, dass sie auf Ostern gebeicht und communicirt hetten, nicht aufzuweisen haben, sind von Uns wie vor diesem zum öfternmal, also auch anjezo widerumb alle subdelegirte Reformations-Commissarien, dass sie Uns den statum Reformationis allemal von Zeit zu Zeit gründlich berichten und richtige Verzaichnus über alle in der Religion noch nicht gar richtige Man- und Weibs-Personen, auch Wittwen und Waisen, einschiken sollen, nottürftiglich erinnert worden. Und haben schon etliche diesem Unserm Begeren nach, ire Bericht hereingeschikt, von andern aber erwarten Wir derselben täglich. Alsdan wollen Wir alle vor Uns alher citiren und sowol die, so zu Ostern nicht gebeicht und nicht communicirt, als auch die, so die Conversion zugesagt, aber noch nicht præstirt, desto ernstlicher zur ehisten dessen Vollziehung anhalten.

Was aber die Patenta, so vermüg des im Königgrazer Crais subdelegirten Commissarii Otto von Oppersdorfs Relation des Gesinds und der frembdlinger halber soll angeschlagen sein worden, betrifft, hiervon ist Uns nichts bewuest, und Wir haben weder ime, noch iemandem andern solches nicht befohlen, derowegen dan ime von Oppersdorf, dass er Uns ein Copey desselben Patents unverzogentlich herein schiken, und wer solche Publicirung oder Anschlagung derselben befohlen, berichten solle, albereit zugeschrieben. Sobald nun Wir von ime die Antwort bekohmen, soll Eur Kay. M. Unser gehorsamister Bericht sambt desselben Patents Copey gehorsamist übersendet werden.

Fürs Siebende, das auch Eur Kay. M. gnedigst gerne gesehen hetten, dass deroselben von Uns eine ordentliche Consignation, wer und wie viel aus der Bürgerschaft in den Präger Städten catolisch worden und auf die osterliche Zeit gebeicht und communicirt, zugeschikt were worden. Wir wissen Uns zwar zu erinnern, dass Wir vor diesem die Verzaichnus aus der Alten und Neuen Stadt Prag Eur Kay. M. gehorsamist geschikt, allein von der Kleinen Seiten nicht, dan der Eur Kay. M. Richter daselbsten, damals sobald nicht hat darmit fertig werden können, aber gleichwol ich, Graf von Martinicz, hab solche Verzaichnus dem Herrn Obristen Canzler ad partem, in wenig Tage hernach zugeschikt; dafern nun dieselbe etwan verlegt, so haben wir abermals dem Eur Kay. M. Richter in der Kleinen Stadt Prag befohlen, von neuem eine ordentliche Verzaichnus zu verfassen, welche Wir nun hiebeyliegend gehorsamist übersenden: so befleiszen Wir Uns auch ferner, weiln alle angesessene Bürgerschaft dahie in Präger Städten (dem lieben Gott sey es gedankt) nunmehr catolisch, gleichsfalls die Unangesessene oder Innleute, zur Conversion anzuhalten, und wollen Eur Kay. M. hirvon, wie vor diesem, also auch hinfüro, gehorsamist zu berichten nicht unterlassen.

Fürs Achte, was auch in specie von denen im Königgrazer

Crais subdelegirten Reformations-Commissarien wegen derer auf des Türtschky Güttern sich aufhaltenden höheren Standes-Personen, dass sich keiner zur Commission gestellet, berichtet worden, dies haben Wir schon lengst bey vielen remedirt, sintemal nachdeme Wir sie vor Uns citirt und inen wolbewegliche Vermahnung gethan, sie sich nunmer bekehrt haben, welches dan auch mit den übrigen soll fürgenommen werden; jedoch Eur Kay. M. jezt neulichst Uns gethanen gnedigstem Befehl gemes haben Wir den obermelten subdelegirten Commissarien albereit geschrieben, dass sie zuvorher dieselben Personen zu irer Commission nochmals erfordern, und sie zu convertiren versuchen sollen; im Fall aber sie fort nicht erscheinen, noch sich zu der heil. catol. Religion accomodiren wolten, wollen alsdan Wir mit denselben vermög Eur Kay. M. gnedigsten endlichen resolution zu verfahren wissen.

Fürs Neundte. Demnach auch die obgedachten im Königgräzer Crais Subdelegirten berichten, samb etliche Beicht-Zetteln vorkommen, so Johannes Cometa und dan auch einer Edmundus Cramerus genant austheilet und nicht wenig verdächtig weren: Als haben Wir solches in Abwesen des Herrn Cardinals dem Herrn officiali angezaiget und im Namen Eur Kay. M. denselben ermahnet, dass er disfals ein gebürlichs Einsehen thun, über dergleichen Geistliche fleissige inquisition anstellen und da sie convincirt werden, gegen inem nach irem Verbrechen procediren lassen solle, die interessirten Weltlichen aber, als die Polexinam Freylein von Kolowrat und Fridrichen Sekerka, wollen Wir selbst für Uns erfordern, inen dis, so alda die subdelegirten Reformations-Commissarii von inen berichten, fürhalten, die Beschaffenheit der Sachen gründlich vernehmen und darnach alles Eur Kay. M. gehorsamist zu wissen thuen.

Fürs zehende ist von Eur Kay. M. gnedigst angedeüt worden, dass nicht allein viel Pfarren hin und wider in den Craisen nicht ersezt, sondern auch von theils Geistlichen, bevoraus denen auf dem Lande, ein gar ärgerliches und ruchloses Leben geführt die Underthanen nicht informirt, die Kirchengeboth schlechtlich gehalten und dardurch dem hailsamen Reformations-Werkh nicht wenig Hindernus angethan werde. Dis nun (laider) ist alles wahr; es gehet aber dieser punct aigentlich nur den Herrn Cardinaln an, welcher zweifelsohne der Sachen recht zu thun wissen wirdt; nichtsdestoweniger in seinem Abwesen haben Wir auch solches dem Herrn officiali zu remedirung angebracht; jedoch Wir Unserstheils befinden gehorsamist so viel, dass im Anfang alle die Pfarren in Craisen so geschwind mit Priestern zu versehen oder zu besezen unmüglich gewesen, sintemal menniglich wolbewuest, dass vor diesem fast alle Inwohner dieses Königreichs Böhaim im Kezerthumb gestekt und Prädikanten auf den Pfarren gehalten, als aber hernach bemelte Praedikanten alle auf einmahl ausm Lande haben weichen müssen, und dahero unzehlig viel Pfarren vacirend worden, hergegen der catolischen Priesterschaft anfangs gar wenig zu bekohmen war, so haben viel örther ein Zeit lang ohne Seelsorger verbleiben müssen, wie dan bishero noch nicht

überall Pfarrern (sonderlich exemplarischen) sich befinden. Es ist aber gute Hoffnung, nachdeme Eur Kay. M. das Alumnat fundiren und aufrichten gnedigst lassen wolten, dass hierdurch solchem Mangel gar wol abgeholfen und in kürzen viel guter Priestern vorhanden sein wirdt.

Schlieszlichen, dass Eur Kay. M. gnedigst haben wollen, dass hinfüro alle Jar, allermaszen dis jarsz beschehen, die Beicht-Zetteln aus allen Craisen, Städten, auch Herrschaften und Gebieten abgefordert und jedesmals zu Eur Kay. M. gnedigstem Ersehen eingeschikt werden sollen, daran thuen Eur Kay. M. gar löblich und nuzliches Werkh, und wird zweifelsohne der Herr Cardinal auch als Erzbischof zu Prag, sowol auch künftig seine Successores zu Befürderung dieser hailsamen guten Ordnung alle Jar gleichformige Patenta, wie heuer (zwar etwas spat) geschehen, zeitlich, nemlich bald in den ersten vier Tagen der angehenden Fasten, allenthalben zu publiciren und die Leut durch dieselben zur Beicht und heiliger Communion (wie dan solches in andern Ländern und Provincien von dem loci ordinario beschiet) beweglich zu vermahnen nicht unterlassen: beneben auch, dass man darüber, was einmal gutes statuirt wird, jederzeit festiglich handhalte, welches doch nicht besser, als durch Aufrichtung einer ordentlichen Inquisition würde geschehen können. Dis alles zu Eur Kay. M. gnedigstem Willen und Wolgefallen gehorsamist haimstellend; hiemit thuen zu dero Kay. beharlichen Gnaden Wir Uns underthenigst und gehorsamist empfehlen. Datum Prag, den 20. Octobris A. 1629. Eur Kay. M. allerunterthenigst treugehorsamiste N. N. — Der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim König. Maj. etc., Unserm allergnedigsten Kayser, König und Herrn.

215. *1629, 23. října. Reformní komisse žádá Ottu z Operstorfu, by povolal před sebe ještě jednou ony nekatolické osoby vyšších stavův, které se na gruntech Trčkovských zdržují a před něj postaviti se zpěčovaly; dále by praedikanla, který na statku Maruše Dobřenské prý se zdržuje, do Prahy dal dopraviti; a posléze, aby předložil ony patenty v příčině čeledi a přespolní vandrovní chasy, které dle sdělení svého v kraji sobě svěřeném dal rozhlásiti.*

Urozený pane, pane švagkře a příteli Nám zvláště milý. Jakož jste V. M. v předešlé relací své toho doložiti ráčili, že by některý osoby z vyššího stavu na gruntech pana Jana Rudolfa Trčky, i pana hraběte Trčky, syna páně, byvše od V. M. obeslaní, na takové obeslání před V. M. postaviti se nechtěli; však kteří by to byli, zejména nejmenují. Pročež jménem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, abyste V. M., jakožto vzáctný J. M. C. pan commissař z té od J. M. C. sobě moci propůjčené každého toho tak svývolného a neposlušného ještě jednou před sebe obeslati a jej k víře svaté katolické přivésti všelijak se snažiti ráčili. Pakliby se vždy kteří na den, kterýž jim od V. M. jmenován bude, před V. M. nepostavili, tehdy Nám je ihned všecky zejména poznamenané odeslati ráčíte, a My budeme vě-

děti, jak se k nim vedle poslednější J. M. C. resolucí náležitě zachovati. Kdež toho jste v též relací V. M. doložiti ráčili, jako by p. Maruše Dobřenská na statku svém jednoho lehkovážného praedikanta proti těžké J. M. C. zápovědi podtají přechovávati a zdržovati měla, však zdaliž ještě na tých gruntech její se nachází, že se na to gruntovně vyptati, jeho ihned jati, s dostatečným vězením zjistiti a vartou dobře opatřeného sem do Prahy na Novoměstský rathauz dodati nařiditi ráčíte. Nicméně i to se v relací V. M. nachází, že jste v tom kraji Hradeckým nějaké patenty z strany čeledi a přespolní vandrovní chasy neboližto řemeslnických tovaryšův vůbec publikovati a rozvěsiti dáti ráčili; než jaké to patenty a s čím povolením, neb na jaké poručení publikovaný byli, My o tom žádné vědomosti nemáme a J. M. C. ráčil Nám těchto dnův skrze psaní své milostivé poručiti, abychom Jeho Mil. zprávu Naši o tom učinili, i vejpis dotčeného patentu odeslali. Pročež My od V. M. dostatečné a brzké zprávy v té věci i s odesláním Nám vejpisu aneb raději originálu téhož patentu potřebujíce očekávati budeme. Jsouce té naděje, [že] s tím prodlévati neráčíte. Vědouc etc. Datum v Praze, 23. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozenému pánu panu Ottovi svobodnému pánu z Oppersdorfu a z Frydštejna, na Častolovicích a Týništi, J. M. C. raddě, komorníku a k reformací v religí kraje Hradeckého nařízenému commissaři, panu švagkru a příteli Nám zvláště milému k dod.

216. *1629, 21. října. Reformační komisse nařizuje Maruši Dobřenské, aby praedikanta, jenž na gruntech jejích se zdržuje, do Prahy dodala; jestliže pak již jinam odešel, aby postarala se o jeho vypátrání.*

Urozená paní, přítelkyně Nám milá. Z jistého a milostivého J. M. C. krále a p. n. v. n. nařízení, Vás netajíme, jakož jest předešle již dávno o Vás z strany přechovávání u sebe nějakého praedikanta zpráva dána byla, že totéž i nyní ještě Vám se přičítá, že takový lehkovážný svůdce duší lidských proti mnohé a těžké J. M. C. zápovědi na gruntech Vašich svývolným přehlídáním se zdržuje a podtají svým kacířským falešným učením lidé od pravé spasitedlné víry svaté katolické odvracuje a k věčnému zatracení přivozuje. Protož týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste dotčeného praedikanta na gruntech Vašich se zdržujícího ihned vězením dostatečně zjistiti a vartou dobře opatřeného sem do Prahy na Novoměstský rathauz dodati nařídili; pakli by již u Vás více nebyl, po něm se bedlivě, kam se odstěhoval a kde nyní zůstává, ptali a jak jste ho uměli na gruntech svých trpěti a potom zmrhati, tak abyste ho zase vyhledati, najíti a sem před Nás dostaviti uměli a konečně pod přísným J. M. C. trestáním dostavili. Dále také Nám o tom o všem co nejdříveji zprávu svou učinili a v tom ve všem, pamatujíc na své svědomí, pro dokázání toho, že sami opravdově katolická jste, upřimně a náležitě se zachovati hleděli. Vědouc že se atd. Datum v Praze, 24. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozené paní Maruši Dobřenské z N., přítelkyni Nám milé k dodání.

217. *1629, 27. října. Ref. komisse obesílá před sebe: Zuzanu Salavovou, Annu Dobranovskou z Dobranova, Barboru Bohuchvalovou z Komárova, Kateřinu Malovcovou, Deymovou ze Stříteže, Rozinu Malovcovou z Račína, Annu Černínovou, Mikuláše z Bubna, Jiljího Holcara z Holic, Jindřicha Odkolka z Oujezdce, Jana Bořka Hamzu ze Zabědovic, Zbiňka Běšína z Běšin, Ctibora Vrchotického a Karla Bukovského z Hustiřan, vesměs spolu se sirotky u nich se nalézajícími.*

Urozená paní přítelkyně Nám milá. Z jistého a milostivého J. M. C. krále a p. n. v. n. nařízení, týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde, spolu [se] sirotky, pokudž jaké při sobě máte (nedadouc sobě nitčemuž, kromě samé moci Boží překážeti) na cestu vypravili, sem do měst Pražských přijedouc, před námi se osobně s nimi postavili a příčinu obeslání svého vyrozuměli. Vědouc, že se na tom etc. Datum v Praze, 27. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc.

Urozené paní Zuzanně Salavové z N. a na Jindicích, přítelkyni Nám milé k dodání.

In simili. Urozené paní Anně Dobranovské z N., na Pašinci (i sirotky), přítelkyni Nám milé k dod.

In simili. Urozené paní Barboře Bohuchvalové z Komárova a na Bezdědicích, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Kateřině Malovcové z Komárova a na Bezdědicích (spolu s pannami Marií, Zuzannou, Dorotou a Lidmillou, vše Malovkami, dcerami její), přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Deymkové z Stříteže v Dubenči, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozené paní Rozýně Malovcové z Račína při městě Sušici, přít. N. m. k dod.

In simili Urozené paní Anně Černínové z Budkova (s pannami dcerami její všemi), přítelkyni N. m. k dod.

In simili. Urozenému vladyce panu Mikulášovi z Bubna, v Hostivařích (i sirotky) etc, příteli Nám milému k dod.

In simili. Urozenému panu Jiljímu Holcarovi z Holic a v Žerový *) (s manželkou jeho a sirotky), přít. N. m. k dod.

In simili. Urozenému vla. p. Jindřichu Odkolkovi z Aujezdce a v Žerový (s manželkou jeho a sirotky), příteli N. m. k dod.

In simili. Urozen. vla. p. Janovi Bořkovi Hamzovi z Zabědovic (s manželkou jeho a sirotky), přít. N. m. k dod.

In simili. Urozen. panu Zbinkovi Běšinovi z Běšin, v Dubně (s manželkou jeho), přít. N. m. k dod.

In simili. Urozenému panu Ctiborovi Vrchotickýmu z N. (s manželkou jeho), přít. N. m. k dod.

In simili. Urozen. vla. panu Karlu Bukovskému z Hustiřan a na Velehrádku (spolu s pannou Johannou Klusačkou sirotkem), příteli Nám milému k dod.

*) Žernoví (Žernovany, Žernovy).

218. *1629, 27. října. Ref. komisse zasílá Janovi Rudolfovi Trčkovi z Lípy obesílací listy úředníků jeho Jana Humpoleckého a Martina Lipnického, žádajíc, by jim listy ty doručil a k dostavení je přiměl.*

Urozený pane, pane švagkře a ujče náš zvláště milý. Tejna V. M. nečiníme, že z jistého a milostivého J. M. C. krále a p. n. v. n. nařízení sem do měst Pražských V. M. ouředníky, totiž Jana Humpeleckýho nad Ledčí a Martina Lipnického na Světlý, citujeme, a nechtějíce V. M., jakožto pána jejich, v tom pomíjeti, taková obeslání V. M. příležitě odsýláme. Týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, od osob pak Našich přátelsky žádajíce, abyste dotčené ouředníky V. M. před sebe obeslati, citací od Nás jim učiněná sami osobně dodati a při nich to, aby oni ihned se na cestu vypravili, do měst Pražských přijedouc před námi se postavili a příčinu obeslání svého vyrozuměli, dostatečně nařířiti ráčili. Vědouc etc. Datum v Praze, 27. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozenému p. panu Janovi Rudolfovi Trčkovi z Lippy, na Vopočně, Smiřicích, Světlý nad Sázavou a Kounicích, J. M. C. raddě a komorníku etc., panu švag. a ujci Našemu z. m. k dod.

219. *1629, 27. října. Obeslání Jana Humpoleckého, hejtmana panství Ledeckého, a Martina Lipnického, hejtmana panství Světelského.*

Urozený pane příteli Nám milý. Z jistého a milostivého J. M. C. krále a p. n. v. n. nařízení, týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde (nedadouc sobě nitčemuž kromě samé moci Boží překážeti) na cestu vypravili, sem do měst Pražských přijedouc před námi se osobně postavili a příčinu obeslání svého vyrozuměli. Vědouc, že na tom etc. Datum v Praze, 27. Octobris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozenému panu Janovi Humpeckému z N., Jeho Milosti pana Rudolfa Trčky hejtmanu panství Ledeckého, přít. N. m. k dodání.

In simili. Urozenému panu Martinovi Lipnickému z N., Jeho Milosti pana Rudolfa Trčky hejtmanu panství Světelského etc., přít. N. m. k dod.

220. *1629, 30. října. Reformační komisse vyslovuje Ottovi z Operstorfu pochvalu, že větší díl obyvatelstva kraje Hradeckého přivedl již k víře katolické, i žádá jej, aby v práci té pokračoval. Dále mu nařizuje, aby dva pány Rašíny a jednoho stavu rytířského, vesměs nekatolíky, vzal na závazek cti a víry, by do téhodne před ní se dostavili.*

Urozený pane, pane švagkře Náš zvláště milý. Nemalé ale veliké potěšení z toho máme, že z milosti Boží a skrze obzvláštní rozšafnost, pilnost a upřimnou práci V. M. již větší díl pánův obyvatelův kraje Hradeckého obojího pohlaví, i lidí poddaných jich, k pravý a samospasitedlný víře svatý katolický římský přivedeni jsou, kterýmžto tak dobrým a chvalitebným skutkem

jak při Pánu Bohu, tak i při J. M. C. znamenitě se zasluhovati ráčíte. Že pak vždy ještě někteří náboženství odporného se přidržují, a ačkoliv My ty urputnější osoby, kteréž jste V. M. v relací své jmenovati ráčili, před sebe sem do Prahy obsíláme, však nicméně jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vaši Milost napomínáme a od osob Našich přátelsky žádáme, abyste všecky ostatní, ještě v bludech sektářských zůstávající, jak vyššího, tak i nižšího stavu osoby, a zvláště katolických pánův nekatolické paní manželky, též i všecky lidi poddanný jich na všech statcích kterýmžkoli vrchnostem náležejících dále reformirovati a k poznání, i také skutečnému přijetí též pravé, samospasitedlné víry svaté katolické co nejdříve přivésti a Nám zase asi ve třech nedělích spůsobení svého zprávu i s poznamenáním osob odeslati sobě nestížiti ráčili. A jakož jste V. M. předešle v své relací zstrany dvouch pánův Rašínův a jednoho z stavu rytířského z Žitavy, jenž již jednou ven z země vypověděn byl, a nyní zase do kraje se navrátiti směl, že by oni tu své bezbožné kacířství podtají provozovati jměli, doložiti ráčili, pročež týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme, abyste neprodleně je všecky tři na závazek cti a víry vzíti ráčili, tak aby se oni sami osobně sem před Nás nejdéle v tým dni od takového závazku pořád zběhlým konečně postavili. Vědouc, že se . . . Datum v Praze, 30. Octob. anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc. — Urozenému p. panu Ottovi svob. pánu z Opperštorfu a Frydštejna, na Častolovicích a Týništi, J. M. C. raddě, komorníku a refor. v religí kraje Hradeckého naříz. commissaři, panu švagkru Našemu zvláště milému k dod.

221. *1629, 30. října. Ref. komisse chválí Oldřicha Skuhrovského, refor. komissaře kraje Kouřimského, za dosavadní úspěšnou práci a povzbuzuje jej k horlivé činnosti další, odpovídá k pozastavení se jeho nad tím, že se i od hejtmanů krajských vyžaduje zpráva o osobách dosud nekatolických; posléze pak k jeho zprávě o knihách nekatolických mezi lidem se nalézajících odpovídá, že by dobře učinil, kdyby je do Prahy kard. Harrachovi odeslal, poukazujíce k zvláštnímu o tom přípisu (srov. č. 223).*

Urozený a statečný rytíři, pane příteli Nám milý. Vyrozuměvše z psaní Vašeho pod datum nedávno jminulého 21. dne Octobris na ně, nejvyššímu hofmistru, učiněného, že již všickni páni obyvatelé v kraji Kouřimským (krom málo osob ženského pohlaví a těch, které se zase navracují, i také čeládky) k pravému a samospasitedlnému náboženství katolickému jsou přistoupili, z toho velice potěšeni jsouce, poznáváme to, že jste Vy, jakožto od J. M. C. k reformací v religí v dotčeným kraji nařízený pan commissař v tom povolání Vašem věrně a pilně pracovali i ještě se dále v tom ke cti a chvále Pána Boha všemohoucího a k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení pracovati zakazujete. O čemž My nepomineme J. M. C. v relací Naší o tom k obzvláštní pilnosti Vaší pochvale oznámiti, jsouce k Vám té celé naděje, že se tak vedle zakázání Vašeho dále k tomu všelijak pilně přičiníte, aby i ostatní osoby ženského pohlaví, a které se zase

do země navracují, i také čeládky, o nichž v svém psaní oznamujete (však zejména jich nejmenujete, což by se bylo sice slušně státi mělo a ještě státi má) co nejdříveji k poznání a přijetí též pravé a samospasitedlné víry svaté katolické přivedeni byli. Že pak poněkud na tom se zastavujete, jakoby se Vám to k nějakému despectu vztahovati chtělo, že netoliko Vám, jakožto od J. M. C. k reformací v kraji Kouřimském nařízenému commisaři, ale tolikéž pánům hejtmanům krajským, aby i oni o všech ostatních nekatolických Nám zprávu svou učinili, se píše, to Vám do konce k žádné ujmě a škodě comissi Vaší není, a vždycky to v moci J. M. C. svobodno zůstává, kdy a od kohokoli chtíti ráčí zprávu o svých podanných vzíti; a tak se z milostivého J. M. C. poručení i do jiných krajův pánům hejtmanům krajským o zprávu psalo. Naposledy, co se kněh kacířských vedle zprávy Vaší na mnoze po kraji mezi lidmi se nacházejících dotejče, ovšem učiníte velmi dobře a chvalitebně, když to spůsobíte, aby se neprodleně shledaly, vyzdvihly a sem do Prahy Nám, kardinálovi z Harrachu, arcibiskupu pražskému, do domu a residencí Naší odeslali; v kteréžto příčině jakým by od Vás spůsobem procedirováno býti mělo, z přiležícího obzvláštního psaní Našeho vyrozumíte a tím se spraviti moci budete. S tím milost Boží rač s námi se všemi býti. Datum v Praze, 30. Octobris anno 1629. N. N, od Jeho Milosti etc. — Urozenému a statečnému rytíři panu Voldřichovi Skuhrovskýmu z Skuhrova, na Louňovicích a Zvěstově, J. M. C., raddě a k ref. v religí kraje Kouřimského nařízenému commisaři, pánu a příteli Nám milému k dod.

222. *1629, 31. října. Reformační komisse, odpovídajíc ref. komissařům kraje Vltavského na jejich zprávu, vyslovuje potěšení nad tím, že větší díl obyvatelů tamějších k víře katolické již jest obrácen, vybízí je k činnosti další a sděluje, že urputnější nekatoliky před sebe do Prahy obeslala.*

Urození hrabata a páni, páni švagkře a přátelé Naši zvláště milí. Z psaní Vašich Milostí, kteréž jste Nám pod datum 16. dne Octobris letha přítomného spolu s poznamenáním, v jakým spůsobu na tento čas reformací v religí v kraji Vltavským se nachází, odeslati ráčili, jsme vyrozuměli, že z milosti Boží a skrze rozšafnost a pilnost a upřímnou práci V. M. již větší díl pánův obyvatelův kraje Vltavského obojího pohlaví, i lidi poddaných jich, k pravé svaté katolické římské víře přiveden jest, za kterýmžto tak dobrým a chvalitebným skutkem jak při Pánu Bohu, tak i při J. M. C. znamenitě se zasluhovati ráčíte. My pak nad tím velice potěšeni jsme a vedle dobrého zdání V. M. ty urputnější osoby již také sem do Prahy před Nás obsýláme. Nicméně jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n., V. M. napomínáme a od osob Našich přátelsky žádáme, abyste všecky ostatní, ještě v bludech sektářských zůstávající, jak vyššího, tak i nižšího stavu osoby, zvláště katolických pánův nekatolické paní manželky s dětmi a čeládkou, ano i všecky lidi poddaný jich na všech statcích, kterýmkoli vrchnostem náležejících, dále reformirovati a k poznání i také skutečnému přijetí pravé samospa-

sitedlné víry svaté katolické co nejdříve přivésti a Nám zase asi ve třech nedělích spůsobení svého jistou zprávu i s novým poznamenáním osob odeslati sobě nestížiti ráčili. Jsouce My té celé naděje, že V. M. jakožto praví a horliví cti a chvály Boží milovníci to vše volně rádi vykonati ráčíte. S tím milost a ochrana Boží rač obostranně s námi všemi býti. Datum v Praze, 31. Octobris anno 1629. N. N, od Jeho Milosti etc. — Urozeným hrabatům a pánům, panu Sezimovi hraběti z Vrtby, na Vrchotových Janovicích a Červeném Hrádku, J. M. C. raddě, komor. a dvoru J. M. v králov. Českém hofmistru, též panu Pavlovi Michnovi hraběti z Vacínova, p. na Konopišti a Tloskově, J. M. C. raddě a k refor. v religí kraje Vltavského naříz. commissařům, pánům švagkru a přátelům Našim zvláště milým k dod.

223. *1629, 2. listopadu. Refor. komisse nařizuje krajským ref. komissařům, by obyvatelům z vyšších stavův oznámili vůli císařovu o knihách kacířských, a aby jim nařídili, by dali sestaviti inventáře všech knih svých vlastních i poddaných svých a jim je dodali. Inventáře ty pak že odvedou se k prohlédnutí P. instruktorovi, jenž označí, které knihy jsou nezávadné a které kacířské. Knihy nezávadné že majitelé smí podržeti, knihy kacířské však že do residence arcibiskupské odvedeny býti mají.*

Urozený a statečný rytíři, pane příteli Nám milý. Přivozujíce My sobě ku paměti, že jest předešle a již nejednou J. M. C. král a p. n. v. n. všecky a všelijaké knihy kacířské, aby jich žádný, buď ten kdo buď, v tomto J. M. C. dědičném království Českém, jak zjevně tak i tajně, u sebe a v domě neb příbytku svém neměl a nechoval, přísně zapověděti a o tom, aby se takové kacířské, proti všeobecní církvi a víře katolické římské čelící knihy i jiný všelijaký podezřelý spisy, jakožto podnět sektářských bludův i jiných všelijakých roztržitostí příčinu, všudy po krajích, též v městech, po domích i jinde, kdež by koliv uptaný a vyhledaný býti mohly, shledávaly, vyzdvihovaly a na rathauzy aneb vrchnosti jednoho každého místa odvozovaly, potom Nám, kardinálovi, arcibiskupu pražskému odsýlaly, milostivě a dostatečně poručiti ráčil, což také zde v městech pražských dávno začato a s dobrým (chvála Pánu Bohu) prospěchem téměř vykonáno jest. I ukazuje toho pilná a nevyhnutedlná potřeba, aby to podobně i jinde všudy po všem království Českém vykonáno bylo. Pročež týmž jménem a na místě J. M. C. Vás napomínáme, abyste neprodleně z moci commissí od J. M. C. na Vás vzložené všem obyvatelům kraje Kouřimského, mužského i ženského pohlaví z vyšších stavův, takovou J. M. C. milostivou a konečnou vůli a poručení v známost uvedli a jim o tom dostatečně poručili, aby oni a jeden každej z nich všecky a všelijaké knihy své, buď veliké nebo malé, v jakékoliv řeči tištěné neb psané (žádných ovšem nevypouštějíc), kteréžkoliv buď oni sami, aneb paní manželky a děti, též čeleď, i lidé poddaní jejich obojího pohlaví za sebou a v domích neb příbytcích svých mají, pilně shledati dali a uvedouc je v pořádný popis a inventář, Vám jakožto od J. M. C. nařízenému commissaři, takový inventář

spolu s listovním osvědčením, přijmouce to k svý víře a duši, že se v tom věrně a spravedlivě zachoval, pod pečetí svou a s podpisem ruky své vlastní co nejdříve odeslali. Však to při tom jednomu každému se oznámiti má, že se též inventáře panu Patrovi instructorovi k přehlížení a rozeznání, zdaliž se v nich co proti víře svaté katolické nachází čili ne, odvedou, a které knihy týž pan Pater za dobré a od církve svaté katolické nezapověděné býti uzná, ty že jeden každý sobě zanechati a svobodně je jmíti a užívati motci bude; které se pak za škodlivé a kacířské vynajdou, ty že všecky potom sem do Prahy Nám, kardinálovi, do residencí Naší arcibiskupské i s osvědčením podobným (jakž nadepsáno), k svý víře a duši to vezmouce, že žádných takových zlých a zapověděných, kacířských a víře svaté katolické protivných knih a spisův za sebou více nemá, ani se jich u žádné pod správu svou náležející osoby uptati nemůže, pod pečetí svou a s podpisem ruky své vlastní odvésti povinen bude. Jakož pak Vy takové inventáře dotčenému panu Paterovi instructorovi každého času, když je dostanete, odvésti a dále to vše podle Vaší dobré discrecí a rozšafnosti náležitě opatřiti, nicméně Nám zprávu svou, kterak se co vede, za častý odsýlati věděti budete. Vědouc, že se etc. Datum v Praze, 2. Novembris anno 1629. N. N., od Jeho Milosti etc.

Urozenému a statečnému rytíři panu Voldřichovi Skuhrovskému z Skuhrova, na Louňovicích a Zvěstově, J. M. C. raddě a k refor. v religí kraje Kouřimského naříz. commisaři, panu příteli Nám milému k dod.

In simili. Urozeným hrabatům a pánům, panu Sezimovi hraběti z Vrtby, pánu na Vrchoto. Janovi. a Červ. Hradku, J. M. C. raddě, kom. a dvoru J. M. v král. Českém hofmistru, též panu Pavl. Michn. hraběti z Vacínova, p. na Konopišti a Tloskově, J. M. C. raddě, a k refor. v rel. kraje Vltavského naříz. commissařům, pánům švagkru a přátelům N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p panu Floryánovi Jetři. ze Žďáru, pánu na Červ. Oujezdci, Kladně, Žďáře a Jetrštorfu, J. M. C. raddě, kom. a k refor. v rel. kraje Slanského naříz. commissaři, panu švag., synu a přít. N. z. m. k dod.

In simili Urozen. p. panu Vylímovi Hendr. Bezdr. z Kolovrat a na Bystrým, J. M. C. raddě, kom. a k refor. v rel. kraje Chrudims. naříz. commissaři, panu šv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Heralt. Václa. Lybšt. z Kotovrat na Hrádku nad Pachem a Žišově, J. M C. raddě, kom. a k refor. v rel. kraje Čáslavského naříz. commisaři, p. š. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Zdenk. Levovi Lybšt. hraběti z Kolovrat, pánu na Svojkově, Uhřicích a Byrkštejně, J. M. C. raddě, kom. a k refor. v rel. kraje Litom. a Boleslavského naříz. commissaři etc., panu šv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Ferdin. Libšt. z Kolovrat a na Hokově, též uroz. a stateč. rytíři panu Petr. Jiří. Přichov. z Přichovic a na Krašově, J. M. C. raddám, komorníkům a k ref. v rel.

kraje Rakov. a Žateckého naříz. commisařům, pánům švagkru a přát. N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Ottovi z Opprštorfu, svobodnému pánu z Dubu a z Frydštejna, na Častolovicích a Týništi, J. M. C. raddě, komorníku a k refor. v rel. kraje Hradeckého naříz. commissaři, panu šv. a přít. N. z. m. k dod.

In simili. Urozenému p. panu Petro. Švihovsk. z Švihova a z Ryzmberg.ku a na Nalžovech, J. M. C. raddě, komor etc., též urozen. a stateč. rytíři panu Jiří. Petro. Kokořovcovi z Kokořova, na Šťahlavech, a k refor. v rel. kraje Plzenského naříz. commissařům etc., panu švagkru a přát. N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Jindři. Michal. Hiserlovi z Chodův, na Lčovicích, Češticích a Budkově, rytíři blahoslavené Panny Marie a svatého Michala archangela a k refor. v religí kraje Bechinského naříz. commissaři, p. š. a p. N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. p. panu Zdenk. Wratisl. z Mitrovic a na Mníšku, J. M. C. raddě, komor. a k refor. v rel. kraje Podbrdského naříz. commissaři, p. š. a p. N. z. m. k dod.

In simili. Uroz. a stateč. rytíři panu Přibík. Jeníškovi z Újezda, na Štěpánovicích, Tochovi.*) a Březnici, J. M. C. raddě. komor., podkomořímu v král. Českém a k refor. v rel. kraje Prachensk. naříz. commissaři, p. š. a přít. N. z. m. k dod.

224. *1629, 2. listopadu. Ref. komisse odpovídajíc hejtmanům kraje Žateckého, kteří místo žádané zprávy o osobách nekatolických odkázali ji na krajské reformační komissaře, žádá zprávu tu od nich přece, dovolávajíc se vůle císařovy.*

Urozený pane pane, též urozený a statečný rytíři, pane švagkře a přátelé Nám milí. Psaní V. M. a Vaše, jehož datum 6. dne Octobris, jest Nám dodáno, v nimž, že o lidech nekatolických v kraji Žateckým, jak mužského tak i ženského pohlaví, též ani o vdovách a sirotcích žádné vědomosti jmíti neráčíte a nemáte, oznamovati a vztahujíc to na předešlé i nynější od J. M. C. k reformací v témž kraji nařízené pány commissaře, že oni nejlépe o tom věděti a Nám dokonalou zprávu svou učiniti motci budou, Nám na Naši V. M. a Vám předešle učiněné psaní za odpověď dávati ráčíte a dáváte. Ale poněvadž J. M. C. král a p. n. v. n. ráčil Nám o tom milostivě poručiti, abychom pro snadší a tím spěšnější fedrunk a lepší spomožení té věci netoliko od pánův k reformací v krajích nařízených commissařův, ale též i od pánův hejtmanův krajských jisté zprávy v té příčině vzali a J. M. C. je odeslali: pročež vedle takového J. M. C. milostivého poručení jak předeš e, tak i nyní opět týmž jménem a na místě J. M. C., V. M. a Vás napomínáme, abyste tolikéž od osob svých brzy se k tomu skutečně a pilně přičiniti a vyptajíce se bedlivě na takový nekatolický osoby, jakž v předešlým psaní Našim oznámeno, pořádné jich poznamenání Nám co nejdříveji odeslati ráčili a odeslali tak, aby ta slavná, spasitedlná reformací ke cti a chvále Pána Boha všemohoucího, též k obzvláštnímu J. M. C. milostivému zalíbení tím spěšněji k šťastnému dokona-

*) Tochovicích.

lému vyřízení přijíti mohla. A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 2. Novembris anno 1629. N. N. od Jeho Milosti etc.

Urozenému p. panu Adamovi z Šternbergka na též uroze. a stateč. rytíři panu Adamovi Hendry. Hruškovi z Března, hejtmanům kraje Žateckého, panu švagkru a přátelům Nám milým k dodání.

225. *Dne 3. listopadu 1629. Ref. komisse dovoluje vystěhovavší se Alžbětě Střelové roz. Kaplířce ze Sulevic, aby do Čech na šest neděl přijeti směla a to hlavně za tou příčinou, aby víře katolické vyučiti se dala. Podobný »salvus conductus« dán Janovi Albrechtovi Bzenskému z Porubí.*

Jich Milosti etc. ráčili jsou z memorialu urozené paní Alžběty Střelové rozené Kaplířky z Sulevic, kterýž ona z města Freybergku pod datum 24. dne pominulého měsíce Octobris letha přítomného 1629 Jich Milostem odeslala, vyrozuměti, za jakými příčinami a potřebami svými od Jich Milostí dovolení, aby sem do král. Českého zase svobodně přijeti a tu se za některý čas zdržeti mohla, vyhledává. I nepřejíce Jich Milosti jak dotčené paní Alžbětě Střelové, tak i jiným všem mužského i ženského pohlaví z království tohoto Českého se pryč vystěhovalým osobám takové nepříležitosti, že od vlasti své a přátel milých, i někteří ještě statkův svých vzdáleni jsou, nýbrž vinšujíce od Pána Boha jim všem upřímně toho, aby oni J. M. C. až posavad nepřestávající, milostivé, dobré, spasitedlné a pravé otcovské, k jejich vlastnímu časnému i věčnému užitku prospěšné napomínání a dostatečné poručení již vždy jednou k srdcím svým připustili a s J. M. C. jakožto s dědičným králem a pánem svým nejmilostivějším v pravým svatým, starobylým, právě apoštolským, samospasitedlným katolickým římským náboženství (tak, jakž jsou to již jiní skoro všickni páni obyvatelé téhož království věrní J. M. C. poddaní pobožně a chvalitebně učinili) poslušně se srovnajíce, sem zase do tohoto království k lepšímu pohodlí svému se navrátiti a tu v jednotě víry a mysli s potěšením mezi svými milými přátely po všecky dni životův svých pokojně zůstávati, Pánu Bohu a J. M. C. věrně sloužiti a pobožně životy své dokonajíc po smrti věčného blahoslavenství dojíti mohli, pročež týmž jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. ráčí Jich Milosti nadepsané paní Alžbětě Střelové z Sulevic k snažné žádosti její to dovolovati, aby ona sem do království tohoto Českého svobodně zase přijeti a tu do 6 neděl pořád zběhlých bezpečně se zdržovati mohla. Však přijedouce sem, ihned se neprodleně při Jich Milostech osobně ohlásiti a dalšímu oznámení vyrozuměti má. Jakož pak se jí toto dovolení od Jich M. ne tak za příčinou časných zde věcí jejích řízení, jako obzvláštně k tomu konci činí, aby ona zde v tom čase k poznání pravé svaté katolické víry přijíti mohla. Jakož pak Jich M. té k ní naděje bejti ráčí, že se ona sama v ní dobrým, učeným a pobožným lidem duchovním ráda informirovati dá i také Buohda k ní dobrovolně přistoupí. Pak-li by ona (mimo na-

ději) v tom nadepsaném jí dovoleném čase sobě neusmyslila a k víře svaté katolické římské skutečně nepřistoupila, tehdy bude povinna ihned po vyjití téhož terminu z tohoto království jinam se odstěhovati a do něho, jako i do jiných k němu vtělených zemí, nikda se již více, lečby opravdově katolická byla a to prve dostatečně ukázala, nenavracovati pod uvarováním přísného ztrestání, které by ji pro takovou neposlušnost vedle milostivé resolucí a jistého vyměření J. M. C. následovati muselo. Čímž se spraviti motci bude. Vědouc, že se etc. Ex commissione reformationis Pragæ, 3. Novembris anno 1629.

Salvus conductus.

Urozené paní Alžbětě Střelové rozené Kaplířky z Sulevic k dodání.

In simili. Salvus conductus. Urozenému vladyce panu Janovi Albrechtovi Bzenskýmu z Porubě k dodání.

226. *Dne 6. listopadu 1629. Ref. komisse napomíná paní Husmanovou v Tachově, aby se s manželem svým katolickým**) *ve víře srovnala.*

Unsern Gruesz, freundtliche Dienste, und was Wir mehr liebes und guts vermögen zuvor. Wolgeborne Frau, besonders liebe Frau Muhmb und Schwägerin. Wir sezen in keinen Zweifel, es werde dieselbte, nicht allein aus denen, von Irer Kay., auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. vorlengst offentlich publicirten Patenten, und andern der Religion vielfältig ergangenen gnedigsten, auch ernsten Resolutionen, sondern auch aus täglicher Erfahrung und unzahlbaren augenscheinlichen Exempeln gnugsamb berichtet sein, wasmaszen höchsternante Ire Kay. M. ein allgemaine, gleichdurchgehende nuzliche und hailsame Religions-Reformation in diesem Irer M. Erb-Königreich Böhaimb angestellet, und Uns zu General- und Principal-Commissarien hierzu gnedigst vorgenohmen und verordnet. Ob Wir Uns nun wol keines andern versehen, es würde die Frau solchen Irer Kay. M gnedigst väterlichen wolgemainten Willen, auch derer particular- im Pilsner Crais verordneter Reformations-Commissarien und Crais-Haubtleute daselbst im Crais offentlich in gemain und in specie beschehene Vermahnungen zu Herzen genomben, und in so langer Zeit sich zu Annehmung der heil. alleinseligmachenden uralten, recht apostolischen catol. Röm. Religion würklichen bequemet, und sich mit Irem Eheherrn in derselben vergleichen haben, so vernemben Wir doch ungern, dass solche treuherzige Erinnerung bey der Frauen nicht haften wöllen, sondern sie ein Weg als den andern bey irem vermainten Glauben und irrigen Secten noch bis auf dato verharren thue.

Dieweil aber solche Verhartung zuförderst wider Gottes und Irer Kay. M. gnedigstes Geboth und willen laufen, nichtweniger auch zum præiuditz dieses hailsamen Reformationswerks, sowol den Underthanen, als andern zu groszer Ärgernus geraichet und lenger nachzusehen Uns keineswegs gebühren will,

*) Jan Eilip Husman z Namedy a Riolburgu, majitel Tachova. Srovnej Bílek, Konf. 1235.

als wird im Namen und anstat mehrhöchsternannter Irer Kay. M. von uns die Frau hirmit nachmals Craft habender Commission ernstlich ermahnet, auch Sie wolle obenberürte Irer Kay. M. väterlich, zu Irer aignen, wie zeitlichem, also auch ewigem Hail und Seelenseligkeit wolgemainte Vorsorge zu Herzen fassen, sich nicht allein alsbald durch die daselbst zu Tachau habende Priesterschaft in der obengemelten heil. catol. Religion recht informiren lassen, sondern auch dieselbe durch buesfertige Beicht und andächtige Empfahung des hochwürdigsten Sacraments des Altars unter ainer Gestalt zwischen Jezt und negstkomenden heil. Weynachten (welche Zeit dan als ein gnugsamber geraumer Termin der Frauen hirmit peremptorie ernant und angesezt wirdt) würklich annehmen, und sich sowol mit Irer Kay. M., als mit Irem Eheherrn und allen andern getreuen Inwohnern in solcher heiligen Catolischen Religion vergleichen, an diesem allem mehrhöchstgedachter Irer Kay. M. gnedigsten Willen und Mainung erfüllen, auch ufn widrigen Fall, gegen Ir andere von Irer M. erklerte Mitel vorzunehmen nicht Ursach geben wolle. Und wir verbleiben im Übrigen der Frauen in gebür Freundtschaft und allen guten Willen zu erweisen genaigt. Datum Prag, den 6. Novembris 1629. N. N., von der Röm. etc. — Der Wolgebornen Frauen Fr. Husmanin, geborner Freyfrauen etc., Unser Fr. Muh. und Schwegerin.

227. *Dne 7. listopadu 1629. Ref. komisse zasílá Kateřině slečně z Valdštejna opis resoluce císařovy o její žádosti.*

Urozená panno, panno teta, švagkrová a přítelkyně Naše zvláště milá. Jak jest se J. M. C. král a p. n. v. n. na poníženou supplikací a zstrany vlastní osoby V. M. skrze obzvláštní psaní své resolvirovati, a co Nám v té příčině milostivě poroučeti ráčí, tomu z přiležicího vejpisu téhož psaní vyrozuměti ráčíte. Nepochybujeme o V. M., než-li že se v tom ve všem dle též milostivé J. M. C. resolucí poslušně zachovati a tuž jistou a milostivou J. M. C. vůli skutečně naplniti ráčíte. S tím milost a ochrana Boží rač s námi se všemi bejti. Datum v Praze, 7. Novembris anno 1629.

N. N., od Jeho Milosti etc. Urozené panně, panně Kateřině slečně z Valdštejna, panně tetě, švagkrové a přítelkyni Naší zvláště milé k dodání.

228. *Dne 9. listopadu 1629. Ref. komisse podává místodržícím dobré zdání o žádosti Litoměřických za naučení 1. v příčině emigrantů do země se vracejících, obchody provozujících a mezi lidem znepokojující noviny roztrušujících, 2. v příčině emigrantův, kteří váhají statky své lidem katolickým rozprodati.*

Jich Milosti etc., ráčili jsou vyrozuměti, jaké psaní Jich Milostem pánům J. M. C. místodržícím v království Českém J. M. C. rychtář, purgkmistr a konšelé města Litoměřic nad Labem pod datum jminulého 19. dne Octobris za naučení v příčině emigrantův ve dvou punktích poníženě žádajíc jsou učinili.

Co se tehdy prvního punktu dotýče, že ti, kteříž se pro

náboženství ven z království Českého vystěhovali, podtím předce handle své a obchody do téhož království zhusta vedou, též sami osobně sem přijíždějí i zase odjíždějí, nicméně i noviny nepříjemné a pohrůžlivé mezi lid vtrusují, toho J. M. C. rychtář spolu s purgkmistrem a osobami konšelskými nikoliv dopouštěti nemají, vědouc oni dobře, co milostivé J. M. C. patenty po všech krajích vůbec publikované v sobě obsahují, totiž že jestližeby se kdo po vyjití terminu peremptorního sobě uloženého s J. M. C., králem a pánem svým nejmilostivějším v víře svaté katolické nesrovnal, že ten nebo ti nemají více v svrchu psaném J. M. C. dědičném království Českém trpíni býti. Jakož také i to v týchž patentích doloženo stojí, že na těch všech, kteříž by přes termin peremptorní sobě uložený zde v zemi déle se zdržovali, jistá příkrá demonstrací neprominutedlně se státi má. A jaká by to demonstrací býti měla, to se v instruccí od J. M. C. pánům generálním a principálním k reformací nařízeným komissařům milostivě dané sub dato 23. Junii anno 1628 (A), item v psaní od J. M. C. Jich Milostem pánům místodržícím učiněným sub dato 18. Octobris a. 1628 (B), item v resolucí J. M. C. pánům hejtmanům krajským odeslané sub dato 18. Octobris a. 1628 (C), item v psaní J. M. C. opět Jich Milostem pánům místodržícím učiněným sub dato 25. Maii a. 1629 (D), item v psaní J. M. C. Jich Milostem pánům generálním a principálním commissařům učiněným sub dato 12. Octobris a. 1629 (E), patrně nachází, totiž že arrestem a vězením sjišťováni, též i mušketýry (pokudž by toho potřeba ukazovala) do krajův vyšlíc, vyzdvihováni a sem na hrad pražský do Bílý věže dodáváni a tak příkrým trestáním k poslušenství, buďto přistoupení k víře svaté katolické aneb se zase ven z země vystěhování a dostatečně pod pokutou stracení cti, hrdla i statku, že sem do království J. M. C. Českého a zemí k němu vtělených nikda, leč právě katoličtí budou a to dokonale prokáží, nenavrátí, přidržáni býti mají.

I poněvadž na vyšší stavy taková přísná execucí od J. M. C. uložena jest, tehdy se z toho snadno souditi může, že mnohem míně osob městských se ušetřovati má, nýbrž ovšem všickni ti, kteřížto jsouce již jednou z království tohoto vypověděni, zase sem tak všetečně a opovážlivě pod jakýmžkoli prætextem a barvou bez dovolení, na potupu a zlehčení patentův a milostivé vůle J. M. C. přijížděti smějí, do vězení, a to o samém chlebě a vodě, jakž se to zde v městech pražských i jinde na mnoze stalo a ještě týž spůsob se zachovává, dáti, a tudy k poslušenství církve svaté katolické a naplnění milostivé vůle a poručení J. M. C. přivésti sluší. Nicméně poněvadž tolikéž všem vůbec dobře vědomé jest, jaký prostředek Jich Milosti k reformací nařízení páni commissaři s jistého bedlivého společného uvážení z moci od J. M. C. sobě dané proti osobám stavu městského, kteříž v příčině náboženství Boží a J. M. C. vůle naplniti nechtějí, pro tím spěšnější jich k poslušenství přivedení jsou obrati ráčili, totiž že jim všecky a všelijaké živnosti městské zastaveny a odňaty jsou, pročež nadepsaní J. M. C. rychtář, purgkmistr a konšelé města Litoměřic slušně měli a mají (beze

všech otázek) téhož platného příkladu a dobrého užitečného řádu následovati a všem, jak zde ještě snad zůstávajícím nekatolickým urputným, tak i těm již jednou emigrovaným mužského i ženského pohlaví osobám, jakožto těm, jenž se té milosti a dobrodiní, kteréhož předešle v tomto J. M. C. dědičném království Českém užívali, sami svévolně strhli a pro svou proti J. M. C. králi a pánu svému nejmilostivějšímu prokazující spuru a urputnost již dále na ten čas (jakož i vyšším stavům nekatolickým a emigrovaným z jistého J. M. C. nařízení a poručení se totéž nápodobně děje) toho oučastni býti nemohou, takové provozování živností a obchodův neprodleně a skutečně zastaviti i také toho každého, kdožby jim v tom nápomocen byl a s nimi jaké handle vedl, vedle povahy osob a spravedlivého uznání trestati. Jakož také, pokudžby se na kohokoliv to vyhledalo a našlo, že by nějaké noviny nepříjemné, pohrůžlivé a k roztržitosti se schylující mezi lid vtrusoval, aneb jakékoliv škodlivé praktiky provozoval, ten každý má vedle poručení J. M. C. sub dato 18. Octobris anno 1628 Jich Milostem pánům místodržícím (F), též napodobně pánům commissařům k reformací v krajích nařízeným (G), učiněného, do arestu vzat a sem do Prahy do vězení k dalšímu té věci opatření dostaven býti.

A kdež také v druhým punktu týž J. M. C. rychtář, purgkmistr a konšelé města Litoměřic vznášeji, že předdotčení emigranti, majíce sobě poručeno, aby statky své všecky a všelijaké lidem katolickým rozprodali aneb jim je postupovali, váhavě se k tomu mají a o takové prodaje se nestarají; v té příčině ráčil jest J. M. C. skrze své, jak Jich Milostem pánům místodržícím, tak i pánům commissařům k reformací v krajích nařízeným sub dato 18. Octobris a. 1628 odeslané milostivé psaní (H. J) takové vyměření a poručení učiniti, že se týmž emigrantům mimo předešlý termin ještě druhý peremptorní až do dne památky sv. Jiří nejprve příštího k prodaji skrze plnomocníky svý takových statkův jich jmenovati a v známost uvésti má. Pakliby oni v tým čase dotčených statkův svých neprodali, tehdy aby a magistratu ex officio tomu, kdož by za ně nejvíce dáti chtěl, prodány byly, však toho šetříc, aby krevní a příbuzní přátelé před jinými koupiti chtějícími přednost k takovému trhu jměli a přitrefiloliby se, že by někdo z přátel míněji nežli cizí za který statek dával a prodavač pro ušetření přátelstva na tom by přestati chtěl, to své místo jmíti a cožkoliv*) se tak utrží, to jim emigrantům ven z země svobodně puštěno býti má. A jestližeby pod tím od někoho jaká chytrost na oklamání vrchnosti se našla, ten každý má vedle práva strestán býti. I poněvadž vyšší stavové nyní oznámené J. M. C. milostivé nařízení a poručení podnikati musejí, ovšem jsou též městské osoby se vedle téhož poručení zachovati povinni. A pročež J. M. C. rychtář, purgkmistr a konšelé města Litoměřic k tomu se neprodleně a se vší pilností přičiniti mají, aby to vše při jejich městě skutečně a náležitě opatřeno bylo. Ex commissione reformationis Pragae, 9. Novembris anno

*) Orig. »ačkoliv«.

1629. Jich Milostem Jeho Mil. Římského císaře, Uherského a Českého krále nařízeným pánům místodržícím v království Českém k dodání.

229. *Dne 16. listopadu 1629. Ref. komisse zasílá Markétě Talmberkové rozené Trčkovně z Lipy opis resoluce císařovy o její žádosti.*

Urozená paní paní teta, švagkrová, mátě a přítelkyně Naše zvláště milá. Jak jest se J. M. C. král a p n. v. n. na poníženou supplikací V. M. resolvírovati a co Nám v té příčině skrze psaní své milostivě poručiti ráčil, tomu z přiležícího vejpisu vyrozuměti ráčíte. Nepochybujeme o V. M., nežli že se vedle též milostivé J. M. C. resolucí v tom prodlouženém terminu tak poslušně zachovati a tuž milostivou J. M. C. vůli skutečně naplniti ráčíte. S tím milost a ochrana Boží rač s námi býti. Datum v Praze, 16. Novembris a. 1629. N. N., od Jeho Mil. etc. — Urozené p. paní Markytě Talmbergkové roz. Trčkovně z Lippy etc , paní tetě, šv., mátě a přít. N. z. m. k dod.

230. *Dne 19. listopadu 1629. Ref. komisse chválí krajské ref. komissaře za úspěchy dosud dosažené a zasílajíc jim přepisy dřívějších císařských resolucí týkajících se zatvrzelých nekatolíků, vybízí je, aby se přičinili k šťastnému dokončení reformace.*

Urozený pane, pane, též urozený a statečný rytíři, páni švagkře a přátelé Nám zvláště milí. Poznali jsme sice a poznáváme od V. M. a Vás při řízení té slavné, spasitedlné a Pánu Bohu milé v náboženství reformací v kraji Rakovnickém a Žateckém každého času pravou. upřímnou péči, pilnost, horlivost a platnou práci, skrze niž vedle pomoci Pána Boha všemohoucího, jemuž buď věčná chvála vzdána, páni obyvatelé téhož kraje již bez mála všickni k pravé, samospasitedlné víře svaté katolické přivedeni jsou. Nad čemž tolikéž J. M. C. král a p. n. v. n. obzvláštní své zalíbení jmíti ráčí. Však poněvadž ještě s některými nejtvrdošijnějšími obojího pohlaví osobami, kteréž ani poslušnosti jak církvi svaté katolické, tak i J. M. C. zachovati, ani ven z země se odstěhovati nechtějí, jiní pak vystěhovavší se již jednou z tohoto království, zase sem beze všeho dovolení na potupu a zlehčení patentův a milostivé vůle J. M. C. všetečně přijížděti se opovažují a tudy, že se k nim s příkřejším prostředkem přikročiti musí, svévolně příčinu dávají, Nám činiti jest, vidělo se Nám za potřeby býti, tyto přiležící trojí pod literami A, B, C, vejpisy z jistých J. M. C. Nám rozdílným časem odeslaných resolucí tolikéž V. M a Vám odeslati, tak abyste vyrozumějíc, jaká jest v tom J. M. C. milostivá, dokonalá a nepropominutedlná vůle, tím podstatněji beze všeho ostejchání k jednomu každému vedle téhož milostivého J. M. C. poručení se zachovati věděti ráčili a věděli. Jakož pak týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. a Vás napomínáme a od osob Našich přátelsky žádáme, že při též commissí a práci od J. M. C. na V. M. a Vás vzložené ke cti a chvále Pána Boha všemohoucího a pro zasloužení

věčné odplaty i také k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení nic sobě za obtížné nekladouce, k tomu, aby táž reformací tím dřívějí k šťastnému dokonalému konci (quia finis coronat opus) od V. M. a Vás přivedena byla, všelijak se pilně a vroucně přičiniti a vynasnažovati ráčíte a vynasnažíte. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. S tím milost a ochrana Boží rač obostranně s námi se všemi býti. Datum v Praze, 19. Novembris anno 1629. N. N., od Jeho M. etc.

Urozenému panu panu Ferdinandovi Libštejnskýmu z Kolovrat a na Hokově, J. M. C. raddě a komorníku, též urozenému a statečnému rytíři panu Petrovi Jiřímu Příchovskýmu z Příchovic a na Krašově, J. M. C. raddě, kom. a k refor. v rel. kraje Rakovnického a Žateckého naříz. com., p. šv. a přát. Nám zvláště mil. k dod.

In simili. I všem jiným pánům commissařům krajským, vide titule sub folio 139., 140.*)

231. *Dne 21. listopadu 1629. Ref. komisse odpovídajíc na omluvu Sušických nařizuje jim, aby po primasu svém poslali jí seznam těch, kteří již k víře katolické přistoupili, jakož i těch, kteří dosud tak neučinili Vzhledem ku stesku Sušických do nedostatku kněží, odkazuje je, by se obrátili k nejvyššímu sudí království českého s prosbou, by jim na nějaký čas propůjčil kněze řádu jesuitského.*

Moudrým a opatrným purgkmistru a konšelům města Sušice, přátelům Nám milým k dodání. Moudří a opatrní přátelé Nám milí. Jakou jste omluvu svou v příčině ještě ne všech obyvatelův v městě Sušici k víře svaté katolické přivedení Nám skrze psaní sub dato nedávno jminulého 22. dne Octobris učinili, Jsme z přečtení téhož psaní vyrozuměli. Však poněvadž na tom dosti není, nýbrž My věděti chceme, již-li tam ti, kteřížto vedle předešlého od Nás generaliter na všecky v nově katolické osoby prošlého nařízení a poručení se poslušně nezachovali, totiž že při pominulým velikonočním času vedle řádu a přikázání církve sv. katolické se nezpovídali a velebné Svátosti Oltářní nepřijímali, od primatora Vašeho (tak jakž od Nas jemu o tom dostatečně poručeno bylo a on Nám, že to vykonati chce, připověděl) k víře sv. katolické přivedeni jsou čili ne.

Pročež jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám o tom poroučíme, abyste ihned dotčené osoby všickni zejména, však ty, kterež již k též víře sv. katolické jsou přistoupili, zvlášť a ty kterež ještě v urputnosti své a bludích sektářských zůstávají, také zvlášť popsati a v pořádné poznamenání pod pečetí městskou uvésti dali, kteréžto poznamenání primas Váš, vypravíce se neprodleně sem do měst pražských, sám osobně Nám odvésti a dodati má, Nám neprodleně odeslali. Co se pak (jakž toho dokládáte) nedostatku správcův duchovních v městě Sušici dotýče, ponevadž jsme Vám předešle pod datum nedávno jminulého 18. dne Octobris, o tom dosti psali, abyste od Jeho Mil.

*) Přítomné publikace str. 233—234.

pana nejvyššího sudího království Českého propůjčení Vám za některý čas svých pánův paterův Societatis Jesu vyžádali, tehdy se tak v tom zachovati věděti budete, jakož žádné o tom pochybnosti není, že Jeho Mil. pán v té tak pobožné, spasitedlné a Pánu Bohu milé věci Vám volně rád nápomocen bude. S tím milost Boží rač obostranně s námi všemi býti. Datum v Praze, 21. Novembris anno 1629. N. N., od Jeho Mil. etc.

232. *Dne 29. listopadu 1629. Ref. komisse zasílá Volfovi Ilburkovi hraběti Vřesovcovi opis resoluce císařské o emigrantech bez dovolení do Čech se vracejících a nařizuje mu, aby zatvrzelého nekatolika Martina, jenž jsa písařem ve službách Jana Habarta Vřesovce do Čech bez dovolení přijíždí, dal uvězniti a do Prahy dodati.*

Urozený hrabě a pane, pane švagkře Nám zvláště milý. Odsíláme příležitě V. M. pro vyrozumění vejpis milostivé J. M. C. resolucí v příčině emigratorum nebožlito osob pro nechtění se s J. M. C. v pravé sv. katolické víře srovnati vedle patentův J. M. C. ven z země této J. M. C. dědičné České vystěhovalých zase sem do tohoto království Českého beze všeho dovolení přijíždějí a po krajích leckdes se protulují i od některých přátel svých proti jisté J. M. C. vůli přechovávání bejvají. I poněvadž toho hodnověrnou zprávu máme, že pana Jana Habarta Vřesovce z Vřesovic písař jménem Martin (kterýžto zpurný kacíř jsouce a majíce se dle znění J. M. C. patentu před tím již dávno s jinými hejtmany, ouředníky a písaři ven z země vystěhovati, to jest potom dosti pozdě učinil) nyní sem zase do tohoto J. M. C. dědičného král. Českého na statek jeho, ano i dokonce sem do měst pražských k vyřizování věcí téhož pána svého přijíždí a tak sem i tam se k nemalému jiných pohoršení toulá. Pročež jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. V. M. napomínáme, abyste na dotčeného Martina písaře i jiného kohokoliv nekatolického, kdožby od nadepsaného pana Jana Habarta z Vřesovic sem do království Českého bez jistého J. M. C. anebo Našeho na místě J. M. C. dovolení přijížděl, bedlivej pozor dáti a když sem přijede, ihned jej arrestem dobře opatřiti a vedle též resolucí J. M. C. sem do vězení dodati nařiditi ráčili. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 29. Novembris a. 1629. N. N., od Jeho Mil. etc.

Uroz. panu panu Volfovi Ilburgkovi hraběti z Vřesovic a z Doubravské Hory, na Podsedicích, Vchinicích a Vršovicích, J. M. C. raddě, komorníku a nejvyššímu jagrmistru v království Českém etc., panu švagkru Nám zvláště milému k dodání.

233. *Dne 29. listopadu 1629. Ref. komisse žádá hraběte Sezimu z Vrtby, aby podal jí zprávu, zda Alena Ropalka a Kateřina z Michalovic, u manželky jeho se zdržující, již k víře katolické přistoupily.*

Urozený hrabě a pane pane ujče a švagkře náš zvláště milý. Máme toho jistou zprávu, že panna Alena Ropalka a panna Kateřina z Michalovic (kterým ad certam conversionem vel emi-

grationem dle milostivé od J. M. C. krále a p. n. v. n. v příčině všech nekatolických panen z vyšších stavův přes 25 leth věku svého majících a v tomto J. M. C. dědičném království Českém až posavad se zdržujících prošlé resolucí jistý termin uložen byl a ten již dávno jminul) u V. M. paní manželky ještě zůstávají, My pak o tom, zdaliž ony již katolické jsou, vědomosti nemáme. Pročež týmž jmenem a na místě J. M. C., V. M. napomínáme a od osob Našich přátelsky žádáme, že dotčené panny obě před sebe povolati a jim o tom, aby ony, zdaliž jsou již k pravé samospasitedlné svaté katolické římské víře přistoupily, kde se z hříchův svých zpovídaly a od kterého správce církevního velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou přijaly, pořádné od zpovědníka svého psané vysvědčení ukázaly. Pakliby se toho při nich nenašlo, tehdy aby se sami osobně před Nás k vyrozumění další J. M. C. milostivé vůli neprodleně postavily, poručiti a Nám také V. M. o té vší věci gruntovní zprávu co nejdříveji učiniti sobě nestížiti račíte, tak abychom jak se dále v tom zachovati věděti mohli A na tom se jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Datum v Praze, 29. Novembris a. 1629. N. N., od J. M. etc.

Uroz. p. panu Sezimovi hrab. z Vrtby, pánu na Vrchotových Janovicích a Červeném Hrádku, J. M. C. raddě, komorníku a dvoru J. M. v království Českém hofmistru, panu ujci a švagkru Našemu zvláště mil. k dod.

234. *Dne 29. listopadu 1629. Ref. komisse k žádosti kněžny z Lobkovic svěřuje provedení reformace na jejích panstvích v krajích Kouřimském a Vltavském ležících Oldřichovi Skuhrovskému ze Skuhrova.*

Urozený a statečný rytíři pane příteli nám milý. Na onehdejší psaní Vaše mně, nejvyššímu hofmistru, učiněné, tuto Vám zase společně odpověď Naši dáváme. Poněvadž s jistým vědomím a dobrým contentem neb spokojením předních pánův commissařův od J. M. C. krále a p. n. v. n. k reformací in religione v krajích Kouřimským a Vltavským nařízených (kteříž pro jiný pilný v potřebách J. M. C. i obecních zde konané práce své sami se do týchž krajův odsud vypraviti a tam zůstávati nemohou) Její Milost kněžna z Lobkovic z obzvláštní k Vám v tom mající důvěrnosti osoby Vaši k tomu se dožádati ráčila, abyste Vy na Její kníž. M. panstvích a statcích v týchž krajích Kouřimským a Vltavským všecky lidé poddaný Její kníž. M. v náboženství reformirovali a k víře sv. katolické přivésti hleděli, a jsouce My také od Její Kníž. M. za to požádáni, abychom k tomu povolili a Vás o tom skrze psaní napomenuli, protož znajíce tuž žádost Její M. Kníž. slušnou bejti, tak činíme a k tomu rádi povolujíce, týmž jmenem a na místě J. M. C. Vás napomínáme, abyste neprodleně vypravíce se na též panství a statky Její Kníž. M. v krajích Kouřimským a Vltavským ležící, všecky lidi Její Kníž. M. poddaný obojího pohlaví, starý i mladý, jak osedlí tak i neosedlí, podruhy, manželky, děti i čeládky jich, summou všecky, kteří lidi slují a duše rozumný mají, dle dobré disrecí Vaší a jakž toho potřeba

ukáže, co nejdříve možné k též pravé sv. katolické římské skutečně přivésti se vší pilností se snažili i také Nám brzkou relací vyřízení Vašeho sem odeslali. Vědouc, že se etc. Datum v Praze, 29. Novembris a. 1629. N. N., od Jeho M. etc.

Uroz. a stat. rytíři panu Voldřichovi Skuhrovskému z Skuhrova, na Louňovicích a Zvěstově, J. M C. raddě a k refor. v rel. kraje Kouřimského nařízenému commissaři, panu příteli n. m. k dod.

235. *Dne 29. listopadu 1629. Ref. komisse kárá Zuzanu Salavovou, že předstírajíc nemoc před ní se nedostavila, i vyzývá ji, by předložila hodnověrné vysvědčení o tom, že dcery její již k víře katolické přistoupily.*

Urozená paní přít. Nám milá. Měli jste sice slušně na Naše Vám předešle pod datum 27. Octobris odeslané obeslání před Nás sami osobně [se] postaviti, ale zanedbavše Vy to, jen jste Nám psanou odpověď pod datum 9. Novembris tak zatmělou a nedostatečnou odeslali, že na ní přestati nemůžeme. Nebo kdež se nedostatkem zdraví, že sem přijeti nemůžete, vymluváte, ta výmluva Vaše v té tak vysoce důležité a velmi potřebné příčině nepostačuje, leč byste na to od dvouch přísežních zemských doktorův dostatečné vysvědčení ukázali; však na ten čas toho tak zanecháváme. A dále z strany sirotkův tolikéž oznamujete, že by panna Anna Marie již vdaná a katolická zůstavati, druhá pak panna Mandalena k vyučování dana býti měla, což vše jsouce toliko Vaše pouhý slova, který v této commissi a při J. M. C. nikoli nepostačí, nýbrž dostatečně o tom, kde, kterého času a skrze jakého správce duchovního táž paní Anna Marie k víře sv. katolické přivedena a zdaliž v ní dokonale utvrzena, též i o panně Mandaleně, kde a komu k vyučování dána, i jižli v tak dlouhém čase na tuž katolickou víru obrácena jest. Pročež jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vám poroučíme, abyste Nám hodnověrné od správce duchovního, pořádného kněze katolického, na to, že táž panna Anna Marie v konečnosti k víře sv. katolické skrze zpověď a přijímání velebné Svátosti Oltářní jest přistoupila, ihned beze všeho meškání odeslali a tu druhou pannu Mandalenu nejdéle ve dvouch nedělích, od datum tohoto psaní Našeho pořád zběhlých, tolikéž k též víře sv. katolické skutečně přivedli, a to podobně hodnověrným zpovědníka vysvědčením dostatečně prokázali, aneb se s nimi oběma osobně sem před Nás postavili. Jináče nečiníce. Vědouc, že se etc. Datum v Praze, 29. Novembris a. 1629. N. N., od J. M. etc.

Urozené paní Zuzanně Salavové z Šaratě a na Jindicích, přít. N. m. k dod.

236. *Dne 1. prosince 1629. Ref. komisse poroučí Barboře Mladotové roz. z Budova, aby podala jim zprávu o tom, zda již Kateřina šl. z Sezimova Oustí a Johanna z Bubna víru katolickou přijaly.*

Urozená paní přítelkyně Nám milá. Nepochybujeme o tom, že Vám v čerstvé paměti zůstává, co jsme při Vás předešle oustně

jménem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n., v příčině panny Kateřiny šlechtičny z Sezimova Ousti a panny Johanny z Bubna, dcery Vaší, nařídili, totiž abyste, jsouce Vy již z milosti Buoží katolická, je obě tolikéž v jistým Vám jmenovitě až do dne památky sv. Martina uloženým, potom pak zase až do dne památky sv. Ondřeje apoštola, vše již jminulého, prodlouženým terminu k pravé sv. katolické římské víře konečně přivedli. I poněvadž My o tom, zdaliž se již od Vás tomu zadosti stalo a jsouli již ony obě k dotčené víře sv. katolické přivedeny, dostatečně věděti chceme, protož týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom poroučíme, abyste Nám neprodleně zprávu svou v spisu, na čem ta věc pozůstává, učinili a při tom hodnověrné, od správce duchovního psané vysvědčení, že jsou se dotčené obě osoby zpovídaly a velebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou přijímali, Nám odeslali. Pakliby buď obě aneb kterákoli z nich ještě katolické nebyly, tehdy abyste ihned je nebo ji, ničímž se nevymlouvajíc a nezastírajíc, sem před Nás dostavili. Jináče nečiníce. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. — Datum v Praze, 1. Decembris anno 1629. — N. N., od J. M. etc.

Uroz. paní Barboře Mladotové rozené z Budova a na Křemuži, přít. N. mil. k dod.

237. *Dne 3. prosince 1629. Ref. komisse domlouvá Dorotě hraběnce z Fürstenberku roz. Holické ze Šternberka, aby od zarput losti své upustila a víru katolickou přijala.*

Urozená paní paní teto, švagkrová a přítelkyně Naše milá. Jakož jsme předešle V. M. psaní pod datum 7. dne pominulého měsíce září učinili a v něm dle jisté vůle a poručení J. M. C. krále a p. n. v. n. termin peremptorní do dne památky svatého Václava již jminulého, buďto k víře svaté katolické spasitedlné přistoupiti aneb z tohoto J. M. C. dědičného král. Českého jinam se vystěhovati, jmenovali, v té celé naději, že v tom čase sobě usmysliti, J. M. C. milostivé již od tak dávního času mnohokráte vůbec, jak skrze patenty, tak i skrze commissaře své činěné dobré, spasitedlné, upřimné a právě otcovské napomínání k srdci své i u již vždy jednou připustiti a dadouce se dobrým, učeným a pob žným sp ávcům duchovním pravému svatému spasitedlnému náboženství katolickému dobře vyučiti k němu příkladem jiných mnohých pánův obyvatelův tohoto král. Českého věrných a poslušných J. M. C. poddaných obojího pohlaví dobrovolně přistoupiti ráčíte. — Že se pak toho mimo tuž Naši lepší naději od V. M. až posavad nestalo, nýbrž trvajíc V. M. ještě v svých proklatých sektářských bludích, zde v tomto J. M. C. dědičném král. Českém k velkému jiných pohoršení zůstavati ráčíte, měli bychom slušně dle milostivé resolucí a poručení J. M. C. pro takovou neposlušnost s jistou od J. M. C. na všecky urputný, jak mužského tak i ženského pohlaví osoby, kteréž v tak prodloužilým čase přes termin sobě uložený ani k víře sv. katolické přistoupiti, ani ven z země této vystěhovati [se] nechtějí, nařízenou exekucí k V. M. přikročiti. Však nepřejíc V. M., jakožto Naší

zvláště milé paní tetě a švagkrové, takový těžkosti, ještě V. M. na ten čas ušetřujíce, týmž jmenem a na místě J. M. C. další lhůtu, a to od datum tohoto psaní Našeho do tří neděl pořád zběhlých počítajíc, peremptorie přidáváme, tak a na ten způsob, abyste v tom čase již na konec buďto k též víře sv. katolické římské skutečně přistoupiti, anebo se z tohoto J. M. C. dědičného král. Českého pryč vystěhovati ráčili. Pakliby se toho nestalo a V. M. přes ten čas a termin vejš dotčený předce zoumysla v bludném kacířství svém trvající zde v tomto král. Českém kdežkoli postiženy býti ráčili, tehdy cokoli pro takovou zoumyslnou neposlušnost V. M. nepříjemného (jakž od J. M. C. generaliter proti všem takovým odporným nařízeno jest) bez dalšího ušetření potká skutečně, toho všeho vinu žádnému jinému, nežli sami sobě přičítati ráčíte. Však jsme vždy ještě k V. M. té důvěrné naděje, že k tomu přijíti nedati, nýbrž v tom jistou Boží a J. M. C. vůli k svému vlastnímu časnému i věčnému prospěchu mile a volně rádi naplniti ráčíte. Mezi tím pak na předešlé i toto psaní Naše od V. M., co tak učiniti a zdaliž se raději u víře sv. katolické s J. M. C. srovnati, nežli pro urputnost v bludném sektářství vlast svou milou opustiti chtíti ráčíte, jisté odpovědi, kterou bychom se spraviti mohli, žádáme a očekáváme. S tím milost Boží rač obostranně s námi se všemi býti. Datum v Praze, 3. Decembris anno 1629. N. N., od J. M. etc.

Urozené paní paní Dorotě hrabince z Fyštenbergku, rozené Holické z Šternbergka a na Lišný etc., paní tetě a švagkrové Naši milé k dod.

238. *Dne 3. prosince 1629. Ref. komisse předvolává: Přecha Mitrovského z Nemyšle, Adama Jiřího Kostomlatského z Vřesovic, Mikuláše z Bubna, Jindřicha Žákovce z Žákovy, Jiřího Krause, Jiřího Šlechtu ze Všehrd, Volfa Pacovského, Abrahama z Solhauzu, Šlivu ze Šlivna, Šindla z Eberharce, nejmenované úředníky statku Mokropeského a Libochovického, Jakuba Kylesa, Valentina Reissnera, Zachariáše Jedličku, Martina Hustu, Matěje Milinského, Annu Dobranovskou z Dobranova, Dorotu Ježovskou z Hemrlesu, Markétu Salomenu Hrobčickou, Johannu Kunášovou z Machovic, Kateřinu Branišovskou z Branišova, Kateřinu Belvicovou, Evu Měsíčkovou z Výškova, Alžbětu Čabelickou ze Soutic, Alžbětu Solhauzovou, Annu Poustovou, Marii Konojedskou, Kateřinu a Alžbětu Kaplířovou; pannu Trmalku, Račickou ze Vchynic a Borynku.*

Urozený vladyko pane příteli Nám milý. Z jistého a milostivého J. M. C. krále a p. n. v. n. nařízení týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní dojde, nedadouce sobě nitčemuž (kromě samé moci Boží) překážeti, na cestu vypravili, sem do měst pražských přijedouc před Námi postavili a příčinu obeslání svého vyrozuměli. Jináče nečiníce. Vědouc, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Dat. v Praze, 3. Decembris a. 1629. N. N., od Jeho Mil. etc.

Urozenému vladyce panu Přechovi Mitrovskýmu z Nemyšle a na Dušníkách, přít. N. m. k dod.

In simili. Urozenému vladyce panu Adamovi Jiřímu Kostomlatskýmu z Vřesovic a na Oujezdci, příteli Nám milému k dodání.

In simili. Urozenému vlad. panu Mikulášovi z Bubna, přít. N. m. k dod.

In simili. Uroz. vladyce Jindřichovi Žákovcovi z N. na Březí (s ouředníkem Kuklou a ženou jeho), přít. N. m. k dod.

In simili. Uroz. vl. panu Jiřímu Krausovi, ouřed. panstvı Brandejského, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroze. vl. panu Jiřímu Šlechtovi z N. a v Bučině (s synem jeho), př. n. m. k dod.

In simili. Uroze. vl. panu Volfovi Pacovskýmu z Benze, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroze. vl. panu Abrahamovi z Solhauzu, přít. n. m. k dodání.

In simili. Uroze. vl. panu Augustinovi Šlivovi z Šliven, na Bernštorfě, přít. n. m k dod.

In simili. Uroze. vlad. panu Janovi Šindlovi z Ebrharze v Řehlovicích (s manželkou jeho), přít.. n. m. k dod.

In simili Uroz. panu , ouředníku statku Mokrobského (s ženou jeho) přít. n. m. k dod.

In simili. Uroze. panu , ouředníku statku Libochovického, přít. n. m. k dod.

In simili Uroze. panu Jakubovi Kylesovi z N., hejtmanu na Kamenici, přít. n. m. k dod.

In simili. Slovutnému Valtinovi Reyssnerovi z N , písaři na Kamenici, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroze. panu Zachariášovi Jedličkovi z N., správci na Zahořanech, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroze. panu Martinovi Hustovi z N., správci na Střeblivicích, přít. n. m. k dod.

In simili. Slovutnému Matějovi Mylinskému, přít. nám mil. k dodání.

In simili. Urozené paní Anně Dobranovské z N. a na Pašinci, přítelkyni n. m. k dod.

In simili. Urozené paní Dorotě Ježovské z Hemrlesu a na Kalemicích*) (s strejnami jejími), přít. n. m. k dod.

In simili. Urozené paní Markétě Salomeně Hrobčické z Chejnova a z Wintrbergku a na Čkyních, př. n. m. k dod.

In simili. Urozené paní Johanně Kunášové z N., přít. n. m. k dodání.

In simili. Urozené paní Kateřině Branišovské z N. (s synem jejím), přít. n. m. k dod.

In simili. Uroze paní Anně Blvičce z Duban a na Drahobuzi, přít. n. m. k dod.

In simili. Urozené paní Evě Měsíčkové z N., přít. n. m k dodání.

*) Kalenice.

In simili. Urozené paní Alžbětě Čabelické z N., přít. n. m. k dodání.

In simili. Uroz. paní Alžbětě Solhauzové roz. Pokovně a na Svatově*) (s dcerou její) přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. paní Anně Poustové z N. a na Benešově (s Maximilianem synem jejím), přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. paní Marie Konojedské roz. z Solhauzu a v Benešově, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. paní N.*) Kaplířové roz. z Hrušova, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. paní Alžbětě Kaplířové roz. z Meykrova (sirotky při sobě mající) přít. n m. k dod.

In simili. Uroz. panně N. Trmalce z Benešově, přít. n. milé k dodání.

In simili. Urozené panně Anně Račičkové ze Vchinic, přít. n. m. k dodání.

In simili. Urozené panně Kateřině Borynce ze Lhoty, přít. n. m. k dodání.

239. *Dne 6. prosince 1629 Ref. komisse vyzývá Jana Boryni ze Lhoty, Jana Jiřiho Šlechtu ze Všehrd, Johannu Čejkovou z Harasova, Jiřího Kladenského z Kladna, Mikuláše Bohuslava Hložka ze Žampachu, Bohuslava Rittera z Gross-Öttingu, Jana Hubryka z Hendersdorfu, Mikuláše Skálu ze Zhoře, Gabriela Hozlaura a Evu Kliksovnu, aby, jelikož za katolické se vydávaji, prokázali se, že víru katolickou skutečně přijali.*

Urozený vladyko, pane příteli Nám milý. Ačkoliv tomu porozumíváme, že se za katolického vydáváte, však poněvadž My o skutku, kdy jste k pravé sv. samospasitedlné katolické římské víře přistoupili, kde a komu se zpovídali a od koho ve ebnou Svátost Oltářní pod jednou spůsobou přijali, žádné vědomosti nemáme, protož jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n. Vás napomínáme, abyste Nám na to hodnověrné od zpovědníka svého vysvědčení psané ukázali, neprodleně odeslali, aneb se před Nás sami osobně postavili i toho spravili. Jináče nečiníce. Vědouc, že na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplněna bude. Datum v Praze, 6. Decembris 1629. N. N., od J. M. etc.

Uroz. vladyce panu Janovi Boryňovi ze Lhoty i na Buděničkách, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. vl. panu Janovi Jiřímu Šlechtovi z N. a v Bučině (s manželkou), přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. paní Johanně Čejkové z Harasova a na Sukdole, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. vl. panu Jiřímu Kladenskýmu z Kladna a v Jinčanech***), přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. vl. panu Mikulášovi Bohuslavovi Hložkovi z Žampachu a na Hospozíně, přít. n. m. k dod.

*) Kateřina, srov. Bílek, Konf. 243.
**) Svádov.
***) Jinočany (?).

In simili. Uroz. vl. panu Bohuslavovi Rytterovi z Grossottinku, J. M. kníž. z Lobkovic hejtmanu panství Roudnického, přít. n m. k dod.

In simili. Uroz. vl. panu Janovi Hubrykovi z Hendersdorfu, hejtm. na pan. Beřkovickém, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. vl. panu Mikulášovi Skalovi ze Zhoře a v Pátku, přít. n. m. k dod.

In simili. Urozenému vlad. panu Gabrielovi Hozlaurovi z Hozlau, J. M. kníž. z Lichtenštejna hejtmanu na Roztokách, přít. n. m. k dod.

In simili. Uroz. panně Evě Kliksovně z N. a v Porutci,*) přít. n. m. k dod.

240. *Dne 12. prosince 1629. Ref. komisse dovoluje emigrantu Hanuši Švikovi z Lukonos, by v Čechách po šest neděl se zdržovati směl za tím účelem, by ve víře katolické vyučovati se dal.*

Von Ihrer Hochfürst. und Ihren Gnaden wegen. Dem Hr. Hansen Schwik von Lukonos auf sein angebrachte Bitt zu bewilligen, dass er alher ins Königreich Böhaim widerkohmen und sich alda in der heil. catolischen Religion recht underweisen lassen möge, hiemit anzutüegen: Dieweil die höchsternente Ire Kay. M. durch das angestelte Reformationswerk in sonderheit dies ausgerichtet gerne sehen wolten, das alle diejenigen, so der Religion halber emigrit, dermalains die treuherzigen und wolmainenden Vermahnungen zu Herzen fassen und zur Erkandtnus des wahren alleinseligmachenden heil. catolischen Glaubens kohmen möchten und nun der besagte Hr. Hans Schwik sich hierzu wolgenaiget erzeigen thuet, als wird im Nahmen und anstat Irer Kay. M. Ihme sechs Wochen Fristzeit, von dato dies Decrets an zu raiten, sich dahie im Königreich Böhaim frey unb sicher aufzuhalten bewilliget und zugelassen, in genzlicher Zuversicht, dass Er in solcher Zeit sich durch fromme gelehrte Geistliche Leute in dem obgedachten wahren heil. catolischen Glauben recht underwiesen zu werden und folgends mit würklicher desselben Annehmung seiner aigenen Seelen, sowol auch zeitlicher Wolfart zu helfen ganz euferig befleiszen wird. Daran wird erfüllet Irer Kay. M. gnedigster Will und Mainung. Ex Commissione Reformationis, Pragæ, 12. Decembris A. 1629. Dem Hr. Hansen Schwikh von Lukonos &c. zuzustellen.

241. *Dne 15. prosince 1629. Ref. komisse dovoluje emigrantu Karlovi Balbínovi z Vorličné, by do Čech na dobu čtyř neděl vrátiti se směl a tu se náboženství katolickému vyučovati dal.*

Jich Milosti ráčili jsou z spisu urozeného vladyky pana Karla Balbina z Vorličné vyrozuměti, z jakých příčin on za dovolení, aby zase sem do král. Českého svobodně přijíti mohl, vyhledává. I poněvadž se to poznává, že on již z vnuknutí Pána Boha všemohoucího k víře sv. katolické náchylen jest a skrze dotčený spis

*) Snad správně Peruci.

svůj připovídá, že dosáhnouce povolení sem přijeti motci, při svým příjezdu se pokojně chovati a náboženství katolickému vyučovati [se dáti] chce, tak že o jeho skutečným k víře svaté katolické přistoupení dobrá naděje jest, pročež jménem a na místě J. M. C. krale a p. n. v. n. ráčí Jich Milosti dotčenému panu Karlovi Balbinovi z Vorličné lhůty do čtyry neděl pořád zběhlých, od datum tohoto dekretu počítaj'c, udělovati a k tomu povolovati, že sem do král. Českého, vlasti své milé, bezpečně přijedouc, až do vyjití téhož oznámeného terminu svobodně v něm zůstávati může; však tak a na takový spůsob, aby on v týmž čase připovědi své zado-ti učiniti hleděl a dadouce se též pravé a samospasitedlné víře sv. katolické římské dobře vyučiti, k ní skutečně přistoupiti a tudy předně jak duši své věčného spasení dosáhnouti, tak tolikéž i ustavičného zde v král. Českém mezi svými milými přáteli pokojného a pohodlného přebývání užiti mohl, pilně se vynasnažoval. Jinak, pokudž by se to od něho tak nestalo, tehdy se to při předešlé J. M. C. milostivé resolucí a poručení, aby tohoto J. M. C. dědičného král. Českého a zemí k němu přivtělených dotud, až pravým katolíkem bude, prázen byl, zcela a zouplna zůstavuje. Čím se spraviti bude motci. — Vědouc, že se etc. Ex commissione reformationis Pragæ, 15. decembris a. 1629.

Urozenému vladyce panu Karlovi Balbinovi z Vorličné k dod

242. *Dne 20. prosince 1629. Ref. komisse vyslovuje se o žádosti nekatolíka Jana Štěpána Strobelbergera, doktora lékařství a měšťana Řezenského, by každého roku nějaký čas v Karlových Varech se zdržovati a lékařskou praxi provozovati směl; i navrhuje, by žádosti té nebylo vyhověno, leč by žadatel slíbil, že po příchodu do Čech ve víře katolické dá se vyučovati.*

Ihre Hochfürst. und Ihre Gnaden &c. Haben aus höchsternenter Ihrer Kay. M. an deroselben wolverordnete Herrn Statthalter im Königreich Böhaim ergangenen Schreiben, sowol auch des Johan Stefans Strobelbergers, Medicinae Doktors und Burgers zu Regensburg eingeschlossenen Supplication, so ad Consilium Reformationis communicirt worden, vernohmen, wie dass jeztbemelter D. Strobelberger (der da nicht catolisch) umb Bewilligung, dass er auf eine gewisse Zeit im Jar in dies Irer Kay. M. Erb-Königreich Böhaim, nach Carlsbad zu raisen und sich des practicirens daselbsten gebrauchen möge, anhalten thuet. Und nach fleissiger dieser Sach deliberation es werden hochgedachte Ihre Gnaden Herrn Kay. Statthalter hiemit freundtlich erinnert, dass von denselben vorhin sub dato 9. Aprilis dies 1629 Jars austrükliche in Nahmen Irer Kay. M. resolution und Befehl an Herrn Gotfried Hertl von Leutersdorf, Elbognerischen Craishaubtman, ergangen, dem besagten D. Strobelberger nicht mehr, als den albereit lengst verstrichenen Früeling über, die Aufenthaltung alda zu Carlsbad zu vergönnen, und sofern er inmittels zur heil. catol. Religion sich nicht bequemen würde, dass alsdann er unverzogentlich sich aus dem Land wegbegen und ohne von Irer Kay. M. erlangtem Specialconsens ferner (under was prætext es sey)

herein nicht komben solle: wiewol nun der angeregte D. Strobelberger, als er noch zu Carlsbad anwessend war, von geistlichen und weltlichen Personen zur Bekherung und Annehmung des wahren alleinseligmachenden heil. catol. Glaubens gnugsamb vermahnet worden, so hat er doch dies alles in Windt geschlagen und ist neben andern halssterrigen, Irer Kay. M. in der Religion widerigen, aus dem Lande gezogen. Wann dann die mehrhöchstgemelte Ire Kay. M. durch dero gnedigstes rescript sub dato 4. Augusti dies 1629 Jars sich dahin, dass sie keinen ainzigen emigranten, wer der auch sey, wan er nicht zuvorderist sich in der heil. catol. Religion instruiren zu lassen verspricht, ins Land wider zu komben, bewilligen wollen, gnedigst resolvirt, auch vor diesem zum öfternmal durch unterschiedliche Schreiben ernstlich verboten, allen denen, so der catol. Religion nicht zugethan, die Nahrung dahie in deroselben Erb-Königreich Böhaim zu verstatten, auch sie im Lande durchaus nicht zu duelden, und was die Stadt Carlsbad wegen eines Medici betrifft, dieselbe schon mit einem gutem catolischen besteltem Medico (welcher vorhin, das zu seinem præiudicio kein anderer Medicus, und sonderlich dieser uncatolischer D. Strobelberger, daselbsten nicht einkomben solle, umb protection gebeten) gnugsamb versehen, zudeme auch billich und hochnothwendig in Acht zu nehmen, dass alle occasiones, welche den Inwohnern dieses Landes ein ärgernus (wie sich dessen an dem jeztbesagten D. Strobelberger zu besorgen ist) verursachen möchten, genzlich abgewendet und vehütet würden: so können Ihre Gnad. die Herrn Reformations-Commissarii keineswegs dar zurathen, das ime D. Strobelberger, der da nur seinem Privat-Nuzen und Gewin nachgehet, die ins Land Widerkunft, der vorigen Irer Gnaden der Herrn Kay. Statthaltern ime gegebenen Resolution zuwider, solte so absolute, wie ers begert, bewilliget werden, sondern es wird erachtet, ime resolute das ime herein ins Königreich Böham zu komben, nicht ehe, bis er verspricht, dass er zu seiner alherkunft sich in dem heil. catol. Glauben underweisen lassen wolle, bewilliget werden kann, zum Beschaidt zu geben. Ex Commissione-Reformationis, Pragæ 20. Decembris Anno 1629. Der Röm. Kay., auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. Wolverordneten Herrn Statthaltern im Königreich Böhaim &c., Ihren Gnaden.

243. *Dne 22. prosince 1629. Ref komisse dovoluje emigrantu Mikuláši Sekerkovi ze Sedčic lhůty do Čech na dobu čtyř neděl vrátiti se směl a tu náboženství katolickému vyučovati se dal.*

Jich Milosti ráčili jsou z spisu urozeného vladyky pana Mikuláše Sekerky z Sedčic vyrozuměti, z jakých příčin on za dovolení, aby zase sem do král. Českého svobodně přijeti mohl, vyhledává. I poněvadž [jako v l. 241] dotčenému panu Mikulášovi Sekerkovi z Sedčic lhůty do čtyr neděl pořád zběhlých [jako v l. 241] Ex commissione reformationis Pragæ, 22. Decembris a. 1629.

Uroz. vladyce p. Mikulášovi Sekerkovi z Sedčic k dod.

244. *Dne 22. prosince 1629. Ref. komisse nařizuje hejtmanu Jáchymovskýmu Krištofu Gradlovi z Grünenbergu, by nekatolika Michaela Keinera, jejž ve službách svých má, přiměl k tomu, by buď do čtrnácti dnů víru katolickou přijal anebo ze země se vystěhoval.*

Edler Ehrnvester sonders guter Freundt. Uns ist durch einen Priester Bericht einkomben, wie bis dato Michael Keinern, so zuvor Waldbereüter gewesen, und wegen nicht Annehmung der heil. catolischen Religion dessen Diensts bereit lengst licentirt worden und auch ein besonderer Anfeinder aller wahren catolischen Christen sein soll, mehrers auch die meisten zur Halsstärrigkeit verleiten thue, Ir noch in Diensten und an Eueren Tisch haltet. Dieweil aber dies res mali exempli ist, und solch Euer Beginnen und Connivenz der Röm. Kay. M. Unsers allergnedigsten Herrn resolution und intention straks zugegen, als ist anstat mehrhöchstgedachtigster Kay., auch zu Hungern und Böhaim Königl. M. Unser ernster Befehl hiemit an Euch, Ir wollet gedachten Keiner dahin halten und vermahnen, dass er de dato innerhalb 14 Tagen (dieweil er catolische Priester nunmehro ezlich Jar predigen hören und von ihnen sich in dem wahren catol. Glauben wol informiren können, und noch yezt baldt kan) die heilig alleinseligmachende catolische Religion in facie Ecclesiæ warhaftig annehmen thue und Uns dessen richtige Beicht- und Communion-Zeugnus zum allerförderlichsten einschiken; zum Fall aber er nachmals in seiner gefassten Pertinacitet beharren wolt, ihn ernstlich auferladen, dass alsbalden nach verflüszung obgedachten peremptorischen Termins er sich endlich von dannen begeben und des Königreichs Böhaimb und aller incorporirten Länder, Grund und Boden ferner und hinfüro nicht mehr beschreiten soll, noch weniger Ir solchen halssterrigen Kezern mehrern Unterschleif verstatten, sondern Unser Verordnung würklich nachkommen und derselben zuwider Uns kein anders erfahren lassen solle. Hieran vollbringet Ihr mehrhöchstgedachtister Kay. M. allergnedigst, auch ernsten und endlichen Willen und Mainung. Datum Prag, den 22. Decembris a. 1629. N. N., von der Röm. &c. — Dem edlen ehrnvesten Unserm sonders guten Freundt Herrn Christofen Grad von Grünenberg, Röm. Kay. M. Rath und Haubtmann in St. Joachimbsthal.

245. *Dne 28. prosince 1629. Ref. komisse ustanovuje děkana Třebenického a děkana Teplického za pomocníky reformačního komissaře Humprechta st. Černína z Chudenic, jemuž svěřeno bylo provedení reformace na panstvích Viléma z Vchynic.*

Mnoho ctihodný pane příteli Nám zvláště milý. Netajíme Vás, že jest J. M. C. král a p. n. v. n. nedávno jminulých dnův urozeného pána pana Zdenka Lva Libšt. hraběte z Kolovrat pro nětco polehčení jemu té práce, kterouž při reformací in religione v kraji Litoměřickým má, z správy též reformací toliko na panstvích a gruntech pana Vilíma ze Vchinic milostivě propustiti a na jeho místě urozeného p. pana Humprechta staršího Černína

z Chuděnic a na Kostomlatech, J. M. C. radu, za commissaře k dotčené reformací sobě milostivě oblíbiti a nařiditi ráčil. I poněvadž týž pán z Chuděnic takové od J. M. C na sobě vzložené commissí bez přítomnosti a pomoci osob duchovních, v písmě svatým dobře učených, kteréž by lidé v těch tam končinách obývající víře sv. katol. vyučovati, nikoliv vykonati nemůže, nýbrž toho při nás vyhledává, abyste Vy jemu přidáni byli, pročež My z moci od J. M. C. vedle jisté instruccí sobě dané osobu Vaši k tomu nařizujeme a týmž jmenem a na místě J. M. C. Vás napomínáme, My pak, arcibiskup Pražský, z mocnosti ouřadu Našeho Vám poroučíme, abyste se k nadepsanému panu p. Humprechtovi staršímu Černínovi z Chuděnic neprodleně vypravili a jemu raddou i skutkem nápomocni byli, tak aby všickni lidé poddaní obojího pohlaví na všech panstvích i gruntech nadepsaného p. p. Vilíma ze Vchinic v kraji Litoměřickým z bludův svých sektářských, v kterýchž posavad bídně vězejí, vyvedeni a k pravé, samospasitedlné víře svaté katolické co nejdříveji přivedeni býti mohli, jakož pak My tu obzvláštní důvěrnost k Vám máme, že Vy pro čest a chválu Boží, též k milostivému J. M. C. zalíbení, ano také pro jistou hojnou odplatu v království nebeským k této vzáctné, spasitedlné a Pánu Bohu milé práci se s ochotnosti volně rádi potřebovati dáte, tak aby s pomocí Boží a skrze Vaše pobožné, pilné a horlivé lidu vyučování táž reformací na gruntech dotčeného pána ze Vchinic tím dříveji k žádostivému šťastnému konci s zejskáním Pánu Bohu všech lidí duší přivedena byla A na tom se jistá a milostivá Boží i J. M. C., též naše arcibiskupská vůle naplní. Datum v Praze, 28. Decembris a. 1629.

N. N., od Jeho Mil. etc.

Mnoho ctihodnému knězi panu Štefanovi N., děkanu Třebenickému, přít. n. z. m. k dod.

In simili. Mnoho ctihod. knězi panu , děkanu Teplickému, přít. n. m. k dod.

246. *Dne 29. prosince 1629. Ref. komisse vytýká Magdaleně z Puchaimu roz. z Valdštejna, že ač sama jsouc katolická trpí, by švakr její Volf z Puchhaimu, vášnivý protivník katolické víry, na panstvích jejich se zdržoval, i nařizuje ji. by mu sdělila, aby buď do čtrnácti dnů víru katolickou přijal anebo zemi opustil.*

Unsern freuendlichen Gruesz und was Wir mehr liebes und guts vermögen zuvor. Wolgeborne Frau Frau, vielgeliebte Frau Mumee, Schwägerin undt Freundin. Wir kohmen glaubwirdig in Erfahrung, dass Ihres Herrn Ehegemals Bruder, Herr Wolf von Puchaim, so ein heftiger Anfeinder der heil. catolischen Religion ist, bey der Frauen auf Iren Güttern schon wol lenger als ein Jar verbleibende, Irer Kay. M. Unsers allergnedigsten Herrn gnedigsten und hailsamen intention, Willen und Mainung ganz zuwider in dem fürgehendem Religions-Reformationwerkh allerhand Verhindernus zufüegen, und was hierinnen durch Geistliche Leute bey den Inwohnern und Unterthanen guts geschaft wird, er widerumb verwirren und verderben thuet, darüber-

Wir ein grosses Miesfallen tragen, und hetten Uns zu der Frauen dessen nicht versehen, dass sie, als selbst catolisch, dergleichen hochärgerliche und schädliche inconvenienzen gestaten solte, und wan die höchsternente Ire Kay. M. solches innen würden, es möchte die Frau hierdurch bey Irer M. in eine Ungnad und merkliche Ungelegenheit (die Wir zwar Ir nicht vergönnen wolten) leichtlich gerathen. Hierumb ermahnen im Nahmen und anstat Irer Kay. M. Wir die Frau hiemit, sie wolle den besagten Herrn Wolfen von Puchaim mit ganzem Ernst andeuten, er wolle aufs lengste innerhalb vierzehen Tagen, von dato dis Briefs raitend, entweder den rechten alleinseligmachenden heil. catolischen Römischen Glauben würklich annehmen und Uns dessen eine richtige schriftliche Urkhundt von seinem Beichtvatter einschiken, oder aber alsbald nach Verflieszung des yeztgemelten Termins dis Irer Kay. M. Erb-Königreich Böhaim und dessen incorporirte Länder genzlich maiden, dan sunsten, im Fall solches wider Verhoffen nicht geschehen solte, würde die Frau selbst sich alher vor Uns gestellen müssen, und fernern Beschaidts, auch Ihrer Kay. M. gnedigsten Resolution zu erwarten haben. Darnach Sie sich zu richten haben wird. Und daran vollbringt Sie der mehrhöchstgedachten Irer Kay. M. gnedigsten Willen und Mainung. Datum Prag, den 29. Decembris A. 1629 N. N., von der Röm. &c. Der wolgebornen Frauen Frauen Magdalena von Puchaim geborner von Waldstein, auf Pruhonicz &c., Unserer vielgeliebten Frauen Muemen, Schwägerin und Freundin.

247. *Dne 29. prosince 1629. Ref. komisse sděluje Humprechtovi starš. z Chudenic, ref. komissaři na panstvích hraběte ze Vchinic, že k jeho žádosti dopsala již k děkanu Třebenickému a knězi Teplickému, aby mu při práci reformační byli nápomocni; nicméně radí mu, by si od rektora Pražské koleje jesuitské vyžádal k témuž účelu ještě dva kněze. Dále ref. komisse žádá jej, by přiměl Alžbětu Kaplířovu k přijetí víry katolické.*

Urozený pane pane Nám zvláště milý. Jakož jste toho skrze psaní své pod datum jminulého 21. dne přítomného měsíce Decembris mně, nejvyššímu hofmistru král. Českého, učiněné žádati ráčili abychom napíšíc panu děkanovi Třebenickému, též knězi Teplickému je oba jakožto správce duchovní V. M. ku pomoci k reformirování náboženství na panstvích a gruntech p. Vilíma ze Vchinic nařídili; vedle též V. M. žádosti tak učiněné a teď příležitě taková dvoje psaní V. M. odsíláme, nepochybujíce o tom, že se oni k tomu volně rádi potřebovati dají. Však nicméně považujíce My toho, že se na týchž panstvích a gruntech pána ze Vchynic veliký počet lidí poddaných nekatolických nachází, mezi nimiž mnozí v svým proklatým sektářství hrubě zarputilí a tvrdošijní jsou a někteří ven z země již předešle vyjevše, opět zase tam za častý přijíždějí, tak že by to reformírovaní nadepsaným dvoum osobám duchovním příliš mnoho práce přineslo a dlouho se protáhlo, pročež vidí se Nám, že by dobře bylo, abyste skrze své psaní od pana rectora collegii Societatis Jesu zde v Praze ještě dva v písmě svatým dobře učené Patres, kte-

řížby tolikéž k V. M. práci vážili a v tomto pobožným a Pánu Bohu milým skutku pracovati pomohli, sobě vyžádati ráčili, tak aby táž reformací tím dřívěji k žádostivému šťastnému konci, s přivedením k víře sv. katolické všech obyvatelův a lidí poddaných na dotčených panstvích a gruntech pána ze Vchinic, přijíti mohla.

Co se pak paní Alžběty Kaplířové dotýče, že se nedostatkem zdraví svého vymlouvajíc, před Nás, vedle obeslání jí učiněného nepostavuje, však že chce katolickou býti, připovídá; My na takovým její připovídání nepřestáváme, aniž také na její nemoc (ač Pán Bůh ví, jestli nemocná) se neohlídáme, neb lidé nemocní tím více zapotřebí mají, duši své časně dobře opatřiti, a s tím neprodlévati.

Pročež V. M. za to žádáme, že jí opět jmenem a na místě J. M. C. krále a p. n. v. n., též Naším, i také z mocnosti commissí, od J. M. C. na V. M. vzložené, dostatečně a na konec poručiti ráčíte, aby ona ihned, ničímž se dále nezastírajíc a nevymlouvajíc, pravu víru sv. katolickou, skrze skroušenou zpověď a uctivé přijímání velebné Svátosti Oltářní pod jednou spůsobou, skutečně přijala a na to hodnověrné od zpovědníka svého psané vysvědčení Nám odeslala, anebo se před Nás sama osobně postavila a k další své nepříležitosti, kteráž by ji pro neposlušnost potkati mohla, zoumysla příčiny nedávala. Jsouce My k V. M. té celé důvěrnosti, že ke cti a chvále Boží, též k obzvláštnímu J. M. C. zalíbení, ano i pro hojnou odplatu v království nebeským, žádné práce své nelitujíc, to vše vedle své vzácné discreti, Bůhda dobře, platně a brzo vyříditi ráčíte. S tím milost a ochrana Boží rač obostranně s Námi se všemi býti. Dat. v Praze, 29. Decembris a. 1629. N. N., od J. M. etc.

Urozen. panu panu Humprechtovi starš. Černínovi z Chuděnic a na Kostomlatech, J. M. C. raddě a k ref. v religí na panstvích a statcích pana hraběte ze Vchinic, nařízenému commissaři etc. panu Nám zvláště mil. k dod.

248. *Dne 29. prosince 1629. Ref. komisse předvolává Jiljího Reinara.*

Poctivý Nám milý. Z jistého a milostivého J. M. C. krále a p. n. v. n. nařízení, týmž jménem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste se ihned, jak Vás toto psaní Naše dojde (nedadouce sobě nitčemuž kromě samé motci Boží překážeti) na cestu vypravili, sem do měst pražských přijedouc, před Námi se postavili a obeslání svému i další milostivé J. M. C. vůli vyrozuměli. Jináče nečiníce. Vědouc etc. Dat. v Praze, 29. Dec. a. 1629. N. N., od J. M. etc. Poctivému panu Jiljímu Reynerovi z N., přít. N. mil. k dod.

249. *Dne 29. prosince 1629. Ref. komisse, odpovídajíc k stížnosti Doroty hraběnky z Fürstenbergu rozené Holické ze Šternberka, v příčině krátkosti lhůty jí vyměřené, ustanovuje jí poslední peremptorní termín.*

Urozená paní hrabinko, paní švagkrová a přítelkyně Naše zvláště milá. Vyrozuměli Jsme z spisu od V. M. Nám odeslaného, že sobě velmi hrubě stěžovati ráčíte, jako bychom My psaním Naším pod datum 3. dne přítomného měsíce Decembris V. M. učiněným krátký termin, totiž do tří neděl, buďto k přistoupení k víře sv. katolické, anebo k vystěhování se ven z království českého, uložili; ješto V. M. dobře vědomé jest, že ne teprva My, ale dávno před tím, a již tomu bez mála tři letha, J. M. C. král a p. n. v. n. skrze své milostivé, vůbec publikované patenty jistý termin všem nekatolickým tohoto král. obyvatelům z vyššího stavu, jak mužskéno tak i ženského pohlaví, obzvláštně pak vdovám a tak i V. M. v mnohých potom následujících resolucích svých, k vykonání jisté Boží a J. M. C. vůle a přistoupení k víře sv. katolické, jest uložiti ráčil. V kterýmžto tak prodloužilým čase ráčili Jste dosti prostranný lhůty a dobré příležitosti jmíti, v té příčině vedle mnohého J. M. C. i Našeho upřímného a právě otcovského V. M. učiněného napomenutí časně se v tom opatřiti, tak že neráčíte jmíti z strany krátkosti terminu sobě co slušně stěžovati. I ač bychom sice se vedle milostivé J. M C. resolucí, z strany všech nekatolických paní vdov, přes termin od J. M. C. jim uložený, zde v zemi zůstávajících, k V. M. se zachovati, však vždy ještě ušetřujíce My vzáctné osoby a starého věku V. M., jakožto Naše zvláště milé paní tety a švagkrové, s tou nepochybnou nadějí, že sobě Bůhda již usmysliti, k poznání pravé a spasitedlné víry sv. katolické římské opravdově se přičiniti a dadouce se učeným a pobožným správcům církevním, kterýchž (pokudž jen sami k tomu se opravdově jmíti chtíti ráčíte) v tomto král. dosti jest, též víře sv. katolické dobře vyučiti, k ní skutečně přistoupiti ráčíte. Pročež k žádosti V. M. tak činíme a týmž jmenem a na místě J. M. C. ještě dalšího, však již na konec posledního peremptorního terminu, jmenovitě až po středopostí do neděle postní Lætare řečené, nejprve příští, V. M. propůjčujeme a dovolujeme; při tom V. M. dostatečně napomínajíc, abyste v témž čase konečně tak, jakž V. M. v předešlým Našem psaní oznámeno jest, se zachovati ráčili; jinakž, pokudžby se to tak od V. M. nestalo, a proto nějaká nepříležitost vedle milostivé J. M. C. již dávno učiněné a Nám k vyřízení poručené resolucí (kterážto proti všem urputilým nekatolickým osobám vykonána býti musí) V. M. potkala, tehdy neračte potom motci žádnému jinému, nežli sami sobě v tom vinu přičítati. Čímž se již na konec spraviti ráčíte. Vědouce, že se na tom jistá a milostivá J. M. C. vůle naplní. Dat. v Praze, 29. Decembris a 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozené paní paní Dorotě hrabince z Fyrštenbergku rozené Holické z Šternbergka, paní švagkrové a přítelkyni N. z. m. k dod.

250. *Dne 31. prosince 1629. Ref. komisse obesílá Karla Čejku z Olbramovic a Joachima Sobětického ze Sobětic.*

Urozený vladyko pane příteli Nám milý. Z jistého a milostivého J. M. C. krále a p. n. v. n. nařízení týmž jmenem a na místě J. M. C. Vám o tom dostatečně poroučíme, abyste se

před Námi, ničemuž se nevymlouvajíc, zajisto a konečně ten pondělí po Třech Králích nejprve příštích, to jest 7. dne měsíce Januarii 1630, sami osobně postavili a příčinu obeslání Vašeho i další milostivé J. M. C. vůli vyrozuměli. Jináče nikoliv nečiníce. Vědouc etc. Dat. v Praze, 31. Decembris anno 1629. N. N., od Jeho M. &c. — Urozenému vladyce panu Karlovi Čejkovi z Olbramovic &c., přít. N. m. k dod.

In simili. Urozenému vladyce panu Joachymovi Sobětickému z Sobětic &c., přít. N. m. k dod.

REJSTŘÍK.

Albenreuth 24.
z Amštatu v. Beřkovská.
Annemberg Hans Arbagast, sv. pán 57.
Aulik z Třebnic Šimon Petr 19.
Balbín z Vorličné Karel 249.
Barreyter Jonáš 17, 18.
Bášť Veliký 18.
Běhařov 141, 142.
Bechyňský kraj 39, 74, 112, 136, 137, 155, 158, 169, 182, 192, 234.
Bělčice 38, 50.
Belvicová z Duban Anna 247.
Benátky Nové 118, 189, 190.
Benešov nad Ploučnicí (Bensen) 78, 79, 248.
Beník z Petrsdorfu Štěpán 33, 35, 42, 58, 59, 70, 71.
Benjamin Burian 29.
Bensen v. Benešov.
z Bense (?) v. Pacovský.
Berglas v. Perglar.
Berka z Dubé a Lipé Jindřich Volf 66, 67; Joachym 100.
Bernsdorf 247.
P. Bernardus, minorita 35.
Beroun 64, 78, 86.
Beřkovice (Beškovice) 15, 19, 78, 88, 249.
Beřkovská ze Šebiřova Anna Juliana roz. z Amštatu 131, 132, 135, 136, 185.
Běšín z Běšín Zbyněk 228.
Beškovice v. Beřkovice.
Bezdědice 228.
Bezdružický v. Kolovrat.
Bílina 15, 19.
Birkstein (Bürgstein) v. Sloup.
Bischofteinitz v. Týn Horšův.
Bitovský z Bitova Jiřík Marek 189.
Bohuchvalová z Komárova Barbora 228.
Boleslav Mladá 2, 3, 8, 10, 11, 45, 46, 64, 68.
Boleslavský kraj 31, 49, 75, 110, 155, 159, 169, 182, 233.
Boleslav Václav 33.
Bolochov v. Bylochov.
van der Boon Jiří 131.
Borek (Jirkov, Görkau) 137, 150, 152.
Boryně ze Lhoty Jan 248; Jan David 39, 51; Adam Václav 159; Boryňka ze Lhoty Kateřina 90, 91, 124, 191, 248.
Bračice 159.
z Branče v. Duhanský.
Brandýs 66, 93, 118, 247.
Brandýs n. Orl. 93.
Branišovská z Branišova Kateřina 247.
Březí 247.
Breitenbach 116.
Breitenstein (Preitenstein) 9, 26, 36, 106.
Breuner Seifrid 130.
Brod Český 64, 197, 200.
Broge Jan Hamerik 142.
Březnice 19, 75, 234.
z Bubna Jaroslav 158, Mikuláš 46, 228, 247.
z Bubna Johanna 244, 245.
Bučina 247, 248.
Buděničky 248.
Budyšín 48.
Budkov 234.
Bujedinová Anna 189, 190.
Bukov (Pokau) 13.
Bukovice 85.
Bukovský z Hustiřan Karel 228.
Burgersdorf 125, 126.
Buštěhrad 38, 50.
Bydžovský Jiřík v. Kezelius.
Bydžov Nový 65.
Bylochov 62.
Bystré 39, 75, 155, 159, 169, 182, 233.
Bystřice; tak dle orig. na str. 78 a 88; správně však nepochybně Byšice.
Byšický z Byšic Jan 75.
Bzenský z Porubě Jan Albrecht 235, 236.
Cappius Petr 13.
Celler v. Czeller.
Cerekvice Horní 38, 50.
Cerhenice (Cerhonice) 203.
Citoliby 159.
Claudianus Daniel 29.
Colaltův pluk 126.

Cometa Jan 225.
Cramerus Edmund 225.
Cukr z Tamfeldu Jan Jindřich 39, 51, 74, 81.
Cukraty v. Sukorady.
Czeller z Rosenthalu Kašpar 65, 118.
Čabelická ze Soutic Alžběta 248.
Čakovec z Horešova Petr 159, 160.
Čáslav 64.
Čáslavský kraj 39, 75, 112, 155, 159, 169, 200, 201, 233.
Častolovice 38, 50, 74, 89, 90, 101, 112, 113, 156, 158, 169, 182, 227, 230, 234.
Čečovice 22.
Čejka z Olbramovic Tiburcí 66, 86, 118; Karel 256, 257.
Čejková z Harasova Johanna 248.
Čenčice (Černčice) 85.
Čeňovice 33, 59, 70, 71.
z Čeradic v. Entrych.
Čermák Jan 33.
Černín z Chudenic Heřman 38, 50, 158, 223; Humprecht starší 83, 85, 252, 254, 255; Jan Vilím 159.
Černínová Anna 228; Eva Polexina 190, 191.
Češtice 234.
Čkyně 247.
Deymová ze Střížeže Anna 228.
z Dietrichštejna kardinál 50.
Divice 15, 19.
z Dlouhé v. Sudek.
Dobranovská z Dobranova Anna 228, 247.
Dobrovice 31.
Dobřenský z Dobřenic Jindřich 75, 109, 110, 188, 189; Jiří 158, 159.
Dobřenská Maruše 222, 226, 227.
Domažlice 21, 64.
z Donína Karel Hanibal 171.
Doubek (Daupek) 185.
Doupovcovy z Doupova, sestry 140.
Doksany 75, 77, 79, 80, 81, 82.
Drahobuz 247.
Droužkovice (Družkovice) 137, 150, 152.
Držkovice 159.
z Duban v. Belvicová.
z Dubu v. z Opperštorfu.
Dubenec 100, 228.
Dubno 228.
Duhanský v. Tuhanský.
Dušníky 159.
Dvůr Králové 65.
Dvůr Králův 65, 78, 118, 121, 122.
Dvořecký z Olbramovic Mikuláš 161, 162.
z Eberka v. z Eyberka.
Ehrlbökh Šebestián 25.
Elbogen v. Loket.
emigranti 32, 40, 58, 72, 105, 106, 114, 125, 173, 179, 185, 238, 242.
z Endern 105.
Entrych z Čeradic Pavel 119.
z Eyberka (Žeberka, Eberka) Jan Jiří 112.
Fabricius Isák 98.
Fabricius z Rosenfeldu a Hohenfallu Filip 28, 30, 38, 49.
z Felsu 105.
Freiberk 235.
Frohnau (Vranov) 105.
z Frydštejna v. z Opperštorfu.
Fuck Kryšpín 47, 53, 57, 70, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 82.
z Fürstenberku Anna roz. z Lobkovic 17, 18; Dorota roz. Holická ze Šternberka 153, 202, 203, 245, 255.
Fux z Reynburku Jiljí 66, 118.
Gabel v. Jablonné.
Gerštorf z Gerštorfu a z Malšvic Václav 104.
Gieshübel 38, 50, 158.
Glatz v. Kladsko.
Gleichenberg 22, 23.
Görkau v. Borek.
Göttersdorf (Boleboří) 95, 169, 182, 233.
Grabštein (Grafenstein) 178, 179.
Grad (Gradt) z Grünenbergu 144, 216, 217, 252.
Grafenštein v. Grabstein.
Graslitz (Greslas) v. Kraslice.
Grysl z Gryslova Jan Václav 65, 118.
Gus Martin 122.
Gussmansdorf 138.
z Gutenšteina Kateřina Sibylla 141.
Hájek Daniel Vojtěch 5, 156, 162.
Hamr 137.
Hamza Bořek ze Záběďovic Jan 109, 110, 188, 189, 199, 200, 228; Pavel 189
Hanzburský Vavřinec 138, 205, 223.
z Harrachu Arnošt Vojtěch, arcibiskup pražský 1, 5, 13, 26, 41, 45, 56, 108, 113, 115, 119, 138, 189, 190, 211, 225, 226, 230, 253.
Haugvicová z Biskupic Eufrozina 210.
Hazlaur v. Hozlaur.
Hegner H. 117, 180.
z Hendersdorfu Jan Hubryk 249.
Henkel Jindřich 66.
z Hemrlesu Ježovská Dorota 247.
Hertel z Leutersdorfu Gottfried 9, 24, 26, 36, 58, 106, 113, 116, 250.
Herzan v. Hrzan.
Hessler Vavřinec 75, 76.
Himelthau Vavřinec 216.
Hiserle z Chodův Jindřich Michael 159, 234.
Hlajovice správně: Lochovice v. t.
Hložek ze Žampachu Bohuslav 75, 100; Mikuláš Bohuslav 248.
Hluboš 75.
Hodějovský z Hodějova Bernard 46, 47.
Hoffmann Jan 169.

z Hohenfallu v. Fabricius.
Hokov 39, 51, 74, 80, 138, 149, 151, 155, 159, 169, 178, 182, 207, 220, 233, 241.
Holcar z Holic Jilji 228.
Holešov, správně: Holešovice staré n. Holišovice 39, 51.
Höllinger Kryštof 25.
Hora Andělska 38, 50, 158.
Hora Doubravská 242.
Hora Kutná 20, 31, 32, 39, 51, 64, 70, 71, 163, 166.
Hory Ratibořské 137.
Hornohrad (Horňohrad) 38, 50.
Hospozín 75, 248.
Hostivař 228.
Hoškov správně: Holešovice 159, v. Holešov.
Hozlaur z Hozlav Adam 136, 137, 161, 162; Bohuslav 161, 162; Gabriel 119, 249.
Hradecký kraj 49, 74, 88, 89, 112, 156, 158, 169, 182, 220, 227, 229, 230, 234.
Hradec Jindřichův (Neuhaus) 124.
Hradec Králové 64, 89, 90, 220, 224.
Hradecký z Bukovna Volf Viktorin 185.
Hrádek Červený 103, 108, 169, 178, 182, 232, 233, 243.
Hrádek nad Páchem 39, 51, 158, 169, 201, 233.
Hrádek nad Sázavou (Komorní) 31, 208.
Hradiště Hory Tábor v. Tábor.
Hradiště Veselé 39, 50.
Hrobčický z Hrobčic Ladislav 95, 96, 98, 99, 103.
Hrobčická z Hrobčic Markéta Salomena roz. Malovka z Chýnova a Vimberka 247.
Hrométice (Hronětice) 197.
Hruška z Března Adam Hendrych 159, 235.
Hrzan z Harasova Jan 108, 137, 150, 152.
Hrzanová z Harasova Alžběta roz. Haugvicová z Biskupic 215, 216; Sabina roz. z Vřesovic 177, 178.
Hubínek Jan 33.
Hubryk z Hendersdorfu Jan 77, 78, 87, 88; Václav 185.
de Huerta (originál má: „Auerta") Don Martin 116, 117.
Humpolecký (Humpecký) Jan 229.
Husa Jiří 29, 198, 199.
Husman z Namedy a Riolburgu Jan Filip 236.
Husmanová 236, 237.
Hust Martin 247.
Hysrle v. Hiserle.
Charvátová z Kopidlna Anna 202, 203.
Chcebus 63.
Chebsko 9.
Chinski v. Vchynský.
z Chlumu v. Slavata.
Chlumec 209.
Chodov 39, 51.
Chodovské vesnice (Kuttendörfer, vlastně: Chodendörfer) 22, 23.
Chotěšany (Chotýšany) 159.
Chotěšiny 157, 162, 172, 173.
Chotětice 39, 51, 159.
Chrastavice 22, 23.
Chrt z Rtína Joachym 38, 50, 159.
Chrudim 64.
Chrudimský kraj 39, 75, 111, 159, 169, 182.
Chvatěruby 18.
Chýše 39, 51.
Jablonné (Gabel) 66, 67.
Jablonský Jiří 29.
Jáchymov (Joachimsthal) 105, 142, 144, 146, 216, 217, 252.
z Janovic v. Klenovský.
Janovice Vrchotovy 103, 169, 182, 232, 233, 243.
Janovičky 39, 51.
Jaroměř 64.
Jedlička Zachariáš 247.
Jeníšek z Újezda Přibik 7, 19, 213, 234.
jesuité 29, 78, 112, 113, 131, 146, 242, 254.
Jetřichovice 39, 51.
Jezero 33, 59, 70, 71.
Ježovský z Lub Břeněk 161, 162; Jan 161, 162; Zdeněk 75.
Jílový 33, 42, 58, 59.
Jílovský Matyáš 104.
Jindice 228, 244.
Jindřichovice (u Klatov) 205.
Jinočany 248.
Jirkov v. Borek.
Jiřík, praedikant 172.
Jistebnice 7, 209.
Joachimsthal v. Jáchymov.
P. Joannes, minorita 35.
Kadaň (Kaaden) 7, 8, 60, 61, 64, 67.
Kalenice 247.
Kamenice 247.
Kamýk (Kamejk) městys 107.
Kaplíř ze Sulevic 136, 137; Jan Václav 74; Oldřich 62, 63.
Kaplířová ze Sulevic Alžběta roz. z Meykrova (?) 248, 255; roz. Kyšperská z Vřesovic 186; Kateřina roz. Hrušková z Března 248.
Kapoun ze Svojkova Albrecht 159.
kapucíni 1, 3, 4.
Karlovy Vary (Karlsbad) 24, 26, 126, 250.
Karlštejn 112, 123, 155, 169, 182.
Kavka z Říčan Jan 112, 123, 155, 169, 182, 192, 213.
Kecelius v. Kezelius.
Kekule ze Žirovic (Stradonic) Mikuláš 165; Václav 165.
Keiner Michael 252.

Kerber Karel 80.
Kezelius (Kecelius) Bydžovský Jiří mistr 2, 3, 8. 9, 10.
Kheler Adam 80.
Kirchenberg 105.
Kladenský z Kladna Jiří 248.
Kladno 75, 95, 169, 182, 233.
Kladrubce 38, 50.
Kladsko 49, 53, 55, 56, 57, 70.
Klaus Mathes 82, 83.
Klatovy 64.
Klecany 18.
z Klenového a z Janovic Vilém 38, 50.
Kliksovna Eva 249.
Klusák z Kostelce Mikuláš 104.
Klusáková (Klusačka) Johanna 228.
knihy nekatolické 231, 232.
Knín Starý 39, 51, 108.
Kobík z Pořičan Jan Jindřich 166, 171, 172.
Kokořovec z Kokořova Adam Jiří 74; Jiří Petr 74, 234; Karel Krištof 158.
Kolešov Velký 80.
Kolidius Václav 15, 16.
Kolín nad Labem 64, 65, 118.
z Kolovrat Anna Barbora 196, 197, 198, 199, 205, 213, 214; Bohuslav 213; Ferdinand Libšteinský 39, 51, 74, 81, 112, 137, 138, 147, 241, 149, 150, 151, 152, 155, 159, 169, 207, 220, 233; Heralt Václav 39, 51, 111, 155, 158, 169, 182, 200, 201, 233; Joachym 46, 59, 60, 74; Zbiněk Leopold 74; Jindřich 213; Kateřina Lidmila 178; Vilém Jindřich Bezdružický 39, 51, 75, 111, 159, 169, 182, 233; Zdeněk Lev Libštejnský 74, 111, 153, 155, 169, 233, 252; Marie Anna roz. z Felzu 178; Zbiněk Novohradský 38, 50; Polexina 225.
komora česká 4, 7, 15, 36, 39, 41, 44, 61, 63, 91, 92, 98, 143.
Konarovský z Libanic Jaroslav 188, 189.
Konopiště 9, 24, 75, 169, 182, 232, 233.
Konojedská Marie roz. z Solhauzu 248.
Kopidlno 202, 203.
Korkyně 39.
Košumberk 124.
z Kostelce v. Klusák.
Kostelec nad Černými lesy 108, 109, 118.
Kostomlatský v. Vřesovec z Vřesovic.
Kostomlaty 85, 253.
Košátky 38, 50.
Košetice 132, 135, 136.
Kotva z Freifeldu Jan Ctibor 47, 51, 53, 70, 78, 223.
Kounice 18, 87, 209, 229.
Kouřim 64.
Kouřimský kraj 39, 75, 99, 102, 112, 159, 169, 182, 220, 230, 231, 233, 243, 244.
Koželník Ondřej 33.
Kranczle Jiřík 93.
Kraslice (Graslitz, Greslas) 105, 115.
Krašov 150, 155, 169, 182, 207, 220, 233, 241.
Kratečková (Motičková) 107.
Kraus Jiří 247.
Kraz hr. ze Schaerfenšteina Jan Filip 114.
Krejnice (orig.: Krenice) 121.
Kremyž (Křemuž) 245.
Křivoklát 66, 85, 118.
Křivousy (orig. Křivonousy) 204.
Krucemburk 203.
Kukla 247.
Kunášová z Machovic Johanna 247.
Kustoš ze Zubřího Jindřich mladší 77, 78, 87, 88; Karel 164.
Kuttendörfer patrně chybně místo Chodendörfer, Chodské vesnice 22.
Kyles Jakub 247.
Kyšperský v. z Vřesovic.
Labušek Samuel 81, 82.
Laminger z Albenreuthu Volf Vilém 22, 24.
von Langendorf v. Sudek z Dlouhé.
Lanškroun 119.
Lapáček ze Rzavého Jindřich 161, 162.
Lauterbach 75.
Lazebník Šebestián 197, 200.
Lčovice 159, 234.
Ledce 229.
Leskovec 38, 50.
Leskovec z Leskovce Albrecht Šebestian 38, 50, 96, 98, 132, 133, 158.
Lhenice (Welhenic) 85.
Libědice 140, 141.
Libeň Vysoká 30, 38, 49.
Liblice 38, 159.
Libochovice 191 správně: Liběchov 191; Libochovice 160.
Libochovičky 171.
Libořice 178.
Libšteinský v. z Kolovrat.
Licek z Risenburku Zikmund 188, 189.
Licková z Risenburka Lidmila roz. Kaplířova ze Sulevic 178.
z Lichtenšteina kníže Karel 2, 12, 28, 33, 97, 101, 107, 118, 249.
Lidl z Lidlova Pavel 119, 120.
Lilius Vostrovský Mikuláš 19, 130.
Lipka 165.
Lipnice 9, 26, 36, 106 (orig.: „Liebenicz").
Lipnický Martin 229.
Lišná 203, 246.
Litochleb Jiří 93.
Litoměřice 1, 19, 20, 26, 27, 28, 41, 43, 64, 72, 82, 237.
Litoměřický kraj 74, 110, 153, 155, 158, 169, 182, 233, 237, 238, 252.
Litomyšl 5, 7, 93, 156, 162.
Lnáře 38, 50.
z Lobkovic Jan Vilím 19; Václav Fran-

tišek Eusebius 209, 249; Vilém 13, 15, 78, 130.
z Lobkovic Polyxena roz. z Peršteina 5, 7, 209, 243.
Lobkovice 209.
Lochovice 39, 51.
Loket (Elbogen) 24, 250.
Loketský kraj 9, 35, 36, 57, 105, 113.
Lokšan z Lokšanu Jiří 46, 47, 75.
Lomnice 209.
Louňovice 75, 100, 112, 169, 182, 231, 233, 244.
Louny 64.
Lovosice 31, 208.
z Ludwigsdorfu Eliáš 126.
Lukavecká Anna z Věžník 166.
Lukavský z Lukavice Albrecht Hildebrand 118; Ladislav 39, 51, 109, 110, 159.
Lukovice (tak v orig.) správně: Žloukovice 80.
Lukšík Vavřinec 198, 199.
Lukšíková Kateřina 199.
Luženice Velké a Malé 22, 23.
Lysá 118, 189, 190.
Magrle ze Sobíšku Václav 16, 36, 37, 91.
Magno (Magni) Valerian 1.
Maiderle z Mansberga Vavřinec 146.
Malovec z Malovic Jetřich 101, 102, 110; Rudolf 161, 162.
Malovcová z Malovic Alžběta 120, 121; Dorota 228; Kateřina 228; Ludmila 228; Magdalena 190, 191; Rozina 228; Zuzanna 228.
z Malty (?) Fridrich, tak orig. 190; kdežto 65 a 118: „z Valty“.
Manlich (Manlicher) Jakub 98; M-ová Veronika 98.
Markvartice Horní 38, 50.
Markvartová Anna roz. z Řičan 171, 191.
de Marradas hr. Don Baltasar 116.
Marsch David 25.
Mareštorf 160.
Martin písař 242.
Martinice Velké (spr. „Nové“) 39, 51.
Martinic hrabě Jaroslav Bořita starší, nejv. hofmistr, 45, 85, 86, 88, 90, 95, 109, 113, 120, 130, 131, 189, 210, 224, 243; mladší 78.
Mayer Ondřej 75.
Mayner Martin 98.
Měcholupy 178.
Mělník 28, 64, 124, 191, 198.
Měsíčková z Výškova Anna roz. z Ottersfeldu 123, 141, 142; Eva 247.
Město Nové nad Meth. 87.
Meuler Benedikt 75.
Mičanová z Klinštejna Magdalena 80.
z Michalovic Benigna roz. z Vrtby 210, 214, 215; Kateřina 242.
Michna z Vacinova Jiří Vilém 39, 51, 146; Pavel 9, 24, 75, 103, 111, 169, 182, 232, 233.
Mikovice 39, 51, 124, 159.
Milčín 116.
Milešov 74.
Milevsko 79, 80, 81, 82.
Milinský (z Milina) Matěj 247.
Mimoň 169.
minorité 35.
Mírek ze Solopisk Jan 104; Jindřich 104, 163.
Mírková ze Solopisk Žofie 189.
Miřkov 22, 23.
místodržící 4, 47, 106, 169, 173, 179, 237.
Mitrovský z Nemyšle Jiří 75; Petr 39, 51; Přech 247.
Mladota ze Solopisk Zdeněk Adam 75.
Mladotová Barbora roz. z Budova 244, 245.
Mníšek 39, 51, 234.
Mokropsy 247.
Mokrovousy 158.
Morávek Jiří 29.
Moskva Jeremiáš 29.
Most (Brüx) 64, 98.
Mostov 159.
Moyses Jiří 25; Pavel 25.
Mšeno 124.
Mulz z Waldau Jošt Krištof 115.
Myškovice 162.
Mýto Vysoké 64, 157, 162, 163, 172.
Náchod 87.
Nalžovy 74, 234.
Nebitovy; tak orig.: správně: Nebilov, Nebilovy 158.
Negau 22, 23.
Nehvizdy 189, 190.
Nepomyšl 80.
Neudek 114.
Neustupov 116.
Niems v. Mimoň.
Nížburk 80.
Nymburk 64.
Obříství 78, 88.
Odkolek z Oujezdce Jan 38, 50; Jindřich 228.
z Olbramovic v. Čejka.
Olischer Baltasar 25.
Olomouc 48, 138, 223.
Olší v. Volší.
Omlenice 160, 161.
Opočno 18, 87, 209, 229.
z Opperštorfu (Oppersdorfu) z Dubu a Frydšteina Fridrich 100, 101, 112, Otto 38, 20, 74, 88, 90, 100, 101, 112, 113, 156, 158, 169, 182, 220, 222, 224, 226, 227, 229, 230, 234.
Ortegl z Hubersperku Pavel 76.
Ostromířský v. Vostromířský.
z Ostroskal v. Zalužský.
Ostrov (Schlackenwerth) 36.
Oswald Ezechiel 33, Šimon 59.
Ottová z Losu Kateřina 161, 162.
Oujezd 191; Oujezdec v. Újezdec.
Ouřiněves v. Uhříněves.

Oustí v. Ústí.
z Paaru sv. pán Jan Kryštof 96.
Pacov 133, 134.
Pacovský Volf 247.
Pardubice 117.
Pašinec (?) 228, 247.
Pátek 159, 178, 249.
Pavel, farář v Sloupnici 156.
Pecingar z Bydčína Albrecht 85.
Pekař Kryštof 45, 46.
Pelhřimov 64.
Perglar z Perglasu Jan Matyáš 36.
z Pernšteina Vratislav 94, 95, 156, 157.
Peruc 249.
Pětikostel Hanuš Jiří 36, 37, 91.
z Petrsdorfu v. Beník.
Petršpurk 38, 50, 158.
Pfanner Jan 79.
Pihler Gabriel 127.
z Písnice 115.
Plateys z Plattenšteina Jan Arnošt 47, 50, 51, 53, 70, 138, 223.
Platz (Stráž) 124.
Plobenštejnová Eufrosína 184.
Plzeňský kraj 74, 112, 155, 158, 169, 182, 192, 234.
Podbrdský kraj 75, 78, 155, 159, 169, 182, 192, 234.
Poděbrady 65, 118.
Poličany 104.
Polička 64.
Poříčany 166, 171.
Postoloprty 159, 178.
Poust Maximilian 248; P-ová Anna 248.
Prače 159.
Praha 6, 31, 35, 36, 62, 89, 224, Nové město 15, 16, 18, 108, 157, Staré Město 15, 16, 97, 113, 118, 173, residence arcibiskupská 46, 47, 60, 62, 69, 74, 77, 85, 88, 104, 109, 120, Bílá věž 211, purkrabství 211, klášter sv. Jiří 196, 223, kolej jesuitská 254, dům hrab. Fürstenberkové na Hradčanech 17; dům hraběte z Martinic 88.
Prachenský kraj 75, 112, 155, 159, 169, 182, 192, 234.
Prašivá ves, snad Vratišov 97, 133.
predikanti 5, 6, 16, 35, 36, 62, 80, 85, 90, 94, 96, 97, 100, 101, 105, 107, 113, 117, 133, 136, 157, 163, 172, 222, 225, 226.
Preitenstein v. Breitenstein.
Přerov 118, 189, 190.
Přestavlky 38, 50, 112, 137.
Přichovský z Přichovic Albrecht 38, 50; Petr Jiří 112, 149, 150, 155, 169, 182, 207, 220, 233, 241.
Pruskovská Johanna roz. Kaplířka ze Sulevic 122.
z Puchaimu Magdalena roz. z Valdštejna 253; Volf 253.
z Questenberga Kašpar 47, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 70, 90.
Rabštein 47, 74.
Račická (Razická ze Vchynic v. ze Vchynic.
Račín z Račína Jan Humprecht 75, 119.
Radouň 63.
Rakovník 63.
Rakovnický kraj 39, 80, 95, 112, 137, 138, 144, 147, 149, 152, 154, 155, 159, 167, 169, 182, 206, 207, 220, 234, 240, 241.
Radimovice (Radomovice) 101, 102.
Rašín 230.
Redlfesterová z Widrštorfu Anna 204; Eva 204.
Regnelová Eva roz. Čejková z Olbramovic 120.
Regnerová Alžběta 196, 197.
Reinšperger z Reinšperku Ferd. 159.
Reissner Valentin 247.
Remer (Bílek Konf. jmenuje jej „Renner“) Jeronym 81.
Reynar Jiljí 255.
Ritter z Gross-Ottingu Bohuslav 249.
Robmhap ze Suché Albrecht 104; Ferdinand 104; Hertvík 104; Karel 104.
Robmhapová ze Suché Kateřina 167.
Rokycany 64.
Ronov Nový 75, 208.
Ropalka Alena 242.
Roudnice 7, 209, 249.
Roupov 38, 50.
Roztoky 119, 249.
Rožďalovice 75, 208.
Rudolf II., císař 127.
Rummen Karel 25.
Ryngerová v. Regnerová.
Ryzmberk 234.
ze Rzavého v. Vít.
Řehlovice 247.
Řeřábek Ondřej 33.
Řepín 30, 38, 49.
Řezno (Regensburg) 250.
z Říčan v. Kavka: Pavel 120, 122, 123; Šebestián 75, 100.
Řišnický z Říšnice Mikuláš 164.
Saaz v. Žatec.
Saifert v. Seifert.
Salavová z Lípy ze Šaratic (Šaratě) Zuzana 228, 244: Anna Marie 244, Magdalena 244.
Saský vévoda 115.
Sedliště Staré 112, 123, 155, 169, 182.
Seifert (Bílek, Konf. 1102: „Saifert“) Gotfried 67.
Sekel Tomáš 7; S-ová Anna 7.
Sekerka ze Sedčic Fridrich 225; Mikuláš 187, 251.
Sekerková ze Sedčic Helena roz. Hrobčická z Hrobčic 185; Marie roz. ze Štampachu 177, 178.

ze Semanína (Žemanín) Jindřich Daniel 2, 3, 4, 9, 10.
Severský z Kuličkova Hynek 119.
Sextus Matyáš 25.
z Sezimova Ousti šlechtična Kateřina 244, 245.
Schlackenwald v. Slavkov.
Schlackenwerth v. Ostrov.
ze Schaerfenšteina v. Kraz.
Schofman v. Šofman.
Schönburg 115.
Schönfeld 75.
Schörkl (Bilek, Konf. 1028: „Šerkl") Martin 35.
Siderius Jan 29.
Skála ze Zhoře Mikuláš 249.
Skalský z Dubu Hertvik 104.
Skočice (orig. mylně: Skořice) 38, 50, 159.
Skřivaň (Skřivaně) 159.
Skuhrovský ze Skuhrova Oldřich 75, 100, 112, 169, 182, 190, 197, 230, 231, 233, 243, 244.
Slanský kraj 75, 99. 111, 159, 169, 182, 233.
Slavata z Chlumu a Košumberka Michal 46, 47; Vilém 123, 124.
Slavatová z Chlumu a Košumberka Veronika roz. ze Žerotína 188, 189.
Slavkov (Schlackenwald) 25, 75, 79, 81.
Sloup (Bürgstein, Birkštejn) 74, 155, 169, 182, 233.
Sloupnice 156.
Smečno 90, 91.
Smětí (?) 104.
Smilkov 39, 51, 159.
Smiřice 18, 87, 209, 229.
Sobětický ze Sobětic Joachim 256, 257.
z Solhauzu Abraham 247.
Solhauzova Alžběta 248.
ze Soutic v. Čabelický.
Stehlík Petr 68.
Steinbach v. Štampach.
Stempl Georg 76.
Stěžov 159.
Stránský Pavel 19, 20, 26, 27.
Stráž (Plaz) 124.
Střebivlice (= Třebivlice ?) 247.
Střelová z Rokyc Alžběta roz. Kaplířka ze Sulevic 186, 235, 236; Sabina roz. ze Vchynic a z Tetova 202, 203.
Střežetice 90.
ze Střítěže v. Deymková.
Strobelberger Jan Štěpán 250.
Stroper Justus 35.
Stropin (Stropin ze Stropin ?) 131, 132.
Stružnice (Stroužnice) Hořejší 69.
Struhařov 75.
Suda Řenecký z Řenec Jindřich 109. 110.
Sudek z Dlouhé (von Langendorf) Adam 160; Jan 160, 161.
Sukdol 248.
Sukorady 191.
Sušice 63, 217, 218, 228, 241.
Svádov 248.
ze Svárova Jan Karel 104; Václav Karel 74, 137.
Svatkovský z Dobrohoště Přech 108, 109, 118.
Světlá nad Sázavou 18, 87, 209, 229.
Svojkov 74, 155, 169, 182, 233.
Svrčoves (Zwierssowicz) 7.
Syber Kryštof 151.
ze Šaratic viz Salavová.
Šenková Anna Žofie roz. z Nemyšle 120.
Šerkl (Schörkl) Martin 35.
Šindl z Eberharce 247.
Škvorec 118.
Šleglovská z Šicendorfu (Šlejkovská) Markéta roz. z Vrtby 133, 134, 161, 162.
Šleglovský z Šicendorfu Vilém 159.
Šlechta ze Všehrd Jiří 247; Jan Jiří 248.
Šlejnicová z Šlejnic Alena 68, 69.
Šliva ze Slivna (Sliven) Augustin 247.
Šlivický ze Šlivic Bohuchval 120.
Šofman z Hemerlesu Václav Markvart 188.
Šofmanová z Hemerlesu Christiana roz. Merklinová 188.
Španovský z Lisova Joachim 74, 137.
Špetle z Janovic Jetřich 38, 49, 159.
Šťáblavy 74, 234.
Štampach ze Štampachu Erazim Jaroslav 12, 13, Václav 12, Engelhart 105.
Štampachová ze Štampachu Barbora 12, 13; Eva roz. ze Sedčic 215.
Štěpán, farář Třebenický 253.
Štěpánovice 7, 19, 234.
ze Šternberka Adam 39, 51, 159, 235; Alžběta roz. z Vrtby 177, 178; Jaroslav Volf 38, 50; Rudolf 152, 153.
Štirnský ze Štirn 65, 118.
Štol Jan 119.
Šulc Vesecký Michael 18.
ze Švamberka Jan Fridrich 158.
Švihovský ze Švihova Petr 74, 234.
Švík z Lukonos Hanuš 249.
Tábor 64.
Tachov 236.
z Talmberka Fridrich 45; Jan 39, 51, 159.
Talmberková z Talmberka Markéta roz. Trčková z Lípy 202, 203, 204, 240.
Tamchina Kryštof 90.
Teplice 76, 77, 253, 254.
z Tetova v. Vchynský.
Textorides M. Jiří 189, 190.
Tloskov 9, 24, 75, 169, 182, 232, 233.
Točník 65, 118, 121, 122.
Todt Mikuláš 25.

Tochovice 234.
z Trautmansdorfu Maximilian 22, 23.
Trčka z Lipy Adam Hartman 86; Jan Rudolf 18, 78, 84, 86, 87, 100, 207, 209, 220, 226, 229.
Třebenice 253, 254.
Třebeštovice (?) 197.
Třebivlice 122, 247.
Třebošice (tak orig.; správně nepochybně Třemošnice) 167.
Trmalka 248.
Truhlář Daniel 33.
Tuhanský z Boranče (Duhanský z Branče) Martin 166, 209, 210.
Tuchar ze Šeberova Raymund 164.
Tuchořice 178.
Týn Horšův (Bischofteinitz) 22, 23.
Týnec Hrochův 65, 118.
Týniště 38, 50, 74, 90, 101, 112, 113, 156, 158, 169, 182, 227, 230, 234.
Uhřice 74, 155, 169, 182, 233.
Uhřiněves 119.
z Újezda v. Jeníšek.
Újezdec 94, 130, 247.
Újezdec Červený 75, 95, 169, 182, 233.
Umlovice v. Omlenice.
Ústí nad Labem 64.
Wagner Mikuláš 137, 150, 152.
Wahl z Lilienau Theodor Šimon 75.
Wachtl Jan 137, 150, 152.
Wallach v. Bylochov.
z Waldštejna Adam 31, 123, 207, 208; Kristian 100; Rudolf 75, 207, 208; hraběnka 177, 178; Kateřina 183, 201, 202, 237.
Valeč 12.
Valečov 159.
Waltsch v. Valeč.
Valy nad Labem 75.
z Walty Fridrich 65, 118.
Vamberský Jan Hynek 223.
Vary Karlovy v. Karlovy Vary.
z Vacinova v. Michna.
Weiman Adam 75, 76.
Weiskopf Hanuš 96.
z Weissenblutu Samuel Albin 124, 125, 126.
Velehrádek 228.
z Veleslavína Daniel Adam 80, 85.
Velheničky (správně Lhenice, Welhenic) 85.
Vesecký v. Šulc.
Věžník z Věžník Fridrich Fridrich 159.
Vchynice 242.
ze Vchynic Račická (Razická) Anna 248.
Vchynský ze Vchynic a z Tetova Jan Fridrich 159; Vilém 77, 79, 170, 252.
Vchynská ze Vchynic Anna Marie 177, 178.
Wickwitz (Vojkovice) 35, 36.
Vičice 169, 182.
Vilímov 159, 178.
Vít (With) ze Zrzavého (Rzavého) Vilém Vok 51, 158.
Vltavský kraj 75, 111, 159, 169, 182, 220, 231, 232, 233, 243.
Voda Lipkova 97, 133.
Vodlochovice 51, 158.
Vojíř z Protivce Jan 163.
Vojkovice (Wickwitz) 35.
Wolrab Filip 25.
Volší 136, 137, 162.
Vorel 75.
Vostromiřský z Rokytníka Smil 77, 87, 88, 103, 104.
Vostrovský ze Skalky Jiří 38, 50.
Vostrovský v. Lilius.
Votice 39, 51.
Vrané 159, 178.
Vranov (Fronau) 105.
Vratislav (Breslau) 138.
Vratislav z Mitrovic Jan starší 39, 51, 161, 162; Jan Zdeněk 159; Jiří 75; Krištof 45; Václav 39, 51, 107, 108, 159; Zdeněk 39, 51, 56, 234.
Víděň 130.
Vratislavová z Mitrovic Kristina roz. z Doupova 177, 178.
Vražda z Kunwaldu Albrecht 39, 51; Václav 104, 164.
Vřesovec z Vřesovic Jan Habart 46, 60, 140, 170, 242; Adam Jiří 129, 130, 134, 135, 247; Volf Ilburk 242.
Vřesovcová z Vřesovic Alžběta Polexina a Maria Magdalena 186.
Vrbčany 159.
Vrchotický z Loutkova 136, 137; Ctibor 228.
Vršovice 242.
z Vrtby hrabě Jan Hroznata 204, 205; Sezima 76, 77, 103, 111, 242, 243; hraběnka 177, 178.
Vrutice 30, 38, 43.
Všeradice 159.
Vtelno 38, 50, 158.
Vyšehrad 48, 138.
Zahořany 247.
Zaječice 39, 51, 159.
Zákupy (orig. chybně: Zakovi, Zakopi) 38, 50.
Záluský Václav 29.
Zalužský z Ostroskal Václav 196, 197.
Zbenice 159.
Zbirov 65, 118, 121, 122.
Zeidler Jan 169.
Zeidlic z Šenfeldu Ladislav 183, 184,
Zelendar z Prošovic Tomáš 65, 78, 118, 121, 122.
Zierch Jan 25.
Zvěstov 75, 112, 182, 231, 233, 244.
Zwierssowicz v. Svrčoves 7.
Žákovec ze Žákovy Jindřich 247.
Žatec (Saaz) 35, 64, 81, 82.
Žatecký kraj 75, 112, 137, 138, 144, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 154, 155, 159,

167, 169, 182, 206, 207, 220, 234, 235, 240, 241.
Žďárský ze Žďáru Florian Jetřich 75, 95, 100, 111, 169, 182, 233; Hynek 38, 50; Hynek Jiří 158.
Žďárská ze Žďáru Markéta roz. Koučová 187.
z Žeberka v. z Eberka.
Želecký Fridrich 29.
Žernoví (Žernovany, Žernovy) 228.
Žerotín 159.
z Žerotína Karel 5, 93, 156.
Žibřidovice 104.
židé 3.
Židlochovice 31, 208.
Žihle 38, 50, 158.
Žinkovy 38, 50.
Žišov 39, 51, 158, 169, 201, 233.
Žitava 230.
Žitín 38, 50.
Žloukovice (chybně Lukovice) 80.

Bayerische Staatsbibliothek München

OPRAVY.

Str. 2 ř. 14. shora místo „Šudovi ze Semanína“ čti: „Jindřichu Danielovi ze Semanína“.
Str. 6 ř. 9. shora za slovo „měšťané“ polož čárku m. tečky.
Str. 6 r. 12. shora místo „odrhne“ čti „odtrhne“.
Str. 7 ř. 15. zdola místo „ach“ čti: „auch“.
Str. 8 ř. 5. shora za slovo „Jiříkovi“ polož „Kezeliovi“.
Str. 22 ř. 2. zdola místo „v Chotiněvsi (Kuttendorf)“ čti: „v Chodovských vesnicích (Chodendörfer).“
Str. 44 ř. 14. shora místo „adern“ čti: „andern“.
Str. 45 ř. 8. zdola místo „Wratislaw. der röm.“ čti: „Wratislaw. Der röm.“
Str. 46 ř. 22. shora před „Habarta“ vlož. „Jana“.
Str. 51 ř. 21. shora místo „Vodlovicích“ čti: „Vodlochovicích“.
Str. 53 ř. 5. zdola místo „v kraji Kladském“ čti: „v kraji Boleslavském“.
Str. 55 ř. 16. zdola za „Geschehen“ vypusť tečku.
Str. 64 ř. 10. shora za slovem „Hradiště“ vynech čárku.
Str. 66 ř. 8. zdola místo „abangedeuten“ čti: „obangedeuten“.
Str. 80 ř. 22. shora čti „v Žloukovicích“ m. „Lukovicích“.
Str. 81 ř. 23. shora čti „Remera“ m. „Remersa“.
Str. 81 ř. 4. zdola čti „komissaři m. „kimissaři“.
Str. 107 ř. 13. zdola čti „v měst. Kamejku“ m. „v městě Kamejku“,
Str. 107 ř. 19. zdola čti „v městysi Kamýku“ m. „v městě Kamýku“.
Str. 118 ř. 21. a 22. shora čti „Gryslovi z Gryslova“ m. „Gejslovi z Gejslova“.
Str. 124 ř. 19. zdola m. „Mnikovice“ čti: „Míkovice“.
Str. 125 ř. 1. zdola m. „keři“ čti: „kteří“.
Str. 132 ř. 5. shora m. „ady« čti: „aby“.
Str. 154 ř. 19. zdola m. „zalali“ čti: „zaslali“.
Str. 159 ř. 9. shora m. „Lžovicích“ čti: „Lčovicích“.
Str. 159 ř. 14. zdola m. „Chrudinského“ čti: „Chrudimského“.
Str. 171 ř. 21. zdola m. „Jana Jiříka Kobíka“ čti: „Jana Jindřicha Kobíka“.
Str. 226 ř. 21. zdola m. „Reformní“ čti: „Reformační“.
Str. 236 ř. 2. zdola m. „Eilip“ čti: Filip“.

BSB Bayerische StaatsBibliothek

MDZ Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Podlaha, Antonín [Herausgeber]

Dopisy reformační komisse v Čechách z let 1627-1629 z rukopisů archivu arcibiskupského v Praze

V Praze 1908

H.eccl. 3187 m-1/2#1
urn:nbn:de:bvb:12-bsb00108658-9

Die PDF-Datei kann elektronisch durchsucht werden.